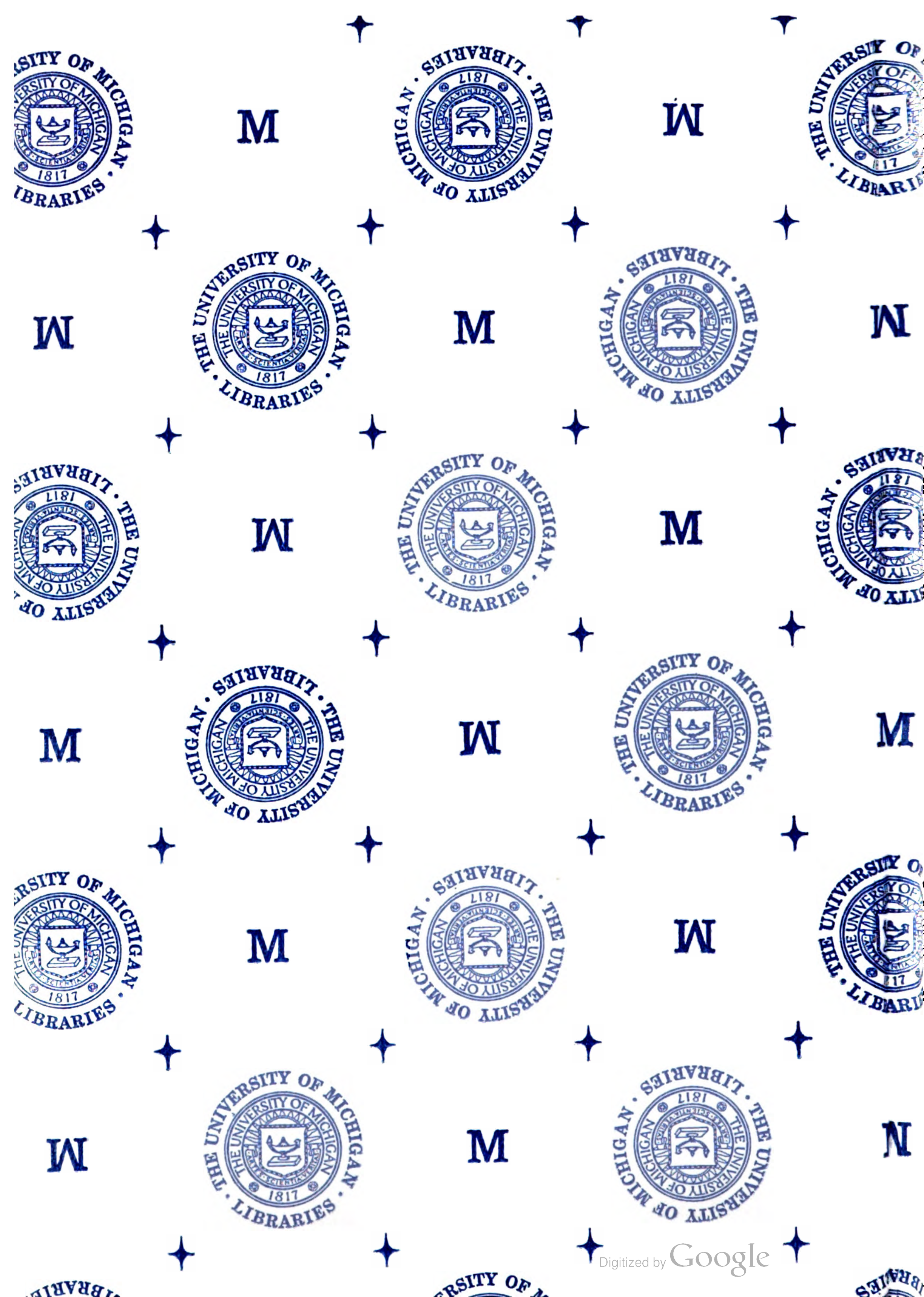
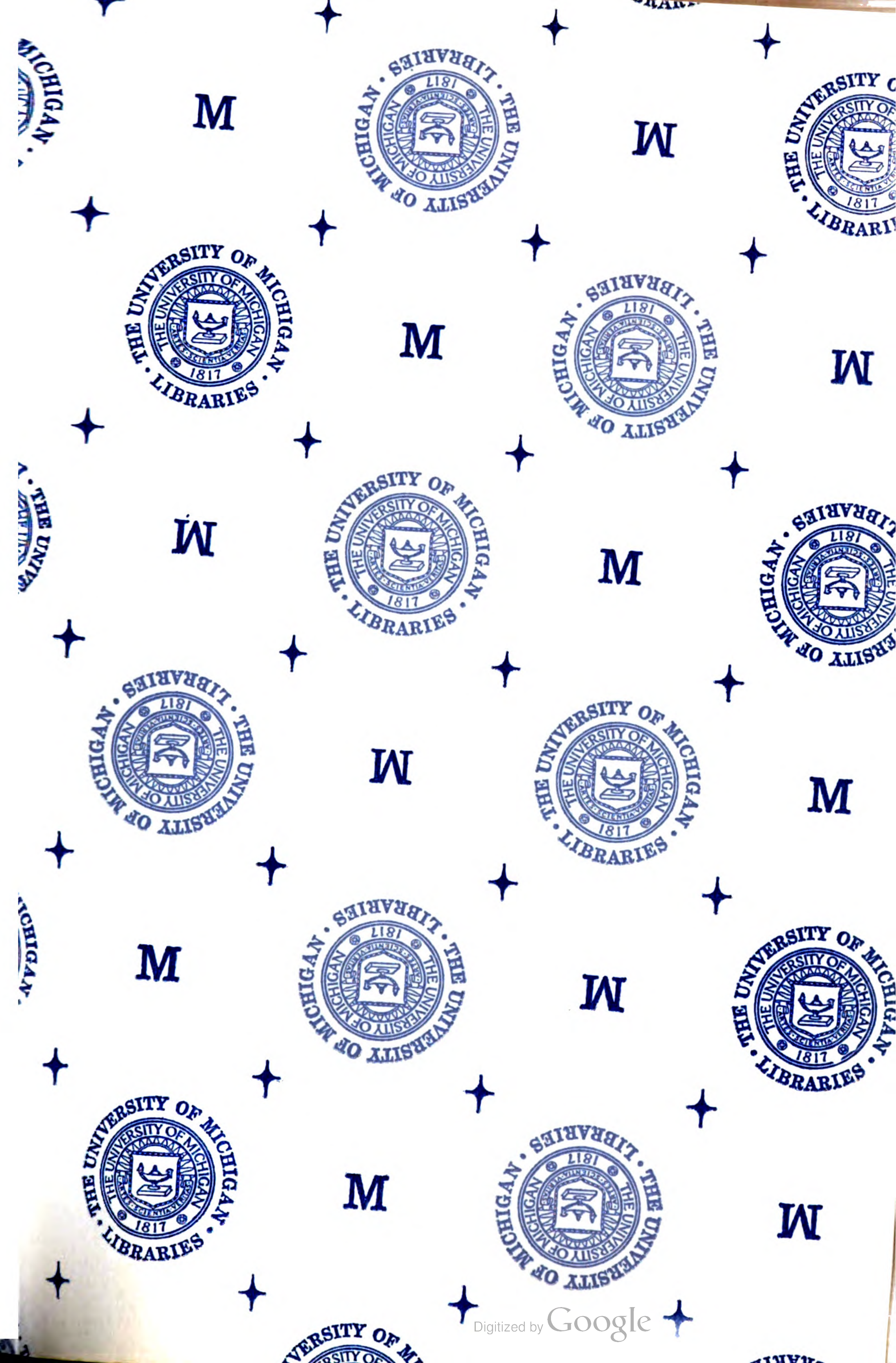

THE UNIVERSITY OF MICHIGAN LIBRARIES
1817
M

THE UNIVERSITY OF MICHIGAN LIBRARIES
THE UNIVERSITY OF MICHIGAN
ARTES SCIENTIA VERITAS
1817
M

Nowe drogi

NUMER SPECJALNY

POŚWIĘCONY

XIX ZJAZDOWI

KOMUNISTYCZNEJ PARTII ZWIĄZKU RADZIECKIEGO

WARSZAWA — PAŹDZIERNIK 1952

Proletariusze wszystkich krajów, łączcie się!

Nowe drogi

ORGAN TEORETYCZNY I POLITYCZNY
KOMITETU CENTRALNEGO
POLSKIEJ ZJEDNOCZONEJ PARTII ROBOTNICZEJ

NUMER SPECJALNY
POŚWIĘCONY
XIX ZJAZDOWI
KOMUNISTYCZNEJ PARTII
ZWIĄZKU RADZIECKIEGO

WARSZAWA — PAŹDZIERNIK — 1952

Proletariusze wszystkich krajów, łączcie się!

Nowe drogi

ORGAN TEORETYCZNY I POLITYCZNY
KOMITETU CENTRALNEGO
POLSKIEJ ZJEDNOCZONEJ PARTII ROBOTNICZEJ

NUMER SPECJALNY
POŚWIĘCONY
XIX ZJAZDOWI
KOMUNISTYCZNEJ PARTII
ZWIĄZKU RADZIECKIEGO

WARSZAWA – PAŹDZIERNIK – 1952

Składano i drukowano w Zakładach Graficznych RSW „Prasa", Warszawa.
Al. Jerozolimskie Nr 125. Zam. 2686. 13. X. 52. 3-B-27537

Przemówienie towarzysza Józefa Stalina na XIX Zjeździe Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego

Towarzysze !

Niech mi wolno będzie wyrazić wdzięczność w imieniu naszego Zjazdu wszystkim bratnim partiom i grupom, których przedstawiciele zaszczycili nasz Zjazd swą obecnością lub które nadesłały Zjazdowi orędzia powitalne — za przyjacielskie pozdrowienia, za życzenia sukcesów, za zaufanie. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski, przechodzące w owację).*

Szczególnie cenne jest dla nas to zaufanie, które oznacza gotowość poparcia naszej partii w jej walce o promienną przyszłość narodów, w jej walce przeciwko wojnie, w jej walce o utrzymanie pokoju. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Błędem byłoby sądzić, że partia nasza, która stała się potężną siłą, nie potrzebuje już poparcia. Tak nie jest. Nasza partia i nasz kraj zawsze potrzebowały i będą potrzebowały zaufania, sympatii i poparcia bratnich narodów za granicą.

Cecha szczególna tego poparcia polega na tym, że wszelkie poparcie pokojowych dążeń naszej partii przez jakąkolwiek bratnią partię oznacza zarazem poparcie jej własnego narodu w jego walce o utrzymanie pokoju. Gdy w latach 1918 — 1919, w czasie zbrojnej napaści burżuazji angielskiej na Związek Radziecki, robotnicy angielscy organizowali walkę przeciwko wojnie pod hasłem „ręce precz od Rosji", było to poparcie, poparcie przede wszystkim walki własnego narodu o pokój, a następnie również poparcie Związku Radzieckiego. Gdy towarzysz Thorez lub towarzysz Togliatti oświadczają, że ich narody nie będą walczyły

przeciwko narodom Związku Radzieckiego *(burzliwe oklaski)*, to jest to poparcie, przede wszystkim poparcie walczących o pokój robotników i chłopów Francji i Włoch, a następnie również poparcie pokojowych dążeń Związku Radzieckiego. Ta szczególna cecha wzajemnego poparcia tłumaczy się tym, że interesy naszej partii nie tylko nie są sprzeczne, lecz, przeciwnie, pokrywają się całkowicie z interesami miłujących pokój narodów. *(Burzliwe oklaski)*. Co się tyczy Związku Radzieckiego, to jego interesy są w ogóle nieodłączne od sprawy pokoju na całym świecie.

Rzecz zrozumiała, że nasza partia nie może pozostawać dłużna wobec bratnich partii i sama ona powinna ze swej strony udzielać im poparcia, a także popierać ich narody w ich walce o wyzwolenie, w ich walce o utrzymanie pokoju. Jak wiadomo, postępuje ona właśnie w ten sposób. *(Burzliwe oklaski)*. Po wzięciu władzy przez naszą partię w 1917 roku i po tym, gdy partia podjęła realne kroki dla zlikwidowania kapitalistycznego i obszarniczego ucisku, przedstawiciele bratnich partii, pełni zachwytu dla odwagi i sukcesów naszej partii, nadali jej miano „brygady szturmowej" światowego ruchu rewolucyjnego i robotniczego. Wyrażali oni przez to nadzieję, że sukcesy „brygady szturmowej" ulżą sytuacji narodów jęczących pod jarzmem kapitalizmu. Sądzę, że nasza partia nie zawiodła tych nadziei, zwłaszcza w okresie drugiej wojny światowej, kiedy Związek Radziecki, rozgromiwszy niemiecką i japońską tyranię faszystowską, wybawił narody Europy i Azji od groźby niewoli faszystowskiej. *(Burzliwe oklaski)*.

Oczywiście, bardzo trudno było spełniać tę zaszczytną rolę, dopóki istniała tylko jedna jedyna „brygada szturmowa" i dopóki musiała spełniać tę awangardową rolę niemal w osamotnieniu. Ale tak było dawniej. Obecnie jest zupełnie inaczej. Obecnie, gdy na obszarze od Chin i Korei do Czechosłowacji i Węgier powstały nowe „szturmowe brygady" w postaci krajów ludowo-demokratycznych — obecnie naszej partii łatwiej jest walczyć, a i praca też poszła raźniej. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski)*.

Na szczególną uwagę zasługują te partie komunistyczne, demokratyczne czy też robotniczo-chłopskie, które nie doszły jeszcze do władzy i które nadal pracują pod butem drakońskich ustaw burżuazyjnych. Im, oczywiście, trudniej jest pracować. Ale nie jest im

tak trudno pracować, jak trudno było nam, komunistom rosyjskim, w okresie caratu, gdy najmniejszy ruch naprzód uznawano za najcięższą zbrodnię. Jednakże komuniści rosyjscy wytrwali, nie ulękli się trudności i wywalczyli zwycięstwo. To samo będzie z tymi partiami.

Dlaczego jednak partiom tym w porównaniu z komunistami rosyjskimi z okresu caratu nie będzie tak trudno pracować?

Dlatego, po pierwsze, że mają one przed oczyma takie przykłady walki i sukcesów, jakie istnieją w Związku Radzieckim i w krajach ludowo - demokratycznych. Mogą one zatem uczyć się na błędach i sukcesach tych krajów i w ten sposób ułatwić sobie pracę.

Dlatego, po wtóre, że sama burżuazja — główny wróg ruchu wyzwoleńczego — stała się inna, poważnie się zmieniła, stała się bardziej reakcyjna, straciła więź z ludem i przez to się osłabiła. Zrozumiałe, że okoliczność ta powinna również ułatwić pracę partii rewolucyjnych i demokratycznych. *(Burzliwe oklaski).*

Dawniej burżuazja pozwalała sobie na uprawianie liberalizmu, broniła swobód burżuazyjno - demokratycznych i przez to stwarzała sobie popularność wśród ludu. Obecnie z liberalizmu nie pozostało ani śladu. Nie ma już tak zwanej „wolności jednostki" — prawa jednostki przyznawane są obecnie tylko tym, którzy posiadają kapitał, a wszyscy pozostali obywatele uważani są za surowy materiał ludzki, zdatny jedynie do wyzysku. Zdeptana została zasada równości praw ludzi i narodów, zastąpiono ją zasadą pełni praw wyzyskującej mniejszości i pozbawienia wszelkich praw wyzyskiwanej większości obywateli. Sztandar swobód burżuazyjno - demokratycznych wyrzucony został za burtę. Sądzę, że sztandar ten wypadnie podnieść wam, przedstawicielom partii komunistycznych i demokratycznych, i ponieść go naprzód, jeżeli chcecie skupić wokół siebie większość narodu. Nie ma poza tym nikogo, kto mógłby go podnieść. *(Burzliwe oklaski).*

Dawniej burżuazja uchodziła za głowę narodu, broniła ona praw i niepodległości narodu, stawiając je „ponad wszystko". Obecnie ani śladu nie pozostało po „zasadzie narodowej". Obecnie burżuazja sprzedaje za dolary prawa i niepodległość narodu. Sztandar niepodległości narodowej i suwerenności narodowej wyrzucony został za burtę. Nie ulega wątpliwości, że sztandar ten wypadnie podnieść

wam, przedstawicielom partii komunistycznych i demokratycznych, i ponieść go naprzód, jeżeli chcecie być patriotami swego kraju, jeżeli chcecie się stać kierowniczą siłą narodu. Nie ma poza tym nikogo, kto mógłby go podnieść. *(Burzliwe oklaski).*

Tak mają się sprawy w chwili obecnej.

Rzecz zrozumiała, że wszystkie te okoliczności powinny ułatwić pracę partii komunistycznych i demokratycznych, które nie doszły jeszcze do władzy.

A zatem, istnieją wszelkie podstawy, by liczyć na sukcesy i zwycięstwo bratnich partii w krajach, w których panuje kapitał. *(Burzliwe oklaski).*

Niech żyją nasze bratnie partie ! *(Długotrwałe oklaski).*

Niech żyją przywódcy bratnich partii ! *(Długotrwałe oklaski).*

Niech żyje pokój między narodami ! *(Długotrwałe oklaski).*

Precz z podżegaczami wojennymi ! *(Wszyscy wstają z miejsc. Burzliwe, długo nie milknące oklaski, przechodzące w owację. Okrzyki: „Niech żyje towarzysz Stalin!", „Towarzyszowi Stalinowi — hura !", „Niech żyje wielki wódz mas pracujących całego świata, towarzysz Stalin !", „Wielkiemu Stalinowi — hura !", „Niech żyje pokój między narodami !". Okrzyki : „Hura").*

Przemówienie inauguracyjne tow. W. M. Mołotowa

Towarzysze!

W imieniu Komitetu Centralnego Partii witam delegatów na XIX Zjazd partyjny, jak również naszych drogich gości, reprezentujących tu zagraniczne partie komunistyczne i inne bratnie partie klasy robotniczej. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Pierwsze nasze słowa winniśmy poświęcić dzisiaj tym, którzy w latach wojny z niemieckimi i innymi agresorami bronili bohatersko naszej radzieckiej ojczyzny i złożyli swe życie za naszą słuszną sprawę. Uczcijmy przez powstanie chlubną pamięć poległych w tej wojnie, którzy oddali swe życie w walce przeciwko faszyzmowi, o sprawę wolności i niezawisłości Związku Radzieckiego. *(Wszyscy wstają).*

Brak dziś wśród nas niektórych wybitnych działaczy naszej partii. Zmarł Aleksander Sergiejewicz Szczerbakow, który kierował pracą polityczną w armii w trudnych latach wojny i który znany jest partii, zwłaszcza jako wybitny kierownik moskiewskiej organizacji partyjnej. Nie ma wśród nas Michała Iwanowicza Kalinina, którego tak dobrze znał cały kraj i tak kochała nasza partia. Zmarł Andrzej Aleksandrowicz Żdanow, jeden z utalentowanych przedstawicieli stalinowskiego kierowniczego trzonu partii. Pamiętamy też innych zmarłych przyjaciół i towarzyszy, których życie było nierozerwalnie związane z partią. Na znak głębokiego szacunku uczcijmy ich pamięć. *(Wszyscy wstają).*

Poprzedni Zjazd naszej partii odbył się w 1939 roku. W minionym okresie zaszły wydarzenia o wielkiej doniosłości historycznej.

Jak wiadomo, pokojową pracę naszego narodu zakłóciła wiarołomna napaść niemieckiego faszyzmu na Związek Radziecki. Musieliśmy przerwać pracę nad wykonaniem zadań trzeciej pięciolatki. Wypadło nam przestawić się całkowicie na potrzeby wojny, podporządkowując wszystko sprawie rozgromienia wroga, który wtargnął na nasze terytorium.

Druga wojna światowa była największą próbą dla młodego wielonarodowego państwa radzieckiego. Była ona jednocześnie wszechstronnym sprawdzianem słuszności polityki naszej partii. W latach wojny naród radziecki

przeżył niemało trudnych dni i poniósł ciężkie ofiary. Ale w ogniu tych wydarzeń Związek Radziecki nie osłabł i nie zachwiał się, lecz pod przewodem naszej partii jeszcze bardziej zahartował się i wzmocnił jako państwo socjalistyczne, nabrał jeszcze większej ufności w swe siły, w niezwyciężoność swojej wielkiej sprawy.

Druga wojna światowa zakończyła się klęską agresorów faszystowskich, co w rozmaity sposób wyzwoliło siły ruchu narodowo - wyzwoleńczego w Europie i Azji. W nowych warunkach, zwłaszcza wobec rozstrzygającej roli, jaką odegrał w tej wojnie Związek Radziecki, stał się możliwy dokonany w okresie powojennym zwrot szeregu krajów z kapitalistycznej drogi rozwoju na nową drogę, na drogę utworzenia i rozwoju państw demokracji ludowej. Zapoczątkowany został przez to nowy etap w rozwoju socjalizmu międzynarodowego.

Tym się tłumaczy, czemu w obecnych czasach wzmogło się kierownicze oddziaływanie ideowe naszej partii na wszystkie dziedziny życia kraju i dlaczego nasz naród darzy tak wielką miłością swoją partię — partię Lenina - Stalina. *(Długotrwałe oklaski).*

Tłumaczy to także, dlaczego nasza partia, jej kierownictwo stalinowskie cieszy się dzisiaj tak wysokim autorytetem międzynarodowym, tak wielkim zaufaniem i szacunkiem mas pracujących innych krajów. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

W warunkach powojennych Związek Radziecki skupił swe siły na zadaniach odbudowy i dalszego rozwoju gospodarki narodowej, jak również na zadaniach utrzymania i utrwalenia pokoju między narodami.

Na obecnym Zjeździe mamy omówić dyrektywy w sprawie piątego pięcioletniego planu rozwoju ZSRR. Wyniki ubiegłego roku, a także osiągnięcia gospodarcze bieżącego roku świadczą, że masy pracujące naszego kraju osiągnęły już znaczne sukcesy w dziedzinie wykonania olbrzymich zadań piątej pięciolatki. Ażeby zdążać pewnym krokiem naprzód, powinniśmy jeszcze bardziej stanowczo walczyć z istniejącymi w naszej pracy brakami, walczyć o przezwyciężenie nastrojów samouspokojenia i samozadowolenia biurokratycznego, gdziekolwiek by się ujawniły, pamiętając, że krytyka i samokrytyka jest bojowym, nieodzownym orężem komunisty i że jest to nasza, radziecka metoda podnoszenia twórczej aktywności mas.

Uchwały Zjazdu natchną partię i cały naród radziecki nie tylko do wykonania, lecz do przekroczenia nowego planu pięcioletniego. Będzie to oznaczało dalsze i wszechstronne umocnienie potęgi państwa radzieckiego oraz dalsze poważne podniesienie materialnego i kulturalnego poziomu życia narodu: klasy robotniczej, chłopstwa kołchozowego, inteligencji radzieckiej. Tym samym, realizując pięciolatkę, naród radziecki osiągnie nowe doniosłe sukcesy na drodze stopniowego przejścia od socjalizmu do komunizmu. *(Burzliwe oklaski).*

Nie zapominamy oczywiście i o tym, że Związek Radziecki żyje „w systemie państw“, że istnieje obóz imperialistyczny, który ma awanturnicze plany zaborcze, który zbroi się coraz bardziej, wznieca wszelkimi sposobami histerię wojenną i przygotowuje się do rozpętania nowej wojny światowej. Na czele tego agresywnego, antydemokratycznego obozu stoją reakcyjne koła rządzące Stanów Zjednoczonych, wykonujące wolę monopoli kapitalistycznych, które, ogarnięte nienasyconą żądzą zwiększenia zysków, dążą do ustanowienia siłą panowania nad światem. Właśnie koła rządzące USA ponoszą główną odpowiedzialność za zbrodniczą wojnę w Korei, za zabór wyspy chińskiej Taiwan, za przekształcenie Niemiec zachodnich i Japonii w państwa zależne, jak również za utworzenie na Zachodzie i Wschodzie agresywnych sojuszów wojskowych, w rodzaju bloku północno-atlantyckiego, wymierzonych przeciwko państwom miłującym pokój — Związkowi Radzieckiemu, Chińskiej Republice Ludowej i krajom demokracji ludowej.

Nic jednak nie może przesłonić poważnego osłabienia światowego systemu kapitalistycznego, jakie nastąpiło w ostatnich latach, zwłaszcza gdy w okresie powojennym odpadł od tego systemu szereg państw o łącznej liczbie 600 milionów mieszkańców. Nic też nie może przesłonić niezdolności krajów kapitalistycznych do opanowania narastającego niebezpieczeństwa nowego kryzysu ekonomicznego i dalszego wzrostu masowego bezrobocia, co prowadzi zarazem do pogłębienia sprzeczności i tarć między tymi państwami i do nieuniknionego zaostrzenia się walki klas w tych krajach. Żadne wysiłki podżegaczy wojennych i zgrai ich pismaków, starających się przywdziać maskę pokojowości i jednocześnie otumanić czytelników prasy burżuazyjnej przez szerzenie oszczerstw o agresywności Związku Radzieckiego, nie zdołają zatuszować faktu, że właśnie agresywne koła obozu imperialistycznego raz po raz zagrażają wolności i niezawisłości narodowej narodów, zagrażają pokojowi i bezpieczeństwu międzynarodowemu. Im bardziej odsłania się kruchość i niepewność dalszych perspektyw oraz słabość wewnętrzna współczesnego kapitalizmu, który znajduje się w stadium ogólnego kryzysu i coraz intensywniejszego staczania się do reżimu faszystowskiego, tym bardziej agresywne stają się główne mocarstwa obozu imperialistycznego i ich zbójecka propaganda nowej wojny.

Obozowi reakcji i agresji przeciwstawia się drugi obóz — międzynarodowy obóz obrony pokoju i demokracji. Na czele tego miłującego pokój demokratycznego obozu z natury rzeczy stoi Związek Radziecki, broniący niezłomnie i niezmiennie polityki zachowania i utrwalenia pokoju między narodami. *(Długotrwałe oklaski).*

W związku z tym nie można nie zaznaczyć, że najważniejszym wynikiem drugiej wojny światowej jest historyczny fakt, iż Związek Radziecki wyszedł ostatecznie ze stanu izolacji międzynarodowej. Obecnie sprawy poko-

ju i demokracji bronią wespół ze Związkiem Radzieckim kraje demokracji ludowej, Chińska Republika Ludowa, Niemiecka Republika Demokratyczna. Ponadto obrona pokoju i demokracji opiera się obecnie na potężnym międzynarodowym ruchu obrońców pokoju, który jednoczy setki milionów ludzi, a wśród nich wiele milionów obrońców pokoju w krajach kapitalistycznych.

Walcząc o zapewnienie pokoju my, ludzie radzieccy, nie zapominamy ani na chwilę, że konieczna jest należyta czujność i gotowość do aktywnego odparcia wszelkiej agresji ze strony wojowniczego obozu imperialistycznego. Bez tego nie można bronić naprawdę sprawy zachowania i utrwalenia pokoju. Kierujemy się przy tym znanym wskazaniem towarzysza Stalina, które stało się podstawą walki narodów o sprawę pokoju:

> „Pokój będzie zachowany i utrwalony, jeżeli narody ujmą w swe ręce sprawę zachowania pokoju i będą broniły jej do końca. *(Burzliwe, długo nie milknące oklaski).* Wojna może stać się nieunikniona, jeżeli podżegaczom wojennym uda się omotać siecią kłamstw masy ludowe, oszukać je i wciągnąć je do nowej wojny światowej".

Obecny Zjazd partyjny będzie świadectwem, jak bardzo wzrosły i okrzepły siły Związku Radzieckiego, ojczyzny zwycięskiego socjalizmu. Wykona on też swe główne zadanie — oświetlenia mocnym światłem marksizmu-leninizmu dalszych dróg do nowych i jeszcze chlubniejszych zwycięstw socjalizmu w naszym kraju i do dalszego, jeszcze szerszego i potężniejszego zespolenia międzynarodowych sił demokratycznych w imię obrony pokoju na całym świecie. *(Długotrwałe oklaski).*

Partia nasza przychodzi na XIX Zjazd tak potężna i zespolona jak jeszcze nigdy. *(Długotrwałe oklaski).* Sztandar naszej partii, owiany chwałą stoczonych bojów i wielu zwycięstw, wznosi się wysoko w górę i wzywa nasz naród naprzód, do zwycięstwa komunizmu. *(Długotrwałe oklaski).* Imię wodza naszej partii, imię Stalina, wyraża najlepsze nadzieje i dążenia całej postępowej ludzkości. *(Burzliwa, długo nie milknąca owacja. Wszyscy wstają).*

Niech żyje partia Lenina - Stalina! *(Burzliwe oklaski).*

Niech żyje XIX Zjazd partyjny! *(Burzliwe oklaski).*

Niech żyje i cieszy się zdrowiem przez wiele lat nasz ukochany, wielki Stalin!

(Burzliwa, długo nie milknąca owacja. Wszyscy wstają. Grzmią okrzyki: „Niech żyje wielki Stalin", „Towarzyszowi Stalinowi — hura!", „Chwała wielkiemu wodzowi partii i narodu, towarzyszowi Stalinowi!", „Niech żyje nasz ukochany Stalin!").

Referat sprawozdawczy Komitetu Centralnego WKP(b) na XIX Zjeździe partii

Referat sekretarza KC WKP(b) tow. G. M. Malenkowa

I

Sytuacja międzynarodowa Związku Radzieckiego

Towarzysze! Okres, jaki upłynął od XVIII Zjazdu partii, obfitował w wydarzenia historyczne o światowej doniosłości.

Druga wojna światowa wstrząsnęła do podstaw życiem wielu narodów i państw i zmieniła oblicze świata. Wojna, przygotowana przez siły międzynarodowej reakcji imperialistycznej i rozpętana na Wschodzie przez militarystyczną Japonię, na Zachodzie zaś przez Niemcy hitlerowskie, pokrzyżowała rachuby jej inspiratorów i dzięki bohaterskiej walce narodu radzieckiego zakończyła się nieoczekiwanymi dla imperialistów wynikami.

Zamiast unicestwienia czy też osłabienia Związku Radzieckiego nastąpiło wzmocnienie ZSRR; wzrósł autorytet międzynarodowy Związku Radzieckiego. Zamiast osłabienia i rozgromienia demokracji odpadł od kapitalizmu szereg krajów Europy środkowej i południowo-wschodniej i nastąpiło utrwalenie w nich ustroju demokracji ludowej. Zamiast dalszego ujarzmienia narodów kolonii i krajów zależnych nastąpił nowy, potężny wzrost walki narodowo-wyzwoleńczej w tych krajach, zaostrzył się kryzys kolonialnego systemu imperializmu. Dotkliwy cios zadało całemu światowemu systemowi imperialistycznemu historyczne zwycięstwo wielkiego narodu chińskiego. Obecnie trzecia część ludzkości jest już wyrwana spod ucisku imperializmu, wyzwolona z kajdan imperialistycznego wyzysku.

W świecie kapitalistycznym trzy wielkie państwa — Niemcy, Japonia i Włochy wypadły w wyniku wojny z szeregu wielkich mocarstw, Francja zaś i Anglia utraciły swoje dawne pozycje.

Okres powojenny jest okresem dalszego osłabienia światowego systemu kapitalistycznego i wzrostu sił demokracji i socjalizmu.

W dziedzinie ekonomicznej lata powojenne były latami narastania w krajach kapitalistycznych nowych trudności gospodarczych, latami wzmożonej ekspansji imperializmu amerykańskiego i — w związku z tym — zaostrze-

nia sprzeczności pomiędzy krajami kapitalistycznymi. Sprzeczności te zostały spotęgowane przez próby kół imperialistycznych znalezienia wyjścia z trudności gospodarczych w drodze militaryzacji gospodarki i przygotowania nowej wojny.

W dziedzinie politycznej okres powojenny cechowało powstanie dwóch obozów — obozu agresywnego, antydemokratycznego z USA na czele i obozu miłującego pokój, demokratycznego. W ciągu tego czasu nowym ośrodkiem reakcji i agresji stały się w świecie kapitalistycznym Stany Zjednoczone i stamtąd grozi obecnie główne niebezpieczeństwo dla sprawy pokoju, dla sprawy wolności i niepodległości narodowej ludów. W obliczu tego niebezpieczeństwa siły miłujące pokój stanęły we wszystkich krajach do zdecydowanej walki w obronie pokoju i niezawisłości narodowej swoich krajów.

Związek Radziecki kontynuował w okresie powojennym swój, przerwany przez wojnę, marsz drogą wskazaną przez XVIII Zjazd partii, drogą pokojowego rozwoju i stopniowego przejścia od socjalizmu do komunizmu. Lata powojenne były latami wielkich osiągnięć w przemyśle i transporcie, w rolnictwie, we wszystkich dziedzinach nauki, kultury i sztuki. Jednocześnie były to lata dalszego utrwalania ustroju radzieckiego, umacniania moralno-politycznej jedności społeczeństwa radzieckiego i przyjaźni między narodami naszego kraju.

Przez wszystkie te lata Związek Radziecki toczył aktywną walkę o zachowanie i umocnienie pokoju na całym świecie.

Rozpatrzmy podstawowe zagadnienia sytuacji międzynarodowej.

1. DALSZE OSŁABIENIE ŚWIATOWEGO SYSTEMU KAPITALISTYCZNEGO I SYTUACJA GOSPODARCZA W KRAJACH KAPITALIZMU

Ogólny obraz światowej sytuacji gospodarczej w chwili obecnej cechują dwie linie rozwoju.

Jedna linia — to linia nieprzerwanego wzrostu pokojowej ekonomiki Związku Radzieckiego i krajów demokracji ludowej, ekonomiki, która nie zna kryzysów i rozwija się w celu zapewnienia maksymalnego zaspokojenia materialnych i kulturalnych potrzeb społeczeństwa. Ekonomika ta zapewnia systematyczne podnoszenie stopy życiowej mas ludowych i pełne zatrudnienie siły roboczej. Cechą charakterystyczną tej ekonomiki jest przyjazna współpraca gospodarcza krajów, wchodzących w skład obozu demokratycznego.

Druga linia — to linia ekonomiki kapitalizmu, którego siły wytwórcze drepczą w miejscu, ekonomiki miotającej się w kleszczach coraz bardziej pogłębiającego się ogólnego kryzysu kapitalizmu i stale powtarzających się kryzysów ekonomicznych, linia militaryzacji ekonomiki i jednostronnego rozwoju tych gałęzi produkcji, które pracują na rzecz wojny, linia walki konkurencyjnej między krajami, ujarzmiania jednych krajów przez inne. Taka sytuacja powstaje wskutek tego, że ekonomika ta rozwija się nie w interesie społeczeństwa, ale w celu zapewnienia kapitalistom maksymalnych zysków w drodze eksploatacji, ruiny i pauperyzacji przeważającej części ludności danego kraju, w drodze ujarzmienia i systematycznego ograbiania narodów innych krajów, zwłaszcza krajów zacofanych, wreszcie w drodze wojen i militaryzacji gospodarki narodowej.

Rozwój produkcji w ZSRR i w krajach kapitalistycznych charakteryzują następujące dane:

WZROST PRODUKCJI PRZEMYSŁOWEJ W ZSRR I W KRAJACH KAPITALISTYCZNYCH W LATACH 1929 — 1951

(w procentach w porównaniu z rokiem 1929)

	L A T A								
	1929	1939	1943	1946	1947	1948	1949	1950	1951
ZSRR	100	552	573	466	571	721	870	1 082	1 266
USA	100	99	217	155	170	175	160	182	200
Anglia	100	123	danych nie publikowano	112	121	135	144	157	160
Francja	100	80		63	74	85	92	92	104
Włochy	100	108		72	93	97	103	118	134

Jak widać z przytoczonej tablicy, produkcja przemysłowa ZSRR w roku 1951 wyrażała się cyfrą 1 266 procent w stosunku do roku 1929, tzn. powiększyła się w ciągu tego okresu prawie 13-krotnie; przemysł radziecki w okresie powojennym, tak samo jak i przed wojną, kroczy nieustannie po linii wstępującej na gruncie rozwoju produkcji pokojowej.

Z przytoczonej tablicy wynika również, iż w Stanach Zjednoczonych produkcja przemysłowa w okresie od roku 1929 do roku 1939 dreptała w miejscu; następnie podniosła się jedynie wskutek gwałtownego zwiększenia produkcji przemysłowej w okresie drugiej wojny światowej, po czym znacznie się skurczyła i podniosła się znowu dopiero na skutek rozwijania działań wojennych przeciwko narodowi koreańskiemu i przejścia do wzmożonego wyścigu zbrojeń i — w związku z tym — wzrosła w roku 1951 w porównaniu z rokiem 1929 dwukrotnie.

Produkcja przemysłowa Anglii wzrosła w tym samym okresie zaledwie o 60 procent, w szeregu zaś innych krajów kapitalistycznych Europy zachodniej przemysł wciąż jeszcze drepce wokół poziomu z 1929 roku.

W europejskich krajach demokracji ludowej, mimo że ucierpiały one wskutek wojny znacznie więcej niż kraje kapitalistyczne Europy zachodniej, przedwojenny poziom produkcji przemysłowej został przekroczony w roku 1951: w Polsce — 2,9 raza, w Czechosłowacji — 1,7 raza, na Węgrzech — 2,5 raza, w Rumunii — 1,9 raza, w Bułgarii — 4,6 raza, w Albanii — przeszło pięciokrotnie. W krajach tych następuje również nieustanny wzrost rolnictwa; szczególnie szybko rozwija się produkcja roślin przemysłowych, poważne sukcesy osiągnięto w dziedzinie hodowli.

Wielkie osiągnięcia w rozwoju swej gospodarki ma Niemiecka Republika Demokratyczna. W 1952 roku produkcja przemysłowa Republiki nie tylko osiągnęła poziom przedwojenny, ale przekroczyła go o 36 procent; produkcja przemysłowa była w 1951 roku 2,4 raza większa aniżeli w roku 1946; z roku na rok rośnie hutnictwo, przemysł budowy maszyn, przemysł chemiczny, produkcja energii elektrycznej. Rolnictwo przekroczyło poziom przedwojenny zarówno pod względem obszaru zasiewów, jak i pod względem wysokości plonów.

Szybko rozwija się ekonomika Chińskiej Republiki Ludowej. Naród chiński pracuje z ogromnym entuzjazmem i pomyślnie przezwycięża ciężkie następstwa wieloletniej, rujnującej wojny przeciwko japońskim najeźdźcom i reakcji kuomintangowskiej.

Przemysł Chin od chwili utworzenia władzy ludowo-demokratycznej rozwija się w szybkim tempie: produkcja przemysłowa w roku 1951 zwiększyła się przeszło dwukrotnie w porównaniu z rokiem 1949. Odbudowano transport kolejowy, w intensywnym tempie buduje się nowe koleje. W wyniku wielkiej reformy rolnej, przeprowadzonej przez Chiński Rząd Ludowy, osiągnięto wielkie sukcesy w rolnictwie: produkcja zbóż wzrosła w 1951 roku do 128 procent w porównaniu z rokiem 1949, bawełny — do 252 procent. Podczas gdy w dawnych Chinach finanse kraju znajdowały się w stanie całkowitego rozprzężenia i inflacja dochodziła do ogromnych rozmiarów, rząd ludowy Chin umocnił gospodarkę finansową i zapewnił walucie trwałość.

W Koreańskiej Republice Ludowo-Demokratycznej po wyzwoleniu jej od japońskich kolonizatorów nastąpił wielki rozwój gospodarki. Produkcja przemysłowa wzrosła już w 1949 roku czterokrotnie w porównaniu z rokiem 1946. Na wsi, po przeprowadzeniu przez rząd ludowo-demokratyczny reformy rolnej, obszar zasiewów zwiększył się prawie o 25 procent. Znacznie wzrosła wysokość plonów wszystkich roślin uprawnych. Napad imperialistów amerykańskich przerwał pokojową, twórczą pracę mas ludowych Koreańskiej Republiki Ludowo-Demokratycznej. Amerykańskie i inne wojska, działające pod flagą ONZ, w barbarzyński sposób burzą spokojne miasta i wsie Korei północnej, jej przemysł i rolnictwo.

Wielkie sukcesy osiągnęła Mongolska Republika Ludowa w rozwoju swej ekonomiki. Z roku na rok rośnie i umacnia się gospodarka narodowa Republiki, wzrasta dobrobyt materialny i rośnie kultura narodu mongolskiego. Podstawowa dziedzina gospodarki kraju — hodowla stale się podnosi, pogłowie zwierząt gospodarskich zwiększyło się w ciągu istnienia Republiki 2,5 raza; zwierzęta gospodarskie stały się obecnie własnością pracującego chłopstwa. Produkcja przemysłu państwowego i spółdzielczego wzrosła w ciągu ostatniego dziesięciolecia prawie trzykrotnie.

Wszystkie dane, charakteryzujące rozwój produkcji w krajach kapitalistycznych i w krajach obozu demokratycznego, świadczą, że produkcja przemysłowa krajów kapitalistycznych, nie wyłączając produkcji przemysłowej USA, pod względem tempa rozwoju pozostaje znacznie w tyle za tempem rozwoju przemysłu ZSRR i krajów demokracji ludowej.

Z danych tych wynika następnie, że produkcja przemysłowa krajów kapitalistycznych wzrastała w pewnej mierze jedynie w związku z przygotowaniami wojennymi i z obsługą machiny wojennej w okresie wojny.

Druga wojna światowa nie tylko nie usunęła sprzeczności ekonomicznych i politycznych kapitalizmu, lecz przeciwnie, jeszcze bardziej zaostrzyła te sprzeczności, zdezorganizowała gospodarkę krajów kapitalistycznych i pogłębiła ogólny kryzys światowego systemu kapitalistycznego. Druga wojna światowa zawiodła nadzieje wielkiej burżuazji państw imperialistycznych. Oba ugrupowania kapitalistyczne, które wystąpiły przeciwko sobie w okresie wojny, liczyły na to, że przez użycie siły zbrojnej doprowadzą do nowego podziału świata, zagarną nowe źródła surowców, rozszerzą ryn-

ki zbytu dla swoich towarów, a więc umocnią własną sytuację gospodarczą kosztem swoich przeciwników i osiągną panowanie nad światem.

Jednakowoż rachuby te zawiodły. Mimo że Niemcy i Japonia zostały utrącone jako główni konkurenci trzech głównych krajów kapitalistycznych — USA, Anglii i Francji, przy czym kraje te, zwłaszcza USA, liczyły w związku z tym na podniesienie produkcji w swoich krajach cztero - pięciokrotnie, niemniej nadzieje te poniosły całkowite fiasko. Na dobitkę odpadły od systemu kapitalistycznego Chiny i kraje ludowo - demokratyczne Europy, tworząc wraz ze Związkiem Radzieckim jednolity i potężny obóz pokoju i demokracji, przeciwstawiający się obozowi imperializmu.

Ekonomicznym następstwem utworzenia się dwóch przeciwstawnych obozów, jak wskazuje towarzysz Stalin, było to, że rozpadł się jednolity wszechogarniający rynek światowy i ukształtowały się dwa równoległe rynki światowe: rynek krajów pokojowego obozu demokratycznego i rynek krajów agresywnego obozu imperialistycznego. Rozpadnięcie się jednolitego rynku światowego stanowi najważniejszy wynik ekonomiczny drugiej wojny światowej i jej następstw gospodarczych.

Dwa rynki światowe rozwijają się w przeciwnych kierunkach. Nowy, demokratyczny rynek światowy nie zna trudności zbytu, albowiem chłonność jego zwiększa się z roku na rok zgodnie z bezkryzysowym wzrostem produkcji w krajach obozu demokracji, albowiem nieprzerwany wzrost produkcji wszystkich krajów obozu demokratycznego coraz bardziej rozszerza chłonność rynku demokratycznego. Z drugiej strony mamy drugi, imperialistyczny rynek światowy nie związany z ZSRR i innymi krajami demokratycznymi, a przez to zwężony i trapiony trudnościami zbytu, wskutek przerw i kryzysów produkcji, wskutek bezrobocia i zubożenia mas, wskutek oderwania się od krajów demokratycznych. Nie należy przy tym zapominać, że w wyniku rozpadnięcia się jednolitego rynku światowego gwałtownie skurczyła się sfera zastosowania sił głównych krajów kapitalistycznych (USA, Anglii, Francji) do zasobów światowych, wskutek czego światowy rynek kapitalistyczny coraz bardziej się zwęża, warunki zbytu towarów na tym rynku pogorszyły się i nadal się pogarszają.

Z drugiej wojny światowej państwa kapitalistyczne wyszły z niejednakowymi dla siebie rezultatami, co stało się źródłem istotnych zmian w stosunkach ekonomicznych między tymi krajami. Długotrwałe działania wojenne, poniesione straty w ludziach i szkody materialne mocno podważyły gospodarkę wielu krajów, które brały udział w wojnie. Dotyczy to przede wszystkim Niemiec, Włoch i Japonii. Ogromne szkody poniosły także Francja, Holandia, Belgia i niektóre inne kraje. Nader poważnie została osłabiona Anglia.

Stany Zjednoczone dorobiły się na wojnie, miliarderzy amerykańscy umocnili swoje pozycje ekonomiczne. Jednakowoż Stanom Zjednoczonym nie udało się przecież osiągnąć celu, nie udało się im zdobyć panowania kapitału amerykańskiego na rynku światowym. USA liczyły na cztero - pięciokrotne podniesienie swej produkcji po utrąceniu Niemiec i Japonii, a zwiększyły swoją produkcję tylko dwukrotnie, obecnie zaś staczają się w dół ku kryzysowi ekonomicznemu. Jest faktem, że Stany Zjednoczone mają obecnie nie mniej niż trzy miliony całkowicie bezrobotnych i jeszcze więcej na wpół bezrobotnych. Masowe strajki robotników jeszcze bardziej komplikują sytuację miliarderów USA. Dzieje się tak dlatego, że przemysł

USA z winy kół rządzących USA pozbawił się takich rynków, jak ZSRR, Chiny i europejskie kraje demokracji ludowej.

Imperializm amerykański występuje dziś nie tylko jako międzynarodowy wyzyskiwacz i ciemiężca narodów, ale również jako siła dezorganizująca ekonomikę pozostałych krajów kapitalistycznych. Wykorzystując osłabienie swoich konkurentów kapitał monopolistyczny USA zagarnął po wojnie znaczną część światowego rynku kapitalistycznego. Burzy on wielostronne historycznie ukształtowane więzi ekonomiczne między krajami kapitalistycznymi, które kształtowały się w ciągu wieków, zastępując je jednostronnym związkiem tych krajów ze Stanami Zjednoczonymi. Forsując swój eksport drogą najcyniczniejszego dumpingu i odgradzając jednocześnie swój rynek wewnętrzny od importu towarów zagranicznych — co powoduje, iż naród amerykański dusi się wskutek wysokich cen — monopole amerykańskie powodują coraz większe rozprzężenie światowego rynku kapitalistycznego. Imperializm amerykański pozbawia kraje Europy zachodniej możliwości otrzymywania artykułów żywnościowych na dawnych rynkach w Europie wschodniej, podczas gdy kraje zachodniej Europy zawsze eksportowały tam dużą ilość towarów przemysłowych w zamian za żywność i surowce.

Taka polityka ekonomiczna imperializmu amerykańskiego nie mogła nie wywołać zaostrzenia sprzeczności między Stanami Zjednoczonymi a pozostałymi państwami kapitalistycznymi. Spośród tych sprzeczności głównymi pozostają sprzeczności między USA a Anglią. Sprzeczności te przybierają postać jawnej walki między monopolami amerykańskimi a angielskimi o źródła ropy naftowej, kauczuku, kolorowych i rzadkich metali, siarki, wełny, o rynki zbytu dla swoich towarów.

Do tego należy dodać nader poważne sprzeczności między USA a Japonią, między USA a Włochami, między USA a zachodnimi Niemcami, krajami żyjącymi pod uciskiem okupacyjnym dyktatorów USA. Byłoby naiwnością myśleć, że te pokonane kraje zgodzą się żyć bez końca pod butem amerykańskich okupantów. Byłoby głupotą myśleć, że nie spróbują one tak czy inaczej wyrwać się spod ucisku USA, aby rozpocząć wolne, samodzielne życie.

W miarę jak kapitalizm amerykański, stosując metodę udzielania kredytów, przenika pod przykrywką hałaśliwej kampanii wokół „pomocy" do ekonomiki Anglii, Francji, Włoch, zagarnia surowce i rynki zbytu w koloniach angielskich i francuskich, sprzeczności między USA a Anglią, między USA a Francją zaostrzają się i będą się jeszcze bardziej zaostrzały. Anglia, a w ślad za nią Francja i inne kraje kapitalistyczne usiłują wyłamać się z uległości wobec USA, ażeby zapewnić sobie samodzielność i wysokie zyski. Już obecnie kapitaliści Anglii toczą zaciekłą walkę przeciwko panoszeniu się Amerykanów w handlu międzynarodowym.

Trudności gospodarcze, w kleszczach których znalazły się po wojnie kraje kapitalistyczne, pogłębił fakt, że imperialiści sami odcięli sobie dostęp do światowego rynku demokratycznego. Stany Zjednoczone Ameryki zredukowały prawie do zera handel ze Związkiem Radzieckim, z europejskimi krajami demokracji ludowej, przerwały handel z Chinami. Stany Zjednoczone faktycznie zabroniły nie tylko krajom pokonanym (Japonii, Niemcom zachodnim, Włochom), lecz również Anglii, Francji, Holandii, Danii, Norwegii, Belgii i innym państwom kapitalistycznym sprzedawać i kupo-

wać towary na rynku krajów obozu demokratycznego. Obrót towarowy USA z krajami wchodzącymi obecnie w skład obozu demokratycznego zmniejszył się w 1951 roku w porównaniu z rokiem 1937 dziesięciokrotnie; obrót towarowy Anglii z tymi krajami zmniejszył się sześciokrotnie, a Francji — przeszło czterokrotnie.

USA i Anglia z Francją, poddając „blokadzie" ekonomicznej ZSRR, Chiny i europejskie kraje demokracji ludowej, sądziły, że w ten sposób je zdławią. W istocie rzeczy nastąpiło nie zdławienie, lecz umocnienie nowego światowego rynku demokratycznego. Tym samym imperialiści zadali poważny cios swemu własnemu eksportowi i jeszcze bardziej spotęgowali sprzeczności między możliwościami produkcyjnymi swego przemysłu a możliwościami zbytu jego produkcji.

Wszystko to oznacza, że w ekonomice kapitalistycznej powstały jeszcze głębsze sprzeczności, cały zaś światowy system gospodarki kapitalistycznej stał się znacznie szczuplejszy i słabszy i jeszcze bardziej nietrwały niż przed wojną.

Kapitaliści USA zdając sobie sprawę z tych trudności gospodarczych usiłują powetować je wojną w Korei, wyścigiem zbrojeń, militaryzacją przemysłu.

Imperialiści USA, Anglii i Francji, rozpętawszy reakcyjną wojnę przeciwko narodowi koreańskiemu i rozdmuchując histerię wojenną przeciwko obozowi demokratycznemu, przestawili gospodarkę na tory wojenne, doprowadzili do ogromnych rozmiarów militaryzację ekonomiki i wyścig zbrojeń we własnych krajach. W chwili obecnej coraz większa część produkcji przemysłowej tych krajów obracana jest na zbrojenia. Zamówienia wojenne grają decydującą rolę w podstawowych gałęziach przemysłu USA i innych krajów kapitalistycznych. W budżetach państw kapitalistycznych nieprzerwanie rośnie ciężar gatunkowy pośrednich i bezpośrednich wydatków na wyścig zbrojeń. Bezpośrednie wydatki wojenne w USA wzrosły z 1 miliarda dolarów w roku budżetowym 1937/38 do 58,2 miliarda dolarów w roku 1952/53 i obecnie wydatki te stanowią 74 procent całego budżetu Stanów Zjednoczonych, podczas gdy w roku 1937/38 wydatki wojenne stanowiły 14 procent budżetu USA; w Anglii wydatki wojenne w tym samym okresie zwiększyły się ze 197 do 1 634 milionów funtów szterlingów i stanowią obecnie 34 procent całego budżetu w porównaniu z 17 procentami w okresie przedwojennym; we Francji wydatki wojenne stanowią obecnie około 40 procent całego budżetu.

Ten niesłychany wzrost wydatków wojennych prowadzi do nieustannego wzrostu podatków i do zwiększenia inflacyjnej emisji banknotów. Gwałtowne osłabienie całego systemu finansowego krajów kapitalistycznych, które było wynikiem wojny i polityki kół rządzących Stanów Zjednoczonych, pogłębia się w dalszym ciągu. Deprecjacja pieniędzy osiągnęła niebywałe rozmiary. Według oficjalnych, jawnie upiększonych danych siła nabywcza dolara stanowiła w r. 1951 w porównaniu z r. 1939 zaledwie 43 procent, funta szterlinga — 32 procent, franka francuskiego — 3,8 procent, lira włoskiego — niecałe 2 procent.

Przejście na tory gospodarki wojennej dało Stanom Zjednoczonym i innym krajom kapitalistycznym możliwość podniesienia, co prawda tylko chwilowo, poziomu produkcji przemysłowej. Na tej podstawie ekonomiści

burżuazyjni usiłują dowieść, że zamówienia wojenne mogą w nieskończoność przyczyniać się do utrzymania wysokiego poziomu „aktywności gospodarczej". Rzeczywistość jednak obala te twierdzenia. Dziś, w trzecim roku szczególnie intensywnej militaryzacji gospodarki kapitalistycznej, zgubne jej skutki stają się coraz bardziej oczywiste. Czynniki wojenno-inflacyjne, wywołując chwilowe ożywienie koniunktury, spowodowały jednostronny, wojenny rozwój ekonomiki krajów kapitalistycznych. Coraz większa część gotowej produkcji i surowców idzie na nieprodukcyjne potrzeby wojenne lub też unieruchamiana jest w postaci olbrzymich zapasów strategicznych. Zwiększając podatki militaryzacja ekonomiki prowadzi jednocześnie do wypompowywania środków pieniężnych z ludności. Wszystko to przekształca budżet krajów kapitalistycznych w środek ograbiania narodu przez miliarderów, zmniejsza w znacznym stopniu zdolność nabywczą ludności, obniża popyt na wyroby przemysłowe i artykuły rolne, prowadzi do gwałtownego ograniczenia produkcji cywilnej i stwarza warunki dla wybuchu ostrego kryzysu ekonomicznego.

Militaryzacja gospodarki narodowej nie usuwa, lecz przeciwnie, pogłębia dysproporcję między możliwościami produkcyjnymi a kurczącym się efektywym popytem ze strony ludności, popytem, który oligarchia rządząca krajów kapitalistycznych sprowadza do skrajnego minimum, co powoduje postępujące kurczenie się chłonności rynku kapitalistycznego. W ten sposób rozdmuchiwanie produkcji wojennej prowadzi nieuchronnie do narastania nowego głębokiego kryzysu ekonomicznego.

Wyścig zbrojeń przytłacza szczególnie ciężkim brzemieniem gospodarkę krajów - satelitów Stanów Zjednoczonych. Po rozpętaniu wojny w Korei Stany Zjednoczone wzmogły nacisk na państwa zachodnio-europejskie, domagając się od nich coraz pełniejszego przestawienia przemysłu na tory wojenne i olbrzymich kredytów na przygotowanie wojny, pozbawiając cywilne gałęzie produkcji tych krajów niezbędnych surowców i materiałów. Imperializm amerykański zrzucił ostatecznie maskę tego, który „odbudowuje" ekonomikę krajów kapitalistycznych. Amerykańska „pomoc" jest obecnie udzielana wyłącznie na zbrojenia, na przygotowanie nowej wojny. Wyścig zbrojeń, prowadzony przez władców Anglii, Francji, Włoch, Niemiec zachodnich, Belgii, Norwegii i innych krajów kapitalistycznych pod dyktando monopoli amerykańskich, burzy gospodarkę tych krajów i wiedzie je ku katastrofie.

Miliarderzy, którzy podporządkowali sobie państwo burżuazyjne i dyktują mu politykę przygotowań do nowej wojny i wyścigu zbrojeń, zgarniają dziś kolosalne zyski. Wyścig zbrojeń stał się dla miliarderów, a przede wszystkim dla monopoli, dla miliarderów USA, źródłem niebywałego wzbogacenia. Nawet według pomniejszonych oficjalnych danych zyski kapitalistycznych monopoli Stanów Zjednoczonych wzrosły z 3,3 miliarda dolarów w 1938 r. do 42,9 miliarda dolarów w 1951 r. — to jest wzrosły trzynastokrotnie. Olbrzymie zyski zbierają angielscy bogacze-monopoliści, jak również kapitalistyczne monopole Francji, Włoch, Japonii i innych krajów, mimo że ekonomika tych krajów znajduje się w stanie długotrwałego zastoju.

Jednocześnie militaryzacja doprowadziła do gwałtownego pogorszenia się warunków bytu mas ludowych. Wzrost podatków, zwyżka cen artykułów masowego spożycia i inflacja wzmogły względne i bezwzględne zubo-

żenie ludności pracującej. W Stanach Zjednoczonych podatki bezpośrednio płacone przez ludność wzrosły w bieżącym roku budżetowym w porównaniu z rokiem budżetowym 1937 — 1938, nawet przy uwzględnieniu deprecjacji pieniądza, przeszło dwunastokrotnie. W krajach zachodnio-europejskich, w których już przed drugą wojną światową ciężary podatkowe były bardzo znaczne, podatki wzrosły w tym samym okresie: w Anglii — dwukrotnie, we Francji — 2,6 raza, we Włoszech — półtorakrotnie.

Nawet jawnie pomniejszone oficjalne wskaźniki kosztów utrzymania i cen detalicznych świadczą o nieustannym wzroście drożyzny, która szczególnie się wzmogła po agresji amerykańskiej w Korei. W tych warunkach polityka „zamrażania" płac, realizowana przez kapitalistów przy poparciu prawicowych socjalistów i reakcyjnych przywódców związkowych, doprowadziła do znacznego obniżenia realnej płacy robotników i urzędników. We Francji i we Włoszech realna płaca robotników wynosi w 1952 r. mniej niż połowę wartości przedwojennej, w Anglii zaś jest o 20 procent niższa niż przed wojną. Koszty utrzymania w Stanach Zjednoczonych, według danych związku zawodowego robotników przemysłu elektrotechnicznego, wzrosły w porównaniu z r. 1939 prawie trzykrotnie. Mimo wzrostu produkcji wojennej zwiększa się w krajach kapitalistycznych liczba bezrobotnych i półbezrobotnych. We Włoszech i w Niemczech zachodnich bezrobocie przekracza poziom najcięższych lat światowego kryzysu gospodarczego, lat 1929 — 1933; we Włoszech jest ponad 2 miliony całkowicie bezrobotnych i jeszcze więcej częściowo bezrobotnych, a w Niemczech zachodnich — prawie 3 miliony całkowicie i częściowo bezrobotnych. W Japonii jest około 10 milionów całkowicie i częściowo bezrobotnych. Stany Zjednoczone mają co najmniej 3 miliony całkowicie bezrobotnych i 10 milionów częściowo bezrobotnych. Wzrasta bezrobocie w Anglii, przekraczając już pół miliona osób. Tak niewielki kraj, jak Belgia, liczy przeszło 300 tysięcy bezrobotnych.

Postępujące pogarszanie się sytuacji materialnej szerokich warstw ludności w związku z wyścigiem zbrojeń prowadzi do nieustannego narastania niezadowolenia w masach ludowych i do wzmożenia ich walki przeciwko obniżaniu poziomu życia i przeciwko całej polityce przygotowań do nowej wojny. Sprzeczności klasowe między imperialistyczną burżuazją a klasą robotniczą i całą ludnością pracującą gwałtownie się zaostrzają. Fala strajków zatacza coraz szersze kręgi w całym świecie kapitalistycznym.

Sytuacja światowego systemu kapitalistycznego komplikuje się obecnie przez to, że w wyniku wojny i nowego zrywu walki narodowo-wyzwoleńczej w krajach kolonialnych i zależnych odbywa się faktycznie rozpad kolonialnego systemu imperializmu.

Bezpośrednim rezultatem rozgromienia faszystowskich Niemiec i imperialistycznej Japonii było przerwanie frontu imperializmu w Chinach, w Korei, w Vietnamie, gdzie na miejsce półkolonii i kolonii powstały republiki ludowe. Zwycięstwo narodu chińskiego w jeszcze większym stopniu zrewolucjonizowało Wschód i przyczyniło się do wzmożenia walki wyzwoleńczej uciskanych przez imperializm narodów.

W okresie powojennym jeszcze bardziej pogłębiły się sprzeczności między metropoliami a koloniami. Anglia, Francja, Belgia i inne mocarstwa kolonialne dążą do tego, żeby kosztem kolonii skompensować ciężary, jakie nakłada na nie militaryzacja ich ekonomiki i ekspansja Stanów Zjednoczo-

nych. Jednocześnie imperialiści amerykańscy przenikają do kolonii i do sfery wpływów tych mocarstw kolonialnych, zdobywają tam sobie pozycje, zwiększając wyzysk narodów krajów kolonialnych i zależnych. W toku tej walki zaborcy amerykańscy inspirują spiski przeciwko swym angielskim i francuskim „sojusznikom", przyczyniając się swoim postępowaniem do dalszego pogłębienia kryzysu kolonialnego systemu imperializmu. Terytorium wielu krajów kolonialnych i zależnych (Egipt, Iran, Syria, Maroko, Tunis i inne) jest wykorzystywane dla zakładania baz wojennych, a ich ludność jest przygotowywana do roli „mięsa armatniego" w przyszłej wojnie.

W wyniku długotrwałego ucisku imperialistów i wskutek istnienia przeżytków feudalizmu ekonomika krajów kolonialnych i zależnych, a zwłaszcza rolnictwo, znajduje się w stanie upadku. Dziesiątki milionów ludzi w Indiach, w Indonezji, Iranie i w krajach Afryki stale głodują, a olbrzymia ilość ludzi padła ofiarą głodowej śmierci. Grabieżczy wyzysk krajów kolonialnych i zależnych przez mocarstwa imperialistyczne prowadzi do tego, że rozwój sił wytwórczych w tych krajach ulega zahamowaniu, że zdolność nabywcza ludności znajduje się na skrajnie niskim poziomie i że rynki zbytu dla produkcji przemysłowej kurczą się. Wszystko to, jak ciężki kamień u nóg, ciągnie gospodarkę świata kapitalistycznego w dół, zaostrzając wewnętrzne sprzeczności światowego systemu kapitalistycznego jako całości.

Narody krajów kolonialnych i zależnych stawiają coraz bardziej zdecydowany opór imperialistycznym ciemiężcom. O wzrastającym rozmachu ruchu narodowo-wyzwoleńczego świadczy walka narodów Vietnamu, Burmy, Malajów, Filipin, Indonezji, wzrost oporu narodowego w Indiach, Iranie, Egipcie i w innych krajach.

2. ZAOSTRZENIE SIĘ SYTUACJI MIĘDZYNARODOWEJ. GROŹBA NOWEJ WOJNY ZE STRONY AGRESYWNEGO BLOKU AMERYKAŃSKO-ANGIELSKIEGO. WALKA NARODÓW O POKÓJ

Pod znakiem przygotowań do nowej wojny rozwijała się w okresie powojennym działalność kół rządzących Stanów Zjednoczonych, Anglii, Francji również w dziedzinie stosunków międzynarodowych.

Niemal bezpośrednio po zakończeniu drugiej wojny światowej Stany Zjednoczone porzuciły uzgodniony kurs polityki, prowadzony przez sojuszników z okresu wojny i utrwalony w uchwałach konferencji mocarstw w Teheranie, Jałcie i Poczdamie. Stany Zjednoczone szeregiem agresywnych posunięć zaostrzyły sytuację międzynarodową, stawiając świat w obliczu niebezpieczeństwa nowej wojny.

Ludzie, którzy rządzą Stanami Zjednoczonymi, sformułowali dość otwarcie cele swej agresywnej polityki. Już w roku 1945, wkrótce po objęciu stanowiska prezydenta Stanów Zjednoczonych, Truman oświadczył, że „zwycięstwo postawiło naród amerykański wobec stałej i palącej konieczności kierowania światem". W okresie późniejszym Truman i inni politycy amerykańscy ponawiali niejednokrotnie pretensje do „kierowania światem przez Stany Zjednoczone". To nastawienie na zdobycie panowania nad świa-

tem, na podporządkowanie sobie wszystkich innych krajów jest zasadniczym motywem całej polityki imperialistycznej oligarchii amerykańskiej.

Prowodyrzy Stanów Zjednoczonych wiedzieli oczywiście, że zdobycie drogą pokojową panowania nad innymi narodami jest niemożliwe. Doświadczenie hitlerowców, którzy także usiłowali zdobyć panowanie nad innymi krajami, nauczyło ich, że nie można nawet marzyć o panowaniu nad światem bez zastosowania siły, bez rozpętania nowej wojny. Wobec tego postanowili zakłócić pokój, przygotować nową wojnę. A ponieważ ZSRR jest głównym przeciwnikiem nowej wojny, główną ostoją pokoju, prowodyrzy Stanów Zjednoczonych doszli do wniosku, że wojnę trzeba rozpętać przeciwko ZSRR i innym obrońcom pokoju. W ten sposób powstał agresywny blok północno-atlantycki, zmontowany w ukryciu przed ZSRR, poza jego plecami. Aby zaś oszukać naród i ukryć przed nim agresywne cele tego bloku, ogłosili oni, że blok ten jest blokiem „obronnym" przeciwko „komunizmowi", przeciwko Związkowi Radzieckiemu, który jakoby zamierza napaść na Stany Zjednoczone, na Anglię, na Francję i na innych członków bloku.

W tym samym zbrodniczym celu zakładane są amerykańskie bazy wojenne w różnych krajach leżących w pobliżu granic radzieckich.

W tym samym zbrodniczym celu koła rządzące Stanów Zjednoczonych remilitaryzują Niemcy zachodnie i Japonię.

Remilitaryzując Niemcy zachodnie i Japonię, koła rządzące Stanów Zjednoczonych i ich poplecznicy odbudowują na oczach całego świata te dwa ogniska drugiej wojny światowej, dla których zlikwidowania narody przelewały krew w tej wojnie.

Napaść Stanów Zjednoczonych na Koreańską Republikę Ludowo-Demokratyczną świadczyła o przejściu bloku amerykańsko-angielskiego od przygotowywania agresywnej wojny do bezpośrednich aktów agresji. Naród koreański, który w braterskim sojuszu z mężnymi ochotnikami chińskimi bohatersko broni wolności i niepodległości swojej ojczyzny i stawia skuteczny opór gwałcicielom pokoju, budzi gorącą sympatię całej demokratycznej i miłującej pokój ludzkości. *(Burzliwe oklaski).*

Sytuacja międzynarodowa wzięta jako całość ma w chwili obecnej szereg specyficznych rysów i cech charakterystycznych, spośród których należy podkreślić następujące:

Główne mocarstwo agresywne — Stany Zjednoczone — popędza usilnie ku wojnie inne kraje kapitalistyczne, przede wszystkim te, które należą do bloku północno-atlantyckiego, jak również kraje pokonane w drugiej wojnie światowej — Niemcy zachodnie, Włochy, Japonię. Wodzireje amerykańscy, dyktując swą wolę, określają dla wszystkich uczestników bloku cele wojny, jej kierunek, siły, które mają wziąć w niej udział, oraz decydują o innych sprawach związanych z przygotowaniem wojny.

Ludzie, którzy rządzą Stanami Zjednoczonymi, oświadczają, że czerpią rzekomo natchnienie z takich ideałów, jak utworzenie „wspólnoty wolnych krajów". Oświadczają oni raz po raz, że Stany Zjednoczone, Anglia, Francja, Turcja, Grecja stanowią „wspólnotę wolnych krajów", podczas gdy ZSRR i republiki ludowo-demokratyczne są rzekomo „niewolnymi" krajami. Rozumiemy to w ten sposób, że w Stanach Zjednoczonych, Anglii, Francji, Turcji i w innych krajach kapitalistycznych rzeczywiście istnieje

„wolność". ale nie wolność dla ludu, lecz wolność wyzysku i ograbiania ludu. Jeśli natomiast chodzi o ZSRR i kraje demokracji ludowej, to rzeczywiście nie ma tam takiej „wolności", ponieważ od dawna już zlikwidowano w tych krajach wolność wyzysku i ograbiania mas pracujących. *(Oklaski).* Oto czym pysznią się — jak się okazuje — heroldowie „amerykańskiego stylu życia".

W istocie rzeczy polityka Stanów Zjednoczonych w stosunku do zachodnio-europejskich i innych kapitalistycznych „przyjaciół" jest polityką nie demokratyczną, lecz imperialistyczną. Pod sztandarem „antykomunizmu" i „obrony wolności" Stany Zjednoczone faktycznie podporządkowują sobie i ograbiają stare, dawno uformowane państwa burżuazyjne i ich kolonie. Dymna zasłona „walki z komunizmem" potrzebna jest imperialistom amerykańskim podobnie jak dawniej Hitlerowi w tym celu, aby odwrócić uwagę od ich prawdziwych, zaborczych zamiarów. Prowadząc w stosunku do Anglii, Francji i innych krajów kapitalistycznych politykę imperialistyczną, Stany Zjednoczone są na tyle — mówiąc łagodnie — pozbawione skromności, że podają się za szczerego przyjaciela tych krajów. Dobry przyjaciel! Dosiadł swych młodszych partnerów, ograbia ich i ujarzmia, smaga gdzie popadnie i na dobitkę dogaduje: „bądźmy przyjaciółmi", co w języku amerykańskich potentatów finansowych oznacza — najpierw ty mnie powieziesz, a później ja na tobie pojadę. *(Śmiech na sali).*

Wolne ongiś państwa kapitalistyczne — Anglia, Francja, Holandia, Belgia, Norwegia rezygnują dziś w istocie rzeczy ze swej polityki narodowej i prowadzą politykę podyktowaną przez imperialistów amerykańskich. Oddają swe terytoria dla zakładania amerykańskich wojennych baz zaopatrzeniowych i wypadowych, wystawiając tym samym na ciosy w wypadku działań wojennych swe własne kraje. Wysługując się Stanom Zjednoczonym, zawierają one sojusze i bloki wymierzone przeciwko interesom narodowym swych państw. Jaskrawym tego przykładem jest postępowanie francuskich kół rządzących, które własnymi rękami dopomagają w odbudowie najgorszego odwiecznego wroga Francji — militaryzmu niemieckiego. Angielscy działacze zarówno konserwatywni, jak labourzystowscy na długi okres czasu zaciągnęli się na młodszych partnerów Stanów Zjednoczonych, zobowiązując się tym samym do prowadzenia nie własnej polityki narodowej, lecz polityki amerykańskiej. Wskutek polityki tej cierpi już ciężko naród angielski i trzeszczą wszystkie szwy Brytyjskiego Imperium.

Angielskie organa propagandy twierdzą przy tym, jakoby komuniści burzyli Imperium Brytyjskie. Ale koła rządzące Imperium Brytyjskiego nie mogą nie widzieć oczywistych faktów świadczących, że posiadłości Imperium Brytyjskiego zagarniają nie komuniści, lecz miliarderzy amerykańscy. Czyż to komuniści, a nie miliarderzy amerykańscy opanowali Kanadę, opanowują Australię, Nową Zelandię, wypierają Anglię ze strefy Kanału Sueskiego i z rynków Ameryki Łacińskiej, z Bliskiego i Środkowego Wschodu, zagarniają tereny naftowe, którymi włada Anglia?

Fakty mówią, iż żaden wróg Anglii nie zadawał jej tak ciężkich ciosów i nie pozbawiał jej — kawałek po kawałku — jej Imperium, jak to czyni jej amerykański „przyjaciel". „Przyjaciel" ten znajduje się wraz z Anglią w jednym bloku i wykorzystuje ziemię angielską na bazy lotnicze, sta-

wiając ją tym samym w ciężkiej, powiedziałbym, niebezpiecznej sytuacji, przy czym udaje jeszcze zbawcę Anglii przed „komunizmem radzieckim".

Co się tyczy takich „wolnych" krajów, jak Grecja, Turcja, Jugosławia, to zdążyły już one przekształcić się w kolonie amerykańskie, a władcy Jugosławii, wszyscy ci tito, kardele, rankowicze, dżilasy, pijade i inni — dawno zadeklarowali się jako agenci amerykańscy, wykonujący szpiegowsko-dywersyjne zlecenia swych amerykańskich „szefów", skierowane przeciwko ZSRR i krajom demokracji ludowej.

Koła rządzące Francji, Włoch, Anglii, Niemiec zachodnich, Japonii wprzęgły się do rydwanu imperializmu amerykańskiego, wyrzekając się swej narodowej, samodzielnej polityki zagranicznej. Prawdą jest, iż rządząca oligarchia tych krajów zaprzedaje tym samym interesy narodowe swych krajów i potwierdza własne bankructwo. Ale oligarchia ta woli poświęcić interesy narodowe swych państw, w nadziei na pomoc imperialistycznych protektorów zza Oceanu, przeciwko swym własnym narodom, których obawia się bardziej niż obcego jarzma imperialistycznego.

Bezpośrednią odpowiedzialność za tę antynarodową politykę kół rządzących ponoszą również prawicowi socjaldemokraci, przede wszystkim kierownictwo angielskiej Labour Party, francuskiej partii socjalistycznej i socjaldemokratycznej partii Niemiec zachodnich. Prawicowi socjaliści Szwecji, Danii, Norwegii, Finlandii, Austrii i innych krajów kroczą śladami swych kompanów i w ciągu całego okresu po drugiej wojnie światowej zaciekle walczą przeciwko miłującym pokój i demokratycznym siłom narodów. Współczesna prawicowa socjaldemokracja, na dodatek do swej starej roli pachołków własnej burżuazji, przekształciła się w agenturę obcego amerykańskiego imperializmu i spełnia jego najnikczemniejsze polecenia w dziele przygotowywania wojny i w walce przeciwko swym własnym narodom.

Cecha charakterystyczna strategii amerykańskiego imperializmu polega na tym, że jego prowodyrzy budują swe plany wojenne na wykorzystaniu obcych terytoriów i obcych armii, przede wszystkim zachodnio-niemieckiej i japońskiej, a także angielskiej, francuskiej, włoskiej — na wykorzystywaniu innych narodów, które, w myśl zamierzeń strategów amerykańskich, winny stać się ślepym narzędziem i mięsem armatnim w walce monopolistów amerykańskich o zdobycie panowania nad światem.

Ale już obecnie co trzeźwiejsi i bardziej postępowi politycy w europejskich i innych krajach kapitalistycznych, nie zaślepieni wrogością wobec Związku Radzieckiego, wyraźnie widzą, w jaką otchłań wciągają ich rozwydrzeni awanturnicy amerykańscy, i zaczynają występować przeciwko wojnie. I przypuszczać należy, że w krajach, skazywanych na rolę powolnych pionków amerykańskich dyktatorów, znajdą się prawdziwie pokojowe, demokratyczne siły, które będą prowadzić własną, samodzielną, pokojową politykę i znajdą wyjście z tego ślepego zaułka, w który wpędzili ich dyktatorzy amerykańscy. Kraje europejskie i inne, wkraczając na tę nową drogę, spotkają się z pełnym zrozumieniem ze strony wszystkich miłujących pokój krajów. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Koła rządzące Stanów Zjednoczonych, pragnąc zamaskować swą zaborczą politykę, usiłują przedstawić tzw. „zimną wojnę" przeciwko obozowi demokratycznemu jako pokojową, obronną politykę i straszą swe narody

nie istniejącym niebezpieczeństwem napaści ze strony ZSRR. Maskowanie przez prowodyrów bloku atlantyckiego agresywnych planów i już prowadzonych działań wojennych demagogiczną, pokojową frazeologią stanowi charakterystyczny rys ich polityki. Chodzi o to, że obecnie nie tak łatwo rzucić narody, które poznały dopiero niedawno cały ciężar krwawych działań wojennych, do nowej wojny, do wojny przeciwko miłującym pokój narodom. Stąd te starania agresywnego wilka atlantyckiego, by przywdziać owczą skórę.

W tych warunkach byłoby rzeczą niebezpieczną nie doceniać szkodliwości faryzeuszowskiej, pokojowej maski współczesnych agresorów.

Przygotowaniom do wojny towarzyszy niesłychane rozwydrzenie militaryzmu ciążącego nad całym życiem i bytem powszednim ludności krajów obozu imperialistycznego, wściekła ofensywa reakcji przeciwko masom pracującym i faszyzacja całego reżimu w tych krajach.

Podczas gdy imperialiści hitlerowscy, przygotowując się do drugiej wojny światowej, wprowadzili w swoim kraju faszyzm, to obecnie imperialiści amerykańscy, przygotowując się do nowej wojny, wprowadzają bestialski reżim faszystowski nie tylko w USA, lecz również w innych krajach, przede wszystkim tam, gdzie siły pokoju i demokracji są szczególnie silne, jak np. we Francji, we Włoszech, w Japonii. Koła rządzące tych krajów wykonując haniebną misję podyktowaną przez soldateskę amerykańską podjęły wojnę przeciwko swym narodom. Amerykańskie siły zbrojne, stacjonujące poza granicami USA, spełniają przy tym rolę karnych oddziałów żandarmerii.

Obecnie imperializm amerykański występuje już nie tylko jako agresor, ale również jako żandarm świata, usiłujący zdławić wolność wszędzie, gdzie tylko możliwe, i narzucić faszyzm.

Przeciwko temu żandarmowi świata już teraz podnosi się fala nienawiści, oporu ze strony gnębionych przez niego narodów.

Wszystko to świadczy o osłabieniu pozycji imperialistów i prowadzi do gwałtownego zaostrzenia walki wewnątrz obozu imperialistycznego między siłami faszystowskiej reakcji a demokratycznymi siłami narodów krajów imperialistycznych. Taki stan rzeczy brzemienny jest w bardzo poważne konsekwencje dla podżegaczy wojennych.

W związku z narastającą groźbą wojny rozszerza się ogólnonarodowy ruch w obronie pokoju, powstaje antywojenna koalicja rozmaitych klas i warstw społecznych, zainteresowanych w położeniu kresu napięciu międzynarodowemu i w zapobieżeniu nowej wojnie światowej. Podżegaczom wojennym nie udaje się przedstawić tego bezpartyjnego, pokojowego, demokratycznego ruchu jako ruchu partyjnego, rzekomo komunistycznego. Fakt, że Apel Sztokholmski podpisało 500 milionów ludzi, apel zaś z żądaniem zawarcia Paktu Pokoju między pięcioma wielkimi mocarstwami — przeszło 600 milionów, jest najlepszym zaprzeczeniem tego twierdzenia podżegaczy wojennych i wskaźnikiem olbrzymiego rozmachu tego bezpartyjnego, demokratycznego ruchu w obronie pokoju. Ten pokojowy ruch nie ma na celu likwidacji kapitalizmu, jako że nie jest to socjalistyczny, lecz demokratyczny ruch setek milionów ludzi. Obrońcy pokoju wysuwają takie żądania i propozycje, które powinny przyczynić się do utrzymania pokoju, do zapobieżenia nowej wojnie. Osiągnięcie tego celu byłoby

w obecnych warunkach historycznych ogromnym zwycięstwem sprawy demokracji i pokoju.

Obecny stosunek sił między obozem imperializmu i wojny a obozem demokracji i pokoju czyni tę perspektywę najzupełniej realną. Po raz pierwszy w dziejach istnieje potężny i zwarty obóz miłujących pokój państw. W krajach kapitalistycznych podniósł się stopień zorganizowania klasy robotniczej, powstały potężne, demokratyczne, międzynarodowe organizacje robotników, chłopów, kobiet, młodzieży. Wyrosły i okrzepły partie komunistyczne, które prowadzą bohaterską walkę za sprawę pokoju.

W walce z groźbą nowej wojny zainteresowane są narody wszystkich krajów, w tym również szerokie masy w Stanach Zjednoczonych, ponieważ w wypadku wojny ucierpią one nie mniej niż ludność innych krajów. Wojna w Korei, pomimo ogromnej przewagi techniki amerykańskiej, przyniosła już narodowi amerykańskiemu setki tysięcy zabitych i rannych. Nie trudno pojąć, jak kolosalne ofiary ponosić będzie naród amerykański, jeśli spasieni wodzireje finansowi USA rzucą go do wojny przeciwko miłującym pokój narodom.

Obecnie chodzi o to, aby jeszcze wyżej podnieść aktywność mas ludowych, wzmóc stopień zorganizowania obrońców pokoju, nieustannie demaskować podżegaczy wojennych i nie dopuścić do omotania przez nich narodów siecią kłamstw. Okiełznać i izolować awanturników z obozu imperialistycznych agresorów, którzy w imię swych zysków usiłują wciągnąć narody do krwawej rzezi — oto naczelne zadanie całej postępowej i miłującej pokój ludzkości. *(Długotrwałe oklaski).*

3. ZWIĄZEK RADZIECKI W WALCE O UTRZYMANIE I UTRWALENIE POKOJU

Zasadniczą linią partii w dziedzinie polityki zagranicznej była i jest nadal polityka pokoju między narodami, polityka zapewnienia bezpieczeństwa naszej socjalistycznej Ojczyzny.

Partia komunistyczna od pierwszych dni istnienia państwa radzieckiego proklamowała i realizuje w praktyce politykę pokoju i przyjaznych stosunków między narodami. W ciągu całego okresu między dwiema wojnami światowymi Związek Radziecki wytrwale bronił sprawy pokoju, walczył na arenie międzynarodowej przeciwko groźbie nowej wojny, domagając się uporczywie prowadzenia polityki zbiorowego bezpieczeństwa i zbiorowego odparcia agresora. Nie jest winą Związku Radzieckiego, że reakcyjne koła USA i krajów zachodnio-europejskiech torpedowały politykę bezpieczeństwa zbiorowego, zachęcały Niemcy hitlerowskie do agresji i doprowadziły do rozpętania drugiej wojny światowej.

Broniąc konsekwentnie polityki pokoju, partia nasza, pamiętając o wrogim otoczeniu, umacniała jednocześnie nieustannie obronę kraju, aby spotkać wroga w pełnym uzbrojeniu.

W roku 1939, gdy rozgorzał już pożar nowej wojny, towarzysz Stalin na XVIII Zjeździe partii podkreślił podstawowe zasady radzieckiej polityki zagranicznej, wskazując, że

„Jesteśmy zwolennikami pokoju i wzmocnienia rzeczowych stosunków ze wszystkimi krajami, stoimy i będziemy stali na tym stanowisku, o ile kraje te będą przestrzegały takich samych stosunków ze Związkiem Radzieckim, o ile nie będą one usiłowały naruszyć interesów naszego kraju".

Równocześnie towarzysz Stalin ostrzegł agresorów oświadczając, że

„Nie boimy się gróźb ze strony napastników i gotowi jesteśmy odpowiedzieć podwójnym ciosem na każdy cios podżegaczy wojennych usiłujących pogwałcić nietykalność granic radzieckich".

I gdy hitlerowskie Niemcy zdradziecko napadły na naszą Ojczyznę, naród radziecki udzielił druzgocącej odprawy wrogowi i pobił go na głowę. Cały świat przekonał się, że partia nasza nie rzuca słów na wiatr. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Po zakończeniu drugiej wojny światowej partia kontynuowała politykę zagraniczną, zmierzającą do zapewnienia długotrwałego pokoju oraz do rozwoju współpracy międzynarodowej. Rząd radziecki wysunął powszechnie znany program mający na celu zapobieżenie wojnie.

O pokojowych intencjach Związku Radzieckiego świadczą nie tylko propozycje, które zgłasza, lecz również jego czyny. Po zakończeniu wojny Związek Radziecki dokonał znacznej redukcji swych sił zbrojnych, których liczebność w chwili obecnej nie przekracza sił istniejących przed wojną. Rząd radziecki wycofał po wojnie w możliwie najszybszym terminie swe wojska z terytorium Chin, Korei, Norwegii, Czechosłowacji, Jugosławii, Bułgarii, dokąd wojska te wkroczyły w toku operacji wojennych przeciwko faszystowskim agresorom. Uważając, że walka przeciwko ludobójczej propagandzie nowej wojny odgrywa doniosłą rolę w rozładowaniu atmosfery międzynarodowej, Rada Najwyższa ZSRR uchwaliła 12 marca 1951 roku ustawę o obronie pokoju i uznała propagandę wojenną za najcięższą zbrodnię przeciwko ludzkości, dając tym samym przykład innym państwom.

W najpoważniejszych powikłaniach, wyłaniających się na arenie międzynarodowej w ciągu ostatnich lat, właśnie Związek Radziecki wysuwał propozycje dające podstawę do pokojowego uregulowania spornych problemów. Wystarczy przypomnieć, że właśnie ze strony radzieckiej wysunięte zostały propozycje, które posłużyły jako podstawa rokowań w sprawie rozejmu w Korei.

Rząd Związku Radzieckiego przywiązuje dużą wagę do Organizacji Narodów Zjednoczonych, uważając, że mogłaby ona być doniosłym środkiem utrzymania pokoju. Jednakże w chwili obecnej Stany Zjednoczone przekształcają ONZ z organu współpracy międzynarodowej, jaką powinna ona być w myśl statutu, w organ swej dyktatorskiej polityki w walce przeciwko pokojowi i posługują się nią dla osłonięcia swych agresywnych działań. Jednakże pomimo ogromnych trudności, które sprawia maszyna do głosowania utworzona przez Stany Zjednoczone w Organizacji Narodów Zjednoczonych, Związek Radziecki broni tam pozycji pokoju, walczy o przyjęcie realnych, wypływających z obecnej sytuacji międzynarodowej propozycji zmierzających do okiełznania sił agresji, do zapobieżenia nowej wojnie i położenia kresu działaniom wojennym tam, gdzie już się one rozwijają.

Błędem byłoby mniemać, że wojna może być wymierzona tylko przeciwko państwu radzieckiemu. Jak wiadomo, pierwsza wojna światowa została przez imperialistów rozpętana na długo przed powstaniem ZSRR. Druga wojna światowa rozpoczęła się jako wojna między państwami kapitalistycznymi i same państwa kapitalistyczne silnie ucierpiały na skutek tej wojny. Sprzeczności rozdzierające obecnie obóz imperialistyczny mogą doprowadzić do wojny jednego państwa kapitalistycznego z drugim. Uwzględniając wszystkie te okoliczności, Związek Radziecki walczy o zapobieżenie wszelkiej wojnie między państwami, wypowiada się za pokojowym uregulowaniem międzynarodowych konfliktów i rozbieżności.

Jednakże w swej polityce zmierzającej do zapewnienia długotrwałego pokoju Związek Radziecki znajduje się w obliczu faktu agresywnej polityki kół rządzących USA.

Wojownicze koła amerykańskie usiłują przy tym zwalić winę na niewinnego i wszelkimi sposobami rozdmuchują swą kłamliwą propagandę o rzekomym zagrożeniu ze strony Związku Radzieckiego. Jeśli chodzi o te kłamliwe bajdurzenia o Związku Radzieckim, to byłoby śmieszne rozwodzić się na temat ich całkowitej bezpodstawności. Bezsporne fakty świadczą o tym, kto jest w rzeczywistości agresorem.

Wszystkim wiadomo, że Stany Zjednoczone rozpętują wyścig zbrojeń, odżegnują się od zakazu broni atomowej i bakteriologicznej oraz od redukcji zbrojeń klasycznych, podczas gdy Związek Radziecki proponuje zakaz broni atomowej i bakteriologicznej oraz redukcję innych zbrojeń i sił zbrojnych.

Wszystkim wiadomo, że Stany Zjednoczone odmawiają zawarcia Paktu Pokoju, podczas gdy Związek Radziecki proponuje zawarcie takiego paktu.

Wszystkim wiadomo, że Stany Zjednoczone montują agresywne bloki przeciwko miłującym pokój narodom, podczas gdy układy zawarte przez Związek Radziecki z innymi państwami mają na celu wyłącznie walkę przeciwko wznowieniu japońskiej lub niemieckiej agresji.

Wszystkim wiadomo, że Stany Zjednoczone napadły na Koreę i dążą do jej ujarzmienia, podczas gdy Związek Radziecki począwszy od chwili zakończenia drugiej wojny światowej nie prowadzi nigdzie żadnych działań wojennych.

Stany Zjednoczone dokonują agresji również przeciwko Chinom. Zagarnęły one odwiecznie chińską ziemię — wyspę Taiwan. Ich siły lotnicze bombardują terytorium chińskie, gwałcąc wszystkie powszechnie przyjęte normy prawa międzynarodowego. Wszystkim wiadomo, że siły lotnicze ZSRR nikogo nie bombardują, że ZSRR nie zagarniał żadnych obcych terytoriów.

Takie są bezsporne fakty.

Przechodząc do naszych stosunków z Anglią i Francją, należy powiedzieć, że stosunki te powinny były kształtować się w myśl tych układów, które zostały przez nas zawarte z tymi państwami w czasie drugiej wojny światowej i które przewidują współpracę z tymi krajami w okresie powojennym. Jednakże rządy Anglii i Francji brutalnie naruszają te układy. Ci, którzy rządzą w Anglii i Francji, wbrew uroczystym przyrzeczeniom o współpracy powojennej udzielonym Związkowi Radzieckiemu

w owym czasie, gdy prowadził on krwawą wojnę o wyzwolenie narodów Europy z niemieckiej niewoli faszystowskiej, włączyli się całkowicie do realizacji agresywnych planów imperialistów amerykańskich, wymierzonych przeciwko miłującym pokój państwom. Jest rzeczą zrozumiałą, że wobec takiego stanowiska rządów Anglii i Francji nasze stosunki z tymi krajami pozostawiają wiele do życzenia.

Stanowisko ZSRR wobec USA, Anglii, Francji i innych państw burżuazyjnych jest jasne i na temat tego stanowiska niejednokrotnie z naszej strony składano oświadczenia. Związek Radziecki również obecnie gotów jest do współpracy z tymi państwami, mając na względzie przestrzeganie pokojowych norm międzynarodowych oraz zapewnienie długotrwałego pokoju. *(Oklaski).*

W stosunku do krajów pokonanych — Niemiec, Włoch i Japonii — rząd radziecki prowadzi politykę różniącą się zasadniczo od polityki mocarstw imperialistycznych. Obecność wśród zwycięzców radzieckiego państwa socjalistycznego stworzyła dla narodów państw pokonanych zupełnie nową, nie spotykaną dawniej w dziejach sytuację i możliwości. Polityka państwa radzieckiego otwiera przed każdym krajem, który podpisał bezwarunkową kapitulację, możliwość pokojowego, demokratycznego rozwoju, rozbudowy jego cywilnego przemysłu i rolnictwa, zbytu produkcji na rynkach zagranicznych, stworzenia narodowych sił zbrojnych niezbędnych dla obrony kraju. Zgodnie z porozumieniem poczdamskim Związek Radziecki konsekwentnie prowadzi politykę zmierzającą do jak najszybszego zawarcia traktatu pokojowego z Niemcami, wycofania z Niemiec wszystkich wojsk okupacyjnych oraz do utworzenia jednolitych, niezależnych, pokojowych, demokratycznych Niemiec, mając na względzie, że istnienie takich Niemiec obok istnienia miłującego pokój Związku Radzieckiego wyklucza możliwość nowych wojen w Europie i uniemożliwia ujarzmienie krajów europejskich przez imperialistów świata. *(Długotrwałe oklaski).*

Należy się spodziewać, że naród niemiecki, przed którym stoi dylemat: albo pójść tą drogą, albo stać się landsknechtem imperialistów amerykańskich i angielskich, wybierze słuszną drogę — drogę pokoju. *(Oklaski).*

To samo należy powiedzieć również w stosunku do Włoch; bratniemu narodowi włoskiemu Związek Radziecki życzy całkowitego przywrócenia jego niezawisłości narodowej. *(Oklaski).*

Rząd radziecki uważa, że Japonia również powinna się stać niezależnym, demokratycznym, pokojowym państwem, jak to przewidywały wspólne uchwały sojuszników. Rząd radziecki odmówił podpisania jednostronnego traktatu podyktowanego przez dyktatorów amerykańskich na konferencji w San Francisco, ponieważ traktat ten depce zasady deklaracji kairskiej i poczdamskiej, porozumienia jałtańskiego oraz zmierza do przekształcenia Japonii w amerykańską bazę wojenną na Dalekim Wschodzie. Narody Związku Radzieckiego żywią głęboki szacunek dla narodu japońskiego, który zmuszony jest znosić jarzmo obcej niewoli, i wierzą, że wywalczy on niezawisłość narodową swej ojczyzny i pójdzie drogą pokoju. *(Oklaski).*

Radziecka polityka pokoju i bezpieczeństwa narodów wychodzi z założenia, że pokojowe współistnienie kapitalizmu i komunizmu oraz ich współpraca są całkowicie możliwe, jeśli istnieć będzie obopólna chęć

współpracy, gotowość wykonywania wziętych na siebie zobowiązań oraz przestrzegane będą zasady równouprawnienia i nieingerencji w wewnętrzne sprawy innych państw.

Związek Radziecki zawsze wypowiadał się i obecnie wypowiada się za rozwojem handlu i współpracy z innymi krajami, bez względu na różnice systemów społecznych. Partia będzie prowadzić tę politykę również nadal kierując się zasadą wzajemnych korzyści.

Podczas gdy wojownicze koła amerykańsko-angielskie twierdzą, że tylko wyścig zbrojeń zapewnia pełne zatrudnienie przemysłu krajów kapitalistycznych, w rzeczywistości istnieje inna perspektywa — perspektywa rozwoju i rozszerzenia stosunków handlowych między wszystkimi krajami, bez względu na różnice ich systemów społecznych, co może na wiele lat dać zatrudnienie przemysłowi krajów wysoko uprzemysłowionych, zapewnić państwom mającym nadmiar produkcji jej zbyt do innych państw, dopomóc w rozwoju ekonomiki krajów pod względem gospodarczym zacofanych i ustanowić tym samym długotrwałą współpracę ekonomiczną.

Całkowita jednomyślność łączy Związek Radziecki w prowadzonej przezeń polityce pokojowej z innymi demokratycznymi, miłującymi pokój państwami — Chińską Republiką Ludową, Polską, Rumunią, Czechosłowacją, Węgrami, Bułgarią, Albanią, Niemiecką Republiką Demokratyczną, Koreańską Republiką Ludowo-Demokratyczną, Mongolską Republiką Ludową. Stosunki ZSRR z tymi krajami stanowią wzór całkowicie nowych, w dziejach dotąd nie spotykanych, stosunków między państwami. Są one oparte na zasadach równouprawnienia, współpracy gospodarczej i poszanowania niezawisłości narodowej. Wierny układom o pomocy wzajemnej ZSRR udziela i udzielać będzie pomocy i poparcia w dalszym umocnieniu i rozwoju tych krajów. *(Burzliwe oklaski).*

Jesteśmy przekonani, że w pokojowym współzawodnictwie z kapitalizmem socjalistyczny system gospodarki będzie z roku na rok coraz dobitniej wykazywał swą wyższość nad kapitalistycznym systemem gospodarki. Ale nie zamierzamy wcale narzucać komukolwiek przemocą naszej ideologii lub naszego ustroju ekonomicznego.

> „Eksport rewolucji — to bzdura. Każdy kraj, jeśli tego zapragnie, sam dokona u siebie rewolucji, a jeśli nie zechce, to rewolucji nie będzie" — mówi towarzysz Stalin.

Prowadząc nieugięcie politykę pokojowej współpracy ze wszystkimi krajami, Związek Radziecki uwzględnia jednocześnie istnienie groźby nowej agresji ze strony rozwydrzonych podżegaczy wojennych. Dlatego też umacnia i umacniać będzie swą obronność. *(Długotrwałe oklaski).*

Związek Radziecki nie lęka się gróźb podżegaczy wojennych. Naród nasz ma doświadczenie walki z agresorami i bić ich — to dla niego nie pierwszyzna. Naród radziecki bił agresorów jeszcze w czasie wojny domowej, kiedy państwo radzieckie było młode i stosunkowo słabe, bił ich podczas drugiej wojny światowej i bić ich będzie również w przyszłości, jeżeli ośmielą się napaść na naszą Ojczyznę. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Nie wolno nie uwzględniać faktów z przeszłości. A fakty te świadczą, że w wyniku pierwszej wojny światowej od systemu kapitalizmu odpadła Rosja, a w wyniku drugiej wojny światowej od systemu kapitalizmu od-

padł już szereg krajów Europy i Azji. Istnieją wszelkie podstawy, aby przypuszczać, że trzecia wojna światowa spowoduje rozpadnięcie się światowego systemu kapitalistycznego. *(Długotrwałe oklaski).*

Oto, że tak powiem, perspektywa wojny i jej następstw, jeżeli zostanie ona narzucona narodom przez podżegaczy wojennych, przez agresorów.

Ale istnieje inna perspektywa, perspektywa utrzymania pokoju, perspektywa pokoju między narodami. Perspektywa ta wymaga zakazu propagandy wojennej zgodnie z uchwałą ONZ, zakazu broni atomowej i bakteriologicznej, konsekwentnej redukcji sił zbrojnych wielkich mocarstw, zawarcia Paktu Pokoju między mocarstwami, rozszerzenia stosunków handlowych między krajami, przywrócenia jednolitego rynku międzynarodowego oraz innych analogicznych środków zmierzających do utrwalenia pokoju.

Zastosowanie tych środków umocni pokój, wybawi narody od strachu przed groźbą wojny, położy kres niesłychanemu trwonieniu zasobów materialnych na zbrojenia i przygotowania do niszczycielskiej wojny, pozwoli natomiast wykorzystać te zasoby dla dobra narodów.

Związek Radziecki jest za realizacją tych środków, za perspektywą pokoju między narodami. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Zadania partii w dziedzinie polityki zagranicznej:

1) Kontynuować walkę przeciwko przygotowywaniu i rozpętywaniu nowej wojny, zespalać w imię utrzymania pokoju potężny, antywojenny front demokratyczny, zacieśniać więzy przyjaźni i solidarności ze zwolennikami pokoju na całym świecie, wytrwale demaskować wszelkie przygotowania do nowej wojny, wszelkie knowania i intrygi podżegaczy wojennych;

2) prowadzić nadal politykę współpracy międzynarodowej i rozwoju stosunków handlowych ze wszystkimi krajami;

3) umacniać i rozwijać stosunki nierozerwalnej przyjaźni z Chińską Republiką Ludową, z europejskimi państwami ludowo-demokratycznymi — z Polską, Czechosłowacją, Rumunią, Węgrami, Bułgarią, Albanią, Niemiecką Republiką Demokratyczną, z Koreańską Republiką Ludowo-Demokratyczną i z Mongolską Republiką Ludową;

4) nieustannie wzmacniać potęgę obronną państwa radzieckiego i wzmagać naszą gotowość do udzielenia druzgocącej odprawy wszelkim agresorom. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

II

Sytuacja wewnętrzna Związku Radzieckiego

Cechą charakterystyczną okresu sprawozdawczego jest dalsze umocnienie sytuacji wewnętrznej Związku Radzieckiego, rozwój całej gospodarki narodowej i kultury socjalistycznej.

W ciągu dwóch pierwszych lat po XVIII Zjeździe partii masy pracujące naszego kraju kontynuowały pomyślnie realizację trzeciej pięciolatki i doprowadziły do dalszego umocnienia Związku Radzieckiego. W latach tych osiągnięto nowe sukcesy w rozwoju gospodarki narodowej.

Pokojową pracę ludzi radzieckich przerwała zdradziecka napaść Niemiec faszystowskich na ZSRR. Rozpoczął się trudny okres w dziejach państwa radzieckiego — okres Wielkiej Wojny Narodowej. W toku tej wojny klasa robotnicza, chłopstwo kołchozowe, inteligencja radziecka wykazały — zarówno na froncie, jak i na zapleczu — wysoki poziom uświadomienia i oddanie sprawie swej Ojczyzny.

Zakończywszy wojnę historycznym zwycięstwem Związek Radziecki wkroczył w nowy, pokojowy okres swego rozwoju gospodarczego. W krótkim okresie państwo radzieckie w oparciu o własne siły i środki, bez pomocy z zewnątrz, odbudowało zrujnowaną wskutek wojny gospodarkę i pchnęło ją naprzód, przekraczając wskaźniki gospodarcze okresu przedwojennego.

Sukcesy na polu odbudowy przemysłu i rolnictwa pozwoliły już w 1947 roku na zniesienie kartkowego systemu zaopatrywania ludności w artykuły spożywcze i towary przemysłowe oraz na przeprowadzenie reformy walutowej. Posunięcia te, jak również przeprowadzona pięciokrotnie obniżka cen artykułów spożywczych i towarów przemysłowych, zwiększyły siłę nabywczą rubla radzieckiego i zapewniły wzrost materialnego dobrobytu mas pracujących. W 1950 roku kurs rubla oparty został na złocie i podwyższony w stosunku do walut obcych.

Sukcesy osiągnięte w odbudowie i rozwoju ekonomiki umożliwiły państwu radzieckiemu przystąpienie do praktycznej realizacji nowych, ważnych zadań gospodarczych, między innymi takich, jak budowa potężnych elektrowni wodnych na Wołdze i Dnieprze, budowa wielkich kanałów dla żeglugi i irygacji, stworzenie ochronnych pasów leśnych na rozległym obszarze kraju.

Historyczne wydarzenia, jakie zaszły w okresie sprawozdawczym, dowiodły, że radziecki ustrój społeczny i państwowy jest nie tylko najlepszą formą organizacji ekonomicznego i kulturalnego rozwoju kraju w latach budownictwa pokojowego, lecz również najlepszą formą mobilizacji wszystkich sił narodu dla odparcia wroga w czasie wojny. Wydarzenia te dowiodły również ogromnego wzrostu aktywności politycznej mas pracujących, dalszego umocnienia jedności moralno-politycznej narodu radzieckiego, skupionego wokół partii komunistycznej, dalszego umocnienia braterskiej wspólnoty narodów ZSRR i pogłębienia patriotyzmu radzieckiego.

Naród nasz jest niezłomnie zdecydowany nadal ofiarnie pracować dla dobra Ojczyzny socjalistycznej, zaszczytnie wykonać historyczne zadanie budowy społeczeństwa komunistycznego. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski)*

1. DALSZY ROZWÓJ GOSPODARKI NARODOWEJ ZSRR

A. PRZEMYSŁ

W latach pięciolatek przedwojennych zrealizowane zostało w ZSRR socjalistyczne uprzemysłowienie. Potężny przemysł stał się podstawą rozwoju całej gospodarki narodowej i przygotowania kraju do aktywnej obrony. Lata wojny potwierdziły ze szczególną siłą słuszność linii generalnej naszej partii — linii uprzemysłowienia kraju. Realizacja polityki uprzemysłowienia ZSRR miała decydujące znaczenie dla losów narodu radzieckiego i uratowała naszą Ojczyznę przed ujarzmieniem.

[illegible]

[illegible] dobra narodów.

[illegible] tych środków, za perspektywę [illegible] (*[illegible], długotrwałe oklaski*).

* * *

[illegible] polityki zagranicznej:

[illegible] przygotowywaniu i rozpętywaniu [illegible] utrzymania pokoju potężny, antywojenny [illegible] przyjaźni i solidarności ze zwo- [illegible] demaskować wszelkie przy- [illegible] i intrygi podżegaczy wo-

[illegible] międzynarodowej i rozwoju [illegible]

[illegible] z Chińską Re- [illegible]

[illegible]

Digitized by Google

Pokojową pracę ludzi radzieckich przerwała zdradziecka napaść Niemiec faszystowskich na ZSRR. Rozpoczął się trudny okres w dziejach państwa radzieckiego — okres Wielkiej Wojny Narodowej. W toku tej wojny klasa robotnicza, chłopstwo kołchozowe, inteligencja radziecka wykazały — zarówno na froncie, jak i na zapleczu — wysoki poziom uświadomienia i oddanie sprawie swej Ojczyzny.

Zakończywszy wojnę historycznym zwycięstwem Związek Radziecki wkroczył w nowy, pokojowy okres swego rozwoju gospodarczego. W krótkim okresie państwo radzieckie w oparciu o własne siły i środki, bez pomocy z zewnątrz, odbudowało zrujnowaną wskutek wojny gospodarkę i pchnęło ją naprzód, przekraczając wskaźniki gospodarcze okresu przedwojennego.

Sukcesy na polu odbudowy przemysłu i rolnictwa pozwoliły już w 1947 roku na zniesienie kartkowego systemu zaopatrywania ludności w artykuły spożywcze i towary przemysłowe oraz na przeprowadzenie reformy walutowej. Posunięcia te, jak również przeprowadzona pięciokrotnie obniżka cen artykułów spożywczych i towarów przemysłowych, zwiększyły siłę nabywczą rubla radzieckiego i zapewniły wzrost materialnego dobrobytu mas pracujących. W 1950 roku kurs rubla oparty został na złocie i podwyższony w stosunku do walut obcych.

Sukcesy osiągnięte w odbudowie i rozwoju ekonomiki umożliwiły państwu radzieckiemu przystąpienie do praktycznej realizacji nowych, ważnych zadań gospodarczych, między innymi takich, jak budowa potężnych elektrowni wodnych na Wołdze i Dnieprze, budowa wielkich kanałów dla żeglugi i irygacji, stworzenie ochronnych pasów leśnych na rozległym obszarze kraju.

Historyczne wydarzenia, jakie zaszły w okresie sprawozdawczym, dowiodły, że radziecki ustrój społeczny i państwowy jest nie tylko najlepszą formą organizacji ekonomicznego i kulturalnego rozwoju kraju w latach budownictwa pokojowego, lecz również najlepszą formą mobilizacji wszystkich sił narodu dla odparcia wroga w czasie wojny. Wydarzenia te dowiodły również ogromnego wzrostu aktywności politycznej mas pracujących, dalszego umocnienia jedności moralno-politycznej narodu radzieckiego, skupionego wokół partii komunistycznej, dalszego umocnienia braterskiej wspólnoty narodów ZSRR i pogłębienia patriotyzmu radzieckiego.

Naród nasz jest niezłomnie zdecydowany nadal ofiarnie pracować dla dobra Ojczyzny socjalistycznej, zaszczytnie wykonać historyczne zadanie budowy społeczeństwa komunistycznego. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski)*

1. DALSZY ROZWÓJ GOSPODARKI NARODOWEJ ZSRR

A. PRZEMYSŁ

W latach pięciolatek przedwojennych zrealizowane zostało w ZSRR [illegible]alistyczne uprzemysłowienie. Potężny przemysł stał się podstawą roz[illegible] całej gospodarki narodowej i przygotowania kraju do aktywnej [illegible] Lata wojny potwierdziły ze szczególną siłą słuszność linii gene[illegible] linii uprzemysłowienia kraju. Realizacja polityki [illegible]dujące znaczenie dla losów narodu [illegible] przed ujarzmieniem.

W ciężkich warunkach wojny partia potrafiła szybko przestawić przemysł na tory wojenne. Do wschodnich okręgów ewakuowano ze strefy działań wojennych urządzenia wszystkich najważniejszych zakładów przemysłowych. Państwo radzieckie znalazło w latach wojny dość sił i środków nie tylko do szybkiego uruchomienia ewakuowanych zakładów, lecz również do przyśpieszonej budowy nowych przedsiębiorstw, głównie zakładów ciężkiego przemysłu. Mimo przejściowego okupowania przez faszystowskiego najeźdźcę ważnych pod względem gospodarczym okręgów kraju, w okresie wojny przemysł produkował dla frontu w rosnących z roku na rok ilościach wszystkie rodzaje uzbrojenia i amunicji.

Po zakończeniu wojny przemysł został przestawiony z produkcji wojennej na produkcję cywilną. Partia postawiła zadanie rozwinięcia na szeroką skalę przede wszystkim ciężkiego przemysłu, szczególnie hutnictwa, przemysłu paliw i elektroenergetyki, gdyż bez ciężkiego przemysłu nie można było rozwiązać zadania odbudowy i dalszego rozwoju gospodarki narodowej. Jednocześnie partia zwróciła szczególną uwagę na zwiększenie produkcji towarów powszechnego użytku w celu podniesienia stopy życiowej ludności.

Trzeba było pewnego czasu, aby przywrócić przedwojenny poziom gospodarki narodowej. Poziom przedwojennego 1940 roku został osiągnięty i przekroczony w zakresie ogólnej rocznej produkcji przemysłowej w 1948 roku, w zakresie wydobycia węgla — w 1947 roku, produkcji stali i cementu — w 1948 roku, produkcji surówki i wydobycia ropy naftowej — w 1949 roku, produkcji obuwia — w 1950 roku, produkcji tkanin bawełnianych — w 1951 roku. Znaczy to, że wojna zahamowała rozwój naszego przemysłu o osiem — dziewięć lat, tj. w przybliżeniu o dwie pięciolatki.

W wyniku pomyślnej odbudowy i rozwoju przemysłu w latach powojennych mamy w chwili obecnej znacznie wyższy, w porównaniu z okresem przedwojennym, poziom produkcji przemysłowej. Oto dane w tej sprawie:

WZROST PRODUKCJI PRZEMYSŁOWEJ ZSRR
(w procentach w stosunku do 1940 r.)

Lata:	1940	1944	1945	1946	1947	1948	1949	1950	1951	1952 (plan)
Cały przemysł	100	104	92	77	93	118	141	173	202	223
W tym: „Grupa A" — produkcja środków produkcji	100	136	112	82	101	130	163	205	239	267
„Grupa B" — produkcja środków konsumcji	100	54	59	67	82	99	107	123	143	156

Z powyższych danych wynika, że w latach 1945 i 1946 nastąpił spadek poziomu produkcji przemysłowej. Było to związane z faktem, że produkcja sprzętu wojennego uległa po zakończeniu wojny gwałtownej redukcji, przestawienie zaś przemysłu na tory produkcji pokojowej wymagało pewnego czasu. Powojenna przebudowa produkcji przemysłowej została zasadniczo zakończona w ciągu 1946 roku, po czym produkcja naszego przemysłu zaczęła rosnąć w szybkim tempie i w 1951 roku jej ogólne rozmiary przekroczyły poziom 1940 roku przeszło dwukrotnie. W 1952 roku osiągnięto nowe sukcesy w rozwoju naszego przemysłu. Jak wiadomo, plan bieżącego roku dla przemysłu jako całości jest nie tylko pomyślnie wykonywany, lecz wykonywany z nadwyżką. Istnieją przeto wszelkie podstawy, by uważać, że w roku 1952 produkcja przemysłowa będzie blisko 2,3 raza większa niż w 1940 roku.

Szczególnie szybko rozwija się przemysł produkujący środki produkcji, którego ogólna produkcja w 1951 roku przekroczyła poziom przedwojenny 2,4 raza, a w 1952 roku przekroczy ten poziom blisko 2,7 raza. W 1952 roku wyprodukuje się: 25 mil. ton surówki, czyli o ok. 70 procent więcej niż w 1940 roku; 35 mil. ton stali, czyli blisko o 90 procent więcej niż w roku 1940; 27 mil. ton wyrobów walcowanych, czyli przeszło 2 razy więcej niż w 1940 roku; 300 mil. ton węgla, czyli przeszło o 80 procent więcej niż w 1940 roku; 47 mil. ton ropy naftowej, czyli przeszło 50 procent więcej niż w 1940 roku; 117 miliardów kWh energii elektrycznej tj. 2,4 raza więcej niż w 1940 roku; maszyn i urządzeń wyprodukuje się przeszło 3 razy więcej niż w 1940 roku. Jeśli idzie o roczny przyrost produkcji najważniejszych gałęzi przemysłu, to przypadają na ostatnie lata znacznie większe rozmiary tego przyrostu niż na okres przedwojenny. Tak np. w ciągu ostatnich trzech lat — w 1949-1951, tj. od chwili gdy przedwojenny poziom produkcji przemysłowej nie tylko został osiągnięty, ale przekroczony, przyrost wytopu surówki wynosił 8 mil. ton, przyrost wytopu stali — 13 mil. ton i przyrost produkcji wyrobów walcowanych — 10 mil. ton, podczas gdy w latach przedwojennych przyrost takich rozmiarów osiągnięto w zakresie wytopu surówki w ciągu 8 lat, wytopu stali — w ciągu 9 lat, a produkcji wyrobów walcowanych — w ciągu 12 lat. Przyrost wydobycia węgla w ciągu wymienionych trzech lat wyniósł 74 mil. ton, a przyrost wydobycia ropy naftowej — 13 mil. ton; przyrost takich rozmiarów osiągnięto w latach przedwojennych w zakresie wydobycia węgla w ciągu 6 lat, a wydobycia ropy naftowej — w ciągu 10 lat. Przyrost produkcji energii elektrycznej w ciągu tych trzech lat wyniósł 37 miliardów kWh; przyrost produkcji energii elektrycznej takich rozmiarów w latach przedwojennych osiągnięto w ciągu 9 lat.

Wzrost produkcji środków produkcji oraz wzrost produkcji rolnej stworzyły mocną bazę dla rozwoju przemysłu produkującego artykuły konsumcyjne. Ogólna produkcja tego przemysłu była w 1951 roku o 43 procent większa niż w 1940 roku, a w roku 1952 będzie w przybliżeniu o 60 procent większa niż w 1940 roku. W 1952 roku wyprodukuje się: z górą 5 mld. metrów tkanin bawełnianych, czyli o ok. 30 procent więcej niż w 1940 roku; prawie 190 mil. metrów tkanin wełnianych, czyli o ok. 60 procent więcej niż w 1940 roku; 218 mil. metrów tkanin jedwabnych, czyli 2,8 raza więcej niż w 1940 roku; 250 mil. par obuwia skórzanego, czyli

o ok. 20% więcej niż w 1940 r.; 125 mil. par obuwia gumowego, czyli o 80 procent więcej niż w 1940 roku; ponad 3 miliony 300 tys. ton cukru, czyli o przeszło 50 procent więcej niż w 1940 roku; ponad 330 tys. ton masła wyprodukowanego przez przemysł (nie licząc znacznej ilości masła produkcji domowej), co przewyższy przedwojenny poziom przemysłowej produkcji masła o przeszło 70 procent.

W wyniku pomyślnej odbudowy i rozwoju przemysłu w okresie powojennym produkcja przemysłowa w ZSRR na głowę ludności przewyższa obecnie poziom przedwojenny. Tak np. produkcja energii elektrycznej na głowę ludności przewyższała w 1951 roku przeszło dwukrotnie poziom 1940 roku, wytop surówki — o 50 procent, wytop stali — o 70 procent, wydobycie węgla — o 60 procent, produkcja cementu — przeszło dwukrotnie, produkcja tkanin bawełnianych — o 20 procent, produkcja tkanin wełnianych — o ponad 60 procent, produkcja papieru — o 70 procent itd.

W okresie sprawozdawczym, zwłaszcza w latach powojennych, rozszerzyła się znacznie i umocniła produkcyjno-techniczna baza naszego przemysłu zarówno dzięki budowie nowych, jak też dzięki rekonstrukcji czynnych przedsiębiorstw. Z ogólnej sumy ok. 500 mld. rubli, zainwestowanych w gospodarce narodowej tylko w latach 1946—1951, zainwestowano w przemyśle ponad 320 mld. rubli. W ciągu tego okresu w ZSRR odbudowano, zbudowano i oddano do użytku ok. 7 tys. wielkich państwowych przedsiębiorstw przemysłowych. Produkcyjny majątek trwały przemysłu wzrósł w 1952 roku o 77 procent w porównaniu z 1940 rokiem.

Ale w grę wchodzi tu nie tylko ilościowy wzrost produkcyjnego majątku trwałego. Rysem charakterystycznym ubiegłego okresu był również dalszy techniczny postęp przemysłu. W odróżnieniu od krajów kapitalistycznych, gdzie zachodzą periodyczne przerwy w rozwoju techniki, związane z niszczeniem sił wytwórczych społeczeństwa na skutek kryzysów ekonomicznych, w ZSRR, gdzie takich kryzysów nie ma, odbywa się nieprzerwane doskonalenie produkcji na bazie najwyższej techniki, na podstawie osiągnięć przodującej nauki radzieckiej. W latach powojennych wszystkie gałęzie przemysłu wyposażono w nowe maszyny i mechanizmy, zastosowano doskonalsze procesy technologiczne, wprowadzono racjonalniejszą organizację produkcji. Park obrabiarek, dzięki uzupełnieniu nowymi, bardziej wydajnymi obrabiarkami, zwiększył się w tym okresie 2,2 raza. Krajowy przemysł budowy maszyn tylko w ciągu ostatnich trzech lat wyprodukował ok. 1 600 nowych typów maszyn i mechanizmów.

W walce o dalszy postęp techniczny wielka rola przypada naszej nauce, która przez swoje odkrycia pomaga narodowi radzieckiemu pełniej ujawniać i lepiej wykorzystywać bogactwa i siły przyrody. W okresie powojennym uczeni nasi pomyślnie rozwiązali wiele problemów naukowych o wielkim znaczeniu dla gospodarki narodowej. Najważniejszym osiągnięciem nauki radzieckiej w tym okresie jest odkrycie metod produkcji energii atomowej. W ten sposób nasza nauka i technika zlikwidowała monopol USA w tej dziedzinie i zadała poważny cios podżegaczom wojennym, którzy usiłowali wykorzystać tajemnicę produkcji energii atomowej i posiadanie broni atomowej jako środek szantażu i zastraszenia innych narodów. Państwo radzieckie rozporządzające realnymi możliwościami produkcji energii atomowej jest głęboko zainteresowane

w tym, aby ten nowy rodzaj energii wykorzystywano w celach pokojowych, dla dobra ludu, gdyż takie wykorzystanie energii atomowej rozszerza bezgranicznie władzę człowieka nad żywiołowymi siłami przyrody, otwiera przed ludzkością kolosalne możliwości wzrostu sił wytwórczych, technicznego i kulturalnego postępu, zwiększenia bogactwa społecznego.

O wielkich osiągnięciach radzieckiej nauki i techniki świadczy coroczne przyznawanie Nagród Stalinowskich za wybitne prace naukowe, wynalazki i gruntowne udoskonalenia metod pracy produkcyjnej. Zaszczytne miano laureata Nagrody Stalinowskiej nadano 8 470 pracownikom nauki, przemysłu, transportu i rolnictwa.

Doniosłym momentem w rozwoju przemysłu jest fakt, że w minionym okresie w szybkim tempie rozwijał się przemysł we wschodnich okręgach ZSRR, wskutek czego zmieniło się poważnie rozmieszczenie naszego przemysłu. Na terenach wschodnich — na terenach nadwołżańskich, na Uralu, Syberii, na Dalekim Wschodzie, w Kazachskiej SRR i w republikach związkowych Azji Środkowej powstała potężna baza przemysłowa kraju. Ogólna produkcja przemysłowa na tych terenach zwiększyła się do 1952 roku trzykrotnie w porównaniu z 1940 rokiem. W roku 1951 tereny wschodnie dały około 1/3 całej produkcji przemysłowej ZSRR, przeszło połowę całej ilości stali i wyrobów walcowanych, prawie połowę całej ilości węgla i ropy naftowej i przeszło 40 procent energii elektrycznej.

Takie są zasadnicze wyniki rozwoju przemysłu ZSRR w okresie sprawozdawczym.

Zadania w dziedzinie rozwoju naszego przemysłu na najbliższe lata są wyłuszczone w projekcie dyrektyw w sprawie piątego pięcioletniego planu rozwoju ZSRR, przedstawionym zjazdowi do rozpatrzenia. Zadania te polegają na tym, aby podnieść poziom produkcji przemysłowej w 1955 roku w porównaniu z rokiem 1950 w przybliżeniu o 70 procent, przy czym produkcja środków produkcji powinna wzrosnąć w przybliżeniu o 80 procent, a produkcja artykułów konsumcyjnych w przybliżeniu o 65 procent. Takie zadanie w zakresie wzrostu produkcji przemysłowej oznacza, że w 1955 roku produkcja przemysłowa wzrośnie trzykrotnie w porównaniu z 1940 rokiem.

Piąty plan pięcioletni oznacza nowy wielki krok naprzód na drodze rozwoju naszego kraju od socjalizmu do komunizmu. *(Burzliwe oklaski).*

Przemysł nasz rozporządza wszystkimi możliwościami, by wykonać stojące przed nim zadania. Obecnie wszystkie gałęzie przemysłu wyposażone są w doskonalszą technikę, posiadają wykwalifikowane kadry robotników i pracowników inżynieryjno-technicznych, przedsiębiorstwa nie odczuwają braku surowców i materiałów. Chodzi teraz o to, ażeby wykorzystać w pełni te możliwości, zdecydowanie usuwać niedociągnięcia w pracy, wykrywać nie wykorzystane rezerwy produkcyjne i przekształcać je w potężne źródło rozwoju gospodarki narodowej.

Przemysł rokrocznie nie tylko wykonuje, lecz i przekracza plany państwowe. Za zbiorczymi wskaźnikami dobrej pracy przemysłu jako całości ukrywa się jednak kiepska praca wielu przedsiębiorstw nie wykonujących zadań państwowych, wskutek czego nie dostarczają one gospodarce narodowej pewnej ilości produktów. Ministerstwa zaś nie podejmują należytych kroków, które by zapewniły wykonanie planu przez każde przed-

siębiorstwo, a zamiast tego przerzucają często zadania z przedsiębiorstw źle pracujących na przedsiębiorstwa przodujące. Tak więc przedsiębiorstwa, które pracują źle, żyją kosztem przodujących przedsiębiorstw.

Jedną z głównych przyczyn niewykonywania planów państwowych jest nierównomierna produkcja przedsiębiorstw w ciągu miesiąca. Partia zwracała nieraz uwagę działaczy placówek gospodarczych na to niedociągnięcie. Jednakże jeszcze teraz wiele przedsiębiorstw pracuje zrywami. Nieomal połowę planowanej produkcji miesięcznej wykonują one dopiero w trzeciej dekadzie. Prowadzi to do niewykorzystywania mocy produkcyjnych, do stosowania pracy nadliczbowej, do wzrostu ilości wybrakowanej produkcji i zakłóca pracę przedsiębiorstw uzupełniających się.

Niektóre przedsiębiorstwa, chcąc wykonać plan produkcji globalnej, pozwalają sobie na antypaństwową praktykę ponadplanowego produkowania wyrobów o drugorzędnym znaczeniu kosztem niewykonania zadań w dziedzinie produkcji wyrobów najważniejszych, przewidzianych przez plan państwowy.

W szeregu gałęzi przemysłu naruszane są wymogi dyscypliny państwowej co do jakości produkcji. Zdarzają się fakty dostarczania konsumentom wyrobów i towarów w złym gatunku, nie odpowiadających ustalonym standartom i warunkom technicznym. Przedsiębiorstwa budowy maszyn wprowadzają częstokroć do produkcji maszyny, które pod względem konstrukcyjnym nie są całkowicie wykończone, nie odpowiadające warunkom eksploatacji. W przedsiębiorstwach lekkiego przemysłu wielka jest jeszcze ilość produkowanych wyrobów pośledniejszego gatunku. Wszystko to wyrządza szkodę gospodarce narodowej.

Nie wolno tolerować takich niedociągnięć w pracy przemysłu. Plan państwowy — to ustawa. Wszystkie przedsiębiorstwa obowiązane są wykonywać wytyczone im zadania państwowe i zaopatrywać gospodarkę narodową w potrzebną jej produkcję. Działacze gospodarczy i organizacje partyjne obowiązani są zabezpieczać wykonanie planu przez każde przedsiębiorstwo nie tylko co do produkcji globalnej, lecz bezwzględnie również co do produkcji wszystkich wyrobów przewidzianych w planie państwowym, walczyć o systematyczne podnoszenie jakości produkcji, ujawniać i całkowicie usuwać przyczyny utrudniające normalną pracę przedsiębiorstw.

Szczególną uwagę należy poświęcać zadaniu zapewnienia dalszego wszechstronnego wzrostu wydajności pracy we wszystkich gałęziach przemysłu.

Partia nasza na wszystkich etapach budownictwa socjalistycznego nieugięcie walczyła o systematyczne podnoszenie wydajności pracy jako o najważniejszy warunek wzrostu i doskonalenia produkcji socjalistycznej. Tym właśnie przede wszystkim tłumaczą się ogromne sukcesy osiągnięte w rozwoju produkcji ZSRR. W okresie od 1940 r. do 1951 r. wydajność pracy w przemyśle wzrosła o 50 procent, przy czym przyrost produkcji przemysłowej w ciągu tego okresu w 70 procentach uzyskano dzięki wzrostowi wydajności pracy. Wydajność pracy w budownictwie zwiększyła się w tymże okresie o 36 procent.

Szybki wzrost wydajności pracy w ZSRR jest przede wszystkim wynikiem szerokiego zastosowania w gospodarce narodowej nowej techniki

i nowoczesnych procesów technologicznych, wynikiem mechanizacji i elektryfikacji produkcji, zwłaszcza zaś mechanizacji pracochłonnych i ciężkich robót, jak również wynikiem lepszej organizacji pracy, wzrostu ogólnego poziomu wykształcenia i kultury mas pracujących i podniesienia ich kwalifikacji produkcyjnych. Socjalistyczny system gospodarki otwiera nieograniczone pole dla zastosowania najnowocześniejszej techniki. W ZSRR maszyny nie tylko zaoszczędzają pracę, lecz równocześnie czynią pracę robotników lżejszą, dzięki czemu w warunkach gospodarki socjalistycznej, w odróżnieniu od warunków kapitalizmu, robotnicy bardzo chętnie używają maszyn w procesie pracy. Robotnik radziecki jest bezpośrednio zainteresowany w zwiększeniu wydajności pracy, wie bowiem, że przez to wzmacnia się potęga ekonomiczna ZSRR i podnosi się stopa życiowa mas pracujących. Jedność interesów państwa i narodu stwarza podwaliny wysokiej wydajności pracy społecznej w warunkach socjalizmu.

Jednakże istniejące w naszym przemyśle możliwości wzrostu wydajności pracy nie są jeszcze bynajmniej całkowicie wykorzystywane. Świadczy o tym przede wszystkim niewykonanie planów w dziedzinie wydajności pracy przez wiele przedsiębiorstw. Należy zaznaczyć, że ministerstwa zajmują się tą ważną sprawą w stopniu niedostatecznym; zamiast zapewnić wykonanie zadań w dziedzinie wydajności pracy przez każde przedsiębiorstwo, ministerstwa zadowalają się często przeciętnymi wskaźnikami osiągniętymi w danej gałęzi jako całości, nie podejmują należytych kroków, aby podciągnąć przedsiębiorstwa pozostające w tyle do poziomu przedsiębiorstw przodujących.

W wielu przedsiębiorstwach wzrost wydajności pracy ulega zahamowaniu wskutek złego wykorzystywania posiadanych środków mechanizacji; zdarzają się niedopuszczalne fakty niedbałego i beztroskiego stosunku do urządzeń technicznych. Mechanizacja produkcji powinna nieuchronnie w każdym przedsiębiorstwie zwalniać część robotników, aby móc ich wykorzystać zarówno dla rozszerzenia produkcji w danym przedsiębiorstwie, jak i do pracy w nowych przedsiębiorstwach. Tymczasem niektórzy kierownicy przedsiębiorstw, zamiast zapewnić należyte wykorzystanie środków mechanizacji i podnieść w ten sposób wydajność pracy, organizują częstokroć pracę na starą modłę z szerokim zastosowaniem pracy ręcznej.

Poważnym brakiem w dziedzinie mechanizacji produkcji jest również to, że przy mechanizowaniu procesów produkcyjnych niektóre odcinki pozostają bądź całkiem nie zmechanizowane, bądź też są zmechanizowane w stopniu niedostatecznym. W wielu przedsiębiorstwach przy wysokim poziomie mechanizacji podstawowych procesów produkcyjnych słabo zmechanizowane są roboty pomocnicze, a między innymi takie roboty pracochłonne, jak podnoszenie, przenoszenie i ładowanie surowców, materiałów i wyrobów. Wszystko to zmniejsza ogólny efekt ekonomiczny mechanizacji i zakłóca normalny bieg produkcji.

Wzrost wydajności pracy ulega również zahamowaniu wskutek tego, że w wielu przedsiębiorstwach i na budowach organizacja pracy postawiona jest w sposób niezadowalający, wskutek czego dochodzi do wielkiego marnotrawstwa czasu roboczego. Ministerstwa określają częstokroć liczbę robotników w przedsiębiorstwach i na budowach bez wystarczającego

zbadania rzeczywistych potrzeb, bez sprawdzenia, czy siła robocza wykorzystywana jest właściwie. W przedsiębiorstwach, a zwłaszcza na budowach, wciąż jeszcze istnieje „płynność" siły roboczej, co wyrządza produkcji poważną szkodę.

Duże znaczenie dla podniesienia wydajności pracy ma normowanie techniczne. Tymczasem w wielu przedsiębiorstwach normowanie techniczne postawione jest w sposób niezadowalający. Wciąż jeszcze przeważa stosowanie norm zbyt niskich, tzw. norm doświadczalno-statystycznych, które nie odpowiadają współczesnemu poziomowi techniki produkcji, nie odzwierciedlają doświadczenia przodujących robotników i nie pobudzają do wzrostu wydajności pracy. Odsetek norm doświadczalno-statystycznych jest bardzo wysoki i w wielu przedsiębiorstwach wynosi przeszło 50 procent wszystkich obowiązujących norm produkcyjnych.

Zadanie organizacji partyjnych, gospodarczych i związkowych polega na tym, by szybciej usuwać przyczyny przeszkadzające wzrostowi wydajności pracy i zapewniać we wszystkich gałęziach gospodarki narodowej, w każdym przedsiębiorstwie, na każdym odcinku produkcji wykonanie i przekroczenie zadań w dziedzinie wzrostu wydajności pracy. Trzeba zdecydowanie usuwać niedociągnięcia w dziedzinie wykorzystania posiadanej przez nas bogatej techniki, wytrwale wprowadzać w życie program mechanizacji kompleksowej i automatyzacji procesów produkcyjnych, stosować szerzej we wszystkich gałęziach gospodarki narodowej najnowsze osiągnięcia nauki i techniki, doskonalić systematycznie formy i metody organizacji pracy i produkcji, usprawniać wykorzystanie siły roboczej.

Towarzysze! Nasz przemysł rośnie, rozwija się i staje się coraz potężniejszy i coraz doskonalszy technicznie. Będziemy również nadal rozwijać wszechstronnie siły wytwórcze naszego socjalistycznego przemysłu, jako podstawy potęgi naszej Ojczyzny i wzrostu materialnego dobrobytu narodu radzieckiego. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

B. ROLNICTWO

Do początku okresu sprawozdawczego, to jest do chwili XVIII Zjazdu Partii, ustrój kołchozowy w naszym kraju okrzepł ostatecznie, kołchozy umocniły się i socjalistyczny system gospodarki utwierdził się jako jedyna forma rolnictwa.

Wojna powstrzymała na pewien czas rozwój rolnictwa i zadała mu wielkie straty, zwłaszcza w rejonach okupowanych, gdzie zaborcy hitlerowscy zniszczyli i rozgrabili kołchozy, MTS i sowchozy. Jednak mimo olbrzymich trudności okresu wojennego, kołchozy i sowchozy rejonów wschodnich nieprzerwanie zaopatrywały armię i ludność w żywność, a przemysł lekki — w surowce. Bez ustroju kołchozowego, bez pełnej poświęcenia pracy kołchoźników i kołchoźnic, bez ich wysokiej świadomości politycznej i sprawności organizacyjnej nie potrafilibyśmy rozwiązać tego niezmiernie trudnego zadania.

Z chwilą przejścia do budownictwa pokojowego, przed partią stanęło zadanie jak najszybszej odbudowy i dalszego podniesienia rolnictwa. Szczególną troską partii w okresie powojennym było organizacyjno-gospodarcze umocnienie kołchozów, okazanie im pomocy w odbudowie i dalszym rozwoju gospodarki społecznej i podniesienie na tej podstawie dobrobytu materialnego chłopstwa kołchozowego. Dla dalszego rozwoju sił wytwór-

czych rolnictwa duże znaczenie miało scalenie małych kołchozów, ponieważ wielkie kołchozy mogą pomyślniej rozszerzać i udoskonalać gospodarkę społeczną. Obecnie mamy 97 tysięcy scalonych kołchozów zamiast 254 tysięcy małych kołchozów, jakie mieliśmy w dniu 1 stycznia 1950 r.

W wyniku realizacji kroków podjętych przez partię i rząd przezwyciężono pomyślnie w rolnictwie trudności wywołane przez wojnę i wynikłe w 1946 r. wskutek silnej posuchy, tak iż przedwojenny poziom produkcji rolnictwa został w krótkim czasie przywrócony i przekroczony.

W latach powojennych w szybkim tempie przywracano obszar zasiewów, wzrastały plony i zwiększała się globalna produkcja zbóż, upraw przemysłowych, pastewnych, warzywnych i innych roślin uprawnych. Obszary zasiewów wszystkich roślin uprawnych w 1952 r. przekroczyły poziom przedwojenny o 5,3 miliona ha.

Produkcję zbóż doprowadzono do poprzedniego poziomu w trzecim roku po zakończeniu wojny, a w latach następnych wzrastała ona przy jednoczesnym dużym wzroście ilości zboża towarowego. W bieżącym 1952 r. globalne zbiory zboża wyniosły 8 miliardów pudów *(burzliwe oklaski),* przy czym globalne zbiory najważniejszej rośliny spożywczej — pszenicy zwiększyły się w porównaniu z 1940 r. o 48 procent. *(Oklaski).*

W ten sposób problem zbożowy, uważany dawniej za najostrzejszy i najpoważniejszy, został pomyślnie rozwiązany, rozwiązany ostatecznie i raz na zawsze. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

W okresie powojennym w szczególnie szybkim tempie rozwijała się produkcja bawełny i buraka cukrowego: w 1951 r. globalna produkcja surowej bawełny przekroczyła poziom przedwojenny o 46 procent, a buraka cukrowego — o 31 procent. W roku bieżącym wyhodowano jeszcze bogatsze plony tych najważniejszych roślin. Został przekroczony przedwojenny poziom produkcji roślin oleistych, ziemniaków i roślin pastewnych, przy czym globalne zbiory pasz soczystych (roślin pastewno-okopowych, pastewno-arbuzowych i roślin do silosowania) już w 1951 r. były wyższe o 25 procent aniżeli w 1940 r.

W latach powojennych znacznie wzrosła produkcja lnu i upraw warzywniczo-arbuzowych. Jednakże z powodu niedostatecznej uwagi poświęconej produkcji tych pożytecznych roślin przez organa partyjne, radzieckie i rolnicze, produkcja lnu i warzyw w szeregu obwodów nie osiągnęła jeszcze poziomu przedwojennego.

W roku bieżącym, jak i w latach poprzednich, realizowane są pomyślnie państwowe plany skupu zboża, skupu bawełny, buraków cukrowych, nasion oleistych, ziemniaków, warzyw i innej produkcji roślinnej, jak również produkcji hodowlanej.

Nasze rolnictwo staje się coraz bardziej wyspecjalizowane, bardziej produktywne i daje coraz więcej produkcji towarowej. Trzeba zrozumieć tę niezmiernie ważną właściwość w rozwoju naszego rolnictwa. Obecnie, kiedy problem zbożowy został pomyślnie rozwiązany, nie wolno już po staremu oceniać osiągnięć rolnictwa tylko według ilości produkowanego zboża. Jak widać z przytoczonych danych, oprócz sukcesów w dziedzinie produkcji zboża, osiągnęliśmy wielkie sukcesy w rozwoju produkcji bawełny, buraka cukrowego, roślin oleistych, pastewnych i innych roślin uprawnych. Nasze obecne rolnictwo stało się jakościowo inne, różni się ono gruntownie od dawnego, małoproduktywnego, ekstensywnego rolnictwa. Pod-

czas gdy obszary zasiewów wszystkich roślin uprawnych w ZSRR wzrosły w 1952 r. w porównaniu z 1913 rokiem 1,4 raza, przy czym obszary zasiewów zbóż wzrosły o 5 procent, to obszary zajęte pod uprawy przemysłowe i warzywniczo-arbuzowe zwiększyły się więcej niż 2,4 raza, a obszary zajęte pod rośliny pastewne — ponad 11 razy. Z ogólnej wartości towarowej produkcji roślinnej przeszło 40 procent przypada obecnie na uprawy przemysłowe. Byłoby zatem poważnym błędem oceniać sukcesy rolnictwa tylko na podstawie poziomu produkcji zboża.

W okresie powojennym wiele uwagi udzielano wyposażeniu rolnictwa w nową technikę. Nie moglibyśmy bez tego rozwiązać w szybkim tempie problemu odbudowy i dalszego rozwoju gospodarki rolnej. W okresie tym park maszynowo-traktorowy uzupełniony został wielką ilością nowych, bardziej udoskonalonych, traktorów gąsienicowych z silnikami Diesla, kombajnów samobieżnych, kosiarek, kombajnów buraczanych, lniarskich i do sprzętu bawełny oraz innych maszyn o wysokiej wydajności. Ogólna moc parku traktorów w MTS i sowchozach wzrosła w porównaniu z okresem przedwojennym o 59 procent, a kombajnów — o 51 procent. Rolnictwo otrzymało wiele nowych maszyn dla mechanizacji pracochłonnych procesów w hodowli. W związku ze znacznym rozszerzeniem mechanizacji prac w gospodarce rolnej i leśnej rozbudowano w okresie powojennym sieć ośrodków maszynowo-traktorowych, zorganizowano znaczną ilość nowych stacji ochrony lasów — dla mechanizacji prac przy zakładaniu leśnych pasów ochronnych, stacji melioracyjno-łąkarskich dla mechanizacji prac przy osuszaniu gruntów i zagospodarowaniu łąk i pastwisk oraz stacji maszynowo-hodowlanych — dla mechanizacji robót pracochłonnych przy hodowli. Łącznie w okresie tym utworzono 1 546 nowych ośrodków maszynowo-traktorowych oraz stacji ochrony lasów, melioracyjno-łąkarskich i maszynowo-hodowlanych, a ogólna liczba wszystkich tych stacji wynosi obecnie 8 939.

Sukcesy osiągnięte w rozwoju rolnictwa w okresie powojennym stworzyły warunki dla rozwiązania w gospodarce rolnej jeszcze większych zadań. Interesy gospodarki narodowej i zadania dalszego podniesienia dobrobytu narodu radzieckiego wymagają jeszcze większego podniesienia wydajności produkcji rolnej.

Projekt dyrektyw w sprawie piątego planu pięcioletniego przewiduje zwiększenie w ciągu 5 lat globalnych zbiorów: zbóż o 40 — 50 procent, w tym pszenicy o 55 — 65 procent; surowej bawełny o 55 — 65 procent; włókna lnianego o 40 — 50 procent; buraka cukrowego o 65 — 70 procent; słonecznika o 50 — 60 procent; ziemniaków o 40 — 45 procent i wzrost produkcji upraw pastewnych w przybliżeniu 2 — 3 razy.

Obecnie, gdy osiągnięto i przekroczono przedwojenny poziom obszaru zasiewów, jedyną słuszną linią w dziedzinie zwiększenia produkcji rolnictwa jest dalsze wszechstronne podnoszenie urodzajności. Podnoszenie urodzajności — to główne zadanie w rolnictwie. Ażeby rozwiązać pomyślnie to zadanie, trzeba podnieść jakość i skrócić terminy przeprowadzania robót polnych, podnieść stopień wykorzystania traktorów i maszyn rolniczych, doprowadzić do końca mechanizację głównych prac w rolnictwie, zapewnić szybsze opanowanie w kołchozach i sowchozach systemu płodozmianów z zasiewem wieloletnich traw, polepszyć nasiennictwo, wdrażać wszechstronnie prawidłowy system uprawy ziemi, zwiększyć nawożenie

i ilość gruntów nawadnianych. **Trzeba zwiększyć rolę organizatorską ośrodków** maszynowo-traktorowych w kołchozach, zwiększyć odpowiedzialność tych ośrodków za wykonanie planów urodzajności i globalnych zbiorów upraw rolniczych oraz za rozwój hodowli.

Rolnictwo nasze powinno stać się jeszcze bardziej wydajne i wyspecjalizowane, powinno stosować w szerokim zakresie uprawę mieszanek traw i roślin motylkowych oraz prawidłowe płodozmiany, z większym udziałem powierzchni zasiewów roślin przemysłowych, pastewnych, warzyw i ziemniaków.

W okresie powojennym, w związku z poważnymi sukcesami rozwoju rolnictwa, zadanie wszechstronnego rozwoju hodowli stało się centralnym zadaniem partii i państwa w gospodarce rolnej. W okresie od lipca 1945 r. do lipca 1952 r. pogłowie bydła w ZSRR wzrosło o 13,4 miliona sztuk, owiec — o 41,8 miliona, trzody chlewnej — o 21,2 miliona i koni — o 5,6 miliona. Poziom przedwojenny 1940 r. pod względem stanu pogłowia bydła we wszystkich kategoriach gospodarstw został osiągnięty w r. 1948, pod względem stanu pogłowia owiec — w r. 1950, a pod względem stanu pogłowia trzody chlewnej — w roku bieżącym. Ażeby oprzeć na trwałych podstawach produkcję artykułów hodowlanych, partia poświęcała szczególną uwagę rozwojowi społecznej produkcji hodowlanej w kołchozach i sowchozach. Obecnie hodowla kołchozowa wraz z sowchozową zajmuje w kraju dominujące miejsce zarówno pod względem ciężaru gatunkowego, jeśli chodzi o ogólny stan pogłowia bydła, jak i pod względem wytwórczości produktów hodowlanych. Globalna i towarowa produkcja mięsa, mleka, masła, jaj, wełny i skór przekroczyła w ZSRR poziom przedwojenny. *(Oklaski).*

W celu zaspokojenia rosnących potrzeb ludności w dziedzinie artykułów hodowlanych, a przemysłu lekkiego w dziedzinie surowców, konieczne jest osiągnięcie dalszego znacznego rozwoju hodowli. Projekt dyrektyw w sprawie piątego planu pięcioletniego przewiduje zwiększenie w ciągu pięciu lat pogłowia bydła w całym rolnictwie o 18—20 procent, w tym pogłowia bydła w kołchozach stanowiącego własność społeczną — o 36—38 procent; pogłowia owiec — ogółem o 60—62 procent, w tym w kołchozach o 75—80 procent; trzody chlewnej — ogółem o 45—50 procent, w tym w kołchozach o 85—90 procent; koni — ogółem o 10—12 procent, w tym w kołchozach o 14 — 16 procent; drobiu w kołchozach — 3 — 3,5 raza. Projekt dyrektyw przewiduje zwiększenie produkcji: mięsa i słoniny o 80 — 90 procent; mleka o 45 — 50 procent; wełny 2 — 2,5 raza oraz jaj (w kołchozach i sowchozach) 6 — 7 razy.

Głównym zadaniem rozwoju hodowli pozostaje nadal zwiększenie pogłowia bydła kołchozowego i sowchozowego, stanowiącego własność społeczną, przy jednoczesnym znacznym podniesieniu jego produktywności. Aby rozwiązać pomyślnie to zadanie, należy przede wszystkim stworzyć we wszystkich kołchozach i sowchozach trwałą bazę paszową, zbudować dla bydła dobre obory, jak również zmechanizować na szeroką skalę prace związane z hodowlą.

Należy tak rozwijać hodowlę, aby była wysoko produktywna, wysoko towarowa i dochodowa. Należy wzmóc pracę nad poprawą jakości bydła w kołchozach i sowchozach, zapewnić szybki rozpłód posiadanych i stworzenie nowych ras zwierząt gospodarskich o wysokiej produktywności.

Rozwój hodowli na zdrowych podstawach możliwy jest jedynie pod warunkiem właściwego połączenia wzrostu pogłowia z masowym polepszeniem jakości i podnoszeniem produktywności bydła.

W latach powojennych znacznie rozwinęły się i umocniły sowchozy; rozszerzyły one poważnie w porównaniu z poziomem przedwojennym obszary zasiewów, zwiększyły pogłowie produktywnego bydła i rozmiary produkcji rolnej. Zarazem jednak w pracy sowchozów istnieją poważne niedociągnięcia. Jednym z wielkich braków w pracy znacznej części sowchozów są wysokie koszty własne produkcji zboża, mięsa, mleka i innych artykułów.

Na bazie rozwoju wielokierunkowej gospodarki, usprawnienia organizacji produkcji, wdrożenia kompleksowej mechanizacji wszystkich najbardziej pracochłonnych robót, podniesienia urodzajności roślin uprawnych i produktywności hodowli — zapewnić należy dalszy wzrost towarowości i znaczne obniżenie kosztów własnych produkcji w sowchozach.

Wielkie znaczenie dla dalszego rozwoju gospodarki rolnej ma budowa urządzeń irygacyjnych i zakładanie leśnych pasów ochronnych. Już w latach przedwojennych zbudowano znaczną ilość wielkich systemów irygacyjnych, wyposażonych w nowoczesną technikę, oraz zrekonstruowano stare systemy irygacyjne, dzięki czemu obszar faktycznie nawadnianych gruntów w republikach Azji Środkowej i w innych częściach ZSRR zwiększył się półtorakrotnie, co pozwoliło na pomyślne rozwiązanie tak ważnego zadania jak znaczne zwiększenie produkcji bawełny. Rozpoczęto też prace nad zakładaniem leśnych pasów ochronnych.

W latach powojennych prace nad budową urządzeń irygacyjnych i nad zakładaniem leśnych pasów ochronnych rozwinęły się na jeszcze większą skalę. Wielkie systemy irygacyjne budowane są w republikach zakaukaskich, gdzie obszar faktycznie nawadnianych ziem zwiększy się w najbliższych latach w wyniku tych prac przeszło półtorakrotnie. Począwszy od 1947 r. dla uzyskania trwałych plonów zbóż, roślin przemysłowych i innych roślin uprawnych prowadzone są prace nad irygacją gruntów o wysokiej urodzajności, ale narażonych na posuchę, w centralnej strefie czarnoziemu, w obwodach kurskim, orłowskim, woroneskim i tambowskim. Począwszy od 1948 r. prowadzone są na wielką skalę prace nad założeniem na stepowych i leśno-stepowych obszarach europejskiej części ZSRR wielkich, państwowych leśnych pasów ochronnych, ochronnych pasów leśnych w kołchozach i sowchozach oraz nad budową stawów i zbiorników wodnych. W ciągu ostatnich 3 i pół lat kołchozy, sowchozy i gospodarstwa leśne zalesiły w celach ochronnych obszar 2,6 mil. ha i zbudowały przeszło 12 tysięcy stawów i zbiorników wodnych. W strefach o nadmiernej wilgotności gleby, przede wszystkim na Białorusi i w republikach nadbałtyckich, prowadzone są, podobnie jak przed wojną, rozległe prace nad osuszaniem bagien i gruntów zabagnionych.

Wielkie perspektywy otwierają się przed rolnictwem dzięki budowie gigantycznych elektrowni wodnych i systemów irygacyjnych na Wołdze, na Donie, Dnieprze i Amu-Darii oraz w związku z uruchomieniem Wołżańsko-Dońskiego Kanału Żeglownego imienia W. I. Lenina. Zbudowanie tych elektrowni i systemów irygacyjnych zapewni nawodnienie nowych gruntów na obszarze przeszło 6 milionów ha, nawodnienie pastwisk

metodą selektywną na obszarze 22 milionów ha i stworzy szerokie możliwości elektryfikacji produkcji rolnej, wprowadzenia orki elektrycznej, zastosowania kombajnów elektrycznych i innych maszyn rolniczych zasilanych prądem elektrycznym.

Jednocześnie z zakrojoną na wielką skalę budową urządzeń irygacyjnych na wszystkich gruntach nawadnianych skutecznie realizuje się przejście na nowy system irygacji, przy którym znacznie zwiększa się obszar pól nawadnianych w drodze lepszego rozmieszczenia drobnej sieci irygacyjnej, zmniejszenia na polach liczby stałych kanałów zraszających oraz zastąpienia ich kanałami tymczasowymi, co umożliwia pełniejsze wykorzystanie nawadnianych gruntów i wody używanej do zraszania i stwarza lepsze warunki mechanizacji rolnictwa, korzystającego z urządzeń irygacyjnych.

Dzięki wykonaniu zaplanowanych wielkich prac nad rozwojem irygacji, nad zakładaniem leśnych pasów ochronnych i osuszaniem zabagnionych gruntów, rolnictwo nasze podniesie się na wyższy szczebel, a kraj zostanie zabezpieczony na zawsze przed niespodziankami klimatycznymi. *(Oklaski).* Zadanie polega na tym, by skutecznie i w zaplanowanych terminach wykonać prace nad rozwojem irygacji, nad stworzeniem leśnych pasów ochronnych i osuszeniem bagien. Organizacje partyjne, radzieckie i gospodarcze powinny poświęcać tej sprawie szczególną uwagę.

Doniosłe znaczenie ma także przedsięwzięcie środków w dziedzinie podniesienia plonów roślin uprawnych na obszarach strefy nieczarnoziemnej europejskiej części ZSRR. Wiadomo, że na obszarach strefy nieczarnoziemnej istnieją wielkie możliwości pomyślnego rozwoju rolnictwa i hodowli, ponieważ obszary te odznaczają się sprzyjającymi warunkami klimatycznymi, dostateczną ilością wilgoci. Tymczasem plony roślin uprawnych na obszarach strefy nieczarnoziemnej są wciąż jeszcze niskie. Aby uzyskać wysokie i trwałe plony roślin uprawnych, należy tu przede wszystkim zorganizować na szeroką skalę wapnowanie gleb kwaśnych przy jednoczesnym stosowaniu wystarczającej ilości nawozów organicznych i mineralnych, rozwijać wszechstronnie zasiewy traw, polepszać uprawę roli.

Realizując zadania odbudowy i rozwoju rolnictwa, nasze organa partyjne, radzieckie i rolnicze usprawniły w latach powojennych kierowanie kołchozami, ośrodkami maszynowo-traktorowymi i sowchozami. Są jednak w tej dziedzinie wciąż jeszcze błędy i niedociągnięcia.

Na czym polegają błędy i niedociągnięcia w kierowaniu rolnictwem i jakie w związku z tym wyłaniają się zadania?

Trzeba przede wszystkim podkreślić, że poszczególni nasi pracownicy na kierowniczych stanowiskach pozwalali sobie, zwłaszcza w związku z akcją scalania drobnych kołchozów, na niewłaściwe konsumcyjne ujęcie zagadnień budownictwa kołchozowego. Proponowali oni, by przeprowadzić forsowną akcję masowego łączenia wsi w wielkie osiedla kołchozowe, oddać na rozbiórkę wszystkie stare zabudowania kołchozowe i domy kołchoźników i stworzyć w nowych miejscach wielkie „osiedla kołchozowe", „miasta kołchozowe", „agromiasta", traktując to jako najważniejsze zadanie na polu organizacyjno-gospodarczego umocnienia kołchozów. Błąd tych towarzyszy polega na tym, że zapomnieli o głównych produkcyjnych zadaniach kołchozów i wysuwali na pierwszy plan po-

chodne w stosunku do tamtych zadania konsumcyjne, zadania w dziedzinie warunków bytu w kołchozach. Zagadnienia warunków bytu mają niewątpliwie ważne znaczenie, ale są to bądź co bądź zagadnienia pochodne, zależne, a nie główne i mogą być pomyślnie rozwiązane tylko na gruncie rozwiniętej produkcji społecznej. Zapominanie o głównych zadaniach produkcyjnych lub ich pomniejszanie może zwekslować całą naszą praktyczną robotę na wsi na niewłaściwe tory, utrudnić dalszy rozwój kołchozów i wyrządzić szkodę zarówno samej sprawie organizacji warunków bytu, jak i całej sprawie budownictwa socjalistycznego. Partia podjęła w porę kroki w celu przezwyciężenia tych niesłusznych tendencji w dziedzinie budownictwa kołchozowego. Organa partyjne, radzieckie i rolnicze obowiązane są nadal stale troszczyć się o umocnienie i rozwój społecznej gospodarki kołchozów, która jest główną siłą kołchozów, i na tej podstawie zapewniać wzrost towarowości produkcji kołchozowej oraz dalsze podnoszenie dobrobytu materialnego i w ogóle warunków bytu kołchoźników.

Dalej, należy podkreślić, że w wielu kołchozach i sowchozach rozpowszechniła się szeroko praktyka tworzenia pomocniczych przedsiębiorstw produkcji cegły, dachówki i innych wyrobów przemysłowych. Doświadczenie wykazało, że podnosi to koszty materiałów budowlanych i wyrobów przemysłowych i — co najważniejsze — odciąga kołchozy i sowchozy od rozwiązywania zadań produkcji rolnej i hamuje rozwój rolnictwa. Trzeba zmienić ten stan rzeczy i całkowicie skoncentrować wszystkie wysiłki kołchozów i sowchozów na dalszym rozwoju wielokierunkowej produkcji rolnej, aby wykorzystać jak najpełniej ich możliwości gospodarcze i warunki naturalne dla wszechstronnego zwiększenia produkcji zboża, bawełny, buraka cukrowego, lnu, ziemniaków, mięsa, mleka, jaj, wełny, warzyw, owoców, herbaty i innych artykułów rolniczych. Co się zaś tyczy materiałów budowlanych i innych wyrobów przemysłowych, to nasz przemysł państwowy i spółdzielczość wytwórcza mogą i obowiązane są zaopatrywać całkowicie w to wszystko kołchozy i sowchozy po niższych cenach.

Dalej, trzeba przyznać, że wciąż jeszcze zdarzają się wypadki trwonienia mienia kołchozowego i inne wykroczenia przeciwko statutowi artelu rolniczego. Niektórzy pracownicy organów partyjnych, radzieckich i rolniczych, zamiast stać na straży interesów społecznej gospodarki kołchozów, zajmują się sami rozkradaniem mienia kołchozowego, wkraczają na drogę jaskrawego gwałcenia praw radzieckich, na drogę samowoli i bezprawia w stosunku do kołchozów. Wykorzystując swe stanowisko służbowe, pracownicy tacy zajmują grunty społeczne, zmuszają zarządy i przewodniczących kołchozów do wydawania im bezpłatnie lub po niskich cenach zboża, mięsa, mleka i innych produktów, do wymiany należącego do nich mało produktywnego bydła na wysoko produktywne, bardziej wartościowe bydło kołchozowe itp. Wszystkie te antykołchozowe, antypaństwowe poczynania wyrządzają poważną szkodę chłopstwu kołchozowemu, hamują dalsze organizacyjno-gospodarcze umacnianie kołchozów i podważają autorytet partii i państwa radzieckiego. Należy zdecydowanie położyć kres gwałceniu statutu artelu rolniczego, a osoby winne rozkradania mienia kołchozowego karać z całą surowością praw państwa socjalistycznego jako wrogów ustroju kołchozowego.

Dalej, trzeba podkreślić, że organa partyjne, radzieckie i rolnicze nie zajmują się w dostatecznym stopniu tak ważnymi zagadnieniami jak organizacja pracy w kołchozach. Jak wiadomo, w kwestiach związanych z organizacją pracy w kołchozach niektórzy pracownicy na kierowniczych stanowiskach uprawiali niesłuszną politykę tworzenia w kołchozach wyodrębnionych ogniw i likwidowania brygad produkcyjnych, co w praktyce było wymierzone przeciwko mechanizacji gospodarki zbożowej i prowadziło do osłabienia kołchozów. Dokonana już praca nad zlikwidowaniem tych błędów i wypaczeń pozwoliła usprawnić w znacznej mierze organizację pracy w kołchozach i umocnić brygadę produkcyjną. Mimo to istnieją jeszcze w tej dziedzinie istotne niedociągnięcia. W wielu kołchozach brygady produkcyjne nie mają stałego składu; brygadom nie przydziela się na stałe środków produkcji, co powoduje brak odpowiedzialności osobistej; na skutek nieudolnego kierownictwa marnuje się wiele czasu roboczego, co obniża wydajność pracy kołchoźników i powoduje, że roboty rolne nie są wykonywane w terminie. Organa partyjne, radzieckie i rolnicze obowiązane są troszczyć się codziennie o usprawnienie organizacji pracy w kołchozach. Należy wprowadzić w kołchozach bardziej progresywny system podziału dochodów, tak by podział dochodów artelu między jego członków odbywał się według ilości zaliczonych danemu kołchoźnikowi dniówek obrachunkowych w bezpośredniej zależności od faktycznie osiągniętej przez brygadę, ogniwo lub poszczególnych kołchoźników produkcji rolnej. Umożliwi to znaczne podniesienie wydajności pracy kołchoźników, ostateczną likwidację polityki zrównywania zarobków i przyczyni się do dalszego podniesienia wartości dniówki obrachunkowej.

Następnie trzeba stwierdzić, że w kierowaniu rolnictwem nie zostało jeszcze zlikwidowane szablonowe, formalne podejście do rozwiązywania wielu praktycznych zagadnień. Zdarza się nieraz, że ludzie pełniący kierownicze funkcje w aparacie partyjnym, radzieckim oraz administracji rolnej, nie licząc się z konkretnymi warunkami terenu, udzielają dla wszystkich rejonów, kołchozów, MTS i sowchozów jednakowych instrukcji z dziedziny agrotechniki, hodowli, organizacji pracy i innych zagadnień gospodarki rolnej; instrukcje takie, słuszne i potrzebne dla jednych rejonów i gospodarstw, okazują się często bezużyteczne, a czasem nawet szkodliwe, gdy chodzi o inne rejony i gospodarstwa. Wśród pracowników partyjnych, radzieckich i administracji rolnej jeszcze niemało jest również takich ludzi, którzy oceniają gospodarkę rolną i usiłują kierować nią biorąc za punkt wyjścia tzw. przeciętne wskaźniki. Pracownicy ci sądzą o urodzajności według danych przeciętnych, o produktywności hodowli — również według przeciętnych wskaźników. Zadowalając się danymi przeciętnymi, nie można dostrzec pozostających w tyle rejonów, kołchozów, sowchozów, w których sprawy idą źle, nie można zastosować w porę skutecznych środków przyjścia im z niezbędną pomocą; z drugiej strony poprzez przeciętne dane nie można dostrzec tych rejonów, kołchozów, sowchozów, które wysunęły się znacznie naprzód, dla których zadania oparte na przeciętnych wskaźnikach nie są zadaniami mobilizującymi, lecz ciągną je wstecz, hamują ich rozwój.

Należy wreszcie wspomnieć o istnieniu istotnych braków w dziedzinie zastosowania w rolnictwie osiągnięć nauki i przodującego doświadczenia. Mamy wiele przodujących kołchozów, MTS i sowchozów, tysiące przodow-

ników rolnictwa, którzy twórczo stosując osiągnięcia nauki, uzyskują poważne wyniki w podnoszeniu plonów i zwiększaniu produktywności hodowli. Jednak wciąż jeszcze nie zadowalająco przedstawia się sprawa popularyzacji i stosowania przodujących doświadczeń w produkcji kołchozowej i sowchozowej. Nasza nauka rolnicza wniosła wielki wkład do sprawy rozwoju gospodarki rolnej. Zdemaskowane zostały i rozgromione antynaukowe, reakcyjne teorie w nauce rolniczej i rozwija się ona obecnie na jedynej słusznej — materialistycznej, miczurinowskiej podstawie, uzbrajając naszych pracowników w ich działalności w dziedzinie rozwoju rolnictwa. Ale pomimo istniejących osiągnięć nauka rolnicza wciąż jeszcze nie nadąża za potrzebami produkcji kołchozowej i sowchozowej. Socjalistyczny system rolnictwa otwiera przed nauką szerokie pole działania, pozwala na szybką popularyzację osiągnięć nauki i przodującego doświadczenia, czyni je dorobkiem wszystkich kołchozów, MTS i sowchozów. Niezmiernie ważny obowiązek organów partyjnych, radzieckich i rolniczych polega na tym, by jak najusilniej rozwijać twórczą inicjatywę uczonych i praktyków, pomnażać szeregi mistrzów wysokich urodzajów i wysokiej produktywności hodowli, popierać wszystko, co przodujące, postępowe, szybciej stosować we wszystkich gałęziach produkcji kołchozowej i sowchozowej osiągnięcia nauki i przodującego doświadczenia w dziedzinie gospodarki rolnej.

Towarzysze! Cieszymy się wszyscy z ogromnego rozwoju naszego socjalistycznego rolnictwa. Nasza produkcja roślinna i hodowlana znajduje się obecnie w okresie nowego, potężnego rozkwitu. Nie ulega wątpliwości, że w najbliższych latach nasze kołchozy, ośrodki maszynowo-traktorowe, sowchozy, bogato wyposażone pod względem technicznym, osiągną jeszcze wspanialsze sukcesy w rozwoju gospodarki rolnej i kraj nasz będzie posiadał obfitość środków żywnościowych dla ludności i w pełni pod dostatkiem surowców dla szybko rosnącego przemysłu lekkiego. *(Długotrwałe oklaski).*

C. OBRÓT TOWAROWY, TRANSPORT, ŁĄCZNOŚĆ

Wraz ze wzrostem przemysłu i rolnictwa rozwijał się w kraju również obrót towarowy. W latach powojennych obrót towarowy handlu państwowego i spółdzielczego zwiększył się 2,9 raza i znacznie przekroczył poziom przedwojenny. W 1951 roku sprzedano ludności w sklepach państwowych i spółdzielczych w porównaniu z 1940 rokiem mięsa i przetworów mięsnych — o 80 procent więcej, ryb i przetworów rybnych — o 60 procent, masła — o 80 procent, tłuszczu roślinnego i innych tłuszczów blisko 2 razy więcej, cukru — o 70 procent, tkanin — o 80 procent, obuwia — o 50 procent więcej. Wzrosła sieć detalicznego handlu państwowego i spółdzielczego, znacznie rozszerzono asortyment i ulepszono jakość sprzedawanych towarów. Jednakże w dziedzinie handlu mamy jeszcze sporo poważnych niedociągnięć. Organizacje handlowe słabo jeszcze badają zapotrzebowanie ludności, popełniają błędy w dowozie towarów do obwodów i republik i w ich dystrybucji. W szeregu miejscowości obsługa klientów jest nie zadowalająca. Zadanie polega na tym, ażeby w krótkim terminie zlikwidować istniejące niedociągnięcia i podnieść handel radziecki na nowy, wyższy szczebel. Projekt dyrektyw w sprawie piątego planu 5-letniego przewiduje zwiększenie detalicznego obrotu towarowego państwowej i spółdzielczej

sieci handlowej do końca pięciolatki w przybliżeniu o 70 procent w porównaniu z 1950 rokiem.

Wzrostowi produkcji i obrotu towarowego towarzyszył rozwój wszystkich rodzajów transportu i przewozów.

W latach Wielkiej Wojny Narodowej transport nasz, a przede wszystkim transport kolejowy, pomyślnie wywiązał się z trudnego zadania zabezpieczenia przewozów wojennych, jak również przewozu ładunków dla gospodarki narodowej. W latach powojennych wszystkie rodzaje transportu nie tylko zostały odbudowane, lecz wzrosły znacznie w porównaniu z okresem przedwojennym. W roku bieżącym przewozy towarowe w transporcie kolejowym są w przybliżeniu o 80 procent większe niż w 1940 roku, przewozy towarowe w transporcie rzecznym i morskim — o 60 procent, w transporcie samochodowym — 3,1 raza większe, w cywilnym zaś transporcie lotniczym są 9,2 raza większe. Przeciętny dzienny załadunek wagonów na kolejach jest w roku bieżącym w przybliżeniu o 40 procent większy niż w 1940 roku.

Obecnie wszystkie rodzaje transportu posiadają potężniejszą bazę techniczną. Zwiększyła się zdolność przepustowa głównych linii kolejowych dzięki odbudowaniu i zbudowaniu nowych torów równoległych, dzięki rozbudowie torów na stacjach, dzięki ułożeniu szyn ciężkiego typu, dzięki szerszemu zastosowaniu automatycznego blokowania itd.; zbudowano i oddano do użytku nowe linie kolejowe; kontynuowano prace w dziedzinie elektryfikacji najbardziej przeciążonych tras kolejowych; zwiększył się znacznie tabor lokomotyw i wagonów, zwłaszcza potężnych lokomotyw oraz wagonów o dużej ładowności.

W transporcie wodnym długość wewnętrznych dróg wodnych wykorzystywanych dla żeglugi była w 1951 roku o 23 tys. km większa niż w 1940 roku. Transport morski i rzeczny został uzupełniony nowymi statkami towarowymi i pasażerskimi. Poziom mechanizacji robót załadunkowo - wyładunkowych podniósł się znacznie w porównaniu z 1940 rokiem i wyniósł w 1951 roku 83 procent w zakresie Ministerstwa Żeglugi Rzecznej i 90 procent w zakresie Ministerstwa Żeglugi Morskiej.

Transport samochodowy został wyposażony w nowe, doskonalsze samochody ciężarowe i osobowe. Sieć dróg samochodowych z ulepszoną nawierzchnią wzrosła 3,1 raza w porównaniu z 1940 rokiem.

W latach powojennych rozwijały się w dalszym ciągu środki łączności — poczta, telegraf, telefon, radio. Rozszerzono sieć telefoniczną i telegraficzną w kraju, zwiększono moc miejskich stacji telefonicznych, obecnie wszystkie ośrodki rejonowe mają łączność telefoniczną i telegraficzną z ośrodkami obwodowymi, w zasadzie zakończono telefonizację rad gminnych oraz stacji maszynowo - traktorowych. W chwili obecnej sieć radiowa jest blisko 2 razy większa niż w 1940 roku. Znacznie zwiększył się ruch pocztowy; długość pocztowych linii lotniczych zwiększyła się 2,5 raza.

Obok osiągniętych sukcesów istnieją w działalności transportu i łączności poważne niedociągnięcia. Wiele kolei, linii żeglugowych i przedsiębiorstw transportu samochodowego nie wykonuje wyznaczonych im planów załadunku i przewozu ładunków. Przestoje wagonów i statków przy załadunku i wyładunku są wciąż jeszcze duże. Dotychczas nie zlikwidowano nieracjonalnych i zbyt dalekich przewozów towarowych koleją. Źle jest jeszcze zorganizowana praca transportu samochodowego, przestoje taboru

samochodów ciężarowych są duże, samochody mają dużo kursów bezużytecznych. Do braków w dziedzinie łączności należy zaliczyć to, że organa łączności wciąż jeszcze nie dość sprawnie obsługują gospodarkę narodową i ludność.

Trzeba dalej rozwijać i doskonalić pracę wszystkich rodzajów transportu i łączności, oszczędzać środki transportu i nieustannie dbać o ich konserwację, rozwijać i umacniać bazę techniczną wszystkich rodzajów transportu, wszechstronnie usprawniać pracę poczty, telegrafu, telefonu.

D. REŻIM OSZCZĘDNOŚCI TO DONIOSŁA DŹWIGNIA DALSZEGO ROZWOJU GOSPODARKI NARODOWEJ

Rozwój gospodarki narodowej ZSRR urzeczywistnia się w drodze wykorzystania własnych zasobów, wewnętrznych źródeł akumulacji. Dlatego partia nasza zawsze poświęcała i poświęca wiele uwagi walce o jak najsurowszy reżim oszczędności, traktując reżim oszczędności jako doniosły warunek wewnętrznej akumulacji naszej gospodarki i prawidłowego wykorzystania nagromadzonych środków. Reżim oszczędności jako metoda socjalistycznego gospodarowania odegrał wielką rolę w dziele uprzemysłowienia kraju. Obecnie, kiedy w kraju naszym następuje nowy, potężny wzrost gospodarki narodowej, a jednocześnie dokonuje się systematycznej obniżki cen towarów masowego spożycia, reżim oszczędności nabiera jeszcze większego znaczenia. Im pełniej i racjonalniej będą wykorzystywane zasoby produkcyjne, im oszczędniej i skrupulatniej będziemy prowadzić naszą gospodarkę, tym większe sukcesy odniesiemy w rozwoju wszystkich gałęzi gospodarki narodowej, tym większe rezultaty osiągniemy w podniesieniu materialnego i kulturalnego poziomu życia narodu.

Tymczasem w dziedzinie mobilizacji i prawidłowego wykorzystania wewnętrznych zasobów gospodarki narodowej istnieją znaczne niedociągnięcia.

Trzeba przede wszystkim wskazać na wielkie straty i nieprodukcyjne wydatki w przemyśle. W szeregu gałęzi przemysłu źle jeszcze przedstawia się sprawa wykorzystania mocy produkcyjnej. Wiele ministerstw określa moc przedsiębiorstw przyjmując za podstawę „wąskie gardła" produkcji, przy obliczaniu mocy stosuje się częstokroć zbyt niskie normy wydajności sprzętu, ustala się normy pracochłonności wyrobów bez uwzględnienia przodującej technologii i doskonalszych metod organizacji pracy. Zamiast zwiększać produkcję przez lepsze wykorzystanie wewnętrznych zasobów przedsiębiorstw ministerstwa żądają niejednokrotnie od państwa środków inwestycyjnych na budowę nowych zakładów. W wielu przedsiębiorstwach dopuszcza się do poważnych strat na skutek niegospodarności i nieoszczędnego wydatkowania materiałów, surowca, paliw, energii elektrycznej, narzędzi i innych dóbr materialnych. Ustalone normy rozchodowania są przy tym często naruszane, w słabym stopniu stosuje się pełnowartościowe materiały zastępcze; znaczna jest jeszcze wciąż ilość brakowanych wyrobów. Tak np. w 1951 roku straty i nieprodukcyjne wydatki w zakładach przemysłowych szczebla ogólnozwiązkowego wyniosły 4,9 miliarda rubli, w tym straty z powodu brakoróbstwa — 3 miliardy rubli.

W wyniku nie zadowalającego wykorzystania mocy produkcyjnej oraz w wyniku wielkich strat spowodowanych przez niegospodarność wiele zakładów przemysłowych nie wykonuje wyznaczonych zadań w zakresie obniżki kosztów własnych produkcji i dopuszcza do dużego przekroczenia zatwierdzonych limitów finansowych. Zdarzają się w zakładach produkcyjnych wypadki poważnego naruszenia dyscypliny planowania kosztów własnych. Niektórzy kierownicy instytucji i przedsiębiorstw gospodarczych, kierując się interesami własnego podwórka ze szkodą dla interesów państwa, sztucznie stwarzają „rezerwy" w planach kosztów własnych produkcji przez podnoszenie norm zużycia surowca i materiałów oraz nieuzasadnione zwiększanie wskaźników pracochłonności wyrobów. Taka antypaństwowa praktyka planowania kosztów własnych produkcji w niektórych przedsiębiorstwach świadczy o braku należytej kontroli w tej sprawie ze strony ministerstw. Zamiast tego, by wnikliwie badać warunki produkcji w każdym przedsiębiorstwie, podejmować niezbędne kroki zapewniające systematyczną obniżkę kosztów własnych produkcji, ministerstwa pozwalają na planowanie kosztów własnych bez sprawdzania i zatwierdzania obliczeń, na których oparty jest plan.

Należy dalej zaznaczyć, że szczególnie źle realizuje się reżim oszczędności w budownictwie. Wciąż jeszcze dużo kosztuje nas budownictwo. Budowniczowie pozostają znacznie w tyle za pracownikami przemysłu, jeśli chodzi o obniżkę kosztów produkcji. W organizacji robót budowlanych istnieją poważne niedociągnięcia — w nie zadowalającym stopniu wykorzystuje się środki mechanizacji, wydajność pracy jest niska, dopuszcza się do niegospodarnego zużycia materiałów, niezwykle wielkie są koszty administracyjne. Poważnym niedociągnięciem w dziedzinie budownictwa inwestycyjnego jest rozproszenie sił i środków między liczne organizacje budowlane, wśród których wiele jest organizacji drobnych, które nieefektywnie wykorzystują środki mechanizacji. Wszystko to powoduje podrożenie kosztów budowy, rozdęcie aparatu administracyjnego, zwiększenie kosztów administracyjnych. Tak np. w 1951 roku ponadnormatywne koszty administracyjne wyniosły w budownictwie przeszło 1 miliard rubli i zamiast zysku przewidzianego w planie w wysokości 2,9 miliarda rubli organizacje budowlane przyniosły w tym roku straty sięgające 2,5 miliarda rubli.

Dalej. Duże straty i nieprodukcyjne koszty mamy również w rolnictwie. Rolnictwo jest w chwili obecnej wyposażone w środki techniczne w znacznie większym stopniu, aniżeli w okresie przedwojennym, jednakże w dziedzinie wykorzystania traktorów i maszyn rolniczych istnieją poważne niedociągnięcia. W wielu MTS i sowchozach nie zadowalająco przedstawia się sprawa utrzymania i konserwacji taboru traktorowo-maszynowego, w wyniku czego maszyny rolnicze przedwcześnie się zużywają, dopuszcza się do znacznego przekraczania zatwierdzonych środków finansowych przeznaczonych na remont maszyn; zdarzają się wypadki znacznego przekraczania norm zużycia paliwa i smarów. Wszystko to powoduje podrożenie kosztów własnych robót traktorowych. W wielu MTS, kołchozach i sowchozach jeszcze nie wyzbyto się niegospodarności; na skutek złej organizacji dopuszcza się do niedoboru i dużych strat plonów; w nie zadowalający sposób zorganizowane jest przechowywanie mienia kołchozowego; z powodu złej opieki nad bydłem w wielu kołchozach mamy wysoką śmiertelność bydła oraz niską wydajność hodowli.

W transporcie straty i nieprodukcyjne wydatki są również wielkie. Wiele dyrekcji kolei, linii żeglugowych i przedsiębiorstw transportu samochodowego dopuszcza do nadmiernego wydatkowania środków finansowych i do strat na skutek niewykonania planów przewozów, wielkich przestojów wagonów, statków i samochodów, nadmiernego zużycia paliwa oraz szkód spowodowanych przez niegospodarność. Zdarza się jeszcze wiele wypadków niedbałego utrzymywania taboru ruchomego, statków i samochodów, co przynosi wielką szkodę państwu.

Następnie, zbyt wielkie są koszty administracyjne związane ze skupem, przechowywaniem i zbytem artykułów rolnych, wielkie są również koszty obrotowe organizacji handlowych. Aparat organizacji zajmujących się skupem, handlem i zbytem jest nadmiernie rozdęty. Zarówno w centrum, jak i w terenie, istnieje duża ilość organizacji skupu i zbytu, zajmujących się skupem i zbytem częstokroć jednych i tych samych produktów i surowców. Na skutek niedociągnięć w planowaniu skupu i zbytu zdarzają się nieracjonalne i zbyt dalekie przewozy. Wysokie koszty administracyjne związane ze skupem, przechowaniem i zbytem produktów rolnych są wynikiem tego, że ministerstwa, którym podlegają organizacje skupu i zbytu, niedostatecznie zajmują się sprawą zmniejszenia kosztów administracyjnych, nie kontrolują kosztów własnych skupu produktów. Brak kontroli ze strony ministerstw stwarza grunt dla wszelkiego rodzaju nadużyć, pozwala organizacjom skupu włączać wszystkie straty i szkody do wydatków na skup i w ten sposób ukrywać własną niegospodarność. Brak należytego porządku i reżimu oszczędności w organizacji skupu, zaopatrzenia i zbytu wyrządza państwu straty sięgające kilku miliardów rubli.

Wreszcie, wielkie są wciąż jeszcze wydatki na aparat administracyjny. W ostatnich latach przeprowadzano niejednokrotnie redukcję aparatu administracyjno - kierowniczego w szeregu organów administracji państwowej. Jednakowoż redukcja ta dokonywana była z reguły odgórnie w trybie administracyjnym. Zmniejszanie wydatków na utrzymanie aparatu administracyjnego nie stało się jeszcze przedmiotem codziennej troski kierowników instytucji i organizacji. Wiele ministerstw i resortów toleruje przekraczanie ustalonych etatów pracowniczych. Znaczne przerosty istnieją w aparatach instytucji i organizacji obwodowych, miejskich i rejonowych.

Doświadczenie dowodzi, że usprawnianie pracy aparatu administracyjnego, jak również poprawa organizacji skupu i zbytu, prowadzą i będą prowadzić do zmniejszenia liczby pracowników. Obowiązkiem organizacji gospodarczych i partyjnych jest właściwe wykorzystanie zwalnianych pracowników w interesie rozwoju gospodarki narodowej. Obowiązkiem odpowiednich ministerstw, Ministerstwa Rezerw Pracy, organizacji partyjnych i związkowych — jest troska o to, by kadry te uzyskały niezbędne kwalifikacje zawodowe i mogły pracować w tych dziedzinach gospodarki, których rozwój wymaga zwiększenia kadr.

Fakty nadmiernego rozchodowania zasobów materiałowych i pieniężnych oraz rezerw pracy we wszystkich gałęziach gospodarki narodowej świadczą, że wielu kierowników zapomniało o reżimie oszczędności, nie troszczy się o rozsądne i oszczędne wydatkowanie środków państwowych, nie przejawia należytej troski o poprawę działalności finansowo - gospodarczej przedsiębiorstw i instytucji, którymi kierują, organizacje partyjne zaś nie dostrzegają tych braków i nie korygują takich kierowników.

Zadanie polega na tym, ażeby położyć kres obojętnemu stosunkowi działaczy gospodarczych i organizacji partyjnych do faktów niegospodarności i rozrzutności. Zagadnienie przestrzegania najściślejszego reżimu oszczędności powinno zawsze znajdować się w centrum naszej pracy gospodarczej i partyjnej. Powinniśmy dbać o nieustanne wychowywanie ludzi radzieckich w duchu troskliwego stosunku do społecznej własności socjalistycznej. Trzeba wyplenić wszelkie nadmierne rozchodowanie zasobów materiałowych i pieniężnych oraz rezerw pracy i systematycznie zapewniać wykonywanie i przekraczanie zadań w dziedzinie obniżki kosztów własnych produkcji. Trzeba wzmóc walkę z niegospodarnością, obniżyć radykalnie koszty administracyjne w przemyśle, w budownictwie, w transporcie, w rolnictwie, w organizacjach handlowych, w organizacjach skupu i zbytu, podjąć zdecydowane kroki w celu uproszczenia i potanienia aparatu państwowego i gospodarczego, wzmóc kontrolę przy pomocy pieniądza ze strony organów finansowych nad wykonywaniem planów gospodarczych i nad przestrzeganiem reżimu oszczędności. Nasze kadry gospodarcze powinny opanować doskonale metody socjalistycznego gospodarowania, muszą podnosić poziom swego przygotowania technicznego i ekonomicznego, polepszać systematycznie metody produkcji, szukać, znajdować i wykorzystywać ukryte rezerwy tkwiące w samej gospodarce narodowej.

* *
*

Dla pomyślnego rozstrzygnięcia zadań w dziedzinie rozwoju gospodarki narodowej ogromne znaczenie ma dalsze rozwijanie współzawodnictwa socjalistycznego. Partia poświęcała zawsze wiele uwagi sprawie organizacji współzawodnictwa i uważała, że najistotniejszą sprawą we współzawodnictwie socjalistycznym jest podciąganie tych, którzy pozostają w tyle, równanie w pracy do najlepszych. W naszych warunkach społecznych na każdym odcinku budownictwa socjalistycznego ogromną rolę odgrywa pozytywny przykład w pracy. Ludzie radzieccy przekonują się co dzień na podstawie własnego doświadczenia, że najlepszy przykład organizacji produkcji, zastosowanie nowej techniki, wszelkiego rodzaju udoskonalenia i wynalazki wiążą się zawsze z ułatwieniem pracy, prowadzą do podniesienia dobrobytu materialnego mas pracujących. Na wszystkich odcinkach budownictwa socjalistycznego mamy mnóstwo przykładów twórczej inicjatywy ludzi pracy, zmierzającej do zapewnienia nieustannego rozwoju i udoskonalenia produkcji socjalistycznej. Naród nasz słynie od dawna ze swej twórczej inicjatywy, ze swej wynalazczości i pomysłowości.

Wrogowie socjalizmu i ich wszelkiego rodzaju poplecznicy przedstawiają socjalizm jako system tłumienia indywidualności. Nie ma nic bardziej prymitywnego i wulgarnego niż tego rodzaju wyobrażenie. Jest dowiedzione, że system socjalistyczny zapewnił wyzwolenie jednostki, rozkwit twórczości indywidualnej i zespołowej, stworzył warunki wszechstronnego rozwoju talentów i uzdolnień, utajonych w masach ludowych.

W naszym kraju uczciwa praca jest wysoko ceniona i ze wszech miar popierana. Partia i rząd stosują na szeroką skalę system premiowania i nagradzania ludzi pracy za osiągnięcia i sukcesy w pracy we wszystkich dziedzinach gospodarki narodowej i kultury. W samym tylko okresie od chwili

zakończenia Wojny Narodowej odznaczono orderami i medalami ZSRR 1.346.000 robotników, kołchoźników, uczonych, pracowników inżynieryjno-technicznych, urzędników, lekarzy, nauczycieli i innych pracowników, a 6.480 wybitnym nowatorom w naszym kraju przyznano zaszczytne miano Bohatera Pracy Socjalistycznej.

Zadanie organizacji partyjnych, radzieckich, gospodarczych, związkowych i komsomolskich polega na tym, ażeby rozwinąć na szerszą skalę współzawodnictwo na wszystkich odcinkach budownictwa socjalistycznego, popierać ze wszystkich sił pozytywne przykłady pracy i postępową inicjatywę przodowników i nowatorów, ze wszech miar popularyzować przodujące doświadczenie wśród wszystkich ludzi pracy, ażeby okazywać pomoc tym, którzy pozostają w tyle i umożliwić im osiągnięcie poziomu ludzi przodujących. Jest rzeczą ważną, aby w walce nowego ze starym, w walce tego, co przoduje, z tym, co jest zacofane, nie tylko dostrzegać siły, które są twórcami nowego ustroju społecznego, lecz także siły te pielęgnować, troszczyć się o ich wszechstronny rozwój, organizować je nieustannie i doskonalić je w interesie pomyślnego marszu naprzód.

2. DALSZY WZROST DOBROBYTU MATERIALNEGO, OCHRONY ZDROWIA I KULTURALNEGO POZIOMU ŻYCIA NARODU

Sukcesy osiągnięte we wszystkich gałęziach gospodarki narodowej doprowadziły do dalszego wzrostu materialnego i kulturalnego poziomu życia społeczeństwa radzieckiego. Jest to najzupełniej zgodne z prawami rozwoju, inaczej być nie mogło, ponieważ w naszym kraju celem rozwoju produkcji socjalistycznej jest zapewnienie maksymalnego zaspokojenia stale rosnących materialnych i kulturalnych potrzeb społeczeństwa.

Głównym wskaźnikiem wzrostu dobrobytu narodu radzieckiego jest nieustanny wzrost dochodu narodowego. W okresie od 1940 do 1951 roku dochód narodowy ZSRR wzrósł o 83 procent. W odróżnieniu od krajów kapitalistycznych, w których przeszło połowę dochodu narodowego zagarniają klasy wyzyskujące, w Związku Radzieckim cały dochód narodowy stanowi własność mas pracujących. Masy pracujące Związku Radzieckiego otrzymują dla zaspokojenia swych osobistych potrzeb materialnych i kulturalnych około 3/4 dochodu narodowego, pozostała zaś część idzie na rozszerzenie produkcji socjalistycznej i na inne potrzeby ogólnopaństwowe i społeczne.

Jednym z najważniejszych źródeł wzrostu płacy realnej robotników i urzędników oraz realnych dochodów chłopów jest stosowane konsekwentnie przez rząd obniżanie cen artykułów masowego spożycia. W wyniku pięciokrotnej obniżki państwowych cen detalicznych, dokonanej w latach 1947 — 1952, ceny artykułów żywnościowych i wyrobów przemysłowych są obecnie przeciętnie o połowę niższe od cen w IV kwartale 1947 roku.

Jak wiadomo, robotnicy i urzędnicy w naszym kraju otrzymują od państwa zasiłki i emerytury z tytułu ubezpieczeń społecznych, bezpłatne lub ze znaczną ulgą skierowania do sanatoriów, domów wypoczynkowych i ośrodków dziecięcych, otrzymują corocznie płatne urlopy. Wszyscy ludzie pracy w mieście i na wsi otrzymują bezpłatną pomoc lekarską. Państwo

wypłaca w mieście i na wsi zasiłki matkom wielodzietnym i samotnym; zapewnia bezpłatne nauczanie w szkole podstawowej i 7-letniej; wypłaca stypendia studiującym. Łącznie suma tych wypłat i ulg dla ludzi pracy miasta i wsi wyniosła w 1940 roku 40,8 miliarda rubli, a w roku 1951 — 125 miliardów rubli.

Dzięki wzrostowi płac robotników i urzędników, dzięki zwiększeniu dochodów chłopstwa w gotówce i w produktach, dzięki obniżce cen artykułów masowego spożycia i wzrostowi innych świadczeń państwa na rzecz ludności, realna wartość dochodów robotników i urzędników w przeliczeniu na jednego pracującego była w 1951 roku w przybliżeniu o 57 procent wyższa niż w roku 1940, realne zaś dochody chłopów, w przeliczeniu na jednego pracującego, były wyższe w przybliżeniu o 60 procent.

Projekt dyrektyw w sprawie piątego planu 5-letniego przewiduje wzrost dochodu narodowego ZSRR w ciągu pięciolecia co najmniej o 60 procent, wzrost płacy realnej robotników i urzędników, z uwzględnieniem obniżki cen detalicznych — co najmniej o 35 procent, wzrost dochodów kołchoźników w gotówce i w produktach (w przeliczeniu pieniężnym) — co najmniej o 40 procent.

W naszym kraju prowadzi się na wielką skalę budownictwo mieszkaniowe i komunalne. W samym tylko okresie powojennym w miastach i osiedlach robotniczych wybudowano domy mieszkalne o łącznej powierzchni przeszło 155 milionów metrów kwadratowych, w miejscowościach zaś wiejskich wybudowano 3,8 miliona domów mieszkalnych. Szczególnie wielkiej pracy w dziedzinie budownictwa mieszkaniowego dokonano na terenach, które znajdowały się poprzednio pod okupacją. Jednakże, mimo olbrzymiego rozmachu budownictwa mieszkaniowego, wszędzie jeszcze daje się u nas odczuć dotkliwy brak mieszkań. Wiele ministerstw i rad terenowych z roku na rok nie wykonuje ustalanych dla nich planów budownictwa mieszkaniowego, a asygnowane na ten cel przez państwo kredyty nie są w pełni wykorzystywane. W ciągu ostatnich dwóch tylko lat na skutek niewykonania planów budownictwa mieszkaniowego nie dobudowano przeszło 4 milionów metrów kwadratowych powierzchni mieszkalnej. Wciąż jeszcze trafiają się u nas tacy kierownicy gospodarczy i partyjni, którzy troskę o warunki mieszkaniowe mas pracujących uważają za sprawę drugorzędną i nie podejmują kroków w kierunku wykonania planów budownictwa i remontu mieszkań. Zadanie polega na tym, aby ze wszech miar rozszerzać budownictwo mieszkaniowe. Projekt dyrektyw w sprawie piątego planu 5-letniego przewiduje mniej więcej dwukrotny — w porównaniu z czwartą pięciolatką — wzrost nakładów inwestycyjnych na państwowe budownictwo mieszkaniowe.

Partia i rząd zawsze przejawiały i przejawiają wielką troskę o ochronę zdrowia naszego narodu. Wydatki państwowe na ochronę zdrowia, łącznie z wydatkami na te cele z funduszów ubezpieczeń społecznych, wzrosły z 11,2 miliarda rubli w 1940 roku do 26,4 miliarda rubli w 1951 roku. Na tej podstawie osiągnięto dalsze usprawnienie i rozszerzenie zasięgu opieki lekarskiej i sanitarnej nad ludnością. Liczba łóżek szpitalnych w miastach i w miejscowościach wiejskich wzrosła w 1951 roku o 30 procent w porównaniu z rokiem 1940. Rozbudowana została sieć sanatoriów. Liczba lekarzy w kraju wzrosła o 80 procent.

Dzięki podniesieniu stopy życiowej i poziomu kulturalnego ludności oraz dzięki poprawie służby zdrowia spadła śmiertelność w naszym kraju.

W ciągu ostatnich trzech lat przyrost naturalny wyniósł 9 milionów 500 tysięcy osób. *(Długotrwałe oklaski).*

Wydatki na oświatę wzrosły z 22,5 miliarda rubli w 1940 roku do 57,3 miliarda rubli w 1951 roku, czyli przeszło 2,5 raza. W samych tylko latach powojennych zbudowano 23 500 szkół. Liczba kształcących się w ZSRR wynosi obecnie 57 milionów osób, czyli prawie o 8 milionów osób więcej niż w 1940 roku. Rozbudowano znacznie szkolnictwo siedmioletnie i dziesięcioletnie. Liczba uczniów w klasach od piątej do dziesiątej wzrosła w okresie od 1940 do 1951 roku o 25 procent. Liczba uczniów w uczelniach technicznych i w innych średnich szkołach specjalnych wzrosła w tymże okresie o 40 procent, a liczba studentów na wyższych uczelniach — o 67 procent. W samym tylko 1952 roku wyższe uczelnie dały różnym gałęziom gospodarki narodowej 221 tysięcy młodych specjalistów, a w bieżącym roku akademickim przyjęły 375 tysięcy nowych studentów. Obecnie pracuje u nas około 5,5 miliona specjalistów z wyższym i średnim wykształceniem zawodowym, czyli 2,2 raza więcej niż przed wojną.

Uwzględniając wciąż bardziej wzrastające znaczenie nauki w życiu naszego społeczeństwa, partia przejawia nieustanną troskę o jej rozwój. Państwo radzieckie podjęło na szeroką skalę budownictwo i wyposażenie wielkiej sieci instytutów naukowo-badawczych, stworzyło najbardziej sprzyjające warunki dla rozkwitu nauki, nadało szeroki rozmach szkoleniu kadr naukowych. Liczba instytutów naukowo-badawczych, laboratoriów i innych instytucji naukowych w ZSRR wzrosła z 1 560 w roku 1939 do 2 900 na początku roku 1952. Liczba pracowników naukowych wzrosła w tym okresie prawie dwukrotnie. W latach 1946 — 1951 wydatki państwowe na rozwój nauki wyniosły 47,2 miliarda rubli.

W ciągu ubiegłych lat szeroko rozbudowana została sieć instytucji kulturalno-oświatowych w miastach i na wsi. W chwili obecnej mamy w kraju 368 tysięcy bibliotek wszelkich typów. W porównaniu z 1939 rokiem liczba bibliotek wzrosła o przeszło 120 tysięcy. Roczny nakład książek osiągnął liczbę 800 milionów egzemplarzy i wzrósł 1,8 raza w porównaniu z 1940 rokiem. Liczba stałych kin dźwiękowych w miastach i na wsi zwiększyła się w okresie od 1939 roku prawie trzykrotnie.

Niezwykle ważną, nieodłączną częścią kultury radzieckiej jest literatura i sztuka. Osiągnęliśmy wielkie sukcesy w rozwoju radzieckiej literatury, plastyki, teatru, filmu. Świadczy o tym dobitnie fakt, że wielu utalentowanym działaczom na polu kultury przyznaje się rokrocznie Nagrody Stalinowskie. 2 339 pracowników literatury i sztuki otrzymało zaszczytne miano laureata Nagrody Stalinowskiej.

Byłoby jednak niesłuszne, gdybyśmy dostrzegając wielkie sukcesy nie widzieli poważnych niedociągnięć w rozwoju naszej literatury i sztuki. Idzie o to, że mimo znacznych sukcesów w rozwoju literatury i sztuki poziom ideowo-artystyczny wielu utworów wciąż jeszcze nie jest dostatecznie wysoki. W literaturze i sztuce pojawia się jeszcze wiele miernych, banalnych, a niekiedy wręcz tandetnych utworów, które fałszują obraz rzeczywistości radzieckiej. Wielostronne, tętniące życie społeczeństwa radzieckiego przedstawiane jest w twórczości niektórych pisarzy i artystów bezbarwnie i nudno. Nie przezwyciężono również niedociągnięć w tak ważnej i popularnej dziedzinie sztuki jak film. Umiemy robić dobre filmy o dużym znaczeniu wychowawczym, jednak filmów takich tworzy się

wciąż jeszcze za mało. Kinematografia nasza ma wszelkie możliwości, aby produkować dużo dobrych i różnorodnych filmów, możliwości te nie są jednak należycie wykorzystywane.

Należy liczyć się z tym, że ideologiczny i kulturalny poziom człowieka radzieckiego wzrósł niezmiernie, że partia kształtuje jego smak estetyczny na podstawie najlepszych utworów literatury i dzieł sztuki. Ludzie radzieccy nie cierpią szarzyzny, bezideowości, fałszu i stawiają twórczości naszych pisarzy i artystów wysokie wymagania. Pisarze nasi i artyści powinni w swych utworach piętnować wady, niedociągnięcia, zjawiska chorobliwe pokutujące w społeczeństwie, powinni ukazywać w pozytywnych artystycznych obrazach ludzi nowego typu w całym blasku ich godności ludzkiej i w ten sposób przyczyniać się do kształtowania w ludziach naszego społeczeństwa charakterów, nawyków, przyzwyczajeń, wolnych od wypaczeń i wad zrodzonych przez kapitalizm. Tymczasem w naszej radzieckiej beletrystyce, w dramaturgii, podobnie jak w kinematografii brak dotychczas takiego rodzaju twórczości artystycznej jak satyra. Błędem byłoby sądzić, że nasza rzeczywistość radziecka nie dostarcza materiału do satyry. Potrzebni nam są radzieccy Gogolowie i Szczedrinowie, którzy ogniem satyry wypalaliby z życia wszystko to, co jest negatywne, przegniłe, obumarłe, wszystko to, co hamuje marsz naprzód. Nasza literatura i sztuka radziecka powinna śmiało ujawniać życiowe sprzeczności i konflikty, umiejętnie posługiwać się bronią krytyki jako jednym ze skutecznych środków wychowania. Siła i znaczenie sztuki realistycznej polega na tym, że może ona i powinna wykrywać i ukazywać wysokie walory moralne oraz typowe, pozytywne cechy charakteru prostego człowieka, malować jego wyrazisty obraz artystyczny, godny tego, aby stać się dla ludzi przykładem i wzorem do naśladowania.

Nasi malarze, literaci, pracownicy sztuki w swej twórczej pracy nad obrazem artystycznym pamiętać powinni stale, że typowe jest nie tylko to, co się spotyka najczęściej, lecz to, co najpełniej i z największą ostrością wyraża istotę danej siły społecznej. W ujęciu marksistowsko - leninowskim to, co typowe, nie oznacza bynajmniej jakiejś średniej statystycznej. Typowość odpowiada istocie danego zjawiska społeczno - historycznego, nie jest zaś po prostu zjawiskiem najbardziej rozpowszechnionym, najczęściej się powtarzającym, powszednim. Świadome przejaskrawienie, wyostrzenie obrazu nie wyklucza typowości, lecz w pełniejszej mierze ujawnia ją i podkreśla. Typowość stanowi podstawową sferę przejawiania się partyjności w sztuce realistycznej. Problem typowości jest zawsze problemem politycznym.

Wysokie i szlachetne zadania stojące przed pracownikami literatury i sztuki można rozwiązać pomyślnie jedynie wówczas, jeśli wydamy zdecydowaną walkę tandeciarstwu w pracy naszych artystów i literatów, jeśli z dzieł literatury i sztuki wypleni się bezlitośnie fałsz i zgniliznę. Ogromne obowiązki ciążą na naszych pracownikach literatury i sztuki w wielkiej walce o troskliwe pielęgnowanie tego, co jest nowe i promienne w naszym życiu społecznym, i o karczowanie tego, co zmurszałe i obumarłe. Obowiązkiem naszych pisarzy, artystów, kompozytorów, pracowników kinematografii jest głębiej poznawać życie społeczeństwa radzieckiego, tworzyć wielkie dzieła artystyczne, godne naszego wielkiego narodu. *(Oklaski).*

Towarzysze! Mamy poważne osiągnięcia w dziedzinie poprawy warunków materialnych i wzrostu kultury narodu radzieckiego. Ale nie możemy poprzestać na tych osiągnięciach. Zadanie polega na tym, aby na gruncie rozwoju całej gospodarki narodowej zapewnić dalsze konsekwentne podniesienie materialnego i kulturalnego poziomu życia ludzi radzieckich. Partia nasza nadal będzie przejawiała nieustanną troskę o maksymalne zaspokojenie rosnących wciąż potrzeb ludzi radzieckich, gdyż dobro radzieckiego człowieka, rozkwit narodu radzieckiego jest dla naszej partii najwyższym prawem. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

3. DALSZE UMOCNIENIE RADZIECKIEGO USTROJU SPOŁECZNEGO I PAŃSTWOWEGO

W okresie, który upłynął od XVIII Zjazdu partii, nasze państwo radzieckie w dalszym ciągu rosło, rozwijało się i umacniało.

Wzrosła i umocniła się ekonomiczna podstawa naszego państwa — socjalistyczna własność środków produkcji. W ciągu tego okresu jeszcze bardziej okrzepła przyjazna współpraca robotników, chłopów i inteligencji, tworzących radzieckie społeczeństwo socjalistyczne.

W obliczu ogromnych trudności nasz ustrój społeczny i państwowy okazał się, jak tego dowiodło doświadczenie wojny, najmocniejszym, najżywotniejszym i najtrwalszym ustrojem na świecie. Niezłomność radzieckiego ustroju socjalistycznego ma swe źródło w tym, że jest to ustrój prawdziwie ludowy, stworzony przez sam lud, że cieszy się potężnym poparciem narodu, że zapewnia rozkwit wszystkich materialnych i duchowych sił narodu.

Wrogowie i wulgaryzatorzy marksizmu głosili niezwykle szkodliwą dla naszej sprawy teorię o osłabieniu i obumieraniu państwa radzieckiego w warunkach otoczenia kapitalistycznego. Partia, rozgromiwszy i odrzuciwszy tę zgniłą teorię, wysunęła i uzasadniła tezę, że w warunkach, kiedy rewolucja socjalistyczna zwyciężyła w jednym kraju, w większości zaś innych krajów panuje kapitalizm — kraj zwycięskiej rewolucji powinien nie osłabiać, lecz ze wszech miar umacniać swoje państwo, że państwo zostanie zachowane również w ustroju komunistycznym, o ile nadal istnieć będzie kapitalistyczne otoczenie. Nie mielibyśmy tych sukcesów w naszym budownictwie pokojowym, którymi się teraz szczycimy, gdybyśmy dopuścili do osłabienia naszego państwa. Okazalibyśmy się bezbronnymi w obliczu wrogów i wobec niebezpieczeństwa klęski wojennej, gdybyśmy nie umacniali naszego państwa, naszej armii, naszych organów penitencjarnych i wywiadowczych. Partia dzięki temu właśnie przekształciła Kraj Rad w niezdobytą twierdzę socjalizmu, że wszechstronnie umacniała i umacnia państwo socjalistyczne. *(Burzliwe oklaski).*

Dokonując napadu na nasz kraj najeźdźcy faszystowscy liczyli na wewnętrzną nietrwałość społecznego i państwowego ustroju radzieckiego, na słabość radzieckiego zaplecza. Wojna obaliła jednak, jak wiadomo, te rachuby. W całej rozciągłości znalazło potwierdzenie historyczne oświadczenie towarzysza Stalina, że na wypadek wojny zaplecze i front naszego kraju, dzięki swej jednorodności i wewnętrznej spoistości, będą mocniejsze niż w każdym innym kraju. W toku wojny okrzepły siły zbrojne

i zaplecze państwa radzieckiego. Ofiarna praca ludzi radzieckich w zapleczu oraz bohaterska walka Armii Radzieckiej i Marynarki Wojennej na froncie przeszły do historii jako bezprzykładny wzór bohaterstwa narodu w obronie ojczyzny. Nasza armia i marynarka powstawała, krzepła i walczyła pod bezpośrednim kierownictwem towarzysza Stalina. *(Burzliwe, długo nie milknące oklaski).* Genialny wódz i organizator historycznych zwycięstw narodu radzieckiego w Wielkiej Wojnie Narodowej, towarzysz Stalin, stworzył przodującą radziecką naukę wojenną, uzbroił naszą armię w sztukę zwyciężania wroga. Naród nasz kocha swą armię i swą marynarkę, otacza je stałą troską i uwagą. Siły zbrojne Związku Radzieckiego były, są i będą niezawodną ostoją bezpieczeństwa naszej Ojczyzny. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Wielka Wojna Narodowa i następne lata pokojowego rozwoju jeszcze raz wykazały, że stworzony pod kierownictwem partii radziecki ustrój społeczny jest najlepszą formą organizacji społeczeństwa, że radziecki ustrój państwowy stanowi wzór wielonarodowego państwa. Wielu naszych wrogów i ludzi z burżuazyjnego obozu, którzy nam życzą jak najgorzej, powtarzało bez końca, że radzieckie państwo wielonarodowe jest nietrwałe, żywiło nadzieję, że nastąpi rozłam między narodami ZSRR, przepowiadało Związkowi Radzieckiemu nieuchronny rozpad. Mierzyli oni nasze państwo miarą stosunków istniejących w ich państwach burżuazyjnych, gdzie panują sprzeczności i waśnie narodowe. Wrogowie socjalizmu nie potrafią zrozumieć, że w rezultacie Wielkiej Rewolucji Październikowej i przeobrażeń socjalistycznych wszystkie narody naszego kraju są związane ze sobą trwałą przyjaźnią, opartą na gruncie pełnego równouprawnienia. *(Oklaski).* Partia nasza, realizując nieugięcie leninowsko-stalinowską politykę narodową, wzmacniała wielonarodowe państwo radzieckie, rozwijała przyjaźń i wzajemną współpracę narodów Związku Radzieckiego, wszechstronnie popierała, pobudzała i zapewniała rozkwit narodowych kultur narodów naszego kraju, walczyła nieprzejednanie z wszelkimi elementami nacjonalistycznymi. Radziecki ustrój państwowy, który wytrzymał ciężkie próby wojny, który stał się dla całego świata przykładem i wzorem prawdziwego równouprawnienia i wspólnoty narodów, jest świadectwem wielkiego triumfu leninowsko-stalinowskich idei w kwestii narodowej. *(Długotrwałe oklaski).* Partia nasza strzeże i nadal strzec będzie jak źrenicy oka jedności i przyjaźni narodów ZSRR, umacniała i będzie umacniać nadal wielonarodowe państwo radzieckie. *(Burzliwe oklaski).*

W okresie sprawozdawczym do rodziny radzieckiej przystąpiły nowe narody. Utworzono Socjalistyczne Republiki Radzieckie: Litewską, Mołdawską, Łotewską i Estońską. Zjednoczony został w jednym państwie cały naród ukraiński. Białoruś skupiła cały naród białoruski w jedną rodzinę. Na północnym zachodzie posiadamy nowe granice, bardziej sprawiedliwe i bardziej odpowiadające interesom obrony kraju. Na Dalekim Wschodzie Związek Radziecki odzyskał oderwany dawniej od Rosji południowy Sachalin i Wyspy Kurylskie. Obecne granice państwowe Związku Radzieckiego najbardziej odpowiadają historycznie ukształtowanym warunkom rozwoju narodów naszego kraju. *(Oklaski).*

Przy pomocy narodów bratnich republik nowe republiki związkowe w krótkim czasie nie tylko posunęły się naprzód w dziedzinie uprzemysło-

wienia, lecz wprowadziły również drobne gospodarstwo chłopskie na drogę socjalizmu, zakończyły kolektywizację i rozwijają pomyślnie socjalistyczną gospodarkę rolną.

W okresie powojennym jeszcze bardziej rozwinęła się i wzmogła podstawowa funkcja naszego państwa — funkcja pracy gospodarczo-organizacyjnej i kulturalno-wychowawczej. Wielki rozmach budownictwa socjalistycznego i zadania dalszego zbliżenia kierownictwa partyjnego i radzieckiego do rejonu, miasta i wsi spowodowały konieczność dokonania szeregu zmian w podziale administracyjno-terytorialnym naszego państwa — utworzenia nowych obwodów, okręgów i rejonów. Rozwój gospodarki narodowej dyktował dalsze zmiany w formach organizacyjnych kierownictwa państwowego różnymi gałęziami przemysłu, rolnictwa i innych dziedzin gospodarki narodowej. Znalazło to swój wyraz w dzieleniu istniejących i tworzeniu nowych centralnych organów zarządu państwowego.

Niezwykle doniosłe znaczenie dla wzmocnienia naszego państwa miało konsekwentne urzeczywistnienie zasad demokratyzmu socjalistycznego stanowiących podstawę Konstytucji Stalinowskiej. W okresie powojennym odbyły się dwukrotnie wybory do Rady Najwyższej ZSRR, do Rad Najwyższych Republik Związkowych i Autonomicznych oraz do terenowych rad delegatów ludu pracującego. Wybory te odbyły się w atmosferze ogromnego entuzjazmu politycznego i stały się nowym wyrazem jedności naszego narodu, bezgranicznego zaufania narodu do naszej Partii Komunistycznej i do rządu radzieckiego. *(Burzliwe oklaski).*

* *
*

Zadania partii w dziedzinie polityki wewnętrznej:

1) W dalszym ciągu wzmacniać wytrwale potęgę gospodarczą naszego państwa, organizując pokojową pracę narodu radzieckiego w kierunku wykonania i przekroczenia wielkich zadań piątego pięcioletniego planu rozwoju ZSRR, będącego ważnym etapem na drodze przejścia od socjalizmu do komunizmu;

2) Rozwijać w dalszym ciągu przemysł i transport. Stosować na szerszą skalę w przemyśle, budownictwie i transporcie najnowsze zdobycze nauki i techniki, ze wszech miar podnosić wydajność pracy, wzmacniać dyscyplinę w dziedzinie wykonywania planów państwowych, zapewniać wysoką jakość produkcji. Obniżać nieustannie koszty własne produkcji, co stanowi podstawę systematycznej obniżki cen hurtowych i detalicznych wszystkich towarów;

3) Rozwijać w dalszym ciągu rolnictwo, ażeby w krótkim czasie w kraju naszym zapewnić ludności obfitość żywności, a lekkiemu przemysłowi — obfitość surowców. Zapewnić bezwarunkowe wykonanie głównego zadania w rolnictwie — wszechstronnego podniesienia urodzajności wszystkich upraw rolnych i wzrostu pogłowia zwierząt gospodarskich, przy jednoczesnym podwyższeniu jego produktywności, zwiększenia globalnej i towarowej produkcji rolnictwa i hodowli. Polepszyć pracę MTS i sowchozów. Podnosić wydajność pracy kołchoźników, umacniać nadal społeczną gospodarkę kołchozów, pomnażać ich bogactwo i na tych podstawach zapewniać dalszy wzrost dobrobytu materialnego chłopstwa kołchozowego;

4) Przestrzegać jak najściślejszego reżimu oszczędności we wszystkich ogniwach gospodarki narodowej i we wszystkich dziedzinach administracji;

5) Rozwijać nadal przodującą naukę radziecką, stawiając przed nią zadanie zajęcia pierwszego miejsca w nauce światowej. *(Oklaski).* Koncentrować wysiłki uczonych w kierunku szybszego rozwiązywania naukowych problemów wykorzystania olbrzymich zasobów naturalnych naszego kraju. Wzmacniać twórczą współpracę nauki z produkcją mając na uwadze fakt, że współpraca ta wzbogaca naukę doświadczeniami praktyki oraz dopomaga działaczom-praktykom w szybszym rozstrzyganiu stojących przed nimi zadań;

6) Rozwijać wszechstronnie twórczą inicjatywę ludzi pracy naszej Ojczyzny, rozwijać szerzej współzawodnictwo socjalistyczne, troszczyć się nieustannie o to, abyśmy na wszystkich odcinkach budownictwa socjalistycznego mieli coraz więcej pozytywnych, wzorowych przykładów organizowania pracy w nowy sposób, popularyzować wytrwale wśród wszystkich pracujących te wzorowe przykłady, ażeby na froncie pracy coraz więcej ludzi dorównywało przodującym pracownikom naszego społeczeństwa;

7) Podnosić nadal na wyższy poziom dobrobyt materialny naszego narodu; podnosić nieustannie płace realne robotników i urzędników, polepszać warunki mieszkaniowe ludzi pracy, przyczyniać się ze wszech miar do wzrostu dochodów chłopów. Rozwijać kulturę radziecką; podnosić poziom oświaty i ochrony zdrowia ludności; troszczyć się nieustannie o dalszy rozwój radzieckiej literatury i sztuki;

8) Umacniać wszechstronnie nasz ustrój państwowy i społeczny. Rozwijać nadal polityczną aktywność i patriotyzm ludzi radzieckich, umacniać moralno-polityczną jedność i przyjaźń narodów naszego kraju;

9) Śledzić czujnie knowania podżegaczy wojennych. Umacniać wszechstronnie Armię Radziecką, Marynarkę Wojenną i organy wywiadu. *(Burzliwe oklaski).*

III

Partia

Nieustanny wzrost potęgi naszej radzieckiej Ojczyzny jest wynikiem słusznej polityki Partii Komunistycznej oraz jej pracy organizatorskiej nad wcieleniem tej polityki w życie. Partia, jako przewodnia i kierownicza siła społeczeństwa radzieckiego, zapewniła we właściwym czasie przygotowanie kraju do aktywnej obrony, skierowała wszystkie wysiłki narodu na rozgromienie wroga w latach wojny i ku pracy nad nowym, potężnym rozwojem gospodarki narodowej w okresie powojennym.

Historyczne zwycięstwo narodu radzieckiego w Wielkiej Wojnie Narodowej, przedterminowe wykonanie planu czwartej pięciolatki, dalszy rozwój gospodarki narodowej, podniesienie dobrobytu materialnego i poziomu kulturalnego życia narodu radzieckiego, umocnienie jedności moralno-politycznej społeczeństwa radzieckiego i przyjaźni narodów naszego kraju, zespolenie wokół Związku Radzieckiego wszystkich sił obozu po-

koju i demokracji — oto główne wyniki potwierdzające słuszność polityki naszej partii. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Okres sprawozdawczy był okresem dalszego umocnienia partii, okresem utrwalenia całkowitej jedności i zwartości szeregów partyjnych. Zdobyta w zaciętej walce z wrogami leninizmu jedność naszej partii jest najcharakterystyczniejszą cechą jej stanu wewnętrznego, jej życia wewnętrznego. W tym tkwi źródło siły i niezwyciężoności naszej partii. *(Długotrwałe oklaski).*

Jedność szeregów partii była decydującym warunkiem zwycięstwa narodu radzieckiego w Wielkiej Wojnie Narodowej. W dniach najcięższych doświadczeń Wielkiej Wojny Narodowej, kiedy rozstrzygały się losy Ojczyzny, partia nasza działała jak jednolita organizacja bojowa, nie znająca wahań i rozbieżności w swych własnych szeregach. W świetle wyników wojny odsłania się przed nami ogrom znaczenia tej nieubłaganej walki, którą prowadziła w ciągu szeregu lat nasza partia z wszelkimi wrogami marksizmu - leninizmu, z wyrodkami trockistowsko - bucharinowskimi, z kapitulantami i zdrajcami, którzy usiłowali sprowadzić partię ze słusznej drogi i rozbić jedność jej szeregów. Dowiedzione zostało, że ci nikczemni zaprzańcy i zdrajcy oczekiwali napaści zbrojnej na Związek Radziecki, liczyli na to, że w ciężkiej chwili zadadzą państwu radzieckiemu cios w plecy, aby przysłużyć się wrogom naszego narodu. Rozgromiwszy podziemie trockistowsko-bucharinowskie, które było ośrodkiem przyciągania wszystkich antyradzieckich sił w kraju, oczyściwszy od wrogów narodu nasze organizacje partyjne i radzieckie, partia zniweczyła w ten sposób w porę wszelką możliwość powstania w ZSRR „piątej kolumny" i przygotowała politycznie kraj do aktywnej obrony. Nie trudno zrozumieć, że gdyby nie zrobiono tego na czas, znaleźlibyśmy się w dniach wojny w sytuacji ludzi ostrzeliwanych i z frontu i z zaplecza i moglibyśmy przegrać wojnę.

Niezachwianą zwartość swoich szeregów zawdzięcza partia przede wszystkim naszemu wodzowi i nauczycielowi, towarzyszowi Stalinowi, który obronił leninowską jedność partii. *(Wszyscy wstają. Burzliwe, długotrwałe oklaski, przechodzące w owację).* Jedność szeregów partyjnych była, jest i będzie podstawą mocy i niezwyciężoności naszej partii. Zahartowana w ogniu srogich doświadczeń wojennych i w walce z trudnościami okresu powojennego, partia przyszła na obecny zjazd jeszcze bardziej wzmocniona i zjednoczona, jak nigdy dotąd zespolona wokół swego Komitetu Centralnego. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Siła naszej partii polega na tym, że jest ona organicznie związana z szerokimi masami i jest partią prawdziwie ludową, partią, której polityka odpowiada żywotnym interesom narodu. W pracy nad zespoleniem mas pracujących wokół partii, nad wychowaniem ich w duchu komunizmu zwiększyła się poważnie rola takich organizacji masowych, jak radzieckie związki zawodowe i Komsomoł. W walce o wolność i niezawisłość naszego kraju, o zbudowanie społeczeństwa komunistycznego, partia nasza jeszcze ściślej zespoliła się z narodem i zacieśniła więź z szerokimi masami pracującymi. Naród radziecki jednomyślnie popiera politykę partii i darzy ją całkowitym zaufaniem. *(Burzliwe oklaski).*

Dobitnym świadectwem umocnienia więzi partii z masami i jej autorytetu w narodzie radzieckim jest wzrost szeregów partyjnych. Gdy zbierał

się XVIII Zjazd, partia liczyła w swych szeregach 1 588 852 członków partii i 888 814 kandydatów na członków partii, czyli łącznie 2 477 666 osób. Na dzień 1 października 1952 r. do partii należy 6 882 145 osób, w tym 6 013 259 członków partii i 868 886 kandydatów na członków partii. *(Oklaski).*

W latach Wielkiej Wojny Narodowej, pomimo poważnych strat partii na frontach, jej stan liczebny nie tylko się nie zmniejszył, lecz zwiększył się o przeszło 1 600 tysięcy osób. Do partii weszli najbardziej niezłomni ludzie radzieccy spośród żołnierzy i oficerów Radzieckiej Armii i Marynarki, którzy walczyli dzielnie na frontach, spośród przodujących przedstawicieli klasy robotniczej, chłopstwa kołchozowego i inteligencji radzieckiej, którzy ofiarnie wykuwali na zapleczu zwycięstwo nad wrogiem.

Po zakończeniu wojny KC partii postanowił zahamować nieco przyjmowanie do partii, ale mimo to odbywało się ono intensywnie. Partia nie mogła nie zauważyć, że szybki wzrost jej szeregów ma również swoje minusy, prowadzi do pewnego spadku poziomu świadomości politycznej szeregów partyjnych, do pewnego pogorszenia jakościowego składu partii. Wytworzyła się pewna dysproporcja między ilościowym wzrostem szeregów partii a poziomem szkolenia politycznego członków i kandydatów na członków partii. W celu zlikwidowania tej dysproporcji oraz dalszej poprawy jakościowego składu partii Komitet Centralny uznał za konieczne nie forsować dalszego wzrostu szeregów partii i skupić uwagę organizacji partyjnych na zadaniach podniesienia poziomu politycznego członków i kandydatów na członków partii. Zgodnie z wytycznymi KC organizacje partyjne zaczęły staranniej dobierać kandydatów do szeregów partii, zwiększyły wymagania wobec wstępujących, rozwinęły szeroko pracę nad szkoleniem politycznym komunistów. W rezultacie mamy niewątpliwe podniesienie się poziomu politycznego szeregów partyjnych, świadomości marksistowsko-leninowskiej naszych kadr. Nie można jednak uważać, że rozwiązane już zostało postawione przez partię zadanie likwidacji takiego stanu rzeczy, kiedy to wzrost szeregów partyjnych wyprzedzał przygotowanie polityczne komunistów. Wobec tego należy kontynuować politykę ograniczonego przyjmowania do partii, podniesienia pracy nad wyszkoleniem politycznym i zahartowaniem partyjnym komunistów, albowiem partia jest silna nie tylko ilością swych członków, lecz przede wszystkim ich jakością.

W okresie powojennym szczególnego znaczenia nabrały zagadnienia umocnienia organów partyjnych, usprawnienia ich działalności i wzmożenia pracy organizacji partyjnych.

Nowe zadania, jakie stanęły przed krajem w związku z zakończeniem wojny i przejściem do budownictwa pokojowego, wymagały poważnego podniesienia pracy wewnątrzpartyjnej i podniesienia poziomu kierownictwa organizacji partyjnych w zakresie działalności państwowej i gospodarczej. Chodzi o to, że warunki okresu wojennego narzuciły metodom kierownictwa partyjnego pewne specyficzne właściwości, a także wywołały poważne braki w pracy organów partyjnych i organizacji partyjnych. Znalazło to wyraz przede wszystkim w tym, że organa partyjne osłabiły uwagę udzielaną pracy partyjno-organizacyjnej i ideologicznej, wskutek czego w wielu organizacjach partyjnych praca ta została zaniedbana. Powstawało pewne niebezpieczeństwo oderwania organów partyjnych od

mas i przekształcenia ich z organów kierownictwa politycznego, z organizacji bojowych i pełnych inicjatywy w swoiste instytucje administracyjno-dyspozycyjne, niezdolne do przeciwstawienia się wszelkim objawom partykularyzmu i zasklepiania się w ramach danego resortu oraz innym tendencjom antypaństwowym, nie dostrzegające oczywistych wypaczeń polityki partii w budownictwie gospodarczym, naruszania interesów państwa.

Ażeby zapobiec temu niebezpieczeństwu i pomyślnie rozwiązać zadanie umocnienia terenowych organów partyjnych i wzmożenia pracy organizacji partyjnych, trzeba było zlikwidować zaniedbanie w pracy partyjno-organizacyjnej oraz ideologicznej i położyć kres takim zjawiskom, jak przeszczepianie na grunt organizacji partyjnych administracyjnych metod kierowania, wiodących do biurokratyzacji pracy partyjnej, osłabiających aktywność i inicjatywę mas partyjnych.

Komitet Centralnyześrodkował uwagę organizacji partyjnych na zadaniu konsekwentnego wcielania w życie zasady demokracji wewnątrzpartyjnej, na zadaniu rozwijania krytyki i samokrytyki, na zadaniu wzmożenia na tej podstawie kontroli mas partyjnych nad działalnością organów partyjnych, to bowiem jest kluczem do rozwoju całej pracy partyjnej, do podniesienia aktywności i inicjatywy organizacji partyjnych i członków partii. Dokonane przez partię posunięcia w dziedzinie rozwijania wewnątrzpartyjnej demokracji i samokrytyki dopomogły w znacznej mierze organizacjom partyjnym do przezwyciężenia braków w pracy partyjno-politycznej, odegrały poważną rolę w jej rozwoju. Na tym gruncie wzmogła się aktywność i inicjatywa członków partii, umocniły się podstawowe organizacje partyjne przedsiębiorstw, kołchozów i instytucji, ożywiła się ich praca, wzmogła się kontrola mas partyjnych nad działalnością organów partyjnych, wzrosła rola plenarnych posiedzeń komitetów partyjnych i aktywu partyjnego.

Byłoby jednak błędem nie widzieć, że poziom pracy partyjno-politycznej wciąż jeszcze pozostaje w tyle za wymogami życia, za zadaniami wysuwanymi przez partię. Trzeba stwierdzić, że w pracy organizacji partyjnych są niedociągnięcia i błędy; w życiu naszych organizacji partyjnych jest jeszcze niemało ujemnych, a niekiedy nawet chorobliwych zjawisk, które należy poznać, które należy dostrzegać, ujawniać, ażeby je usuwać, przezwyciężać i zapewniać dalszy pomyślny marsz naprzód.

Na czym polegają te niedociągnięcia, błędy, ujemne i chorobliwe zjawiska i jakie są w związku z tym zadania partii?

1) Samokrytyka, a zwłaszcza krytyka oddolna bynajmniej nie zupełnie jeszcze i nie we wszystkich organizacjach partyjnych stała się główną metodą, przy pomocy której powinniśmy ujawniać i przezwyciężać nasze błędy i braki, nasze słabości i bolączki.

W organizacjach partyjnych obserwuje się jeszcze niedocenianie roli krytyki i samokrytyki w życiu partii i państwa, toleruje się prześladowanie i szykany za krytykę. Nierzadko można się zetknąć z działaczami, którzy nieustannie krzyczą o swym oddaniu dla partii, w rzeczywistości zaś nie znoszą krytyki oddolnej, tłumią ją i mszczą się na krytykujących. Znamy niemało faktów, kiedy biurokratyczny stosunek do krytyki i samokrytyki wyrządzał partii wielką szkodę, zabijał inicjatywę organizacji partyj-

nej, podważał autorytet kierownictwa w masach partyjnych i zakorzeniał w życiu poszczególnych organizacji partyjnych antypartyjne nawyki biurokratów, śmiertelnych wrogów partii.

Partia nie może nie brać pod uwagę faktu, że tam, gdzie krytyka i samokrytyka są w zaniedbaniu, gdzie osłabła kontrola mas nad działalnością organizacji i instytucji — tam nieuchronnie rodzą się takie potworne zjawiska, jak biurokratyzm, gnicie, a nawet rozkład poszczególnych ogniw naszego aparatu. Oczywiście, że tego rodzaju zjawiska nie są u nas szeroko rozpowszechnione. Nasza partia jest silna i zdrowa jak nigdy. Należy jednak zdać sobie sprawę, że te niebezpieczne bolączki nie rozpowszechniły się na szeroką skalę jedynie dlatego, iż partia stosując broń krytyki i samokrytyki w porę, otwarcie i śmiało je ujawniała, zadawała stanowcze ciosy konkretnym przejawom zarozumialstwa, biurokratyzmu i gnicia. Mądre kierowanie polega właśnie na tym, żeby umieć dojrzeć niebezpieczeństwo w zarodku i nie pozwolić mu rozrosnąć się do groźnych rozmiarów.

Krytyka i samokrytyka — to wypróbowany oręż partii w walce z brakami, błędami, chorobliwymi zjawiskami, które podkopują zdrowy organizm partii. Krytyka i samokrytyka nie osłabiają, lecz umacniają państwo radzieckie, radziecki ustrój społeczny — i to jest oznaką jego siły i żywotności.

W chwili obecnej rzeczą szczególnie ważną jest zapewnienie rozwoju samokrytyki i krytyki oddolnej, wydanie nieubłaganej walki — jako najgorszym wrogom partii — tym, którzy przeszkadzają w rozwijaniu krytyki naszych braków, tłumią krytykę, tolerują prześladowania i szykany za krytykę. Rzecz w tym, iż w związku ze zwycięskim zakończeniem wojny i wielkimi sukcesami gospodarczymi w okresie powojennym w szeregach partii rozwinął się bezkrytyczny stosunek do braków i błędów w pracy organizacji partyjnych, gospodarczych i innych.

Fakty świadczą, że sukcesy zrodziły w szeregach partii nastrój samozadowolenia, błogostanu i filisterskiej niefrasobliwości, chęć spoczywania na laurach i życia zasługami przeszłości. Pojawiło się niemało pracowników, którzy uważają, że „wszystko możemy", „cóż to jest dla nas", że „wszystko idzie dobrze" i nie ma co trudzić się taką mało przyjemną sprawą jak ujawnianie braków i błędów w pracy, jak walka z ujemnymi i chorobliwymi zjawiskami w naszych organizacjach. Te szkodliwe w swych następstwach nastroje ogarnęły część źle wychowanych i chwiejnych pod względem partyjnym kadr. Kierownicy organizacji partyjnych, radzieckich i gospodarczych nierzadko przekształcają zebrania, posiedzenia aktywu, posiedzenia plenarne i konferencje w popisy, w okazję do samochwalstwa, wskutek czego błędy i braki w pracy, bolączki i słabości nie są ujawniane i poddawane krytyce, co wzmaga nastroje zadowolenia z siebie i niefrasobliwości. Do organizacji partyjnych przeniknęły nastroje beztroski. Wśród pracowników partyjnych, gospodarczych, radzieckich i innych obserwuje się osłabienie czujności, gapiostwo, fakty rozgłaszania tajemnic partyjnych i państwowych. Niektórzy pracownicy, pochłonięci gospodarczymi sprawami i sukcesami, zaczynają zapominać, że wciąż jeszcze istnieje kapitalistyczne otoczenie i że wrogowie państwa radzieckiego uporczywie usiłują nasyłać do nas swoje agentury, wykorzystywać do swych brudnych celów chwiejne elementy społeczeństwa radzieckiego.

Ażeby pomyślnie posuwać naszą sprawę naprzód, trzeba prowadzić zdecydowaną walkę z ujemnymi zjawiskami, skupiać uwagę partii i wszystkich ludzi radzieckich na usuwaniu braków w pracy, w tym celu zaś rzeczą konieczną jest rozwijanie na szeroką skalę samokrytyki, a zwłaszcza krytyki oddolnej.

Aktywny udział najszerszych mas pracujących w walce z brakami w pracy i z ujemnymi zjawiskami w życiu naszego społeczeństwa jest dobitnym świadectwem prawdziwego demokratyzmu ustroju radzieckiego i wysokiego stopnia uświadomienia politycznego ludzi radzieckich. W krytyce oddolnej znajduje swój wyraz twórcza inicjatywa i samodzielna twórczość milionów ludzi pracy oraz ich troska o umocnienie państwa radzieckiego. Im szerzej będzie się rozwijała samokrytyka i krytyka oddolna, tym pełniejsze ujście znajdą twórcze siły i energia naszego narodu, tym mocniej będzie wzrastało i krzepło w masach uczucie, iż są one gospodarzem kraju.

Błędem jest sądzić, że krytyka oddolna może rozwijać się sama przez się, samorzutnie. Krytyka oddolna może narastać, rozszerzać się jedynie pod tym warunkiem, że każdy, kto występuje ze zdrową krytyką, będzie przekonany, iż znajdzie w naszych organizacjach poparcie, a wskazane przez niego braki będą rzeczywiście usuwane. Trzeba, żeby organizacje partyjne i pracownicy partyjni, wszyscy nasi kierownicy przodowali tej sprawie i dawali przykład uczciwego i sumiennego stosunku do krytyki. Obowiązkiem wszystkich kierowników, zwłaszcza działaczy partyjnych, jest stwarzanie takich warunków, żeby wszyscy uczciwi ludzie radzieccy mogli śmiało i bez obawy występować z krytyką braków w pracy organizacji i instytucji. Zebrania, posiedzenia aktywu, posiedzenia plenarne, konferencje we wszystkich organizacjach powinny w rzeczywistości stać się szeroką trybuną śmiałej i ostrej krytyki braków.

Wytrwała walka z brakami i bolączkami w pracy organizacji partyjnych, radzieckich, gospodarczych i innych powinna być codzienną sprawą całej partii. Komunista nie ma prawa obojętnie odnosić się do chorobliwych zjawisk i braków w pracy, a tym bardziej ukrywać ich przed partią. Jeśli w tej lub innej organizacji sprawy stoją źle, jeśli dzieje się coś ze szkodą dla interesów partii i państwa, obowiązkiem członka partii jest, bez względu na osoby, powiadamiać o brakach kierownicze organa partyjne aż do Komitetu Centralnego partii włącznie. Jest to obowiązkiem każdego komunisty, jego najważniejszą powinnością partyjną. Spotykamy u nas kierowników, którzy uważają, że jeśli podlegli im pracownicy powiadamiają o brakach Komitet Centralny partii, przeszkadza im to w kierowaniu i podważa ich autorytet. Trzeba stanowczo położyć kres tego rodzaju szkodliwym i głęboko antypartyjnym poglądom.

Zadanie partii polega na tym, żeby na coraz szerszą skalę rozwijać krytykę i samokrytykę, usuwać wszystko, co stoi temu na przeszkodzie. Im szerzej będziemy wciągali masy do walki z brakami w pracy, im silniejsza będzie oddolna kontrola działalności wszystkich naszych organizacji, tym większe będziemy osiągali sukcesy we wszystkich dziedzinach. Konsekwentne wprowadzenie w życie hasła krytyki i samokrytyki wymaga stanowczej walki ze wszystkimi, którzy przeszkadzają w jej rozwoju, którzy prześladują i szykanują za krytykę. Pracownicy, którzy nie sprzyjają rozwijaniu krytyki i samokrytyki, są hamulcem w naszym marszu naprzód,

nie dojrzeli do tego, żeby być kierownikami i nie mogą liczyć na zaufanie partii.

2) Wśród części naszych pracowników partyjnych, radzieckich, gospodarczych i innych wciąż jeszcze słaba jest dyscyplina partyjna i państwowa.

W naszych kadrach jest jeszcze niemało pracowników, którzy mają formalny stosunek do uchwał partii i rządu, nie przejawiają aktywności i wytrwałości w walce o wcielanie tych uchwał w życie, nie troszczą się o to, że stan ich pracy jest zły i że przynosi to szkodę interesom państwa. Formalny stosunek do uchwał partii i rządu, bierny stosunek do ich wykonywania — to wady, które należy wypleniać w najbardziej bezwzględny sposób. Partii nie są potrzebni zaskorupiali i bezduszni urzędnicy, którzy stawiają osobisty spokój ponad interesy sprawy, lecz niestrudzeni i ofiarni bojownicy o wykonanie dyrektyw partii i rządu, którzy stawiają interesy państwowe ponad wszystko.

Jednym z najniebezpieczniejszych i najgorszych przejawów naruszania dyscypliny partyjnej i państwowej jest ukrywanie przez niektórych pracowników prawdy o istotnym stanie rzeczy w podległych im przedsiębiorstwach i instytucjach, upiększanie wyników pracy. Komitet Centralny i rząd ujawniły fakty, dowodzące, że niektórzy pracownicy stawiali ciasno resortowe i partykularne interesy ponad interesy ogólnopaństwowe i pod pozorem troski o podległe im przedsiębiorstwa ukrywali przed państwem zasoby materialne, którymi dysponowali, wkraczając na drogę naruszania praw partyjnych i państwowych. Znane są również fakty, świadczące o tym, że pracownicy gospodarczy korzystając z pobłażliwości organizacji partyjnych świadomie przedstawiają zbyt wysokie zapotrzebowania na surowiec i materiały lub w wypadku niewykonania planów produkcyjnych zezwalają na dopisywanie pozycji w sprawozdaniach o produkcji.

Znalazło się niemało pracowników, którzy zapominają, że powierzone ich pieczy i kierownictwu przedsiębiorstwa są przedsiębiorstwami państwowymi, i usiłują przekształcić je we własny folwark, gdzie taki, za przeproszeniem, kierownik rządzi się jak szara gęś. *(Na sali śmiech).* Wielkie zło tkwi w tym, że mamy niemało pracowników, którzy uważają, iż uchwały partyjne i ustawy radzieckie ich nie obowiązują, którzy wyobrazili sobie, iż rzekomo istnieją u nas dwie dyscypliny: jedna — dla ludzi szeregowych, druga zaś — dla kierowników. Tacy „kierownicy" sądzą, że wszystko im wolno, że mogą nie liczyć się z porządkami państwowymi i partyjnymi, że mogą naruszać ustawy radzieckie, warcholić i uprawiać samowolę.

Partia wymaga od wszystkich swoich członków, a tym bardziej od kadr kierowniczych, szczerości i uczciwości, bezapelacyjnego spełniania obowiązku partyjnego i państwowego i partia nie może ufać ludziom działającym na szkodę państwa, usiłującym uprawiać krętactwa wobec rządu, oszukiwać partię i państwo. Jakiegokolwiek oszukiwania partii i państwa, bez względu na formę, w jakiej się ono wyraża, jakichkolwiek prób oszukania przez zatajenie albo przez wypaczenie prawdy nie wolno traktować inaczej niż jako najcięższe przestępstwo wobec partii. Czas już zrozumieć, że w naszej partii jedna jest dyscyplina zarówno dla członków szeregowych, jak i dla kierowników, że ustawy radzieckie jednakowo obowiązują wszystkich ludzi radzieckich — wielkich i małych. Kierownicy,

winni nieuczciwego stosunku do wykonywania uchwał partii i rządu, dopuszczający się bezprawia i samowoli, nie mogą liczyć na żadne względy z tytułu ich stanowiska.

Zadanie polega na tym, żeby stanowczo położyć kres naruszaniu dyscypliny partyjnej i państwowej, przejawom braku odpowiedzialności, ślamazarności, formalnego stosunku do uchwał partii i rządu, żeby nieustannie zwiększać u wszystkich naszych pracowników poczucie obowiązku wobec partii i państwa, nieubłaganie wykorzeniać zakłamanie i nierzetelność. Jest rzeczą niedopuszczalną, by w szeregach partii pozostawali pracownicy, którzy usiłują ukryć prawdę przed partią i oszukiwać ją. Nieustanna troska o interesy naszej Ojczyzny, aktywna i nieustanna walka o wykonywanie uchwał partii i rządu — oto pierwszy obowiązek każdego pracownika partyjnego i państwowego.

3) Wskazanie wielkiego Lenina, że główną rzeczą w pracy organizacyjnej jest właściwy dobór ludzi i kontrola wykonania — wcielane jest w życie w sposób jeszcze niezadowalający.

Fakty wykazują, że właściwy dobór ludzi i kontrola wykonania bynajmniej nie stały się jeszcze w rzeczywistości rzeczą główną w kierowniczej działalności centralnych i terenowych organizacji partyjnych, radzieckich i gospodarczych.

Zła organizacja faktycznego wykonywania dyrektyw centralnych i własnych uchwał, brak należytej kontroli ich wykonania — oto jeden z najbardziej rozpowszechnionych i głęboko zakorzenionych braków w praktycznej pracy organizacji radzieckich, gospodarczych i partyjnych. Nasze organizacje i instytucje wydają więcej niż trzeba rozmaitych uchwał, dyrektyw i poleceń, mało jednak troszczą się o to, czy są one wykonywane i jak są wykonywane. A przecież istota rzeczy polega na tym, żeby je wykonywać nie w sposób biurokratyczny, lecz jak należy. Nieuczciwy, nieodpowiedzialny stosunek do wykonywania dyrektyw organów kierowniczych jest najniebezpieczniejszym i najgorszym przejawem biurokratyzmu. Doświadczenie wykazuje, że nawet dobrzy pracownicy, jeśli są pozostawieni sami sobie, bez kontroli i sprawdzania ich działalności — zaczynają się psuć i popadać w biurokratyzm.

Najważniejsze zadanie partii polega na tym, ażeby wzmóc wszechstronnie kontrolę i sprawdzanie wykonania w całym systemie kierownictwa, w pracy wszystkich organizacji i instytucji — od góry do dołu. W tym celu trzeba zwiększyć osobistą odpowiedzialność kierowników wszystkich organizacji i instytucji za kontrolę wykonania decyzji partii i rządu, poważnie usprawnić pracę aparatu kontrolnego i rewizyjnego zarówno w centrum, jak i w terenie, zasilić go kadrami w taki sposób, aby skierować do tej pracy ludzi cieszących się autorytetem, doświadczonych i politycznie wyrobionych, zdolnych do niezłomnego strzeżenia interesów państwa. Konieczne jest znaczne wzmocnienie roli kontroli partyjnej, skupienie uwagi organów partyjnych na kontroli wykonania uchwał partii i rządu. Trzeba, ażeby nasze organa kierownicze opierały się w swej pracy w dziedzinie kontroli wykonania na szerokich masach ludzi pracy, na organizacjach partyjnych, związkowych i komsomolskich, na aktywie rad terenowych. Jedynie połączenie odgórnej kontroli wykonania z kontrolą oddolną ze strony partyjnych i bezpartyjnych mas zapewni usunięcie w porę niedociągnięć w pracy naszych organizacji i instytucji, stworzy warun-

ki, w których uchwały i dyrektywy będą wykonywane w porę i sprawnie, po bolszewicku.

Decydującą siłą kierownictwa partyjnego i państwowego są kadry — bez prawidłowego doboru i wychowania kadr niemożliwe jest wcielenie w życie linii politycznej partii. Główne zadanie w dziedzinie doboru kadr polega na tym, ażeby polepszać wszechstronnie skład jakościowy pracowników, zasilać nasze organizacje partyjne, państwowe i gospodarcze ludźmi oddanymi interesom partii i państwa, znającymi się dobrze na rzeczy i zdolnymi do posuwania pracy naprzód.

W wyniku przeprowadzonej przez partię pracy skład kadr kierowniczych znacznie się poprawił. Nie oznacza to jednak, że zadanie poprawy jakościowego składu kadr kierowniczych zostało całkowicie rozwiązane. Obecnie, gdy wszystkie gałęzie gospodarki wyposażone zostały w nowoczesną technikę, a poziom kulturalny narodu radzieckiego niezmiernie wzrósł, wymagania w stosunku do kadr kierowniczych zmieniły się, wzrosły. Kierować przemysłem i gospodarką rolną oraz aparatem partyjnym i państwowym powinni ludzie kulturalni, znający się na rzeczy, zdolni do wniesienia świeżego powiewu i do popierania wszystkiego, co przodujące, postępowe, i do rozwijania tego w sposób twórczy. Mamy ku temu wszystkie możliwości, ponieważ baza dla doboru i wysuwania kadr kierowniczych, odpowiadających takim wymaganiom, stała się szersza, niż była dotychczas.

Dalsze wzmocnienie składu kadr kierowniczych zależy obecnie przede wszystkim od prawidłowej organizacji poznawania i doboru pracowników, a dla osiągnięcia tego celu konieczne jest przede wszystkim usunięcie niedociągnięć, błędów i wypaczeń w pracy z kadrami. A niedociągnięć w tej dziedzinie mamy niemało.

Główne niedociągnięcie polega na tym, że niektórzy kierownicy dobierają kadry nie według kryteriów politycznych i rzeczowych, lecz powodują się względami rodzinnymi, kumoterskimi, sąsiedzkimi. Zdarza się nierzadko, że pracownicy uczciwi i znający się na rzeczy, lecz surowi i odnoszący się w sposób nieprzejednany do niedociągnięć i dlatego sprawiający kłopoty kierownictwu, są rugowani pod różnymi pretekstami i zastępowani przez ludzi wątpliwej wartości lub przez ludzi zgoła nieodpowiednich do danej pracy, dogodnych jednak dla niektórych kierowników i idących im na rękę. Wskutek tego rodzaju wypaczeń linii partii w doborze i wysuwaniu kadr tworzą się w niektórych organizacjach rodzinki złożone ze swoich ludzi związanych kumoterstwem, stawiających interesy grupowe ponad interesy partyjne i państwowe. Nic przeto dziwnego, że podobna sytuacja prowadzi zazwyczaj do rozkładu i gnicia. Tak było np. w Ulianowskiej organizacji partyjnej, gdzie część pracowników gospodarczych, radzieckich i partyjnych z kierownictwa organizacji obwodowej zdemoralizowała się, wkroczyła na drogę defraudacji, trwonienia i rozkradania mienia państwowego.

Wielką szkodę sprawie dalszego polepszenia składu kadr kierowniczych wyrządza kancelaryjne, biurokratyczne podejście do poznawania i doboru pracowników. Częstokroć dokonuje się doboru pracowników na podstawie danych ankietowych i formalnych zaświadczeń, bez gruntownego sprawdzenia zawodowych i politycznych kwalifikacji pracownika. W dziedzinie doboru kadr zakorzeniła się wadliwa praktyka zaocznego zatwier-

dzania lub mianowania pracowników bez osobistego z nimi kontaktu. Jest rzeczą zrozumiałą, że przy tego rodzaju formalnym, biurokratycznym podejściu do sprawy doboru kadr nie można w sposób właściwy rozstrzygnąć zagadnienia, czy dany pracownik nadaje się do pracy, do której jest polecany, czy też nie nadaje się. Nie poznawszy zalet i wad pracownika, nie sposób określić, na jakim stanowisku jego zdolności osobiste mogą znaleźć najlepsze zastosowanie.

Obowiązkiem organizacji partyjnych jest dbać o to, aby we wszystkich ogniwach naszego aparatu ściśle przestrzegano ustalonych przez naszą partię zasad doboru i rozmieszczenia kadr. Należy prowadzić zdecydowaną walkę ze stosunkami familijnymi i kumoterstwem, zerwać z biurokratycznym stosunkiem do sprawy poznawania i doboru kadr. Należy podnieść na wyższy poziom pracę organów partyjnych w dziedzinie poznawania i doboru kadr oraz w znacznym stopniu wzmóc w tej sprawie kontrolę partyjną w organizacjach radzieckich i gospodarczych.

Zadanie polega na tym, aby dobór ludzi i kontrola wykonania stały się rzeczywiście głównym momentem w kierowniczej działalności centralnych i terenowych organizacji partyjnych, radzieckich i gospodarczych. Należy pamiętać, że cel kontroli wykonania polega przede wszystkim na tym, aby wykryć niedociągnięcia, ujawnić fakty bezprawia, pomóc radą pracownikom uczciwym, ukarać niepoprawnych i doprowadzić do wykonania powziętej uchwały, studiować doświadczenie i na jego podstawie zapewnić najsłuszniejsze, najkorzystniejsze, najlepsze z punktu widzenia oszczędności rozwiązanie postawionego zadania. Nie wolno tolerować biurokratycznego podejścia do kontroli wykonania, nie należy obawiać się anulowania lub skorygowania powziętej uchwały, jeżeli wyjdzie na jaw błędność lub nieścisłość. Kontrola wykonania związana jest nierozerwalnie z zadaniem likwidowania niedociągnięć na odcinku doboru kadr; zgodnie z wynikami kontroli należy usuwać złych, nie nadających się, zacofanych i nierzetelnych pracowników i zastępować ich ludźmi lepszymi, odpowiednimi, przodującymi i uczciwymi; kontrola wykonania powinna przyczynić się do wysuwania nowych ludzi, zdolnych do posuwania sprawy naprzód, stojących na straży interesów państwa.

4) W wielu organizacjach partyjnych przejawia się niedocenianie pracy ideologicznej, wskutek czego praca ta nie nadąża za zadaniami partii, a w szeregu organizacji jest całkowicie zaniedbana.

Praca ideologiczna jest naczelnym obowiązkiem partii i niedocenianie jej może wyrządzić interesom partii i państwa szkody nie do powetowania. Powinniśmy zawsze pamiętać, że wszelkie osłabienie wpływu ideologii socjalistycznej oznacza wzmożenie wpływu ideologii burżuazyjnej.

W naszym społeczeństwie radzieckim nie ma i być nie może bazy klasowej dla panowania ideologii burżuazyjnej. Panuje u nas ideologia socjalistyczna, której niewzruszoną podstawą jest marksizm-leninizm. Jednakże zachowały się u nas jeszcze pozostałości ideologii burżuazyjnej, przeżytki psychologii i moralności prywatnego posiadacza. Przeżytki te nie obumierają same przez się, są bardzo żywotne, mogą się rozwijać i należy je zdecydowanie zwalczać. Nie jesteśmy również zabezpieczeni przed przenikaniem do nas obcych poglądów, idei i nastrojów z zewnątrz, ze strony państw kapitalistycznych, i od wewnątrz — ze strony nie rozgromionych jeszcze ostatecznie przez partię resztek grup wrogich władzy radzieckiej.

Nie wolno zapominać, że wrogowie państwa radzieckiego usiłują rozpowszechniać, podsycać i rozdmuchiwać wszelkie niezdrowe nastroje, demoralizować pod względem ideologicznym chwiejne elementy naszego społeczeństwa.

Niektóre nasze organizacje partyjne, pochłonięte sprawami gospodarczymi, zapominają o zagadnieniach ideologicznych, pozostawiają je na uboczu. Nawet w takich przodujących organizacjach partyjnych, jak np. moskiewska, poświęca się pracy ideologicznej zbyt mało uwagi.

A to nie uchodzi płazem. Tam, gdzie słabnie zainteresowanie sprawami ideologii, powstaje podatny grunt dla ożywienia wrogich nam poglądów i pojęć. Te odcinki pracy ideologicznej, które z jakichś względów wypadają z pola widzenia organizacji partyjnych, te odcinki, na których słabnie kierownictwo i wpływy partii, usiłują opanować obcy ludzie, wszelkiego rodzaju elementy rekrutujące się z niedobitków rozgromionych przez partię grup antyleninowskich, i wykorzystać dla przemycania swej linii, dla wskrzeszania i rozpowszechniania najrozmaitszych niemarksistowskich „punktów widzenia" i „koncepcji".

Niedocenianie pracy ideologicznej jest w znacznej mierze wynikiem tego, że pewna część naszych kadr kierowniczych nie pracuje nad podniesieniem poziomu swego uświadomienia, nie uzupełnia swych wiadomości z dziedziny marksizmu-leninizmu, nie przyswaja sobie bogatego, historycznego doświadczenia partii. A bez tego nie można stać się pełnowartościowym, dojrzałym kierownikiem. Ten, kto pozostaje w tyle pod względem ideologiczno-politycznym, kto żyje wyuczonymi formułkami i nie wyczuwa tego, co nowe, ten nie potrafi orientować się dobrze w sytuacji wewnętrznej i zewnętrznej, nie może i nie jest godzien stać na czele ruchu, ten prędzej czy później zostanie przez samo życie wyrzucony poza nawias. Tylko taki kierownik może stać na wysokości zadań naszej partii, który stale pracuje nad sobą, twórczo opanowuje marksizm-leninizm, wyrabia w sobie i kształtuje cechy działacza typu leninowsko-stalinowskiego

Organizacje partyjne wciąż jeszcze słabo pracują nad podniesieniem ideologiczno-politycznego przygotowania członków i kandydatów partii, źle organizują i kontrolują ich studia nad teorią marksistowsko-leninowską, wskutek czego wielu komunistów nie posiada niezbędnych wiadomości z dziedziny marksizmu-leninizmu. Pogłębienie wiedzy politycznej członków i kandydatów partii jest nieodzownym warunkiem podniesienia ich przodującej roli we wszystkich dziedzinach życia, dalszego uaktywnienia mas partyjnych i usprawnienia pracy organizacji partyjnych.

Z powodu niedostatecznego kierowania pracą ideologiczną i braku kontroli nad jej treścią popełniane są nieraz poważne błędy i wypaczenia w książkach, dziennikach i czasopismach, w działalności instytucji naukowych i innych instytucji ideologicznych. Dzięki interwencji Komitetu Centralnego partii w wielu dziedzinach nauki wykryto obce ludziom radzieckim obyczaje i tradycje, ujawniono fakty zasklepienia kastowego i nietolerancyjnego stosunku do krytyki, zdemaskowano i rozgromiono rozmaite przejawy ideologii burżuazyjnej i wszelkiego rodzaju wulgaryzatorskie wypaczenia. Znane dyskusje poświęcone zagadnieniom filozofii, biologii, fizjologii, językoznawstwa, ekonomii politycznej ujawniły poważne luki ideologiczne w różnych dziedzinach nauki, stały się bodźcem do rozwijania krytyki i walki poglądów, odegrały doniosłą rolę w rozwoju

nauki. Rozgromiony został reżim Arakczejewa, który istniał na wielu odcinkach frontu naukowego. Mimo to w szeregu gałęzi nauki nie zlikwidowano jeszcze w zupełności monopolu poszczególnych grup uczonych, odsuwających rosnące świeże siły, odgradzających się od krytyki i usiłujących rozstrzygać kwestie naukowe w drodze administracyjnej. Żadna gałąź nauki nie może rozwijać się pomyślnie w zatęchłej atmosferze wzajemnych pochwał i przemilczania błędów; próby utrwalenia monopolu poszczególnych grup uczonych rodzą nieuchronnie zastój i gnicie w nauce.

Ideologiczna praca partii powinna odegrać doniosłą rolę w oczyszczeniu świadomości ludzi z przeżytków kapitalizmu, z przesądów i szkodliwych tradycji starego społeczeństwa. Trzeba nadal rozwijać w masach wysokie poczucie obowiązku wobec społeczeństwa, wychowywać ludzi pracy w duchu radzieckiego patriotyzmu i przyjaźni narodów, w duchu troski o interesy państwa, doskonalić najlepsze cechy ludzi radzieckich — wiarę w zwycięstwo naszej sprawy, gotowość i umiejętność pokonywania wszelkich trudności.

Zadanie organizacji partyjnych polega na tym, ażeby zdecydowanie położyć kres szkodliwemu niedocenianiu pracy ideologicznej, wzmóc tę pracę we wszystkich ogniwach partii i państwa, nieustannie demaskować wszelkie przejawy obcej marksizmowi ideologii. Należy rozwijać i doskonalić socjalistyczną kulturę, naukę, literaturę, sztukę, wykorzystywać wszystkie środki oddziaływania ideowo-politycznego, naszą propagandę, agitację, prasę, w celu lepszego ideologicznego przygotowania komunistów, w celu podniesienia czujności politycznej i świadomości robotników, chłopów i inteligencji. Wszystkie nasze kadry i wszyscy bez wyjątku obowiązani są pracować nad podniesieniem swego poziomu ideologicznego, przyswajać sobie bogate doświadczenie polityczne partii, ażeby nie pozostawać w tyle za życiem i ażeby stać na wysokości zadań partii. Trzeba, by organizacje partyjne prowadziły stałą pracę z członkami i kandydatami partii nad podniesieniem ich poziomu ideologicznego, by uczyły ich marksizmu-leninizmu, kształtowały z nich politycznie przygotowanych, świadomych komunistów.

* *
*

Nasze zadania w dziedzinie dalszego umacniania partii są następujące:

1) Kontynuować polepszanie składu jakościowego partii, nie dopuszczać do pogoni za ilością, lecz skoncentrować się na podnoszeniu poziomu politycznego i hartu marksistowskiego członków i kandydatów partii; podnosić aktywność polityczną komunistów, uczynić wszystkich członków partii niezłomnymi bojownikami o wcielenie w życie jej polityki i uchwał, nieubłaganymi wobec braków w pracy, zdolnymi do uporczywej walki o ich usunięcie; polepszać i doskonalić pracę związków zawodowych i Komsomołu, zacieśniać codziennie więź z masami, pomnąc, że siła i niezwyciężoność naszej partii polega na jej organicznej i nierozerwalnej więzi z narodem.

2) Położyć kres szkodliwym i niebezpiecznym dla naszej sprawy nastrojom zadowolenia z siebie i upajania się sukcesami, przejawom pokazowej pomyślności i niefrasobliwości w szeregach partii, śmiało i stanowczo ujawniać i usuwać niedociągnięcia i słabe strony w naszej pracy; konsekwentnie realizować demokrację wewnątrzpartyjną, szerzej rozwijać

samokrytykę i krytykę oddolną, zapewnić taki stan rzeczy, by wszyscy uczciwi ludzie radzieccy mogli śmiało i bez obawy występować z krytyką niedociągnięć w pracy naszych organizacji i instytucji, zwalczać bez litości wszelkie próby tłumienia krytyki, prześladowania i szykany za krytykę; wzmacniać jak najusilniej dyscyplinę partyjną i państwową, tępić formalny stosunek do uchwał partii i rządu, prowadzić zdecydowaną walkę z brakiem dyscypliny, z naruszaniem interesów państwowych.

3) Wznieść na wyższy poziom pracę organów partyjnych w dziedzinie właściwego doboru, rozmieszczenia i wychowania kadr, ściśle przestrzegać ustalonych przez partię zasad właściwego doboru pracowników, zwalczać nieubłaganie tych, którzy gwałcą te zasady, walczyć bez litości z biurokratycznym podejściem do sprawy doboru kadr, polepszać skład jakościowy kadr kierowniczych, śmielej wysuwać na stanowiska kierownicze ludzi oddanych interesom partii i państwa, znających dobrze sprawę i zdolnych do posuwania jej naprzód, eliminować złych, nieprzydatnych, zacofanych, niesumiennych pracowników; wzmóc jak najbardziej kontrolę i sprawdzanie wykonania w całym systemie kierownictwa od góry do dołu, podnieść osobistą odpowiedzialność kierowników wszystkich organizacji i instytucji za sprawdzanie wykonania uchwał partii i rządu, łączyć sprawdzanie wykonania od góry ze sprawdzaniem od dołu przez masy partyjne i bezpartyjne; zapewnić taki stan rzeczy, by właściwy dobór ludzi i sprawdzanie wykonania w praktyce stały się główną zasadą w kierowniczej działalności centralnych i terenowych organizacji partyjnych, radzieckich i gospodarczych.

4) Położyć kres niedocenianiu pracy ideologicznej, prowadzić zdecydowaną walkę z liberalizmem i beztroską w stosunku do ideologicznych błędów i wypaczeń, systematycznie podnosić i doskonalić ideologiczne i polityczne przygotowanie naszych kadr; wykorzystywać wszystkie środki ideologicznego oddziaływania, naszą propagandę, agitację, prasę dla komunistycznego wychowania ludzi radzieckich; podnieść na wyższy poziom naukę radziecką, rozwijając krytykę i walkę poglądów w pracy naukowej, pamiętając, że tylko na tej drodze nauka radziecka może wykonać swoją misję — zająć pierwsze miejsce w nauce światowej.

5) Strzec nadal jak źrenicy oka leninowskiej jedności szeregów partyjnych, będącej podstawą mocy i niezwyciężoności naszej partii. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

* *
*

Towarzysze!

W naszej epoce wielka nauka Marksa-Engelsa-Lenina-Stalina oświetla całej ludzkości drogę rozwoju cywilizacji światowej.

Partia nasza silna jest tym, że kieruje się w całej swej działalności teorią marksistowsko-leninowską. Jej polityka opiera się na naukowej znajomości praw rozwoju społecznego.

Historyczna rola naszych wielkich nauczycieli Lenina i Stalina polega na tym, że zgłębiwszy do gruntu teoretyczne podstawy marksizmu i władając doskonale metodą dialektyczną uchronili i obronili marksizm od wszystkich wypaczeń i rozwinęli genialnie naukę marksistowską. Lenin i Stalin wiązali zawsze marksizm, przy każdym nowym zwrocie dziejowym, z określonymi praktycznymi zadaniami epoki, dając swoim twórczym podejściem

do nauki Marksa-Engelsa świadectwo tego, że marksizm nie jest martwym dogmatem, lecz żywą wytyczną działania.

Teoria marksistowsko-leninowska stanowi przedmiot nieustannej troski towarzysza Stalina. Opracowanie problemów o znaczeniu historycznym w światowej skali, problemów rozwoju ekonomiki socjalistycznej, stopniowego przechodzenia do komunizmu, znajduje się w centrum działalności teoretycznej towarzysza Stalina w ciągu całego ostatniego okresu. Twórczo wzbogacając i rozwijając naukę marksistowsko-leninowską, towarzysz Stalin uzbraja ideowo partię i naród radziecki w walce o triumf naszej sprawy.

Olbrzymie znaczenie dla teorii marksistowsko-leninowskiej, dla całej naszej działalności praktycznej ma opublikowana właśnie praca towarzysza Stalina: „Ekonomiczne problemy socjalizmu w ZSRR". *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).* W pracy tej zostały wszechstronnie zbadane prawa produkcji społecznej i podziału dóbr materialnych w społeczeństwie socjalistycznym, określone naukowe podstawy rozwoju ekonomiki socjalistycznej, wskazane drogi stopniowego przechodzenia od socjalizmu do komunizmu. Przez swe opracowanie zagadnień teorii ekonomicznej towarzysz Stalin posunął daleko naprzód marksistowsko-leninowską ekonomię polityczną.

Towarzysz Stalin wysunął tezy programowe, dotyczące podstawowych warunków wstępnych przygotowania przejścia do komunizmu. Ażeby przygotować rzeczywiste przejście do komunizmu — uczy towarzysz Stalin — należy zrealizować co najmniej trzy podstawowe warunki wstępne.

> „Trzeba, po pierwsze, zapewnić... nieprzerwany wzrost całej produkcji społecznej z przewagą wzrostu produkcji środków produkcji. Przeważający wzrost produkcji środków produkcji niezbędny jest nie tylko dlatego, że musi ona zapewnić wyposażenie w sprzęt zarówno własnych przedsiębiorstw jak i przedsiębiorstw wszystkich pozostałych gałęzi gospodarki narodowej, lecz również dlatego, że bez niej niemożliwa jest w ogóle realizacja reprodukcji rozszerzonej".
>
> „Trzeba, po drugie, w drodze stopniowych przejść, realizowanych z korzyścią dla kołchozów, a więc i dla całego społeczeństwa, podnieść własność kołchozową do poziomu własności ogólnonarodowej, a cyrkulację towarów zastąpić, również w drodze stopniowych przejść, systemem wymiany produktów, ażeby władza centralna czy jakiś inny ośrodek społeczno-ekonomiczny mógł ogarnąć całokształt wytworów produkcji społecznej w interesie społeczeństwa".

Oczywiście, cyrkulacja towarów i własność kołchozowa są obecnie wykorzystywane pomyślnie dla rozwoju gospodarki socjalistycznej i dają naszemu społeczeństwu niewątpliwą korzyść. Będą one dawały korzyść również w najbliższej przyszłości. Trzeba mieć jednak na oku perspektywy naszego rozwoju.

> „...nie można osiągnąć — wskazuje towarzysz Stalin — ani obfitości produktów, zdolnej do zaspokojenia wszystkich potrzeb spo-

łeczeństwa, ani przejścia do formuły: «każdemu według potrzeb», skoro utrzymuje się w mocy takie fakty ekonomiczne, jak własność kołchozowo-grupowa, cyrkulacja towarów itp."

Dopóki w ekonomice socjalistycznej pozostają dwa podstawowe sektory produkcyjne — państwowy i kołchozowy — powinna pozostać w mocy cyrkulacja towarów z jej „gospodarką pieniężną", jako niezbędny i użyteczny element w systemie naszej gospodarki narodowej. Istnienie produkcji towarowej i cyrkulacji towarów decyduje też o istnieniu w warunkach socjalizmu prawa wartości, chociaż przestało już ono w naszym ustroju odgrywać rolę regulatora produkcji.

Jednakowoż ani cyrkulacja towarów, ani prawo wartości nie są wieczne. Gdy zamiast dwóch podstawowych form produkcji socjalistycznej — ogólnonarodowej i kołchozowej — pojawi się jeden wszechogarniający sektor produkcyjny, cyrkulacja towarów z jej „gospodarką pieniężną" podobnie jak prawo wartości zniknie. Nic wspólnego z marksizmem nie mają poglądy tych ludzi, którzy uważają, że cyrkulacja towarów utrzyma się w warunkach komunizmu. Cyrkulacja towarów nie da się pogodzić z perspektywą przejścia od socjalizmu do komunizmu.

Towarzysz Stalin opracował teoretycznie zagadnienie środków podniesienia własności kołchozowej do poziomu własności ogólnonarodowej, stopniowego przechodzenia do systemu wymiany produktów między przemysłem państwowym a kołchozami. Istniejące w chwili obecnej zalążki wymiany produktów, znajdujące wyraz w „opłacie towarami" produkcji kołchozów, uprawiających bawełnę, len, buraki oraz innych kołchozów, będą się rozwijały w szeroki system wymiany produktów.

„System taki — wskazuje towarzysz Stalin — będzie wymagał ogromnego zwiększenia produkcji zbywanej przez miasto dla wsi, dlatego wypadnie wprowadzać go bez szczególnego pośpiechu, w miarę nagromadzania wyrobów miejskich. Ale wprowadzać go trzeba konsekwentnie, bez wahań, zwężając krok za krokiem sferę działania cyrkulacji towarów i rozszerzając sferę działania wymiany produktów.

System taki, zwężając sferę działania cyrkulacji towarów, ułatwi przejście od socjalizmu do komunizmu. Ponadto umożliwi on włączenie podstawowej własności kołchozów — wytworów produkcji kołchozowej do ogólnego systemu ogólnonarodowego planowania.

To właśnie będzie realnym i decydującym środkiem podniesienia własności kołchozowej do poziomu własności ogólnonarodowej w naszych współczesnych warunkach".

System wymiany produktów jest bezwarunkowo korzystny dla chłopstwa kołchozowego, będzie ono bowiem otrzymywało od państwa znacznie więcej produktów i po cenach niższych niż w warunkach cyrkulacji towarów. Kołchozy, które już obecnie korzystają z „opłaty towarami", co stanowi zalążek systemu wymiany produktów, odczuwają ogromne korzyści i zalety tego systemu. Wiadomo, że wśród takich kołchozów jest szczególnie wiele kołchozów bogatych.

Dla przygotowania podstawowych warunków wstępnych przejścia do komunizmu — jak wskazuje towarzysz Stalin —

„Trzeba, po trzecie, osiągnąć taki poziom kulturalny społeczeństwa, który zapewniłby wszystkim członkom społeczeństwa wszech-

stronny rozwój ich zdolności fizycznych i umysłowych, ażeby członkowie społeczeństwa mieli możność uzyskania takiego wykształcenia, które mogłoby uczynić z nich aktywnych działaczy rozwoju społecznego, ażeby mieli oni możność swobodnego wyboru zawodu, a nie byli przykuci na całe życie, wskutek istniejącego podziału pracy, do jakiegoś jednego zawodu".

„W tym celu trzeba przede wszystkim skrócić dzień roboczy co najmniej do sześciu, a potem nawet do pięciu godzin. Jest to niezbędne po to, by członkowie społeczeństwa uzyskali dość wolnego czasu na zdobycie wszechstronnego wykształcenia. Trzeba dalej w tym celu wprowadzić powszechny obowiązek nauczania politechnicznego, co niezbędne jest po to, by członkowie społeczeństwa mieli możność swobodnego wyboru zawodu, a nie byli przykuci na całe życie do jakiegoś jednego zawodu. Trzeba dalej w tym celu radykalnie polepszyć warunki mieszkaniowe i podnieść realne płace robotników i urzędników co najmniej dwukrotnie, jeśli nie więcej, zarówno w drodze bezpośredniego podnoszenia płac pieniężnych, jak i w szczególności w drodze dalszego systematycznego obniżania cen artykułów masowego spożycia".

Dopiero po spełnieniu tych wszystkich warunków wstępnych łącznie — uczy towarzysz Stalin — można będzie spodziewać się, że praca zostanie przekształcona w oczach członków społeczeństwa z ciężkiego brzemienia, jakim była w warunkach kapitalizmu, w pierwszą potrzebę życiową, a własność społeczna traktowana będzie przez wszystkich członków społeczeństwa jako niewzruszona i nietykalna podstawa jego istnienia. Dopiero po spełnieniu tych wszystkich warunków wstępnych łącznie można będzie przejść od formuły socjalistycznej — „od każdego według zdolności, każdemu według pracy" — do formuły komunistycznej — „od każdego według zdolności, każdemu według potrzeb".

Towarzysz Stalin z naciskiem ostrzega przed lekkomyślnym wybieganiem naprzód i przechodzeniem do wyższych form ekonomicznych bez uprzedniego stworzenia przesłanek niezbędnych do takiego przejścia.

Towarzysz Stalin dał naukowe rozwiązanie takich wielkich problemów socjalnych i zagadnień programowych komunizmu, jak zniesienie przeciwieństwa między miastem a wsią, między pracą fizyczną a umysłową, jak również opracował nowe w nauce marksistowskiej zagadnienie likwidacji pozostających jeszcze w społeczeństwie socjalistycznym istotnych różnic między nimi.

W ten sposób plany partii na przyszłość, określające perspektywy i drogi naszego ruchu naprzód, opierają się na znajomości praw ekonomicznych, opierają się na nauce o budownictwie społeczeństwa komunistycznego, opracowanej przez towarzysza Stalina. *(Burzliwe, długo nie milknące oklaski).*

Ogromne znaczenie zasadnicze ma uzasadnienie przez towarzysza Stalina obiektywnego charakteru praw ekonomicznych. Towarzysz Stalin uczy, że prawa rozwoju ekonomicznego, prawa ekonomii politycznej — wszystko jedno, czy mowa o kapitalizmie, czy też socjalizmie — są prawami obiektywnymi, odzwierciedlającymi proces rozwoju ekonomicznego, dokonujący się niezależnie od woli ludzi. Ludzie mogą odkryć te prawa, poznać je,

wykorzystać je w interesie społeczeństwa, ale nie mogą unicestwić starych praw ekonomicznych, ani też stworzyć nowych. Prawa ekonomiczne nie są tworzone z woli ludzi, lecz powstają na bazie nowych warunków ekonomicznych.

Z gruntu błędne są poglądy ludzi, którzy sądzą, że można tworzyć lub unicestwiać prawa rozwoju ekonomicznego, że wobec szczególnej roli, jaką historia wyznaczyła państwu radzieckiemu, może ono znieść istniejące prawa ekonomii politycznej, „sformować" nowe prawa lub „przeobrazić" je. Negowanie istnienia obiektywnych prawidłowości życia ekonomicznego w warunkach socjalizmu doprowadziłoby do chaosu i przypadkowości. Tego rodzaju negowanie spowodowałoby, że ekonomia polityczna jako nauka zostałaby zlikwidowana, albowiem nauka nie może żyć i rozwijać się bez uznania obiektywnych prawidłowości, bez poznania tych prawidłowości. Zaprzeczanie obiektywnego charakteru praw ekonomicznych jest ideologiczną podstawą awanturnictwa w polityce gospodarczej, całkowitej samowoli w praktyce kierowania gospodarką.

Niezwykle doniosłym wkładem do marksistowskiej ekonomii politycznej jest odkrycie przez towarzysza Stalina podstawowego ekonomicznego prawa współczesnego kapitalizmu i podstawowego ekonomicznego prawa socjalizmu. Podstawowe prawo ekonomiczne określa istotę danego sposobu produkcji, wszystkie główne strony i wszystkie główne procesy jej rozwoju, daje klucz do zrozumienia i wyjaśnienia wszystkich prawidłowości danego ustroju ekonomicznego.

Towarzysz Stalin dowiódł, że głównymi cechami i wymogami podstawowego prawa ekonomicznego współczesnego kapitalizmu jest

> „zapewnienie maksymalnego zysku kapitalistycznego w drodze wyzysku, ruiny i pauperyzacji większości ludności danego kraju, w drodze ujarzmienia i systematycznego ograbiania narodów innych krajów, zwłaszcza krajów zacofanych, wreszcie w drodze wojen i militaryzacji gospodarki narodowej wykorzystywanych dla zapewnienia najwyższych zysków".

Prawo to odsłania i wyjaśnia rażące sprzeczności kapitalizmu, ujawnia przyczyny i źródła agresywnej, grabieżczej polityki państw kapitalistycznych. Działanie tego prawa prowadzi do pogłębienia ogólnego kryzysu kapitalizmu, do nieuchronnego narastania i wybuchu wszystkich sprzeczności społeczeństwa kapitalistycznego.

Zupełnym przeciwieństwem gnijącego kapitalizmu jest wschodzący i rozkwitający system socjalistyczny. Istotnymi cechami i wymogami podstawowego prawa ekonomicznego socjalizmu, odkrytego przez towarzysza Stalina, jest

> „zapewnienie maksymalnego zaspokojenia stale rosnących materialnych i kulturalnych potrzeb całego społeczeństwa w drodze nieprzerwanego wzrostu i doskonalenia produkcji socjalistycznej na bazie najwyższej techniki".

Towarzysz Stalin dowiódł, że celem socjalistycznego sposobu produkcji jest nie zysk, lecz człowiek z jego potrzebami, zaspokojenie jego potrzeb materialnych i kulturalnych. Zapewnienie maksymalnego zaspokojenia stale rosnących materialnych i kulturalnych potrzeb całego społeczeństwa jest celem produkcji socjalistycznej, a nieprzerwany wzrost i do-

skonalenie produkcji socjalistycznej na bazie najwyższej techniki — środkiem do osiągnięcia tego celu. Działanie tego prawa prowadzi do wzrostu sił wytwórczych społeczeństwa, do jego rozkwitu, do nieprzerwanego wzrostu dobrobytu i poziomu kulturalnego mas pracujących. *(Oklaski).*

Odkrycie przez towarzysza Stalina podstawowego prawa ekonomicznego współczesnego kapitalizmu i podstawowego prawa ekonomicznego socjalizmu zadaje druzgocący cios wszystkim apologetom kapitalizmu. Te podstawowe prawa ekonomiczne świadczą o tym, że podczas gdy w społeczeństwie kapitalistycznym człowiek podporządkowany jest bezlitosnemu prawu osiągania maksymalnego zysku, w imię czego skazuje się ludzi na niewymowne cierpienia, nędzę, bezrobocie i krwawe wojny, to w społeczeństwie socjalistycznym cała produkcja podporządkowana jest człowiekowi z jego rosnącymi nieustannie potrzebami. Na tym polega decydująca przewaga nowego, wyższego niż kapitalizm ustroju społecznego — komunizmu. *(Oklaski).*

Komunizm powstaje jako rezultat świadomego, twórczego wysiłku milionowych rzesz ludu pracującego. Teoria samorzutnego rozwoju i żywiołowości jest całkowicie obca całemu ekonomicznemu ustrojowi socjalizmu. Ekonomika kapitalistyczna, na skutek działania prawa konkurencji i anarchii produkcji, rozdzierana jest przez najostrzejsze sprzeczności. Towarzysz Stalin dowiódł, że na bazie uspołecznienia środków produkcji powstało w naszym kraju — w przeciwieństwie do prawa konkurencji i anarchii produkcji — prawo planowego (proporcjonalnego) rozwoju gospodarki narodowej.

Prawo planowego rozwoju gospodarki narodowej nie jest podstawowym ekonomicznym prawem socjalizmu, a nasza praktyka planowania sama przez się nie może dać należytych, pozytywnych wyników, jeżeli nie będzie uwzględniać głównego zadania produkcji socjalistycznej, jeśli nie będzie się opierała na podstawowym prawie ekonomicznym socjalizmu. Aby zapewnić nieprzerwany wzrost całej produkcji społecznej i stworzyć w naszym kraju obfitość produktów, należy do gruntu opanować sztukę planowego i rozsądnego wykorzystywania wszystkich zasobów materialnych i finansowych, wszystkich rezerw pracy, kierując się wymogami prawa planowego rozwoju gospodarki narodowej i stosując się we wszystkim do wymogów podstawowego ekonomicznego prawa socjalizmu.

W swych pracach poświęconych ekonomicznym problemom socjalizmu w ZSRR towarzysz Stalin wykazał całą zawiłość zadań, które będziemy musieli rozwiązać w walce z trudnościami, przezwyciężając sprzeczności wyłaniające się w toku budownictwa komunistycznego.

Towarzysz Stalin odkrył obiektywne ekonomiczne prawo koniecznej zgodności stosunków produkcji i charakteru sił wytwórczych oraz uzasadnił jego ogromną rolę poznawczą i przeobrażającą. Wnikliwie ujawniając procesy zachodzące w naszej ekonomice, towarzysz Stalin wykazał głęboką błędność poglądów, jakoby w warunkach socjalizmu nie istniała żadna sprzeczność pomiędzy stosunkami produkcji a siłami wytwórczymi społeczeństwa. Sprzeczności niewątpliwie istnieją i będą istniały, gdyż rozwój stosunków produkcji pozostaje i będzie pozostawał w tyle za rozwojem sił wytwórczych. Oczywiście, w społeczeństwie socjalistycznym zazwyczaj nie dochodzi do konfliktu między stosunkami produkcji a siłami wytwór-

czymi, byłoby jednak rzeczą niebezpieczną nie zauważać, że sprzeczności między nimi istnieją i mogą istnieć. Musimy w porę dostrzegać te sprzeczności i przez prowadzenie właściwej polityki w odpowiednim czasie je przezwyciężać, tak by stosunki produkcji spełniały swą rolę głównej i decydującej siły, która stanowi o potężnym rozwoju sił wytwórczych.

Zadania, wynikające z naszego marszu naprzód, zobowiązują działaczy partii, pracowników w dziedzinie nauk społecznych, przede wszystkim ekonomistów, do tego, aby kierując się programowymi wskazaniami towarzysza Stalina wszechstronnie opracowywali zagadnienia teorii marksistowsko - leninowskiej w nierozerwalnym związku z praktyczną pracą twórczą.

Prace towarzysza Stalina są dobitnym świadectwem tego, jak wyjątkowe znaczenie przywiązuje nasza partia do teorii. Teoria rewolucyjna była, jest i będzie niegasnącym światłem, które rozjaśnia drogę posuwania się naszej partii i naszego narodu naprzód do całkowitego triumfu komunizmu. *(Burzliwe oklaski).*

Towarzysz Stalin nieustannie rozwija teorię marksistowską. W swej klasycznej pracy „Marksizm a zagadnienia językoznawstwa" towarzysz Stalin wzniósł na nowy, wyższy szczebel podstawowe tezy teorii marksizmu o prawidłowym charakterze rozwoju społecznego, wszechstronnie opracował zagadnienia ekonomicznej bazy i nadbudowy społeczeństwa, sił wytwórczych i stosunków produkcji. Rozwinął dalej naukę materializmu dialektycznego i historycznego jako teoretyczną podstawę komunizmu. Towarzysz Stalin ujawnił rolę języka jako narzędzia rozwoju społeczeństwa, wskazał perspektywy dalszego rozwoju kultur i języków narodowych. W pracy tej towarzysz Stalin, wzbogaciwszy w nowe tezy naukę marksistowsko-leninowską, odsłonił nowe perspektywy dla postępu wszystkich gałęzi wiedzy.

Prace towarzysza Stalina dotyczące zagadnień ekonomicznych i zagadnień językoznawstwa oznaczają nowy etap w rozwoju marksizmu, są znakomitym przykładem twórczego podejścia do nauki Marksa-Engelsa-Lenina. Towarzysz Stalin uczy, że wszelkie dogmatyczne podejście do teorii jest niedopuszczalne i może wyrządzić wielką szkodę sprawie politycznego wychowania mas. Teoretyczne odkrycia towarzysza Stalina mają znaczenie historyczne na miarę światową, uzbrajają wszystkie narody w znajomość dróg rewolucyjnej przebudowy społeczeństwa i w nadzwyczaj bogate doświadczenie walki naszej partii o komunizm. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Ogromne znaczenie teoretycznych prac towarzysza Stalina polega na tym, że ostrzegają one przed ślizganiem się po powierzchni, sięgają do głębi zjawisk, do samej istoty procesów rozwoju społeczeństwa, uczą dostrzegać w zarodku te zjawiska, które będą określały bieg wydarzeń, co daje możność marksistowskiego przewidywania.

Nauka Marksa-Engelsa-Lenina-Stalina daje naszej partii niezwyciężoną siłę, umiejętność torowania nowych dróg w historii, pozwala jasno widzieć cel naszego stałego posuwania się naprzód, pozwala szybciej i trwalej odnosić i umacniać zwycięstwo.

Idee leninowsko - stalinowskie oświetlają jasnym światłem rewolucyjnej teorii zadania i perspektywy walki mas ludowych wszystkich krajów prze-

ciwko imperializmowi, o pokój, demokrację i socjalizm. *(Burzliwe, długo nie milknące oklaski).*

Towarzysze!

Państwo radzieckie nie jest już osamotnioną wyspą otoczoną krajami kapitalistycznymi. Kroczymy naprzód wraz z wielkim narodem chińskim *(długotrwałe oklaski)*, z wielomilionowymi masami ludowymi krajów demokracji ludowej i Niemieckiej Republiki Demokratycznej. *(Długotrwałe oklaski).* Sympatyzuje z nami i popiera nas cała postępowa ludzkość. *(Długotrwałe oklaski).* Wraz ze wszystkimi tymi siłami bronimy sprawy pokoju i przyjaźni między narodami.

Nasza potężna Ojczyzna jest w rozkwicie swych sił i zmierza ku nowym sukcesom. Mamy wszystko, co jest konieczne do zbudowania w pełni komunistycznego społeczeństwa. Bogactwa naturalne Kraju Rad są niewyczerpane. Nasze państwo udowodniło, że zdolne jest do wykorzystywania tych ogromnych bogactw na pożytek mas pracujących. Naród radziecki dowiódł, że umie budować nowe społeczeństwo i pewnie patrzy w przyszłość. *(Długotrwałe oklaski).*

Na czele narodów Związku Radzieckiego stoi wypróbowana i zahartowana w bojach partia, która niezłomnie realizuje politykę leninowsko-stalinowską. Pod kierownictwem partii komunistycznej osiągnięte zostało historyczne na miarę światową zwycięstwo socjalizmu w ZSRR i na zawsze zlikwidowany został wyzysk człowieka przez człowieka. Pod kierownictwem partii narody Związku Radzieckiego skutecznie walczą o urzeczywistnienie wielkiego celu zbudowania komunizmu w naszym kraju. *(Długotrwałe oklaski).*

Nie ma na świecie sił, które mogłyby powstrzymać stały marsz naprzód społeczeństwa radzieckiego. Nasza sprawa jest niezwyciężona. Trzeba mocno dzierżyć ster i kroczyć po swej drodze, nie poddając się ani prowokacjom, ani zastraszaniu. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Pod sztandarem nieśmiertelnego Lenina, pod światłym przewodem wielkiego Stalina naprzód do zwycięstwa komunizmu!

(Po zakończeniu referatu wszyscy delegaci wstają, gorąco pozdrawiają towarzysza Stalina burzliwą, długotrwałą owacją. Ze wszystkich krańców sali rozlegają się okrzyki: „Hura! Niech żyje wielki Stalin!", „Ukochanemu Stalinowi — hura!", „Niech żyje nasz ukochany wódz i nauczyciel, towarzysz Stalin!").

Referat sprawozdawczy Centralnej Komisji Rewizyjnej WKP(b)

Referat tow. P. G. Moskatowa

Towarzysze! Komitet Centralny Wszechzwiązkowej Komunistycznej Partii (bolszewików) w sprawozdaniu swym poinformował Zjazd o wielkich zwycięstwach naszej partii i narodu radzieckiego oraz o drogach dalszego ekonomicznego, politycznego i kulturalnego rozwoju naszego kraju.

Polecono mi zdać sprawę Zjazdowi z działalności Centralnej Komisji Rewizyjnej, która zgodnie ze Statutem WKP(b) powinna systematycznie sprawdzać stan gospodarki finansowej partii i sprawność funkcjonowania aparatu partyjnego, jak również szybkość, prawidłowość biegu i rozpatrywania dokumentów, listów, podań, skarg w centralnych instytucjach naszej partii.

I

W okresie sprawozdawczym Komitet Centralny partii poczynił kroki, zmierzające do dalszego podniesienia finansowej dyscypliny i sprawozdawczości w organizacjach partyjnych, dokonał całkowitej centralizacji budżetu partyjnego, obejmującej wszystkie fundusze organów partyjnych, aż do podstawowych organizacji partyjnych włącznie, usprawnił znacznie pracę kontrolno-rewizyjną.

W związku ze wzrostem liczebnego składu partii, rozszerzeniem sieci organów partyjnych i rozszerzeniem ich działalności wydawniczej, zwiększył się również znacznie zakres pracy finansowo-budżetowej. W 1951 roku dochodowa część budżetu partii wzrosła w porównaniu z 1939 rokiem 2,6 raza. Podobnie jak dawniej dochodową część budżetu stanowią główne składki członkowskie i wpływy, jakie przynoszą wydawnictwa organów partyjnych, przy czym fundusze wpływające w postaci składek członkowskich znacznie przewyższają inne dochodowe pozycje budżetu.

Wzrost globalnych sum składek członkowskich był następstwem znacznego zwiększenia się liczebnego składu partii i wzrostu płac w kraju. Jak wiadomo, wpłacanie w terminie składek członkowskich — to jeden z wymogów statutu partii, jeden z wyrazów dyscypliny partyjnej, więzi organizacyjnej komunistów z partią.

Komitet Centralny WKP(b) niejednokrotnie zwracał uwagę terenowych organów partyjnych i komisji rewizyjnych, komitetów rejonowych, miejskich i obwodowych komitetów partii na konieczność usprawnienia pracy w zakresie przyjmowania i ewidencji składek członkowskich. W swojej

uchwale „O wzmocnieniu dyscypliny budżetowej i kontroli finansowej w organizacjach partyjnych" Komitet Centralny zobowiązał komitety partyjne do rozpatrywania co kwartał sprawy wpływu składek członkowskich i związanej z tym sprawozdawczości oraz usuwania niedociągnięć ujawnionych w tej dziedzinie przez komisje rewizyjne.

Ustalony przez Komitet Centralny tryb postępowania, zobowiązujący sekretarzy organizacji podstawowych do osobistego pobierania składek członkowskich, zapewnił poważne usprawnienie tej pracy. Centralna Komisja Rewizyjna posiada dane świadczące o tym, że przytłaczająca większość członków i kandydatów partii, zgodnie ze statutem WKP(b), wpłaca w terminie składki członkowskie. Ustanowiona została odpowiednia kontrola nad wpływaniem składek członkowskich. Terenowe organa partyjne systematycznie zdają sprawę Komitetowi Centralnemu o wpływaniu składek członkowskich i o regularności ich wpłaty przez członków i kandydatów partii. Sprawozdania o wpływaniu składek członkowskich rozpatrywane są przez komitety partyjne, które podejmują kroki dla usunięcia ujawnionych niedociągnięć.

Są jednak jeszcze podstawowe organizacje partyjne, które nie czuwają nad terminowym wpłacaniem przez członków i kandydatów partii składek członkowskich, nie zwracają uwagi na to, że poszczególni komuniści opóźniają się z wpłacaniem składek, nie tłumaczą znaczenia skrupulatnego wpłacania składek członkowskich do kasy partyjnej.

Zadanie organów partyjnych polega na tym, ażeby na przyszłość zapewnić terminowe wpłacanie składek członkowskich przez każdego komunistę, ściśle przestrzegać ustanowionego trybu pobierania składek członkowskich i związanej z tym sprawozdawczości, poświęcając należytą uwagę temu odcinkowi pracy organizacyjno-partyjnej.

Drugim ważnym źródłem dochodów budżetowych partii są wpływy z dochodów wydawnictw organów partyjnych. W 1952 roku wpływy te wzrosły w porównaniu z 1940 rokiem blisko sześciokrotnie i wynoszą w obecnej chwili 12 procent całej dochodowej części budżetu.

Zadanie organów partyjnych polega na tym, ażeby również na przyszłość rozwijać jak najbardziej działalność wydawniczą i usprawniać pracę organizacji wydawniczych.

II

Drugą część referatu Centralnej Komisji Rewizyjnej stanowi sprawozdanie o rozchodowej części budżetu, o środkach zapewnienia dyscypliny budżetowej i o środkach dalszego polepszenia stanu gospodarki finansowej w organach partyjnych.

Przede wszystkim należy zwrócić uwagę na dwie szczególne cechy charakteryzujące rozchodową część budżetu. Po pierwsze — główną rozchodową pozycją budżetu jest zaspokajanie potrzeb terenowych organizacji partyjnych. Odsetek funduszów przeznaczonych na ten cel zwiększa się z każdym rokiem. Wystarczy powiedzieć, że w 1952 roku fundusze przeznaczone na potrzeby terenowych organizacji partyjnych wynoszą 91 procent całości wydatków budżetowych partii. Należy przy tym mieć na uwadze, że również pozostałe 9 procent budżetu, stanowiące wydatki centralnych instancji partii, obracane są w znacznej mierze na szkolenie i przeszkolenie kierowniczych kadr organizacji obwodowych, krajowych i republikańskich.

Po drugie — znaczne środki budżetowe przeznaczone są na szkolenie polityczne komunistów, na rozszerzenie propagandy idei marksizmu-leninizmu. Np. w 1952 r. wydatki na te cele wynoszą około 20 procent całego budżetu partii.

Ze środków budżetowych partii utrzymywane są następujące uczelnie: przy KC WKP(b) — Akademia Nauk Społecznych; Wyższa Szkoła Partyjna; roczne kursy przeszkolenia pierwszych sekretarzy komitetów obwodowych i komitetów krajowych WKP(b) oraz KC komunistycznych partii republik związkowych, przewodniczących obwodowych i krajowych komitetów wykonawczych i przewodniczących rad ministrów republik związkowych i autonomicznych; Kursy Leninowskie z dwuletnim okresem nauki; wydział korespondencyjny Wyższej Szkoły Partyjnej; roczne kursy kierowniczych pracowników partyjnych i radzieckich; sześciomiesięczne kursy przeszkolenia sekretarzy miejskich i rejonowych komitetów partii; przy komitetach obwodowych, przy komitetach krajowych i KC komunistycznych partii republik związkowych — dwuletnie szkoły partyjne, dziewięciomiesięczne kursy przeszkolenia pracowników partyjnych i radzieckich, a przy KC KP(b) Ukrainy i przy KC KP(b) Gruzji — republikańskie trzyletnie szkoły partyjne. W wymienionych uczelniach pobiera naukę ogółem ponad 35 000 osób. Na rozmaitych kursach zorganizowanych w ciągu ostatnich pięciu lat przeszkolono przeszło 400 000 propagandystów naszej partii.

Z finansowego budżetu partii wydawane są corocznie znaczne sumy na uzupełnienie stanu bibliotek miejskich i rejonowych komitetów partii.

Poważne kroki poczynił Komitet Centralny w okresie sprawozdawczym w dziedzinie rozszerzenia bazy materialno-technicznej wydawnictw organów partyjnych. Przebudowa drukarń i nabycie niezbędnych urządzeń poligraficznych umożliwiło naszym wydawnictwom partyjnym rozszerzenie pracy i znaczne zwiększenie nakładu dzienników i czasopism. Jako przykład można podać dzienniki „Prawda" i „Komsomolskaja Prawda", które w porównaniu z 1939 rokiem zwiększyły nakład prawie dwukrotnie. W tym samym okresie jednorazowy nakład 18 czasopism drukowanych przez wydawnictwo „Prawda" zwiększył się półtorakrotnie.

Znaczne fundusze wyasygnowano w okresie sprawozdawczym terenowym organom partyjnym na odbudowę, gruntowne remonty i budowę gmachów dla rejonowych, miejskich, obwodowych, krajowych komitetów WKP(b), gmachów komitetów centralnych partii komunistycznych republik związkowych, jak również na budowę gmachów szkół partyjnych. Umożliwiło to partii polepszenie lokalowych warunków terenowych organów kierowniczych partii i ich zakładów naukowych.

Wszystko to pozwala Centralnej Komisji Rewizyjnej wysnuć wniosek, że Komitet Centralny przeznaczał środki budżetowe partii na zaspokojenie najpilniejszych potrzeb organizacji terenowych i centralnych naszej partii.

Jak wiadomo, ścisłe przestrzeganie dyscypliny finansowej było zawsze zasadniczym warunkiem prawidłowego prowadzenia gospodarki finansowej partii.

W okresie sprawozdawczym osiągnięto polepszenie stanu gospodarki finansowej organów partyjnych. Do dalszego wzmocnienia gospodarki finansowej partii przyczyniły się uchwalone w tym okresie przez Komitet Centralny dyrektywy w sprawie ścisłej kontroli nad prawidłowym wydatkowaniem środków budżetowych. KC WKP(b) zobowiązał komitety obwo-

dowe i krajowe oraz komitety centralne komunistycznych partii republik związkowych do poczynienia niezbędnych kroków w kierunku oszczędnego wydatkowania środków asygnowanych z budżetu partii.

Wprowadzono systematyczną kontrolę słuszności prowadzenia gospodarki finansowej terenowych organów partyjnych. Aparat kontrolno-instruktorski komitetów obwodowych i krajowych oraz KC komunistycznych partii republik związkowych kontroluje corocznie gospodarkę finansową co najmniej 90 procent miejskich i rejonowych komitetów partii. Intensywną pracę prowadzą w tej dziedzinie również terenowe komisje rewizyjne, które w okresie sprawozdawczym sprawdzały niejednokrotnie działalność finansowo-gospodarczą wszystkich komitetów centralnych komunistycznych partii republik związkowych oraz krajowych, obwodowych, miejskich i rejonowych komitetów partii.

Terenowe organizacje partyjne zaczęły w większym stopniu zajmować się sprawami gospodarki finansowej wydawnictw partyjnych. Obecnie plany przemysłowo-finansowe i sprawozdania finansowe wydawnictw partyjnych są z reguły rozpatrywane przez komitety obwodowe i krajowe oraz przez komitety centralne komunistycznych partii republik związkowych. W roku 1951 plany przemysłowo-finansowe 35 wydawnictw obwodowych, krajowych i republikańskich zostały rozpatrzone przez wydział administracyjno-gospodarczy KC WKP(b) przy udziale dyrektorów wydawnictw i przedstawicieli odpowiednich komitetów obwodowych, krajowych i komitetów centralnych komunistycznych partii republik związkowych.

Centralna Komisja Rewizyjna może na podstawie analizy sprawozdań finansowych terenowych organów partyjnych, dokumentów przedstawionych przez obwodowe, krajowe i republikańskie komisje rewizyjne oraz na podstawie wyników inspekcji zakomunikować XIX Zjazdowi partii, że większość kierowniczych organów partii prowadzi słuszną gospodarkę finansową i ściśle przestrzega dyscypliny budżetowej.

Jednocześnie zdarzają się fakty, kiedy poszczególne terenowe organa partyjne dopuszczają do przekroczenia zatwierdzonych na wydatki sum, przerzucają samowolnie fundusze z jednego paragrafu budżetu do innego, nie zapewniają należytego prowadzenia księgowości i sprawozdawczości finansowej. Niektóre komisje rewizyjne nie spełniają należycie swych obowiązków, rzadko sprawdzają działalność finansową organów partyjnych, nie kontrolują należycie wydatków według poszczególnych paragrafów budżetu, w wyniku czego miały miejsce fakty przekroczenia wydatków wyasygnowanych na cele administracyjno-gospodarcze, a sumy wyasygnowane na szkolenie kadr, propagandę i agitację nie zawsze były w całości wykorzystywane.

Komitet Centralny poświęca wiele uwagi zagadnieniu regulowania etatów aparatu partyjnego. W okresie sprawozdawczym dokonywano niejednokrotnie redukcji etatów aparatu partyjnego. Uwaga, jaką Komitet Centralny stale poświęca zagadnieniu regulowania etatów organów partyjnych, umożliwiła nie tylko utrzymanie etatów aparatu partyjnego na poziomie 1939 roku, lecz nawet pewne ich zmniejszenie, mimo znacznego liczebnego wzrostu partii w tym okresie.

W celu dalszego usprawnienia działalności finansowo-gospodarczej organów partyjnych należy bezwzględnie kontynuować pracę nad umocnieniem budżetu, zdecydowanie redukować wydatki nieprodukcyjne

i oszczędnie wykorzystywać fundusze. Terenowe komisje rewizyjne powinny w porę przeprowadzać rewizję działalności finansowo-gospodarczej organów partyjnych, zwracając szczególną uwagę na jakość rewizji w sprawach objętych zasięgiem ich działalności i kontrolować systematycznie, czy w terminie wykonywane są ich wnioski pokontrolne. Obowiązkiem naszym jest przestrzegać nadal zasady oszczędnego rozchodowania funduszów, najściślejszej dyscypliny finansowej i prowadzić wzorowo gospodarkę finansową partii, kierując się nieustannie wskazaniami Komitetu Centralnego, towarzysza Stalina. *(Oklaski).*

III

Sprawdzając pracę aparatu partyjnego w dziedzinie szybkości i prawidłowości biegu spraw, Centralna Komisja Rewizyjna stwierdziła, że w okresie sprawozdawczym nastąpiło dalsze wzmocnienie aparatu partyjnego, podniósł się poziom polityczny i kulturalny kadr partyjnych i że wzrosło poczucie odpowiedzialności za wykonanie powierzonych spraw.

Ważną funkcją organów partyjnych jest ewidencja stanu liczebnego partii, postawienie na należytym poziomie i prowadzenie gospodarki partyjnej. Po XVIII Zjeździe Komitet Centralny naszej partii w dalszym ciągu usprawniał i ulepszał pracę w tej dziedzinie. Opracowano nowe instrukcje „W sprawie ewidencji członków i kandydatów WKP(b)" i „O trybie prowadzenia ewidencji i wydawania legitymacji partyjnych i legitymacji kandydatów wzoru 1936 r." Instrukcje te przewidują osobistą odpowiedzialność pierwszych sekretarzy rejonowych i miejskich komitetów partii za prawidłowe prowadzenie ewidencji składu osobowego rejonowych i miejskich organizacji partyjnych oraz za przechowywanie dokumentów partyjnych i za wydawanie legitymacji członkom i kandydatom partii.

Komitet Centralny systematycznie kontrolował terenowe organizacje partyjne w dziedzinie usprawnienia gospodarki partyjnej, ewidencji członków i kandydatów partii, ewidencji partyjnych dokumentów i ich wydawania, a także okazywał im pomoc w tych sprawach. Komitet Centralny skontrolował w tej dziedzinie działalność 63 komitetów obwodowych i krajowych w terenie oraz komitetów centralnych komunistycznych partii republik związkowych. Materiały kontrolne były rozpatrywane w KC WKP(b) i w sprawach tych podejmowano odpowiednie uchwały.

Podczas wojny i w okresie powojennym miały miejsce liczne przeniesienia członków i kandydatów partii z jednej organizacji do innej co nie mogło nie odbić się na stanie ewidencji komunistów. Organizacje partyjne dokonały w ciągu ostatnich lat poważnej pracy w dziedzinie uporządkowania ewidencji członków i kandydatów partii i w dziedzinie gospodarki partyjnej. Rejonowe i miejskie komitety partyjne oraz organa polityczne sprawdziły zgodność dokumentów ewidencyjnych z faktycznym stanem osobowym członków i kandydatów partii, wprowadzając do kartoteki ewidencyjnej odpowiednie zmiany.

Uwaga, jaką Komitet Centralny partii stale poświęca zagadnieniu ewidencji członków i kandydatów WKP(b), sprawozdania, jakie są regularnie składane w KC WKP(b) o stanie liczebnym i o zmianach w stanie liczebnym w organizacjach partyjnych, zapewniają partii całkowicie jasny obraz

co do liczebnego i jakościowego składu jej szeregów. Sprawozdania te są omawiane i zatwierdzane przez biura komitetów obwodowych i krajowych oraz komitetów centralnych komunistycznych partii republik związkowych.

Należy jednocześnie zaznaczyć, że niektóre miejskie i rejonowe komitety partyjne nie wciągają we właściwym czasie komunistów do ewidencji partyjnej, opóźniają przekazanie kartotek ewidencyjnych do nowych miejsc pracy członków i kandydatów partii i wciągają do ewidencji partyjnej nowoprzybyłych komunistów bez przeniesienia. Sekretarze szeregu miejskich i rejonowych komitetów partyjnych nie przeprowadzają osobiście rozmów z nowoprzybyłymi komunistami, nie sprawdzają ich kartotek ewidencyjnych z dokumentami partyjnymi oraz tolerują zaoczne wciąganie do ewidencji partyjnej i skreślanie z ewidencji. Poszczególne organizacje partyjne nie przestrzegają terminów wydawania dokumentów partyjnych członkom i kandydatom partii. Niektóre organizacje partyjne nie prowadzą jeszcze należytej walki z faktami niefrasobliwego ustosunkowania się komunistów do dokumentów partyjnych, wskutek czego zdarzają się wypadki gubienia legitymacji partyjnych przez członków i kandydatów partii.

Takie uchybienia nie mogą być tolerowane w pracy organizacji partyjnych. Trzeba pamiętać, że dobrze prowadzona ewidencja, ścisłe przestrzeganie obowiązującej procedury wydawania i przechowywania dokumentów partyjnych, zwiększenie odpowiedzialności i wzmożenie czujności kierowników organizacji partyjnych w tej dziedzinie powinny chronić partię przed przenikaniem do jej szeregów elementów przypadkowych i wrogich.

Towarzysze! Komitet Centralny partii i sekretarze KC otrzymują liczne listy, wnioski i podania od robotników, kołchoźników, specjalistów w dziedzinie przemysłu i rolnictwa, uczonych, nauczycieli, lekarzy, oficerów i żołnierzy Armii Radzieckiej, inwalidów pracy i inwalidów wojennych, studentów różnych uczelni w najrozmaitszych sprawach mających częstokroć znaczenie państwowe i społeczne. Ludzie radzieccy, którzy gorąco pragną pomóc naszej partii i państwu w realizacji tych lub innych przedsięwzięć, w usunięciu pewnych faktów wypaczeń w pracy poszczególnych ogniw aparatu partyjnego i państwowego oraz organizacji gospodarczych i innych — zwracają się do Komitetu Centralnego WKP(b) wiedząc, że ich prośby i wnioski będą przez KC uważnie rozpatrzone.

Centralna Komisja Rewizyjna komunikuje Zjazdowi, że wszystkie listy wpływające do KC WKP(b) są skrupulatnie rozpatrywane przez kierowniczych pracowników aparatu KC. W celu sprawdzenia treści wielu listów i oświadczeń wyjeżdżają w teren odpowiedzialni pracownicy KC. Niektóre oświadczenia były tematem dyskusji w Komitecie Centralnym. Ponadto aparat KC WKP(b) poczynił kroki które umożliwiły wzmożenie kontroli nad nadaniem listom odpowiedniego biegu i ich rozpatrzeniem, jak również usprawnienie ewidencji całej korespondencji, co umożliwia szybkie udzielanie wszelkich informacji w sprawie dokumentów, które wpływają do Komitetu Centralnego partii. Poważną pracę prowadzą także terenowe organizacje partyjne w związku z listami, podaniami i zażaleniami napływającymi od ludzi pracy. Niestety, nie wszystkie jednak terenowe organa partyjne rozpatrują w należyty sposób wpływające listy i zażalenia. Są

jeszcze wypadki, gdy nadchodzące listy przesyła się do tych lub innych organizacji i nie sprawdza, jak zostały załatwione.

Organizacje partyjne powinny usunąć niedociągnięcia w rozpatrywaniu listów i podań ludzi pracy, kierując się wielokrotnymi wskazaniami naszej partii, towarzysza Stalina, o konieczności wnikliwego rozpatrywania listów ludzi pracy, listów członków i kandydatów partii, którzy mają prawo zwracania się z każdą sprawą i z każdym podaniem do każdej instancji partyjnej aż do Komitetu Centralnego partii włącznie.

Towarzysze! Przed partią komunistyczną i narodem radzieckim stoją nowe historyczne zadania na miarę światową — zadania dalszego wcielania w życie wielkich idei Lenina — Stalina.

Pod przewodem towarzysza Stalina partia nasza prowadzi naród radziecki szeroką i niezawodną drogą do komunizmu. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Dyrektywy XIX Zjazdu Partii w sprawie piątego pięcioletniego planu rozwoju ZSRR na lata 1951–1955

Referat Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania tow. M. Z. Saburowa

Towarzysze! Przedstawia się wam do rozpatrzenia dyrektywy w sprawie piątego 5-letniego planu rozwoju ZSRR na lata 1951-1955. Nowy plan 5-letni kontynuować będzie linię poprzednich pięciolatek, linię pokojowego rozwoju ekonomiki radzieckiej, systematycznego wzrostu gospodarki socjalistycznej i dobrobytu ludności. Realizacja nowego planu 5-letniego będzie dla naszego kraju ważnym etapem na drodze stopniowego przechodzenia od socjalizmu do komunizmu.

Kraj nasz osiągnął wielkie sukcesy w dziedzinie budownictwa gospodarczego i kulturalnego na bazie realizacji czwartego planu 5-letniego. Podstawowe zadania 5-letniego planu odbudowy i rozwoju gospodarki narodowej ZSRR na lata 1946-1950 polegały na tym, aby odbudować tereny, które ucierpiały w wyniku wojny, przywrócić przedwojenny poziom przemysłu i rolnictwa, a następnie przekroczyć ten poziom w znacznych rozmiarach. Jak wiadomo z opublikowanego w swoim czasie komunikatu o wynikach wykonania czwartego planu 5-letniego, plan ten został pomyślnie wykonany, a najważniejsze zadania planu zostały znacznie przekroczone.

W wyniku realizacji czwartego planu 5-letniego poziom rozwoju gospodarki narodowej ZSRR podniósł się znacznie w stosunku do przedwojennego.

Pod względem wielkości produkcji przemysłowej plan 5-letni wykonany został przedterminowo w ciągu 4 lat i 3 miesięcy, dzięki czemu globalna produkcja całego przemysłu w 1950 roku była wyższa niż przed wojną o 73 procent. Dzięki wysokiemu tempu rozwoju przemysłu przeprowadzono na szeroką skalę dalsze wyposażenie techniczne gospodarki narodowej, a wszystkie jej gałęzie zostały zasilone najnowocześniejszym sprzętem produkcji krajowej.

W dziedzinie rolnictwa poziom przedwojenny został znacznie przekroczony zarówno pod względem urodzajności jak i globalnych zbiorów roślin uprawnych oraz w produkcji zwierzęcej.

Odpowiednio do rozwoju podstawowych gałęzi gospodarki narodowej rozbudowano wszystkie rodzaje transportu i znacznie przekroczono przedwojenny poziom przewozu towarów.

Na bazie rozwoju gospodarki narodowej podniósł się dobrobyt mas pracujących, znacznie przekroczony został przedwojenny poziom spożycia. Dochód narodowy ZSRR wzrósł w roku 1950 o 64 procent w porównaniu z rokiem 1940. Poważnie rozszerzono produkcję artykułów masowego spożycia, przeprowadzono reformę walutową, zniesiono system kartkowy na wszystkie artykuły spożywcze i towary przemysłowe, rozwinięto na szeroką skalę handel, przeprowadzano niejednokrotnie zniżkę cen detalicznych, jeszcze bardziej wzmocniony został rubel radziecki. Globalna suma dochodów robotników i urzędników oraz dochodów chłopów w 1950 roku wzrosła o 62 procent w porównaniu z rokiem 1940.

Pięcioletni plan odbudowy i rozwoju gospodarki narodowej ZSRR na lata 1946-1950 został wykonany przez wykorzystanie zasobów wewnętrznych bez jakiejkolwiek pomocy z zewnątrz, bez kredytów zagranicznych. Decydującą rolę w wykonaniu i przekroczeniu planu odegrała ofiarna praca narodu radzieckiego, któremu przewodzi partia komunistyczna z wielkim Stalinem na czele. *(Oklaski).*

Pomyślne wykonanie czwartego planu pięcioletniego doprowadziło do dalszego utrwalenia ustroju socjalistycznego i było nowym wielkim zwycięstwem ZSRR, które zapewniło dalszy wzrost potęgi państwa socjalistycznego.

Pomyślne wykonanie czwartego planu pięcioletniego umożliwia przyjęcie piątego planu pięcioletniego, zapewniającego dalszy rozwój wszystkich gałęzi gospodarki narodowej, wzrost dobrobytu mas pracujących, rozwój ochrony zdrowia i podniesienie kulturalnego poziomu narodu.

Następujące wskaźniki charakteryzują najważniejsze zadania określone przez dyrektywy w sprawie piątego planu pięcioletniego.

1. ZADANIA PIĄTEJ PIĘCIOLATKI W DZIEDZINIE PRZEMYSŁU

Dyrektywy w sprawie piątego planu 5-letniego przewidują podniesienie poziomu produkcji przemysłowej w roku 1955 w przybliżeniu o 70 procent w porównaniu z rokiem 1950. Oznacza to, że pod koniec piątej pięciolatki globalna produkcja przemysłu przekroczy poziom przedwojenny trzykrotnie. Przeciętne roczne tempo wzrostu globalnej produkcji przemysłowej określa się w ciągu pięciolatki w przybliżeniu w wysokości 12 procent, w tym tempo wzrostu produkcji środków produkcji — 13 procent, a produkcji artykułów konsumcyjnych — 11 procent. Tempo wzrostu globalnej produkcji przemysłowej w ciągu ubiegłej pięciolatki było wyższe. Nieco mniejsze tempo wzrostu produkcji przemysłowej w piątej pięciolatce w porównaniu z ubiegłą pięciolatką tłumaczy się z jednej strony faktem, że zakończono prace nad odbudową przemysłu, kiedy to szybki wzrost produkcji osiągano dzięki uruchamianiu odbudowywanych przedsiębiorstw, z drugiej zaś strony — koniecznością dalszego poważnego podniesienia w ciągu nowej pięciolatki jakości produkcji i rozszerzenia jej asortymentu. Jednocześnie należy uwzględnić, że na każdy procent zwiększenia globalnej produkcji w nowej pięciolatce przypada blisko dwukrotnie większa produkcja niż w pięciolatce poprzedniej.

Podstawą rozwoju przemysłu i całej gospodarki narodowej jest hutnictwo. Dyrektywy w sprawie planu pięcioletniego ustalają zwiększenie w roku 1955 w porównaniu z rokiem 1950 wytopu surówki w przybliżeniu o 76 procent, stali — o 62 procent i produkcji wyrobów walcowanych — o 64 procent. Projektowany w ciągu pięciolecia przyrost produkcji wyrobów walcowanych przewyższa całą produkcję tych wyrobów w roku 1940. W celu pełniejszego zaspokojenia potrzeb budownictwa i przemysłu maszynowego należy zwiększyć produkcję deficytowych gatunków walcówki — grubej blachy stalowej, drobnych profilów stali, walcówki, nierdzewnej blachy stalowej, należy również rozwinąć produkcję oszczędnościowych rodzajów profilów wyrobów walcowanych oraz zwiększyć produkcję i podnieść jakość specjalnych gatunków stali i stopów.

Niezwykle ważnym warunkiem wspomnianego wzrostu produkcji hutnictwa żelaza jest dalsze podniesienie stopnia wykorzystania czynnej mocy przedsiębiorstw hutniczych. W tym celu zakłada się przeprowadzenie prac nad dalszym przyśpieszeniem procesów hutniczych, automatyzacją kontroli tych procesów i mechanizacją pracochłonnych robót w przedsiębiorstwach hutniczych.

Wielki program powinien być zrealizowany w dziedzinie budowy nowych i rozszerzenia czynnych przedsiębiorstw hutnictwa żelaza. W porównaniu z czwartą pięciolatką uruchomienie mocy produkcyjnych w piątej pięciolatce powinno wzrosnąć w zakresie produkcji surówki w przybliżeniu o 32 procent, stali — o 42 procent, wyrobów walcowanych — co najmniej dwukrotnie, koksu — o 80 procent i rudy żelaznej — trzykrotnie. Na równi z dalszym rozwojem hutnictwa żelaza na terenach południowych, na Uralu, Syberii, w centralnej i północno-zachodniej części kraju należy zapewnić rozwój hutnictwa na terenach zakaukaskich.

Należy znacznie rozszerzyć produkcję metali nieżelaznych. W ciągu pięciolecia produkcja miedzi rafinowanej będzie zwiększona w przybliżeniu o 90 procent, ołowiu — 2,7 raza, aluminium — co najmniej 2,6 raza, cynku — 2,5 raza, niklu — o 53 procent i cyny — o 80 procent. Rozwojowi produkcji metali nieżelaznych towarzyszyć będzie dalsze doskonalenie i wprowadzenie nowych procesów technologicznych, zapewniających zwiększenie produkcji metali najwyższych gatunków. Odpowiednio do zadań w dziedzinie produkcji metali nieżelaznych należy rozwinąć bazę surowcową hutnictwa metali nieżelaznych przy jak największej mechanizacji robót górniczych i pracochłonnych, należy podnieść na znacznie wyższy poziom pracę przedsiębiorstw hutniczych w dziedzinie wykorzystania rud.

Bardzo ważnym warunkiem realizacji nakreślonego tempa rozwoju produkcji i postępu technicznego we wszystkich dziedzinach gospodarki narodowej jest dalsza elektryfikacja kraju. Produkcja energii elektrycznej w roku 1955 wzrośnie w porównaniu z rokiem 1950 w przybliżeniu o 80 procent. Pozwala to: podnieść stopień elektryfikacji przemysłu przy szerokim rozwoju automatyzacji procesów produkcyjnych i dalszym wprowadzaniu nowych metod elektronagrzewania i elektrolizy, rozszerzyć znacznie zastosowanie energii elektrycznej w rolnictwie, przeprowadzić dalszą elektryfikację linii kolejowych i zwiększyć przydział energii elektrycznej dla potrzeb bytowych ludności.

W celu zapewnienia nakreślonego wzrostu produkcji energii elektrycznej oraz w celu zwiększenia rezerwy mocy elektrycznej w systemach energetycznych zakłada się wysokie tempo zwiększania mocy elektrowni. Łączna moc elektrowni wzrośnie w ciągu pięciolecia w przybliżeniu dwukrotnie, a elektrowni wodnych — trzykrotnie. Jednocześnie zwiększenie mocy elektrowni cieplnych w pierwszej kolejności powinno być zapewnione przez rozbudowę istniejących elektrowni.

W piątej pięciolatce — w myśl uchwał rządu — realizuje się na szeroką skalę budownictwo elektrowni wodnych i ciepłowni w oparciu o miejscowe źródła paliwa.

Spośród budowanych elektrowni wodnych trzeba wymienić przede wszystkim — Kujbyszewską i Stalingradzką na Wołdze oraz Kachowską Elektrownię Wodną na Dnieprze.

Kujbyszewska Elektrownia Wodna o mocy 2,1 miliona kW ma być uruchomiona w roku 1955, co poważnie zasili prądem rejony centralne i Powołże. Przewidziana jest budowa linii przesyłowej o napięciu 400 tysięcy woltów od Kujbyszewskiej Elektrowni Wodnej do Moskwy. Tego rodzaju budowli nie zna dotychczas światowa praktyka budownictwa elektrycznego. W okresie piątego planu pięcioletniego poza Kujbyszewską Elektrownią Wodną mają być również zbudowane takie wielkie elektrownie wodne, jak Kamska, Gorkowska, Mingeczaurska, Ust-Kamieniogorska i inne, których moc oddawana do użytku w bieżącej pięciolatce wyniesie około 2 milionów kW. Ponadto zbudowane zostaną inne rejonowe i lokalne elektrownie wodne. Na szeroką skalę rozwinęły się prace przy budowie Stalingradzkiej i Kachowskiej Elektrowni Wodnej. Rozpocznie się również budowę nowych wielkich elektrowni wodnych: Czeboksarskiej na Wołdze, Wotkińskiej na Kamie, Buchtarmińskiej na Irtyszu i szeregu innych. Należy rozpocząć prace nad kompleksowym wykorzystaniem zasobów energetycznych rzeki Angary w celu rozbudowy przemysłu aluminiowego, chemicznego, górniczego i innych gałęzi przemysłu na bazie taniej energii elektrycznej i miejscowych źródeł surowców.

W celu uzyskania poważnej poprawy zaopatrzenia Południa, Uralu i Zagłębia Kuznieckiego w energię elektryczną zakłada się w planie znaczny wzrost mocy rejonowych i fabrycznych elektrowni cieplnych na tych terenach. Jednocześnie z budową wielkich elektrowni należy budować nieduże oraz średnie elektrownie, aby zapewnić zaopatrzenie miast i rejonów w energię elektryczną. W celu zaś przeprowadzenia na szeroką skalę ciepłofikacji miast i zakładów przemysłowych należy kontynuować budowę ciepłowni.

W wielkich elektrowniach cieplnych montować się będzie z reguły kotły i turbiny wysokiego ciśnienia. Przeprowadzi się na szeroką skalę automatyzację procesów produkcyjnych w elektrowniach.

Dyrektywy w sprawie piątego planu pięcioletniego zakładają dalszy znaczny rozwój przemysłu naftowego. Wydobycie ropy naftowej w ciągu pięciolecia wzrośnie w przybliżeniu o 85 procent. W celu zapewnienia powyższego wzrostu wydobycia ropy naftowej należy wzmóc prace wiertnicze, szeroko wprowadzać nowe sposoby wiercenia szybów, na szeroką skalę stosować metody utrzymywania ciśnienia w złożach naftowych, zakończyć w zasadzie automatyzację procesów wydobywczych. Zrealizowanie wielkiego programu wydobycia ropy naftowej wymaga intensywnego

rozwoju przemysłu rafineryjnego z jak największym zbliżeniem go do okręgów zapotrzebowania na przetwory ropy naftowej. W ciągu pięciolecia moc rafinerii wzrośnie: w zakresie pierwotnej przeróbki ropy naftowej w przybliżeniu dwukrotnie, a w zakresie krakowania surowca — 2,7 raza. Jednocześnie powinny być opanowane i zastosowane nowe metody pogłębionej przeróbki ropy naftowej, zapewniające znaczne zwiększenie procentu białych produktów naftowych. Na szeroką skalę należy rozwinąć przetaczanie ropy naftowej i produktów naftowych przez rurociągi naftowe. W celu rozwinięcia produkcji sztucznego paliwa płynnego należy na wschodnich terenach kraju uruchomić przedsiębiorstwa o dużej mocy.

Piąty plan pięcioletni zapewnia dalszy szeroki rozwój przemysłu gazowego. Wydobycie gazu ziemnego i gazu znajdującego się w złożach naftowych oraz produkcja gazu z węgla i łupków zwiększy się w ciągu pięciolecia w przybliżeniu o 80 procent. Rozszerza się zakres używania gazu dla potrzeb bytowych, stosowania go jako paliwa do samochodów i otrzymywania z gazu przetworów chemicznych.

Przemysł węglowy, dzięki wielkiej i wszechstronnej pomocy partii i rządu radzieckiego, znacznie się rozwinął w latach powojennych i, jak wiadomo, zaspokaja w zupełności potrzeby gospodarki narodowej. Nowy plan pięcioletni zakłada zwiększenie wydobycia węgla w przybliżeniu o 43 procent. Niezmiernie ważnym zadaniem przemysłu węglowego jest zapewnienie szybszego wzrostu wydobycia węgla koksującego, jak również znaczne rozszerzenie wzbogacania węgla. Wydobycie węgla koksującego wzrośnie co najmniej o 50 procent, a wzbogacanie węgla — w przybliżeniu 2,7 raza. Zakłada się uruchomienie mocy produkcyjnych kopalń węglowych o 30 procent więcej niż w czwartej pięciolatce. Ażeby zapewnić planowany wzrost wydobycia węgla, zwiększenie wydajności i ułatwienie pracy robotników w przemyśle węglowym, zakłada się dalsze usprawnienie metod eksploatacji złóż węgla, rozwinięcie mechanizacji najbardziej pracochłonnych procesów wydobycia węgla — ładowania węgla na ścianie, ładowania węgla i skał w toku robót przygotowawczych — oraz szerokie stosowanie najnowocześniejszych maszyn i mechanizmów w celu rozszerzenia mechanizacji wydobycia węgla.

Rozwinie się dalej przemysł torfowy i łupkowy. Wydobycie torfu zwiększy się w ciągu pięciolecia o 27 procent, a łupków — 2,3 raza, zwłaszcza w Estońskiej SRR.

Wielką rolę dla zapewnienia wysokiego tempa rozwoju gospodarki narodowej i dalszej renowacji technicznej przemysłu, transportu i gospodarki rolnej odgrywa przemysł budowy maszyn. Odpowiednio do tego zakłada się w piątej pięciolatce dalszy szybki wzrost przemysłu budowy maszyn. W ciągu pięciolatki produkcja przemysłu budowy maszyn i obróbki metali zwiększy się w przybliżeniu dwukrotnie. Szczególnie doniosłym zadaniem przemysłu budowy maszyn jest całkowite wyposażenie elektrowni, przedsiębiorstw hutnictwa żelaza i metali nieżelaznych, rafinerii naftowych i fabryk sztucznego paliwa płynnego — w sprzęt techniczny. Produkcja najważniejszych rodzajów sprzętu ma ulec zwiększeniu w ciągu pięciu lat w porównaniu z czwartą pięciolatką w następujących rozmiarach: turbin parowych i hydraulicznych — w przybliżeniu 4,3 raza, urządzeń walcowniczych — 2,8 raza, aparatury dla przemysłu naftowego — 5,2 raza.

Zakłada się również znaczny wzrost produkcji urządzeń przemysłu chemicznego, urządzeń dźwigowo-transportowych, a zwłaszcza dźwigów hutniczych i mostowych dźwigów elektrycznych o dużej ładowności; kompletnych urządzeń do wytwarzania materiałów budowlanych, zautomatyzowanych urządzeń dla przemysłu lekkiego i spożywczego, zwłaszcza zaś maszyn tkackich, nowych typów maszyn rolniczych i urządzeń do wyrębu lasów, przemysłu celulozowo-papierniczego i obróbki drzewa.

Rozmiary produkcji parowozów dalekobieżnych, lokomotyw spalinowych, lokomotyw elektrycznych i wagonów ustala się odpowiednio do potrzeb transportu kolejowego.

Zwiększona zostanie produkcja traktorów i samochodów, w szczególności wielotonowych samochodów z silnikami Diesla, jak również samochodów o napędzie gazowym.

Zakłada się znaczny rozwój budownictwa statków dla morskiej floty handlowej, dla pasażerskiej floty rzecznej, jak również dla floty rybackiej.

Dalszy poważny rozwój powinien nastąpić w dziedzinie produkcji obrabiarek i maszyn precyzyjnych, od tego bowiem zależy przede wszystkim wyposażenie gospodarki narodowej w przodujące urządzenia techniczne.

W latach piątej pięciolatki przemysł otrzyma znacznie więcej wysokowydajnych obrabiarek do skrawania metali oraz maszyn kowalskich i pras aniżeli w latach poprzedniej pięciolatki, w szczególności zaś wielkich i unikalnych obrabiarek — w przybliżeniu 3,6 raza więcej, obrabiarek wysokoprecyzyjnych — 4 razy więcej. Umożliwi to bardzo poważne zwiększenie odsetka udoskonalonych typów obrabiarek, zapewnienie dalszego podniesienia technicznego poziomu przemysłu budowy maszyn i zagwarantowanie produkcji maszyn i urządzeń technicznie doskonałych w ilości odpowiadającej potrzebom gospodarki narodowej ZSRR i zaprzyjaźnionych z nami krajów demokratycznych.

W warunkach nowoczesnej wielkiej produkcji maszynowej nabiera coraz większej doniosłości produkcja przyrządów. Stanowi ona niezbędne i ważne uzupełnienie produkcji skomplikowanych maszyn, którymi nie można kierować, podobnie jak współczesnymi procesami technologicznymi w całości, bez systemu odpowiednich przyrządów. Wzrost produkcji przyrządów odzwierciedla również rozwój automatyzacji produkcji — jednej z najważniejszych dziedzin postępu technicznego. Dyrektywy zakładają zwiększenie w ciągu pięciolecia produkcji przyrządów sterujących i kontrolnych — w przybliżeniu 2,7 raza.

Znaczny rozwój wszystkich gałęzi przemysłu budowy maszyn umożliwi zakończenie w zasadzie w ciągu piątej pięciolatki mechanizacji robót ciężkich i pracochłonnych w przemyśle i budownictwie, co będzie wybitnym osiągnięciem w dziedzinie dalszego wyposażenia technicznego gospodarki narodowej oraz podniesienia wydajności i ułatwienia pracy robotników.

W przemyśle chemicznym najszybsze tempo wzrostu należy osiągnąć w dziedzinie produkcji sody, kauczuku syntetycznego i nawozów sztucznych. Produkcja sody wapiennej zwiększy się w porównaniu z rokiem 1950 w przybliżeniu o 84 procent, sody kaustycznej — o 79 procent, kauczuku syntetycznego — o 82 procent i nawozów sztucznych — o 88 procent. Należy znacznie zwiększyć moc wytwórczą w dziedzinie produkcji amoniaku, kwasu siarkowego, kauczuku syntetycznego, spirytusu syntetycznego, so-

dy, nawozów sztucznych, chemicznych środków walki ze szkodnikami roślin uprawnych, jak również w dziedzinie produkcji nawozów w postaci granulowanej, zapewniających wielki przyrost urodzajności roślin uprawnych. Należy też zwiększyć produkcję mas plastycznych, barwników i surowca dla sztucznego jedwabiu, rozszerzyć asortyment produktów chemicznych i rozwinąć produkcję materiałów syntetycznych — zastępczych produktów metali nieżelaznych.

Przemysł leśny wciąż nie nadąża za wzrastającymi potrzebami gospodarki narodowej. Zadanie polega na tym, ażeby zlikwidować to nienadążanie. W ciągu okresu 5-letniego wywóz drewna przemysłowego należy zwiększyć w przybliżeniu o 56 procent, a produkcję tarcicy o 50 procent. Jednocześnie należy dokonać na szeroką skalę przesunięcia wyrębu lasu do obfitujących w lasy terenów, zwłaszcza do terenów położonych na północy, na Uralu, w Syberii zachodniej i Karelo - Fińskiej SRR, zmniejszając wyrąb lasów w mało zalesionych okręgach kraju. Należy zmniejszyć sezonowość wyrębu lasów, dokonać na terenach wyrębu lasów rekonstrukcji i budowy nowych zmechanizowanych przedsiębiorstw wyrębu lasów i zapewnić im stałe kadry robotnicze. Jednocześnie trzeba zapewnić dalszy rozwój kompleksowej mechanizacji robót przy wyrębie lasów, usprawnić organizację produkcji i wykorzystanie mechanizmów, zwiększyć wydajność pracy przy wyrębie. W celu zwiększenia produkcji tarcicy moc nowouruchomionych tartaków na terenach rozwoju wyrębu lasów powinna być zwiększona w porównaniu z czwartą pięciolatką w przybliżeniu 8-krotnie.

Trzeba rozwinąć wszechstronnie przemysł papierniczy, celulozowy, meblarski, fornierowy, przemysł chemii leśnej i przemysł hydrolityczny.

Wielkie zadania stoją przed przemysłem materiałów budowlanych. Realizacja nakreślonego programu budownictwa inwestycyjnego wymaga zwiększenia produkcji podstawowych materiałów budowlanych w ciągu pięciolecia przynajmniej dwukrotnie, podniesienia ich jakości i rozszerzenia asortymentu. Trzeba zwiększyć produkcję cementu w przybliżeniu 2,2 raza, materiałów ścianowych 2,3 raza, łupku 2,6 raza, miękkiego pokrycia dachowego o 70 procent, dachówki 3 razy. Jednocześnie należy zapewnić znaczny wzrost produkcji nowych, wysokogatunkowych i udoskonalonych materiałów budowlanych do wykańczania i licowania oraz fabrycznej produkcji detali i konstrukcji z ceramiki, gipsu, betonu i żelbetu, co jest konieczne dla dalszej industrializacji budownictwa i obniżenia jego kosztów.

Na bazie rozwoju przemysłu ciężkiego i rolnictwa powinno być zapewnione w piątej pięciolatce szybkie tempo wzrostu produkcji artykułów masowego spożycia. Zasoby surowców rolniczych umożliwią zwiększenie w ciągu pięciolecia produkcji przemysłu lekkiego i spożywczego co najmniej o 70 procent. Przy tym produkcja tkanin bawełnianych zwiększy się w roku 1955 w porównaniu z rokiem 1950 w przybliżeniu o 61 procent, tkanin wełnianych — o 54 procent, obuwia skórzanego — o 55 procent, mięsa — o 92 procent, połowy ryb zwiększą się o 58 procent, produkcja cukru - kryształu — o 78 procent, tłuszczów zwierzęcych — o 72 procent. tłuszczów roślinnych — o 77 procent, konserw — 2,1 raza.

Zbuduje się znaczną ilość przedsiębiorstw przemysłu lekkiego i spożywczego: kombinatów bawełnianych, fabryk sztucznego włókna, jedwabiu, konfekcji, wyrobów dziewiarskich, obuwia i wyrobów skórzanych, cukrowni, maślarni, suszarni warzyw, fabryk cukierniczych, fabryk konserw, browarów, wytwórni win, fabryk przetworów mięsnych i rybnych, olejarni i serowni.

Należy również znacznie zwiększyć produkcję towarów masowego spożycia, artykułów gospodarskich i użytku domowego, lokalnych materiałów budowlanych w przedsiębiorstwach przemysłu terenowego i spółdzielczości wytwórczej. Produkcja przedsiębiorstw przemysłu terenowego i spółdzielczości wytwórczej wzrośnie w ciągu pięciolecia o 60 procent. Aby wykonać ten program, rady terenowe muszą usprawnić kierowanie przemysłem terenowym i spółdzielczością wytwórczą, aby lepiej wykorzystać lokalne surowce i odpadki wielkiego przemysłu państwowego, aby rozszerzać asortyment towarów masowego spożycia, cieszący się popytem u ludności, podnieść jakość produkowanych wyrobów, zapewnić obniżenie ich kosztów własnych, ulepszyć pracę warsztatów przemysłu terenowego i spółdzielczości wytwórczej na odcinku obsługiwania potrzeb bytowych ludności.

Interesy gospodarki narodowej wymagają dalszego rozszerzenia asortymentu i poważnego podniesienia jakości produkcji we wszystkich gałęziach przemysłu. Absolutnie niedopuszczalna jest praktyka niektórych przedsiębiorstw, które przekraczają plan wzrostu produkcji ze szkodą dla ustalonych wskaźników jakości i asortymentu wyrobów. Podniesienie jakości produkcji jest zadaniem pierwszej wagi dla naszego przemysłu. Podniesienie jakości produkcji zapewnia bardziej oszczędne wykorzystanie zasobów materiałowych, zmniejszenie strat związanych z produkcją niestandartowych wyrobów. Szczególne znaczenie ma podniesienie jakości i rozszerzenie asortymentu towarów masowego spożycia. Konsument radziecki słusznie stawia coraz większe wymagania w zakresie jakości i asortymentu produkowanych wyrobów. Przemysł nasz jest obowiązany całkowicie zaspokoić rosnące potrzeby ludności i nie dopuszczać do produkcji towarów nie cieszących się popytem u ludności.

Aby zapewnić produkcję wysokiej jakości, należy w jeszcze szerszej skali wprowadzać standarty państwowe, odpowiadające nowoczesnym wymogom, oraz w sposób bardziej skuteczny stosować system premiowy oraz materiałowe i techniczne zaopatrzenie przedsiębiorstw, w celu wykonania planu zarówno pod względem nomenklatury jak również asortymentu wyrobów.

Niezmiernie ważnym warunkiem wykonania zadań pięciolatki w dziedzinie produkcji przemysłowej jest jak najbardziej pełne wykorzystanie mocy produkcyjnych w oparciu o wprowadzanie przodujących norm i o jak najszybszą likwidację w przedsiębiorstwach wąskich gardeł, przeszkadzających w całkowitym wykorzystaniu sprzętu. Należy zaznaczyć, że w czwartym pięcioleciu zadania w dziedzinie wykorzystania mocy produkcyjnych w wielu gałęziach przemysłu ustalono na poziomie zbyt niskim, a w toku realizacji planu zostały one znacznie przekroczone. Dotyczy to przede wszystkim hutnictwa żelaza i przemysłu chemicznego. W poszczególnych gałęziach przemysłu do chwili obecnej istnieje jeszcze zjawisko zaniżania

mocy przedsiębiorstw: ministerstwa ograniczają rozwój szeregu bardzo ważnych działów produkcji przez to, że nie wydobywają na jaw rezerw mocy, istniejących w tych przedsiębiorstwach.

Zjawisko zaniżania przez ministerstwa mocy produkcyjnych i norm wykorzystania urządzeń występuje nie tylko przy eksploatacji fabryk i zakładów przemysłowych, lecz również w technicznych projektach budowanych przedsiębiorstw. Zdarza się niemało wypadków, kiedy przedsiębiorstwo dopiero się buduje, a moc jego, podana w projekcie technicznym, wymaga już zrewidowania w celu jej zwiększenia bez żadnych dodatkowych nakładów.

Niemała część odpowiedzialności za ustalanie mocy produkcyjnych na zbyt niskim poziomie spada na organa planowania. Państwowy Komitet Planowania ZSRR powinien ulepszyć swą pracę w dziedzinie ujawniania rezerw mocy produkcyjnych i pełnego wykorzystania ich w drodze zamówień państwowych, powinien prowadzić bardziej zdecydowaną walkę z wszelkiego rodzaju wąsko-resortowymi tendencjami do zaniżania planów produkcyjnych.

Kraj nasz posiada stworzony w latach pięciolatek stalinowskich potężny aparat produkcyjny, wyposażony w przodującą technikę, jak również liczne kadry wykwalifikowanych robotników i personelu inżynieryjno - technicznego o dużym doświadczeniu pracy. Stwarza to wielkie możliwości dla systematycznego zwiększania produkcji przez lepsze wykorzystanie istniejących mocy produkcyjnych. Uzyska się dzięki temu w nowej pięciolatce znaczne zwiększenie produkcji.

Tak więc, dzięki lepszemu wykorzystaniu istniejących wielkich pieców należy uzyskać w roku 1955 około 30 procent całego przyrostu wytopu surówki, przewidzianego na okres pięciu lat, dzięki lepszej eksploatacji kopalń należy uzyskać około 25 procent całego przyrostu wydobycia węgla, zaś dzięki bardziej pełnemu wykorzystaniu cementowni należy uzyskać około 30 procent całego przyrostu produkcji cementu. Nie mniej ważną rolę odgrywa usprawnienie wykorzystania mocy w innych gałęziach przemysłu.

Obok lepszego wykorzystania istniejących mocy produkcyjnych nowa pięciolatka wytycza wielki program budownictwa inwestycyjnego w przemyśle. W myśl planu rozwoju produkcji przemysłowej w piątej pięciolatce zakłada się w porównaniu z czwartą pięciolatką w przybliżeniu dwukrotne zwiększenie inwestycji państwowych w przemyśle. Szczególnie wielki wzrost inwestycji powinien być przewidziany na rozwój hutnictwa, elektrowni, przemysłu naftowego oraz przedsiębiorstw przemysłu lekkiego. Plan budownictwa inwestycyjnego powinien zapewnić nie tylko uruchomienie w dużej ilości nowych przedsiębiorstw i agregatów, lecz również zwiększenie mocy istniejących przedsiębiorstw przez rekonstrukcję agregatów, instalację nowych urządzeń, mechanizację produkcji i usprawnienie procesów technologicznych. W nowej pięciolatce przyrost mocy produkcyjnych przez rozszerzenie istniejących przedsiębiorstw jest jedną z najważniejszych rezerw zwiększenia produkcji przy jak najmniejszych nakładach. Plan budownictwa inwestycyjnego powinien również uwzględnić tworzenie rezerw w budowie przedsiębiorstw hutniczych, elektrowni, rafinerii, kopalni węgla, fabryk nawozów sztucznych tak, aby zapewnić niezbędny rozwój tych gałęzi przemysłu w latach następnych.

W nowej pięciolatce należy polepszyć geograficzne rozmieszczenie budownictwa przedsiębiorstw przemysłowych w celu większego zbliżenia przemysłu do źródeł surowców i paliwa. Umożliwi to zlikwidowanie nieracjonalnych i zbyt odległych przewozów ładunków w transporcie kolejowym.

W celu zaspokójenia wzrastającego zapotrzebowania gospodarki narodowej na surowce i paliwo, piąty plan pięcioletni zakłada dalszy rozwój prac w dziedzinie poszukiwania bogactw naturalnych, ujawniania zapasów bogactw naturalnych, a przede wszystkim metali nieżelaznych i rzadkich, węgla koksującego, surowca aluminium, ropy naftowej, bogatych rud żelaznych i innych rodzajów surowca przemysłowego.

Jednym z najważniejszych warunków pomyślnego wykonania planów budownictwa w przemyśle i w innych gałęziach gospodarki narodowej jest dalszy rozwój przemysłu budowlanego, umocnienie i rozszerzenie istniejących organizacji oraz założenie nowych organizacji budowlanych na terenach, gdzie prowadzone jest wielkie budownictwo.

Przemysł budowlany zdolny jest obecnie rozwiązywać bez porównania większe i bardziej skomplikowane zadania niż w latach ubiegłych. W okresie powojennym założono i znacznie rozszerzono takie wielkie organizacje budowlane, jak Ministerstwo Budowy Przedsiębiorstw Przemysłu Ciężkiego realizujące przede wszystkim budowę przedsiębiorstw hutnictwa żelaza i metali nieżelaznych, Ministerstwo Budowy Przedsiębiorstw Przemysłu Maszynowego, potężne organizacje budowy elektrowni, przedsiębiorstw przemysłu naftowego, kopalni węgla, kamieniołomów, linii kolejowych i samochodowych, metro, wysokościowców i inne. Ministerstwo Budowy Przedsiębiorstw Przemysłu Ciężkiego, zorganizowane na bazie Ludowego Komisariatu Budownictwa, wykonuje obecnie 2 razy więcej, a wraz z Ministerstwem Budowy Przedsiębiorstw Przemysłu Maszynowego — przeszło 3 razy więcej prac budowlano - montażowych niż wykonał Ludowy Komisariat Budownictwa w roku 1940. Zakres prac budowlano - montażowych wykonywanych obecnie przez organizacje budowlane Ministerstwa Elektrowni jest przeszło 5 razy większy od prac wykonywanych przez te organizacje w roku 1940.

Niemniej jednak niezbędne jest dalsze, poważne umocnienie organizacji budowlanych. Dyrektywy w sprawie planu pięcioletniego przewidują umocnienie przede wszystkim organizacji budowlanych Ministerstwa Budowy Przedsiębiorstw Przemysłu Ciężkiego, Ministerstwa Elektrowni i Ministerstwa Przemysłu Naftowego oraz organizacji budowlanych Ministerstwa Budowy Przedsiębiorstw Przemysłu Maszynowego, budujących fabryki urządzeń energetycznych i hutniczych, aparatur dla przemysłu naftowego, wielkich i unikalnych obrabiarek, ciężkich maszyn kowalskich i pras oraz urządzeń dźwigowo - transportowych. Należy zapewnić szerokie zastosowanie przemysłowych metod budownictwa, jak najintensywniejsze zwiększenie fabrycznej produkcji elementów budowlanych, konstrukcji, betonu, mieszanek i innych półfabrykatów. W związku z tym należy przynajmniej 2-krotnie zwiększyć moc fabryk konstrukcji metalowych, zbudować niezbędną ilość fabryk produkujących montażowe konstrukcje żelbetowe, rozszerzyć istniejące i zorganizować nowe rejonowe kamienio-

łomy o całkowitej mechanizacji wydobycia i obróbki kamienia, tłucznia, żwiru i piasku oraz sztucznego kamienia ze skał naturalnych.

Należy zmechanizować podstawowe prace budowlane i zapewnić przejście od mechanizacji poszczególnych procesów do kompleksowej mechanizacji budownictwa. W ciągu pięciolecia zakłada się zwiększenie w budownictwie parku koparek w przybliżeniu 2,5 raza, zgarniarek — 3 razy, buldożerów — 4 razy, dźwigów przenośnych — 4,5 raza. Pracownicy budowlani powinni znacznie lepiej wykorzystywać rosnący wciąż park maszyn i mechanizmów.

Należy usprawnić projektowanie w budownictwie, nie dopuszczać do przerostów przy projektowaniu, skrócić terminy projektowania oraz w porę dostarczać budownictwu projektów i kosztorysów. W tym celu należy zasilić wykwalifikowanymi kadrami organizacje zajmujące się projektowaniem i na szeroką skalę stosować w budownictwie projektowanie typowe.

2. ZADANIA PIĄTEJ PIĘCIOLATKI W DZIEDZINIE ROLNICTWA

Głównym zadaniem w dziedzinie rolnictwa pozostaje również nadal zwiększenie plonów wszystkich roślin uprawnych, dalsze zwiększenie pogłowia zwierząt gospodarskich w hodowli społecznej przy jednoczesnym znacznym wzroście ich produktywności, zwiększenie globalnej i towarowej produkcji roślinnej i zwierzęcej w drodze dalszego wzmocnienia i rozwoju społecznej gospodarki kołchozów, polepszenia pracy sowchozów i stacji m szynowo - traktorowych przez wprowadzenie przodującej techniki i przodujących metod uprawy w rolnictwie.

Globalne zbiory zbóż powinny wzrosnąć w ciągu 5 lat o 40—50 procent, w tym produkcja pszenicy — o 55—65 procent, produkcja bawełny — o 55—65 procent, włókna lnianego — o 40—50 procent, buraka cukrowego — o 65—70 procent i słonecznika — o 50—60 procent. Zwiększy się również produkcja ziemniaków, konopi, tytoniu, machorki i innych roślin. Nastąpi dalszy rozwój sadownictwa, winnic, uprawy roślin cytrusowych i jedwabnictwa.

Piąty plan pięcioletni ustala wysokie tempo rozwoju dla hodowli. Globalna produkcja mięsa i słoniny zwiększy się w 1955 roku w porównaniu z 1950 rokiem o 80—90 procent, mleka — o 45—50 procent i wełny 2—2,5 raza. W podmiejskich rejonach Moskwy, Leningradu i innych wielkich miast i ośrodków przemysłowych wzrośnie produkcja warzyw i ziemniaków, jak również mleka, mięsa i jaj.

Nasze rolnictwo powinno stać się jeszcze bardziej wydajne i wyspecjalizowane, powinno stosować w szerokim zakresie uprawę mieszanek traw i roślin motylkowych oraz prawidłowe płodozmiany z większym udziałem powierzchni zasiewów roślin przemysłowych, pastewnych, warzywnych i ziemniaków.

Piąty plan pięcioletni przewiduje znaczne zwiększenie urodzajności roślin uprawnych, przy czym plan ustala zadania dla poszczególnych podstawowych terenów kraju.

Zadania te są następujące:

Zwiększyć plony roślin zbożowych z hektara: na terenach południowej Ukrainy i Kaukazu północnego do 20—22 kwintali, a na gruntach

nawadnianych do 30—34 kwintali; na terenach nadwołżańskich do 14—15 kwintali i na gruntach nawadnianych do 25—28 kwintali; w centralnych obwodach czarnoziemnych do 16—18 kwintali i na gruntach nawadnianych do 30—34 kwintali, w strefie nieczarnoziemnej do 17—19 kwintali; na terenach Uralu, Syberii, północno-wschodniego Kazachstanu do 15—16 kwintali i na gruntach nawadnianych do 24—26 kwintali; na terenach zakaukaskich do 20—22 kwintali i na gruntach nawadnianych do 30—34 kwintali z hektara; zbiory ryżu na obszarach nawadnianych doprowadzić do 40—50 kwintali z hektara.

Zwiększyć zbiory bawełny z hektara: na terenach Azji Środkowej i południowego Kazachstanu do 26—27 kwintali, na terenach zakaukaskich do 25—27 kwintali i na południowych terenach europejskiej części ZSRR na gruntach nawadnianych do 11—13 kwintali oraz na gruntach nienawadnianych do 5—7 kwintali z hektara.

Doprowadzić zbiory z jednego hektara:

włókna lnianego na terenach strefy nieczarnoziemnej do 4,5—5,5 kwintala oraz na terenach Uralu i Syberii do 4—5 kwintali z ha;

buraka cukrowego na terenach Ukraińskiej SRR, Mołdawskiej SRR i Kaukazu Północnego do 255—265 kwintali; na terenach centralnych obwodów czarnoziemnych do 200—210 kwintali oraz na terenach Azji Środkowej i Kazachstanu do 400—425 kwintali z ha;

ziemniaków na terenach strefy nieczarnoziemnej do 155—175 kwintali, na terenach centralnych obwodów czarnoziemnych do 140—160 kwintali, na terenach południowych i Kaukazu Północnego do 135—155 kwintali oraz na terenach Uralu i Syberii do 125—145 kwintali z ha;

słonecznika na terenach Ukraińskiej SRR, Mołdawskiej SRR i Kaukazu Północnego do 17—20 kwintali, na terenach centralnych obwodów czarnoziemnych do 14,5—16,5 kwintala oraz na terenach nadwołżańskich do 10—12 kwintali z ha.

Przyrost produkcji globalnej najważniejszych roślin nastąpi w dużej mierze dzięki zwiększeniu urodzajności. W wyniku zwiększenia urodzajności uzyska się przyrost globalnej produkcji zboża w przybliżeniu o 90 procent, bawełny w przybliżeniu o 50 procent i buraka cukrowego o przeszło 60 procent.

W czwartej pięciolatce przystąpiono do realizacji gigantycznego stalinowskiego planu przeobrażenia przyrody w stepowych i leśno-stepowych rejonach europejskiej części ZSRR. Obecnie istnieją wszelkie możliwości, aby przejść do powszechnego wprowadzenia prawidłowego systemu rolnictwa. W piątym planie pięcioletnim przewiduje się założenie pasów leśnych na polach kołchozów i sowchozów nie tylko w strefie stepowych i leśnostepowych terenów europejskiej części ZSRR, lecz również na terenach stepowych Syberii, Azji Środkowej i innych terenach. Przewiduje się założenie w ciągu 5 lat co najmniej 2,5 miliona ha leśnych pasów ochronnych w kołchozach i sowchozach oraz zasianie i zasadzenie około 2,5 miliona ha lasów państwowych.

W ciągu czwartej pięciolatki dokonano znacznej pracy nad wprowadzeniem w kołchozach i sowchozach prawidłowych płodozmianów i nad stosowaniem przodującego systemu uprawy gleby. W dziedzinie tej istnieją jednak poważne niedociągnięcia. Ministerstwa rolnictwa, organa partyjne i radzieckie obwodów, krajów i republik powinny usprawnić swą pracę w zakresie wprowadzania płodozmianów trawopolnych oraz zapewnienia

powszechnego stosowania prawidłowego systemu uprawy roli. Dyrektywy w sprawie piątego planu pięcioletniego zakładają dalszy rozwój siewu traw i roślin motylkowych jako jeden z najważniejszych środków zwiększenia urodzajności roślin uprawnych i rozszerzenia bazy paszowej dla hodowli; dyrektywy zakładają również rozszerzenie zakresu prac w dziedzinie wprowadzenia prawidłowych płodozmianów trawopolnych w kołchozach i sowchozach. Wprowadzenie płodozmianów powinno odbywać się w ten sposób, aby zapewnić każdego roku wzrost produkcji zboża, bawełny, buraka cukrowego, lnu oraz innych roślin i pasz dla zwierząt gospodarskich, zgodnie z planem państwowym. Należy zwiększyć stosowanie na polach kołchozów i sowchozów nawozów mineralnych i organicznych. Zadania w dziedzinie zwiększenia urodzajności i globalnych zbiorów roślin uprawnych wymagają od instytucji naukowo-badawczych, stacji doświadczalnych i organów rolniczych wyhodowania i wprowadzenia do produkcji nowych, bardziej plennych odmian zbóż, bardziej produktywnych i wcześniej dojrzewających odmian bawełny, odmian buraka cukrowego o większej zawartości cukru, odmian słonecznika o wysokiej zawartości oleju, jak również wyhodowania nowych odmian roślin do uprawy na gruntach nawadnianych. Konieczne jest zapewnienie dalszego rozwoju radzieckiej agrobiologii w oparciu o naukę Miczurina i szerokie stosowanie w kołchozach i sowchozach osiągnięć nauki i przodującej praktyki rolniczej.

Plan pięcioletni zakłada przeprowadzenie w szerokim zakresie prac w dziedzinie gospodarki wodnej. Obszar gruntów nawadnianych wzrośnie w ciągu pięciolecia o 30—35 procent, a gruntów osuszonych o 40—45 procent. Zakłada się założenie w kołchozach i sowchozach do 35 tysięcy stawów i zbiorników wodnych.

Przechodzenie na nowy system nawadniania przy pomocy tymczasowych kanałów nawadniających zamiast stałych — już obecnie przyczynia się poważnie do zwiększenia powierzchni gruntów nawadnianych i podniesienia ich wydajności. Do końca pięciolecia ma być zakończony proces przechodzenia na nowy system nawadniania we wszystkich rejonach rolnictwa nawadnianego.

Jako pierwszoplanowe prace w dziedzinie irygacji zakłada się budowę systemów urządzeń zraszających i nawadniających na bazie wykorzystania energii elektrycznej Kujbyszewskiej Elektrowni Wodnej i w strefie Wołżańsko-Dońskiego Kanału Żeglownego im. W. I. Lenina. Planuje się rozpoczęcie budowy systemu urządzeń zraszających i nawadniających w strefie Stalingradzkiej Elektrowni Wodnej oraz Głównego Kanału Turkmeńskiego, Kanału Południowo-Ukraińskiego i Północno-Krymskiego. Zakłada się również przeprowadzenie prac przygotowawczych do budowy systemów irygacyjnych dla zraszania i nawadniania ziem Stepu Kulundyńskiego. Będą kontynuowane prace nad budową systemów irygacyjnych w centralnych obwodach czarnoziemnych, na nizinie Kura-Araksińskiej, w dorzeczach rzek Syr-Darii, Zerawszanu i Kaszka-Darii, na terenach Fergany Centralnej oraz systemu Kubańsko-Jegorłyckiego, Orto-Tokojskiego Zbiornika Wodnego i Wielkiego Kanału Czujskiego. Wykonanie tych prac zapewnia potężna baza techniczna. Rolnictwo rozporządza obecnie znacznym parkiem maszyn do kopania ziemi. Tabor koparek w rolnictwie wzrósł w 1951 roku w porównaniu z rokiem 1940 prawie 8-krotnie. Budownictwo urządzeń wodnych wyposażone jest w wielką ilość zgarniarek, buldożerów, rozgarniarek i innych urządzeń.

Szeroka sieć systemów irygacyjnych w połączeniu z leśnymi pasami ochronnymi, prawidłowymi płodozmianami i innymi metodami przodującej agronomii zapewnia bazę dla potężnego rozwoju rolnictwa na znacznych obszarach naszego kraju, na których dotychczas jeszcze wskutek braku wody i częstych gorących wiatrów plony roślin uprawnych są nietrwałe, a hodowla cierpi z powodu braku paszy i wody. Uwzględniając zaplanowany wielki przyrost gruntów nawadnianych, na których zraszanie państwo wydatkuje bardzo poważne sumy, należy zażądać od pracowników rolnictwa, aby lepiej wykorzystywali grunty nawadniane. W niedostatecznym jeszcze stopniu wykorzystuje się u nas grunty posiadające sieć irygacyjną, zwłaszcza w Kazachskiej SRR, Turkmeńskiej SRR i Azerbejdżańskiej SRR. Należy zapewnić właściwe wykorzystywanie tych gruntów, podjąć kroki w celu uzyskania wysokich plonów roślin uprawnych na gruntach nawadnianych i zabezpieczenia tych gruntów przed zasoleniem i zabagnieniem. Piąty plan pięcioletni zakłada znaczne rozszerzenie prac nad osuszaniem bagien w Białoruskiej SRR i Ukraińskiej SRR, a w pierwszej kolejności w okolicach Niziny Poleskiej, w Litewskiej SRR, Łotewskiej SRR, Estońskiej SRR, na terenach strefy nieczarnoziemnej RFSRR i w Stepie Barabińskim.

Wszechstronny rozwój produktywnej hodowli zwierząt gospodarskich, stanowiących własność kołchozów i sowchozów, również w nowej pięciolatce skupia na sobie uwagę organów partyjnych i radzieckich.

W ciągu pięciu lat przewiduje się zwiększenie pogłowia bydła w całym rolnictwie o 18—20 procent, w tym w kołchozach: pogłowia bydła o 36—38 procent, a krów — w przybliżeniu dwukrotnie; owiec w całym rolnictwie o 60—62 procent, w tym w kołchozach o 75—80 procent; trzody chlewnej w całym rolnictwie o 45—50 procent, w tym w kołchozach o 85—90 procent.

Poważnie zwiększy się produktywność hodowli. Dyrektywy zakładają, że należy:

doprowadzić udój mleka od jednej krowy w kołchozach terenów strefy nieczarnoziemnej do 1 800 — 2 000 kg, w centralnych obwodach czarnoziemnych do 1 700 — 2 000 kg, na terenach południowych i nadwołżańskich do 1 600 — 1 900 kg, na terenach Syberii, Uralu i północno-wschodniego Kazachstanu do 1 500 — 1 700 kg, na terenach Azji Środkowej do 700 — 900 kg, na Zakaukaziu do 900 — 1 100 kg;

zwiększyć w kołchozach terenów południowych i Kaukazu Północnego strzyżę wełny z jednej owcy cienkorunnej do 5,2 — 5,8 kg, z jednej owcy półcienkorunnej do 4,2 — 4,8 kg, w centralnych obwodach czarnoziemnych z jednej owcy cienkorunnej do 4,2 — 5,0 kg, a z jednej owcy półcienkorunnej do 4,0 — 4,2 kg, na terenach nadwołżańskich z jednej owcy cienkorunnej do 4,6 — 5,4 kg, a z jednej owcy półcienkorunnej do 3,9 — 4,5 kg, na terenach Syberii z jednej owcy cienkorunnej do 4,3 — 4,9 kg, a z jednej owcy półcienkorunnej do 3,8 — 4,2 kg.

W celu wykonania zadań w dziedzinie hodowli należy zapewnić wszędzie prawidłowe żywienie i chów bydła. W ciągu pięciolecia zasiewy roślin pastewnych wzrosną w przybliżeniu o 70 procent, a plony traw w uprawie polowej, roślin silosowych i okopowych przeznaczonych na paszę zwiększą się co najmniej dwukrotnie.

W dziedzinie rozwoju hodowli bydła mlecznego należy zwrócić szczególną uwagę na dalsze wprowadzanie bardziej intensywnego systemu gospo-

darki hodowlanej — alkierzowego systemu chowu bydła z uwzględnieniem warunków lokalnych. Dla naszego rolnictwa, przede wszystkim na terenach o wielkiej ilości zaoranych gruntów, przejście do alkierzowego systemu chowu bydła jest nader aktualne i umożliwi znaczne zwiększenie produktywności hodowli bydła mlecznego. Istnieje całkowita możność rozwiązania tego ogromnie ważnego dla hodowli zadania w drodze szerokiego stosowania zasiewów traw, okopowych - pastewnych, roślin do silosowania i innych, włączenia do płodozmianów łąk i pastwisk o małej produktywności. W ten sposób zapewnić można pełnowartościowe całoroczne żywienie bydła paszami zielonymi i soczystymi.

Hodowla owiec uzyskuje szeroką bazę rozwoju zwłaszcza na gruntach nawadnianych i zraszanych w rejonach Wołżańsko - Dońskiego Kanału Żeglownego im. W. I. Lenina, Niziny Przykaspijskiej i Stepu Nogajskiego oraz w strefie Głównego Kanału Turkmeńskiego. Na terenach tych należy stworzyć trwałą bazę paszową dla wielkich i największych stad owiec.

Wielkie, odpowiedzialne zadanie wyznacza nowy plan pięcioletni ośrodkom maszynowo - traktorowym jako dużym przedsiębiorstwom państwowym, wykonującym już teraz przeszło dwie trzecie wszystkich robót polnych w kołchozach. Należy zapewnić dalsze usprawnienie pracy ośrodków maszynowo - traktorowych, rozszerzyć ich działalność w zakresie mechanizacji robót pracochłonnych we wszystkich dziedzinach produkcji kołchozowej i zwiększyć odpowiedzialność MTS za wykonanie planów podniesienia urodzajności roślin uprawnych i produktywności hodowli. Jest rzeczą konieczną zakończyć w bieżącej pięciolatce mechanizację robót polnych w kołchozach, rozwinąć na szeroką skalę mechanizację robót pracochłonnych w dziedzinie hodowli, uprawy warzyw, sadownictwa, robót związanych z transportem, załadunkiem i wyładunkiem produktów rolnych, z nawadnianiem, z osuszaniem bagnistych obszarów i zagospodarowaniem nowych gruntów.

Moc parku traktorowego MTS zwiększa się w ciągu pięciolecia w przybliżeniu o 50 procent, przy czym szczególnie szybko ma wzrosnąć ilość traktorów do uprawy międzyrzędowej. W roku 1955 moc parku traktorowego, pracującego na polach kołchozów, zwiększy się na każde 100 hektarów obszaru zasiewów o 70 procent w porównaniu z r. 1940 i o 30 procent w porównaniu z 1950 r. Ponadto zwiększa się w rolnictwie park samochodów ciężarowych, silników przenośnych i innych mechanizmów. Planowane jest zaopatrzenie rolnictwa w większą ilość nowych, bardziej udoskonalonych pługów, kultywatorów, siewników, maszyn do sprzętu bawełny, kombajnów do sprzętu buraków, kosiarek, maszyn do silosowania pasz, elektrycznego strzyżenia owiec, elektrycznego udoju krów i innych maszyn rolniczych. Zadanie MTS, sowchozów i kołchozów polega na tym, aby znacznie lepiej wykorzystać ten sprzęt techniczny.

W ciągu piątej pięciolatki należy rozszerzyć zastosowanie energii elektrycznej w rolnictwie. Jednym z najważniejszych zadań jest opracowanie udoskonalonych konstrukcji i zastosowanie w rolnictwie traktorów elektrycznych i maszyn rolniczych, korzystających z taniej energii elektrycznej, zwłaszcza w rejonach wielkich elektrowni wodnych.

Wykonanie zadań planu pięcioletniego w zakresie podniesienia produkcji roślinnej i zwierzęcej na jeszcze wyższy poziom wymaga dalszego umocnienia artelu rolniczego, właściwego doboru i rozmieszczenia kie-

rowniczych kadr kołchozów i podwyższenia kwalifikacji tych kadr. Należy zapewnić wzrost bogactwa kołchozowego na podstawie wszechstronnego rozwoju gospodarki społecznej, prawidłowego łączenia uprawy roli z hodowlą, znacznego podniesienia wydajności pracy, usprawnienia organizacji pracy i systemu opłaty pracy oraz maksymalnego obniżenia strat w rolnictwie.

Zwiększą się dochody kołchozów, wzrosną sumy przeznaczane na fundusz nie podlegający podziałowi, co umożliwi rozwinięcie w szerokim zakresie budownictwa w kołchozach przez wykorzystanie inwestycji przede wszystkim do rozwijania gospodarki społecznej — do budowy budynków gospodarskich, pomieszczeń dla zwierząt gospodarskich, kanałów nawadniających i osuszających, zbiorników wodnych, do wykarczowania zarośli, zakładania leśnych pasów ochronnych, do budowy elektrowni kołchozowych i innych urządzeń.

W dziedzinie budownictwa sowchozowego najważniejszym zadaniem jest zwiększenie towarowości, przede wszystkim pszenicy, wełny cienkiej i półcienkiej, mięsa, jak również dostarczenie hodowli kołchozowej rasowych rozpłodowców. Trzeba zaplanować znaczne podniesienie w sowchozach urodzajności roślin uprawnych i produktywności hodowli i na tej podstawie osiągnąć znaczną obniżkę kosztów własnych produkcji.

W celu polepszenia pracy sowchozów zakłada się zakończenie kompleksowej mechanizacji wszystkich najbardziej pracochłonnych robót w polowej uprawie roślin, w hodowli, w sprzęcie i przygotowywaniu paszy. Konieczne jest podjęcie środków dla dalszego wzmocnienia sowchozów, należy zapewnić sowchozom kadry specjalistów i stałych robotników, przekształcić wszystkie sowchozy w przedsiębiorstwa rolnicze o wysokiej wydajności i dużej towarowości. W piątej pięciolatce państwo inwestować będzie w gospodarkę rolną znaczne środki: wysokość inwestycji państwowych w rolnictwie zwiększy się w porównaniu z czwartą pięciolatką w przybliżeniu 2,1 raza, a w budownictwie urządzeń wodnych 4 razy.

Wielkie zadania postawione przed rolnictwem w nowej pięciolatce wymagają znacznego usprawnienia kierownictwa gospodarką rolną ze strony ministerstw rolnictwa oraz terenowych organizacji partyjnych i radzieckich. W walce o wykonanie planu państwowego przez każdy kołchoz, sowchoz i każdy ośrodek maszynowo - traktorowy należy wykorzystać w szerokim zakresie, w oparciu o wielką pomoc państwową dla rolnictwa, istniejące znaczne rezerwy wzrostu globalnej i towarowej produkcji roślinnej i zwierzęcej.

3. ZADANIA PIĄTEJ PIĘCIOLATKI W DZIEDZINIE OBROTU TOWARÓW, TRANSPORTU I ŁĄCZNOŚCI

W dyrektywach w sprawie piątego planu pięcioletniego zakłada się na podstawie wzrostu produkcji przemysłowej i rolnej zwiększenie w ciągu pięciu lat detalicznego obrotu towarów handlu państwowego i spółdzielczego w przybliżeniu o 70 procent.

Zakłada się znaczne zwiększenie sprzedaży najważniejszych artykułów żywnościowych i przemysłowych dla potrzeb ludności oraz przedmiotów przeznaczonych do zaspokajania potrzeb kulturalnych, jak również

artykułów gospodarstwa domowego. I tak, w roku 1955 sprzeda się ludności produktów mięsnych w przybliżeniu o 90 procent więcej niż w roku 1950, produktów rybnych — o 70 procent, masła — o 70 procent, sera — dwukrotnie, cukru — dwukrotnie. Zakłada się również poważny wzrost sprzedaży towarów przemysłowych: tkanin bawełnianych, wełnianych, jedwabnych i lnianych w przybliżeniu o 70 procent, odzieży o 80 procent, obuwia o 80 procent, wyrobów trykotażowych — 2,2 raza. Sprzedaż przedmiotów przeznaczonych do zaspokajania potrzeb kulturalnych oraz artykułów gospodarstwa domowego powinna wzrosnąć następująco: mebli w przybliżeniu — 3 razy, naczyń metalowych — 2,5 raza, maszyn do szycia — 2,4 raza, rowerów — 3,5 raza, odbiorników radiowych i telewizyjnych — 2 razy, zegarków — 2,2 raza, lodówek, maszyn do prania i odkurzaczy — kilkakrotnie. Jednocześnie zakłada się rozszerzenie sieci stołówek, restauracji, herbaciarni i zwiększenie produkcji zakładów żywienia zbiorowego w przybliżeniu o 80 procent, ze znacznym ulepszeniem asortymentu.

W celu dalszego usprawnienia obsługi konsumentów zakłada się rozszerzenie handlowej sieci detalicznej, przede wszystkim sieci wyspecjalizowanych sklepów dla sprzedaży artykułów spożywczych, odzieży, obuwia, tkanin, mebli, naczyń, artykułów gospodarstwa domowego, przedmiotów przeznaczonych do zaspokajania potrzeb kulturalnych, materiałów budowlanych oraz wyposażenie sklepów spożywczych, stołówek, restauracji i składów w instalacje chłodnicze i nowoczesne urządzenia.

Wzrost produkcji przemysłowej i rolnej oraz wzrost obrotu towarów, przewidziane w nowym planie pięcioletnim, wymagają poważnego rozwoju transportu.

Przewozy towarowe wszystkimi środkami transportu zwiększą się w ciągu pięciolatki w przybliżeniu o 46 procent. Przewozy towarowe w transporcie kolejowym wzrosną o 35—40 procent, w transporcie rzecznym o 75 — 80 procent, w transporcie morskim o 55 — 60 procent, w transporcie samochodowym o 80 — 85 procent, w transporcie lotniczym — co najmniej dwukrotnie i w transporcie produktów naftowych rurociągami — w przybliżeniu pięciokrotnie.

Wzrost przewozów ładunków w transporcie kolejowym spowoduje dalszy wzrost obciążenia kolejnictwa przewozami towarowymi. W związku z tym najważniejszym zadaniem w dziedzinie transportu kolejowego jest zwiększenie zdolności przepustowej kolei.

W celu zwiększenia zdolności przepustowej kolei zakłada się przedsięwzięcie szeregu poważnych środków.

W porównaniu z ubiegłą pięciolatką zakłada się oddanie do użytku w przybliżeniu o 60 procent więcej równoległych torów i cztery razy więcej zelektryfikowanych linii kolejowych oraz zwiększenie długości torów na stacjach w przybliżeniu do 46 procent długości całej eksploatowanej sieci kolejowej.

Zwiększy się znacznie budownictwo nowych kolei. W piątej pięciolatce liczba nowych linii kolejowych oddanych do stałego użytku ma być w przybliżeniu 2,5 raza większa niż w czwartej pięciolatce. Zakończona będzie budowa magistrali południowo - syberyjskiej na odcinkach od Abakanu do Akmolińska i linii kolejowej Czardżou — Kungrad; będzie

prowadzone budownictwo linii kolejowych Kungrad — Makat, Krasnojarsk — Jenisiejsk, Agryz — Pronino — Surgut, Guriew — Astrachań i innych.

Zaplanowano dalsze wyposażenie linii kolejowych na głównych kierunkach w najnowocześniejsze urządzenia sygnalizacyjne, w sprzęt zautomatyzowany oraz służący do blokowania, co zapewni zwiększenie zdolności przepustowej kolei i bezpieczeństwo ruchu pociągów.

W celu polepszenia stanu torów kolejowych zaplanowano zwiększenie dostawy nowych szyn dla transportu kolejowego o 85 procent w porównaniu z czwartą pięciolatką oraz dwukrotne zwiększenie długości torów zbudowanych na tłuczniu.

W tym pięcioleciu powinno w zasadzie być zakończone przestawianie taboru wagonów będących w eksploatacji na sprzęg automatyczny i należy przystąpić do wyposażenia taboru kolejowego w łożyska cylindryczne.

Przemysł powinien zapewnić całkowite wyposażenie transportu kolejowego w lokomotywy i wagony oraz przystąpić do produkcji nowych, potężnych parowozów i lokomotyw elektrycznych i spalinowych, w tej liczbie lokomotyw z generatorami gazowymi.

Jednym z najważniejszych zadań Ministerstwa Komunikacji jest jak najdalej idące polepszenie wykorzystania taboru, zwłaszcza zaś skrócenie czasu obrotu wagonów, zwiększenie przeciętnego przebiegu parowozów na dobę oraz znaczne usprawnienie wykorzystania ładowności wagonów i zwiększenie wagi pociągów towarowych.

Wykonanie nakreślonych zadań w dziedzinie przewozu wymaga precyzyjnej, zharmonizowanej pracy wszystkich ogniw transportu kolejowego, w myśl uchwał rządu o wzmocnieniu dyscypliny i usprawnieniu organizacji pracy służby ruchu, zwłaszcza zaś brygad parowozowych.

Możliwości transportu rzecznego rozszerzyły się znacznie w bieżącym pięcioleciu z chwilą uruchomienia Kanału Żeglownego Wołga — Don im. W. I. Lenina. Ponadto w piątym pięcioleciu dokonana zostanie rekonstrukcja wołżańsko - bałtyckiego szlaku wodnego, a głębokość żeglowna na rzece Kamie zostanie zwiększona. Zbudowane już wielkie urządzenia hydrotechniczne — Kanał Morze Białe — Bałtyk im. J. W. Stalina, Kanał im. Moskwy, Kanał Żeglowny Wołga — Don im. W. I. Lenina — jak również planowana przebudowa wołżańsko - bałtyckiego szlaku wodnego oraz budowa elektrowni wodnych na Wołdze i Kamie — umożliwią w ciągu piątej pięciolatki doprowadzenie w zasadzie do końca prac nad stworzeniem jednolitego głębokowodnego systemu żeglownego w europejskiej części ZSRR. Pilnym zadaniem Ministerstwa Floty Rzecznej jest całkowite wykorzystanie tego systemu transportowego do przewozu masowych ładunków i pasażerów.

W związku ze znacznym wzrostem przewozów towarowych w transporcie rzecznym i ze stworzeniem nowych szlaków wodnych zakłada się budowę parowców i motorowców pasażerskich i towarowych oraz holowników i barek, odpowiadających warunkom żeglugi na wielkich rezerwuarach wodnych; zdolność przepustowa portów rzecznych powinna być zwiększona w przybliżeniu dwukrotnie przez budowę nowych i rekonstrukcję czynnych portów oraz wyposażenie ich w wysokowydajne środki mechanizacji.

Należy zlikwidować nienadążanie transportu rzecznego w dorzeczach rzek Syberii i zwiększyć jego rolę w przewozach ładunków na obszarach Dalekiej Północy.

Należy również zapewnić wzrost przewozów na małych rzekach dla zaspokojenia potrzeb lokalnych.

Dla znacznego zwiększenia tonażu morskiej floty handlowej, w tej liczbie tankowców, zakłada się rozszerzenie bazy krajowego budownictwa statków morskich przez budowę nowych i rozbudowę istniejących stoczni oraz doków remontowych. Zdolność przepustowa portów morskich i moc morskich doków remontowych mają wzrosnąć w ciągu pięciolatki w przybliżeniu dwa razy. Przewidziane są prace nad rozbudową i rekonstrukcją portów morskich w Leningradzie, Odessie, Żdanowie, Noworosyjsku, Machacz-Kale, Murmańsku, Narian-Marze i portów na Dalekim Wschodzie, prace nad rozbudową portu w Rydze i w Kłajpedzie.

Planuje się zwiększenie przewozu ładunków na Północnym Szlaku Morskim do rozmiarów zapewniających zaopatrywanie bez przerw ludności, przedsiębiorstw i budowli Arktyki i Dalekiej Północy, uzupełnienie floty morskiej nowymi łamaczami lodów, zakłada się duży wzrost przewozu ładunków w dorzeczu rzeki Leny.

Zakres budowy autostrad o twardej nawierzchni powinien wzrosnąć w porównaniu z czwartą pięciolatką o 50 procent, zwłaszcza w południowych rejonach, na Zakaukaziu oraz w republikach nadbałtyckich.

Należy poświęcić dużo uwagi lepszemu wykorzystaniu szybko rosnącego parku samochodowego i obniżaniu kosztów własnych przewozów w transporcie samochodowym. W tym celu zakłada się poważny wzrost udziału transportu samochodowego, przeznaczonego do publicznego użytku, w przewozach ładunków i pasażerów, planuje się ukończenie scalania istniejących i założenie nowych terytorialnych baz samochodowych o znaczeniu resortowym, opartych na rozrachunku gospodarczym, rozszerzenie sieci warsztatów remontu samochodów i stacji technicznej obsługi samochodowej. Długość międzymiastowych, regularnie funkcjonujących linii autobusowych dla ruchu pasażerskiego wzrośnie w przybliżeniu dwukrotnie. We wszystkich większych miastach zorganizowany zostanie park taksówek.

Znacznie rozszerzy się sieć linii lotniczych, wzrośnie tabor samolotów transportowych przez oddanie do użytku nowych samolotów, wyposażonych w najnowocześniejsze przyrządy nawigacyjne, oraz wzrośnie ilość portów lotniczych, wyposażonych w urządzenia umożliwiające pracę w ciągu całej doby.

W dziedzinie łączności zakłada się rozwinięcie międzymiastowej sieci telefoniczno - telegraficznej oraz łączności radiowej. W celu polepszenia warunków odbierania audycji radzieckich rozgłośni radiowych na całym terytorium Związku Radzieckiego i w innych krajach świata zwiększa się poważnie moc rozgłośni radiowych. Rozszerzone zostaną prace nad zastosowaniem w radiofonii fal ultrakrótkich i łączności przekaźnikowej. Moc miejskich stacji telefonicznych powinna wzrosnąć o 30 — 35 procent.

Odpowiednio do planu dalszego rozwoju transportu i łączności państwowe nakłady inwestycyjne w transporcie i łączności powinny być

zwiększone w piątej pięciolatce w przybliżeniu o 63 procent w porównaniu z czwartą pięciolatką.

4. ZADANIA PIĄTEJ PIĘCIOLATKI W DZIEDZINIE DALSZEGO WZROSTU DOBROBYTU MATERIALNEGO, OCHRONY ZDROWIA I KULTURALNEGO POZIOMU NARODU

Planowany wzrost socjalistycznej produkcji i podniesienie wydajności pracy zapewniają znaczne zwiększenie dochodu narodowego i dalsze podniesienie materialnego dobrobytu narodu. Dochód narodowy ZSRR w ciągu pięciu lat wzrośnie co najmniej o 60 procent, co zapewnia dalsze poważne zwiększenie dochodów robotników i pracowników umysłowych oraz dochodów chłopów.

Odpowiednio do wzrostu rozmiarów produkcji i wzrostu wydajności pracy oraz odpowiednio do zadań w dziedzinie budownictwa kulturalnego należy przewidzieć zwiększenie liczby robotników i pracowników umysłowych zatrudnionych w gospodarce narodowej w przybliżeniu o 15 procent w roku 1955 w porównaniu z rokiem 1950.

W nowej pięciolatce przeprowadzane będzie dalsze obniżanie cen artykułów masowego spożycia w handlu detalicznym. Nieustanne obniżanie cen jest najważniejszym środkiem systematycznego wzrostu realnej płacy robotników i pracowników umysłowych oraz dochodów chłopów.

Realne płace robotników i pracowników umysłowych wzrosną w ciągu pięciu lat, z uwzględnieniem obniżenia cen detalicznych, co najmniej o 35 procent. Fundusze państwowe, przeznaczone na ubezpieczenia społeczne robotników i pracowników umysłowych, wzrosną w ciągu pięciu lat w przybliżeniu o 30 procent w porównaniu z 1950 rokiem.

Podniesienie wydajności pracy kołchoźników, wzrost produkcji kołchozowej, zwiększenie produkcji roślinnej i zwierzęcej zapewni zwiększenie dochodów kołchoźników w pieniądzach i w naturze (w przeliczeniu pieniężnym) co najmniej o 40 procent.

W celu dalszego polepszenia warunków mieszkaniowych robotników i pracowników umysłowych należy zrealizować w piątej pięciolatce zakrojony na szeroką skalę program nowego budownictwa mieszkaniowego. W tym celu inwestycje na budownictwo mieszkaniowe w miastach i osiedlach robotniczych wzrosną w przybliżeniu dwukrotnie w porównaniu z poprzednią pięciolatką. W miastach i osiedlach robotniczych w zakresie samego tylko budownictwa państwowego przewiduje się oddanie do użytku nowych domów mieszkalnych o łącznej powierzchni około 105 milionów metrów kwadratowych.

Ponadto będzie prowadzone budownictwo indywidualnych domów mieszkalnych przez ludność zarówno przy pomocy kredytu państwowego jak i własnych oszczędności. Należy przy tym mieć na uwadze, że podczas gdy w poprzedniej pięciolatce prowadzono w znacznych rozmiarach odbudowę zburzonych domów mieszkalnych, w bieżącej pięciolatce budowane będą wyłącznie nowe domy mieszkalne wyższej jakości i bardziej komfortowe.

Jednocześnie z realizacją wielkiego programu budownictwa mieszkaniowego prowadzone będą zakrojone na szeroką skalę prace w dziedzinie dalszego ulepszania urządzeń komunalnych i poprawy obsługi ludności —

rozszerzenia sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, ciepłofikacji i gazyfikacji domów, w dziedzinie rozszerzenia komunikacji miejskiej oraz urządzeń komunalnych w miastach i osiedlach robotniczych.

W okresie piątej pięciolatki wypadnie rozwiązać poważne zadania w dziedzinie ochrony zdrowia. Przewidziane jest dalsze rozszerzenie sieci szpitali, poradni, domów położniczych, sanatoriów, domów wypoczynkowych, żłobków i przedszkoli. Liczba łóżek w szpitalach zwiększy się co najmniej o 20 procent, ilość miejsc w sanatoriach — w przybliżeniu o 15 procent, w domach wypoczynkowych — o 30 procent, w żłobkach — o 20 procent i w przedszkolach — o 40 procent. Zapewnione będzie dalsze wyposażenie szpitali, poradni i sanatoriów w najnowocześniejszy sprzęt lekarski i podniesiona zostanie kultura ich pracy. Liczba lekarzy w kraju zwiększy się w ciągu pięciolecia co najmniej o 25 procent, a także podjęte zostaną na szerszą skalę kroki, mające na celu doskonalenie lekarzy w ich zawodzie.

Co najmniej 2,5 raza ma być zwiększona produkcja lekarstw, urządzeń i instrumentów leczniczych przy jeszcze szybszym rozwinięciu produkcji najnowszych leków i innych środków leczniczo - profilaktycznych oraz nowoczesnych urządzeń diagnostycznych i leczniczych.

Zapewnia się dalszy rozwój kultury fizycznej i sportu.

Jednocześnie ze wzrostem dobrobytu materialnego ludzi pracy należy zapewnić dalszy rozwój kultury socjalistycznej. Stoi przed nami zadanie przejścia do końca pięciolatki od systemu nauczania siedmioletniego do powszechnego nauczania średniego (dziesięciolatka) w stolicach republik, w miastach wydzielonych, w miastach obwodowych i krajowych oraz w wielkich ośrodkach przemysłowych, jak również zadanie przygotowania warunków do pełnej realizacji w następnej pięciolatce powszechnego nauczania średniego (dziesięciolatka) w pozostałych miastach i miejscowościach wiejskich. W tym celu liczba uczących się w klasach 8 — 10 w szkołach miejskich powinna w porównaniu z rokiem 1950 wzrosnąć w roku 1955 czterokrotnie, w wiejskich szkołach średnich — 4,5 raza.

Ażeby wykonać pomyślnie wielkie i w znacznym stopniu nowe zadania w dziedzinie oświaty, trzeba będzie rozszerzyć sieć szkolenia nauczycieli i usprawnić pracę organów oświaty ludowej. Zakłada się zwiększenie budownictwa szkół miejskich i wiejskich w porównanu z poprzednią pięciolatką w przybliżeniu o 70 procent.

W celu dalszego podniesienia socjalistycznego wychowawczego znaczenia szkoły ogólnokształcącej i zapewnienia uczniom kończącym szkołę średnią warunków swobodnego wyboru zawodu przewiduje się przystąpienie do wprowadzenia nauczania politechnicznego w szkole średniej i podjęcie kroków niezbędnych do przejścia do powszechnego nauczania politechnicznego.

Odpowiednio do zadań dalszego rozwoju gospodarki narodowej i budownictwa kulturalnego należy zwiększyć w ciągu pięciu lat liczbę wszelkiego rodzaju specjalistów kończących wyższe i średnie specjalne zakłady naukowe o 30 — 35 procent, w tej liczbie specjalistów z wyższym wykształceniem o przeszło 50 procent. Ilość specjalistów — absolwentów wyższych zakładów naukowych — dla najważniejszych gałęzi przemysłu, budownictwa i rolnictwa wzrośnie w 1955 roku, w porównaniu z rokiem 1950, w przybliżeniu dwukrotnie.

Wielką pomoc ze strony państwa otrzyma w nowej pięciolatce nauka radziecka, odgrywająca ważną rolę w zapewnieniu postępu technicznego w ZSRR i w rozwoju kultury socjalistycznej. Kadry naukowe i naukowo-pedagogiczne, przygotowane przez aspiranturę wyższych zakładów naukowych i instytucji naukowych, wzrosną, w porównaniu z poprzednią pięciolatką, w przybliżeniu dwukrotnie. Przewidziane będą znaczne inwestycje na budowę instytutów naukowo-badawczych i wyższych zakładów naukowych. Dobiega końca budowa wspaniałego gmachu dla największego ośrodka naukowego i szkoleniowego — Moskiewskiego Uniwersytetu Państwowego.

Instytuty naukowo - badawcze i wyższe zakłady naukowe powinny podnieść na wyższy poziom pracę naukową oraz w większym stopniu wykorzystać siły naukowe w celu rozwiązania najważniejszych problemów rozwoju gospodarki narodowej i uogólnienia przodującego doświadczenia. Należy zapewnić szerokie stosowanie w praktyce odkryć naukowych, należy udzielać wszechstronnego poparcia uczonym w opracowywaniu problemów teoretycznych we wszystkich dziedzinach wiedzy i należy utrwalać więź nauki z produkcją.

Biorąc pod uwagę wzrastające dążenie dorosłej ludności do podniesienia poziomu swego wykształcenia, przewiduje się dalszy rozwój korespondencyjnych i wieczorowych wyższych i średnich specjalnych zakładów naukowych, jak również szkół ogólnokształcących dla nauczania pracujących obywateli bez odrywania ich od produkcji. Przewiduje się podjęcie w szerszym zakresie kroków dla dalszego podniesienia kwalifikacji robotników w przedsiębiorstwach.

W celu zaspokojenia wzrastających potrzeb gospodarki narodowej w dziedzinie wykwalifikowanych kadr, w szczególności w związku z dalszym wprowadzaniem przodującej techniki do predukcji, przewiduje się polepszenie jakości szkolenia młodych, wykwalifikowanych robotników w systemie państwowych rezerw pracy i szkolenie robotników w przedsiębiorstwach.

W celu lepszego zaspokojenia wzrastających potrzeb kulturalnych ludności należy zapewnić w piątej pięciolatce dalszy rozwój kinematografii i telewizji, bibliotek, klubów, prasy. Trzeba rozszerzyć sieć kin i zwiększyć w ciągu pięciu lat ilość urządzeń kinowych w przybliżeniu o 25 procent oraz zwiększyć produkcję filmów, zwłaszcza kolorowych. Sieć masowych bibliotek zwiększy się w ciągu pięciu lat co najmniej o 30 procent, a klubów o 15 procent, przy czym należy równocześnie usprawnić ich pracę w dziedzinie obsługi ludności. Przewiduje się znaczny wzrost nakładu literatury pięknej i naukowej, podręczników, czasopism i dzienników, rozszerzenie przemysłu poligraficznego i polepszenie jakości prasy oraz szaty graficznej książek.

Stosownie do planowanego rozwoju ochrony zdrowia, oświaty oraz instytucji naukowych i kulturalno-oświatowych wysokość państwowych nakładów inwestycyjnych na te cele wzrośnie w ciągu pięciu lat w przybliżeniu o 50 procent w porównaniu z poprzednią pięciolatką.

Oto najważniejsze zadania nowego planu pięcioletniego w dziedzinie gospodarki narodowej i podniesienia materialnego i kulturalnego poziomu życia mas pracujących. Świadczą one, że rozwój ekonomiki radzieckiej postępuje gigantycznymi zaiste krokami naprzód. Wiadomo, że

pierwsze trzy pięciolatki stalinowskie, a ściślej mówiąc 13 lat budownictwa pokojowego, które poprzedziły Wielką Wojnę Narodową, były okresem olbrzymiego wzrostu produkcji. Charakteryzując ten okres, towarzysz Stalin wskazywał, że

> „takiego niespotykanego wzrostu produkcji nie można uważać za prosty i zwykły rozwój kraju od zacofania do postępu. Był to skok, za pomocą którego nasza Ojczyzna przekształciła się z kraju zacofanego w przodujący, z rolniczego — w przemysłowy".

Obecnie Związek Radziecki rozporządza jeszcze większymi możliwościami zwiększenia produkcji socjalistycznej. Jeśli porównamy zadania nowego planu pięcioletniego w zakresie wzrostu produkcji z faktycznymi wynikami rozwoju gospodarki narodowej w ciągu pierwszych trzech pięciolatek (trzynastu lat), zobaczymy, że piąta pięciolatka pod względem przyrostu produkcji wielu najważniejszych rodzajów wytworów równa się sumie trzech przedwojennych pięciolatek, jeśli zaś chodzi o niektóre wytwory — nawet przewyższa tę sumę. Tak więc przewidziany w piątej pięciolatce przyrost produkcji surówki, ropy naftowej, energii elektrycznej, tkanin bawełnianych i innych niezmiernie ważnych produktów znacznie przewyższa przyrost ich produkcji w trzech pięciolatkach przedwojennych łącznie — od 1927/28 do 1940 roku.

Nowa pięciolatka zapewnia dalszy rozwój ekonomiki i kultury wszystkich republik związkowych. Piąty plan pięcioletni jest nowym dobitnym wyrazem wzmacniającej się coraz bardziej przyjaźni między narodami Związku Radzieckiego, ich wspólnego dążenia do jednego celu — zbudowania społeczeństwa komunistycznego i wszechstronnego umocnienia potęgi ekonomicznej ZSRR jako niewzruszonej podstawy rozkwitu wszystkich narodów naszej ojczyzny.

Przekonywającym przykładem ogromnej uwagi rządu radzieckiego skierowanej na zaspokojenie potrzeb republik związkowych są w szczególności zadania w zakresie rozwoju w ciągu piątej pięciolatki gospodarki i kultury Litewskiej SRR, Łotewskiej SRR i Estońskiej SRR.

Już w wyniku czwartej pięciolatki produkcja przemysłowa w Litewskiej SRR, Łotewskiej SRR i Estońskiej SRR zwiększyła się w porównaniu z 1940 rokiem 2,8 raza, a w piątym pięcioleciu ma znów znacznie wzrosnąć. W nowym pięcioleciu następuje dalsze uprzemysłowienie tych republik. W związku z tym zakłada się zwiększenie produkcji energii elektrycznej 2 — 2,5 raza, zbudowanie narwskiej elektrowni wodnej, ryskiej elektrowni cieplnej oraz podjęcie budowy elektrowni wodnej w Kaunas. Na bazie rozwoju przemysłu łupkowo - chemicznego zapewnia się zwiększenie w Estońskiej SRR produkcji gazu sztucznego 2— 2,5 raza, sztucznego paliwa płynnego — o 80 procent, jak również zakończenie budowy i uruchomienie gazociągu Kochtla — Jarve — Tallin. Planuje się dalszy rozwój przemysłu budowy maszyn, budowy statków, turbin i obrabiarek w Litewskiej SRR; budowy maszyn elektrycznych, obrabiarek i statków w Łotewskiej SRR, budowy statków i maszyn elektrycznych w Estońskiej SRR. Organizuje się produkcję superfosfatu w Estońskiej SRR. Zakłada się zwiększenie w ciągu pięciu lat połowów ryb w Litewskiej SRR w przybliżeniu 3,9 raza, w Łotewskiej SRR — o 80 procent, w Estońskiej SRR — o 85 procent oraz rozszerzenie w tych republikach czynnych już fabryk przetworów rybnych i budowę nowych.

W Litewskiej SRR, Łotewskiej SRR i Estońskiej SRR zakłada się dalszy rozwój hodowli o wysokiej produktywności, zwłaszcza bydła mlecznego i trzody chlewnej. W republikach tych przeprowadzone zostaną prace nad osuszaniem bagien. Zwiększy się tam sieć ośrodków maszynowo - traktorowych wyposażonych w traktory i maszyny rolnicze.

Mają być wykonane niezbędne prace nad rekonstrukcją linii kolejowych, nastąpić ma usprawnienie żeglugi i zwiększenie przewozów pasażerów i towarów w dorzeczu rzek Niemna i Daugawy. Przewidziane jest zbudowanie mostów na Niemnie w Kaunas i na Daugawie w Rydze. Nowy plan pięcioletni zapewnia dalszy rozwój transportu morskiego i portów morskich w Litewskiej SRR, Łotewskiej SRR i Estońskiej SRR. Planuje się na znaczną skalę budowę i rekonstrukcję autostrad.

Nastąpić ma poważny rozwój służby zdrowia i kultury. W ciągu pięciolecia liczba łóżek szpitalnych w Litewskiej SRR zwiększy się w przybliżeniu o 40 procent, w Łotewskiej SRR — o 30 procent i w Estońskiej SRR — o 30 procent.

Zakłada się zwiększenie liczby nowych słuchaczy w instytutach pedagogicznych Litewskiej SRR 2,3 raza, w Łotewskiej SRR — o 90 procent i w Estońskiej SRR — o 60 procent.

Równie poważne zadania przewidziane są w dziedzinie rozwoju gospodarki i kultury innych republik związkowych.

Wykonanie nowego planu pięcioletniego nie może nastąpić samorzutnie, wymaga ono poważnych wysiłków, aktywnej i twórczej pracy robotników, chłopów i inteligencji. Wymaga ono zrealizowania ogromnego programu budownictwa inwestycyjnego. Budownictwo inwestycyjne było u nas zawsze i pozostaje nadal podstawowym środkiem rozwiązywania najważniejszych perspektywicznych zadań gospodarczych, wysuwanych przez partię komunistyczną, niezwykle ważnym czynnikiem określającym tempo i kierunek rozwoju poszczególnych gałęzi gospodarki narodowej.

Ogólne rozmiary państwowego budownictwa inwestycyjnego w latach 1951 — 1955 mają być zwiększone w porównaniu z czwartą pięciolatką w przybliżeniu o 90 procent, przy czym środki finansowe przeznaczone na ten cel mają wzrosnąć o 60 procent. Różnica między rozmiarami budownictwa inwestycyjnego a wysokością środków finansowych przeznaczonych na ten cel wyrównana będzie odpowiednim obniżeniem kosztów własnych budownictwa przez podniesienie wydajności pracy, zmniejszenie kosztów administracyjnych, obniżenie cen materiałów budowlanych i urządzeń.

Dla wykonania nakreślonego planu robót inwestycyjnych należy zmobilizować rezerwy wewnętrzne i źródła akumulacji we wszystkich ogniwach gospodarki narodowej. Pomyślne rozwiązanie tego zadania zależy od wykonania zadań w zakresie zwiększenia wydajności pracy, obniżenia kosztów produkcji i obrotu, od umiejętnego gospodarowania, od zapewnienia prawdziwego reżimu oszczędności na każdym odcinku budownictwa naszej gospodarki.

Najważniejszym źródłem wzrostu produkcji socjalistycznej, obniżenia kosztów własnych i zwiększenia akumulacji jest podniesienie wydajności pracy. W ciągu pięciolecia wydajność pracy ma wzrosnąć w przemyśle w przybliżeniu o 50 procent, w budownictwie — o 55 procent i w rolnictwie — o 40 procent. Około 3/4 całego przyrostu produkcji przemy-

słowej w piątej pięciolatce uzyska się dzięki zwiększeniu wydajności pracy. Tak więc produkcja przemysłowa ma zwiększyć się w zasadzie dzięki podniesieniu wydajności pracy.

Podstawą takiego wzrostu wydajności pracy jest nieustanne polepszanie technicznego wyposażenia, stosowanie w produkcji osiągnięć przodującej nauki i techniki, jak również dalsze polepszenie sytuacji materialnej ludności oraz podnoszenie poziomu kulturalnego i technicznego mas pracujących.

W ciągu piątej pięciolatki doprowadzona zostanie w zasadzie do końca mechanizacja robót ciężkich i pracochłonnych, a ilość energii elektrycznej przypadającej na jednego robotnika w przemyśle wzrośnie w roku 1955 w porównaniu z rokiem 1950 o 70 procent, zaś w porównaniu z rokiem 1940 — 2,6 raza. W produkcji socjalistycznej istnieją szczególnie sprzyjające warunki dla szerokiego rozwoju mechanizacji i elektryfikacji pracy. W ZSRR, gdzie nie ma bezrobocia, maszyny na równi z zaoszczędzaniem pracy społeczeństwu ułatwiają pracę pracownikom.

Wielkie znaczenie dla osiągnięcia wysokiej wydajności pracy ma szerokie rozpowszechnianie doświadczeń najlepszych przedsiębiorstw i nowatorów produkcji w dziedzinie wykorzystania techniki, udoskonalenia technologii i stosowania przodujących metod organizacji produkcji. Konieczne jest rozwinięcie masowego ruchu wynalazców i racjonalizatorów wśród inżynierów, techników, robotników i kołchoźników w kierunku doskonalenia metod produkcji, podnoszenia wydajności pracy i obniżania kosztów własnych produkcji.

Systematyczne obniżanie kosztów własnych produkcji i cen towarów przemysłowych jest właśnie tym drogowskazem, którym powinien kierować się rozwój przemysłu socjalistycznego. Obniżenie kosztów własnych produkcji świadczy w sposób najbardziej wymowny o jakości pracy przemysłu, o jego sukcesach w doskonaleniu techniki produkcji, w dziedzinie podnoszenia wydajności pracy i umocnienia zasad rozrachunku gospodarczego. Obniżenie kosztów własnych produkcji i kosztów obrotu stanowi podstawę dalszej obniżki cen detalicznych i hurtowych.

W ciągu pięciolecia przewiduje się obniżenie kosztów własnych produkcji przemysłowej w przybliżeniu o 25 procent, kosztów robót budowlanych co najmniej o 20 procent, kosztów własnych robót traktorowych w ośrodkach maszynowo - traktorowych o 25 procent, przewozów kolejowych o 15 procent i kosztów obrotu w handlu detalicznym o 23 procent.

Konieczne jest także znaczne zmniejszenie wydatków związanych z dostawami, przechowywaniem i zbytem artykułów rolniczych jak również kosztów administracyjnych organizacji zbytu w przemyśle.

Ażeby wykonać zadania planu pięcioletniego w dziedzinie obniżenia kosztów produkcji i kosztów obrotu, konieczne jest obok podniesienia wydajności pracy przestrzeganie jak najściślejszego reżimu oszczędności zasobów materiałowych w drodze likwidacji nadwyżek w zużywaniu materiałów i urządzeń, w drodze wzmożenia walki przeciwko brakoróbstwu, stosowania oszczędnościowych gatunków materiałów oraz w drodze szerokiego stosowania pełnowartościowych materiałów zastępczych i przodującej technologii produkcji. Należy również zapewnić znaczną obniżkę kosztów utrzymania aparatu administracyjnego w przedsiębiorstwach i instytucjach.

Szczególną uwagę należy poświęcić obniżeniu kosztów budownictwa. Koszty budownictwa, mimo znacznego wzrostu prac inwestycyjnych i wyposażenia budownictwa w przodującą technikę, wciąż jeszcze są wysokie. Trzeba doprowadzić do tego, ażeby budowa fabryk i zakładów przemysłowych, dróg i budynków mieszkalnych, szpitali i szkół kosztowała państwo z każdym rokiem coraz mniej.

Przewidziane obniżenie kosztów robót budowlanych powinno być osiągnięte przez podniesienie wydajności pracy na bazie dalszej mechanizacji robót budowlanych i stosowania przemysłowych metod budownictwa, w drodze skrócenia terminów budowy przy jednoczesnym podniesieniu jakości robót, w drodze zmniejszenia kosztów administracyjnych oraz obniżenia cen materiałów budowlanych.

Kierownictwo gospodarcze przedsiębiorstw i budów powinno poświęcać znacznie więcej uwagi zagadnieniom ekonomiki i finansów przedsiębiorstwa, powinno umiejętnie koordynować całą swą działalność w dziedzinie rozwoju techniki i organizacji produkcji z ekonomicznymi i finansowymi wynikami pracy przedsiębiorstw.

Należy zwiększyć rolę organów finansowych w dziedzinie nieustannej kontroli przy pomocy pieniądza nad tokiem produkcji i budownictwa, cyrkulacją towarów, akumulacją dóbr materialnych, nad finansowo-gospodarczą działalnością przedsiębiorstw i organów gospodarczych.

> „Zło polega na tym — mówi towarzysz Stalin — że nasi działacze gospodarczy i planiści, z nielicznymi wyjątkami, kiepsko znają działanie prawa wartości, nie studiują tego działania i nie umieją go uwzględniać w swych obliczeniach".

Organizacje partyjne, radzieckie, gospodarcze, związkowe i komsomolskie powinny mobilizować najszersze masy pracujące do wykonania i przekroczenia planu pięcioletniego, rozwinąć szeroką, bolszewicką krytykę i samokrytykę niedociągnięć w pracy naszych organizacji w celu jak najszybszego usunięcia tych niedociągnięć i polepszenia całej naszej pracy. Trzeba wychowywać nasze kadry w duchu nieprzejednania wobec braków w organizacji produkcji, wobec wszelkich objawów niegospodarności i biurokratyzmu, w porę ujawniać i ze wszech miar popierać nowe przodujące i postępowe zjawiska w życiu gospodarczym.

Trzeba zapewnić jak najostrzejszą dyscyplinę państwową w dziedzinie wykonywania narodowych planów gospodarczych, kierując się przy tym wskazaniami partii i rządu, że wykonanie planu państwowego jest bezwzględnym obowiązkiem każdego przedsiębiorstwa. Plan państwowy powinien być wykonywany nie tylko jeśli chodzi o globalną produkcję, lecz również jeśli chodzi o rodzaj, asortyment i jakość wyrobów, wydajność pracy i koszty własne produkcji.

Realizacja zadań postawionych przez nowy plan pięcioletni wymaga polepszenia planowania gospodarki narodowej. Jednym z najważniejszych zadań planowania jest zapewnienie właściwej proporcji w rozwoju poszczególnych gałęzi przemysłu i gospodarki narodowej, ujawnienie i wykorzystanie wewnętrznych rezerw wzrostu produkcji.

Pomyślne wykonanie piątego planu pięcioletniego umożliwi znaczne zwiększenie rezerw. Dyrektywy w sprawie planu pięcioletniego przewidu-

ją dwukrotne zwiększenie w ciągu pięciolecia państwowych rezerw materiałowych i żywnościowych, które mogą zabezpieczyć kraj przed wszelkimi ewentualnościami.

* *
*

Towarzysze! Wykonanie nowego planu pięcioletniego będzie wielkim krokiem naprzód na drodze rozwoju od socjalizmu do komunizmu.

Stalinowskie plany pięcioletnie miały zawsze niezwykle doniosłe znaczenie międzynarodowe. Charakteryzując wyniki pierwszej pięciolatki towarzysz Stalin podkreślał, że

> „żaden krok na drodze budownictwa gospodarczego w naszym kraju nie wywoływał takiego oddźwięku wśród najróżnorodniejszych warstw krajów kapitalistycznych Europy, Ameryki, Azji, jak sprawa planu pięcioletniego, jego rozwoju, jego realizacji".

Nasze plany pięcioletnie demonstrują przed całym światem wielką żywotną siłę socjalizmu, zasadniczą wyższość socjalistycznego systemu gospodarki nad systemem kapitalistycznym. W nowym planie pięcioletnim, który zakłada wielki wzrost produkcji i postęp techniczny we wszystkich gałęziach gospodarki narodowej, dalszy rozwój dobrobytu i kultury narodu radzieckiego, znajdują dobitny wyraz wymogi podstawowego ekonomicznego prawa socjalizmu i prawa planowego rozwoju gospodarki narodowej. Istotne cechy i wymogi podstawowego ekonomicznego prawa socjalizmu, jak uczy towarzysz Stalin, polegają na zapewnieniu maksymalnego zaspokojenia stale rosnących materialnych i kulturalnych potrzeb całego społeczeństwa w drodze nieprzerwanego wzrostu i doskonalenia produkcji socjalistycznej na bazie najwyższej techniki.

Pięcioletni plan Związku Radzieckiego — to plan pokojowego budownictwa gospodarczego i kulturalnego. Jego wykonanie będzie nowym wielkim wkładem w dzieło utrwalenia pokoju na całym świecie. Pokojowa polityka rządu radzieckiego, która znalazła swe ucieleśnienie w nowym planie pięcioletnim, zakłada możliwość pokojowego współistnienia systemu socjalistycznego i systemu kapitalistycznego, wyraża ożywiającą cały naród radziecki niezłomną wolę pokoju i całkowicie odpowiada żywotnym interesom mas pracujących wszystkich krajów.

Nowy plan pięcioletni będzie sprzyjał dalszemu utrwaleniu i rozszerzeniu współpracy gospodarczej i braterskiej przyjaźni między Związkiem Radzieckim i krajami demokracji ludowej oraz rozwojowi stosunków gospodarczych ze wszystkimi krajami pragnącymi rozwoju wymiany handlowej na zasadach równouprawnienia i wzajemnych korzyści.

Nowy plan pięcioletni podnosi międzynarodowy autorytet Związku Radzieckiego. Miliony ludzi we wszystkich krajach przekonują się coraz bardziej o wyższości socjalistycznego ustroju społecznego, radzieckiej polityki pokoju i rozwoju przyjaznych stosunków między narodami.

Opublikowanie projektu dyrektyw XIX Zjazdu partii w sprawie piątego planu pięcioletniego wywołało ogromne zainteresowanie i żywy oddźwięk we wszystkich bez wyjątku krajach. Masy pracujące całego świata gorąco witają nową pięciolatkę stalinowską, pięciolatkę pokojowego budownictwa i dalszego rozwoju dobrobytu narodu.

W ZSRR projekt dyrektyw w sprawie piątego planu pięcioletniego spotkał się z powszechną aprobatą organizacji partyjnych, klasy robotniczej, chłopów i inteligencji. Masy pracujące Związku Radzieckiego, natchnione programem dalszego szybkiego rozwoju socjalistycznej ekonomiki i kultury na drodze do komunizmu, powitały Zjazd partii wspaniałymi osiągnięciami produkcyjnymi. W ciągu 9 miesięcy 1952 r. globalna produkcja przemysłu ZSRR wzrosła o 12,5 procent w porównaniu z odpowiednim okresem roku ubiegłego, wysokość inwestycji w gospodarce narodowej — o 15 procent, a przeciętny załadunek wagonów kolejowych na dobę — o 10 procent. Zebrano obfite plony zbóż, dobiega końca sprzęt bogatych zbiorów roślin przemysłowych, jarzyn i ziemniaków.

Dyskutując nad projektem dyrektyw w sprawie planu pięcioletniego, organizacje partyjne oraz poszczególni członkowie partii i towarzysze bezpartyjni wystąpili z wieloma uwagami i uzupełnieniami. Przytłaczająca większość tych uwag konkretyzuje projekt dyrektyw odpowiednio do zadań i specyfiki rozwoju gospodarki tego czy innego obwodu, kraju, republiki lub odnośnie poszczególnych gałęzi gospodarki narodowej.

Proponuje się zwiększanie produkcji tej lub innej gałęzi przemysłu, ściślejsze sprecyzowanie zadań w dziedzinie rozwoju rolnictwa i transportu, budowę przedsiębiorstw przemysłowych, elektrowni, linii kolejowych i autostrad, potrzebnych danemu obwodowi, krajowi, republice.

Tak więc, towarzysze ukraińscy stawiają sprawę budowy flotacyjnych fabryk węgla, elektrowni cieplnej w Zaporożu; leningradczycy proponują budowę elektrowni wodnej; proponuje się zbudowanie nowych linii przesyłowych i podstacji w Krzywym Rogu, elektrowni wodnej na rzece Daugawie itd.

Poważna ilość propozycji zmierza do bardziej ścisłego określenia zadań w dziedzinie wprowadzania nowej techniki, mechanizacji pracochłonnych robót. Bardzo wiele propozycji zmierza do polepszenia organizacji pracy, szkolenia kadr, polepszenia pracy instytucji kulturalnych i naukowych, instytucji leczniczych.

Wszystkie wymienione propozycje przepojone są troską o wykonanie i przekroczenie piątej pięciolatki, odzwierciedlają ogromne doświadczenie nagromadzone przez organizacje partyjne w dziedzinie budownictwa gospodarczego, odzwierciedlają wzrost naszych kadr i mają wielkie znaczenie dla planu pięcioletniego.

Wobec tego, że dyrektywy w sprawie planu pięcioletniego powinny wytyczać gospodarce narodowej jedynie główne zadania i nie mogą zawierać szczegółów, wszystkie liczne propozycje organizacji partyjnych, poszczególnych komunistów i towarzyszy bezpartyjnych, konkretyzujące projekt dyrektyw, należałoby rozpatrzyć i wykorzystać przy opracowaniu, na podstawie dyrektyw XIX Zjazdu, planu pięcioletniego.

Jednakże przy ostatecznej redakcji projektu dyrektyw wskazane byłoby przyjęcie pewnych poprawek. W szczególności w dziedzinie przemysłu należałoby położyć nacisk na rozwój automatyzacji w przemyśle budowy maszyn, w dziedzinie gospodarki rolnej — na rozwój jedwabnictwa i pszczelarstwa, w dziedzinie łączności — na rozwój radiofonizacji, w dzie-

dzinie pracy — na podjęcie kroków w kierunku dalszej poprawy ochrony pracy i jej warunków sanitarnych.

W krajach demokracji ludowej projekt dyrektyw w sprawie piątego planu pięcioletniego wywołał również wzrost aktywności politycznej i produkcyjnej mas pracujących i pogłębił zainteresowanie radzieckim budownictwem gospodarczym, które stanowi wzór dla wszystkich narodów kroczących drogą socjalizmu i demokracji. Masy pracujące krajów demokratycznych powitały z zadowoleniem pięcioletni plan dalszego rozwoju potęgi gospodarczej ZSRR. Widzą one w nim niezawodną gwarancję pokoju na całym świecie i realną przesłankę dalszego utrwalenia i rozszerzenia stosunków gospodarczych między ZSRR i krajami demokratycznymi. Dla uczczenia XIX Zjazdu partii robotnicy i chłopi krajów demokracji ludowej podjęli zobowiązania w dziedzinie wykonania i przekroczenia swych planów gospodarczych.

Na masach pracujących krajów kapitalistycznych, na które spada coraz więcej ciężarów w związku ze wzmagającą się militaryzacją gospodarki kapitalistycznej, olbrzymie wrażenie wywarł przewidziany przez pięciolatkę program dalszego wzrostu poziomu życia narodu. Przekonują się one z każdym dniem coraz bardziej, że tylko w warunkach socjalizmu możliwa jest pokojowa praca i dobrobyt całego społeczeństwa.

Wszystkie pisma burżuazyjne poświęcają wiele uwagi nowej pięciolatce radzieckiej. Jest rzeczą znamienną, że—jeśli do poprzednich pięciolatek prasa burżuazyjna odnosiła się z reguły sceptycznie i wielu polityków burżuazyjnych uważało nawet czwartą pięciolatkę za niewykonalną bez pożyczek amerykańskich — to obecnie, wobec niewątpliwych sukcesów w wykonaniu planów radzieckich, burżuazyjna opinia publiczna nie uważa już tego pięcioletniego planu za nierealny.

Piąta pięciolatka stała się nowym wymownym potwierdzeniem pokojowej polityki rządu radzieckiego i zadała poważny cios podżegaczom wojennym. Dlatego właśnie reakcyjne pisma burżuazyjne obrzucają projekt dyrektyw w sprawie piątego planu pięcioletniego stekiem kłamstw i oszczerstw, usiłując ukryć przed masami ludowymi pokojowy charakter pięciolatki i przypisać jej nie istniejące agresywne cele i zadania.

Towarzysz Stalin wyjaśnił już, że niesposób rozwijać przemysłu cywilnego, prowadzić gigantycznego budownictwa cywilnego i obniżać systematycznie ceny towarów masowego spożycia, a zarazem mnożyć siły zbrojne i rozwijać przemysł wojenny. Kłamstwa na temat rzekomych agresywnych zamiarów Związku Radzieckiego rozpowszechniane są po to, ażeby wprowadzić w błąd masy pracujące krajów kapitalistycznych, narzucić im to kłamstwo o ZSRR i przy pomocy oszustwa wciągnąć je do nowej wojny światowej, organizowanej przez reakcyjne koła Stanów Zjednoczonych. Jednakże systematyczny wzrost dobrobytu mas pracujących i rozwój pokojowych gałęzi gospodarki narodowej i kultury w ZSRR oraz pogarszająca się stale sytuacja mas pracujących i wzrost militaryzmu w krajach kapitalistycznych rozbijają to ordynarne kłamstwo burżuazyjnej propagandy.

Towarzysze! Promotorem nowego planu pięcioletniego, tak samo jak poprzednich planów pięcioletnich, jest nasz Wódz i Nauczyciel, towarzysz Stalin! *(Oklaski).*

Przed Zjazdem ogłoszona została nowa praca towarzysza Stalina „Ekonomiczne problemy socjalizmu w ZSRR", która uzbraja naszą partię w wiedzę o prawach ekonomicznych socjalizmu, w teorię zbudowania komunizmu w ZSRR, w wiedzę o naukowych zasadach planowania gospodarki narodowej.

Plan pięcioletni, opracowany w myśl wytycznych partii i rządu, ludzie radzieccy witają nowym potężnym wzrostem aktywności produkcyjnej i powszechnego współzawodnictwa socjalistycznego — o zwycięstwo piątej stalinowskiej pięciolatki.

Ludzie radzieccy nie będą szczędzili sił, ażeby zapewnić pomyślne wykonanie i przekroczenie nowego planu pięcioletniego. Ściśle zespolony wokół partii komunistycznej, wokół swego ukochanego Wodza i Nauczyciela, Wielkiego Stalina, naród radziecki kroczy zdecydowanie naprzód do komunizmu. *(Długotrwałe oklaski).*

Zmiany w Statucie WKP(b)

Referat sekretarza KC WKP(b) tow. N. S. Chruszczowa

Towarzysze!

Pod przewodem Partii Komunistycznej naród radziecki swą bohaterską walką w Wojnie Narodowej obronił wielkie zdobycze socjalistyczne i odniósł epokowe, o światowym znaczeniu, zwycięstwa. W latach powojennych masy pracujące naszej Ojczyzny swą ofiarną, twórczą pracą zapewniły pomyślne wykonanie czwartego 5-letniego planu pokojowego budownictwa gospodarczego i odniosły olbrzymie sukcesy we wszystkich dziedzinach gospodarki, nauki i kultury. Jednocześnie z rozwojem ekonomiki podnosi się nieustannie dobrobyt i poziom kulturalny mas ludowych.

Zwycięstwa i osiągnięcia były wynikiem słusznej polityki Partii Komunistycznej, mądrego kierownictwa leninowsko-stalinowskiego Komitetu Centralnego, naszego ukochanego Wodza i Nauczyciela — towarzysza Stalina. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Sukcesy, jakie odniósł nasz kraj, osiągnięte zostały dzięki temu, że partia nieustannie prowadziła wśród mas ogromną pracę organizatorską nad wcieleniem w życie genialnych wytycznych stalinowskich. Organizatorska praca partii komunistycznej zespalała w jedną całość wszystkie wysiłki ludzi radzieckich i skierowywała je ku wspólnemu celowi — rozgromieniu wroga w ciężkich latach wojny oraz szybkiej odbudowie i dalszemu rozwojowi gospodarki narodowej w okresie powojennym, ku pomyślnemu wykonaniu planów budownictwa komunistycznego.

Wielkie idee marksizmu-leninizmu oświetlają ludziom radzieckim drogę do komunizmu. Siła naszej partii polega na tym, że jest ona uzbrojona w znajomość praw rozwoju społecznego i w swej działalności kieruje się rewolucyjną teorią marksizmu-leninizmu.

Wypowiedzi towarzysza Stalina zawarte w książce „O Wielkiej Wojnie Narodowej Związku Radzieckiego", praca towarzysza Stalina „Marksizm a zagadnienia językoznawstwa", uchwały Komitetu Centralnego w kwestiach ideologicznych mają ogromne znaczenie dla pracy ideowo-wychowawczej w naszym kraju.

Nowym, nieocenionym wkładem do teorii marksizmu-leninizmu jest praca towarzysza Stalina „Ekonomiczne problemy socjalizmu w ZSRR". Towarzysz Stalin, rozwijając twórczo naukę marksistowsko-leninowską, uzbraja partię i naród radziecki w naukę o charakterze ekonomicznych praw współczesnego kapitalizmu i socjalizmu, o warunkach przygotowania przejścia od socjalizmu do komunizmu.

Praca towarzysza Stalina poświęcona zagadnieniom ekonomicznym ma, podobnie jak i inne jego prace, ogromne znaczenie dla rozwiązania zadań dotyczących budowy społeczeństwa komunistycznego, dla wychowania członków partii i wszystkich ludzi pracy w duchu nieśmiertelnych idei leninizmu.

Obecnie, gdy naród radziecki z nową energią rozwija walkę o wcielenie w życie wielkiego programu budowy społeczeństwa komunistycznego, coraz bardziej wzrasta kierownicza i organizatorska rola partii komunistycznej, znaczenie jej pracy organizacyjnej i ideowo-wychowawczej.

Towarzysz Stalin uczy, że gdy już dana jest słuszna linia, gdy już dane jest słuszne rozwiązanie zagadnienia, powodzenie sprawy zależy od pracy organizacyjnej, od organizacji walki o wcielenie w życie linii partii.

Stojące przed nami zadania wysuwają wobec organizacji partyjnych, wobec wszystkich komunistów jeszcze większe wymagania, które powinny być uwzględnione w praktyce pracy partyjnej i budownictwa partyjnego.

Partia nasza stale doskonali metody swej pracy, zmienia formy budownictwa partyjnego w zależności od sytuacji i nowych zadań.

Od czasu XVIII Zjazdu partia wzbogaciła się o nowe doświadczenia budownictwa partyjnego, które powinny znaleźć odzwierciedlenie w Statucie partii. Należy również uwzględnić okoliczność, że w uchwalonym na poprzednim Zjeździe Statucie pewne punkty są przestarzałe. W związku z tym konieczne jest wprowadzenie uzupełnień i zmian do Statutu partii.

O NOWEJ NAZWIE PARTII I OKREŚLENIU W STATUCIE GŁÓWNYCH ZADAŃ PARTII

Komitet Centralny uważa, że dojrzała konieczność sprecyzowania nazwy naszej partii. Proponuje się, aby Wszechzwiązkową Komunistyczną Partię (bolszewików) nazywać odtąd „Komunistyczna Partia Związku Radzieckiego".

Sprecyzowanie nazwy partii jest celowe z następujących względów:

Po pierwsze, nazwa partii „Komunistyczna Partia Związku Radzieckiego" jest bardziej ścisła. Taka nazwa partii, która jest partią rządzącą w naszym kraju, będzie bardziej odpowiadała nazwom państwowych organów Związku Radzieckiego.

Po drugie, w chwili obecnej nie ma potrzeby utrzymywania podwójnej nazwy partii — komunistyczna i bolszewicka, gdyż słowa „komunista" i „bolszewik" wyrażają tę samą treść.

W dziejach naszej partii dodanie do nazwy partii słowa „bolszewików" miało ogromne, zasadnicze znaczenie. W latach przedrewolucyjnych, kiedy partia nazywała się „Socjaldemokratyczna Partia Robotnicza Rosji", dodanie słowa „bolszewików" wskazywało na przynależność do partii nowego typu, partii leninowców, która toczyła nieubłaganą walkę przeciwko mieńszewikom i innym wrogim proletariatowi partiom i ugrupowaniom, o zwycięstwo rewolucji socjalistycznej i dyktatury proletariatu.

Po Rewolucji Październikowej, gdy na VII Zjeździe partia nasza została przemianowana na komunistyczną, dodanie do jej nazwy słowa „bolszewików" zostało utrzymane, uzyskało ono bowiem prawo obywatelstwa nie tylko w życiu politycznym naszego kraju, lecz i za jego granicami.

Tak ustaliła się podwójna nazwa partii — komunistyczna i bolszewicka. Jednakże w istocie rzeczy słowa „komunista“ i „bolszewik“ wyrażają, jak już mówiłem, tę samą treść. I chociaż my wszyscy, towarzysze, przyzwyczailiśmy się do nazywania komunistów bolszewikami, dzisiaj w nazwie partii, w Statucie partii nie ma potrzeby utrzymywania podwójnej nazwy.

Dalej proponuje się podać w pierwszym paragrafie zwięzłe określenie Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego i jej głównych zadań w następującej redakcji:

„Komunistyczna Partia Związku Radzieckiego jest dobrowolnym bojowym związkiem ludzi wspólnej idei — komunistów, zorganizowanym spośród klasy robotniczej, pracujących chłopów i pracującej inteligencji.

Komunistyczna Partia Związku Radzieckiego, zorganizowawszy sojusz klasy robotniczej i chłopstwa pracującego, doprowadziła w wyniku Rewolucji Październikowej 1917 roku do obalenia władzy kapitalistów i obszarników, do zorganizowania dyktatury proletariatu, do likwidacji kapitalizmu, do zniesienia wyzysku człowieka przez człowieka i zapewniła zbudowanie społeczeństwa socjalistycznego.

Obecnie główne zadania Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego polegają na tym, aby zbudować społeczeństwo komunistyczne w drodze stopniowego przechodzenia od socjalizmu do komunizmu, podnosić nieustannie materialny i kulturalny poziom społeczeństwa, wychowywać członków społeczeństwa w duchu internacjonalizmu i ustanowienia braterskiej więzi z masami pracującymi wszystkich krajów, ze wszech miar umacniać aktywną obronę Ojczyzny Radzieckiej przed agresywnymi działaniami jej wrogów“.

Pierwszy paragraf Statutu w sposób najbardziej zwięzły, lecz głęboki w swej treści, odzwierciedla wspaniały bilans przebytej przez naszą partię drogi i określa jej główne zadania na przyszłość.

Od przeszło pół wieku partia nasza kroczy na czele ruchu rewolucyjnego, cementując nieustannie swe szeregi. Zjednoczona jasnością celu, jednością woli i działania, partia, jak nigdy przedtem, stanowi dziś jednolity bojowy sojusz ludzi wspólnej idei — komunistów, co zostaje utrwalone w proponowanym projekcie Statutu.

Pod kierownictwem partii została urzeczywistniona Wielka Socjalistyczna Rewolucja Październikowa, która obaliła władzę kapitalistów i obszarników w naszym kraju, pod jej kierownictwem ukształtował się i umocnił sojusz klasy robotniczej i chłopstwa. Partia komunistyczna stworzyła pierwsze na świecie socjalistyczne państwo robotników i chłopów i doprowadziła do zbudowania społeczeństwa socjalistycznego. Te epokowe, o światowym znaczeniu, zdobycze znajdują odzwierciedlenie w pierwszym paragrafie projektu Statutu.

Cała działalność partii komunistycznej podporządkowana jest wielkiemu celowi — zbudowaniu komunizmu w naszym kraju w drodze stworzenia niezbędnych warunków wstępnych dla zasadniczego przejścia od ekonomiki socjalizmu do innej, wyższej ekonomiki, ekonomiki komunizmu. Zbudowanie społeczeństwa komunistycznego stało się praktycznym zadaniem narodów Związku Radzieckiego. Zadania, które wytycza partia komunistyczna, porywają ludzi radzieckich do walki o przekroczenie piątego planu pięcioletniego, do nowych zwycięstw w budowie komunizmu.

KTO MOŻE BYĆ CZŁONKIEM PARTII

Partia komunistyczna przywiązuje ogromną wagę do zagadnienia członkostwa partii, będącego podstawowym zagadnieniem budownictwa partyjnego. Wodzowie partii, Lenin i Stalin, wykazywali zawsze wyjątkową troskę o czystość szeregów partii, o podniesienie miana i znaczenia członka partii, o poziom organizacyjny i zwartość szeregów partyjnych. Partia jest silna wysoką świadomością i poczuciem odpowiedzialności każdego komunisty za wcielenie w życie idei partii i jej uchwał.

Aby jeszcze wyżej podnieść miano i znaczenie członka partii komunistycznej, proponuje się, aby paragraf Statutu określający, kto może być członkiem partii, podać w nowej redakcji:

„Członkiem Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego może być każdy pracujący, nie wyzyskujący cudzej pracy obywatel Związku Radzieckiego, który uznaje program i Statut partii, aktywnie przyczynia się do ich realizacji, pracuje w jednej z organizacji partii i wykonuje wszystkie uchwały partii.

Członek partii opłaca ustalone składki członkowskie".

W kraju naszym w wyniku zwycięstwa socjalizmu zlikwidowane zostały klasy wyzyskujące, nie istnieje wyzysk człowieka przez człowieka. Społeczeństwo radzieckie składa się z zaprzyjaźnionych klas. Utrwaliła się moralno-polityczna jedność narodu radzieckiego.

Postanowienie Statutu, że członkiem partii może być każdy pracujący, nie wyzyskujący cudzej pracy obywatel Związku Radzieckiego, utrwala osiągnięte zdobycze partii i odzwierciedla zasadę, że w skład partii komunistycznej wchodzą ludzie spośród klasy robotniczej, pracującego chłopstwa i pracującej inteligencji.

Nowe zadania, stojące przed partią w budowie społeczeństwa komunistycznego, wymagają dalszego zwiększenia odpowiedzialności każdego komunisty za sprawę partii. Dlatego proponowany paragraf o członkostwie partii głosi, że członkiem partii może być ten, kto nie tylko uznaje program i Statut partii, lecz również aktywnie przyczynia się do ich realizacji i wykonuje wszystkie uchwały partii.

O OBOWIĄZKACH CZŁONKÓW PARTII

Aby jeszcze wyżej podnieść awangardową rolę członków partii w budownictwie komunizmu, należy dać w Statucie bardziej wyczerpujące określenie obowiązków członków partii i uzupełnić odnośny paragraf nowymi punktami.

Proponuje się przede wszystkim stwierdzić, że członek partii obowiązany jest ze wszech miar strzec jedności partii jako głównego warunku siły i potęgi partii.

Troska o ochronę jedności partii jest naczelnym obowiązkiem komunisty. Dlatego będzie rzeczą całkowicie słuszną, aby wymienianie obowiązków członków partii rozpocząć od tego podstawowego wymogu.

Źródłem potęgi naszej partii i jej wielkich zwycięstw zawsze była i będzie niewzruszona jedność i zwartość szeregów partyjnych. Nie jest rzeczą przypadku, że wrogowie partii — trockistowsko-bucharinowscy zdrajcy i renegaci usiłowali niejednokrotnie wywołać rozłam w szeregach partii i zachwiać jej jedność. Partia nasza pod Stalinowskim kierownictwem

rozbiła doszczętnie wszystkie próby naruszenia jedności szeregów partyjnych przez wrogów leninizmu.

Na swój XIX Zjazd Partia Komunistyczna przyszła jak monolit, jednolita i potężna, jak nigdy przedtem, ściśle zespolona wokół Komitetu Centralnego i swego genialnego Wodza i Nauczyciela — towarzysza Stalina. *(Długotrwałe oklaski).*

W ciągu lat, które upłynęły od XVIII Zjazdu, partia wyrosła i zahartowała się w walce z trudnościami wojny i okresu powojennego. Cechą charakterystyczną minionego okresu jest dalsze umocnienie organizacji partyjnych, rozwój demokracji wewnątrzpartyjnej.

Jednakowoż poziom pracy partyjno-politycznej wciąż jeszcze nie nadąża za wymogami życia, za zadaniami wysuwanymi przez partię. W pracy organizacji partyjnych istnieją niedociągnięcia i błędy.

Referat sprawozdawczy towarzysza Malenkowa o pracy Komitetu Centralnego ujawnił niedociągnięcia i błędy w pracy organizacji partyjnych, ujemne, a niekiedy nawet chorobliwe zjawiska oraz nakreślił drogę do ich usunięcia i przezwyciężenia.

Uwagę wszystkich organizacji partyjnych, wszystkich komunistów należy skoncentrować na nieugiętej walce o wykonanie partyjnych i państwowych uchwał i dyrektyw, które ucieleśniają politykę naszej partii. Trzeba ze wszech miar zwiększać zdolność bojową każdej organizacji partyjnej, jeszcze bardziej umacniać dyscyplinę partyjną i państwową, usprawniać pracę organizacyjną, podnosić aktywność komunistów w walce z niedociągnięciami mającymi miejsce w życiu i w pracy organizacji partyjnych.

Dojrzała konieczność stwierdzenia w Statucie, że członkowie partii obowiązani są być czynnymi bojownikami o wykonanie uchwał partyjnych.

Należy podkreślić, że mamy niemało członków partii, których stosunek do wcielania w życie uchwał partyjnych jest formalny, bierny. Są niestety komuniści, którzy w słowach zgadzają się z uchwałami partyjnymi, a w praktyce chowają je pod sukno, wykazują obojętność wobec powierzonej im sprawy, mało przejawiają troski i energii, aby zapewnić pomyślne wykonanie postawionych zadań. Takich pracowników nie przyprawia o niepokój fakt, że uchwały partii i rządu na powierzonym im odcinku są wykonywane w sposób nie zadowalający. Nie przejmują się oni swą pracą, pracują bez energii, nie wykazują inicjatywy i wytrwałości. To, co z powodzeniem można zrobić dzisiaj, tacy pracownicy odkładają „na jutro" i częstokroć żywą sprawę grzebią w stosach papierków.

Niektórzy kierownicy organizacji partyjnych w niedostatecznym stopniu walczą z tymi, których stosunek do dyrektyw partyjnych jest formalny, mało pracują nad wychowaniem kadr w duchu głębokiego poczucia odpowiedzialności za powierzoną sprawę.

Formalny, bierny stosunek do uchwał partii jest wielkim złem, które partia powinna stanowczo zwalczać. Taki stosunek komunistów do uchwał partyjnych osłabia zdolność bojową partii. Dlatego jest rzeczą konieczną stwierdzić w Statucie, że formalny, bierny stosunek do uchwał partii jest nie do pogodzenia z pozostawaniem w jej szeregach.

Drugie zło, które występuje w naszej partii, polega na tym, że część komunistów niesłusznie sądzi jakoby w naszej partii istniały dwie dyscypliny — jedna dla szeregowych członków, druga — dla kierowników.

Istnieje niemało pracowników, którzy uważają, że prawa nie dla nich są układane. Sądząc w swej zarozumiałości, że wszystko im wolno, pracownicy tacy przekształcają podległe im przedsiębiorstwa lub instytucje w swój folwark, w którym zaprowadzają swoje „porządki", swoją „dyscyplinę", odrzucając dyscyplinę państwową. Nie liczą się oni z uchwałami organizacji partyjnych, z opinią mas członkowskich. Tam, gdzie panoszą się tacy biurokraci z legitymacją partyjną w kieszeni, tam dzieją się często rzeczy skandaliczne.

Rozumie się, że partia nie może pogodzić się z takim wielkopańskim, antypartyjnym pojęciem o dyscyplinie. To zło należy również zdecydowanie karczować, gdyż podważa ono dyscyplinę partyjną i państwową i wyrządza przez to poważną szkodę interesom partii i państwa.

Interesy partii i państwa wymagają zwiększenia poczucia odpowiedzialności każdego komunisty za powierzoną sprawę bez względu na zajmowane stanowisko, najściślejszego przestrzegania dyscypliny partyjnej i państwowej, która powinna być jednakowa dla wszystkich członków partii, niezależnie od ich zasług i zajmowanych przez nich stanowisk. Należy stwierdzić w Statucie, że naruszenie dyscypliny partyjnej i państwowej jest dużym złem, wyrządzającym szkodę partii, i dlatego jest nie do pogodzenia z pozostawaniem w jej szeregach.

Towarzysze!

Partia zawsze przywiązywała ogromną wagę do sprawy rozwoju krytyki i samokrytyki, a w szczególności krytyki oddolnej, do ujawniania braków w pracy oraz do walki z nastrojami pomyślności na pokaz i upajania się sukcesami w pracy. Siła naszej partii polega na tym właśnie, że nie boi się ona krytyki i z krytyki swych braków czerpie energię do dalszego marszu naprzód.

Należy jednak stwierdzić, że w organizacjach partyjnych dotychczas jeszcze bywają wypadki niedoceniania krytyki i samokrytyki w życiu partii i państwa. Niektórzy pracownicy obdarzeni zaufaniem partii i wysunięci na odpowiedzialne stanowiska nie wyciągają dla siebie wniosków z wielokrotnych wskazań partii o konieczności rozwijania krytyki i samokrytyki, tuszują błędy i braki, stwarzają atmosferę pomyślności na pokaz i samouspokojenia. Krytyka i samokrytyka częstokroć napotyka na zaciekły opór ze strony niektórych „farbowanych" komunistów.

Okazało się, że niemałe szkody wyrządzają partii komuniści, którzy bez przerwy krzyczą o swym oddaniu dla partii, a w rzeczywistości nie dopuszczają do oddolnej krytyki, tłumią ją.

Ludzie tłumiący krytykę stosują najrozmaitsze formy i metody prześladowania za krytykę. Zdarzają się fakty, że zwalnia się z pracy uczciwych ludzi, dobrych pracowników tylko za to, że występowali oni przeciwko niedociągnięciom, że stwarza się nieznośne warunki ludziom krytykującym poszczególnych pracowników. Zdarzają się nawet takie wypadki, że poszczególni pracownicy na kierowniczych stanowiskach pogróżkami zmuszają towarzyszy, którzy wypowiadają słuszne uwagi krytyczne, do kajania się i składania zobowiązań, że nie będą już krytykować niedociągnięć.

Należy zaznaczyć, że niekiedy takie obrzydliwe zjawiska zdarzają się pod okiem organizacji partyjnych, a nawet za pobłażliwym przyzwoleniem kierowników organizacji partyjnych, którzy obowiązani są walczyć z naj-

mniejszymi przejawami tłumienia krytyki. Widać to na przykładzie niektórych organizacji partyjnych obwodu rostowskiego, gdzie istniało niedocenianie samokrytyki, gdzie nie stworzono niezbędnych warunków dla rozwijania krytyki oddolnej. Doprowadziło to do tego, że w poszczególnych organizacjach partyjnych zbiurokratyzowani pracownicy prześladowali komunistów krytykujących niedociągnięcia, co zdarzyło się na przykład w Dzielnicy Kolejowej m. Rostowa.

Rostowski Miejski i Obwodowy Komitety Partii, mimo sygnałów, że poszczególni kierownicy komitetu partyjnego Dzielnicy Kolejowej, związani ze złodziejami i łapownikami, prześladują komunistów ujawniających nadużycia, nie podjęły w porę niezbędnych kroków, i przestępcy przez długi okres cieszyli się bezkarnością. Na mocy uchwały Komitetu Centralnego partii winni tłumienia krytyki i innych nadużyć zostali usunięci z partii i pociągnięci do odpowiedzialności sądowej.

Należy prowadzić jak najbardziej zdecydowaną walkę z tymi, którzy hamują rozwój krytyki i samokrytyki. Tylko w atmosferze wszechstronnego rozwoju samokrytyki i krytyki oddolnej możemy skutecznie przezwyciężać i usuwać wszystkie przeszkody na drodze naszego marszu do komunizmu.

Towarzysz Stalin uczy, że samokrytyka jest nam potrzebna jak powietrze, jak woda, że bez niej, bez samokrytyki, nasza partia nie mogłaby posuwać się naprzód, nie mogłaby likwidować naszych braków. Samokrytyka założona jest u samych podstaw naszej partii. Partia Komunistyczna jest kierowniczą i organizującą siłą społeczeństwa radzieckiego, jest rządzącą partią w naszym kraju. Towarzysz Stalin wskazuje, że powinniśmy sami ujawniać i naprawiać nasze błędy, jeśli chcemy posuwać się naprzód, że nikt inny ich nie ujawni i nie naprawi. Samokrytyka powinna być jedną z najpoważniejszych sił napędowych naszego rozwoju.

Praktyka wykazuje, że samo tylko wyjaśnianie znaczenia krytyki jest nie wystarczające. Będzie rzeczą całkowicie słuszną stwierdzić w Statucie, że członek partii obowiązany jest rozwijać samokrytykę i krytykę oddolną, ujawniać braki w pracy i walczyć o ich usunięcie, walczyć przeciwko pomyślności na pokaz i upajaniu się sukcesami w pracy. Należy wziąć pod ochronę Statutu członków partii, którzy krytykują niedociągnięcia w pracy, odgrodzić ich od tych, co tłumią krytykę. Ten, kto hamuje rozwój samokrytyki, tłumi krytykę, zastępuje ją efekciarstwem i wychwalaniem, nie jest godny zaszczytnego miana członka partii.

W związku z tym należy stwierdzić, że wśród części komunistów panuje szkodliwy pogląd, że członkowie partii nie powinni komunikować kierowniczym organom partyjnym o niedociągnięciach w pracy. Częstokroć zdarzają się fakty, że odpowiedzialni pracownicy przeszkadzają komunistom w ujawnianiu wobec kierowniczych organów partyjnych niepomyślnego stanu rzeczy na tej podstawie, iż przeszkadza im to rzekomo w pracy. Są jeszcze wśród pracowników na kierowniczych stanowiskach dygnitarze i biurokraci, którzy uważają, że dołowi pracownicy nie mają prawa i nie powinni komunikować wyższym instancjom o niedociągnięciach w pracy. Poszczególni kierownicy uciekają się nawet do prześladowania ludzi, którzy komunikują kierowniczym instancjom partyjnym, Komitetowi Centralnemu partii o niedociągnięciach w pracy. Jest rzeczą jasną, że partia obowiązana jest podjąć bezlitosną walkę przeciwko tego rodzaju dygnitarzom.

Dotychczasowy Statut stwierdza, że członek partii ma prawo zwracać się z wszelkim oświadczeniem do każdej instancji partyjnej aż do Komitetu Centralnego włącznie. Jak widać, jest to nie wystarczające. W Statucie należy wskazać, że członek partii nie tylko ma prawo, lecz jest również obowiązany komunikować kierowniczym organom partyjnym aż do Komitetu Centralnego włącznie o niedociągnięciach w pracy bez względu na osobę, a w stosunku do tych, którzy przeszkadzają członkowi partii w wykonywaniu tego obowiązku, należy w Statucie stwierdzić, że tego rodzaju osoby powinny ponieść surową karę, jako winne naruszania woli partii.

Wielkim złem są również rozpowszechnione wśród części komunistów fakty ukrywania prawdy przed partią, nieszczerego i nieuczciwego zachowywania się w stosunku do partii. Niektórzy pracownicy, jak o tym świadczą fakty ujawnione przez Komitet Centralny i rząd, usiłują uprawiać krętactwa wobec partii i państwa, wkraczają na drogę oszustwa, zatajania przed państwem zasobów materialnych, które znajdują się w ich rozporządzeniu. Świadczy to, że nie została jeszcze do końca wykorzeniona antypaństwowa praktyka polegająca na tym, że ciasne interesy resortowe stawia się ponad interesy państwa, interesy partii.

Poszczególni pracownicy usiłują sytuację przedstawić w różowym świetle, sypią piaskiem w oczy, naciągają sprawozdania o wykonaniu planu.

Bywają kierownicy, którzy naruszają lub obchodzą ustawy radzieckie i dają produkcję nieskompletowaną, niskiej jakości, przedstawiają ją jako produkcję pierwszego gatunku, wyrządzając tym samym wielką szkodę państwu i interesom konsumentów.

Jest rzeczą jasną, że partia nie może tolerować w swoich szeregach oszustów, albowiem ludzie takiego pokroju swymi przestępczymi czynami podważają zaufanie do partii, wnoszą moralny rozkład do szeregów komunistów. Nie na próżno lud mawia, że z łgarza kiepski przyjaciel. Należy wykrywać, demaskować i surowo karać oszustów, uwalniać się od nich. Organizacje partyjne obowiązane są jednocześnie wychowywać komunistów w duchu szczerości i uczciwości, w duchu ścisłego przestrzegania interesów partii i państwa.

Uwzględniając powyższe, proponuje się stwierdzić w Statucie, że członek partii obowiązany jest być szczerym i uczciwym wobec partii, nie dopuszczać do zatajania i wypaczania prawdy oraz że nieszczerość komunisty wobec partii i oszukiwanie partii jest najcięższym złem i jest nie do pogodzenia z pozostawaniem w szeregach partii.

Należy również uwzględnić w Statucie, że członek partii obowiązany jest przestrzegać tajemnicy partyjnej i państwowej, okazywać czujność polityczną, że rozgłaszanie tajemnicy partyjnej i państwowej jest przestępstwem wobec partii i nie da się pogodzić z pozostawaniem w jej szeregach.

Konieczność takiego uzupełnienia podyktowana jest tym, że wśród komunistów dość szeroko rozpowszechnione są przejawy politycznej niefrasobliwości i gapiostwa, fakty rozgłaszania tajemnicy partyjnej i państwowej. Wielu pracowników, upajając się sukcesami gospodarczymi, zapomina o wskazaniu partii, że konieczne jest jak najdalej idące zaostrzanie czujności. Trzeba zawsze pamiętać o otoczeniu kapitalistycznym, o tym, że wrogowie socjalistycznego państwa usiłowali i będą usiłowali nasyłać do naszego kraju swoich agentów dla uprawiania roboty dywersyjnej. Dążąc

do osiągnięcia swych nikczemnych celów, wrogie elementy starają się przedostać na rozmaite stanowiska w organizacjach partyjnych, państwowych i gospodarczych oraz wykorzystać ludzi niefrasobliwych, gadatliwych, nie umiejących przestrzegać tajemnicy partyjnej i państwowej.

Organizacje partyjne powinny zdecydowanie położyć kres przejawom niefrasobliwości politycznej, wychowywać komunistów w duchu jak najściślejszego przestrzegania tajemnicy partyjnej i państwowej. Zaostrzona czujność polityczna komunistów, nieubłagana walka z wszelkimi knowaniami wrogich elementów jest ważnym warunkiem dalszego umocnienia naszej partii i państwa radzieckiego. Każdy komunista powinien pamiętać, że czujność jest nieodzowna na każdym odcinku i w każdej sytuacji.

Decydującym warunkiem pomyślnego wykonania zadań politycznych i gospodarczych jest prawidłowy dobór, rozmieszczenie i wychowanie kadr na wszystkich odcinkach budownictwa partyjnego i państwowego. W rezultacie pracy dokonanej przez partię skład kadr kierowniczych znacznie się polepszył. Byłoby jednak błędem sądzić, że w tej ważnej dziedzinie nie ma niedociągnięć. Należy przyznać, że w wielu organizacjach partyjnych, radzieckich i gospodarczych wielkim złem jest wadliwe podejście do doboru kadr, gdy dobór ten następuje nie według kryteriów fachowych i politycznych, lecz na podstawie kumoterstwa, sympatii osobistych, ziomkomstwa lub pokrewieństwa.

Tam, gdzie zbiera się zgrana rodzinka — przyjaciół, krewnych, ziomków — tworzy się nieuchronnie zaciszne bagienko, dążność do wzajemnego ukrywania braków, powstaje wzajemna poręka.

Zdarzają się fakty, że kierownicy poszczególnych organizacji i resortów, w imię familijnych i kumoterskich stosunków, biorą w obronę pracowników, którzy się skompromitowali, i przenoszą ich z miejsca na miejsce ze szkodą dla sprawy. Poszczególni kierownicy wykazują brak zasad, wydając dodatnie, pochwalne charakterystyki osobom, które nie wywiązały się ze swych zadań i zostały usunięte z zajmowanych stanowisk, i przyczyniając się przez to do powierzania im innej odpowiedzialnej pracy.

Łamanie partyjnych zasad doboru kadr prowadzi do zaśmiecenia aparatu poszczególnych przedsiębiorstw i instytucji złymi pracownikami, oszustami i niebieskimi ptakami, stwarza grunt sprzyjający wszelkiego rodzaju nadużyciom.

Niektórzy kierownicy organizacji, zamiast ściśle przestrzegać wymagań partii w sprawie właściwego doboru kadr według kwalifikacji politycznych i fachowych, dążą do otaczania się fagasami, lizusami, miernotami, a pracowników uczciwych, którym sprawa leży na sercu, którzy walczą z brakami — rugują.

Jasne, że taki dobór pracowników nie ma nic wspólnego z zasadami ustalonymi przez naszą partię i wyrządza jej szkodę.

Zadanie polega na tym, aby podnieść na wyższy poziom pracę w dziedzinie doboru kadr we wszystkich ogniwach aparatu partyjnego, państwowego i gospodarczego, zwiększyć odpowiedzialność kierowników przedsiębiorstw, organizacji i instytucji za właściwy dobór pracowników.

W Statucie należy wskazać, że członkowie partii obowiązani są nieugięcie realizować wskazania partii o właściwym doborze kadr według ich kwalifikacji politycznych i fachowych, oraz stwierdzić, że naruszenie tych

wskazań, kierowanie się przy doborze pracowników kumoterstwem, sympatią osobistą, ziomkostwem lub pokrewieństwem jest nie do pogodzenia z pozostawaniem w partii.

Włączenie do Statutu partii tych nowych punktów o obowiązkach członków partii odzwierciedla wzrost dojrzałości politycznej i aktywności komunistów, świadczy o szerokim rozwoju demokracji wewnątrzpartyjnej, stanowiącej specyficzną cechę rozwoju naszej partii. Uzupełnienia te zmierzają do dalszego zwiększenia twórczej aktywności mas partyjnych. Wzmogą one aktywność komunistów i będą ważnym środkiem podniesienia na wyższy poziom całej organizacyjnej i politycznej pracy organizacji partyjnych w ten sposób, ażeby siły oraz środki materialne i moralne, będące w rękach partii i państwa, wykorzystane zostały jak najskuteczniej do przyspieszenia tempa marszu naszego kraju do komunizmu.

Trzeba następnie omówić uzupełnienia, dotyczące trybu rozpatrywania spraw wydalania komunistów z partii, jeśli są oni członkami wybieralnych, kierowniczych instancji partyjnych. Proponuje się ustalenie, że podstawowa organizacja partyjna nie może podejmować uchwały w sprawie wydalenia z partii komunisty, jeśli jest on członkiem KC Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego, KC komunistycznej partii republiki związkowej, komitetu krajowego, obwodowego, okręgowego, miejskiego lub rejonowego.

O wydaleniu członka KC komunistycznej partii republiki związkowej, komitetu krajowego, obwodowego, okręgowego, miejskiego lub rejonowego ze składu komitetu partyjnego lub z szeregów partii powinno decydować plenum odnośnego komitetu, jeśli większością dwóch trzecich głosów uzna to za konieczne.

Proponuje się wnieść do Statutu, że o wydaleniu członka KC Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego ze składu KC lub szeregów partii decyduje Zjazd partii lub w okresie między Zjazdami — plenum KC Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego większością dwóch trzecich głosów członków plenum KC. Na miejsce wydalonego z KC wchodzi automatycznie zastępca członka KC w trybie ustalonym przez zjazd partii przy wyborach zastępców członków KC.

Uzupełnienia te dowodzą, że zwiększona zostaje odpowiedzialność członków partii wybranych do kierowniczych instancji partyjnych zarówno wobec komunistów, którzy ich wybierali, jak i wobec odnośnych komitetów partyjnych.

Organizacje partyjne stosują jako karę partyjną przeniesienie poszczególnych członków partii w poczet kandydatów, ale kara ta nie jest ustalona statutowo. Proponuje się stwierdzenie w Statucie, że w wypadkach koniecznych organizacje partyjne mogą zastosować jako karę partyjną przeniesienie członka partii w poczet kandydatów na okres do jednego roku.

O PRAWACH CZŁONKÓW PARTII

Partia nasza zawsze przywiązywała i przywiązuje wielką wagę do konsekwentnego wcielania w życie demokracji wewnątrzpartyjnej. W swym życiu wewnętrznym Komunistyczna Partia ściśle kojarzy zasadę centralizacji z zasadą obieralności wszystkich kierowniczych organów partyjnych, z ich obowiązkiem składania sprawozdań, z ich usuwalnością.

W obecnym Statucie w pierwszym punkcie paragrafu o prawach członków partii stwierdza się, że członek partii ma prawo brać udział w swobodnym i rzeczowym omawaniu na zebraniach partyjnych lub w prasie partyjnej zagadnień polityki partyjnej.

Ustalenie w Statucie praw członków partii do swobodnego i rzeczowego omawiania zagadnień polityki partyjnej jest nieodłącznym prawem każdego członka partii, wypływającym z demokracji wewnątrzpartyjnej. W związku z tym należy powiedzieć, że wspomniane sformułowanie zwęża nieco i nieściśle określa prawa członków partii, ograniczając je do udziału w omawianiu praktycznych zagadnień polityki partyjnej. Wobec tego proponuje się sformułować paragraf Statutu o prawach członków partii w następującej redakcji:

„Członek partii ma prawo:

a) brać udział w swobodnym i rzeczowym omawianiu na zebraniach partyjnych lub w prasie partyjnej zagadnień polityki partyjnej;

b) krytykować na partyjnych zebraniach każdego działacza partyjnego;

c) wybierać i być wybieranym do władz partyjnych;

d) żądać swego osobistego udziału we wszystkich wypadkach, kiedy zapada uchwała dotycząca jego działalności lub postępowania;

e) zwracać się z każdą sprawą i oświadczeniem do każdej instancji partyjnej aż do KC Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego".

O KANDYDATACH NA CZŁONKÓW PARTII

Zatrzymam się nad uzupełnieniami do rozdziału Statutu o kandydatach na członków partii.

Zgodnie ze Statutem wszystkie osoby pragnące wstąpić do partii przechodzą okres kandydowania niezbędny po to, by kandydat zapoznał się z programem, Statutem, taktyką partii oraz aby organizacja partyjna miała możność sprawdzenia walorów osobistych kandydata.

Wiele organizacji partyjnych w nie zadowalającym stopniu czyni zadość tym wymaganiom, niedostatecznie pomaga kandydatom w przygotowaniu się do wstąpienia w poczet członków partii i nie zajmuje się sprawdzaniem ich walorów osobistych. Wskutek tego okres kandydowania przekształca się nieraz w czczą formalność i dla znacznej części kandydatów przedłuża się na szereg lat.

W niektórych organizacjach partyjnych zapomina się o kandydatach partii, nie wciąga się ich do aktywnego życia społeczno-politycznego, pozostawia się kandydatów samym sobie i faktycznie zrzuca się z siebie odpowiedzialność za ich wychowanie.

Wśród kandydatów z przekroczonym okresem kandydowania jest niemało towarzyszy, którzy dobrze pracują w przedsiębiorstwach, w kołchozach i instytucjach, którzy uczestniczą w życiu społecznym, biorą udział w kółkach studiujących historię partii i podnoszą swój poziom ideologiczny. Wskutek tego jednak, że organizacje partyjne nie zwracają uwagi na tych ludzi, pozostają oni kandydatami przez długi czas.

Z drugiej strony jest niemało przykładów, że organizacje partyjne, chociaż doszły do przekonania, iż dany kandydat ze względu na swe cechy osobiste nie może być przyjęty w poczet członków partii, to jednak nie podejmują decyzji w jego sprawie.

Partia nie może się pogodzić z tymi niedociągnięciami. Należy polepszyć

pracę organizacji partyjnych z kandydatami, jak również zwiększyć odpowiedzialność samych kandydatów za odbywanie okresu kandydowania w ten sposób, aby ten okres był dla wstępującego w szeregi partii szkołą partyjnego wychowania i hartu.

W związku z tym w rozdziale Statutu „Kandydaci na członków partii" należy stwierdzić, że organizacja partyjna obowiązana jest pomagać kandydatom w przygotowaniu się do wstąpienia w poczet członków partii. Po upływie okresu kandydowania organizacja partyjna powinna rozpatrzyć sprawę kandydata na zebraniu partyjnym. Jeśli kandydat na członka partii nie mógł dostatecznie dać się poznać w pracy z przyczyn, które organizacja partyjna uzna za uzasadnione, podstawowa organizacja partyjna może mu przedłużyć okres kandydowania nie dłużej niż na jeden rok. W wypadkach zaś, gdy w okresie kandydowania okazało się, że kandydat ze względu na swe cechy osobiste nie zasługuje na przyjęcie w poczet członków partii, organizacja partyjna podejmuje uchwałę o wydaleniu go z szeregów kandydatów partii.

Takie uzupełnienie będzie sprzyjało polepszeniu pracy z kandydatami.

O NAJWYŻSZYCH WŁADZACH PARTII

Przechodzę do zagadnień dotyczących najwyższych władz partii.

O TERMINACH ZWOŁYWANIA ZJAZDÓW PARTII I POSIEDZEŃ PLENARNYCH KOMITETU CENTRALNEGO PARTII

Jest rzeczą celową ustalenie następujących terminów zwoływania Zjazdów partii i posiedzeń plenarnych Komitetu Centralnego: Zjazdy zwyczajne proponuje się zwoływać przynajmniej raz na cztery lata, a posiedzenia plenarne Komitetu Centralnego — co najmniej raz na sześć miesięcy.

O WSZECHZWIĄZKOWYCH KONFERENCJACH PARTYJNYCH

Do przedstawionego projektu Statutu nie włączono postanowień o Wszechzwiązkowych Konferencjach Partyjnych.

W obecnych warunkach nie ma potrzeby zwoływania Wszechzwiązkowych Konferencji Partyjnych, ponieważ pilne kwestie polityki partyjnej mogą być omawiane na Zjazdach partii i na posiedzeniach plenarnych Komitetu Centralnego.

O PRZEKSZTAŁCENIU BIURA POLITYCZNEGO W PREZYDIUM KOMITETU CENTRALNEGO PARTII

W projekcie zmienionego Statutu proponuje się przekształcenie Biura Politycznego w Prezydium Komitetu Centralnego partii, organizowane dla kierowania pracą KC w okresie między posiedzeniami plenarnymi.

Takie przekształcenie jest celowe z tego względu, że nazwa „Prezydium" bardziej odpowiada tym funkcjom, które faktycznie pełni obecnie Biuro Polityczne.

Jeśli chodzi o bieżącą pracę organizacyjną Komitetu Centralnego — to, jak wykazała praktyka, celowe jest skoncentrować tę pracę w jednym organie — Sekretariacie i nie tworzyć w związku z tym w przyszłości Biura Organizacyjnego KC.

O ZREORGANIZOWANIU KOMISJI KONTROLI PARTYJNEJ NA KOMITET KONTROLI PARTYJNEJ PRZY KOMITECIE CENTRALNYM PARTII

W Statucie uchwalonym na XVIII Zjeździe powierzono Komisji Kontroli Partyjnej następujące zadania: kontrolować wykonanie uchwał partii i KC WKP(b) przez organizacje partyjne oraz organy radzieckie i gospodarcze, kontrolować pracę terenowych organizacji partyjnych, pociągać do odpowiedzialności winnych naruszenia programu, Statutu partii, dyscypliny partyjnej.

Kontrola wykonania uchwał partii i sprawdzanie pracy terenowych organizacji partyjnych są ześrodkowane w Komitecie Centralnym, ponieważ kontrola i sprawdzanie stanowi nieodłączną i bardzo ważną część kierownictwa partyjnego. Trzeba zwiększyć rolę organów kontroli partyjnej w dziedzinie walki z naruszaniem dyscypliny partyjnej i z nie zadowalającym wykonywaniem przez komunistów swoich obowiązków. Wobec tego celowe jest zreorganizowanie Komisji Kontroli Partyjnej na Komitet Kontroli Partyjnej przy Komitecie Centralnym Partii. Należy również utworzyć w republikach, krajach i obwodach instytucje pełnomocników Komitetu Kontroli Partyjnej, niezależnych od terenowych władz partyjnych.

Komitetowi Kontroli Partyjnej należy powierzyć kontrolowanie przestrzegania dyscypliny partyjnej przez członków i kandydatów partii, pociąganie do odpowiedzialności komunistów winnych naruszenia programu i Statutu partii, dyscypliny partyjnej i państwowej oraz winnych naruszenia moralności partyjnej — wkraczających na drogę oszukiwania partii, nieuczciwych i nieszczerych wobec partii, oszczerców, biurokratów, prowadzących niemoralny tryb życia — i za inne wykroczenia.

Proponuje się również powierzenie Komitetowi Kontroli Partyjnej rozpatrywanie odwołań od uchwał terenowych władz partyjnych w sprawie wydalenia z partii i kar partyjnych.

O SPRECYZOWANIU W STATUCIE ZADAŃ TERENOWYCH ORGANIZACJI PARTYJNYCH

Towarzysze! Okres, jaki upłynął od XVIII Zjazdu, cechuje dalsze umocnienie terenowych organizacji partyjnych, podniesienie na wyższy poziom całej ich działalności.

Pomyślne wykonanie nowych zadań w dziedzinie budowy społeczeństwa komunistycznego związane jest nierozerwalnie z dalszym podnoszeniem poziomu całej pracy organizacyjno-partyjnej i politycznej, z umacnianiem hartu ideologicznego, ze sprawą jeszcze lepszego teoretycznego uzbrajania członków partii i wychowywania mas pracujących w duchu wysokiej świadomości komunistycznej.

Biorąc pod uwagę rosnące wymagania wobec terenowych organizacji partyjnych oraz uwzględniając fakt, że ich zadania i funkcje, jak wykazała praktyka, nie znajdują w obowiązującym Statucie pełnego odbicia, należy wprowadzić niezbędne uzupełnienia do odnośnych paragrafów Statutu.

Przede wszystkim należy stwierdzić w Statucie, że KC komunistycznych partii republik związkowych, komitety krajowe, obwodowe, okręgowe, miejskie i rejonowe partii zapewniają nieugięte wykonywanie dyrektyw

partii i nadają kierunek działalności terenowych organizacji radzieckich i społecznych za pośrednictwem istniejących w nich grup partyjnych.

Wcielanie w życie uchwał partii i jej dyrektyw było i jest naczelnym obowiązkiem i powinnością organizacji partyjnych, podstawą ich działalności. Trzeba, aby zadania te znalazły wyraz w Statucie partii.

Należy również określić w Statucie zadania organizacji partyjnych w dziedzinie rozwijania partyjnej krytyki i samokrytyki oraz wychowywania komunistów w duchu nieprzejednania wobec niedociągnięć w pracy partyjnej i państwowej.

Partia nakłada na każdego komunistę obowiązek rozwijania samokrytyki i krytyki oddolnej, ujawniania niedociągnięć w pracy i walki o ich usunięcie. Stawia to wobec organizacji partyjnych jeszcze wyższe wymagania. Jak w każdej sprawie, tak i w rozwijaniu krytyki nie może być żywiołowości. Organizacje partyjne obowiązane są kierować rosnącą aktywnością komunistów, wychowywać członków partii tak, aby walczyli nieprzejednanie o usunięcie niedociągnięć i w ten sposób doprowadzali do wszechstronnego usprawnienia pracy wszystkich naszych organizacji partyjnych, państwowych, gospodarczych i społecznych.

Określenie tych zadań w Statucie wynika z konieczności zerwania z niedocenianiem krytyki i samokrytyki, które stanowią najważniejszy środek rozwoju demokracji wewnątrzpartyjnej, umocnienia więzi organizacji partyjnych z masami.

Poważne miejsce w życiu organizacji partyjnych zajmuje praca w dziedzinie komunistycznego wychowania mas pracujących i marksistowsko-leninowskiego szkolenia członków partii.

Zadanie, jakie stoi przed organizacjami partyjnymi, polega na tym, aby zapewnić zdecydowane podniesienie poziomu całej pracy ideologicznej, systematycznie podnosić na wyższy poziom i doskonalić ideowo-polityczne szkolenie kadr wszystkich ogniw aparatu partyjnego i państwowego. Jest to tym bardziej konieczne, że wiele organizacji partyjnych nie docenia pracy ideologicznej, a propaganda marksizmu-leninizmu zorganizowana jest wciąż jeszcze w sposób nie zadowalający.

Należy jak najszybciej położyć kres niedocenianiu pracy ideologicznej. Należy stwierdzić w Statucie, że zadaniem terenowych organizacji partyjnych jest kierowanie sprawą studiowania marksizmu-leninizmu przez członków i kandydatów partii oraz kontrola przyswojenia przez nich minimum wiadomości z zakresu marksizmu-leninizmu, organizacja pracy nad komunistycznym wychowaniem mas pracujących.

Dalej proponuje się w projekcie, aby Statut przewidywał, że w komitetach obwodowych i krajowych partii, w KC komunistycznych partii republik związkowych tworzy się sekretariaty. Praktyka wykazuje, że jest rzeczą celową stworzyć sekretariaty w interesie operatywniejszego rozpatrywania zagadnień bieżących i lepszej organizacji kontroli wykonania. Aby nie dopuszczać do zastępowania egzekutyw przez sekretariaty, należy zmniejszyć liczbę sekretarzy do trzech i zobowiązać sekretariaty do zawiadamiania o powziętych przez nie uchwałach odpowiedniej egzekutywy komitetu obwodowego, komitetu krajowego, KC komunistycznej partii republiki związkowej.

Proponuje się również stwierdzić w Statucie, że komitet obwodowy, komitet krajowy i KC komunistycznej partii republiki związkowej systema-

tycznie informują Komitet Centralny i w ustalonych terminach przedkładają KC sprawozdanie ze swej działalności. Jest to konieczne w celu naprawiania w porę braków w pracy terenowych organizacji partyjnych, jak również w tym celu, aby zapewnić uwzględnienie pozytywnych doświadczeń w ich pracy.

O TERMINACH ZWOŁYWANIA PLENARNYCH POSIEDZEŃ KOMITETÓW TERENOWYCH ORGANIZACJI PARTII

Zaleca się ustalenie następujących terminów zwoływania plenarnych posiedzeń komitetów terenowych organizacji partii: Plenum KC komunistycznej partii republiki związkowej, komitetu krajowego, komitetu obwodowego partii zwołuje się co najmniej raz na dwa miesiące; plenum komitetu okręgowego partii — co najmniej raz na półtora miesiąca; plenum komitetu miejskiego i rejonowego partii — co najmniej raz na miesiąc.

Ustalenie wymienionych wyżej terminów zwoływania plenarnych posiedzeń spowodowane jest koniecznością zbliżenia kierownictwa terenowych organów partyjnych do życia organizacji partyjnych. Zwiększy to rolę i aktywność członków komitetów partyjnych w rozwiązywaniu zadań stojących przed organizacjami partyjnymi, przyczyni się do dalszego rozwoju demokracji wewnątrzpartyjnej, do rozwijania samokrytyki i krytyki oddolnej oraz do wzmożenia kontroli wykonania dyrektyw partii i uchwał terenowych organizacji partyjnych.

* * *

Takie są zasadnicze zmiany i uzupełnienia do Statutu Partii Komunistycznej, które Komitet Centralny wnosi pod obrady obecnego Zjazdu.

Projekt zmienionego Statutu był szeroko omawiany w podstawowych organizacjach partyjnych, na konferencjach, na zjazdach komunistycznych partii republik związkowych.

Dyskusja toczyła się wszędzie w atmosferze ogromnej aktywności mas członkowskich naszej partii i całkowitej wolności krytyki. Projekt zmienionego Statutu powitany został z głębokim zadowoleniem i jest jednomyślnie aprobowany przez wszystkich komunistów, przez wszystkie organizacje partyjne.

Szeroka dyskusja nad projektem Statutu, zgłoszone przy tym uwagi, poprawki i uzupełnienia świadczą, że wszyscy komuniści ożywieni są głęboką troską o dalsze umocnienie partii i zwiększenie jej zdolności bojowej.

Wprowadzenie do Statutu partii zaproponowanych przez Komitet Centralny zmian i uzupełnień przyczyni się do podniesienia poziomu pracy organizacyjnej we wszystkich organizacjach partyjnych i w partii jako całości.

Towarzysze!

Nasza Partia Komunistyczna przebyła chlubną drogę walki i zwycięstw. Pod jej kierownictwem narody Związku Radzieckiego zbudowały społeczeństwo socjalistyczne i swymi epokowymi zwycięstwami dokumentują przed całym światem wyższość socjalistycznego systemu gospodarki nad kapitalistycznym, wywierając ogromny wpływ na umocnienie obozu pokoju, demokracji i socjalizmu, na zespolenie wszystkich narodów miłujących pokój, przeciwko podżegaczom do nowej wojny.

Swą ofiarną pracą w służbie ojczyzny partia nasza zdobyła bezgranicz-

ne zaufanie, miłość i przywiązanie narodu radzieckiego. Siła naszej partii tkwi w jej nierozerwalnej więzi z najszerszymi masami pracującymi. Z tego ożywczego źródła partia czerpie energię do nowych zwycięstw. Wyrazem głębokiej więzi partii z masami i bezgranicznego zaufania do polityki i kierownictwa partii jest rosnąca wciąż polityczna i zawodowa aktywność robotników, chłopów i inteligencji naszego kraju.

Z ogromną energią realizują ludzie radzieccy gigantyczne plany dalszego rozwoju socjalistycznego przemysłu i rolnictwa, nauki i kultury społeczeństwa radzieckiego. W całym naszym niezmierzonym kraju wre gigantyczna, twórcza praca, wznosi się nowe fabryki, potężne elektrownie, buduje się nowe kanały i systemy irygacyjne. Coraz większego rozmachu nabierają prace nad przeobrażeniem przyrody.

Nasze państwo socjalistyczne, które chlubnie wytrzymało wszystkie próby stało się jeszcze bardziej trwałe i potężne. Jeszcze bardziej okrzepła moralno-polityczna jedność społeczeństwa radzieckiego i przyjaźń narodów Związku Radzieckiego.

Partia Komunistyczna mobilizuje swoje siły i porywa milionowe masy robotników, chłopów i inteligencji do wykonania jeszcze wspanialszych planów budownictwa gospodarczego i kulturalnego.

XIX Zjazd Partii Komunistycznej, po wysłuchaniu i przedyskutowaniu referatu sprawozdawczego sekretarza KC WKP(b) towarzysza Malenkowa o pracy KC WKP(b), jednomyślnie zaaprobował linię polityczną i działalność praktyczną Komitetu Centralnego partii.

XIX Zjazd naszej partii uzbraja partię i naród radziecki w gigantyczny program prac nad budową społeczeństwa komunistycznego. Zadania postawione przez Zjazd partii otwierają szerokie perspektywy nowego, potężnego rozwoju ekonomiki i kultury, znacznego wzrostu dobrobytu narodu radzieckiego. Wykonanie tych zadań będzie wielkim krokiem na drodze stopniowego przechodzenia naszego kraju od socjalizmu do komunizmu.

Pomyślne rozwiązanie postawionych zadań będzie wymagało wiele sił i energii. Towarzysz Stalin uczy, że zwycięstwo nie przychodzi samo, że trzeba je zdobyć w uporczywej walce, drogą przezwyciężenia przeszkód i trudności, które napotykamy na naszej drodze. Partia jeszcze bardziej zespala swe szeregi, jeszcze wyżej podnosi miano i znaczenie członka partii, rolę i odpowiedzialność każdego komunisty, każdej organizacji partyjnej w walce o sprawę partii, o sprawę komunizmu.

Statut partii, który Zjazd uchwala — to dokument o ogromnej sile organizującej i mobilizującej. Będzie on ważnym instrumentem wzmożenia wychowania ideowego komunistów, kadr partii i państwa w duchu leninizmu, dalszego rozwijania demokracji wewnątrzpartyjnej, krytyki i samokrytyki. Statut podniesie na nowy, wyższy poziom pracę organizacyjną partii.

Uzbrojona w zwycięską naukę marksizmu-leninizmu Partia Komunistyczna jeszcze ściślej zespala milionowe masy pracujące naszego kraju pod wielkim sztandarem Lenina - Stalina. *(Burzliwe oklaski).*

Niech żyje potężna Partia Komunistyczna zdecydowanie prowadząca naród radziecki do nowych zwycięstw, do triumfu komunizmu! *(Długotrwałe oklaski).*

Niech żyje genialny wódz partii i narodu, twórca i organizator wszystkich naszych zwycięstw — towarzysz Stalin! *(Burzliwe, długo nie milknące oklaski, przechodzące w owację; wszyscy wstają).*

Przemówienie tow. Ł. M. Kaganowicza

Towarzysze! Komitet Centralny partii polecił mi przedstawić XIX Zjazdowi wniosek w sprawie ponownego opracowania programu naszej partii.

Na XVIII Zjeździe wybrana została komisja, której poruczono zmianę programu WKP(b). Jak wiadomo, partia straciła wybitnych towarzyszy, którzy byli członkami komisji — towarzyszy Kalinina, Żdanowa, Szczerbakowa, Jarosławskiego. Komisja nie mogła wykonać powierzonego jej zadania. Wielka Wojna Narodowa i likwidowanie następstw wojny, zakrojona na ogromną skalę odbudowa gospodarki narodowej przeszkodziły komisji w zakończeniu jej pracy.

Obecnie, po XIX Zjeździe partii warunki wykonania tego skomplikowanego zadania będą bardziej sprzyjające. Wzbogaciliśmy się o doświadczenia nabyte w latach Wielkiej Wojny Narodowej, w której zwyciężył nasz radziecki ustrój społeczny i państwowy, nasz socjalistyczny system gospodarki, nasza okryta chwałą Armia Radziecka. Wzbogaciliśmy się o doświadczenia powojennej odbudowy i dalszego rozwoju gospodarki narodowej.

Obecny okres pracy naszej partii różni się zasadniczo od okresu 1919 roku, kiedy uchwalano program naszej partii. W okresie od VIII Zjazdu, na którym uchwalony został obecny program, zaszły gruntowne zmiany zarówno w dziedzinie stosunków międzynarodowych jak i w dziedzinie budowy socjalizmu w ZSRR.

W latach, które dzielą nas od VIII Zjazdu partii, kraj nasz przekształcił się z zacofanego kraju rolniczego w potężne socjalistyczne mocarstwo przemysłowo-kołchozowe. Zlikwidowana została istniejąca wówczas wielokładowość gospodarki, panuje niepodzielnie socjalistyczny system gospodarki i własność socjalistyczna w dwóch jej formach — ogólnonarodowej i kołchozowej. Kraj nasz zmienił się nie do poznania. Pod kierownictwem towarzysza Stalina zbudowany został w naszym kraju socjalizm.

W ciągu minionych trzydziestu lat, a zwłaszcza dzięki historycznemu zwycięstwu Związku Radzieckiego w Wielkiej Wojnie Narodowej, wzrosły niezmiernie potęga i autorytet państwa radzieckiego. Wyniki walki i zwycięstw naszej partii i narodu radzieckiego, nasze osiągnięcia przedstawione zostały dobitnie w referatach i przemówieniach, wygłoszonych na XIX Zjeździe partii.

W związku z tymi wszystkimi zmianami szereg tez programu naszej partii i sformułowane w nim zadania nie odpowiadają więcej obecnym warunkom i nowym zadaniom partii, ponieważ zostały już zrealizowane

w okresie minionym. Dlatego też ponowne opracowanie programu naszej partii jest sprawą nadzwyczaj palącą.

Na przestrzeni trzydziestu z górą lat od chwili uchwalenia programu, partia i jej wódz, towarzysz Stalin, kierując się twórczym marksizmem-leninizmem, posuwali naprzód teorię partyjną, rozwijali i wzbogacali nowymi odkryciami naukowymi teorię Marksa-Engelsa-Lenina.

W swych genialnych dziełach towarzysz Stalin opracował wszystkie najważniejsze zagadnienia programowe: o budowie socjalizmu i komunizmu w jednym kraju, o dwóch stronach zagadnienia budowy socjalizmu i komunizmu w naszym kraju w warunkach otoczenia kapitalistycznego, o socjalistycznym uprzemysłowieniu kraju, o kolektywizacji rolnictwa, o państwie socjalistycznym, o narodach socjalistycznych, o marksistowskiej teorii językoznawstwa oraz szereg innych doniosłych problemów teoretycznych i praktycznych.

Opracowany ponownie program powinien w pełni uwzględnić to wszystko nowe, co wniósł do skarbnicy marksizmu-leninizmu nasz wódz i nauczyciel — wielki Stalin. *(Burzliwe oklaski).*

Ponownie opracowany program partii powinien uogólnić epokowe, o światowym znaczeniu doświadczenie Wielkiej Październikowej Rewolucji Socjalistycznej, doświadczenie zbudowania socjalizmu w ZSRR i wytyczyć dalsze drogi prowadzące do wykonania głównego zadania partii — zbudowania społeczeństwa komunistycznego w drodze stopniowego przechodzenia od socjalizmu do komunizmu.

Dla ponownego opracowania programu i wytyczenia dalszej drogi budownictwa komunizmu decydujące znaczenie ma fakt, że w przededniu XIX Zjazdu partia nasza otrzymała nową klasyczną pracę towarzysza Stalina „Ekonomiczne problemy socjalizmu w ZSRR".

Ta genialna praca stanowi wydarzenie największej wagi w ideowo-teoretycznym życiu naszej partii, wszystkich narodów Związku Radzieckiego i wszystkich bratnich partii komunistycznych.

Jest wielkim naszym szczęściem, że genialna twórczość teoretyczna wielkiego Stalina stale, nieprzerwanie wzbogaca i uzbraja naszą partię i nasz naród, budujący komunizm. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

W „Ekonomicznych problemach socjalizmu w ZSRR" towarzysz Stalin sformułował i rozwiązał następujące podstawowe zagadnienia: charakter praw ekonomicznych w warunkach socjalizmu, produkcja towarowa w warunkach socjalizmu, prawo wartości w warunkach socjalizmu, środki podniesienia własności kołchozowej do poziomu własności ogólnonarodowej, podstawowe prawa ekonomiczne współczesnego kapitalizmu i socjalizmu, trzy podstawowe warunki wstępne przejścia od socjalizmu do komunizmu, likwidacja istotnych różnic między miastem a wsią, między pracą umysłową a fizyczną, rozpadnięcie się jednolitego rynku światowego i pogłębienie się kryzysu światowego systemu kapitalistycznego, nieuchronność wojen między krajami kapitalistycznymi.

Historyczne znaczenie nowej pracy towarzysza Stalina wynika z tego, że w Związku Radzieckim wykonane zostało zadanie zbudowania socjalizmu i obecnie stanęły przed partią w całym swym ogromie nowe zadania — zapewnienia stopniowego przechodzenia od socjalizmu do komunizmu. Nowe dzieło towarzysza Stalina daje teoretyczne i praktyczne rozwiąza-

nie najważniejszych problemów, jakie stanęły przed partią w nowych warunkach historycznych. Przy ponownym opracowaniu programu partii należy kierować się podstawowymi tezami pracy towarzysza Stalina „Ekonomiczne problemy socjalizmu w ZSRR".

Genialna praca towarzysza Stalina ma ogromne znaczenie międzynarodowe. Narodowi radzieckiemu, kierowanemu przez naszą partię, oświetla ona blaskiem geniuszu stalinowskiego drogę do dalszego umocnienia naszego państwa i do jak najrychlejszego zbudowania komunizmu w naszym kraju. *(Oklaski).*

Nasza wielka partia, po ponownym opracowaniu programu partii w oparciu o podstawowe tezy dzieła towarzysza Stalina „Ekonomiczne problemy socjalizmu w ZSRR", poprowadzi naród radziecki jeszcze szybciej naprzód, do zupełnego zwycięstwa komunizmu. *(Burzliwe oklaski).*

Zgłaszam następujący projekt rezolucji XIX Zjazdu o ponownym opracowaniu programu Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego:

XIX Zjazd partii stwierdza, że w okresie od VIII Zjazdu partii (1919 rok), na którym uchwalony został istniejący program partii, zaszły gruntowne zmiany zarówno w dziedzinie stosunków międzynarodowych, jak i w dziedzinie budowy socjalizmu w ZSRR, w związku z czym szereg tez programu i sformułowane w nim zadania partii — ponieważ zostały już w tym okresie zrealizowane — nie odpowiadają już obecnym warunkom i nowym zadaniom partii.

Zważywszy powyższe Zjazd postanawia:

1) Uznać za konieczne i aktualne dokonanie ponownego opracowania obecnego programu partii.

2) Przy ponownym opracowaniu programu kierować się podstawowymi tezami pracy towarzysza Stalina „Ekonomiczne problemy socjalizmu w ZSRR".

3) Dokonanie ponownego opracowania programu partii powierzyć Komisji w następującym składzie: towarzysz Stalin — przewodniczący Komisji. *(Burzliwe oklaski, przechodzące w owację).* Członkowie Komisji: tow. tow. Beria, Czesnokow, Judin, Kaganowicz, Kuusinen, Malenkow, Mołotow, Pospiełow, Rumiancew, Saburow.

4) Projekt ponownie opracowanego programu partii przedstawić do rozpatrzenia następnemu Zjazdowi Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego. *(Burzliwe oklaski, wszyscy wstają).*

Sprawozdanie Komisji Mandatowej XIX Zjazdu WKP(b)

Referent N. M. Piegow

Towarzysze! Pozwólcie, że z polecenia Komisji Mandatowej złożę Zjazdowi sprawozdanie z wyników pracy Komisji.

Komisja Mandatowa sprawdziła pełnomocnictwa każdego delegata, wybranego na XIX Zjazd partii, i stwierdziła, że wybory wszędzie odbyły się zgodnie z uchwałą Komitetu Centralnego WKP(b) o normach przedstawicielstwa i trybie wyborów delegatów na Zjazd. W organizacjach partyjnych RSFRR delegaci na Zjazd wybierani byli na konferencjach partyjnych obwodów, krajów i republik autonomicznych, w innych republikach związkowych, z wyjątkiem Ukrainy — na zjazdach komunistycznych partii republik związkowych. Na Ukrainie delegaci na XIX Zjazd partii wybrani zostali na obwodowych konferencjach partyjnych. Komuniści, należący do organizacji partyjnych Armii Radzieckiej, Marynarki Wojennej i jednostek pogranicznych Ministerstwa Bezpieczeństwa Państwowego, wybierali delegatów na XIX Zjazd partii razem z odpowiednimi terytorialnymi organizacjami partyjnymi na obwodowych i krajowych konferencjach partyjnych bądź na zjazdach komunistycznych partii republik związkowych.

Komitet Centralny partii ustalił, jak wiadomo, następujące normy przedstawicielstwa na XIX Zjazd partii: jeden delegat z głosem decydującym na pięć tysięcy członków partii i jeden delegat z głosem doradczym na pięć tysięcy kandydatów na członków partii. Na wszystkich konferencjach partyjnych i zjazdach komunistycznych partii republik związkowych podczas wyborów delegatów na Zjazd normy te były przestrzegane. Wszędzie wybory delegatów odbyły się, zgodnie ze Statutem partii, w głosowaniu tajnym. Wszyscy delegaci na Zjazd otrzymali wymaganą większość głosów.

Komisja Mandatowa stwierdza, że wybory delegatów na XIX Zjazd partii przeprowadzone zostały we wszystkich organizacjach partyjnych w sposób właściwy, bez jakichkolwiek naruszeń ustalonego trybu wyborów. Komisja uznała za ważne pełnomocnictwa wszystkich delegatów wybranych na Zjazd.

Wybory delegatów na XIX Zjazd partii na wszystkich zjazdach komunistycznych partii republik związkowych i na konferencjach partyjnych odbywały się w atmosferze wielkiego entuzjazmu, wielkiej aktywności i wysokiego poziomu organizacyjnego komunistów i organizacji partyjnych w ogóle, pod znakiem rozwijania rzeczowej i zasadniczej krytyki i samokrytyki.

Wybory delegatów na Zjazd wykazały niezachwianą jedność naszej partii, bezgraniczne oddanie wszystkich komunistów wielkiej sprawie Lenina-Stalina, ich bojową gotowość ofiarnej walki o całkowite zwycięstwo komunizmu. Partia nasza przyszła na swój XIX Zjazd jednolita i potężna, zwarta wokół Komitetu Centralnego, wokół swego wielkiego wodza i nauczyciela, towarzysza Stalina. *(Burzliwe oklaski).*

* * *

Towarzysze! Ogółem wybrano na XIX Zjazd partii 1192 delegatów z głosem decydującym i 167 delegatów z głosem doradczym. Komisja Mandatowa stwierdza, że wszyscy oni obecni są na Zjeździe.

Jaskrawym dowodem umocnienia więzi partii z masami, wzrostu jej autorytetu w narodzie jest wzrost szeregów partii. Na dzień 1 października 1952 roku, według danych ewidencji personalnej, WKP(b) liczy 6 013 259 członków partii i 868 886 kandydatów na członków partii, razem 6 882 145 ludzi. W przededniu XVIII Zjazdu partia liczyła w swoich szeregach 2 477 666 ludzi, w tej liczbie 1 588 852 członków partii i 838 814 kandydatów na członków partii. Tak więc w okresie między XVIII i XIX Zjazdem stan liczebny partii wzrósł o 4 404 000 ludzi.

Wiadomo, że podczas Wielkiej Wojny Narodowej partia nasza straciła niemało swoich wspaniałych synów, którzy ofiarnie walczyli na frontach i w oddziałach partyzanckich na tyłach wroga. Mimo to w okresie między XVIII a XIX Zjazdem liczba członków i kandydatów partii nie tylko nie zmniejszyła się, lecz wzrosła prawie trzykrotnie, co jest dobitnym dowodem potężnej siły przyciągającej sztandaru naszej partii, bezgranicznej miłości i oddania narodu radzieckiego dla wielkiej Partii Komunistycznej. *(Oklaski).*

* * *

Spośród delegacji wybranych na Zjazd przez konferencje partyjne obwodów, krajów i republik autonomicznych Federacji Rosyjskiej najliczniejsza jest delegacja moskiewska, w skład której wchodzi 129 delegatów z głosem decydującym, reprezentujących 646 000 członków partii. W związku z tym zaznaczyć należy, że w przededniu XIV Zjazdu cała nasza partia liczyła w swoich szeregach 643 000 członków. Delegacja leningradzka liczy w swoim składzie 60 delegatów z głosem decydującym, gorkowska — 25, swierdłowska — 23, rostowska — 18, saratowska — 18, chabarowska — 18, krasnodarska — 17, woroneska 17, delegacja Kraju Nadmorskiego — 17, czelabińska — 16, kujbyszewska — 16, baszkirska — 15, tatarska — 15, mołotowowska — 14, kemerowska — 14, ałtajska — 14 delegatów.

Partię Komunistyczną Ukrainy reprezentuje na Zjeździe 153 delegatów z głosem decydującym, w tym delegacja kijowskiej obwodowej organizacji partyjnej liczy 20 delegatów, charkowskiej — 16, stalinowskiej — 15, dniepropietrowskiej — 12 delegatów. Najliczniejszymi delegacjami komunistycznych partii republik związkowych są również: delegacja Kazachstanu, licząca 42 delegatów z głosem decydującym, Gruzji — 32, Białorusi — 28, Uzbekistanu — 25, Azerbejdżanu — 23 delegatów.

Należy powiedzieć, że wiele organizacji partyjnych mogłoby mieć na obecnym Zjeździe większą liczbę delegatów z głosem decydującym, niż mają, gdyby w organizacjach tych lepiej była postawiona praca z kandydatami. Staż kandydacki, jak o tym słusznie mówią tezy referatu towarzysza Chruszczowa, często staje się czczą formalnością i u znacznej części kandydatów przeciąga się na wiele lat. W organizacji partyjnej Ukrainy jest około 62 tysięcy kandydatów z przeterminowanym stażem, w moskiewskiej — 34 tysiące, w organizacji Kazachstanu — ponad 22 tysiące, w organizacji Uzbekistanu — przeszło 17 tysięcy, w leningradzkiej — 14 tysięcy.

Od XVIII Zjazdu WKP(b) nie tylko zwiększył się stan liczebny naszej partii, lecz wzrosła również znacznie liczba organizacji partyjnych.

Skład partii na dzień Zjazdu wynosił: 15 komunistycznych partii republik związkowych, 8 krajowych, 167 obwodowych, 36 okręgowych, 544 miejskich i 4 886 rejonowych organizacji partyjnych.

Po raz pierwszy w wyborach delegatów na Zjazd naszej partii wzięły udział organizacje partyjne szeregu republik, obwodów, miast i rejonów, które weszły w skład Związku Radzieckiego w okresie między XVIII i XIX Zjazdem. Są to przede wszystkim organizacje partyjne czterech nowych republik związkowych, które zespoliły się z bratnią rodziną narodów Związku Radzieckiego: Litewskiej SRR, Mołdawskiej SRR, Łotewskiej SRR i Estońskiej SRR.

Pozwólcie nieco szczegółowiej omówić dane dotyczące delegacji wybranych na XIX Zjazd przez komunistyczne partie republik nadbałtyckich. Dane te są przekonywającym świadectwem stałego wzrostu autorytetu partii i bezgranicznego zaufania, jakim darzą ją masy pracujące nowych republik, które stosunkowo niedawno wyzwoliły się z niewoli kapitalistycznej. Na 1 stycznia 1941 roku Komunistyczna Partia Łotwy liczyła zaledwie 2 800 komunistów. Na naszym Zjeździe delegacja Łotwy reprezentuje 50 tysięcy członków partii. Delegacja Komunistycznej Partii Litwy reprezentuje na XIX Zjeździe 36 tysięcy komunistów, podczas gdy w styczniu 1941 roku do Komunistycznej Partii Litwy należało zaledwie około 2,5 tysiąca ludzi. Dwanaście lat temu, kiedy naród estoński wkroczył na drogę socjalizmu, Komunistyczna Partia Estonii liczyła 2 tysiące ludzi. Obecnie organizacja partyjna Estonii liczy około 31 tysięcy komunistów.

Republiki nadbałtyckie, które w praktyce przystąpiły do budownictwa socjalizmu dopiero po wojnie, w ciągu krótkiego czasu przy pomocy narodów innych bratnich republik nie tylko posunęły się daleko naprzód w dziedzinie industrializacji, lecz przestawiły też drobną gospodarkę chłopską na drogę socjalizmu, zakończyły kolektywizację rolnictwa, pomyślnie rozwijają narodową w formie i socjalistyczną w treści kulturę.

Na Zjeździe partii po raz pierwszy reprezentowane są również organizacje partyjne zachodnich obwodów Ukrainy, liczące ponad 100 tysięcy komunistów, i organizacje partyjne zachodnich obwodów Białorusi, liczące około 33 tysięcy członków i kandydatów partii.

W pracach Zjazdu biorą udział delegaci organizacji partyjnej nowego, kaliningradzkiego obwodu, utworzonego na terytorium dawnych Prus Wschodnich, które były gniazdem imperialistycznej reakcji i bazą wypadową napaści na naszą ojczyznę.

W wyborach delegatów na XIX Zjazd wzięli również udział komuniści takich rejonów, jak Południowy Sachalin i Wyspy Kurylskie, zjednoczonych w granicach naszej ojczyzny.

Należy zaznaczyć, że w okresie między XVIII i XIX Zjazdem partii powstała duża ilość nowych podstawowych organizacji partyjnych w zakładach przemysłowych, na budowlach, stacjach maszynowo-traktorowych, w sowchozach, kołchozach, na uczelniach. Liczba organizacji podstawowych zwiększyła się w tym czasie o 237 245, czyli przeszło trzykrotnie.

Największa liczba nowych organizacji partyjnych powstała na budowlach, gdzie liczba ich wzrosła prawie czterokrotnie. W ciągu ostatnich kilku lat powstały duże organizacje partyjne na wielkich budowlach komunizmu: w Kujbyszewskiej Elektrowni Wodnej, gdzie mamy 2 550 komunistów, w Stalingradzkiej Elektrowni Wodnej — 1 862 komunistów, na budowie Głównego Kanału Turkmeńskiego — 747, na budowie Kachowskiej Elektrowni Wodnej — 640, na budowie Moskiewskiego Uniwersytetu Państwowego — 759 członków i kandydatów partii. Duże organizacje partyjne powstały również w wielu zakładach przemysłowych, które zaczęły pracować w okresie między XVIII i XIX Zjazdem. Należą do nich organizacje partyjne: Kujbyszewskich Państwowych Zakładów Łożysk Kulkowych, liczących 1 224 komunistów, Moskiewskiej Fabryki Samochodów Małolitrażowych — 1 170, Ałtajskiej Fabryki Traktorów — 1 096, Uralskiej Fabryki Samochodów imienia Stalina — 1 090 komunistów, organizacje partyjne Lipeckiej, Mińskiej i Władimirskiej Fabryki Traktorów, Tulskiej Fabryki Kombajnów Samobieżnych, Kutaiskiej i Mińskiej Fabryki Samochodów i wielu innych zakładów.

Jest rzeczą znamienną, że od czasu XVIII Zjazdu partii liczba organizacji podstawowych w kołchozach wzrosła przeszło sześciokrotnie, a na uczelniach — prawie siedmiokrotnie.

Takie są podstawowe dane o stanie liczebnym delegatów na XIX Zjazd partii i reprezentowanych na nim organizacji partyjnych.

W skład delegatów na Zjazd wchodzą pracownicy wszystkich dziedzin pracy partyjnej i państwowej, socjalistycznej gospodarki i kultury.

Charakterystyczne są dane dotyczące wykształcenia delegatów na Zjazd. Spośród 1 192 delegatów na Zjazd 709 posiada wyższe wykształcenie, 84 — nie ukończone wyższe, 223 — średnie i 176 — nie ukończone średnie albo początkowe.

Te dane o składzie delegatów na XIX Zjazd partii obrazują nieustanny wzrost poziomu kulturalnego członków naszej partii i całego narodu radzieckiego.

Wśród 709 delegatów na Zjazd posiadających wyższe wykształcenie jest 282 inżynierów, 68 agronomów, zootechników i innych specjalistów rolnictwa, 98 nauczycieli, 18 ekonomistów, 11 lekarzy, 7 prawników. Fakt, że w składzie delegatów na Zjazd jest tak wielka ilość specjalistów różnych dziedzin gospodarki i kultury, świadczy raz jeszcze, że w kraju naszym wysoko ceni się i śmiało wysuwa się ludzi kulturalnych i dobrze znających swój odcinek pracy, zdolnych posuwać naprzód pracę na tym odcinku.

W pracach Zjazdu bierze udział 65 delegatów posiadających stopnie i tytuły naukowe, 58 laureatów Nagród Stalinowskich, wśród których obok znanych działaczy nauki i techniki są robotnicy zatrudnieni w produkcji i kołchoźnicy odznaczeni tą wysoką nagrodą za wybitne osiągnięcia i gruntowne udoskonalenie metod pracy wytwórczej.

* * *

Towarzysze! Dane dotyczące składu delegatów na Zjazd według stażu partyjnego i wieku mówią o tym, że partia nasza konsekwentnie wprowadza w życie wskazanie towarzysza Stalina o konieczności utrzymania kursu na kojarzenie i jednoczenie starych i młodych kadr w jednym zgranym zespole kierowniczej pracy partii i państwa. Śmiało wysuwając nowych młodych pracowników partia w pełnej mierze wykorzystuje w pracy kierowniczej stare kadry posiadające duże doświadczenie i znajomość sprawy.

Skład delegatów na Zjazd według stażu partyjnego przedstawia się w sposób następujący: sprzed 1917 roku — 1,2%, od 1917 do 1920 roku — 6,2%, od 1921 do 1930 roku — 36,4%, od 1931 do 1940 roku — 36%, od 1941 do 1945 roku — 16,1%, od 1946 roku i później — 4,1%.

Tak więc członków partii ze stażem sprzed 1920 roku, którzy przeszli wielką szkołę pracy podziemnej i wojny domowej, jest w składzie delegatów na Zjazd 7,4%. Członków partii ze stażem od 1921 do 1940 roku jest w składzie delegatów na Zjazd 72,4%.

Według wieku: delegatów na Zjazd do 35 lat jest 5,9%, od 36 do 40 lat — 17,7%, od 41 do 50 lat — 61,1% i powyżej 50 lat — 15,3%.

Na Zjazd partii wybrani zostali delegaci 37 narodowości: Rosjanie, Ukraińcy, Białorusini, Azerbejdżańczycy, Gruzini, Ormianie, Kazachowie, Uzbecy, Turkmeni, Kirgizi, Tadżycy, Karelowie, Litwini, Łotysze, Estończycy, Mołdawianie, Tatarzy, Baszkirzy, Buriaci, Czuwasze, Mordwini, Udmurtowie, Osetyńcy, Komi, Jakuci, Maryjczycy, narodowości Dagestanu i inni.

Wielonarodowy skład delegatów na Zjazd — to najlepszy dowód tego, że partia Lenina-Stalina jest uosobieniem niezachwianej przyjaźni i braterskiej współpracy narodów naszego państwa i wysoko dzierży sztandar proletariackiego internacjonalizmu.

* * *

Wśród delegatów na Zjazd z głosem decydującym jest 147 kobiet, czyli 12,3% ogólnej liczby delegatów. Na XVIII Zjeździe było 9,1% kobiet. Dane te mówią o dużej pracy dokonanej przez partię w dziedzinie wysuwania kobiet do pracy kierowniczej w organach partyjnych, radzieckich i gospodarczych.

Wśród delegatów z głosem decydującym, wybranych przez iwanowowską organizację partyjną, kobiety stanowią 50%. W składzie delegacji kostromskiej jest 33% kobiet, kalininowskiej — 25%, gorkowskiej i uzbekistańskiej — 20%.

Wśród kobiet wybranych jako delegaci na XIX Zjazd partii jest 6 sekretarzy komitetów obwodowych i KC komunistycznych partii republik związkowych, 36 sekretarzy miejskich, okręgowych i rejonowych komitetów

partii, 7 sekretarzy organizacji podstawowych, 10 pracowników radzieckich na kierowniczych stanowiskach, 4 dyrektorów przedsiębiorstw, 19 przewodniczących kołchozów, 3 dyrektorów MTS i sowchozów. Wśród delegatek na Zjazd jest 14 Bohaterów Pracy Socjalistycznej, 8 laureatek Nagród Stalinowskich, 20 delegatek do Rady Najwyższej ZSRR i 26 delegatek do rad najwyższych republik związkowych.

Należy jednak zaznaczyć, że w niektórych organizacjach partyjnych nie poświęca się widać dość uwagi sprawie wysuwania kobiet do pracy kierowniczej. Tym tylko można sobie wytłumaczyć fakt, że w składzie niektórych dużych delegacji jest bardzo mało kobiet. Tak na przykład w składzie delegacji Białorusi, liczącej 28 delegatów z głosem decydującym, są tylko 2 kobiety, podczas gdy na Białorusi jest wśród członków partii 18 tysięcy kobiet. W składzie krasnodarskiej krajowej organizacji partyjnej jest 12 tysięcy kobiet, a na Zjazd wybrano na 17 delegatów tylko jedną kobietę. W delegacji kijowskiej wśród 20 delegatów jest tylko jedna kobieta. Wśród delegatów z głosem decydującym, wybranych przez Komunistyczną Partię Mołdawii, nie ma ani jednej kobiety. *(Na sali ożywienie).*

* *
*

Pozwólcie, że zreferuję dane o składzie delegatów na Zjazd z głosem doradczym.

Spośród 167 delegatów na Zjazd z głosem doradczym 69 delegatów, czyli 41,3%, posiada wyższe wykształcenie, 68 delegatów, czyli 40,7% — nie ukończone wyższe albo średnie wykształcenie.

Według stażu partyjnego delegatów z głosem doradczym można podzielić w sposób następujący: sprzed 1920 roku — 2,4%, od 1921 do 1930 roku — 24,5%, od 1931 do 1940 roku — 35,9%, od 1941 roku i później — 37,2%.

* *
*

Komisja Mandatowa uważa za konieczne zakomunikować, że 66 delegatów na XIX Zjazd partii za wybitne osiągnięcia i ofiarną pracę dla dobra naszej ojczyzny odznaczonych zostało przez Rząd Radziecki zaszczytnym mianem Bohatera Pracy Socjalistycznej.

W pracach naszego Zjazdu bierze udział 62 Bohaterów Związku Radzieckiego, którzy w walkach z wrogami wsławili naszą ojczyznę, siłę i potęgę bohaterskiej Armii Radzieckiej. *(Oklaski).*

Towarzysze! Skład delegatów wskazuje, że organizacje partyjne wybrały na XIX Zjazd partii najlepszych, najbardziej aktywnych członków naszej partii, tych, którzy bohatersko walczyli o wolność i niepodległość naszej ojczyzny w latach Wielkiej Wojny Narodowej i z poświęceniem pracują nad wcieleniem w życie wielkiego stalinowskiego programu budownictwa komunizmu w naszym kraju. *(Oklaski).*

Niech żyje i cieszy się zdrowiem przez długie, długie lata ku radości partii i narodu nasz wielki wódz — towarzysz Stalin! *(Długotrwałe oklaski).*

DYSKUSJA*)

Przemówienie tow. N. Pałoliczewa

(Białoruska SRR)

Towarzysze! W sprawozdaniu Komitetu Centralnego WKP(b) tow. Malenkow przedstawił Zjazdowi bohaterską walkę, którą partia nasza pod kierownictwem towarzysza Stalina toczyła w okresie od XVIII do XIX Zjazdu partii.

Przedstawione w sprawozdaniu Komitetu Centralnego zadania naszej partii w dziedzinie polityki wewnętrznej i zagranicznej zapewniają dalsze wzmocnienie potęgi naszej ojczyzny jako kierowniczej siły międzynarodowego obozu pokoju, demokracji i socjalizmu, dalsze zwycięskie posuwanie się naszego społeczeństwa do komunizmu. Nie ulega żadnej wątpliwości, że cały naród radziecki gorąco zaaprobuje i poprze tę politykę, że jeszcze ściślej zespoli swe szeregi wokół partii, swego wodza i nauczyciela, towarzysza Stalina. *(Oklaski).*

Wraz z całym narodem radzieckim lud pracujący Białorusi z największą radością, zwiększeniem aktywności politycznej i wzmożoną pracą powitał uchwałę o zwołaniu XIX Zjazdu naszej partii. Opublikowane w związku ze Zjazdem materiały są uważnie studiowane przez ludność pracującą Republiki i szeroko omawiane w organizacjach partyjnych. Na samych tylko zebraniach podstawowych organizacji partyjnych, które odbyły się niedawno, zabrało głos 85 tys. komunistów; zaaprobowali oni jednomyślnie materiały ogłoszone w związku ze Zjazdem i wnieśli wiele propozycji i uwag. Wszystkie te propozycje i uwagi przekazane zostały KC WKP(b).

Szczególnie gorąco wita naród białoruski nowe plany naszej partii w dziedzinie rozwoju gospodarki narodowej Kraju Rad. Ma on ku temu głębokie podstawy. W okresie między XVIII i XIX Zjazdem partii naród białoruski przeszedł ciężkie próby. Wiele rzeczy pozostało w jego pamięci, w sercach milionów ludzi pracy Białorusi Radzieckiej.

Wiadomo powszechnie, w jak znacznym stopniu zniszczona została Białoruś w okresie Wielkiej Wojny Narodowej i czasowej okupacji. Naród białoruski w całej pełni zdaje sobie sprawę, że takie zniszczenie gospodarki narodowej w innych warunkach, w warunkach kapitalizmu, mogłoby doprowadzić do całkowitego zubożenia narodu i do jego wyniszczenia. Tylko dzięki ustrojowi radzieckiemu, dzięki trosce Komitetu Centralnego

*) Podajemy pełny tekst przemówień niektórych uczestników dyskusji. (Red.)

WKP(b), Rządu Związkowego i osobistej trosce towarzysza Stalina, Białoruś szybko odbudowała swą gospodarkę i poszła dalej drogą uprzemysłowienia, drogą potężnego rozwoju całej socjalistycznej gospodarki i kultury.

Towarzysze! Szybkie odrodzenie się gospodarki narodowej Białorusi po Wojnie Narodowej — to triumf leninowsko-stalinowskiej polityki narodowościowej, to wymowny przykład słusznego rozwiązania kwestii narodowej, problemu współpracy narodów w wielonarodowym państwie.

Zniszczony doszczętnie w czasie wojny przemysł Białorusi dziś jest już całkowicie odbudowany i rozwija się nadal, a produkcja przemysłowa 1952 roku przekracza o 50 procent produkcję przedwojenną. O szybkim rozwoju przemysłu Białorusi świadczy fakt, że przeciętny roczny przyrost produkcji przemysłowej w okresie pięcioletnim wyniósł 41 procent, a moc elektrowni wzrosła w porównaniu z okresem przedwojennym 2,5 raza. Przedwojenny przemysł Białorusi opierał się w pewnym stopniu na wykorzystywaniu zasobów surowcowych Republiki. Główne miejsce w jego rozwoju zajmował przemysł spożywczy, lekki i terenowy. Rozwijając wszechstronnie te gałęzie przemysłu, opierającego się na surowcach lokalnych, Komunistyczna Partia Białorusi poświęca szczególną uwagę rozwojowi przemysłu budowy maszyn, którego produkcja wzrosła w porównaniu z poziomem przedwojennym 15-krotnie.

Z inicjatywy towarzysza Stalina powstały na Białorusi nowe gałęzie przemysłu, jak na przykład przemysł budowy traktorów, samochodów, obrabiarek, motocykli, rowerów, produkcja łożysk kulkowych itd., co jest olbrzymim osiągnięciem w powojennym rozwoju gospodarki narodowej Białorusi Radzieckiej. Te gałęzie przemysłu rozwijają się na podstawie nowych osiągnięć przemysłu radzieckiego, jego technicznego rozwoju i udoskonalenia. Wszystko to jest konkretnym wprowadzaniem w życie wskazań towarzysza Stalina w sprawie zapewnienia maksymalnego zaspokojenia stale rosnących materialnych i kulturalnych potrzeb całego społeczeństwa w drodze nieprzerwanego wzrostu i doskonalenia produkcji socjalistycznej na bazie najwyższej techniki.

Gospodarka społeczna kołchozów Białorusi została podczas wojny całkowicie rozgrabiona i zniszczona. Trzeba było wszystko tworzyć od nowa. I dziś naród białoruski może z dumą oświadczyć, że rolnictwo Białorusi dzięki olbrzymiej pomocy naszej partii i towarzysza Stalina zostało nie tylko całkowicie odbudowane, lecz rozwinęło się jeszcze bardziej. W chwili obecnej niepodzielne fundusze kołchozów są znacznie większe niż przed wojną. Obszar zasiewów upraw zbożowych i przemysłowych osiągnął poziom przedwojenny. Ilość traktorów i maszyn rolniczych wzrosła 2 — 3-krotnie. Przeprowadzono kolektywizację w zachodnich obwodach Republiki. Miliony chłopów naszych obwodów zachodnich włączyły się do socjalistycznej gospodarki rolnej, budują i wzmacniają kołchozy oraz rozwijają ich gospodarkę społeczną. Na całej Białorusi i w każdym z dwunastu obwodów wziętych z osobna, społeczna hodowla zwierząt gospodarskich w kołchozach znacznie przekroczyła poziom przedwojenny.

Organizacja partyjna i naród białoruski zdają sobie sprawę, że wszystkie te osiągnięcia stały się możliwe dzięki olbrzymiej pomocy partii, Rządu

Związkowego i osobistej pomocy towarzysza Stalina, który przejawia nieustanną troskę o ogólny dobrobyt narodu. *(Oklaski).* Dzięki ich pomocy wytrwała praca narodu białoruskiego dała wielkie wyniki. Zdajemy sobie jednak sprawę, że mamy jeszcze wiele braków hamujących rozwój gospodarki narodowej. Moc produkcyjna nowych przedsiębiorstw nie jest jeszcze w pełni wykorzystywana, przedsiębiorstwa te muszą znacznie zwiększyć swą produkcję. Przemysł Białorusi może rozwijać się znacznie szybciej. Republika rozporządza dostatecznymi zasobami ludzkimi, dobrze rozwiniętą siecią dróg wodnych i kolei, jej gospodarka narodowa jest w pełni zabezpieczona we wszystkie materiały budowlane. Republika rozporządza wielkimi zasobami paliwa — mam na myśli wyjątkowo wielkie zapasy torfu. W chwili obecnej paliwo lokalne pokrywa około 75 procent zapotrzebowania przemysłu. Wszystkie te okoliczności sprzyjające dalszemu rozwojowi przemysłu Białorusi powinny być bardziej uwzględniane zarówno przez organa kierownicze Republiki, jak i przez organa planujące oraz przez ministerstwa związkowe.

W rozwoju rolnictwa Białorusi jest również wiele niedociągnięć i nie wyzyskanych możliwości. Najważniejsze niedociągnięcia polegają na tym, że nie osiągnęliśmy jeszcze niezbędnego podniesienia urodzajności upraw rolnych i wydajności hodowli w kołchozach, nie przezwyciężyliśmy nienadążania w dziedzinie produkcji jednej z najważniejszych roślin przemysłowych — lnu, słabo wykorzystujemy sprzęt stacji maszynowo-traktorowych oraz zasoby materiałowe i rezerwy ludzkie kołchozów. Nie wykorzeniono jeszcze wypadków naruszania Statutu Artelu Rolnego w wielu kołchozach. Białoruska organizacja partyjna walczy o jak najszybsze usunięcie tych poważnych niedociągnięć.

Towarzysze! Naród białoruski z głęboką wdzięcznością dla naszej partii i dla towarzysza Stalina powitał uchwałę w sprawie przeprowadzenia prac nad osuszaniem bagien Niziny Poleskiej i uważa tę uchwałę za nowy dowód wielkiej troski towarzysza Stalina o naród białoruski, o rozwój i rozkwit Radzieckiej Białorusi.

Problem poleski niepokoił od dawna naród białoruski. Jednakże rozwiązanie tego problemu wiąże się z olbrzymimi kosztami materialnymi i znacznymi trudnościami w dziedzinie budownictwa hydrotechnicznego. Jedynie nasz wielki kraj ze swoimi niewyczerpanymi możliwościami, nowoczesną techniką i nagromadzonym doświadczeniem w walce o zbudowanie materialno-technicznej bazy komunizmu jest w stanie rozwiązywać tak skomplikowane zadania. Wznosząc wielkie budowle komunizmu i przeobrażając przyrodę naród radziecki wprowadza w życie wskazania towarzysza Stalina o drogach przejścia od socjalizmu do komunizmu.

Rozwiązanie problemu poleskiego — to zasadnicze przeobrażenie przyrody na olbrzymim obszarze liczącym przeszło 42 tysiące kilometrów kwadratowych. Wynikiem rozwiązania problemu poleskiego będzie oddanie do użytku milionów hektarów nadzwyczaj żyznych gruntów torfowych. Na samej tylko Białorusi na terenach Niziny Poleskiej uzyska się do uprawy przeszło 3,5 miliona hektarów bagien i gruntów bagiennych. Trudno przecenić znaczenie problemu poleskiego, do rozwiązania którego przystępuje nasza partia. Należy podkreślić, że w warunkach Białorusi

(gdzie wilgotność gleby jest normalna) wysoko urodzajne grunty torfowe mogą pod względem swej wydajności równać się z nawadnianymi gruntami na południu kraju. Ażeby rozwiązać problem poleski, trzeba wykonać kompleks prac hydrotechnicznych w dorzeczu Prypeci, a mianowicie: oczyścić Prypeć i wznieść wały na jej brzegach, uregulować jej dopływy przez stworzenie licznych rezerwuarów wodnych i przeprowadzenie innych prac hydrotechnicznych.

Białoruś Radziecka ma olbrzymią ilość wielkich i małych rzek. Znaczna część tych rzek, jak również niektóre rzeki Ukrainy płyną w kierunku Prypeci, która nie jest w stanie wchłonąć ogromnego napływu wody i w związku z tym powstaje, jeśli się tak można wyrazić, zator, który daje się odczuć również w jej dopływach. Bieg rzek ulega zwolnieniu, co doprowadza do zatopienia bagien, łąk i pastwisk przez znaczną część roku. Zadanie polega na tym, by zlikwidować ten zator na Prypeci przez stworzenie systemu urządzeń hydrotechnicznych i zmuszenie przeszło 400 rzek i rzeczek Niziny Poleskiej do znacznie szybszego biegu, co uwolni ziemie poleskie od zbytniej wilgoci. Zadanie to nie jest łatwe. Jednak bolszewicy — uzbrojeni we wskazanie towarzysza Stalina, że

> „ludzie, poznawszy prawa przyrody, uwzględniając je i opierając się na nich, umiejętnie je stosując i wykorzystując, mogą ograniczyć sferę ich działania, nadać niszczycielskim siłom przyrody inny kierunek, obrócić niszczycielskie siły przyrody na pożytek społeczeństwa"

— tworzą morza, budują kanały, zmieniają koryta rzek i potrafią rozwiązać również i to zadanie. Miliony hektarów nadzwyczaj żyznych gruntów Niziny Poleskiej służyć będą budownictwu komunistycznemu. Wody, które dziś zatapiają ziemie Niziny Poleskiej, będą skupione w zbiornikach, a ich niszczycielska siła zamieniona w energię elektryczną.

Chciałbym do tego dodać, że odkryte na Białorusi na terenie Polesia olbrzymie złoża soli potasowych stanowią doskonałe uzupełnienie wielkich połaci gruntów torfowych, które takich właśnie nawozów potrzebują. Dlatego uważam, że odroczenie terminu rozpoczęcia prac nad wydobyciem soli potasowych ze złóż białoruskich jest niepożądane, gdyż spowoduje poważne obniżenie materialnych wyników osuszenia błot Niziny Poleskiej.

Chciałbym jeszcze omówić sprawę tych kolosalnych, nie wyzyskanych możliwości, które kryją w sobie liczne pola torfowe, znajdujące się na obszarze Białorusi i w całej nieczarnoziemnej strefie naszego kraju. Osuszenie i przystosowanie tych gruntów do uprawy nie wymaga zbyt wielkich nakładów materialnych i skomplikowanych urządzeń hydrotechnicznych. Konieczne jest uregulowanie zbiorników wody, jakimi są przeważnie małe rzeki, i urządzenie sieci płytkich kanałów osuszających. Na Białorusi takich pól torfowych jest bardzo wiele, a jeśli chodzi o tereny strefy nieczarnoziemnej — to można mówić o milionach hektarów. Włączenie tych ziem do uprawy spowoduje istotną zmianę w samym pojęciu strefy nieczarnoziemnej.

Na gruntach torfowych osiąga się wysokie zbiory wielu upraw. Doświadczenie wykazuje, że 20—25 kwintali z hektara jest urodzajem za-

pewnionym. Kraj otrzyma dodatkowo dziesiątki milionów pudów zboża. Białoruś Radziecka, wykonując wskazania KC WKP(b) i Rządu Związkowego, dokonuje poważnych prac w dziedzinie osuszania gruntów torfowych i przystosowywania ich do uprawy. W roku 1952 osuszono już 100 tys. hektarów. W następnych latach zakres prac będzie rozszerzony.

Chcę poruszyć jedno jeszcze dojrzałe już zagadnienie rozwoju rolnictwa centralnych i północno-zachodnich terenów kraju, do których należy również Białoruś. Doświadczenie przodujących kołchozów wykazuje, że ziemie tej części kraju mogą dawać 2—3 razy więcej zboża niż obecnie. Mechanizacja podstawowych robót polnych, zwłaszcza jeśli chodzi o uprawę zbóż, wzrosła w znacznym stopniu i zgodnie z projektem dyrektyw XIX Zjazdu partii w sprawie piątego planu pięcioletniego będzie zakończona do końca pięciolecia. Obecnie stworzone zostały już wszystkie warunki niezbędne do terminowej i stojącej na wysokim poziomie jakościowym uprawy ziemi. Nadszedł czas, kiedy tak samo energicznie trzeba się zabrać do podniesienia na wyższy poziom nawożenia i wapnowania gruntów. Uważam, że na terenach strefy nieczarnoziemnej sprawa nawożenia gruntów nie stoi na odpowiednim poziomie. Niesposób nie zauważyć dysproporcji w metodach prowadzenia pracy w rolnictwie na tych terenach. Z jednej strony — pierwszorzędna technika w dziedzinie uprawy ziemi, pielęgnacji zasiewów, sprzętu plonów i stosowanie osiągnięć nauki przy uprawie roślin i w hodowli; z drugiej strony — nienajlepsze sposoby gromadzenia i stosowania nawozów.

W warunkach istniejących na terenach centralnych i północno-zachodnich olbrzymie znaczenie ma szerokie stosowanie torfu jako nawozu. Kołchozy Białorusi użyły w roku 1952 jako nawozu 12 milionów ton torfu. Stanowi to 2 — 3-krotnie więcej niż w latach ubiegłych, lecz i to jeszcze nie jest wystarczające.

Jeśli sprawa wydobywania torfu do nawożenia będzie zorganizowana jak należy, na szeroką skalę, i ogarnie wszystkie grunty strefy nieczarnoziemnej, to efekt materialny będzie znacznie wyższy. Praktyka dowodzi, że głównym hamulcem w realizacji tego zadania jest brak mechanizacji. Rozwiązanie w skali państwowej sprawy stworzenia urządzeń technicznych do wydobywania torfu i wapna w celu nawożenia oraz wapnowania pól i skoncentrowanie tych urządzeń technicznych w stacjach maszynowo-traktorowych jest rzeczą konieczną.

Towarzysze! Chciałbym także poruszyć pewne zagadnienia związane z rozwojem nauki i z usprawnieniem działalności instytucji naukowych Republiki. W Białorusi Radzieckiej odbudowane zostały i rozwijają się wyższe zakłady naukowe, Uniwersytet Państwowy, Akademia Nauk, instytucje kulturalne i artystyczne. Dokonuje się poważnej pracy w dziedzinie politycznego i ideologicznego szkolenia ludności pracującej. Działalność wydawnicza została znacznie rozszerzona. W roku 1952 zakończono druk czwartego wydania Dzieł W. Lenina i trzynastu tomów Dzieł J. Stalina w języku białoruskim.

Osiągnięcia naszego kraju w dziedzinie nauki, kultury i sztuki są ogromne. Jednocześnie należy zaznaczyć, że o ile chodzi o rozwój nauki w szeregu republik związkowych, w tym również w Republice Białoruskiej, są

znaczne niedociągnięcia. Na czym niedociągnięcia te polegają? Instytucje naukowe zajmowały się przez dłuższy czas wąskim kręgiem zagadnień, które mają bezpośrednie znaczenie dla rozwoju gospodarki narodowej Republiki. Nie ulega wątpliwości, że akademie nauk powinny przede wszystkim rozwiązywać zasadnicze zagadnienia rozwoju gospodarki narodowej republik. Czy można jednak dopuścić do tego, żeby ograniczały się one tylko do tych zagadnień i odrywały się od ogólnych problemów nauki, która rozwija się w naszym kraju? Nie ulega wątpliwości, że akademie nauk poszczególnych republik (w dziedzinie tej Związkowa Akademia Nauk winna przejawić większą inicjatywę) powinny pozostawać w ściślejszym kontakcie z ośrodkami naukowymi całego naszego kraju, brać żywszy udział w rozwiązywaniu problemów, wysuwanych wobec nauki przez budownictwo komunistyczne.

I dalej. Białoruska Akademia Nauk ma 17 instytutów, lecz jeszcze w roku ubiegłym nie miała Instytutu Fizyczno-Matematycznego, Instytutu Fizjologii, Instytutu Językoznawstwa i Instytutu Energetyki. Instytut Ekonomiki nie miał do niedawna Wydziału Ekonomii Politycznej. Jest rzeczą jasną, że brak wymienionych instytutów zwężał działalność naukową Białoruskiej Akademii Nauk i naukowców.

Należy koniecznie poczynić dalsze kroki, ażeby instytucje naukowe i uczeni republik związkowych byli ściślej związani z ośrodkami naukowymi w całym kraju i brali czynniejszy udział w pracy naukowej, mającej na celu rozwiązywanie najważniejszych problemów nauki radzieckiej.

Towarzysze! W organizacji partyjnej Białorusi, jak w całej naszej partii, odbyły się przed XIX Zjazdem na wszystkich szczeblach, od dołu do góry, zebrania sprawozdawcze i konferencje; odbył się także Zjazd Komunistycznej Partii Republiki. Omówiono wszechstronnie wyniki i stan pracy. Komunistyczna Partia Białorusi zdaje sobie sprawę, że na równi z osiągniętymi sukcesami w budownictwie gospodarczym i kulturalnym mamy poważne niedociągnięcia. Zebrania sprawozdawcze, konferencje, XX Zjazd Komunistycznej Partii Białorusi wykazały, że komuniści Republiki nie chcą pogodzić się z istnieniem tych niedociągnięć ani w działalności KC Komunistycznej Partii Białorusi, ani w działalności komitetów obwodowych, miejskich i rejonowych, ani w działalności organów radzieckich i gospodarczych.

Zwołanie XIX Zjazdu partii wywołało nową falę aktywności komunistów. Zebrania i konferencje odbyły się pod znakiem ostrej i głębokiej krytyki i samokrytyki. Krytyka była skierowana przeciwko kancelaryjnym metodom kierownictwa, przeciwko naruszaniu demokracji wewnątrzpartyjnej, przeciwko tłumieniu krytyki, przeciwko nieszczeremu zachowaniu się poszczególnych komunistów wobec partii, niebolszewickiemu doborowi kadr i kultywowaniu tak zwanej „osobistej wierności" wśród pracowników na kierowniczych stanowiskach. Wszechstronne omówienie przed Zjazdem materiałów opublikowanych w związku z XIX Zjazdem i sprawozdań komitetów partyjnych oraz wysoki poziom krytyki niedociągnięć stały się potężnym bodźcem do dalszego podnoszenia na wyższy poziom całej pracy partyjnej.

Towarzysze! Komunistyczna Partia Białorusi przybyła na XIX Zjazd partii Lenina-Stalina wierniejsza niż kiedykolwiek wielkiemu sztandaro-

wi Lenina, bardziej niż kiedykolwiek zjednoczona wokół naszego genialnego wodza i mądrego nauczyciela, towarzysza Stalina. *(Długotrwałe oklaski).*

Naród białoruski jest pełen płynącej z głębi serca wdzięczności dla towarzysza Stalina za to, że dopomógł Białorusi Radzieckiej przezwyciężyć skutki wojny, wkroczyć na szeroką drogę potężnego, wszechstronnego rozwoju jej gospodarki oraz kultury, narodowej w formie i socjalistycznej w treści.

Towarzysze! Nasza partia i naród radziecki otrzymały w przeddzień XIX Zjazdu wspaniały dar — genialną pracę towarzysza Stalina „Ekonomiczne problemy socjalizmu w ZSRR". Towarzysz Stalin wzbogacił naukę marksistowską w nowe tezy teoretyczne mające historyczne znaczenie dla partii, państwa i dla całego międzynarodowego ruchu komunistycznego. Towarzysz Stalin wniósł jasność do zasadniczego zagadnienia budownictwa komunistycznego, odkrył podstawowe prawo socjalizmu i określił zasadnicze warunki przejścia od socjalizmu do komunizmu. Nasz wódz i nauczyciel, towarzysz Stalin, wskazał partii i narodowi świetlaną drogę — drogę do całkowitego zwycięstwa komunizmu.

Narody Związku Radzieckiego, robotnicy i ludzie pracy całego świata są głęboko wdzięczni towarzyszowi Stalinowi za nie mający precedensu postęp w nauce, otwierający przed ludzkością świetlaną przyszłość.

Pod mądrym kierownictwem towarzysza Stalina naród radziecki zbuduje społeczeństwo komunistyczne!

Niech żyje nasz wielki i ukochany towarzysz Stalin! *(Długotrwałe oklaski).*

Przemówienie tow. Ł. Mielnikowa

(Ukraińska SRR)

Towarzysze! W swym sprawozdaniu z działalności Komitetu Centralnego WKP(b) sekretarz KC tow. Malenkow podsumował wyniki historycznych zwycięstw o znaczeniu światowym, odniesionych przez Partię Komunistyczną i przez naród radziecki pod przewodem naszego genialnego wodza i nauczyciela, towarzysza Stalina.

W sprawozdaniu Komitetu Centralnego rozwinięty został bojowy program dalszej walki partii Lenina-Stalina o całkowite zwycięstwo komunizmu w naszym kraju.

Okres między XVIII a XIX Zjazdem przejdzie do historii naszego narodu jako okres największego triumfu idei leninowsko-stalinowskich i polityki Partii Komunistycznej, stanowiącej żywotną podstawę ustroju radzieckiego.

Natchniony przez wielki plan Partii Komunistycznej, nakreślony przez towarzysza Stalina w jego historycznym przemówieniu w 1946 roku, naród radziecki osiągnął nowe, wybitne sukcesy w budownictwie gospodarczym i kulturalnym.

W braterskiej wspólnocie równouprawnionych narodów, dzięki olbrzymiej pomocy Komitetu Centralnego Partii Komunistycznej, towarzysza Stalina i rządu radzieckiego, krzepnie i rozwija się Ukraina Radziecka, będąca nieodłączną częścią składową wielkiego Związku Radzieckiego. Ziściły się gorące pragnienia narodu ukraińskiego — zjednoczone zostały wszystkie ziemie ukraińskie w jednym ukraińskim państwie socjalistycznym.

W latach ciężkich doświadczeń, gdy ojczyźnie naszej zagrażało śmiertelne niebezpieczeństwo, naród ukraiński pozostał niezachwianie wierny wielkiemu sztandarowi Lenina-Stalina i zespolił się jeszcze ściślej wokół Partii Komunistycznej i swego wodza, towarzysza Stalina. Synowie i córki Ukrainy Radzieckiej wraz z całym narodem radzieckim wykuwali zwycięstwo nad wrogiem na frontach, w oddziałach partyzanckich, na zapleczu i w ewakuowanych fabrykach, dając dowody męstwa i bezgranicznego oddania partii i ojczyźnie socjalistycznej, godnie przezwyciężając wszystkie przeciwności Wielkiej Wojny Narodowej, wszystkie trudności budowy i odbudowy gospodarki zniszczonej przez faszystowskich barbarzyńców.

Opierając się na założeniach genialnej nauki stalinowskiej w kwestii narodowej Partia Komunistyczna zespoliła w jedną bratnią rodzinę socjalistyczne narody naszego kraju.

Doznając nieustannie olbrzymiej pomocy ze strony partii i wszystkich narodów naszego kraju, a przede wszystkim wielkiego narodu rosyjskiego, odczuwając stałą troskę i uwagę towarzysza Stalina, naród Radzieckiej Ukrainy szybko zaleczył rany, zadane przez wojnę i okupację, i pomyślnie rozwija socjalistyczną gospodarkę i kulturę wnosząc swój cenny wkład do dzieła ogólnonarodowej budowy komunizmu. Potężną siłą, która porwała ludność pracującą Ukrainy do ofiarnej walki o odbudowę i dalszy rozwój gospodarki narodowej, stało się ogólnonarodowe współzawodnictwo socjalistyczne.

Odbudowa i rozwój przemysłu węglowego, hutniczego, energetycznego, przemysłu budowy maszyn i innych gałęzi przemysłu oraz kolejnictwa dokonywały się na gruncie zasadniczej rekonstrukcji starych i budowy nowych przedsiębiorstw oraz wyposażenia ich w nowoczesną technikę radziecką, na podstawie wykorzystania osiągnięć nauki radzieckiej, automatyzacji i szerokiego stosowania przodującej technologii.

W roku 1951 globalna produkcja przemysłu przekroczyła poziom przedwojenny o 35,2 procent. W sierpniu bieżącego roku przeciętna dzienna produkcja w najważniejszych gałęziach przemysłu przekroczyła poziom z roku 1940 w dziedzinie wydobycia węgla o przeszło 11 procent, rudy żelaznej o 43 procent, wytopu surówki o 39 procent, wytopu stali o 34 procent, produkcji walcówki o 51 procent i produkcji energii elektrycznej o 51 procent.

W latach powojennych stworzono na Ukrainie szereg nowych gałęzi przemysłu oraz opanowano produkcję wielu nowych maszyn i mechanizmów. Zasadnicze zmiany nastąpiły w składzie klasy robotniczej. Do przemysłu napłynęło przeszło 1 100 tys. osób, które ukończyły szkoły zawodowe przy fabrykach i szkoły rzemieślnicze, utworzone z inicjatywy towarzysza Stalina. Znaczny wzrost kulturalno-technicznego poziomu klasy robotniczej stanowi poważną zdobycz naszej partii bolszewickiej w okresie powojennym.

W szybkim tempie postępuje uprzemysłowienie zachodnich obwodów Ukrainy. Pomyślnie rozwija się na tych terenach przemysł naftowy, gazowy, węglowy, elektrotechniczny, leśny, przemysł budowy maszyn i inne gałęzie przemysłu. W obwodach zachodnich odbudowano i zbudowano przeszło 2 500 wielkich i średnich zakładów przemysłowych. Tak gwałtownego rozwoju przemysłu nie znały nigdy i nie mogły znać w przeszłości te obwody.

W okresie powojennym znaczne zmiany jakościowe nastąpiły również w socjalistycznym rolnictwie Ukrainy Radzieckiej. Scalone zostały mniejsze kołchozy, rozwinęła się znacznie baza materialno-techniczna, wzrosła rola stacji maszynowo-traktorowych w produkcji kołchozowej. W chwili obecnej stacje maszynowo - traktorowe wykonują ponad 80 procent wszystkich prac związanych z uprawą pól. Przekroczona została przedwojenna wydajność w dziedzinie uprawy najważniejszych roślin. Kołchozy

i sowchozy wykonują przedterminowo co roku swe obowiązki wobec państwa. Kołchozy powiększyły w znacznym stopniu swój majątek społeczny, wzrósł dobrobyt materialny i poziom kulturalny kołchoźników. W Republice Ukraińskiej powstała wielka armia przodowników i nowatorów produkcji socjalistycznego rolnictwa. W okresie powojennym 58 tys. kołchoźników, mechanizatorów i pracowników sowchozów nagrodzono orderami i medalami, a przeszło 1 000 osób otrzymało zaszczytny tytuł Bohatera Pracy Socjalistycznej. Szerokie spopularyzowanie i powszechne stosowanie doświadczeń przodowników jest jednym z naszych najważniejszych zadań.

Organizacje partyjne Republiki Ukraińskiej poświęcają szczególną uwagę sprawie zwiększenia powierzchni zasiewów i zwiększenia zbiorów wszystkich upraw rolniczych, a przede wszystkim roślin przemysłowych i pszenicy, która jest podstawową rośliną konsumpcyjną. Powierzchnia zasiewów pszenicy ozimej w porównaniu z rokiem 1940 wzrosła bez mała o 2 miliony hektarów. Kołchozy i sowchozy dostarczyły państwu w tym roku o 182 miliony pudów pszenicy więcej niż w roku 1940. Jesienią bieżącego roku kołchozy Republiki Ukraińskiej zwiększyły powierzchnię zasiewów pszenicy ozimej o milion hektarów. Jak wiadomo, główną rośliną przemysłową Ukrainy jest burak cukrowy. Z zeszłorocznego zbioru buraka wyprodukowano o 46 milionów pudów cukru więcej niż w roku 1940. Istnieją podstawy, by przypuszczać, że w roku bieżącym otrzymamy cukru nie mniej, a może nawet więcej niż w roku ubiegłym. Organizacja partyjna Ukrainy stara się znacznie zwiększyć zbiory tej tak ważnej rośliny przemysłowej, jaką jest burak cukrowy.

Jednym z najważniejszych zadań partyjnej organizacji Ukrainy jest dalsze rozpowszechnienie uprawy bawełny na polach nie nawadnianych, uprawy kukurydzy, kasz, strączkowych, ziemniaków i warzyw oraz osiągnięcie trwałego urodzaju i zwiększenie zbioru tych roślin.

Kołchozy i sowchozy Ukraińskiej SRR wykonały trzyletni plan rozwoju hodowli zwierząt gospodarskich, stanowiących własność społeczną. W ciągu ubiegłych 3 lat pogłowie bydła wzrosło prawie dwukrotnie, a pogłowie innych zwierząt gospodarskich 2 — 3-krotnie. Poważnym jednak niedociągnięciem w dziedzinie rozwoju społecznej hodowli zwierząt gospodarskich pozostaje niska dotąd jej produktywność. Likwidacji tego poważnego niedociągnięcia poświęcają obecnie uwagę organizacje partyjne oraz radzieckie i gospodarcze organa rolne. Nienadążanie to bezwarunkowo zlikwidujemy.

Władza Radziecka i ustrój kołchozowy zmieniły radykalnie sytuację chłopów w zachodnich obwodach Ukrainy, otwierając przed nimi drogę do nowego, szczęśliwego życia. Do niedawna jeszcze chłopstwo pracujące obwodów zachodnich było pozbawione ziemi, żyło w straszliwej nędzy i musiało pracować w warunkach katorżniczych na obszarnika i kułaka.

Pisarka ukraińska, Olga Kobylańska, w powieści „Ziemia" nakreśliła obraz ciężkiej doli chłopów Ukrainy Zachodniej, ich walki o skrawek własnej ziemi. Jedna z bohaterek powieści Maria Fedorczuk, mówi: „Pracowaliśmy ciężko, zanim zdobyliśmy tę ziemię... Gdyby ta ziemia umiała mówić, to opowiedziałaby, ile wsiąknęło w nią naszego potu..."

W powieści tej autorka opisuje autentyczny wypadek, który miał miejsce we wsi Dymka, w dzisiejszym rejonie Głybokskim, w obwodzie Czerniowce, gdzie syn miejscowego chłopa Sawwa Żyżian zamordował brata, żeby otrzymać ojcowską ziemię.

Cztery lata temu we wsi tej utworzono kołchoz. W czasie wręczania kołchozowi aktu uprawniającego do wieczystego użytkowania ziemi kołchoźnik Iwan Żyżian, syn Sawwy — mordercy swego brata, powiedział: „Oto ta ziemia, przez którą sąsiad patrzył wilkiem na sąsiada, a brat podnosił rękę na brata. Złe czasy, gdy ziemia była złą macochą chłopa, minęły bezpowrotnie. Dziś ziemia dla nas wszystkich stała się rodzoną matką. Za to wszystko dziękujemy naszemu wielkiemu wodzowi i nauczycielowi, towarzyszowi Stalinowi". *(Oklaski).*

Kołchozy zachodnich obwodów, korzystając z nagromadzonego w naszym kraju bogatego doświadczenia w dziedzinie budownictwa kołchozowego, otrzymując ogromną pomoc od Państwa Radzieckiego, rozwijają pomyślnie swą gospodarkę społeczną. Nasza organizacja partyjna uważa za jedno ze swych najważniejszych zadań dalsze polityczne i organizacyjno-gospodarcze umocnienie kołchozów zachodnich obwodów.

Przez długie wieki chłopi, żyjący na południowych stepach ukraińskich, cierpieli biedę wskutek częstej posuchy, suchych wiatrów i „czarnych burz", marzyli o tym, ażeby dostarczyć wody tym niezwykle żyznym ziemiom. Dopiero dziś, dzięki stalinowskiemu planowi przeobrażenia przyrody, marzenia te stają się rzeczywistością.

Ludność pracująca Ukrainy Radzieckiej z olbrzymim uznaniem i radością, z uczuciem gorącej wdzięczności dla towarzysza Stalina powitała uchwałę rządu w sprawie budowy Kachowskiej Elektrowni Wodnej oraz kanałów południowo-ukraińskiego i północno-krymskiego. Organizacja partyjna Republiki Ukraińskiej uczyni wszystko, co jest w jej mocy, ażeby godnie wykonać zadania wysunięte przez naszą partię, przez rząd i przez wielkiego Stalina w dziedzinie wznoszenia tych budowli komunizmu na południu Ukrainy. *(Oklaski).*

Znaczne sukcesy w rozwoju przemysłu i rolnictwa zapewniły nieustanny wzrost dobrobytu narodu. W latach powojennych wydatki na oświatę ludową, ochronę zdrowia i ubezpieczenia społeczne Ukraińskiej SRR wyniosły przeszło 72 miliardy rubli. W wyniku pięciokrotnej obniżki cen ludność Ukrainy zyskała na czysto około 50 miliardów rubli. Zakończono odbudowę wielu miast, wzniesiono nowe osiedla. Społeczny fundusz mieszkaniowy przewyższa obecnie przedwojenny.

Oto jeden z niezliczonych przykładów wskazujących, jak bardzo wzrósł dobrobyt ludności pracującej dzięki stałej trosce partii i towarzysza Stalina. Przy kopalni im. Rumiancewa w Gorłowce w ciągu ostatnich trzech lat wzniesiono 101 domów mieszkalnych, szpital, przedszkole, szkołę średnią, łaźnię, boisko sportowe i siedem sklepów. Wielu górników zbudowało własne domy. Przeciętny miesięczny zarobek pracownika kopalni wzrósł w ciągu roku z 1 107 rubli do 1 500 rubli. Zarobek rębacza wynosi obecnie przeciętnie 2 570 rubli, a mechanika nowej, wspaniałej maszyny, kombajnu górniczego — do siedmiu tysięcy miesięcznie. W roku ubiegłym wypłacono górnikom 986 tysięcy rubli w ramach premii

zespołowych i 4 500 tysięcy rubli tytułem premii za długoletnią i nienaganną pracę. W ciągu roku 427 górników z tej kopalni przebywało w uzdrowiskach, sanatoriach i domach wypoczynkowych. Robotnicy kopalni nabyli 65 samochodów „Pobieda" i „Moskwicz", 507 motocykli, 570 rowerów, wiele fortepianów, radioodbiorników itp.

Poważne sukcesy osiągnięto w rozwoju kultury ukraińskiej, narodowej w swojej formie i socjalistycznej w swojej treści. Republika Ukraińska liczy około 30 tysięcy szkół, do których uczęszcza obecnie około siedmiu milionów dzieci. Zadanie objęcia wszystkich dzieci na wsi programem siedmioletniego nauczania, a w miastach — nauczania dziesięcioletniego jest pomyślnie wykonywane. Mamy 158 wyższych zakładów naukowych, w których kształci się przeszło 165 tysięcy studentów, czyli o 28 procent więcej niż przed wojną. Co roku przeszło 40 tysięcy młodych specjalistów kończy wyższe zakłady naukowe Ukrainy. W chwili obecnej w wyższych zakładach naukowych i w szkołach technicznych Republiki Ukraińskiej studiuje przeszło 376 tysięcy młodzieży, tj. znacznie więcej niż przed wojną.

Republika Ukraińska ma Akademię Nauk, Akademię Architektury i 490 zakładów naukowo-badawczych z wielką armią pracowników naukowych. Z inicjatywy towarzysza Stalina utworzono we Lwowie filię Akademii Nauk Republiki Ukraińskiej. Uczeni rozwiązali szereg problemów mających doniosłe znaczenie dla nauki i gospodarki narodowej.

Ukraińscy pisarze i pracownicy sztuki stworzyli niemało wybitnych dzieł, które zostały wysoko ocenione przez naród radziecki i zdobyły szeroki rozgłos.

Wiemy dobrze, że podstawowym warunkiem dalszych naszych sukcesów w budownictwie gospodarczym i kulturalnym jest marksistowsko-leninowskie przygotowanie kadr, ich hart ideowy, komunistyczne wychowanie ludzi pracy, nieprzejednanie wobec wszelkiego rodzaju przejawów wrogiej ideologii, a w szczególności wobec przejawów ukraińskiego nacjonalizmu burżuazyjnego.

W organizacji partyjnej Republiki Ukraińskiej usprawniono organizację marksistowsko-leninowskiego szkolenia komunistów, wzrasta nieustannie dążenie członków i kandydatów partii oraz szerokich rzesz ludności pracującej do opanowania teorii marksistowsko - leninowskiej. W ubiegłym roku szkolnym liczba studiujących w sieci szkolenia partyjnego osiągnęła 1 400 tysięcy osób, w tym przeszło 700 tysięcy bezpartyjnych robotników, kołchoźników i inteligentów.

W roku bieżącym zakończono druk w języku ukraińskim czwartego wydania Dzieł W. Lenina. Wydano 13 tomów Dzieł J. Stalina. Wydaje się w języku ukraińskim „Kapitał" Karola Marksa i inne dzieła klasyków marksizmu-leninizmu.

Jednakowoż w naszej pracy ideologicznej są jeszcze poważne niedociągnięcia i błędy. Główne niedociągnięcie polega na tym, że na szeregu odcinków frontu ideologicznego pracują kadry niedostatecznie jeszcze przygotowane pod względem teoretycznym.

Komitet Centralny KP (b) Ukrainy i organizacja partyjna widzą te niedociągnięcia i błędy i starają się je jak najszybciej usunąć.

Towarzysze! W szeregach naszych nie ma i nie może być nawet cienia samouspokojenia i upajania się sukcesami. Organizacja partyjna Ukrainy Radzieckiej zdaje sobie jasno sprawę, że mamy wiele braków w pracy, wiele niedociągnięć, wiele zadań nie rozwiązanych. O tych nie rozwiązanych zadaniach i niedociągnięciach w pracy organizacji partyjnych mówili komuniści z całą bolszewicką ostrością i nieprzejednaniem na zebraniach sprawozdawczo-wyborczych, na konferencjach i na XVII Zjeździe Komunistycznej Partii (bolszewików) Ukrainy. Na zebraniach i na konferencjach przemawiało przeszło pół miliona komunistów. Poddali oni ostrej krytyce niedociągnięcia, jakie istnieją jeszcze w pracy partyjno-organizacyjnej i partyjno-politycznej, oraz wysunęli wiele cennych propozycji zmierzających do usprawnienia całej pracy partyjnej.

W swym referacie sprawozdawczym tow. Malenkow ujawnił zupełnie słusznie i poddał krytyce poważne niedociągnięcia w pracy przemysłu i rolnictwa oraz w kierowaniu nimi przez nasze organizacje partyjne i kierowników gospodarczych.

Istotnie, również u nas w przemyśle Republiki Ukraińskiej mamy jeszcze wciąż w znacznym stopniu nie wyzyskane wielkie rezerwy i możliwości, których wykorzystanie pozwoliłoby na znaczne zwiększenie produkcji przemysłowej. W wielu przedsiębiorstwach zbyt nisko określana jest i źle wykorzystywana moc produkcyjna zakładów, toleruje się znaczne przestoje maszyn. Niektóre komitety obwodowe i miejskie partii przy ocenie pracy przemysłu opierają się na danych przeciętnych, za którymi kryją się przedsiębiorstwa nie nadążające. Mamy jeszcze niemało przedsiębiorstw, które nie wykonują planów produkcyjnych. Tak na przykład, mimo że w całości plan wydobycia węgla jest wykonywany, w Donbasie są jeszcze kopalnie, które nie umieją wypełniać swych zadań produkcyjnych i co miesiąc pozostają dłużne krajowi tysiące ton węgla. W roku ubiegłym szereg naszych zakładów budowy maszyn nie wykonało planu. Wiele przedsiębiorstw nie wypełnia zadań w dziedzinie podniesienia wydajności pracy, poprawy jakości i obniżenia kosztów własnych produkcji. Nie ma jeszcze prawdziwej walki o oszczędność surowców i innych materiałów, walki z rozrzutnością i marnotrawstwem.

Dalszy wzrost produkcji przemysłowej wymaga jak najszybszego rozwiązania tak ważnych zagadnień, jak poprawa zaopatrzenia w wodę Donbasu i innych ośrodków przemysłowych Ukrainy, przyśpieszenie budowy elektrowni i sieci elektrycznej oraz rozszerzenie budownictwa mieszkaniowego.

Trzeba stwierdzić, że organizacja partyjna Ukrainy zrobiła jeszcze o wiele za mało, by zapewnić, przy wykorzystaniu w pełni wszystkich środków na to przeznaczonych, oddawanie w terminie do użytku znajdujących się obecnie w budowie zakładów przemysłowych i domów mieszkalnych. Nader przewlekły jest tryb załatwiania tych spraw w niektórych naszych ministerstwach związkowych — w Ministerstwie Hutnictwa, w Ministerstwie Przemysłu Węglowego, w Ministerstwie Przemysłu Chemicznego, w Mi-

nisterstwie Budowy Ciężkich Maszyn i w Ministerstwie Elektrowni. A są to sprawy nie cierpiące zwłoki.

O wiele jeszcze za mało uczyniliśmy w dziedzinie rozwoju przemysłu podlegającego organom Republiki Ukraińskiej. Produkcja wielu rodzajów wyrobów w tym przemyśle nie osiągnęła jeszcze poziomu przedwojennego. Poprawa pracy tego przemysłu jest jednym z najważniejszych zadań naszej organizacji partyjnej.

Poważnym niedociągnięciem w dziedzinie rozwoju rolnictwa Republiki jest istnienie szeregu pozostających w tyle kołchozów, stacji maszynowo-traktorowych, a nawet całych rejonów. Na Ukrainie mamy 128 rejonów leżących w strefie Polesia, które stanowią piątą część obszaru Ukrainy. Dochody kołchozów są tu mniejsze niż w innych rejonach Republiki Ukraińskiej. Rozwój rolnictwa Polesia jest dla naszej organizacji partyjnej jednym z najważniejszych zadań w dziedzinie gospodarczej. Potrzebujemy także pomocy ze strony organów planujących, ze strony Ministerstwa Rolnictwa ZSRR i innych ministerstw.

Jak najszybsze usunięcie niedociągnięć w dziedzinie rozwoju przemysłu i rolnictwa oraz w pracy ideologicznej, pomyślne wykonanie olbrzymich zadań wysuniętych w sprawozdaniu Komitetu Centralnego WKP (b) wymagają od organizacji partyjnych dalszego doskonalenia metod kierownictwa, wzmożenia kontroli i sprawdzania wykonania uchwał partii i rządu, poprawienia pracy w dziedzinie doboru i szkolenia kadr, wzmożenia pracy partyjno - organizacyjnej i partyjno - politycznej, dalszego wzmocnienia podstawowych organizacji partyjnych oraz szerszego jeszcze rozwinięcia samokrytyki i krytyki oddolnej.

Ogłoszenie genialnych prac towarzysza Stalina „Ekonomiczne problemy socjalizmu w ZSRR" i „Marksizm a zagadnienia językoznawstwa" stanowią epokowe wydarzenie w życiu ideologicznym naszej partii i narodu radzieckiego. Dzieła te wzbogaciły i rozwinęły teorię marksizmu-leninizmu oraz oświetliły Partii Komunistycznej i wszystkim ludziom pracy drogę do całkowitego zwycięstwa komunizmu.

Zwycięstwo narodu radzieckiego w Wielkiej Wojnie Narodowej, mądra stalinowska polityka zagraniczna, zapewniły słuszne rozwiązanie problemu granic naszego państwa radzieckiego, jak stwierdził to wczoraj sekretarz Komitetu Centralnego, tow. Malenkow. Dziś również Ukraina Radziecka graniczy na Zachodzie nie z państwami wrogimi, jak dawniej, lecz z zaprzyjaźnionymi krajami demokracji ludowej, budującymi u siebie socjalizm.

Cały naród radziecki aprobuje jednomyślnie mądrą politykę zagraniczną i wewnętrzną naszej Partii Komunistycznej. Z całkowitą jednomyślnością powita cała partia i cały naród radziecki przedstawiony w sprawozdaniu tow. Malenkowa stalinowski program dalszej walki Partii Komunistycznej o triumf wielkiej sprawy Lenina-Stalina.

Niech wolno mi będzie zapewnić XIX Zjazd Wszechzwiązkowej Komunistycznej Partii (bolszewików), naszego wielkiego wodza i nauczyciela, towarzysza Stalina, że organizacja partyjna Ukrainy, zwierając jeszcze ściślej swe szeregi wokół leninowsko-stalinowskiego Komitetu Centralnego partii, usuwając stanowczo niedociągnięcia i błędy w swej pracy,

zmobilizuje naród ukraiński do walki o dalsze pomyślne wykonanie stalinowskiego programu budowy komunizmu w naszym kraju.

Naród ukraiński, jak i wszystkie narody naszej wielkiej socjalistycznej ojczyzny, zawdzięcza wszystkie swe zwycięstwa i osiągnięcia kierownictwu naszej Komunistycznej Partii, ukochanemu wodzowi i nauczycielowi, naszemu drogiemu towarzyszowi Stalinowi. *(Długotrwałe oklaski).* Oto dlaczego naród ukraiński z uczuciem najgłębszej wdzięczności, z miłością i bezgranicznym oddaniem dla swego ukochanego ojca i nauczyciela, który zjednoczył ziemie ukraińskie w jednolite ukraińskie państwo socjalistyczne, z ust do ust przekazuje ogólnonarodowe zawołanie: „Chaj żywe nasz ridnyj batko i wczytel, towarysz Stalin!". *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Przemówienie tow. N. Michajłowa

(Moskwa)

Towarzysze! Referat sprawozdawczy tow. Malenkowa kreśli wymowny obraz walki partii Lenina - Stalina o pomyślną realizację budownictwa komunizmu. Pod kierownictwem partii komunistycznej i towarzysza Stalina naród radziecki odniósł historyczne sukcesy o znaczeniu światowym. Młodzież radziecka wraz z całym narodem z dumą i wielką radością spogląda na drogę, jaką przebyła nasza ojczyzna. Dzielą z nami tę radość miliony ludzi pracy, miliony postępowych ludzi we wszystkich krajach.

Leninowsko-stalinowski Komsomoł stara się pod każdym względem być godnym miana wiernego pomocnika i bojowej rezerwy partii komunistycznej. Towarzysz Stalin mówi:

> „Komsomoł zawsze kroczył w pierwszych szeregach naszych bojowników. — Nie znam wypadków, by pozostawał w tyle za wydarzeniami naszego życia rewolucyjnego".

Zarówno w zmaganiach bojowych w latach Wielkiej Wojny Narodowej, jak i w pracy w okresie budownictwa pokojowego Komsomoł kroczył i kroczy ramię w ramię z partią. W fabrykach i kołchozach, na budowlach komunizmu, przy pracy nad stworzeniem leśnych pasów ochronnych — wszędzie pracują ofiarnie młodzi budowniczowie komunizmu. Z szeregów młodzieży wyszło niemało wybitnych nowatorów.

Zjazd partii wytycza program budownictwa komunizmu w naszym kraju. Otwiera się nowa karta w dziejach społeczeństwa radzieckiego, w życiu narodów całego świata.

Praca towarzysza Stalina „Ekonomiczne problemy socjalizmu w ZSRR" uzbraja ideologicznie partię i naród radziecki, wskazuje drogę przejścia od socjalizmu do komunizmu. Ta praca towarzysza Stalina należy do genialnych tworów myśli, które posuwają naprzód rozwój społeczeństwa.

Komsomolcy, cała młodzież radziecka uważa za sprawę swego honoru i dzielności ofiarnie walczyć o pomyślne wcielenie w życie wytycznych towarzysza Stalina w sprawie budowy komunizmu. *(Burzliwe oklaski).*

Nowa sytuacja wysuwa nowe zadania. Biorąc za punkt wyjścia wskazania towarzysza Stalina powinniśmy rozważyć wszechstronnie działal-

ność Komsomołu, zapewnić dalszy rozwój pracy w dziedzinie komunistycznego wychowania młodzieży. Trzeba będzie w tym celu niemałego wysiłku, trzeba będzie pokonać niemało trudności, łączyć bojowy rozmach rewolucyjny z konkretnością i rzeczowością.

Jeden z warunków przygotowania przejścia do komunizmu — uczy towarzysz Stalin — polega na tym, by osiągnąć taki poziom kulturalny społeczeństwa, który zapewniłby wszystkim członkom społeczeństwa wszechstronny rozwój ich zdolności fizycznych i umysłowych.

W bezpośrednim związku z tym zagadnieniem pozostaje opracowany przez Komitet Centralny WKP(b) program dalszego rozwoju oświaty i politechnizacji szkół. Młodzież radziecka uświadomiła sobie głęboko, że bez wiedzy, bez nauki niesposób pomyślnie budować nowego społeczeństwa. Przeważająca większość młodzieży uczy się w szkołach, w uczelniach technicznych, w wyższych zakładach naukowych, na rozmaitych kursach wieczorowych i zaocznych. Wiadomo powszechnie, jakie olbrzymie sukcesy osiągnęła nasza szkoła. Ale w jej pracy są też i braki: jest wielu pozostających na drugi rok, znaczna liczba uczniów ma złe wyniki z tych lub innych przedmiotów, zła jest praca pedagogiczno-wychowawcza w niektórych szkołach, niedostateczna jest ilość gmachów szkolnych w szeregu miast i rejonów; wszystko to musi zaniepokoić kierownicze organa partyjne, radzieckie i komsomolskie.

Decydującą rolę odgrywa w szkole nauczyciel. Pewna liczba nauczycieli nie ma odpowiedniego wykształcenia. Jednakże praca nad podniesieniem ich kwalifikacji, organizacja nauki zaocznej i działalność zespołów metodycznych wykazują niekiedy poważne niedociągnięcia. Wielkie są wymagania, jakie stawia się pedagogice radzieckiej. Widzimy jednak wyraźne nienadążanie za tymi wymaganiami. Brak dobrze opracowanych podręczników pedagogiki. Doświadczenia przodujących nauczycieli są źle studiowane i uogólniane. Akademia Nauk Pedagogicznych nie daje odpowiedzi na liczne ważne zagadnienia, nie wydaje wartościowych prac, wykazuje słabą działalność w dziedzinie ponownego opracowania pewnych podręczników. Jest rzeczą konieczną, ażeby organa partyjne i radzieckie poświęcały oświacie tyle sił, na ile zasługuje ta wyjątkowo doniosła sprawa.

Niestety, nie wszystkie instancje partyjne zajmują się w dostatecznej mierze zagadnieniem szkoły. Przytoczmy przykład: Komitet Centralny WKP(b) zwracał uwagę KC KP(b) Kirgizji na istotne niedociągnięcia w pracy szkół; mimo to niedociągnięcia te są usuwane powoli. W Republice są ludzie słabo umiejący czytać i pisać, plan powszechnego nauczania nie jest wykonywany, daje się zaobserwować, że nie wszyscy uczniowie, zwłaszcza dziewczęta, kończą szkołę; liczne szkoły wieczorowe dla młodzieży robotniczej i wiejskiej pracują źle.

Na Zjeździe Komunistycznej Partii Republiki Kirgiskiej sekretarz KC KP(b) Kirgizji tow. Razzakow musiał przyznać, że instancje partyjne i radzieckie Republiki kierują oświatą ludową w sposób nie zadowalający. Należy przypuszczać, że krytyka ta przyczyni się do wzmożenia troski o szkołę i o nauczycieli, przede wszystkim ze strony KC KP(b) Kirgizji.

Jest rzeczą konieczną, by w świetle nowych zadań sprawa kształcenia młodzieży i podnoszenia jej poziomu kulturalnego stała się głównym przedmiotem uwagi Komsomołu. Zapewnienie czołowej roli komsomolców i pionierów w nauce, zapewnienie stałej pomocy dyrektorom szkół, nauczycielom i wychowawcom klasowym w całej ich pracy pedagogiczno-wychowawczej, aktywny udział w całej działalności, zmierzającej do realizacji powszechnego średniego (dziesięcioletniego) nauczania i politechnizacji szkoły, do przygotowania nowych kadr nauczycieli i do wzmocnienia materialnej bazy szkoły — oto nasze obowiązki.

Komsomoł powinien także jeszcze aktywniej pracować na wyższych uczelniach, pomagać partii w przygotowywaniu spośród młodzieży nowych kadr wysoko wykwalifikowanych specjalistów.

Prace towarzysza Stalina w dziedzinie językoznawstwa i ekonomii politycznej jeszcze raz wykazują wielką siłę przodującej nauki rewolucyjnej. Komsomoł musi walczyć o to, by młodzi specjaliści z każdej dziedziny wiedzy opanowywali nieustannie naukę Lenina - Stalina, by studiowanie nauki rewolucyjnej było dla młodzieży codzienną potrzebą życiową.

Każda epoka społeczna wydawała swych bohaterów. Takiego bohatera stworzyła również epoka socjalizmu. Bohaterem naszych czasów jest patriota radziecki, aktywny budowniczy komunizmu, całym sercem oddany sprawie Lenina - Stalina. Młody człowiek radziecki rozwija się i jest wychowywany harmonijnie, wszechstronnie. Wysokie walory moralne, nieustanna praca dla dobra narodu, stałe dążenie do wiedzy, nauki, kultury, regularne zajmowanie się sportem, czynny udział w życiu społecznym — oto charakterystyczne cechy młodego człowieka radzieckiego naszych dni.

Nie możemy jednak nie widzieć faktów świadczących o próbach wywierania obcego wpływu na młodzież. Przeżytki przeszłości w świadomości ludzi dają znać o sobie. W niektórych przedsiębiorstwach zdarzają się wypadki naruszania dyscypliny pracy przez młodych robotników. Zarówno w mieście jak i na wsi trafiają się wśród młodzieży próżniacy naruszający zasady współżycia socjalistycznego. Niektórzy młodzieńcy i niektóre dziewczęta ulegają wpływom religii.

W kierowaniu przez KC WLKSM pracą ideologiczną wśród młodzieży są poważne niedociągnięcia. Praca wychowawcza jest częstokroć niedostatecznie przesycona treścią, jest częstokroć formalna i nie pociąga młodzieży. W wielu organizacjach komsomolskich praca ta jest zupełnie zaniedbana. Komunistyczne wychowanie młodzieży było zawsze głównym zadaniem Komsomołu. Znaczenie wychowania ludzi wzrasta jeszcze bardziej obecnie, w okresie stopniowego przechodzenia od socjalizmu do komunizmu. Zadanie polega na tym, ażeby Komsomoł, kierując się wskazaniami Zjazdu partii i towarzysza Stalina, doskonalił wszechstronnie pracę ideologiczną wśród młodzieży i wychowywał młode pokolenie w duchu komunizmu. Musimy stanowczo skończyć z niedociągnięciami w pracy ideologicznej i podciągnąć ją do poziomu nowych zadań. Nie ulega wątpliwości, że organizacje partyjne wszechstronnie pomogą Komsomołowi w tej dziedzinie.

Tow. Malenkow w swym referacie poświęcił wiele uwagi sprawie literatury i sztuki. Młodzież radziecka lubi i wysoko ceni wspaniałą ra-

dziecką sztukę i literaturę, które są doniosłym orężem w walce o komunizm.

W ciągu ostatnich lat stworzono wiele wspaniałych dzieł stanowiących chlubę naszego narodu i odgrywających ogromną rolę w kształtowaniu komunistycznego światopoglądu młodzieży. Niektórzy jednak literaci publikują niedojrzałe, bezideowe utwory, nie nadążają za życiem, pomijają w swej twórczości liczne ważne strony pracy, nauki i życia młodzieży.

Mało wartościowych utworów poświęconych naszemu socjalistycznemu życiu tworzy teatr radziecki. Przyznanie zaledwie dwóch Nagród Stalinowskich za sztuki teatralne, opublikowane w ubiegłym roku, wymownie świadczy o niepomyślnej sytuacji, jaka wytworzyła się w dramaturgii, powołanej do pomocy w wychowaniu młodego pokolenia. Zarząd Związku Pisarzy Radzieckich i Komitet do Spraw Sztuki przy Radzie Ministrów ZSRR przeprowadziły dziesiątki narad i posiedzeń poświęconych omówieniu przyczyn nienadążania dramaturgii radzieckiej za jej zadaniami. Ogłoszono w tej sprawie wiele artykułów. Niekiedy jednak odnosi się wrażenie, że niektórzy dramaturdzy w ogóle przestali pisać sztuki, piszą natomiast głównie artykuły, w których wyjaśniają, dlaczego nie ma sztuk na aktualne tematy z życia radzieckiego. *(Ożywienie na sali).*

Wśród młodzieży słyszy się często słuszne uwagi krytyczne, że Ministerstwo Kinematografii ZSRR toleruje poważne niedociągnięcia w swej pracy, że tworzy mało dobrych filmów poświęconych rzeczywistości radzieckiej. Kierownicy Ministerstwa Kinematografii ZSRR i Związku Pisarzy Radzieckich nie tylko uznają istnienie tych niedociągnięć, ale nawet nieustannie dyskutują nad tym, jak by poprawić sytuację, która się wytworzyła. Ministerstwo Kinematografii skarży się na Zarząd Związku Pisarzy Radzieckich z powodu zbyt małej ilości dobrych scenariuszy. Ze swej strony Zarząd Związku Pisarzy Radzieckich krytykuje Ministerstwo Kinematografii. Toczą się spory, a dobrych filmów ukazuje się niewiele.

Partia uczy, że za mało jest stwierdzić niedociągnięcia, trzeba również umieć je naprawiać. Czas już, by Ministerstwo Kinematografii, Zarząd Związku Pisarzy Radzieckich i Komitet do Spraw Sztuki ustosunkowały się merytorycznie do krytyki. Sprawa komunistycznego wychowania młodzieży zyska na tym wiele. Młodzież powita z głębokim uznaniem i wdzięcznością nowe wartościowe dzieła literatury i sztuki oraz dobre filmy.

Partia uczy Komsomoł łączyć każdy krok jego nauki i pracy wychowawczej z praktycznymi zadaniami budowy nowego społeczeństwa. W odpowiedzi na uchwały Zjazdu partii Komsomoł jeszcze aktywniej rozwinie współzawodnictwo socjalistyczne wśród młodzieży. Komsomolcy i młodzież wszystkich gałęzi przemysłu będą walczyć o zwiększenie produkcji, o wzrost wydajności pracy, obniżenie kosztów własnych i podniesienie jakości produkcji. Komsomolcy i młodzież na wsi będą walczyć o podniesienie urodzajności wszystkich upraw, o dalszy rozwój społecznej hodowli zwierząt gospodarskich, o usprawnienie pracy kołchozów, sowchozów i stacji maszynowo-traktorowych.

Należy stwierdzić, że pożyteczna inicjatywa młodych nowatorów nie zawsze spotyka się z należytym poparciem. Powołam się na przykłady.

Młodzi robotnicy, obecnie laureaci Nagrody Stalinowskiej, tow. tow. Dikow, Czikiriew i inni przy czynnej pomocy inżynierów i techników osiągnęli znaczne przyspieszenie skrawania metali. Dzięki metodom szybkościowym uruchamia się olbrzymie rezerwy wydajności obrabiarek. Niektóre jednak ministerstwa, jak na przykład Ministerstwo Budowy Maszyn Rolniczych ZSRR, nie popierają tej sprawy jak należy. Rokrocznie Ministerstwo to nie wykonuje planów wprowadzania metod szybkościowych. Obecnie pracownicy Ministerstwa postanowili najwidoczniej w ogóle zaniechać planowania w tej dziedzinie, sądząc mylnie, że w ten sposób będzie się miało spokojniejsze życie.

Tow. Malenkow mówił o potrzebie oszczędzania zasobów materiałowych. Z inicjatywy młodzieży Zakładów Samochodowych im. Stalina zaoszczędzono różnymi sposobami w ciągu pierwszego półrocza około 3 tys. ton metali. Nie trudno sobie wyobrazić, jak olbrzymie ilości metali można zaoszczędzić w całym kraju, jeśli będzie się przestrzegało reżimu oszczędności. Nadmierne zużywanie metali, nieodpowiednie rozcinanie i ogromna tolerancja — wszystko to jest rozpowszechnione w wielu fabrykach. Trzeba wypowiedzieć stanowczą walkę rozrzutności i niegospodarności, wytrwale wprowadzać w życie reżim oszczędności.

Partia, towarzysz Stalin stale nas uczą, byśmy nie tolerowali niedociągnięć. Jeżeli komsomolec widzi niedociągnięcia, obowiązkiem jego jest walczyć o ich usunięcie. Jeśli organizacja komsomolska wie, na przykład, że w pracy kołchozu są zaniedbania, że narusza się Statut Artelu Rolnego — a takich faktów jest, niestety, wiele — powinna ona walczyć o usunięcie tych niedociągnięć. Komsomolcy nie tylko mogą, lecz mają obowiązek sygnalizować o niedociągnięciach organom partyjnym i radzieckim. Obojętność, bierny stosunek do niedociągnięć nie licują z godnością członka leninowskiego Komsomołu.

Nowa sytuacja stawia przed nami zadanie dalszego podniesienia poziomu pracy wewnątrz Komsomołu, polepszenia kierownictwa ze strony KC WLKSM. Krytyka niedociągnięć w pracy z kadrami, zawarta w referacie tow. Malenkowa, odnosi się bezpośrednio i do Komsomołu. Niektórzy działacze Komsomołu wkraczają na niegodną drogę mydlenia oczu, oszukiwania, tuszowania niedociągnięć. Choć są to fakty odosobnione, nie możemy ich jednak tolerować.

KC WLKSM ujawnił, że w organizacjach komsomolskich nowosybirskiej i riazańskiej niektórzy działacze Komsomołu nie sprzyjali rozwijaniu krytyki i samokrytyki, wkraczali na drogę tłumienia krytyki. Nosicieli takich obyczajów antypartyjnych musimy pędzić precz z pracy komsomolskiej. Komsomoł powinien wszechstronnie rozwijać i popierać krytykę i samokrytykę, a w szczególności krytykę oddolną. Tylko w ten sposób można wzmocnić każdą podstawową organizację komsomolską, wzmóc aktywność członków WLKSM.

Towarzysze! Podstawą sukcesów Komsomołu jest kierownictwo partii Lenina-Stalina. Jak żywa istota nie może żyć bez światła i powietrza, tak i Komsomoł nie może żyć bez kierownictwa komunistycznej partii Lenina-Stalina. Kierownicze organa partyjne okazują codziennie olbrzymią pomoc Komsomołowi. Spotykamy jednak czasami takie rejonowe, miejskie i ob-

wodowe komitety partii, które zapominają o swym obowiązku stałego kierowania komunistycznym wychowaniem młodego pokolenia. Zdarzają się wypadki, że kierownictwem organizacji komsomolskiej zajmuje się nie egzekutywa Komitetu Obwodowego, jego pierwszy sekretarz, lecz jeden z sekretarzy z tytułu tak zwanego szefostwa. Do czego to prowadzi, można się przekonać na przykładzie Komitetu Obwodowego partii w Irkucku. Wykorzystując brak kontroli, Komitet Obwodowy Komsomołu w Irkucku naruszał bolszewickie zasady doboru kadr. Do pracy komsomolskiej dostawali się czasem ludzie przypadkowi. Krytyka i samokrytyka była zaniedbana. Zamiast demaskować stanowczo te niedociągnięcia, egzekutywa Komitetu Obwodowego partii tuszowała je i przejawiała liberalizm. KC WLKSM i Komitetowi Obwodowemu partii udało się usunąć niedociągnięcia dopiero dzięki pomocy Komitetu Centralnego WKP(b).

KC WKP(b), towarzysz Stalin stale wytyczają kierunek pracy Komsomołu i okazują mu ogromną, nieocenioną pomoc. Nigdzie nie ma takiej troski o młodzież jak u nas, w Kraju Rad. Komsomoł i cała młodzież radziecka dziękują gorąco partii komunistycznej, towarzyszowi Stalinowi za tę troskę, za szczęście i radość naszego życia. *(Oklaski).*

Komitet Centralny partii zajmuje się wszystkimi stronami życia, pracy i wychowania młodzieży radzieckiej. W okresie XVIII Zjazdu partii Komsomoł liczył 8 milionów członków. Dziś Komsomoł skupia około 16 milionów komsomolców. W okresie sprawozdawczym w szeregi Partii Komunistycznej wstąpiło przeszło 3 miliony członków Komsomołu. Wzrosły szeregi pionierskiej organizacji imienia Lenina.

W okresie XVIII Zjazdu partii organizacja pionierska liczyła około 11 milionów członków. Obecnie w drużynach pionierskich skupionych jest około 19 milionów młodych pionierów.

Na XIX Zjazd WKP(b) Komsomoł przyszedł jako mocna armia, zespolona jak nigdy dotąd wokół KC partii, wokół wielkiego wodza i nauczyciela, towarzysza Stalina. *(Długotrwałe oklaski).*

Towarzysze! Dla całej armii budowniczych komunizmu nie ma nic szczytniejszego aniżeli walka pod niezwyciężonym sztandarem Lenina, pod przewodem towarzysza Stalina o triumf komunizmu, o wielką sprawę Lenina-Stalina. *(Oklaski).*

Niech mi wolno będzie zapewnić naszego wodza — Partię Komunistyczną, niech mi wolno będzie zapewnić Zjazd, towarzysza Stalina, że komsomolcy, młodzież gotowa jest do walki o komunizm i zawsze będzie szła za swoją ukochaną Partią Komunistyczną, za towarzyszem Stalinem. *(Długotrwałe oklaski).*

Żadne pogróżki i awantury agresorów imperialistycznych nie zdołają przeszkodzić wielkiemu dziełu budowy komunizmu w naszym kraju. Wszelkie próby wroga zostaną udaremnione i doszczętnie rozgromione. Pod przewodem Partii Komunistycznej, towarzysza Stalina naród radziecki, jego młodzież dobrze przyswoiła sobie stalinowską naukę zwyciężania. Niech pamiętają o tym panowie reakcjoniści ze Stanów Zjednoczonych.

Słońce komunizmu świeci nad naszą ojczyzną. Młodzież Kraju Rad czuje w sobie niewyczerpaną energię, pełna jest radości twórczej i entuzjazmu, wiary w triumf komunizmu, a do walki prowadzi nas i jest naszym natchnieniem wielka partia Lenina-Stalina.

Radziecka, stalinowska młodzież pała pragnieniem służenia wszystkimi swymi siłami, swym umysłem i wolą ojczyźnie, partii komunistycznej, sprawie komunizmu — wielkiej sprawie Lenina-Stalina.

Pod sztandarem Lenina, pod przewodem towarzysza Stalina — naprzód do komunizmu!

Niech żyje nasz wielki wódz i nauczyciel, drogi i ukochany towarzysz Stalin! *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Przemówienie tow. A. Puzanowa

(Obwód kujbyszewski)

Towarzysze! W referacie sprawozdawczym KC WKP(b), wygłoszonym na Zjeździe przez tow. Malenkowa, w sposób wyczerpujący i jasny podsumowane zostały wyniki ogromnej pracy politycznej i organizacyjnej dokonanej przez partię Lenina - Stalina w ciągu lat, które upłynęły od XVIII Zjazdu partii, oraz dany został rozwinięty program dalszej walki partii, całego narodu radzieckiego o zwycięstwo komunizmu.

Epokowe zwycięstwa narodu radzieckiego w latach Wielkiej Wojny Narodowej i jego pokojowa twórcza praca w okresie powojennym umocniły jeszcze bardziej potęgę Państwa Radzieckiego, podniosły na niebywałe wyżyny jego autorytet międzynarodowy.

Wszyscy ludzie radzieccy, cała postępowa ludzkość widzą w tych zwycięstwach triumf wielkich idei marksizmu - leninizmu, wyniki wielkiej kierowniczej i przewodniej działalności okrytej chwałą Partii Komunistycznej, widzą rezultat genialnego kierownictwa naszego drogiego i ukochanego wodza i nauczyciela, Józefa Stalina. *(Długotrwałe oklaski).*

Pod sztandarem Lenina, pod przewodem towarzysza Stalina partia nasza walczy o nowy potężny rozwój socjalistycznej ekonomiki i kultury, prowadzi naród radziecki naprzód do zwycięstwa komunizmu.

Drogę do całkowitego zwycięstwa komunizmu wskazuje ludziom radzieckim nowa genialna praca towarzysza Stalina „Ekonomiczne problemy socjalizmu w ZSRR". Ogromne znaczenie dla naszego marszu naprzód do komunizmu ma odkryte przez towarzysza Stalina podstawowe prawo ekonomiczne socjalizmu.

Towarzysz Stalin uczy, że istotne cechy i wymogi podstawowego ekonomicznego prawa socjalizmu — to zapewnienie maksymalnego zaspokojenia stale rosnących materialnych i kulturalnych potrzeb całego społeczeństwa w drodze nieprzerwanego wzrostu i doskonalenia produkcji socjalistycznej na bazie najwyższej techniki.

Piąty plan pięcioletni rozwoju ZSRR bierze za punkt wyjścia to podstawowe prawo ekonomiczne socjalizmu i kreśląc nowy potężny rozwój gospodarki narodowej kraju, zapewnia dalszy znaczny wzrost dobrobytu materialnego i kulturalnego poziomu narodu.

Kujbyszewska organizacja partyjna w okresie między XVIII a XIX Zjazdem wyrosła ilościowo, zahartowała się pod względem ideowo - poli-

tycznym i przyszła na XIX Zjazd partii zwarta i zespolona wokół Komitetu Centralnego partii, wokół wodza i nauczyciela — towarzysza Stalina. *(Oklaski).*

Obwód kujbyszewski, stanowiący zaledwie cząstkę niezmierzonej ojczyzny radzieckiej, stanowi jeden z wielu przykładów głębokich przeobrażeń, jakie dokonały się w naszym kraju w myśl genialnego planu towarzysza Stalina, i wspaniałych perspektyw, które otwiera przed krajem nowa pięciolatka stalinowska.

W Kujbyszewie i w obwodzie kujbyszewskim rozbudowano szeroko przemysł budowy maszyn, rafinerie nafty, przemysł spożywczy i lekki; prowadzone jest na ogromną skalę budownictwo. Przemysł miasta Kujbyszewa i obwodu kujbyszewskiego, ogólnie biorąc, wykonuje pomyślnie państwowy plan produkcji i daje corocznie znaczny przyrost produkcji. Tak więc w latach 1950 — 1951 produkcja przemysłowa wzrosła w porównaniu z rokiem 1949 o 70 procent, a w ciągu 8 miesięcy bieżącego roku — o 19,5 procent w porównaniu z odpowiednim okresem roku ubiegłego. Rośnie nieustannie wydajność pracy. Nie wszystkie jednak jeszcze przedsiębiorstwa wykonują u nas plan państwowy. Wiele przedsiębiorstw pracuje nierytmicznie, jakościowe wskaźniki pracy są niskie.

Kujbyszewska organizacja partyjna, kierując się wskazaniami KC WKP(b) zawartymi w referacie sprawozdawczym Komitetu Centralnego, wygłoszonym przez tow. Malenkowa, podejmie wszelkie niezbędne kroki, aby jak najszybciej usunąć poważne niedociągnięcia w pracy przedsiębiorstw i zapewnić realizację planu państwowego przez każde przedsiębiorstwo.

Na XVII Zjeździe partii towarzysz Stalin postawił zadanie stworzenia między Wołgą a Uralem nowej wielkiej bazy naftowej naszego kraju — drugiego Baku. Partia i naród radziecki wykonały z honorem te wskazania towarzysza Stalina. W obwodzie kujbyszewskim, który jest jednym z najważniejszych nowych zagłębi naftowych kraju, wydobycie ropy naftowej w roku 1952 będzie wielokrotnie większe niż w roku 1940.

Dzięki trosce partii i rządu przemysł naftowy obwodu wyposażony został w najbardziej przodujący i doskonały sprzęt techniczny produkcji krajowej; przed pracownikami przemysłu naftowego otwarły się wspaniałe perspektywy dalszego postępu technicznego. Przemysł naftowy naszego obwodu ma bogate możliwości dalszego potężnego i szybkiego wzrostu.

Towarzysze! Z inicjatywy i w myśl wskazań wielkiego Stalina w rejonie miasta Kujbyszewa rozwinęło się gigantyczne budownictwo hydroenergetyczne. Masy pracujące obwodu, jak i cały naród radziecki, z uczuciem uzasadnionej dumy z naszej okrytej chwałą ojczyzny, z uczuciem najgłębszej wdzięczności i uznania dla ukochanego towarzysza Stalina powitały historyczną uchwałę Rady Ministrów ZSRR o budowie największej na świecie Kujbyszewskiej Elektrowni Wodnej i sieci irygacyjnej na Zawołżu.

Dzięki codziennej trosce Komitetu Centralnego partii, rządu i osobiście towarzysza Stalina w ciągu krótkiego okresu stworzono wielotysięczny zespół budowniczych; budowla wyposażona została w najnowocześniejszy,

pierwszorzędny sprzęt techniczny produkcji krajowej, umożliwiający całkowite zmechanizowanie wszystkich podstawowych prac przy budowie hydrowęzła. Zespół budowniczych Kujbyszewskiej Elektrowni Wodnej zdecydowany jest godnie wykonać zaszczytne zadanie stalinowskie i osiąga codziennie coraz to nowe sukcesy produkcyjne. Bolszewicy obwodu kujbyszewskiego i wielotysięczne zespoły budowniczych obiektów hydrotechnicznych i sieci irygacyjnej polecili zameldować naszemu wodzowi i nauczycielowi, towarzyszowi Stalinowi, że postawione przez partię i rząd zadanie wykonane zostanie w ustalonym terminie i że w roku 1955 do stolicy naszej ojczyzny — do Moskwy zaczniemy dostarczać prąd z Kujbyszewskiej Elektrowni Wodnej. *(Oklaski).*

Towarzysze! W ciągu ubiegłych lat wielkie sukcesy osiągnęło również rolnictwo naszego obwodu. W porównaniu z rokiem 1940 obszar zasiewów w roku 1952 wzrósł o 12 procent, w tym zasiewy podstawowej uprawy konsumpcyjnej, jaką jest jara pszenica, wzrosły o 20 procent, zasiewy upraw paszowych blisko 2,5 raza. Wzrosło również znacznie w kołchozach i sowchozach pogłowie zwierząt gospodarskich, stanowiących własność społeczną, zwiększyły się zbiory upraw rolnych, produkcja hodowlana, podniosła się towarowość rolnictwa. Sowchozy i kołchozy obwodu zwiększają rokrocznie ilość dostarczanego państwu zboża i innych produktów rolnych. Wzrosło wynagrodzenie kołchoźników. W roku bieżącym kołchozy i sowchozy wykonały przedterminowo plan dostaw zbóż i zaopatrzyły się całkowicie w nasiona do siewu wiosennego 1953 roku.

Gdzie tkwi źródło tego ogromnego wzrostu produkcji rolnej w naszym kraju?

> „Źródłem tego wzrostu — uczy towarzysz Stalin — jest nowoczesna technika, liczne nowoczesne maszyny obsługujące wszystkie te gałęzie produkcji".

Podstawowe narzędzia produkcji rolnej skupione są w stacjach maszynowo - traktorowych. Towarzysz Stalin wskazuje, że:

> „skupienie podstawowych narzędzi produkcji rolnej w rękach państwa, w rękach stacji maszynowo - traktorowych jest jedynym środkiem zapewnienia szybkiego tempa wzrostu produkcji kołchozowej".

Dzięki trosce partii i rządu oraz towarzysza Stalina istniejące w naszym obwodzie stacje maszynowo - traktorowe i stacje sadzenia ochronnych pasów leśnych nieustannie otrzymują nowy, najnowocześniejszy sprzęt techniczny: potężne traktory gąsienicowe, kombajny samobieżne, kosiarki, maszyny do silosowania itd. Wysoki poziom wyposażenia technicznego umożliwił zmechanizowanie wszystkich podstawowych robót polnych w 96 — 98 procentach; sprzęt zbóż w kołchozach dokonywany jest już w 95 procentach przy pomocy kombajnów.

Zdajemy sobie jednak sprawę, że obok pewnych osiągnięć są jeszcze w rolnictwie naszego obwodu poważne niedociągnięcia. W kierowaniu rolnictwem istnieją u nas te wszystkie braki, o których mówił w swoim referacie tow. Malenkow. Dlatego też mamy wciąż jeszcze niedostateczne

plony roślin uprawnych i niską wydajność społecznej hodowli bydła. W sposób nader powolny rozwiązywane jest zadanie stworzenia trwałej bazy paszowej; nie zlikwidowano ostatecznie poważnych naruszeń Statutu Artelu Rolnego.

Obwodowa organizacja partyjna, realizując uchwały XIX Zjazdu partii, będzie walczyła uporczywie o usunięcie istniejących braków i zapewni dalszy rozwój rolnictwa obwodu.

Potężnemu i szybkiemu rozwojowi gospodarczemu obwodu kujbyszewskiego towarzyszy nieustanny wzrost dobrobytu materialnego i poziomu kulturalnego mas pracujących. W ostatnich latach powstały w obwodzie nowe miasta — Żigulowsk, Nowokujbyszewsk, osiedla robotnicze pracowników przemysłu naftowego i budowlanych. W samych tylko latach 1949 — 1951 przedsiębiorstwa i instytucje zbudowały i oddały do użytku ok. 400 tysięcy metrów kwadratowych nowej powierzchni mieszkalnej, a w roku bieżącym planuje się zbudowanie i oddanie do użytku dalszych 290 tysięcy metrów kwadratowych powierzchni mieszkalnej. Prowadzone są wielkie prace nad rozwinięciem gospodarki komunalnej miast i osiedli robotniczych, nad gazyfikacją i ciepłofikacją domów mieszkalnych, nad polepszeniem zaopatrywania w wodę oraz prace w dziedzinie budownictwa przedsiębiorstw kulturalno-usługowych i komunalnych; w obwodzie wzrasta nieustannie liczba szkół, szpitali, klubów, przedszkoli i żłobków.

W związku z konsekwentnym obniżaniem detalicznych cen towarów masowego spożycia zwiększyła się gwałtownie siła nabywcza ludności, wzrosła sprzedaż artykułów żywnościowych i towarów przemysłowych. Wraz ze wzrostem dobrobytu materialnego podnosi się nieustannie poziom kulturalny mas pracujących.

Historyczne uchwały Komitetu Centralnego partii w dziedzinie zagadnień ideologicznych, twórcze dyskusje z dziedziny filozofii, biologii, fizjologii, językoznawstwa i ekonomii politycznej, przeprowadzone z inicjatywy towarzysza Stalina, stały się podstawą dalszego rozwoju całej ideologicznej pracy partii.

Niezwykle doniosłym wydarzeniem w życiu ideologicznym partii i całego narodu radzieckiego, ogromnym wkładem do skarbnicy marksizmu - leninizmu były genialne prace towarzysza Stalina z dziedziny językoznawstwa i zagadnień ekonomicznych, które odsłoniły szerokie horyzonty dla niebywałego rozkwitu przodującej nauki radzieckiej i kultury.

Przeprowadzona przez partię ogromna praca w dziedzinie ideologicznego uzbrojenia członków partii, w dziedzinie komunistycznego wychowania mas przyniosła owocne rezultaty. W kraju naszym wyrósł nowy człowiek, wychowany przez Lenina i Stalina, twórca i budowniczy nowego, komunistycznego życia. Wspaniałe oblicze tego człowieka wyłania się z kart projektu zmienionego Statutu partii, w którym określone zostały ze stalinowską wnikliwością i jasnością polityczne i moralne walory członka partii komunistycznej — nosiciela najbardziej postępowej na świecie ideologii marksistowsko-leninowskiej, niezmordowanego nowatora, trzeźwo oceniającego wyniki swej pracy, nieubłaganie zwalczającego braki, natchnionego bojownika o zwycięstwo komunizmu.

Każdy człowiek radziecki, prawdziwy patriota naszej ojczyzny, konfrontuje swe osobiste postępowanie i swoje czyny z wymaganiami, jakie stawia komunistom partia, stara się zawsze i we wszystkim stać na poziomie tych wielkich zadań, które wskazuje partia Lenina - Stalina.

Wykonując wskazania towarzysza Stalina, zawarte w jego referacie wygłoszonym na XVIII Zjeździe partii, kujbyszewska organizacja partyjna dokonała poważnej pracy nad ideowym zahartowaniem komunistów oraz inteligencji radzieckiej. Studiowanie historii i teorii bolszewizmu stało się codzienną potrzebą kadr wszystkich dziedzin pracy. Należy jednak stwierdzić, że poziom szkolenia partyjnego w obwodzie pozostaje jeszcze daleko w tyle w porównaniu z tymi zadaniami, które przedstawił tow. Malenkow w referacie sprawozdawczym Komitetu Centralnego. Nieustanna troska partii i państwa o zapewnienie pełni kultury duchowej w połączeniu z ideologicznym wzrostem naszych kadr jest warunkiem dalszego podniesienia poziomu kulturalnego mas pracujących naszego obwodu, podobnie jak całego narodu radzieckiego.

Towarzysze! W świetle zadań przedstawionych w referacie sprawozdawczym KC WKP(b) i w projekcie dyrektyw XIX Zjazdu partii w sprawie nowego planu pięcioletniego wyłania się szereg palących i ważnych zagadnień, nad którymi chciałbym się zatrzymać.

Uchwała Rady Ministrów ZSRR w sprawie budowy Kujbyszewskiej Elektrowni Wodnej na Wołdze przewiduje dostarczenie do rejonów miast Kujbyszewa i Saratowa 2 miliardów 400 milionów kW energii elektrycznej rocznie. Wymaga to rozwiązania w porę zagadnienia kompleksowego rozwoju na środkowym Powołżu takich gałęzi przemysłu, które pochłaniają szczególnie wiele energii elektrycznej. W tym kierunku podjęto już pewne kroki. Nie są one jednak bynajmniej wystarczające do całkowitego wykorzystania taniej energii elektrycznej Kujbyszewskiej Elektrowni Wodnej. Tymczasem Państwowy Komitet Planowania ZSRR zwleka, jak się zdaje, z rozwiązaniem sprawy rozmieszczenia przemysłu w rejonie hydrowęzła. Trzeba więc przyspieszyć decyzję, jakie fabryki należy rozmieścić w rejonie Kujbyszewa — by można było w najbliższym czasie przystąpić do ich budowy.

Perspektywy dalszego rozwoju w piątej pięciolatce jednego z najważniejszych pod względem gospodarczym obszarów kraju — Powołża — stanowczo dyktują konieczność poważnego zwiększenia przewozów towarowych na linii kolejowej im. W. W. Kujbyszewa. W związku z tym Państwowy Komitet Planowania ZSRR i Ministerstwo Komunikacji winny rozważyć specjalnie zagadnienie elektryfikacji tej linii i jak najszybszego rozwinięcia syzrańsko-batrakskiego węzła kolejowego.

Do rzędu najpilniejszych prac planu pięcioletniego należy budowa sieci irygacyjnej na Zawołżu. Minęły już przeszło dwa lata od chwili, gdy rząd zobowiązał Ministerstwo Rolnictwa ZSRR do opracowania planu irygacji. Jednakże Ministerstwo wykazuje wielką opieszałość w tej sprawie, a minister tow. Benediktow nie jest dość wymagający w stosunku do pracowników, gdy chodzi o wykonanie tak ważnego polecenia rządu. Następstwem tego jest fakt, że schemat irygacyjny nie został jeszcze ostatecznie rozpatrzony przez Ministerstwo, co hamuje rozwinięcie prac przy budowie głównych kanałów - magistrali i zbiorników wodnych. Ministerstwo Rol-

nictwa nie wykazuje również należytej aktywności w opracowaniu zagadnień agrotechniki, zwłaszcza zaś sprawy mechanizacji nawadniania gruntów. Ministerstwo Rolnictwa powinno zakończyć w najbliższym czasie opracowanie planu nawodnienia gruntów Zawołża oraz wzmocnić przedsiębiorstwa zajmujące się budową sieci irygacyjnej, a poczynając od roku przyszłego — przydzielać środki materialne na budowę sieci irygacyjnej w wysokości zapewniającej wykonanie tego ważnego zadania w ustalonym terminie.

Ażeby przygotować się na czas do przyjęcia i zużycia tak wielkiej ilości wody, Ministerstwo powinno wraz z Wszechzwiązkową Akademią Nauk Rolniczych im. W. I. Lenina i z organizacjami miejscowymi opracować zróżniczkowany system nawodnienia gruntów uprawnych oraz agrotechnikę uprawy roli na rozległych obszarach nawadnianych gruntów. Rzeczą nader ważną jest również dobór, wyhodowanie i wypróbowanie nowych gatunków pszenicy, przede wszystkim pszenicy twardej, słonecznika i innych roślin uprawnych, opracowanie sposobów mechanizacji prac przy nawadnianiu gruntów i skonstruowanie odpowiednich maszyn, zorganizowanie masowego szkolenia kadr dla rolnictwa na gruntach nawadnianych. W celu zbadania możliwości eksploatacji urządzeń elektrycznych przy uprawie roli na terenach nawadnianych należy zorganizować już w 1953 roku na bazie istniejących stacji maszynowo-traktorowych kilka doświadczalnych stacji elektro - maszynowo - traktorowych.

Towarzysze! Kujbyszewska organizacja partyjna i masy pracujące całego obwodu wyrażają bezgraniczne oddanie wielkiej sprawie partii Lenina - Stalina, bezgraniczną miłość do genialnego wodza i nauczyciela, ukochanego Józefa Stalina. Ludzie pracy naszego obwodu nie będą szczędzili sił i energii, by wnieść godny wkład w dzieło realizacji historycznych uchwał XIX Zjazdu partii, zadań piątej pięciolatki — pięciolatki pokoju i twórczej pracy.

Niech żyje okryta chwałą i zwycięska Komunistyczna Partia Związku Radzieckiego!

Niech żyje mądry budowniczy komunizmu, nasz drogi i ukochany towarzysz Stalin! *(Długotrwałe oklaski).*

Przemówienie tow. W. Andrianowa

(Leningrad)

Towarzysze! W referacie sprawozdawczym Komitetu Centralnego WKP(b) na XIX Zjeździe partii poddano wyczerpującej analizie historyczną drogę przebytą w okresie od XVIII do XIX Zjazdu partii. Okres ten odznacza się maksymalnym wytężeniem sił zaplecza i frontu w czasie Wielkiej Wojny Narodowej, gdy rozstrzygały się losy Państwa Radzieckiego. Państwo Radzieckie z honorem wyszło z ciężkich prób wojennych, wyszło jeszcze bardziej wzmocnione i silne.

Powojenne lata pokojowego rozwoju były potężnym skokiem naprzód. Naród radziecki w niebywale krótkim czasie potrafił zaleczyć ciężkie rany zadane przez wojnę.

W referacie tow. Malenkowa znalazła dobitny wyraz nauka towarzysza Stalina o ekonomicznych problemach socjalizmu w ZSRR. Klasyczna praca towarzysza Stalina „Ekonomiczne problemy socjalizmu w ZSRR" była wielkim wydarzeniem w życiu ideologicznym naszej partii. Uzbraja ona partię i naród radziecki w potężny oręż walki o komunizm. Jest to bezcenny wkład do teorii marksizmu - leninizmu.

W swej genialnej pracy największy uczony, towarzysz Stalin, uogólnił gigantyczne doświadczenie budownictwa socjalistycznego w naszym kraju i po raz pierwszy w literaturze marksistowskiej dał wspaniałą analizę charakteru praw ekonomicznych w kraju socjalizmu, rozwinął i naukowo uzasadnił podstawowe warunki stopniowego przejścia od socjalizmu do komunizmu.

Perspektywy zbudowania społeczeństwa komunistycznego, nakreślone przez wielkiego wodza i nauczyciela, towarzysza Stalina, oświetlają jak potężny reflektor drogę do komunizmu, są natchnieniem dla partii, dla całego narodu radzieckiego, wzywają nas do nowych bohaterskich czynów ku chwale naszej wielkiej ojczyzny.

Przykład Związku Radzieckiego świadczy o wielkiej żywotnej sile socjalizmu, o wyższości socjalistycznego systemu gospodarki nad kapitalistycznym. Kraje kapitalistyczne, które setki lat grabiły kolonie i ujarzmiały ludy kolonialne, zostały przez bieg historii odrzucone wstecz w swym rozwoju społeczno-ekonomicznym. Plan Marshalla nie tylko nie „uzdrowił" Europy zachodniej, lecz pogłębił jeszcze bardziej stan zastoju ekonomicznego i duchowego.

Życie dowiodło, że nie można odrodzić tego, co zostało przez historię skazane na śmierć. Ekonomika krajów kapitalistycznych miota się w konwulsjach kryzysu ekonomicznego. Pozory dobrobytu, które usiłują stwarzać sługusi kapitalizmu — to jedynie szata zewnętrzna, to złuda, sztucznie podtrzymywana przy pomocy budżetów wojskowych i wyścigu zbrojeń kosztem grabienia i zubożenia mas ludowych.

Tym się też tłumaczy, że wodzireje amerykańscy boją się jak ognia osłabienia psychozy wojennej. Koniunktura wojenna — to maksymalne zyski dla kapitalistów i prawnie usankcjonowana przez rządy burżuazyjne grabież mas pracujących.

Antykomunizm staje się formą, w jakiej wyraża się dyktatura faszystowska. Rozpętując histerię wojenną monopoliści odradzają faszyzm i ujarzmiają narody, gwałcąc ich granice państwowe. Dyktatura monopoli amerykańskich staje się coraz bardziej okrutna i zaciekła. Słowo pokój przyprawia ich o konwulsje i każdy, kto je wymawia, ryzykuje życiem i wolnością.

Żandarmi amerykańscy, opanowani obłędem — z bombą atomową w jednej ręce, z bakteriami chorób zakaźnych w drugiej — wrzeszczą, że prowadzą swą politykę w obawie przed napaścią komunistów. Któż im uwierzy? Wszyscy postępowi ludzie śmiać się będą z zaoceanicznych błaznów. W całej tej awanturze drapieżców imperialistycznych szczególnie służalczą gorliwością odznaczają się prawicowi socjaliści i sprzedajny szpieg Tito — zdrajcy i renegaci klasy robotniczej.

Jako przeciwwaga obozu wojny — rosną i umacniają się z każdym dniem siły pokoju i postępu, demokracji i socjalizmu. W awangardzie walki o pokój kroczy pewnie i zdecydowanie naród radziecki pod kierownictwem wielkiego wodza całej postępowej ludzkości, towarzysza Stalina. *(Burzliwe oklaski).*

> „Pokój będzie zachowany i utrwalony, jeżeli narody ujmą w swe ręce sprawę zachowania pokoju i będą broniły jej do końca"

— rozbrzmiewa wezwanie sternika komunizmu, wielkiego Stalina. Naród radziecki odważnie i pewnie buduje społeczeństwo komunistyczne, strzegąc swej ojczyzny przed agresywnymi poczynaniami jej wrogów.

Towarzysze! Leningradzka organizacja partyjna jak i cała nasza partia przyszła na XIX Zjazd zespolona i zwarta wokół swego leninowsko - stalinowskiego Komitetu Centralnego, wokół wielkiego wodza i nauczyciela, towarzysza Stalina. *(Oklaski).*

Jedność szeregów partyjnych uwydatniła się szczególnie dobitnie na sprawozdawczo - wyborczych zebraniach i konferencjach partyjnych.

Przy pomocy Komitetu Centralnego partii przygotowane i oddane partii kadry przeprowadziły w leningradzkiej organizacji partyjnej wielką pracę nad umocnieniem organów partyjnych, radzieckich i gospodarczych.

W referacie tow. Malenkowa słusznie poddane zostały krytyce niezdrowe zjawiska w niektórych organizacjach partyjnych. Niedociągnięcia podob-

ne miały również miejsce w leningradzkiej organizacji partyjnej. Kadry dobierane były nie według ich fachowych i politycznych walorów; kierowano się osobistą sympatią, pochlebstwem i służalczością, tłumiono krytykę i zaszczepiano antypartyjne obyczaje biurokratów i dygnitarzy. Poziom pracy ideologicznej był obniżany, dopuszczano do wypaczania teorii marksistowsko-leninowskiej, zaniedbano pracę wewnątrzpartyjną.

Ostre postawienie sprawy rozwijania krytyki i samokrytyki, wzmożenia pracy ideologicznej odpowiada w pełni wskazaniom towarzysza Stalina i jest nieodzownym warunkiem pomyślnego kroczenia naprzód.

Praca przeprowadzona nad usunięciem błędów i wypaczeń przyczyniła się do aktywizacji życia wewnątrzpartyjnego, do umocnienia dyscypliny, do rozszerzenia i wzmocnienia więzi między organizacjami partyjnymi a masami bezpartyjnymi, do rozwijania samokrytyki i krytyki oddolnej.

Historyczna uchwała Komitetu Centralnego WKP(b) o czasopismach „Zwiezda" i „Leningrad", powzięta z inicjatywy towarzysza Stalina, stała się programem działania dla podniesienia na wyższy poziom całej pracy ideologicznej w leningradzkiej organizacji partyjnej. Genialna praca towarzysza Stalina „Marksizm a zagadnienia językoznawstwa" wywołała nowe ożywienie w pracy ideologicznej, naukowej i szkoleniowej.

Byłoby jednak rzeczą niesłuszną, gdybyśmy wprowadzając w błąd samych siebie nie dostrzegali poważnych niedociągnięć, które wciąż jeszcze istnieją na tym niezmiernie ważnym odcinku pracy partyjnej.

Leningradzka organizacja partyjna prowadzi rozległą pracę nad wykonaniem zobowiązań podjętych przez działaczy nauki i pracowników przemysłu w liście do towarzysza Stalina.

Z woli partii, z inicjatywy towarzysza Stalina Leningrad staje się jednym z najważniejszych ośrodków technicznego postępu kraju, wysoko wyspecjalizowanego przemysłu budowy maszyn i narzędzi. W pracy przemysłu i w dziedzinie rozwoju postępu technicznego osiągnięto konkretne sukcesy jakościowe. Przedsiębiorstwa Leningradu zbudowały i opanowały produkcję nowych setek typów maszyn, obrabiarek, narzędzi i aparatów będących osiągnięciem nauki krajowej i światowej. Zakłady im. Stalina zbudowały turbinę o mocy 150 tysięcy kW, największą i najdoskonalszą turbinę na świecie. Zakłady „Elektrosiła" im. Kirowa zbudowały generator do tej turbiny. Wiele przedsiębiorstw Leningradu wykonuje skomplikowane i odpowiedzialne zamówienia dla wielkich stalinowskich budowli komunizmu. W niezwykle krótkich terminach przedsiębiorstwa Leningradu zaprojektowały i zbudowały dla Cymliańskiej Elektrowni Wodnej turbinę hydrauliczną nowej konstrukcji ze zwiększonym współczynnikiem użyteczności oraz potężny generator będący wielkim osiągnięciem radzieckiego przemysłu budowy maszyn. W chwili obecnej załogi przedsiębiorstw pracują nad zbudowaniem turbin wodnych i hydrogeneratorów dla Kujbyszewskiej i Stalingradzkiej Elektrowni Wodnych.

W przemyśle budowy maszyn wprowadza się nową technikę, stosuje się mechanizację i automatyzację produkcji. Podstawowe urządzenia zakładów przemysłowych Leningradu zostały odnowione i w porównaniu z okresem przedwojennym wzrosły dwukrotnie.

W ciągu wszystkich tych lat przemysł leningradzki pomyślnie wykonywał plany państwowe. W roku 1951 wyprodukowano 4,6 raza więcej turbin parowych niż w roku 1948, turbin wodnych — 1,8 raza, turbogeneratorów — 3,5 raza oraz silników dieslowskich — 5,7 raza więcej niż w roku 1948.

Technika i kadry leningradzkiego przemysłu budowy maszyn osiągnęły taki poziom, że mogą one już produkować wszelkie maszyny, że produkcja jakiegokolwiek typu maszyn jest dla nich zadaniem całkowicie realnym.

Wszystko to umożliwiło mimo znacznie mniejszej liczby robotników (w przybliżeniu o 100 tysięcy osób) polepszenie jakościowych wskaźników pracy przemysłu, podniesienie wydajności pracy i półtorakrotne zwiększenie produkcji w porównaniu z rokiem 1940.

W dziedzinie postępu technicznego wielką pomoc okazują uczeni. Twórcza współpraca działaczy nauki i pracowników przemysłu jest duszą postępu technicznego. Ta twórcza współpraca zmierza do tego, by jak najlepiej wykorzystać osiągnięcia nauki dla potrzeb produkcji i na tej podstawie, przy minimalnym wydatkowaniu pracy ludzkiej, zapewnić dalszy rozwój przemysłu i osiągać systematyczne podnoszenie poziomu materialnego i kulturalnego mas pracujących.

Twórcza współpraca uczonych i pracowników przemysłu jest jednym z najwymowniejszych przejawów twierdzenia nauki marksistowskiej o łączności teorii z praktyką w ich dialektycznym oddziaływaniu wzajemnym.

Towarzysze! Przemysł leningradzki mógłby pracować znacznie lepiej, gdyby usunięto istniejące niedociągnięcia i usprawniono organizację pracy. Wiele przedsiębiorstw pracuje jeszcze nierytmicznie, metodą doraźnej mobilizacji i akcji szturmowej. Wiadomo, że przy takiej metodzie pracy obniża się jakość produkcji, spada wydajność pracy i pogarszają się wskaźniki ekonomiczne pracy przemysłu.

Usiłowaliśmy wyjaśnić sobie, gdzie tkwi przyczyna i co przeszkadza w normalnej pracy przemysłu budowy maszyn. Poważne niedociągnięcia w planowaniu i zaopatrzeniu technicznym, jak również w kooperowaniu produkcji wpływają ujemnie na pracę przedsiębiorstw, a jednocześnie tuszują wewnętrzne niedociągnięcia w ich pracy.

Weźmy np. Zakłady im. Stalina należące do resortu Ministerstwa Budowy Maszyn Ciężkich — przedsiębiorstwo znane w całym kraju. Z wykonaniem planu na rok bieżący sprawa przedstawia się nieszczególnie. Gdzie należy szukać przyczyny? Główną przyczyną jest nie zadowalające planowanie i zaopatrzenie.

W roku bieżącym w zakładach tych zwiększono plan 1,8 raza nie uruchamiając jednakowoż żadnych dodatkowych mocy produkcyjnych i nie przydzielając dodatkowej siły roboczej. Takie podwyższenie planu nie przeraziło zresztą załogi zakładów, chociaż potrzebują one bezwarunkowo uzupełnienia w sprzęcie i sile roboczej. Sytuację komplikuje niefrasobliwy stosunek Ministerstwa Przemysłu Budowy Maszyn Ciężkich do sprawy zapewnienia dostaw tym zakładom.

Rząd i KC WKP(b) poleciły Ministerstwu rozwiązać sprawę dostaw. Dotychczas jednak sprawa nie została załatwiona: Ministerstwo mało co zrobiło pod tym względem. W ciągu 9 miesięcy Zakłady im. Stalina nie otrzymały półfabrykatów na sumę 56 776 tysięcy rubli od innych przedsiębiorstw. w ramach kooperacji produkcji.

Wiele poważnych niedociągnięć istnieje również w planowaniu zaopatrzenia w metal. Daje się to zaobserwować chociażby na takich przykładach. Z Leningradu — jak paradoksalnie by to nie brzmiało — wywozi się około 100 tysięcy ton metalu, jakkolwiek co najmniej połowę tej ilości, a w razie zmiany asortymentu nawet więcej, można by było wykorzystać na miejscu.

Drugi przykład: Leningrad otrzymuje 7—7,5 tysiąca ton gwoździ, które przywozi się w całości z południa i z Uralu, a jednocześnie istniejąca w Leningradzie fabryka, która produkuje 7 tysięcy ton gwoździ, wywozi całą produkcję poza obręb Leningradu.

Trzeci przykład: W Leningradzie znajdują się dwie fabryki narzędzi z rocznym planem produkcyjnym wartości 130 milionów rubli, ale przedsiębiorstwa leningradzkie, a mamy, jak wiadomo, wiele przedsiębiorstw przemysłu budowy maszyn, otrzymują narzędzia wartości zaledwie 7 — 8 milionów rubli. Pozostałe narzędzia wywozi się do innych miast. Tymczasem wyrób narzędzi w przedsiębiorstwach nie wyspecjalizowanych zorganizowany jest na sposób chałupniczy i kosztuje państwo kilkakrotnie drożej. Dlatego też kierownicy przedsiębiorstw, zwłaszcza przy omawianiu materiałów KC WKP(b), przedłożonych Zjazdowi partii, zupełnie słusznie wysuwali zagadnienie konieczności scentralizowania produkcji typowych narzędzi.

W walce o realizację zadań postępu technicznego i zapewnienie rytmicznej pracy przemysłu decydujące znaczenie mają kadry. Mimo ogólnego podniesienia poziomu kulturalno - technicznego i kwalifikacji robotników oraz personelu inżynieryjno - technicznego, sprawa szkolenia kadr w przemyśle nie nadąża za wytyczonymi zadaniami. Wielu dyplomowanych inżynierów lokuje się w kancelariach, podczas gdy znaczna ilość stanowisk inżynieryjno - technicznych w ważnych przedsiębiorstwach obsadzona jest przez praktyków nie mających przygotowania teoretycznego. A więc np. w Zakładach im. Kirowa, w Zakładach im. Stalina wiele stanowisk inżynieryjno - technicznych zajmują praktycy. Nie lepiej przedstawia się sytuacja w wielu innych przedsiębiorstwach. Co prawda, kadry zajmujące stanowiska inżynieryjno -techniczne należą do najbardziej doświadczonych i powinny być bezwarunkowo zatrzymane, lecz trzeba zorganizować dla nich szkolenie. W związku z tym przedsiębiorstwa składały wiele wniosków dotyczących konieczności ponownego uruchomienia kombinatów szkoleniowych, chociażby przy większych przedsiębiorstwach, tak jak to było przed wojną, kiedy przy szkoleniowych kombinatach przedsiębiorstw były czynne nie tylko szkoły i kursy dla podnoszenia kwalifikacji robotników, lecz również wieczorowe szkoły techniczne i uczelnie wyższe.

W walce o postęp techniczny wielką rolę odegrać powinny instytuty naukowo-badawcze. Nie trzeba dowodzić, że dokonują one dużej pracy, ale i w ich działalności jest wiele poważnych niedociągnięć.

Instytuty naukowo-badawcze marnują częstokroć fundusze i siły na rozwiązane już dawno problemy, odbywa się zbędne dublowanie pracy. Dzieje się to niekiedy nie tylko z winy samych instytutów, lecz również wskutek słabej informacji technicznej i braku właściwego kierownictwa. Działalność instytutów naukowo-badawczych nie jest należycie kierowana przez właściwe resorty, a poza resortami, można powiedzieć, kierowniczej ręki wcale się nie odczuwa. Państwową Komisja Planowania nie dociera do instytutów naukowo-badawczych. Instytuty naukowo-badawcze potrzebują informacji technicznej i wykwalifikowanego kierownictwa.

Duże niedociągnięcia istnieją również w dziedzinie wprowadzania do produkcji wniosków racjonalizatorskich i wynalazków. W dyrektywach Zjazdu w sprawie piątego planu pięcioletniego należy wspomnieć szerzej o postępie technicznym, o udziale uczonych w walce o postęp techniczny i o zwiększeniu odpowiedzialności za wprowadzenie do produkcji wynalazków i wniosków racjonalizatorskich. Kierownicze kadry gospodarcze muszą być poinformowane o odkryciach naukowo-technicznych w tej dziedzinie, w której pracują.

Towarzysze! Partia, rząd, osobiście towarzysz Stalin, poświęcają wiele uwagi rozwojowi rolnictwa, stale skierowują wysiłki organizacji partyjnych na rozwiązywanie głównego zadania w rolnictwie. Trzeba postawić sprawę dalszego rozwoju rolnictwa obwodów północno-zachodnich. Wiemy, że obwody północno-zachodnie, w tym również i leningradzki, są obwodami o dużej wilgotności, że w obwodach tych można stale osiągać wysokie plony, że można tam stworzyć doskonałą bazę paszową dla hodowli. W tym celu jednak należy doprowadzić do porządku sprawę zagospodarowania gruntów. W północno-zachodnich obwodach grunty są poważnie zabagnione, obfitują w kamienie i krzewy. Dość stwierdzić, że przeprowadzenie robót melioracyjnych, oczyszczenie gruntów uprawnych z kamieni i krzewów w trzech tylko obwodach: leningradzkim, pskowskim i nowgorodzkim umożliwi znaczne zwiększenie obszaru użytków — o jakie 3 miliony hektarów, a może nawet więcej. Grunty uważane obecnie za użyteczne są w rzeczywistości mało przydatne, zwłaszcza jeśli idzie o zastosowanie techniki maszynowej. Trudność polega na tym, że mamy mało maszyn do usuwania kamieni, mało maszyn do karczowania, do oczyszczania pól z krzewów i drobnych drzewek, zbyt mało maszyn melioracyjnych. Jeżeli sprawa mechanizacji prac melioracyjnych zostanie rozwiązana jak należy, grunty tych obwodów można będzie przekształcić w rozległe przestrzenie dla traktorów i kombajnów, otrzymywać stale wysokie zbiory i założyć trwałą bazę paszową dla hodowli.

Towarzysze! Zadania wysunięte w referacie sprawozdawczym Komitetu Centralnego WKP (b) i w materiałach KC WKP(b), opublikowanych przed Zjazdem partii, wymagają podniesienia poziomu kierownictwa ze strony partii, usprawnienia wewnątrzpartyjnej pracy ideologicznej, wymagają, aby kadry lepiej, bardziej konkretnie znały się na zleconych

im sprawach. Leningradzka organizacja partyjna uczyni wszystko, aby uzbroić każdego komunistę w mądrą naukę stalinowską, zmobilizuje wszystkie siły i wiedzę do wykonania stalinowskiego planu stopniowego przejścia od socjalizmu do komunizmu, do wykonania zadań, które postawi XIX Zjazd przed partią.

Towarzysze! Komuniści leningradzkiej organizacji partyjnej jednomyślnie i gorąco zaaprobowali projekty KC — dyrektyw XIX Zjazdu partii w sprawie piątego planu pięcioletniego i tekstu zmienionego Statutu partii. Leningradzka organizacja partyjna przyszła na XIX Zjazd partii jako jej bojowy i niezawodny oddział, zespolony jak monolit wokół KC, wokół swego wielkiego wodza i nauczyciela, towarzysza Stalina. *(Oklaski).*

Niech żyje wielka partia Lenina-Stalina wiodąca zdecydowanie naród radziecki do komunizmu!

Niech żyje wielki wódz, którego promienny geniusz oświetla drogę do komunizmu, gorąco ukochany towarzysz Stalin! *(Długotrwałe oklaski).*

Przemówienie tow. Ł. Breżniewa

(Mołdawska SRR)

Towarzysze! W referacie sprawozdawczym Komitetu Centralnego WKP(b) tow. Malenkow wnikliwie i wyczerpująco podsumował wyniki ogromnej pracy dokonanej przez partię bolszewicką oraz jasno pokazał epokowe zwycięstwa narodu radzieckiego osiągnięte pod genialnym kierownictwem towarzysza Stalina.

Wielką drogę, pełną bohaterstwa i wspaniałych zwycięstw, przeszła nasza partia od XVIII do XIX Zjazdu. Te historyczne lata były okresem bohaterskiej walki partii bolszewickiej o umocnienie potęgi naszego socjalistycznego państwa, o rozkwit ekonomiki, kultury i dobrobytu mas pracujących.

W czasie groźnych lat drugiej wojny światowej, gdy nad naszą ojczyzną zawisło śmiertelne niebezpieczeństwo, Komunistyczna Partia zorganizowała i natchnęła naród radziecki do walki o honor, wolność i niepodległość naszej ojczyzny. Partia, towarzysz Stalin ukoronowali tytaniczną zaiste bitwę narodu radzieckiego epokowymi zwycięstwami.

W latach powojennych naród radziecki pod kierownictwem partii bolszewickiej, pod wodzą towarzysza Stalina pomyślnie realizuje wspaniały program budownictwa komunistycznego.

Towarzysz Stalin wspaniale łączy gigantyczną pracę państwową z twórczą pracą nad rozwijaniem marksizmu-leninizmu. Wielkim wkładem do skarbnicy marksizmu-leninizmu jest opublikowana w przededniu Zjazdu praca towarzysza Stalina „Ekonomiczne problemy socjalizmu w ZSRR". Ta klasyczna praca towarzysza Stalina oznacza nowy, wyższy etap marksistowsko-leninowskiej ekonomii politycznej, uogólnia gigantyczne doświadczenia budownictwa socjalistycznego i wskazuje jasne drogi do całkowitego zwycięstwa komunizmu.

W nowym, potężnym wzroście ekonomii i kultury naszego kraju, w gigantycznych budowlach komunizmu, w wielkim przeobrażeniu przyrody, w niezmordowanej walce narodu radzieckiego o pokój na całym świecie cała postępowa ludzkość widzi, jak nasza okryta chwałą partia komunistyczna służy wiarą i prawdą swemu narodowi i ofiarnie walczy o szczęście wszystkich ludzi pracy.

Towarzysze! Cała nasza partia, cały naród radziecki są bezgranicznie szczęśliwi, że na czele wielkiej walki o szczęście wszystkich ludzi pracy, o rozkwit naszej socjalistycznej ojczyzny stoi człowiek z niewyczerpaną

energią rewolucyjną, genialny budowniczy komunizmu, Józef Stalin. *(Długotrwałe oklaski).*

Lata, które upłynęły między XVIII a XIX Zjazdem partii, obfitowały w wielkie wydarzenia w życiu mas pracujących Mołdawii. W roku 1940 dzięki mądrej polityce zagranicznej partii bolszewickiej i Państwa Radzieckiego, dzięki nieustannej trosce towarzysza Stalina o losy narodu mołdawskiego masy pracujące Besarabii zostały wyzwolone spod ucisku kolonialnego, a naród mołdawski zjednoczył się w jednolite narodowe państwo radzieckie. Utworzona została Mołdawska Socjalistyczna Republika Radziecka, która weszła do rodziny bratnich narodów Związku Radzieckiego. To historyczne wydarzenie nigdy nie zatrze się w pamięci narodu mołdawskiego. Naród mołdawski przez pokolenia sławić będzie i przez stulecia poniesie drogie imię swego wyzwoliciela — wielkiego Stalina. *(Długotrwałe oklaski).*

Jeszcze niedawno podczas panowania bojarów rumuńskich i ich mocodawców — imperialistów amerykańskich i anglo-francuskich — Besarabia była spustoszonym krajem, w którym panował reżim kolonialny i stosunki feudalne.

Główna gałąź gospodarki kraju — rolnictwo doprowadzone zostało do katastrofalnego stanu. Trzy czwarte wszystkich gospodarstw chłopskich posiadało tak mało ziemi, że nie były one w stanie zapewnić utrzymania rodzinie nawet przez pół roku.

Jeżeli chodzi o przemysł, to świadomie nie był on rozwijany w Besarabii. Ponad pół miliona pozbawionych ziemi robotników rolnych wędrowało po Besarabii z powiatu do powiatu w poszukiwaniu pracy. Tysiące Mołdawian ratując się przed nędzą i głodem, przed bestialskim terrorem politycznym zmuszonych zostało do ucieczki z Besarabii.

Znany francuski pisarz i rewolucjonista Henri Barbusse, który zwiedził w owych latach Besarabię, pisał w swej książce „Oprawcy", że okupacja otworzyła dla Besarabii erę cierpień i nędzy. To wszystko, co widział w Besarabii, nazwał tragedią besarabską.

Wyzwolenie mas pracujących Besarabii spod ucisku kolonialnego rozbudziło w narodzie ogromną rewolucyjną inicjatywę i twórczy zryw do nowego życia. Ale zdradziecka napaść najeźdźców hitlerowskich przerwała twórczą pracę narodu mołdawskiego. Barbarzyńcy faszystowscy znowu sprowadzili na masy pracujące Mołdawii klęski i nieszczęścia.

Minęło 8 lat od chwiii, gdy bohaterska Armia Radziecka przepędziła z Mołdawii najeźdźców niemiecko-faszystowskich. W tym czasie naród mołdawski w bratniej rodzinie narodów radzieckich, w oparciu o ich pomoc, a przede wszystkim w oparciu o pomoc wielkiego narodu rosyjskiego, otoczony stałą uwagą i troską Komitetu Centralnego naszej partii, rządu związkowego oraz osobiście towarzysza Stalina potrafił osiągnąć poważne sukcesy w rozwoju ekonomiki i kultury Republiki. O szybkim rozwoju socjalistycznego przemysłu Republiki świadczy też fakt, że jego podstawowe zasoby w latach powojennych poważnie wzrosły, zwiększyła się kilkakrotnie jego globalna produkcja.

W okresie tym zbudowano w Republice szereg przedsiębiorstw o znaczeniu ogólnozwiązkowym. Buduje się wielkie przedsiębiorstwa, które będą produkować koniaki i wino szampańskie.

Dysponując rozległymi obszarami sadów i winnic, Mołdawia jest jednym z największych w kraju okręgów produkujących wina i konserwy. Jest to podstawowa gałąź przemysłu w Republice.

Należy podkreślić, że w tym okresie nasi kołchoźnicy i pracownicy przemysłu konserwowego pracowali nienajgorzej. Produkcja konserw w latach powojennych wzrosła 21 razy. W roku ubiegłym przemysł konserwowy Republiki wyprodukował około 115 milionów puszek konserw. Oznacza to, że przemysł konserwowy Mołdawskiej SRR wyprodukował w ubiegłym roku blisko półtora raza więcej konserw niż przemysł całej Rosji carskiej.

Znacznie wzrosła w ciągu tych lat również produkcja win. Podczas gdy w roku 1945 wytworzono 1 280 tysięcy dekalitrów win, to w roku 1951 wyprodukowano 7 540 tysięcy dekalitrów.

Towarzysz Stalin zwraca uwagę na to, by działacze gospodarczy poszukiwali, znajdowali i wykorzystywali ukryte rezerwy produkcji, maksymalnie wykorzystywali istniejące moce produkcyjne, polepszali systematycznie metody produkcji, obniżali koszty własne produkcji, by przestrzegali zasad rozrachunku gospodarczego. To wskazanie towarzysza Stalina ma ogromne znaczenie jeśli idzie o pomyślne wykonanie zadań stojących przed nami w nowej pięciolatce. Należy otwarcie przyznać, że w sposób niedostateczny wykorzystujemy istniejące u nas rezerwy.

Kolektywizacja rolnictwa oraz nieoceniona pomoc, jaką otrzymują nasze kołchozy od rządu, umożliwiły znaczne zwiększenie globalnych zbiorów wszystkich kultur rolnych, w tej liczbie również winogron, innych owoców i jarzyn. Tego stanu rzeczy przez długi okres nie dostrzegano w Ministerstwie Przemysłu Spożywczego ZSRR; do ostatniego czasu Ministerstwo mało uczyniło w tym kierunku, aby w sposób pełniejszy wykorzystać te surowcowe zasoby przemysłu spożywczego Republiki Mołdawskiej. I tak na przykład istniejące w Mołdawii fabryki konserw mogłyby przy pomocy tych samych urządzeń produkować dodatkowo około 50 milionów puszek różnych konserw rocznie, gdyby Ministerstwo Przemysłu Spożywczego uwzględniając wzrastające zasoby surowcowe kołchozów dokonało w swoim czasie niewielkich stosunkowo nakładów w fabrykach, zbudowało proste, nie wymagające skomplikowanych urządzeń obiekty dla konserwowania i przechowywania surowców i półfabrykatów.

Dałoby to nie tylko dodatkową produkcję, lecz obniżyłoby również jej koszty własne, usprawniło pracę przedsiębiorstw, zlikwidowało sezonowość w tej dziedzinie i pozwoliłoby racjonalniej wykorzystać urządzenia i siłę roboczą w fabrykach.

Należy stwierdzić, że Ministerstwo Przemysłu Spożywczego ZSRR nie oceniło jak należy tych rezerw w swych fabrykach. W Ministerstwie Przemysłu Spożywczego ZSRR nie docenia się powstającej w Republice Mołdawskiej niewspółmierności między zakresem inwestycji w przemyśle spożywczym a materialno-techniczną bazą organizacji budowlanych. W Republice nie stworzono jeszcze silnych organizacji do projektowania budownictwa. Dlatego potrzebujemy poważnej pomocy tego ministerstwa oraz Państwowej Komisji Planowania ZSRR przy rozlokowaniu i przygotowaniu we właściwym czasie szeregu projektów dotyczących zarówno zakładów przemysłowych i innych obiektów, jak też budownictwa mieszkaniowego.

KC WKP(b), rząd, towarzysz Stalin rozpatrzyli w roku bieżącym perspektywy rozwoju przemysłu spożywczego Republiki. Na samo tylko budownictwo inwestycyjne w tej dziedzinie przemysłu Mołdawskiej SRR przeznacza się około jednego miliarda rubli. Przewiduje się budowę nowych fabryk, zrekonstruowanie i zwiększenie mocy istniejących przedsiębiorstw, zwiększa się bazę energetyczną, rozszerza się bazę magazynową.

Przed nami stoi zadanie zwiększenia produkcji konserw w bieżącej pięciolatce do 250 milionów puszek. Tak ogromny rozmach inwestycji w przemyśle spożywczym w samej tylko naszej Republice świadczy o ogromnej trosce partii, towarzysza Stalina o maksymalne zaspokojenie stale rosnących potrzeb materialnych narodu radzieckiego.

Szczególne znaczenie w rozwoju całej ekonomiki i kultury Republiki miała socjalistyczna przebudowa rolnictwa. Chłopstwo Mołdawii po otrzymaniu ogromnej pomocy materialnej i technicznej od rządu związkowego, w oparciu o ogromne doświadczenia budownictwa socjalistycznego w naszym kraju, jednomyślnie poparło politykę partii bolszewickiej i wkroczyło zdecydowanie na drogę budownictwa kołchozowego. Obecnie zjednoczyło się w kołchozy 98 procent gospodarstw chłopskich. Kołchozy władają 99 procentami całej powierzchni uprawnej.

Towarzysz Stalin uczy nas, że skupienie podstawowych narzędzi produkcji rolnej w rękach państwa, w rękach stacji maszynowo-traktorowych jest jedynym środkiem zapewnienia szybkiego tempa wzrostu produkcji kołchozowej.

> „Wszyscy cieszymy się — mówi towarzysz Stalin — z kolosalnego wzrostu produkcji rolnej naszego kraju, wzrostu produkcji zbożowej, produkcji bawełny, lnu, buraków itd... Źródłem tego wzrostu — wskazuje następnie towarzysz Stalin — jest nowoczesna technika, liczne nowoczesne maszyny obsługujące wszystkie te gałęzie produkcji".

Na przykładzie młodych kołchozów Mołdawii dobitnie występuje ta przeobrażająca siła techniki radzieckiej. W Republice utworzono stacje maszynowo-traktorowe z wielotysięcznym parkiem traktorów, kombajnów i innymi narzędziami rolniczymi.

Potężna technika maszynowa umożliwiła już w roku bieżącym przeprowadzenie blisko 70 procent wszystkich prac rolnych przez MTS oraz zmechanizowanie orki i siewu w 80 — 90 procentach. Mechanizacja rolnictwa podniosła wydajność produkcji kołchozowej, kulturę rolnictwa, urodzajność pól kołchozowych i podniosła towarowość socjalistycznego rolnictwa.

W ciągu pierwszej pięciolatki powojennej urodzajność roślin zbożowych w Republice wzrosła 2,5 raza. Znacznie rozszerzono uprawę roślin przemysłowych. Obszar zasiewów buraka cukrowego wzrósł w tym czasie przeszło 7 razy. W roku bieżącym kołchozy Republiki dostarczają państwu milion ton buraków cukrowych. Zadanie państwowe — uzyskać do końca piątej pięciolatki nie mniej niż 265 cetnarów buraka cukrowego z każdego hektara — kołchoźnicy Mołdawii wykonają z honorem.

Chłopstwo kołchozowe Mołdawskiej SRR jest zainteresowane w uprawie nowej rośliny — bawełny, którą u nas zaczęto uprawiać zaledwie przed trzema laty.

Drogą nieustannego rozwoju kroczy społeczna gospodarka hodowlana kołchozów. W wyniku wykonania trzyletniego państwowego planu rozwoju hodowli społecznej pogłowie bydła w kołchozach wzrosło 7 razy, owiec i kóz — 5 razy, trzody chlewnej — 8,3 raza.

Rezultatem wzrostu towarowości naszych kołchozów jest zwiększenie dostaw wytworów produkcji rolnej dla państwa. W porównaniu z rokiem 1947 dostawy zboża dla państwa w 1951 roku wzrosły 4 razy, winogron — 8 razy, owoców — 6,5 raza, buraków cukrowych — 7 razy, tytoniu — 2,5 raza, mięsa — 4,5 raza.

Z roku na rok rośnie dochodowość kołchozów, wzrasta dobrobyt i poziom kulturalny chłopstwa mołdawskiego. Świadczą o tym wzrastające nieustannie dochody pieniężne naszych kołchoźników oraz dochody w naturze. W ciągu dwóch tylko lat — od roku 1949 do roku 1951 — liczba kołchozów, które uzyskały dochody przekraczające milion rubli, wzrosła blisko 10 razy. Obecnie w Republice co trzeci kołchoz jest milionerem. Wzrostowi ogólnych dochodów pieniężnych towarzyszy nieustanny wzrost niepodzielnych funduszów kołchozów, które podniosły się z 250 milionów rubli w 1949 roku do 683 milionów rubli w 1951 r. Umożliwiło to kołchozom Republiki przeznaczenie wielkich sum na budowę społecznych pomieszczeń dla celów produkcyjnych, rezerwuarów wodnych, stawów, elektrowni itd. Już w ciągu ubiegłego roku i pierwszego półrocza br. kołchozy zbudowały około 5 tysięcy pomieszczeń dla celów produkcyjnych. Ponadto 2 593 obiektów kołchozowych znajduje się w końcowej fazie budowy. Wzrostowi gospodarki społecznej kołchozów towarzyszy nieustanny wzrost dobrobytu materialnego kołchoźników. Jeśli w roku 1949 kołchoźnicy otrzymali za dniówki obrachunkowe oprócz opłaty w naturze 110 milionów rubli, to w roku 1951 otrzymali 567 milionów rubli.

Wszystkie te liczby i fakty są dobitnym potwierdzeniem niezmożonej siły ustroju kołchozowego, wyższości wielkiej gospodarki socjalistycznej, która umożliwia wykorzystanie w szerokim zakresie techniki maszynowej i wszechstronny rozwój gospodarki społecznej, obejmującej wszystkie gałęzie produkcji rolnej.

Wielkie są również osiągnięcia narodu mołdawskiego w budownictwie kulturalnym. W tym okresie dzięki nieustannej trosce rządu radzieckiego i osobiście towarzysza Stalina zlikwidowano analfabetyzm wśród ludności mołdawskiej, wprowadzono powszechne 7-letnie nauczanie dzieci. Obecnie w Mołdawii czynne są 1 924 szkoły, w których kształci się 425 tysięcy osób. Liczba szkół średnich w ciągu tych lat wzrosła 6 razy, a uczniów klas starszych — blisko 25 razy. W Mołdawskiej SRR czynnych jest 46 uczelni wyższych i technicznych, w których kształci się 17 500 osób. Utworzono filię Akademii Nauk ZSRR, Uniwersytet Państwowy i 26 instytutów naukowo-badawczych. Wielką uwagę poświęca się ochronie zdrowia. Rosną kadry inteligencji Mołdawskiej SRR. Naród, który przez stulecia pozbawiony był możliwości korzystania z dóbr kulturalnych, wykazuje w warunkach ustroju radzieckiego ogromny pęd do wiedzy, nauki, oświaty, wiąże się z kulturą wielkiego narodu rosyjskiego, z kulturą Lenina - Stalina.

W swym referacie tow. Malenkow dokonał wnikliwej analizy niedociągnięć w kierowaniu wszystkimi gałęziami gospodarki narodowej, wskazał na przyczyny, które powodują braki, i nakreślił drogi ich usunięcia.

Muszę przyznać, że braki te występują również w pracy organizacji partyjnej Mołdawii.

Referat tow. Malenkowa mobilizuje wszystkie nasze siły do jak najszybszego usunięcia braków w naszej pracy, do podniesienia poziomu kierownictwa ze strony partii we wszystkich gałęziach gospodarki i kultury.

Organizacja partyjna Mołdawii zdaje sobie sprawę ze swej odpowiedzialności za dalszy rozwój wszystkich gałęzi gospodarki narodowej. Musimy w ciągu najbliższych lat zlikwidować pozostawanie w tyle energetycznej bazy Republiki oraz przemysłu produkującego terenowe materiały budowlane, podnieść bazę materialno-techniczną organizacji budowlanych do poziomu rosnących inwestycji.

Musimy rozwiązać szereg doniosłych zagadnień w dziedzinie rolnictwa. Przede wszystkim należy zwiększyć urodzajność zbóż w ogóle, a zwłaszcza roślin przemysłowych, zwiększyć stopień wykorzystania techniki maszynowej MTS, w czym pozostajemy poważnie w tyle. Musimy usprawnić szkolenie kadr mechanizatorów. Zadanie nasze polega z kolei na tym, aby pomóc kadrom w podniesieniu wiedzy agrotechnicznej, w opanowaniu skomplikowanej sprawy produkcji kołchozowej. Musimy poważnie polepszyć dobór, rozstawienie i wychowywanie kadr, jak tego nas uczy towarzysz Stalin.

Naród mołdawski znacznie później niż narody innych bratnich republik związkowych wkroczył na drogę socjalistycznego rozwoju. Zobowiązuje to naszą organizację partyjną do nieustannego wzmacniania i podnoszenia poziomu naszej pracy w dziedzinie komunistycznego wychowania mas pracujących.

Organizacja partyjna Mołdawii przyjmie historyczne uchwały XIX Zjazdu naszej partii jako bojowy program działania i nie będzie szczędzić sił, aby godnie wywiązać się z zadań postawionych przez Zjazd.

Towarzysze! Wspaniale rozkwitła nasza okryta chwałą socjalistyczna ojczyzna. Wielkie i wszechstronne są jej osiągnięcia, które pomnaża z dnia na dzień bohaterski naród radziecki.

Pod sztandarem Lenina-Stalina partia bolszewicka doprowadziła naszą socjalistyczną ojczyznę do wielkości, uczyniła z niej niezdobytą twierdzę i potężną ostoję pokoju i socjalizmu. Jakże dumnie brzmią dzisiaj wypowiedziane przed trzydziestu laty przez Włodzimierza Lenina słowa:

> „A droga nasza — jest słuszna, albowiem jest to droga, do której wcześniej czy później nieuchronnie przyjdą również pozostałe kraje".

Na tej słusznej drodze geniusz ludzkości, towarzysz Stalin, doprowadził nasz naród radziecki do zwycięstwa socjalizmu.

Wielkim szczęściem dla naszej ojczyzny jest to, że na czele ogólnonarodowej walki o rozkwit naszej ojczyzny i triumf komunizmu stoi najwybitniejszy człowiek naszej epoki, mądry wódz i nauczyciel, Józef Stalin. *(Długotrwałe oklaski).*

Niech żyje nasz wódz i nauczyciel, wielki i ukochany towarzysz Stalin! *(Oklaski).*

Przemówienie tow. L. Berii

Towarzysze! W referacie sprawozdawczym KC, wygłoszonym przez tow. Malenkowa, podsumowane zostały wyniki działalności naszej partii w okresie od XVIII do XIX Zjazdu. W życiu naszej partii i narodu radzieckiego w tym okresie szczególne miejsce zajmują dwa wydarzenia, nad którymi pragnę właśnie się zatrzymać.

Pierwszym z nich jest Wielka Wojna Narodowa.

W wojnie tej decydowały się losy naszej ojczyzny oraz losy państw i narodów Europy i Azji. Jasne jest dla każdego, że gdyby koalicja hitlerowska odniosła zwycięstwo, doprowadziłoby to do potwornego ujarzmienia i wytępienia narodów naszego kraju i narodów wielu innych krajów. Setki milionów ludzi znalazłyby się w sytuacji niewolników. Barbarzyńcy faszystowscy zniszczyliby współczesną cywilizację i cofnęliby o wiele dziesięcioleci rozwój całej ludzkości.

I jeśli do tego nie doszło, to przede wszystkim dlatego, że narody Związku Radzieckiego w walce na śmierć i życie z najeźdźcami faszystowskimi odniosły całkowite zwycięstwo. Nagła, zdradziecka napaść na ZSRR stworzyła w pierwszym etapie wojny warunki korzystne dla wojsk hitlerowskich. Jednakże Związek Radziecki za cenę ogromnych ofiar, za cenę najwyższego napięcia wszystkich materialnych i duchowych sił narodu obronił swoją niepodległość, pobił na głowę wroga, który siał postrach wśród armii Europy — i przez to uratował ludzkość i jej cywilizację.

Promotorem i organizatorem wielkiego zwycięstwa narodu radzieckiego była Partia Komunistyczna — pod wodzą towarzysza Stalina. *(Długotrwałe oklaski)*. Od pierwszych dni wojny, kiedy nasza ojczyzna znalazła się w szczególnie ciężkiej sytuacji, towarzysz Stalin stanął na czele Państwowego Komitetu Obrony i Sił Zbrojnych kraju. Z najwyższym męstwem nasz genialny i nieustraszony Wódz poprowadził Armię Radziecką i cały naród radziecki poprzez ogień bitew, poprzez trudy i doświadczenia wojny do zwycięstwa nad wrogiem. Było wielkim szczęściem dla naszej partii, dla wszystkich narodów ZSRR, że w tym ciężkim okresie na czele państwa radzieckiego i jego armii stał towarzysz Stalin. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski)*.

Zwycięstwo narodu radzieckiego dowiodło całemu światu, że niezłomna jest siła i potęga naszego socjalistycznego państwa.

Oto jedna z najważniejszych nauk Wielkiej Wojny Narodowej. Nie wszyscy, co prawda, wyciągnęli wnioski z tej lekcji historii. Imperialiści amerykańscy, utuczeni na dwóch wojnach światowych, opętani obłędną

ideą zdobycia panowania nad światem, znowu pchają narody w otchłań wojny światowej.

Obecni prowodyrzy Stanów Zjednoczonych — morgany, rockefellery, mellony, duponty i inni, w których rękach znajdują się dźwignie amerykańskiej machiny państwowej i militarnej, tworzą usilnie nowe monopole światowe w rodzaju europejskiego kombinatu węgla i stali czy światowego kartelu naftowego, ażeby szybciej opanować ekonomikę innych państw i podporządkować ją swym interesom. Chcą oni zdobyć niepodzielną władzę we wszystkich częściach świata, ażeby grabiąc i ujarzmiając narody innych krajów zapewnić sobie w ten sposób zyski nadzwyczajne. Do tego potrzebna im jest wojna. W celu przygotowania wojny wielki kapitał amerykański do spółki z militarystami amerykańskimi przejmuje wszystkie funkcje reżimu faszystowskiego, by zdławić w swoim kraju dążenie narodu do zachowania pokoju i wszelką opozycję wobec swej awanturniczej polityki. Pchając kraj na drogę wojny, imperialiści liczą jednocześnie, że dzięki wyścigowi zbrojeń i sytuacji wojennej uda się uniknąć kryzysu ekonomicznego. Ale kryzys ekonomiki Stanów Zjednoczonych nadciąga nieubłaganie; nie zdołają mu zapobiec żadne wybiegi ani awanturnicze poczynania rekinów finansowych. Przyspieszając wyścig zbrojeń, przystosowując całą swą ekonomikę do celów przygotowań wojennych, lękają się pokoju więcej niż wojny, chociaż nie ulega wątpliwości, że jeśli rozpętają wojnę, przyspieszą jedynie swoje bankructwo i swą zagładę. *(Oklaski).*

Zarzuciwszy na cały świat sieć baz wojennych, montując usilnie wszelkiego rodzaju agresywne bloki wojenne, imperialiści amerykańscy szykują gorączkowo wojnę przeciwko ZSRR i innym państwom miłującym pokój. Nasyłają bez przerwy do naszego kraju i do innych miłujących pokój krajów szpiegów i dywersantów, werbowanych na całym świecie spośród zdeprawowanych wyrzutków ludzkości. Czujność ludzi radzieckich jest najostrzejszym orężem w walce z agentami wroga, toteż nie ulega wątpliwości, że zwiększając i zaostrzając swą czujność naród radziecki potrafi unieszkodliwić agenturę imperialistycznych podżegaczy wojennych bez względu na jej liczebność i maski, pod jakimi występuje. *(Oklaski).*

Ostentacyjne, bezczelne prowokacje i awanturnicze poczynania militarystów amerykańskich wobec ZSRR w postaci mnożących się manewrów sił lądowych, lotniczych i morskich, „inspekcyjnych" podróży prowodyrów wojskowych bloku atlantyckiego na obszary graniczące ze Związkiem Radzieckim, aktywność amerykańskiego lotnictwa wojskowego w pobliżu zachodnich i wschodnich granic ZSRR — wszystko to ma widocznie na celu zakłócić spokój ludzi radzieckich i podtrzymać psychozę wojenną u siebie i u swoich wasali.

Tylko beznadziejni głupcy mogą przypuszczać, że prowokacjami można zastraszyć ludzi radzieckich. *(Długotrwałe oklaski).* Ludzie radzieccy potrafią właściwie ocenić wszelkie prowokacje i pogróżki podżegaczy wojennych. Z niezachwianym spokojem naród radziecki kontynuuje swą twórczą, pokojową pracę. Wierzy on niezłomnie w siłę i potęgę swego państwa i swojej armii, zdolnej do zadania druzgocącego ciosu tym, którzy ośmielą się napaść na naszą ojczyznę — swojej armii, zdolnej do odebrania im na zawsze ochoty do zamachów na granice Związku Radzieckiego. *(Burzliwe oklaski).*

Drugim niezmiernie ważnym wydarzeniem w życiu partii i narodu radzieckiego jest nowy potężny rozwój gospodarki narodowej, który umożliwił podniesienie poziomu naszego przemysłu w porównaniu z poziomem przedwojennym 2,3 raza, rozwój, dzięki któremu mogliśmy dokonać wielkiego kroku naprzód na drodze od socjalizmu do komunizmu. Wojna narzucona nam przez faszyzm hitlerowski, najokrutniejsza i najcięższa ze wszystkich wojen, jakie przeżyła kiedykolwiek nasza ojczyzna, przerwała nasz pokojowy rozwój. Oprawcy hitlerowscy, stosując na okupowanych obszarach barbarzyńską taktykę „spalonej ziemi", zadali ciężkie rany radzieckiej gospodarce narodowej.

W tych warunkach stanęło przed nami z chwilą zakończenia wojny niezwykle skomplikowane zadanie uporządkowania życia na obszarach, które ucierpiały na skutek okupacji niemieckiej, przywrócenia przedwojennego poziomu przemysłu i rolnictwa, a następnie przekroczenia tego poziomu w mniej lub bardziej znacznych rozmiarach.

W tym trudnym okresie towarzysz Stalin dał nam szeroki program odbudowy gospodarki narodowej i wytyczył drogi urzeczywistnienia tego programu. Towarzysz Stalin z właściwą mu niezłomną wolą i energią kierował bezpośrednio całą pracą partii i państwa w organizowaniu klasy robotniczej, kołchozowego chłopstwa i inteligencji do wykonania powojennego planu pięcioletniego. Jak wiadomo, powojenny plan pięcioletni został pomyślnie wykonany. *(Oklaski).*

Obecnie przemysł, rolnictwo i transport naszego kraju rozwijają się na bazie najbardziej przodującej techniki i zapewniają zwiększenie całej produkcji społecznej na niebywałą skalę.

Dla uzmysłowienia rozmiarów naszej produkcji przemysłowej przytoczę kilka przykładów.

Jeżeli porównamy produkcję przemysłową ostatnich dwóch lat z wynikami produkcji przemysłowej wszystkich lat pierwszej i drugiej pięciolatki, okaże się, że w latach 1951 i 1952 przemysł wyprodukuje o 22 procent więcej niż w obu pięciolatkach łącznie. *(Oklaski).* W samym zaś tylko 1952 roku w takich niezwykle ważnych dziedzinach produkcji przemysłowej, jak energia elektryczna, hutnictwo żelaza i stali, węgiel, produkty naftowe, cement oraz produkcja przedmiotów masowego spożycia, wyprodukujemy o wiele więcej niż przez cały okres pierwszej pięciolatki.

Co się tyczy przemysłu budowy maszyn, który jest podstawą postępu technicznego całej gospodarki narodowej, to rozwija się on w jeszcze szybszym tempie. W samym tylko roku bieżącym wytwarza się o wiele więcej maszyn i urządzeń technicznych niż w pierwszej i drugiej pięciolatce łącznie.

Wraz ze wzrostem produkcji socjalistycznej nieustannie wzrasta z każdym rokiem dobrobyt całego narodu radzieckiego. Pod względem ekonomicznym i politycznym, jak również pod względem swej obronności Związek Radziecki jest obecnie silniejszy niż kiedykolwiek i bardziej niż kiedykolwiek zdolny do stawienia czoła wszelkim przeciwnościom. *(Długotrwałe oklaski).*

Jeżeli wróg ośmieli się podjąć wyprawę wojenną przeciw nam, to Związek Radziecki, stojący na czele obozu pokoju i demokracji, potrafi udzielić druzgocącej odprawy każdemu ugrupowaniu agresywnych państw impe-

rialistycznych, potrafi rozgromić i ukarać rozzuchwalonych agresorów i podżegaczy wojennych. *(Oklaski).*

Towarzysze! Jednym z rozstrzygających warunków zwycięstw, odniesionych przez naród radziecki zarówno podczas wojny, jak w okresie pokojowego budownictwa gospodarczego i kulturalnego, była mądra i dalekowzroczna polityka narodowościowa naszej partii. W radzieckim wielonarodowym państwie żyje i pracuje przeszło 60 narodów, grup narodowych i narodowości. W tych warunkach słuszna polityka narodowościowa nabiera wyjątkowego znaczenia dla sukcesów naszej wspólnej sprawy — wzmocnienia potęgi ZSRR i budowy komunistycznego społeczeństwa.

Polityka narodowościowa naszej partii opiera się na harmonijnej, naukowo uzasadnionej teorii o kwestii narodowej, jako części leninowskiej nauki o rewolucji proletariackiej. Twórcami programu i polityki Partii Komunistycznej w kwestii narodowej są Lenin i Stalin. Dlatego też naszą politykę narodowościową nazywa się polityką leninowsko-stalinowską. Polityka narodowościowa naszej partii cieszy się gorącą aprobatą i jednomyślnym poparciem narodów Związku Radzieckiego.

Lenin i Stalin bezpośrednio kierowali dziełem tworzenia radzieckiego państwa wielonarodowego. Po śmierci wielkiego Lenina towarzysz Stalin kierował całą pracą partii nad zorganizowaniem braterskiej współpracy narodów naszego kraju, nad umocnieniem związku między republikami, nad rozwojem ekonomiki i kultury naszych narodów. Niezwykle wielka jest rola towarzysza Stalina w opracowaniu nauki marksistowsko-leninowskiej w dziedzinie kwestii narodowej. Towarzysz Stalin wzbogacił marksizm - leninizm opracowując teorię narodu, rozwinął leninowską naukę o jedności narodowych i międzynarodowych zadań klasy robotniczej, o strategii i taktyce ruchu narodowo - wyzwoleńczego w epoce imperializmu, opracował teoretyczne podstawy narodowościowej polityki partii komunistycznej w warunkach radzieckiego państwa wielonarodowego, stworzył naukę o narodach socjalistycznych i o ich rozwoju w walce o zwycięstwo komunizmu.

Wielka Rewolucja Październikowa, obaliwszy kapitalizm, wyzwoliła narody Rosji, zlikwidowała ucisk narodowościowy i doprowadziła narody do prawdziwego odrodzenia. Po zlikwidowaniu burżuazji z jej partiami nacjonalistycznymi i po utrwaleniu się ustroju radzieckiego w naszym kraju powstały, rozwinęły się i ukształtowały na bazie dawnych narodów burżuazyjnych nowe narody socjalistyczne.

Dzięki konsekwentnemu wcielaniu w życie leninowsko-stalinowskiej polityki narodowościowej wypleniono w naszym kraju odziedziczoną po caracie faktyczną nierówność w rozwoju gospodarczym i kulturalnym między bardziej rozwiniętymi narodami Rosji centralnej a narodami kresów, które w przeszłości pozostawały za nimi w tyle. Obecnie nie ma już u nas narodów zacofanych. W latach budownictwa socjalistycznego nowe, socjalistyczne narody w naszym kraju zmieniły gruntownie swe oblicze i stały się przodującymi, nowoczesnymi narodami.

Co zawiera pojęcie: przodujący naród socjalistyczny?

Biorąc za punkt wyjścia daną przez towarzysza Stalina klasyczną definicję narodu, jego naukę o nowych, socjalistycznych narodach i opiera-

jąc się na historycznych doświadczeniach naszego radzieckiego państwa wielonarodowego, można powiedzieć, że główne cechy przodującego narodu socjalistycznego są następujące:

Po pierwsze — najbardziej przodujący w świecie ustrój społeczny i państwowy, w którym nie ma klas wyzyskujących i cała władza należy do ludu.

Po drugie — wysoko rozwinięty przemysł socjalistyczny i wielkie rolnictwo socjalistyczne.

Po trzecie — powszechna piśmienność ludności, obowiązkowe nauczanie dzieci, rozbudowany system szkolnictwa wyższego, zapewniający przygotowanie narodowych kadr specjalistów dla wszystkich dziedzin gospodarki i kultury; rozkwit nauki i sztuki.

Po czwarte — systematyczne podnoszenie stopy życiowej całej ludności przez zapewnienie wzrostu realnych płac robotników i pracowników umysłowych oraz dochodów chłopów, przez rozwój obrotu towarów, rozbudowę miast i ich gospodarki komunalnej, polepszenie warunków mieszkaniowych, przez szeroką sieć instytucji leczniczych, zapewniających ochronę zdrowia ludności.

Po piąte — triumf ideologii równouprawnienia wszystkich ras i narodów, ideologii przyjaźni między narodami.

Czy występują te cechy przodującego narodu socjalistycznego w naszych republikach radzieckich? Tak jest, występują.

Sięgnijmy do faktów.

Wiadomo, że carat był ciemięzcą i katem ludów Rosji. Liczne narody nierosyjskie były zupełnie wyzute z praw. Nie miały własnej państwowości, były administrowane przez urzędników carskich, we wszystkich instytucjach urzędowanie odbywało się w języku rosyjskim, niezrozumiałym dla narodowości miejscowych.

W warunkach ustroju radzieckiego wszystkie narody naszego kraju uzyskały i rozwinęły własną państwowość. Narodowościowe kresy Rosji carskiej przekształciły się za czasów władzy radzieckiej z kolonii i półkolonii w państwa rzeczywiście samodzielne — w republiki radzieckie, posiadające swoje terytorium, autonomię narodową, swoją konstytucję, swe własne ustawodawstwo. W organach władzy, w instytucjach gospodarczych i w administracji, w sądownictwie republik związkowych i autonomicznych oraz obwodów, okręgów, rejonów i osiedli narodowościowych załatwiają sprawy państwowe w języku ojczystym, zrozumiałym dla całej ludności, ludzie wybrani przez naród, znający warunki bytu, obyczaje i psychikę miejscowej ludności.

Takiego prawdziwego równouprawnienia narodów nie ma w żadnym państwie burżuazyjnym. Jest to zresztą zrozumiałe, albowiem zniesienie ucisku narodowościowego jest niemożliwe w ramach ustroju kapitalistycznego. Jak wiadomo, cały system administracji państwowej w krajach burżuazyjnych oparty jest na nierówności ras i narodów, na dyskryminacji rasowej, na wykorzystywaniu uprzedzeń nacjonalistycznych do wzniecania waśni i wrogości między narodami. W obecnych czasach dyskryminacja rasowa i narodowościowa sroży się zwłaszcza w dwóch państwach — w Stanach Zjednoczonych i w Unii Południowo-Afrykańskiej.

Partia Komunistyczna i Rząd Związku Radzieckiego, realizując konsekwentnie leninowsko - stalinowską politykę narodowościową, zapewniły —

obok wysokiego poziomu rozwoju całej gospodarki narodowej ZSRR — szybszy rozwój zacofanych ekonomicznie republik narodowych. W rezultacie zlikwidowano otrzymaną w spuściźnie po caracie nierówność gospodarczą i kulturalną między narodami ZSRR, co niewątpliwie jest jednym z najważniejszych osiągnięć narodowościowej polityki władzy radzieckiej.

Dla zilustrowania sukcesów w rozwoju radzieckich republik narodowych można by przytoczyć wiele przekonywających danych, ale ograniczę się tu do kilku tylko przykładów.

W republikach radzieckich w okresie pięciolatek stalinowskich stworzono nowy przemysł hutniczy, naftowy i chemiczny, zbudowano wielkie elektrownie, fabryki maszyn rolniczych, traktorów i samochodów, cementownie, wielkie kombinaty przemysłu włókienniczego i spożywczego oraz wiele innych zakładów przemysłowych.

O tym, że przemysł, zwłaszcza zaś wielki przemysł, rozwijał się szybciej w republikach narodowych niż w ogóle w ZSRR, świadczy przykład radzieckich republik wschodnich — Uzbeckiej, Kazachskiej, Kirgiskiej, Turkmeńskiej i Tadżyckiej. Produkcja wielkiego przemysłu tych republik w okresie od 1928 r. do 1951 r. wzrosła 22-krotnie, podczas gdy w całym ZSRR wzrosła ona w tymże czasie 16-krotnie.

Wiadomo, że w niedawnej przeszłości kresy wschodnie Rosji carskiej pod względem poziomu rozwoju przemysłu prawie nie różniły się od takich swoich sąsiadów, jak Turcja, Iran, Afganistan. W latach władzy radzieckiej nasze republiki środkowo - azjatyckie pod względem rozwoju przemysłowego szybko prześcignęły graniczące ze Związkiem Radzieckim kraje wschodnie i wysunęły się daleko naprzód. Jeśli porównamy wymienione republiki radzieckie z szeregiem krajów Wschodu, biorąc tak ważny wskaźnik poziomu rozwoju przemysłowego jak elektroenergetyka, to zobaczymy, że w pięciu republikach radzieckich — Uzbeckiej, Kazachskiej, Kirgiskiej, Turkmeńskiej i Tadżyckiej — liczących razem około 17 milionów mieszkańców, produkuje się trzy razy więcej energii elektrycznej niż w Turcji, Iranie, Pakistanie, Egipcie, Iraku, Syrii i Afganistanie, liczących łącznie 156 milionów mieszkańców. *(Oklaski).* A jeśli porównamy pod względem produkcji energii elektrycznej jedną tylko republikę radziecką, np. Azerbejdżańską z Turcją, okaże się, że w Azerbejdżanie radzieckim, mającym blisko 7 razy mniej mieszkańców, produkuje się energii elektrycznej cztery razy więcej niż w Turcji, która zarzuciła sobie na szyję stryczek „pomocy" amerykańskiej. *(Na sali ożywienie. Śmiech).*

Nasze republiki radzieckie wyprzedziły też znacznie w swoim rozwoju stare kraje przemysłowe Europy zachodniej.

Porównajmy, na przykład, jedną tylko republikę radziecką — Ukraińską — z dwoma wielkimi krajami burżuazyjnymi Europy — z Francją i Włochami. Oczywiste jest, że w danym wypadku nie wszystko można porównywać. Wiadomo, że w Ukraińskiej SRR klasy wyzyskujące zostały już dawno zlikwidowane, że zakłady przemysłowe, fabryki, ziemia i wszystkie produkty pracy stanowią tam dobytek narodu, bezrobocie zostało na zawsze zlikwidowane i cała władza należy niepodzielnie do ludu. Pod tym względem Ukraina Radziecka już przeszło 30 lat temu wyprzedziła ogromnie zarówno Francję jak i Włochy, gdzie władzę spra-

wują kapitaliści. *(Ożywienie na sali).* Porównajmy więc jedynie niektóre najważniejsze dane, dotyczące ekonomiki tych krajów.

Ukraina Radziecka, która w ciągu swego istnienia musiała dwukrotnie dźwigać się z ruin i zgliszcz po inwazji obcych najeźdźców, wytapia obecnie o wiele więcej surówki aniżeli Francja i Włochy łącznie *(oklaski),* wytwarza stali i wyrobów walcowanych więcej niż Francja, a przeszło trzykrotnie więcej niż Włochy; wydobywa przeszło półtora raza więcej węgla niż Francja i Włochy łącznie; traktorów, w przeliczeniu na moc, produkuje prawie trzy razy więcej aniżeli Francja i Włochy razem wzięte; produkuje znacznie więcej zboża, ziemniaków, buraka cukrowego i cukru aniżeli Francja i Włochy łącznie.

Dzięki wysokiemu poziomowi rozwoju socjalistycznego przemysłu i kołchozowej gospodarki rolnej, naród ukraiński żyje zamożnie i korzysta ze wszystkich dobrodziejstw kultury, czego pozbawione są masy pracujące Francji i Włoch.

Niemniej wymowny jest przykład szybkiego rozwoju gospodarczego nadbałtyckich republik radzieckich po wprowadzeniu w tych krajach ustroju radzieckiego. Jeśli porównamy republiki związkowe — Litewską, Łotewską i Estońską z Norwegią, Holandią i Belgią, okaże się, że w republikach radzieckich tempo rozwoju przemysłu jest nieporównanie szybsze niż w wymienionych kapitalistycznych krajach Europy.

Na początku 1952 roku Litewska SRR przekroczyła przedwojenny poziom produkcji przemysłowej 2,4 raza, Łotewska — 3,6 raza i Estońska — 4,1 raza, podczas gdy Norwegia, Holandia i Belgia w tymże czasie jedynie nieznacznie przekroczyły przedwojenny poziom produkcji przemysłowej, a przecież republiki radzieckie wyszły z wojny gospodarczo o wiele bardziej zniszczone.

Ciekawe jest, że w dawnej Łotwie kapitalistycznej, nawet według upiększonych danych ówczesnych jej władców, produkcja przemysłowa w okresie od 1913 do 1939 roku, tj. w ciągu 26 lat, zwiększyła się półtora raza, a w nowej, radzieckiej Łotwie w ciągu 11 lat — od 1940 do 1951 roku — produkcja przemysłowa, pomimo zniszczeń spowodowanych przez wojnę i okupację nieprzyjacielską, zwiększyła się 3,6 raza.

Równie poważne sukcesy osiągnięto w dziedzinie rozwoju rolnictwa.

Z chwilą zwycięstwa ustroju kołchozowego w ZSRR gospodarka rolna republik radzieckich wkroczyła zdecydowanie na drogę nieustannego rozwoju. Ustrój kołchozowy był jedną z największych zdobyczy władzy radzieckiej, włączył bowiem masy chłopskie do budownictwa socjalizmu, stworzył nowe, niebywałe dotychczas możliwości rozwoju wszystkich gałęzi produkcji rolnej, stworzył warunki stałego podnoszenia materialnego i kulturalnego poziomu życia milionów chłopów.

W rezultacie, we wszystkich republikach radzieckich mamy teraz wielkie socjalistyczne rolnictwo o wysokiej towarowości, stosujące szeroko najnowsze zdobycze nauki agronomicznej i wyposażone w nowoczesną technikę lepiej niż jakikolwiek inny kraj.

Można to stwierdzić w każdej republice Związku Radzieckiego. Poprzestanę tu jednak znowu na radzieckich republikach wschodnich, gdzie,

jak wiadomo, przed powstaniem władzy radzieckiej rolnictwo było najbardziej zacofane, gdzie nie było nawet mowy o jakichkolwiek maszynach rolniczych, chociażby najprostszych.

Obecnie na polach kołchozów i sowchozów Uzbeckiej, Kazachskiej, Kirgiskiej, Turkmeńskiej i Tadżyckiej SRR pracuje 121 tysięcy traktorów w przeliczeniu na traktory o mocy 15 koni mechanicznych, 23 tysiące kombajnów, 102 tysiące maszyn do siewu, uprawy i sprzętu bawełny oraz setki tysięcy innych maszyn i narzędzi rolniczych. Pod względem technicznego wyposażenia gospodarki rolnej radzieckie republiki wschodnie stoją znacznie wyżej od najbardziej rozwiniętych krajów kapitalistycznych Europy. *(Oklaski).*

Weźmy choćby stan zaopatrzenia w traktory. W Uzbekistanie radzieckim na każde 1000 hektarów obszaru zasiewów przypada 14 traktorów, podczas gdy we Francji na taki sam obszar przypada 7 traktorów, a we Włoszech — 4 traktory o znacznie mniejszej mocy. Rzecz jasna, że w zagranicznych krajach Wschodu ilość traktorów jest znikoma. Jeśli w Uzbeckiej SRR jeden traktor przypada na 70 hektarów obszaru zasiewów, to w Pakistanie jeden traktor przypada na 9 tysięcy hektarów, w Indiach — na 13 tysięcy hektarów, w Iranie — na 18 tysięcy hektarów obszaru zasiewów.

Wyposażenie socjalistycznego rolnictwa w wielką ilość maszyn radykalnie ułatwiło pracę chłopów, a w połączeniu z nowoczesną agrotechniką i szerokim rozwojem irygacji zapewniło uzyskiwanie wysokich plonów.

Weźmy np. bawełnę — jedną z czołowych roślin przemysłowych rozwiniętej wielokierunkowej gospodarki rolnej radzieckich republik wschodnich. Zbiory bawełny w 1951 roku wynosiły w tych republikach przeciętnie 21 kwintali z hektara.

W żadnym z krajów świata produkujących bawełnę nie ma takich plonów, jakie uzyskali radzieccy producenci bawełny. W tymże 1951 roku zbiory bawełny w Egipcie wyniosły 11,5 kwintala z hektara, w USA — 8,3, w Indiach — 3,4, w Pakistanie — 5,2, w Turcji — 7,2, w Iranie — 4,5 kwintala z hektara.

Należy uwzględnić, że wysokie zbiory bawełny w radzieckich republikach wschodnich uzyskane zostały na wielkich obszarach, o czym świadczy fakt, że wymienione republiki radzieckie produkują tyleż bawełny co Indie, Egipt, Iran, Turcja i Afganistan łącznie. *(Oklaski).*

Oto niektóre fakty z dziedziny rozwoju ekonomicznego republik narodowych, wchodzących w skład Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich. Dowodzą one, że ekonomika tych republik bez przerwy rośnie i rozwija się, nie znając kryzysów i depresji. Fakty te świadczą wreszcie, co mogą osiągnąć narody, które zerwały z imperializmem i wyzwoliły się spod panowania obszarników i kapitalistów. *(Oklaski).*

Aby stworzyć w radzieckich republikach narodowych rozwiniętą ekonomikę socjalistyczną, trzeba było położyć kres kulturalnemu zacofaniu większości republik, rozwinąć w całej pełni budownictwo kulturalne, stworzyć szeroką sieć szkół powszechnych i średnich w języku ojczystym, zorganizować od podstaw system szkolnictwa wyższego i zapewnić na

wielką skalę przygotowanie wykwalifikowanych robotników, inżynierów i techników, agronomów i zootechników, nauczycieli i lekarzy spośród rdzennych narodowości.

Dzięki realizacji leninowsko-stalinowskiej polityki narodowościowej narody Związku Radzieckiego dokonały prawdziwej rewolucji kulturalnej.

W chwili obecnej w republikach radzieckich zatrudnionych jest w przemyśle, budownictwie i transporcie przeszło dwa miliony pracowników inżynieryjno-technicznych, w rolnictwie zatrudnionych jest około 400 tysięcy agronomów, zootechników, leśników i innych specjalistów; blisko 2 miliony nauczycieli i wykładowców pracuje w szkołach ogólnokształcących i technicznych oraz na wyższych uczelniach; blisko 300 tysięcy lekarzy i 900 tysięcy felczerów, pielęgniarek i innych osób, należących do średniego personelu obsługi leczniczej, pracuje w zakładach leczniczych miast i wsi. Każda republika radziecka posiada teraz dziesiątki tysięcy specjalistów z wyższym wykształceniem.

Dla przygotowania kadr inteligencji radzieckiej spośród rdzennych narodowości utworzono w republikach radzieckich wielką sieć wyższych uczelni i szkół technicznych. W chwili powstania władzy radzieckiej było w naszym kraju 96 wyższych uczelni, które, poza nielicznymi wyjątkami, znajdowały się w najważniejszych ośrodkach Rosji. Na uczelniach tych studiowało 117 tysięcy osób.

W chwili obecnej jest w ZSRR 887 wyższych uczelni, w których studiuje 1 400 tysięcy osób. Na Ukrainie kształci się 216 tysięcy studentów, w radzieckich republikach Azji Środkowej — 104 tysiące, w republikach zakaukaskich — 80 tysięcy, na Białorusi — 35 tysięcy, w nadbałtyckich republikach radzieckich — 37 tysięcy studentów.

Pod względem rozwoju szkolnictwa wyższego republiki radzieckie znacznie wyprzedziły nie tylko zagraniczne kraje Wschodu, lecz i kraje Europy zachodniej.

Tak np. w Tadżyckiej SRR na 10 tysięcy mieszkańców przypada 58 osób studiujących na wyższych uczelniach, w Turkmeńskiej — 60, w Kirgiskiej — 64, w Uzbeckiej — 71, w Azerbejdżańskiej — 93 osoby. Tymczasem w Iranie na 10 tysięcy mieszkańców studiują na wyższych uczelniach 3 osoby, w Indiach — 9, w Egipcie i Turcji — 12, w Szwecji — 21, we Włoszech — 32, w Danii — 34, we Francji — 36.

Za czasów władzy radzieckiej 48 narodowości stworzyło własne piśmiennictwo i wydaje w języku ojczystym podręczniki, książki, gazety. W ciągu ostatnich 30 lat zbudowano w republikach Związku Radzieckiego około 90 tysięcy wygodnie urządzonych i dobrze zaopatrzonych gmachów szkolnych, z tego prawie 2/3 w narodowych republikach związkowych i autonomicznych.

Jednocześnie z rozwojem ekonomiki socjalistycznej wzrasta z każdym rokiem dobrobyt ludności Związku Radzieckiego. We wszystkich republikach radzieckich znacznie podniosła się realna wartość płac robotników i pracowników umysłowych i poważnie wzrosły dochody chłopów. W okresie od 1940 do 1951 r. łączna suma dochodów robotników i pracowników umysłowych oraz dochodów chłopów wzrosła o 78 procent.

Wielką troską otacza państwo radzieckie ochronę zdrowia narodów naszego kraju. Znamienny pod tym względem jest stopień zapewnienia lud-

ności pomocy lekarskiej. Przytoczę kilka przykładów z poszczególnych republik radzieckich.

W Uzbekistanie przed ustanowieniem władzy radzieckiej jeden lekarz przypadał na 31 tys. mieszkańców. Na taką samą w przybliżeniu liczbę mieszkańców przypada obecnie jeden lekarz w Pakistanie. A w chwili obecnej w Uzbeckiej SRR jeden lekarz przypada na 895 mieszkańców. Uzbecka SRR posiada bez porównania więcej lekarzy, aniżeli na przykład Egipt, gdzie jeden lekarz przypada na 4 350 osób, i więcej lekarzy niż takie kraje Europy zachodniej, jak Francja, gdzie jeden lekarz przypada na tysiąc mieszkańców, lub Holandia, gdzie jeden lekarz przypada na 1 160 mieszkańców.

W Azerbejdżańskiej SRR jeden lekarz przypada na 490 mieszkańców. Sieć służby zdrowia w radzieckim Azerbejdżanie jest 8,5 raza gęstsza niż w Turcji, 23 razy gęstsza niż w Iranie. Jeśli zaś chodzi o Gruzińską SRR, gdzie jeden lekarz przypada na 373 mieszkańców, i Ormiańską SRR, gdzie jeden lekarz przypada na 483 mieszkańców, to ludność tych republik ma zapewnioną pomoc lekarską w znacznie wyższym stopniu niż ludność jakiegokolwiek kraju w świecie. Ale sprawa polega nie tylko na tym, że ludność republik radzieckich jest obsługiwana przez dużą ilość lekarzy. Chcąc mieć pełny obraz, trzeba wziąć pod uwagę, że w Związku Radzieckim wszelkie formy pomocy lekarskiej dla ludności są bezpłatne, a z najlepszych sanatoriów i domów wypoczynkowych korzystają corocznie miliony ludzi pracy, podczas gdy w krajach burżuazyjnych pomoc lekarska jest przeważnie płatna, przy czym opłaty są bardzo wysokie, wskutek czego jest ona niedostępna dla najszerszych mas pracujących, korzystanie zaś z uzdrowisk i sanatoriów jest tam wyłącznym przywilejem darmozjadów-wyzyskiwaczy.

Rozwój narodów socjalistycznych w warunkach radzieckiego ustroju społecznego i państwowego, likwidacja faktycznej gospodarczej i kulturalnej nierówności między narodami, długotrwała współpraca narodów zarówno w zakresie obrony państwa radzieckiego przed zewnętrznymi wrogami jak też w dziedzinie budownictwa socjalistycznego, doprowadziły do utrwalenia i pełnego zwycięstwa w naszym kraju ideologii równouprawnienia narodów, ideologii przyjaźni między narodami.

Przyjaźń między narodami naszego kraju przeszła wiele prób. Wojna przeciw koalicji hitlerowskiej była jednym z najpoważniejszych sprawdzianów trwałości przyjaźni naszych narodów.

Po Wielkiej Wojnie Narodowej przyjaźń między narodami naszego kraju przejawiła się z nową siłą w okresie odbudowy gospodarki socjalistycznej na terenach, które znajdowały się pod okupacją wroga. W odbudowie gospodarki republik i obwodów, które znajdowały się pod okupacją, wzięły jak najżywszy udział wszystkie narody Związku Radzieckiego, gdyż uważały to za swoją własną sprawę i za pilne zadanie o znaczeniu ogólnopaństwowym. Gdzież, w jakim państwie burżuazyjnym narody udzielają sobie wzajemnie takiej pomocy?

Obecnie, gdy w ZSRR dokonywa się stopniowe przechodzenie od socjalizmu do komunizmu, przyjaźń narodów Związku Radzieckiego wzbogaca się w swoim rozwoju, zyskując nową treść. Wysoki poziom ekonomiki i kultury, osiągnięty przez republiki radzieckie, stworzył możliwość jeszcze

aktywniejszego ich udziału w wykonywaniu najważniejszych zadań ogólnozwiązkowych.

Siłą cementującą przyjaźń narodów naszego kraju jest lud rosyjski, naród rosyjski, jako najwybitniejszy ze wszystkich narodów wchodzących w skład Związku Radzieckiego. *(Burzliwe oklaski).*

Rosyjska klasa robotnicza dokonała pod kierownictwem partii Lenina-Stalina w październiku 1917 r. największego historycznego czynu — przerwała front imperializmu światowego, zlikwidowała władzę burżuazji i rozbiła kajdany ucisku narodowo-kolonialnego na 1/6 części kuli ziemskiej. Nie ulega wątpliwości, że bez pomocy rosyjskiej klasy robotniczej narody naszego kraju nie potrafiłyby obronić się przed białogwardzistami i interwentami, nie potrafiłyby zbudować socjalizmu. Jeśli zaś chodzi o narody, które w przeszłości nie przebyły drogi rozwoju kapitalistycznego, to bez długotrwałej, systematycznej pomocy rosyjskiej klasy robotniczej nie potrafiłyby przejść od przedkapitalistycznych form gospodarki do socjalizmu.

W latach Wielkiej Wojny Narodowej, jak powiedział towarzysz Stalin, ze szczególną siłą przejawiły się cechy narodu rosyjskiego — jasny umysł, nieugięty charakter i opanowanie. Naród rosyjski swoim bohaterstwem, odwagą i męstwem zdobył sobie w tej wojnie powszechne uznanie jako siła kierownicza Związku Radzieckiego wśród wszystkich narodów naszego kraju. *(Długotrwałe oklaski).*

Idąc za przykładem narodu rosyjskiego, wraz z nim, ramię przy ramieniu, ofiarnie walczyły z wrogiem wszystkie narody naszego kraju, wraz z narodem rosyjskim odniosły zwycięstwo nad Niemcami hitlerowskimi i imperialistyczną Japonią. Narody naszego kraju pokazały całemu światu, jak potężną i niezwyciężoną siłę posiada radzieckie, socjalistyczne, wielonarodowe państwo, oparte na stalinowskiej przyjaźni między narodami.

U podstaw przyjaźni między narodami naszego kraju tkwi wspólnota ich żywotnych interesów. Narody Związku Radzieckiego jednoczy nieugięte dążenie do obrony przed wszelkimi wrogami swej wolności, niepodległości i szczęśliwego życia, zdobytego w warunkach władzy radzieckiej, jednoczy wspólna walka o zbudowanie społeczeństwa komunistycznego. Narody naszego kraju dobrze wiedzą, że zespolone trwałą przyjaźnią stalinowską w jednym wspólnym państwie radzieckim — Związku Republik — są niezwyciężone i mogą z powodzeniem budować komunizm oraz obronić swe zdobycze w obliczu każdej groźby.

Partia nasza i osobiście towarzysz Stalin nieustannie troszczą się o to, by radziecka polityka narodowościowa była słusznie wcielana w życie. W walce z wrogami leninizmu partia obroniła leninowsko - stalinowską politykę narodowościową i doprowadziła do całkowitego i ostatecznego rozgromienia wielkomocarstwowego szowinizmu, burżuazyjnego nacjonalizmu i burżuazyjnego kosmopolityzmu.

Wielką zasługą wodza naszej partii, towarzysza Stalina, jest to, że swym mądrym kierownictwem zapewnił prawdziwe odrodzenie i niebywały rozkwit fizycznych i duchowych sił wszystkich narodów naszego kraju *(oklaski),* zjednoczył je nierozerwalną braterską przyjaźnią i skierował ich wy-

siłki ku jednemu wspólnemu celowi — ku umocnieniu potęgi naszej ojczyzny i zwycięstwu komunizmu. *(Długotrwałe oklaski).*

Sukcesy w rozwoju narodów socjalistycznych, osiągnięte w systemie jednolitego wielonarodowego państwa radzieckiego, mają ogromne znaczenie międzynarodowe.

Klasa robotnicza krajów kapitalistycznych widzi na naszym przykładzie drogę do wyzwolenia od wyzysku, od nędzy i bezrobocia, od rosnącej groźby ustanowienia faszyzmu.

Ludy kolonii i krajów zależnych widzą na naszym przykładzie drogę od ucisku i bezprawia do wolności i niepodległości, od waśni i wrogości między narodami do braterskiej przyjaźni między nimi, od głodu i nędzy do dostatku, od analfabetyzmu i zacofania kulturalnego do rozkwitu kultury, nauki i sztuki.

Cały bieg historii coraz bardziej potwierdza słowa wodza naszej partii, towarzysza Stalina, że:

> „...obecnie sprawa zmierza ku temu, że socjalizm służyć może (i już służyć zaczyna) dla wielomilionowych mas najrozleglejszych kolonialnych państw imperializmu, jako sztandar wyzwolenia".

Idee wolności, niepodległości narodowej, idee socjalizmu dotarły do najdalszych zakątków ujarzmionych krajów.

Narody walczące o swe wyzwolenie wiedzą, że po ich stronie jest wielki obóz pokoju i demokracji, że Związek Radziecki, Chińska Republika Ludowa i kraje demokracji ludowej bronią sprawy pokoju, wolności, niepodległości i rzeczywistego równouprawnienia wszystkich ras i narodów, że nawet sam fakt istnienia tych państw nakłada wędzidło na ciemne moce reakcji, ułatwiając uciskanym narodom ich walkę.

Koła rządzące Stanów Zjednoczonych i innych państw burżuazyjnych, bezsilne wobec rosnącego ruchu narodowo - wyzwoleńczego, wrzeszczą na cały świat, że walka narodów uciskanych przeciwko swym ciemięzcom jest wynikiem radzieckiej propagandy na Wschodzie.

Niefortunnym politykom burżuazyjnym towarzysz Stalin udzielił na to odpowiedzi jeszcze wiele lat temu. Towarzysz Stalin mówił:

> „Oskarżają nas, że prowadzimy propagandę na Wschodzie... Nie musimy prowadzić propagandy na Wschodzie. Wystarczy, by jakikolwiek obywatel kraju zależnego lub kolonii przyjechał do Kraju Rad i popatrzył, jak u nas ludzie rządzą krajem, wystarczy, by popatrzył, jak czarni i biali, Rosjanie i nie-Rosjanie, ludzie wszystkich kolorów skóry i wszystkich narodowości pracują w jednym zespole i wspólnie kierują wielkim krajem, aby przekonał się, że jest to jedyny kraj, w którym braterstwo narodów nie jest frazesem, lecz rzeczywistością. Żadnej propagandy prasowej czy ustnej uprawiać nie musimy, skoro mamy fakt takiej propagandy za pomocą praktyki, jakim jest Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich". *(Długotrwałe oklaski).*

Kraje demokracji ludowej budujące u siebie nowe życie korzystają z bogatego doświadczenia budowania i umacniania radzieckiego państwa wielonarodowego.

Między państwami demokratycznymi ukształtował się nowy typ stosunków, jakiego jeszcze nie znała historia ludzkości. Główny rys charakterystyczny tych stosunków polega na tym, że są one oparte:

na całkowitym i rzeczywistym równouprawnieniu wszystkich narodów, dużych i małych, na zachowaniu wszystkich praw suwerennych i niepodległości każdego państwa, na niewtrącaniu się do spraw wewnętrznych innego państwa, w przeciwieństwie do imperialistycznej polityki dyktatu i ujarzmiania narodów;

na wzajemnym poszanowaniu interesów narodowych, na zaufaniu i przyjaźni między narodami, w przeciwieństwie do polityki tajnych konszachtów, intryg, jawnej lub utajonej wrogości, uprawianej przez państwa imperialistyczne;

na ścisłej współpracy gospodarczej i wzajemnej pomocy, zapewniającej najbardziej sprzyjające warunki rozwoju gospodarczego w pełnej harmonii z interesami narodowymi każdego kraju, w przeciwieństwie do zaciekłej walki konkurencyjnej o źródła surowców i rynki zbytu, panującej w obozie imperializmu;

na wspólnym dążeniu państw demokratycznych do zapewnienia pokoju, do przywrócenia i rozwoju stosunków ekonomicznych i kulturalnych między wszystkimi krajami, niezależnie od ich systemów ekonomicznych i socjalnych, w interesie poprawy warunków bytu milionów ludzi we wszystkich krajach kuli ziemskiej, w przeciwieństwie do imperialistycznej polityki militaryzacji ekonomiki, przygotowywania i rozpętywania nowej wojny światowej, ofensywy na stopę życiową mas pracujących.

Rysem charakterystycznym stosunków, panujących między narodami i państwami w obozie imperializmu, jest zachłanne dążenie kapitału amerykańskiego do panowania nad światem. Imperializm amerykański, który we wszystkich częściach świata zarzucił swoje sieci, wysysa, jak żarłoczny pająk, żywotne soki wielu narodów i państw, nie gardząc żadnymi środkami prowadzącymi do ich ujarzmienia. Najbardziej rozpowszechnioną metodą jest ujarzmienie pod maską tzw. „pomocy" amerykańskiej. Przy tym kraj, otrzymujący „pomoc" amerykańską, traci w krótkim czasie swe suwerenne prawa, swą niepodległość i spada do rzędu wasala. W najlepszym razie kraj taki może liczyć na rolę bynajmniej nie równouprawnionego partnera.

Takim nie równouprawnionym partnerem Stanów Zjednoczonych jest dziś Wielka Brytania, która ongiś słynęła jako „władczyni mórz", jako „warsztat świata". Imperializm amerykański z każdym dniem coraz bardziej wypiera Anglię ze źródeł surowcowych i rynków zbytu, wszelkimi sposobami ruguje ją z krajów Europy i Azji, odbierając jej jedną pozycję po drugiej. Doszło do tego, że Amerykanie bezceremonialnie odmówili nader pokornej prośbie rządu angielskiego o zezwolenie na wysłanie obserwatora, który by uczestniczył w rokowaniach USA z dominiami angielskimi — z Nową Zelandią i Australią — na temat tzw. paktu Pacyfiku. W związku z tym nawet konserwatywna prasa angielska skarżyła się niedawno z goryczą, że Anglię traktuje się jak ubogą krewną *(śmiech, ożywienie na sali)*, którą poucza się, strofuje lub ignoruje. Jedna zaś z gazet konserwatywnych — „Daily Mail" wręcz oświadczyła: „Jeżeli będziemy

tracić nasze pozycje to tu, to tam, to wkrótce nie będziemy mieli nic do stracenia". *(Śmiech na sali).* Nie należy przypuszczać, że koła rządzące Anglii tego nie rozumieją, jednakowoż podporządkowują się wciąż jeszcze amerykańskiemu dyktatowi, usiłując robić dobrą minę do złej gry. *(Ożywienie na sali).*

Prowodyrzy imperialistyczni USA przekształcają ujarzmione przez siebie kraje w bazy wypadowe agresywnej wojny, młodzież zaś tych krajów skazują na rolę mięsa armatniego. W ten sposób, krok za krokiem, kraje uzależnione od USA staczają się na zgubną drogę wojny.

Usiłując ocalić kapitalizm wszędzie, gdzie tylko zagraża mu niebezpieczeństwo, walcząc o utrzymanie panowania kolonialnego i najbardziej reakcyjnych reżimów wszędzie, gdzie im zagraża ruch narodowo-wyzwoleńczy i rewolucja demokratyczna, imperializm amerykański stał się ostoją i twierdzą reakcji światowej. Zdąża on na łeb na szyję śladami faszyzmu niemieckiego, sprowadzając swoje wojska do roli żandarmów i dusicieli narodów miłujących wolność. Jest rzeczą naturalną, że narody krajów uzależnionych od USA organizują się w skali ogólnonarodowej, by oprzeć się ingerencji amerykańskiej w swe życie, by przepędzić ze swego kraju nieproszonych panów, odpłacając im palącą nienawiścią za poniżenie honoru i godności narodowej.

Z drugiej strony naród amerykański, któremu codziennie wbijają do głowy, że istnieje rzekomo jakieś zagrożenie z zewnątrz, zaczyna rozumieć całą niedorzeczność tej propagandy. Uginając się pod ciężkim brzemieniem rosnących wydatków wojennych przejawia on coraz większe niezadowolenie z obecnej polityki kół rządzących Stanów Zjednoczonych.

Towarzysze! Głównym osiągnięciem, z jakim nasza partia przyszła na XIX Zjazd, jest fakt, że Związek Radziecki zdobył niebywałą potęgę i autorytet międzynarodowy. Uzyskaliśmy to dzięki polityce uprzemysłowienia, która przekształciła nasz kraj z kraju rolniczego w przodujące mocarstwo przemysłowe, dzięki polityce kolektywizacji, która przekształciła nasze rolnictwo w wielką, zmechanizowaną i najbardziej przodującą na świecie gospodarkę rolną, dzięki konsekwentnej realizacji leninowsko-stalinowskiej polityki narodowościowej, która zapewniła nierozerwalną jedność i przyjaźń narodów ZSRR, dzięki nieugiętej realizacji stalinowskiej polityki zagranicznej, zmierzającej do utrzymania pokoju między narodami.

Bardzo wysoko podniósł się dobrobyt i kultura narodów naszego kraju.

Historia dowodzi, że w ciągu 35 lat władzy radzieckiej kraj nasz w dziedzinie postępu przemysłowego zrobił tyle, ile kraje kapitalistyczne w ciągu stuleci. ZSRR w latach władzy radzieckiej zwiększył swoją produkcję przemysłową 39 razy, Anglii natomiast dla zwiększenia produkcji przemysłowej w takim samym stopniu potrzeba było 162 lat (od 1790 r. do 1951 r.), Francja zaś w ciągu ostatnich 90 lat zwiększyła swą produkcję przemysłową zaledwie 5,5 raza. Co się zaś tyczy Stanów Zjednoczonych, to w ciągu ostatnich 35 lat zwiększyły one produkcję przemysłową tylko 2,6 raza.

Państwo socjalistyczne osiągnęło te sukcesy w ciągu krótkiego okresu historycznego dzięki temu, że ustrój radziecki stworzył nieznane dotychczas możliwości dla szybkiego rozwoju ekonomicznego i kulturalnego

ZSRR, dzięki temu, że walką naszego narodu o socjalizm kierowała Partia Komunistyczna, która wie jak wziąć się do rzeczy i nie boi się trudności. *(Długotrwałe oklaski).*

Droga do zwycięstwa socjalizmu w naszym kraju nie była łatwa. Na drodze tej było niemało trudności i przeszkód, zarówno wewnętrznych jak zewnętrznych, lecz partia nasza zawsze była w stanie gotowości mobilizacyjnej i zwycięsko je pokonywała. Teraz, gdy stoją przed nami wielkie i skomplikowane zadania budownictwa komunistycznego, obowiązkiem naszej partii, jako partii kierującej państwem radzieckim, jest przewidywać trudności i trwać w pełnej gotowości, by poprowadzić naród do ich przezwyciężenia. Jesteśmy przekonani, że nasza partia, stworzona i wychowana przez Lenina i Stalina, w przyszłości również znajdzie się zawsze na wysokości swych wielkich zadań. *(Oklaski).*

Razem z wielkim Leninem towarzysz Stalin budował i umacniał naszą partię, prowadził klasę robotniczą Rosji do szturmu przeciw kapitalizmowi w październiku 1917 roku, tworzył pierwsze na świecie państwo radzieckie. Przeszło ćwierć wieku po śmierci wielkiego Lenina towarzysz Stalin prowadzi naszą partię i naród radziecki nie zbadanymi dotąd drogami budowania nowego, komunistycznego życia. Na każdym nowym etapie tej drogi towarzysz Stalin uzbraja teoretycznie naszą partię, uczy ją przewidywać dalszy bieg wypadków i nastawia na wykonanie głównych zadań.

Ogromnym wydarzeniem w życiu ideologicznym partii jest dalsze rozwinięcie teorii marksistowsko-leninowskiej przez towarzysza Stalina w jego pracy „Ekonomiczne problemy socjalizmu w ZSRR".

Tezy i wnioski sformułowane przez towarzysza Stalina w tej pracy mają szczególnie ważne znaczenie, ponieważ otwierają nowy rozdział w rozwoju nauki marksistowsko-leninowskiej i są nierozerwalnie związane z głównymi zadaniami praktyki budownictwa komunistycznego w ZSRR. Wiadomo, że Marks i Engels przekształcili socjalizm z utopii w naukę. Rozwijając marksizm, wielki Lenin stworzył naukę o państwie socjalistycznym i o drogach zbudowania w naszym kraju bezklasowego społeczeństwa socjalistycznego. Wcielając w życie tę naukę partia pod kierownictwem towarzysza Stalina odniosła epokowe zwycięstwo: socjalizm, marzenie najświatlejszych umysłów ludzkości, stał się rzeczywistością. Naród radziecki zbudował socjalizm i nasz kraj wkroczył w okres stopniowego przejścia od socjalizmu do komunizmu.

W tych warunkach stanęły przed naszą partią nowe zagadnienia teorii marksistowsko - leninowskiej. Jakie warunki wstępne należy stworzyć, by przejść od socjalizmu do komunizmu? Co trzeba w tym celu uczynić? Jakie są podstawowe prawidłowości tego ważnego okresu historycznego? I oto widzimy, jak towarzysz Stalin dał na wszystkie te żywotne, aktualne zagadnienia dalszego rozwoju naszego społeczeństwa radzieckiego ścisłe i jasne odpowiedzi, które oświetliły partii i narodowi radzieckiemu ich przyszłą drogę.

Nie ulega wątpliwości, że nasz Zjazd i cała nasza partia przyjmą wskazania towarzysza Stalina w sprawie warunków i dróg realizacji stopniowego przejścia od socjalizmu do komunizmu jako swój program walki o zbudowanie komunizmu. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Ten stalinowski program partia nasza i cały naród radziecki powitały z ogromnym entuzjazmem. Uskrzydla on najpiękniejsze marzenia ludzi radzieckich i zagrzewa ich do nowych, bohaterskich czynów w imię zwycięstwa wielkich idei Lenina i Stalina. *(Oklaski).*

Nasz zwycięski marsz do komunizmu będzie niewyczerpanym źródłem natchnienia dla klasy robotniczej i mas pracujących wszystkich krajów w ich rewolucyjnej walce o pokój, demokrację i socjalizm.

W tych historycznych dniach XIX Zjazdu naród radziecki, silny swoją jednością, jest bardziej niż kiedykolwiek zespolony wokół swojej ukochanej Partii Komunistycznej i gotowy do nowego bohaterstwa pracy ku chwale swej ojczyzny. *(Oklaski).*

Narody naszego kraju mogą być pewne, że Partia Komunistyczna, uzbrojona w teorię marksizmu-leninizmu, pod kierownictwem towarzysza Stalina doprowadzi nasz kraj do wymarzonego celu — do komunizmu. *(Burzliwe, długo nie milknące oklaski. Wszyscy wstają).*

Przemówienie tow. N. Ignatowa

(Krasnodarski Kraj)

Towarzysze! W życiu naszej partii, w życiu całego narodu radzieckiego XIX Zjazd partii jest wydarzeniem historycznym niezmiernej wagi. XIX Zjazd partii i opublikowana w tych dniach genialna praca towarzysza Stalina „Ekonomiczne problemy socjalizmu w ZSRR" uzbrajają naszą partię, cały naród radziecki do nowych bohaterskich czynów w walce o zwycięstwo komunizmu.

Ludzie radzieccy dają wyraz bezgranicznemu oddaniu sprawie komunizmu nową potężną falą ogólnonarodowego współzawodnictwa socjalistycznego we wszystkich dziedzinach gospodarki narodowej, bezwzględną, trwałą, jak monolit, jednością partii i narodu, jeszcze ściślejszym zespoleniem się wokół swej drogiej partii, wokół swego wielkiego wodza i nauczyciela, towarzysza Stalina.

We wnikliwym i bogatym w treść referacie sprawozdawczym tow. Malenkow wykazał, że partia nasza przyszła na swój XIX Zjazd z wybitnymi, epokowymi, o światowej doniosłości zwycięstwami w walce o komunizm. Wcielając w życie program, wytyczony przez towarzysza Stalina na XVIII Zjeździe, naród radziecki pod kierownictwem naszej partii umocnił potęgę Państwa Radzieckiego. Naród nasz odniósł zwycięstwo w Wielkiej Wojnie Narodowej, osiągnął olbrzymie sukcesy w budownictwie gospodarczym i kulturalnym, podniósł niezmiernie wysoko autorytet międzynarodowy Związku Radzieckiego i wykazał niezmożoną siłę ustroju socjalistycznego, zwycięskich idei Lenina-Stalina.

W latach między XVIII a XIX Zjazdem masy pracujące Kubania, podobnie jak cały naród radziecki, osiągnęły pod kierownictwem Komitetu Centralnego WKP(b) poważne sukcesy w rozwoju przemysłu, rolnictwa i kultury. Zrujnowana i rozgrabiona przez okupantów niemieckich gospodarka Kraju Krasnodarskiego została odbudowana dzięki bohaterskiemu wysiłkowi robotników, kołchoźników, inteligencji i obecnie znacznie przewyższa poziom przedwojenny.

W niedawnej przeszłości Kubań uchodził za teren rolniczy. Obecnie, dzięki trosce partii i rządu, na Kubaniu rozwija się przemysł. Tylko w ostatnich latach zainwestowano w przemyśle Kraju Krasnodarskiego 7 miliardów rubli. Rokrocznie z nadwyżką wykonuje przemysł państwowe plany produkcyjne. Szybko postępuje rozwój przemysłu naftowego. Walcząc o wykonanie zobowiązań zawartych w liście do towarzysza Stalina, pracownicy przemysłu naftowego wydobyli dodatkowo dla uczczenia XIX Zjazdu wiele tysięcy ton ropy.

Organizacja partyjna Kraju Krasnodarskiego skoncentruje swe wysiłki na likwidacji braków, o których mówił w referacie tow. Malenkow, i podejmie wszelkie kroki, aby wykonać przed terminem przewidziane przez piąty plan pięcioletni zadania w dziedzinie wierceń i wydobycia ropy naftowej.

Duże znaczenie ma w Kraju Krasnodarskim przemysł cementowy, zrujnowany kompletnie w latach wojny. Dziś cementownie są odbudowane i wyposażone w najnowocześniejszy sprzęt. W bieżącym roku same tylko zakłady w Noworosyjsku dały naszej ojczyźnie setki tysięcy ton cementu. Pracownicy przemysłu cementowego nauczyli się produkować szereg niezwykle wartościowych gatunków cementu dla wielkich budowli.

Rozwinął się szeroko przemysł spożywczy. Przedsiębiorstwa przemysłu konserwowego w Kraju Krasnodarskim wytwarzają corocznie przeszło 200 milionów puszek konserw jarzynowych, owocowych, mięsnych i rybnych, co stanowi 180 procent produkcji przedwojennej. Przemysł mleczarski produkuje około 100 tysięcy q masła i przeszło 25 tysięcy q serów. W wodach mórz Azowskiego i Czarnego rybacy Kraju Krasnodarskiego wyławiają około miliona q ryb rocznie.

Zakłady przemysłowe Kubania produkują dwupodporowe karuzelowe obrabiarki do skrawania metali, najnowocześniejsze instrumenty pomiarowe, młoty poruszane silnikiem Diesla, maszyny do mechanizacji robót drogowych w transporcie i inne wyroby. W budowie znajdują się: wielki kombinat produkcji tkanin z wełny czesankowej, takiż kombinat produkcji tkanin bawełnianych i inne przedsiębiorstwa.

Kierując się wskazaniami KC WKP(b) i towarzysza Stalina, organizacja partyjna Kraju Krasnodarskiego walczyła o dalszy rozwój sił wytwórczych w rolnictwie, o organizacyjno-gospodarcze umocnienie kołchozów, stacji maszynowo-traktorowych i sowchozów, o wzrost gospodarki społecznej kołchozów i podniesienie dobrobytu materialnego kołchoźników.

Wcielając nieustannie w życie politykę partii w budownictwie kołchozowym, rolnictwo Kraju osiągnęło nowe sukcesy. Przed dwoma laty, zgodnie z życzeniami kołchoźników, nastąpiło scalenie kołchozów. W stalinowskiej idei scalania kołchozów chłopstwo kołchozowe ujrzało słuszną drogę do nowego rozkwitu życia kołchozowego. Scalone kołchozy dowiodły niezbicie swej przewagi; dzięki scaleniu mogły one wzmocnić się jeszcze bardziej, jeszcze wydajniej wykorzystać technikę rolniczą, osiągnąć wyraźny wzrost plonów wszystkich roślin uprawnych i produktywność hodowli społecznej. Życie potwierdziło, że w drodze scalania kołchozów można skuteczniej rozwiązać główne zadanie w dziedzinie rolnictwa — zadanie podniesienia urodzajności upraw rolnych i produktywności hodowli, można szybciej zrealizować wskazanie towarzysza Stalina, walki o to, by wszystkie nasze kołchozy stały się zamożne, a wszyscy kołchoźnicy żyli dostatnio.

Czym są obecnie scalone kołchozy kubańskie, można się przekonać na przykładzie kołchozu im. Stalina, z rejonu kamyszewatskiego. W kołchozie tym na 20 tysiącach hektarów ziemi uprawia się pszenicę, bawełnę, słoneczniki i wiele innych roślin przemysłowych; posiada on sady i winnice. Na polach kołchozu pracuje 87 traktorów, 39 kombajnów, 12 maszyn do sprzętu bawełny i setki innych maszyn. Kołchoz posiada 23 samochody. W ciągu dwóch lat wzniesiono w nim 22 duże budynki gospodarcze, zbudo-

wano 3 studnie artezyjskie, 8 zmechanizowanych klepisk, zainstalowano 5 silników wietrznych, założono wodociąg, w fermach zainstalowano automatyczne poidła, elektryczne dojarki i elektryczne aparaty do strzyżenia owiec. Kołchoz posiada przeszło 2700 sztuk bydła, 2500 sztuk nierogacizny, około 10 tysięcy owiec, przeszło 50 tysięcy sztuk drobiu. W ciągu dwóch lat kołchoz dostarczył państwu 1250 tys. pudów pszenicy, 65 tys. pudów nasion oleistych, 2450 q mięsa, przeszło 100 tys. q mleka, 630 q wełny, ponad milion jaj. W 1951 r. kołchoz dostarczył państwu 8324 q surowej bawełny. Roczny dochód kołchozu wynosi wiele milionów rubli. Kołchoźnicy żyją dostatnio i kulturalnie.

Scalone kołchozy stają się coraz bardziej produktywne. Według wstępnych danych plony zbóż w roku bieżącym osiągną 22 q z hektara. Dzięki wysokiemu poziomowi mechanizacji i urodzajom, kołchozy dostarczają państwu po kilkadziesiąt pudów pszenicy z ha, zabezpieczają się w nasiona, w paszę dla bydła, stanowiącego własność społeczną, i wypłacają kołchoźnikom wysokie dniówki obrachunkowe w naturze.

W porównaniu z 1940 r. w fermach kołchozowych jest o 45 procent więcej bydła rogatego, w tym krów — o 50 procent więcej; owiec jest o 82 procent więcej, świń — o 98 procent więcej; ilość drobiu w kołchozach zwiększyła się przeszło trzykrotnie. Począwszy od 1950 r. rozpoczęto na Kubaniu hodowlę indyków. W chwili obecnej w kołchozach i sowchozach hoduje się około 300 tys. indyków.

Partia wychowała wspaniałe kadry kołchozowe. W Kraju Krasnodarskim 55 procent przewodniczących kołchozów ma wyższe lub średnie wykształcenie rolnicze. W 140 partyjnych organizacjach kołchozowych, liczących każda od 45 do 100, a nawet więcej komunistów, pracują zwolnieni od innych obowiązków sekretarze organizacji.

Kołchozy i sowchozy Kraju Krasnodarskiego zwiększają z każdym rokiem dostawy produktów rolnych na rzecz państwa. W roku bieżącym odstawiono państwu o 23 miliony pudów pszenicy więcej niż w 1940 roku. *(Oklaski)*. Dostarcza się państwu wiele słonecznika, ryżu, kukurydzy, surowej bawełny, konopi, kenafu, winogron, owoców, herbaty, arbuzów i melonów, roślin oleistych i innych produktów rolnych. W roku 1951 dostawy dla państwa przekroczyły poziom 1940 r.: mięsa — o 33 tys. ton, mleka — o 130 tys. ton, wełny — o 400 tys. ton, jaj — o 119 milionów sztuk, bawełny — o 25,5 tys. ton. W ciągu 10 miesięcy br. dostarczono już państwu mięsa i mleka dwa razy tyle, co w całym 1940 roku.

70 procent kołchozów Kraju Krasnodarskiego stało się milionerami. Kołchozowe fundusze niepodzielne zwiększyły się w 1951 r. o 175 milionów rubli. Przeważającą liczbę kołchozów stać dzisiaj na duże wydatki na budownictwo inwestycyjne, na zakup bydła zarodowego i na inne potrzeby, niezbędne do pomyślnego rozwoju społecznej gospodarki kołchozowej i do zwiększenia dochodów kołchozów i kołchoźników.

Towarzysze! Osiągnięcia nasze mogłyby być znacznie większe, gdyby nie było braków i błędów w naszej pracy partyjno-organizacyjnej, w doborze i rozmieszczeniu kadr, w kierownictwie kołchozami, stacjami maszynowo-traktorowymi i sowchozami. Chodzi o to, że niedociągnięcia i błędy, o których wspominał w referacie tow. Malenkow, zdarzają się również w naszych organizacjach partyjnych. Nie brak w Kraju Krasnodarskim takich kołchozów, stacji maszynowo-traktorowych i sowchozów, które

osiągają niskie plony, dopuszczają do pomoru bydła, do naruszania Statutu Artelu Rolnego. Nasz Kraj traci z tego powodu corocznie poważne ilości zboża, artykułów hodowlanych oraz innych produktów rolnych.

W świetle nowych zadań, wysuniętych w referacie tow. Malenkowa, organizacja partyjna Kraju Krasnodarskiego zespoli wszystkie swe wysiłki wokół likwidacji niedociągnięć i błędów celem organizacyjno-gospodarczego wzmocnienia wszystkich kołchozów, lepszego wyzyskania posiadanych rezerw, w celu podniesienia wydajności rolnictwa i hodowli, zwiększenia globalnych zbiorów płodów rolnych i dalszego wzrostu dochodów kołchoźników — w gotówce i w naturze.

„Źródłem tego wzrostu — uczy towarzysz Stalin — jest nowoczesna technika, liczne nowoczesne maszyny obsługujące wszystkie te gałęzie produkcji".

Partia Komunistyczna i Rząd Radziecki zapewniły naszemu rolnictwu pierwszorzędną technikę. W chwili obecnej na polach kołchozów i sowchozów Kraju Krasnodarskiego pracują dziesiątki tysięcy traktorów i kombajnów. W rolnictwie Kraju czynnych jest 6 tys. silników elektrycznych. Przy obsłudze maszyn rolniczych zatrudnionych jest około 20 procent zdolnych do pracy kołchoźników.

Wszystko to umożliwiło zmechanizowanie podstawowych robót rolnych w kołchozach Kraju Krasnodarskiego w 100 procentach — o ile chodzi o orkę i siew i w 99 — 100 procentach — w sprzęcie zbóż i słonecznika, w 96 procentach — w uprawie okopowych, w 90 procentach — w sianokosach, w 70 procentach — w silosowaniu paszy.

„...Mechanizacja procesów pracy — uczy towarzysz Stalin — jest dla nas tą *nową* i *decydującą* siłą, bez której niemożliwe jest utrzymanie ani naszego tempa, ani nowej skali produkcji".

Organizacja partyjna Kraju Krasnodarskiego mobilizuje pracowników rolnictwa do jeszcze większego zmechanizowania produkcji rolniczej. W wielu rejonach utworzono rady naukowo-techniczne, które mają popularyzować doświadczenia i kierować działalnością racjonalizatorów i wynalazców.

Prości ludzie — kołchoźnicy, pracownicy stacji maszynowo-traktorowych, specjaliści gospodarki rolnej — wnoszą tysiące cennych propozycji, które pozwoliły na szerokie zmechanizowanie procesów pracochłonnych. Znani brygadziści brygad traktorowych: Iwan Szacki, Iwan Buniejew, kombajner Dymitry Gontar i setki innych przodujących mechanizatorów przejawiają wysoką aktywność w dziedzinie maksymalnego wyzyskania rezerw wewnętrznych, podniesienia wydajności pracy. Na podstawie wniosków nowatorów wiejskich w warsztatach stacji maszynowo-traktorowych i kołchozowych wykonano tysiące mechanizmów i przyrządów różnej konstrukcji.

Można byłoby wymienić nazwy setek maszyn, przyrządów i cennych ulepszeń. Np. w kołchozie im. Kalinina, rejonu pawłowskiego, wykonano agregat do czyszczenia zboża o wydajności 360 ton na dobę; w kołchozie im. Stalina, rejonu iwanowskiego, skonstruowano ruchomy układacz stogów; w kołchozie im. Czapajewa, rejonu płastunowskiego, wykonano samobieżny transporter-ładowacz zboża, który w ciągu 3 minut ładuje 3 tony zboża; w kołchozie „Pobieda", rejonu sztejngartowskiego, wykonano agregat do jednoczesnej kultywacji i wytłaczania bawełny.

W tym wspaniałym ruchu widzimy z całą wyrazistością, jak tysiące szeregowych mechanizatorów-kołchoźników, wychowanych przez naszą partię i władzę radziecką, staje na jednym poziomie z pracownikami inżynieryjno-technicznymi, poprawia i uzupełnia ich pracę. Przeszło 300 pracowników rolnictwa otrzymało za wybitne zasługi tytuł Bohatera Pracy Socjalistycznej, a przeszło 10 tysięcy odznaczono orderami i medalami Związku Radzieckiego.

Wszystkie prace w dziedzinie sprzętu zboża i omłotu ziarna na klepiskach zostały w roku bieżącym zasadniczo zmechanizowane. Należy stwierdzić, że bez kompleksowej mechanizacji prac nie zdołalibyśmy utrzymać tegorocznego tempa sprzętu i dostaw zboża. Dostawy (prócz kukurydzy i ryżu) zostały w roku bieżącym zakończone w ciągu 20 dni.

Wprowadzenie na szeroką skalę mechanizacji stało się żywotną koniecznością i prawidłowością dalszego rozwoju kubańskich kołchozów, stacji maszynowo-traktorowych i sowchozów. Doświadczenie potwierdziło, że szeroka mechanizacja stwarza wyjątkowo korzystne warunki do dalszego rozwoju sił wytwórczych rolnictwa, otwiera nieograniczone możliwości reprodukcji rozszerzonej, zwiększania globalnych zbiorów produktów rolnych. Szersza mechanizacja procesów pracy pozwoliła na skrócenie terminu szeregu prac na roli (a jak wiadomo terminy w rolnictwie mają pierwszorzędne znaczenie), przyniosła ulgę w pracy kołchoźnikom i umożliwiła przerzucenie 40 tys. kołchoźników do innych pilnych robót.

Widzimy, jak w miarę coraz szerszego rozwoju mechanizacji i elektryfikacji procesów pracy w rolnictwie coraz bardziej doniosła i zaszczytna staje się praca kołchoźników, jak podnosi się poziom kulturalno-techniczny chłopstwa kołchozowego.

Wprowadzając mechanizację, nasze kołchozy, stacje maszynowo-traktorowe i sowchozy kroczą drogą dalszego postępu technicznego i rozkwitu gospodarczego. Jednakże w dziedzinie mechanizacji kompleksowej w kołchozach i sowchozach Kraju poczyniono dopiero pierwsze kroki.

Towarzysz Stalin wskazuje, jakimi drogami powinna iść mechanizacja rolnictwa w warunkach socjalizmu.

> „Nie chodzi tu o technikę w ogóle — uczy towarzysz Stalin — lecz o to, że technika nie może stać w miejscu, musi się ona wciąż doskonalić, że dawna technika musi być wycofywana z użytku i zastępowana przez nową, a nowa przez najnowszą. Bez tego jest nie do pomyślenia postęp naszego socjalistycznego rolnictwa, nie do pomyślenia są ani wysokie plony, ani obfitość produktów rolnych."

Musimy wystąpić z zarzutami pod adresem Ministerstwa Budowy Maszyn Rolniczych. Naszym zdaniem, ministerstwo to przejawia mało inicjatywy na odcinku szerokiej mechanizacji pracochłonnych procesów w rolnictwie, nie zawsze popiera cenne poczynania idące z dołu.

Nasi wynalazcy i racjonalizatorzy stworzyli wiele różnych maszyn i przyrządów, wypełniając w pewnym stopniu niektóre luki w budownictwie maszyn rolniczych. Maszyny te nie są może doskonałe, ale odpowiadają potrzebom scalonych kołchozów. Gdyby istniała ścisła więź ministerstwa z nowatorami oraz należyta operatywność, możliwe byłoby zorganizowanie seryjnej produkcji szeregu nowych maszyn, których brak odczuwa rolnictwo. Niestety, Ministerstwo Budowy Maszyn Rolniczych nie

przystąpiło do wytwarzania nowych maszyn rolniczych dla stacji maszynowo - traktorowych Kraju Krasnodarskiego. Jeśli zaś chodzi o produkowane maszyny, to niektóre z nich nie odpowiadają wymaganiom. Warto by już było zorganizować w zakładach przemysłowych produkcję potężnych agregatów do czyszczenia ziarna, ładowaczek zboża, układaczy stogów oraz maszyn do sprzętu słonecznika, konopi, kenafu, kukurydzy itd.

Towarzysze! Uważamy, że dla dalszego rozwoju rolnictwa na Kubaniu należałoby przewidzieć w piątym pięcioletnim planie rozwoju ZSRR budowę w Kraju Krasnodarskim systemu gospodarki wodnej w drodze wykorzystania zasobów wodnych rzeki Kubań i jej dopływów. Rozwiązanie tego problemu będzie miało niezmiernie doniosłe znaczenie dla gospodarki narodowej, dla dalszego zwiększenia globalnych zbiorów produktów rolnych, podniesienia produktywności hodowli społecznej, dla poważnego wzrostu mocy energetycznej. Wyzyskując posiadane zasoby wodne można zapewnić nawodnienie co najmniej 750 tysięcy i irygację do 3,5 miliona hektarów ziemi w północnych rejonach Kraju Krasnodarskiego, w części południowych rejonów obwodu rostowskiego i w sąsiednich rejonach Kraju Stawropolskiego. Nawodnienie gruntów na samym tylko Kubaniu pozwoli uzyskać rocznie dodatkowo około 50 milionów pudów ryżu, przeszło 10 milionów pudów surowej bawełny, 10 milionów pudów pszenicy, wielką ilość jarzyn, owoców, winogron i innych produktów rolnych. Badania zasobów wodnych pozwalają przewidzieć możliwość budowy elektrowni wodnej o mocy około 400 tys. kW, a na kanałach nawadniających i węzłach hydrotechnicznych — do blisko 150 tysięcy kW.

Należy podkreślić wyjątkowo korzystny charakter proponowanych prac. Niemal na całym obszarze nawadnianie będzie się odbywało pod ciśnieniem własnego spadu wody, przy znacznym podniesieniu poziomu wód dziesiątków dotąd wysychających i małowodnych rzek. Znaczną część robót przy zraszaniu i nawadnianiu obszarów można będzie wykonać w oparciu o szeroki udział chłopstwa kołchozowego Kubania. Budowa elektrowni wodnych na rzekach górskich przynosi również wiele korzyści. Ponieważ system gospodarki wodnej można będzie uruchamiać częściowo, oddawanie do eksploatacji nawadnianych obszarów zacznie się już w rok po rozpoczęciu budowy. Wynika stąd, że wydatki pierwszych lat będą przynosić korzyści gospodarce narodowej już w toku budowy i będą znajdowały pokrycie w dodatkowych produktach rolnych, otrzymywanych z nawadnianych obszarów.

W sprawie powyższej opracowany został w Kraju Krasnodarskim schemat wyzyskania zasobów wodnych rzeki Kubań i jej dopływów. Jednakże schemat ten utknął w Państwowym Komitecie Planowania ZSRR. Prosimy o nadanie mu biegu.

Towarzysze! Krasnodarska krajowa organizacja partyjna przyszła na XIX Zjazd partii jako zwarty, jednolity oddział, ściśle zespolony wokół leninowsko-stalinowskiego KC, wokół wielkiego wodza i nauczyciela, towarzysza Stalina. *(Oklaski)*.

Komuniści Kraju Krasnodarskiego porwą masy pracujące Kubania do wykonania zadań postawionych przez XIX Zjazd i pod kierownictwem KC partii, pod wodzą naszego ukochanego, drogiego towarzysza Stalina wykonają te zadania z honorem.

Niech żyje nasz ukochany, drogi towarzysz Stalin! *(Burzliwe oklaski)*.

Przemówienie tow. A. Arisłowa

(Obwód czelabiński)

Towarzysze delegaci! Przypad
uczestniczenia w XIX Zjeździe
w życiu naszej partii. Tow. Male
mitetu Centralnego partii i tow.
bitnie określili znaczenie naszego
w naszym kraju, dla całego mię
XIX Zjazd WKP (b) udziesięc
wzmocni więź partii z narodem,
Związku Radzieckiego w oczach

W referacie sprawozdawczym
została głęboka analiza międzyna
kraju, podkreślone zostały zadar
Radzieckiego w okresie stopnio
komunizmu. Obowiązkiem naszy
nizacji partyjnych, wszystkich lı

Studiując dyrektywy XIX Zja
letniego planu rozwoju ZSRR n
tow. Saburowa, ogromne suk
w okresie stalinowskich pięciola
nowych sił do dalszej walki o s
Stalina.

Tempo dalszego rozwoju ZSRI
letnim, jest wysokie. Jest to jec
ulega żadnej wątpliwości, że ma
wysiłku, by wykonać i przekrocz

Ludzie nasi wyrośli. W czasie
uczyły się kadry partyjne i gos
chłopstwo pracujące i inteligencj
nie oddany swej drogiej partii, sv
towarzyszowi Stalinowi. Swą co
naszej wielkiej ojczyzny pomna
dzieckiego, który by nie chciał pr
uzyskała wysoką stalinowską oce
źródło wzrostu twórczych sił naro

ka narodowa ZSRR również w przyszłości będzie rozwijała się w szybkim tempie.

W Magnitogorskim Kombinacie Hutniczym im. Stalina pracują dziesiątki tysięcy robotników. Już w okresie XVIII Zjazdu partii posiadał kombinat doświadczone kadry, które z powodzeniem opanowywały nowoczesną technikę. Obecnie kadry te znacznie wyrosły, stały się bardziej wyszkolone, wykwalifikowane i osiągają jeszcze wyższe rezultaty w swej pracy. Wiele poważnych organizacyjno-technicznych przedsięwzięć w kombinacie można było dokonać dlatego, że kadry robotników i pracowników inżynieryjno-technicznych całkowicie opanowały współczesną technikę, wzbogaciły się doświadczeniami i umiejętnie posługują się skomplikowaną aparaturą. Kadry te z roku na rok podnoszą współczynnik wykorzystania pojemności pieców hutniczych, zwiększają wytop stali z metra kwadratowego trzonu pieców martenowskich, osiągają coraz lepsze wyniki na walcarkach. Wśród stalowników, gazowników, walcowników i innych czołowych zawodów 80—90 proc. robotników kombinatu posiada średnie lub nie ukończone średnie wykształcenie. Dzieje się to dzięki temu, że Komitet Centralny partii, rząd i osobiście towarzysz Stalin troszczą się nieustannie o podnoszenie poziomu kulturalnego robotników, o wzrost poziomu ich wiedzy technicznej. W chwili obecnej w Magnitogorskim Kombinacie Hutniczym kadry inżynieryjno-techniczne są trzy razy większe niż przed 10 laty. Spośród hutników, stalowników, walcowników co roku wyrastają wciąż nowi wspaniali nowatorzy, osiągający niesłychane rekordy w wytopie metalu.

W naszej pracy jednakże napotykamy jeszcze na wiele trudności i nie rozwiązanych zadań. Poważne niedociągnięcia, o których mówił tow. Malenkow w swym sprawozdaniu, występują również w przedsiębiorstwach przemysłowych obwodu czelabińskiego. Nie nauczyliśmy się jeszcze oddawać w pełni w służbę gospodarce narodowej kraju ogromnych rezerw, kryjących się w przemyśle. Mamy wiele pozostających w tyle przedsiębiorstw. Wielu pracowników partyjnych, którym po linii partyjnej podlegają przedsiębiorstwa przemysłowe, jeszcze nie zawsze potrafi w swej pracy łączyć działalność polityczną z działalnością gospodarczą. Niektórzy z nich częstokroć zastępują kierowników gospodarczych lub też, odwrotnie, odrywają pracę partyjno-polityczną od konkretnych zadań produkcji. Musimy długo jeszcze uczyć się bolszewickiej metody kierowania gospodarką i udoskonalać tę metodę.

Genialna praca towarzysza Stalina „Ekonomiczne problemy socjalizmu w ZSRR" — to ogromny wkład do skarbnicy marksizmu-leninizmu. Praca ta niewątpliwie pomoże nam, pracownikom partyjnym, znacznie podnieść poziom całej naszej działalności. Wielu spośród nas, którzy przyszli do organów partyjnych z pracy gospodarczej, nauczyło się nieźle orientować w szczegółach produkcji, nauczyło się rozwiązywać liczne perspektywiczne problemy rozwoju poszczególnych przedsiębiorstw i gałęzi przemysłu. Jednakże w pracy codziennej, poświęcając się problemom gospodarczym, zbyt słabo jeszcze opanowujemy teorię marksizmu-leninizmu, źle przyswajamy sobie marksistowską metodę

dialektyczną. Genialna praca towarzysza Stalina „Ekonomiczne problemy socjalizmu w ZSRR", w której przedstawione zostały podstawowe prawa rozwoju naszego społeczeństwa do komunizmu, daje nam, pracownikom partyjnym, możność wnikliwego zgłębienia ekonomiki przedsiębiorstw, kierowania ich działalnością ku osiągnięciu najwyższych wskaźników ekonomicznych i jakościowych, usuwania poważnych niedociągnięć w pracy przemysłu.

Towarzysze! Bolszewicy Południowego Uralu wraz z całą partią, pod kierownictwem Komitetu Centralnego partii, osiągnęli w okresie od XVIII Zjazdu naszej partii wiele dodatnich rezultatów w swej pracy. W okresie tym obwód czelabiński znacznie okrzepł gospodarczo, spotężniał, przekształcił się w jeden z największych okręgów przemysłowych kraju. Od 1939 r. w obwodzie czelabińskim wybudowano kilkaset nowych zakładów przemysłowych, a wielka ilość zakładów została przebudowana. W okresie tym znacznie zwiększył się wytop metalu, wydobycie węgla, produkcja energii elektrycznej, a w związku z dostawami dużych ilości maszyn i urządzeń dla wielkich budowli komunizmu, przemysł metalowy obwodu uzyskał jeszcze większe znaczenie w gospodarce narodowej.

Główną gałęzią przemysłu w obwodzie czelabińskim jest hutnictwo żelaza. Fakt ten powoduje, że na obwodową organizację partyjną spada ogromna odpowiedzialność za zaopatrzenie kraju w metal. Pod względem wytopu surówki, stali i produkcji wyrobów walcowanych zakłady metalurgiczne naszego tylko obwodu przekroczyły już dawno poziom produkcji metalurgicznej całej carskiej Rosji. W latach 1951 — 1952 zakłady te z powodzeniem wykonują plany w całym cyklu produkcji i dają wielką ilość metalu ponad plan.

Omawiając opublikowane przez KC WKP(b) materiały na XIX Zjazd partii, komuniści i wszyscy ludzie pracy naszego obwodu wnieśli wiele cennych propozycji, zmierzających do znacznego zwiększenia w bieżącym pięcioleciu wytopu metali, produkcji maszyn i różnych urządzeń technicznych. Nasze zakłady przemysłowe mają ogromne możliwości, by nie tylko osiągnąć, lecz również znacznie przekroczyć przewidziany na okres pięciolecia przyrost produkcji metali. Na rozszerzenie hutnictwa żelaza, zwłaszcza na rozszerzenie takich Zakładów jak Magnitogorskie, Czelabińskie, Złatoustowskie i wielu starych zakładów uralskich, państwo asygnuje co roku ogromne środki. Dysponujemy również dość rozwiniętą bazą budowlaną. Niezależnie jednak od wszystkich trudności związanych z wykorzystaniem tych środków, uważamy, iż można byłoby w krótkim terminie znacznie zwiększyć nakłady inwestycyjne na rozszerzenie czynnych zakładów hutniczych, a tym samym przyspieszyć przyrost wytopu metali ponad wytyczne planu. Pozwoli to w krótszym terminie rozwiązać zadanie, postawione przez towarzysza Stalina: wytapiać w kraju rocznie do 50 milionów surówki żelaza i do 60 milionów ton stali. Dla osiągnięcia tego celu posiadamy wszystkie warunki: po pierwsze, niezbędną ilość rudy żelaznej zarówno w obecnie eksploatowanych, jak i w nowoodkrytych złożach; po drugie, organizacje budowlane nauczyły się szybszego budowania pieców hutniczych i innych

agregatów — doświadczenie uczy, że przy współczesnym poziomie techniki budowlanej piece hutnicze można budować w ciągu 5—6 miesięcy; po trzecie — w Zakładach Magnitogorskich i Czelabińskich i w wielu starych uralskich zakładach hutniczych istnieją dobre warunki dla znacznego zwiększenia mocy produkcyjnej, są kadry doświadczonych hutników. Oczywista, nie wykluczą to możliwości budowy również nowych zakładów hutniczych. Lecz w tym celu należy wzmocnić organizacje budowlane, których w naszym obwodzie mamy około dwudziestu.

Prosimy również, by nowy plan pięcioletni przewidział szybsze wykorzystanie złóż rudy żelaznej, by podniósł plan wytopu metalu w naszych zakładach, a tym samym zwiększył udział obwodu czelabińskiego w programie dalszego rozwoju hutnictwa żelaza w naszym kraju.

Chciałbym również poruszyć na Zjeździe problem poważnego pozostawania w tyle dziedziny projektowania przedsiębiorstw przemysłowych. Dotyczy to zapewne nie tylko naszego obwodu. Chodzi tu zarówno o tempo projektowania, jak również — i to szczególnie — o jakość prac projektowych. Budowa obiektów przemysłowych bardzo często doznaje zahamowania nie tylko wskutek złej jakości rysunków technicznych, lecz głównie z tego powodu, że tzw. dokumentacja techniczna z reguły przychodzi z opóźnieniem. Naszym zdaniem plan pięcioletni powinien uwzględnić konieczność wzmocnienia biur projektowych wykwalifikowanymi kadrami, zdolnymi do rozwiązywania zadań projektowania w nowych warunkach, w warunkach, które wymagają, by budowane fabryki, agregaty i oddziały były doskonałe pod względem technicznym, ekonomiczne w użyciu i wysoko zmechanizowane, by wykluczały całkowicie zastosowanie ciężkiej pracy fizycznej. Nowe fabryki, nowe agregaty i oddziały pod względem stopnia mechanizacji wszystkich procesów pracy powinny być godne wielkiej stalinowskiej epoki — epoki komunizmu.

W wielu zakładach hutniczych, budowy maszyn i in. osiągnięto wysoki poziom technicznej organizacji produkcji, powstała całkowicie nowa technologia, zautomatyzowano procesy technologiczne i produkcyjne oraz systemy pracy. Jednakże, posiadając duże doświadczenie praktyczne, pracownicy przemysłu nie nadążają częstokroć z uogólnieniem wyników swojej pracy i z przekazywaniem swego doświadczenia innym przedsiębiorstwom, z wniesieniem swego wkładu do nauki. W obwodzie czelabińskim brak niestety dotychczas niezbędnych instytucji naukowych, zdolnych do naukowego uogólnienia doświadczeń pracy naszego przemysłu, istniejące zaś instytuty naukowo-badawcze i wykwalifikowane kadry naukowe dawnych ośrodków kulturalnych kraju na razie trudno jest rozruszać; ociągają się one ze zbliżeniem się do przodującej produkcji. W celu wzmocnienia więzi między instytucjami naukowymi a produkcją prosimy, by nowy plan pięcioletni przewidział utworzenie nowych wyspecjalizowanych instytucji naukowych w naszym obwodzie oraz aby przestawiono pracę istniejących instytutów naukowo-badawczych w kierunku zbliżenia ich do baz produkcyjnych.

W związku z dalszą rozbudową hutnictwa żelaza prosimy również, by plan pięcioletni przewidział budowę i rozszerzenie czynnych fabryk

metalowych naszego obwodu. Zakłady Budowy Traktorów w Czelabińsku nie dają sobie rady z wykonaniem planu produkcji. Jest to nasza wina. Czynimy wszystko, co w naszej mocy, by przezwyciężyć nienadążanie tego wielkiego przedsiębiorstwa budowy maszyn. Jednakże zakładom tym jest z każdym rokiem coraz trudniej wykonywać wzrastające zamówienia, zwłaszcza w dziedzinie produkcji części zapasowych do traktorów. Wykorzystanie obrabiarek i agregatów w tych zakładach jest kilkakrotnie wyższe od ich zaprojektowanej mocy produkcyjnej. Uważam, że dla dobra sprawy plan pięcioletni powinien koniecznie przewidzieć stworzenie w Czelabińsku nowych zakładów produkujących części zapasowe do traktorów.

Prosimy, by przewidziano budowę w naszym obwodzie dużej fabryki łożysk kulkowych, dla której niezbędny metal produkowany jest na miejscu, a także budowę innych zakładów, których produkcja pochłania wielkie ilości metalu.

Słów kilka o rozwoju rolnictwa w obwodzie czelabińskim. Kołchozy i sowchozy tego obwodu od trzech lat wykonują plan dostaw zboża, swe zobowiązania wobec państwa pokrywają ziarnem wysokiej jakości, zabezpieczając całkowicie swe zapotrzebowanie na ziarno siewne. Poważnie wzrosła hodowla. W ostatnich latach nasze kołchozy, zwłaszcza dzięki ich scaleniu, znacznie wzmocniły się pod względem gospodarczym. Zwiększyły się dochody kołchozów i kołchoźników. Jednakże wymienione w sprawozdaniu tow. Malenkowa niedociągnięcia w dziedzinie rozwoju rolnictwa dotyczą również naszego obwodu.

Jeszcze na XVII Zjeździe partii towarzysz Stalin podkreślał, że:

> „każdy obwód musi stworzyć u siebie własną bazę rolniczą, aby mieć własne warzywa, własne kartofle, własne masło, własne mleko i w mniejszym lub większym stopniu własne zboże i własne mięso...“

W ciągu ostatnich trzech lat zdołaliśmy całkowicie zabezpieczyć się w zboże, a tym samym uniknąć potrzeby sprowadzania zboża z innych obwodów. Tym niemniej źle jeszcze dajemy sobie radę z wykonaniem planu rozwoju hodowli, nie stworzyliśmy dostatecznie trwałej bazy ziemniaczano-warzywnej, zbyt mało produkujemy ziemniaków, jarzyn, pomidorów, ogórków, uprawa zaś jagód, a także sadownictwo jabłek i innych owoców znajduje się na razie w stadium początkowym. Istnieją również braki w zaopatrzeniu w mleko ludności zatrudnionej w przemyśle.

Rada Ministrów ZSRR okazała nam niedawno wielką pomoc w rozwoju baz ziemniaczano-warzywnych wokół przemysłowych miast, w budowie cieplarni i inspektów, w zakładaniu ogrodów, w zwiększaniu pogłowia bydła i rozwoju jego produktywności. Obwodowa organizacja partyjna posiada dość sił, by już w 1953 r. całkowicie rozwiązać te wielkie zadania, postawione przed nami przez partię i rząd.

Uważam za konieczne poruszenie dojrzałego już problemu rozwoju rolnictwa naszego obwodu, problemu, którego rozwiązanie łączy się z rozwiązaniem zadania dalszego podniesienia urodzajności. Wiadomo,

że na Uralu i na Syberii sprzęt plonów i omłoty odbywają się z reguły w trudnych warunkach meteorologicznych, co powoduje ogromne straty i wiele nieprodukcyjnych wydatków, bogata zaś technika, którą dysponuje rolnictwo na tych terenach, częstokroć pozostaje nie wykorzystana lub też w najlepszym wypadku jej wykorzystanie nie daje dostatecznych efektów.

Wieloletnie doświadczenia licznych kołchozów Syberii i Uralu dowodzą, że przy wczesnych zasiewach i przy przestrzeganiu określonych warunków agrotechnicznych można osiągnąć znacznie wyższe urodzaje. Naszym zdaniem, czas już pomyśleć o tym, aby na wschodnich terenach przesunąć cykl wiosenno-letnich prac rolnych na terminy nieco wcześniejsze i uzyskać w ten sposób lepsze urodzaje.

Problem ten podnoszę dlatego, że dotychczas w kierowniczych organach rolnictwa — w odpowiednich ministerstwach związkowych, jak również w rolniczych zakładach naukowych i instytutach naukowo-badawczych panuje przekonanie, że w warunkach Uralu i Syberii możliwe są jedynie późne terminy siewu wiosennego. Jednakże podobny punkt widzenia jest sprzeczny z praktyką naszych przodujących kołchozów i z osiągnięciami przodującej miczurinowskiej agrobiologii. Przy wczesnym wiosennym siewie zyskuje się przeszło miesiąc czasu najlepszego dla zasiewów (kwiecień i pierwsza połowa maja), a okres wegetacyjny przesuwa się na porę wcześniejszą, czyli — jeśli tak można się wyrazić — roślina zbliża się do słońca i powstają warunki do najlepszego wykorzystania jesienno-zimowej wilgoci.

W ciągu szeregu dziesiątków lat kołchozy i sowchozy obwodu czelabińskiego osiągały niskie urodzaje, co nie było zjawiskiem przypadkowym. Jak wykazało ścisłe badanie danych meteorologicznych w południowych rejonach naszego obwodu, ilość opadów w całym okresie wiosenno-letnim jest niedostateczna dla otrzymania dobrych urodzajów. Wielu pracowników uważa, że jedynym wyjściem z tej sytuacji jest utworzenie kanałów nawadniających. Jest to oczywiście bardzo dobre wyjście — mieć kanały nawadniające, lecz państwo nie jest w stanie zbudować ich wszędzie w krótkim czasie. Jak dowodzi doświadczenie kołchozów i sowchozów naszego obwodu, istnieje jeszcze inne wyjście. W ciągu ostatnich trzech lat w rejonach obwodu czelabińskiego uzyskuje się wysokie urodzaje dzięki temu, że przeprowadza się siewy wiosenne o przeszło miesiąc wcześniej, że wykorzystuje się opady nie tylko wiosenne i letnie, lecz i całą sumę opadów rocznych, zwłaszcza jesienno-zimowych. Kołchozy zaczęły się bardziej troszczyć o zatrzymanie śniegu, stosując głęboką orkę, podwyższają normy wysiewu, stosują siew krzyżowy, podgrzewają nasiona na słońcu według metody akademika Łysenki. Na pola wywozi się więcej nawozu. Dało to pozytywne wyniki, ponieważ stworzyło warunki do lepszego, bardziej ekonomicznego wykorzystania techniki rolniczej, podniosło wydajność pracy kołchoźników, pracowników sowchozów i MTS. Produkcja zboża stała się znacznie tańsza.

Od dwóch lat obwód czelabiński przeprowadza sprzęt zboża w najlepszej porze roku — w lipcu - sierpniu, uzyskuje niezłe urodzaje i nawet w latach posuchy wywiązuje się ze swych zobowiązań wobec

państwa w pierwszych dniach września. Kołchozy wydzielają teraz na fundusz siewny i wydają kołchoźnikom znacznie więcej zboża, niż w ubiegłych latach. Ministerstwo Rolnictwa ZSRR i Państwowa Komisja Planowania powinny zrewidować plan dostaw paliwa, zapasowych części i maszyn rolniczych z tym, by wziąć pod uwagę wcześniejsze terminy rozpoczęcia robót rolnych w naszym obwodzie.

Trzeba również podnieść stopień mechanizacji robót rolnych na terenach Uralu i Syberii. Instytuty naukowo-badawcze, Ministerstwo Rolnictwa i Akademia Nauk Rolniczych im. Lenina powinny zastanowić się nad tym, by udoskonalić metody agrotechniczne przy wczesnych terminach siewu i zabezpieczyć normalny rozwój wczesnych zasiewów w celu otrzymania wysokich i stałych urodzajów na wschodzie.

Towarzysze! Przemysłowy Ural, stworzony zgodnie z genialnym planem towarzysza Stalina, był w latach Wojny Narodowej jednym z potężnych arsenałów sił zbrojnych naszego kraju. W latach powojennych stał się Ural jedną z największych baz gospodarki narodowej, jednym z głównych dostawców metalu, maszyn, urządzeń dla wielkich budowli komunizmu. Siła stalinowskiego Uralu tkwi w jego wspaniałych kadrach, w jego ludziach, głęboko oddanych swej ojczyźnie, swej drogiej partii, swemu wielkiemu przyjacielowi, twórcy drugiej bazy węglowo-metalurgicznej na wschodzie — towarzyszowi Stalinowi. *(Oklaski).*

Towarzyszu Stalin! Mieszkańcy Uralu gotowi są do wypełnienia każdego Twego zadania. Żyj długie lata dla szczęścia naszego narodu, dla szczęścia całej postępowej ludzkości, nasz mądry wodzu i nauczycielu! *(Burzliwe oklaski).*

Przemówienie tow. D. Korotczenki
(Ukraińska SRR)

Towarzysze! Z ogromnymi sukcesami przyszła nasza partia, nasz kraj na XIX Zjazd WKP(b). Organizacja partyjna i wszyscy ludzie pracy Ukrainy Radzieckiej, podobnie jak cały naród radziecki, z wielkim entuzjazmem i powszechną aprobatą powitali projekt dyrektyw XIX Zjazdu partii w sprawie nowego planu pięcioletniego — wielkiego programu dalszej walki o zbudowanie społeczeństwa komunistycznego.

Ten historyczny dokument odzwierciedla wielką stalinowską troskę Partii Komunistycznej i Rządu Radzieckiego o dalsze wzmocnienie naszej ukochanej ojczyzny, o wszechstronny rozwój ekonomiki i kultury wszystkich bratnich republik wielkiego Związku Radzieckiego.

Nowy plan pięcioletni w pełni odpowiada wymogom podstawowego ekonomicznego prawa socjalizmu, odkrytego przez towarzysza Stalina w jego genialnej pracy „Ekonomiczne problemy socjalizmu w ZSRR". Plan ten odzwierciedla pokojowe dążenia Państwa Radzieckiego, demonstruje wielkość socjalizmu, jego zdecydowaną wyższość nad kapitalizmem.

Cały świat widzi, że podczas gdy kapitalizm kroczy po drodze coraz większego wzmożenia wyzysku, ucisku, pauperyzacji mas pracujących, kiedy barbarzyński imperializm amerykański doprowadził do katastrofy ekonomikę wielu ujarzmionych przezeń państw — w naszym kraju rozkwita ekonomika i kultura, rośnie dobrobyt narodu, wznoszone są gigantyczne budowle komunizmu.

Każdego człowieka radzieckiego napawa radością fakt, że wraz z nami do szczęśliwego życia kroczą drogą socjalizmu masy pracujące Chińskiej Republiki Ludowej i wszystkich krajów demokracji ludowej.

Nowy plan pięcioletni jeszcze bardziej utrwali naszą współpracę z krajami demokracji ludowej, jeszcze bardziej umocni niezwyciężony obóz pokoju, demokracji i socjalizmu.

Towarzysz Malenkow w referacie sprawozdawczym KC WKP(b) w sposób całkowicie wyczerpujący przedstawił olbrzymie zwycięstwa, które odniósł naród radziecki pod kierownictwem partii w okresie po XVIII Zjeździe. Zwycięstwa te uwidoczniają się z całą wyrazistością na przykładzie Radzieckiej Ukrainy — nieodłącznej części składowej naszego wielkiego Związku Radzieckiego.

Dzięki nieustannej trosce Partii Komunistycznej, dzięki ogromnej pomocy bratnich narodów, a przede wszystkim wielkiego narodu rosyjskiego,

dzięki stałej ojcowskiej trosce towarzysza Stalina naród ukraiński zaleczył w ciągu krótkiego okresu rany zadane przez wojnę i czasową okupację niemiecko-faszystowską. Dziś mamy szczęście zakomunikować XIX Zjazdowi naszej partii, że gospodarka narodowa Ukrainy została już odbudowana. Masy pracujące Republiki nie tylko osiągnęły przedwojenny poziom w rozwoju ekonomiki, lecz również znacznie go przekroczyły. Za całą tę okazaną mu pomoc nasz naród ukraiński będzie zawsze wdzięczny Partii Komunistycznej i drogiemu Rządowi Radzieckiemu, naszemu wielkiemu, ukochanemu wodzowi i nauczycielowi,. towarzyszowi Stalinowi. *(Oklaski)*.

Ukraina Radziecka wykonała przedterminowo pierwszą powojenną pięciolatkę stalinowską. Wydobycie węgla, rudy żelaza i manganu, produkcja surówki, stali, wyrobów walcowanych i energii elektrycznej przekroczyły znacznie poziom przedwojenny. Zakłady budowy maszyn na terenie Republiki opanowały w ostatnich latach produkcję ponad 740 nowych typów maszyn, obrabiarek, urządzeń technicznych i już w roku 1950 dały półtora raza więcej produkcji niż przed wojną. Pomyślnie wciela się w życie wytyczne partii i osobiście towarzysza Stalina w zakresie uprzemysłowienia zachodnich obwodów Republiki i miasta Lwowa.

W okresie minionej pięciolatki znacznie wzrosła w Republice produkcja artykułów masowego spożycia, w tym tkanin bawełnianych — dziesięciokrotnie, tkanin wełnianych — osiemnastokrotnie, obuwia skórzanego — ośmiokrotnie itd.

Olbrzymie są nasze sukcesy w dziedzinie rozwoju rolnictwa. Obszar zasiewów osiągnął już przedwojenne rozmiary, znacznie rozszerzyliśmy obszar zasiewów pszenicy ozimej, bawełny i buraka cukrowego. Wielkim zwycięstwem ustroju kołchozowego było zakończenie powszechnej kolektywizacji gospodarstw chłopskich w obwodach zachodnich, a także scalenie drobnych kołchozów. Hodowla społeczna stała się obecnie w Republice dominującą. Pomyślnie realizuje się stalinowski plan przekształcenia przyrody. Z roku na rok wzrastają plony wszystkich roślin uprawnych; powiększa się armia przodowników rolnictwa. Ludzie wytrwale opanowują agrotechnikę. W samym tylko ubiegłym roku szkolnym uczyło się u nas na kursach agrotechnicznych około miliona kołchoźników i kołchoźnic.

Republika nasza daje obecnie krajowi znacznie więcej niż przed wojną zboża, cukru, produktów hodowli i innych artykułów rolniczych. Ukraina co roku wypełnia z honorem swe obowiązki wobec państwa.

Mądra leninowsko-stalinowska polityka narodowościowa naszej partii zapewniła osiągnięcie wybitnych sukcesów w rozwoju nauki i kultury narodu ukraińskiego — narodowej w formie, socjalistycznej w treści.

U podstaw całej działalności naszej partii i Państwa Radzieckiego leży wielka stalinowska troska o wszechstronne podniesienie stopy życiowej ludzi radzieckich. Celem produkcji socjalistycznej — uczy towarzysz Stalin — nie jest zysk, lecz człowiek z jego potrzebami, tj. zaspokojenie jego potrzeb materialnych i kulturalnych. Olbrzymia troska partii i rządu o człowieka radzieckiego wyraża się w planowo przeprowadzanej obniżce cen, w podnoszeniu realnych płac robotników i pracowników umysłowych, we wzroście oświaty ludowej, ochrony zdrowia, ubezpieczeń socjalnych. Na Ukrainie w jednym tylko roku 1951 państwo wypłaciło zasiłki matkom wielodzietnym i emerytury na sumę przeszło 4 miliardów rubli. Na tere-

nie Republiki jest około 500 sanatoriów i domów wypoczynkowych, w których co roku odpoczywają setki tysięcy ludzi pracy. Około miliona dzieci wysyła się co rok do obozów pionierskich i sanatoriów dziecięcych.

Towarzysze! Nasze osiągnięcia są wielkie, osiągnięcia te jednak — jak uczy towarzysz Stalin — nie powinny powodować, byśmy spoczęli na laurach. Pomyślna realizacja gigantycznych zadań nowej pięciolatki wymaga dalszego usprawnienia kierownictwa gospodarką. Powinniśmy szybciej usuwać niedociągnięcia w naszej pracy, ujawnione w referacie sprawozdawczym tow. Malenkowa, jeszcze lepiej organizować pracę ludzi, spowodować, aby każde przedsiębiorstwo, każda budowa wykonywały plan podług wszystkich wskaźników, by oszczędnie rozchodowały surowce i materiały.

Z niezmierną wdzięcznością dla partii i towarzysza Stalina powitał naród ukraiński uwzględnienie w projekcie dyrektyw XIX Zjazdu dalszego rozwijania budowy Kachowskiej Elektrowni Wodnej, jak również budowy w bieżącej pięciolatce Kanału Południowo-Ukraińskiego. Obecnie na tych wielkich budowlach komunizmu stworzono przy pomocy KC WKP(b), rządu i osobiście towarzysza Stalina mocne, wykwalifikowane kolektywy budowniczych, które z honorem wykonują plan budownictwa i są już dziś w stanie wykonywać prace w znacznie większym zakresie. Budowniczowie Kachowskiej Elektrowni Wodnej dali sobie w pełni radę z pracami przygotowawczymi i przystąpili już do budowy urządzeń podstawowych.

Uwzględniając wielkie zapotrzebowanie na energię elektryczną oraz konieczność szybszego oddania do eksploatacji systemu urządzeń nawadniających na południu Republiki, prosimy o uwzględnienie w bieżącej pięciolatce takiego rozmiaru inwestycji, który umożliwiłby skrócenie okresu budowy i oddanie do eksploatacji Kachowskiej Elektrowni Wodnej i Kanału Południowo-Ukraińskiego.

W projekcie dyrektyw XIX Zjazdu w sprawie nowego planu pięcioletniego poświęca się wiele uwagi dalszemu rozwojowi transportu kolejowego, rzecznego i wszystkich innych rodzajów transportu. Zadania te mają doniosłe znaczenie dla naszej Republiki. W latach powojennych dokonano na Ukrainie ogromnej pracy nad odbudową i rozwojem transportu kolejowego. Założony w nowej pięciolatce dalszy wzrost wydobycia węgla, rudy, metalu, zwiększenie produkcji rolnej wymaga stanowczo dalszego rozwoju linii kolejowych w Republice, zwłaszcza w Zagłębiu Donieckim i obwodach zachodnich, znacznego zwiększenia ich przelotowości. Odczuwa się pilną potrzebę zbudowania w Zagłębiu Donieckim linii wylotowej na południe, zelektryfikowania linii kolejowych Zagłębia Donieckiego, w tym linii Stalino-Żdanow, linii Zagłębia Krzyworoskiego, Zakarpacia oraz komunikacji podmiejskiej Kijowa, Charkowa, Dniepropietrowska i Lwowa.

Duże znaczenie dla naszej Republiki ma — jako droga wodna — rzeka Dniepr. Z uwagi na potrzeby gospodarcze terenów przyległych do Dniepru i jego dopływów wielkość ładunków przewożonych żeglugą rzeczną na Dnieprze wzrasta w bieżącym pięcioleciu w przybliżeniu dwukrotnie. Aby zapewnić regularny przewóz ładunków i znacznie polepszyć system wodny Dniepru, trzeba koniecznie przeprowadzić na poszczególnych odcinkach prace nad regulacją koryta, umocnieniem wałów nadbrzeżnych, usunięciem skał podwodnych itd. Ministerstwo Floty Rzecznej ZSRR powinno zaplanować przeprowadzenie tych prac w bieżącej pięciolatce.

Nowy plan pięcioletni postawił przed rolnictwem Ukrainy wielkie zadania w dziedzinie dalszego podniesienia plonów zbóż, buraka cukrowego, bawełny, słonecznika i innych roślin uprawnych. Musimy znacznie zwiększyć wydajność pracy w rolnictwie. Dla pomyślnego wykonania tych zadań niezbędne jest dalsze podniesienie poziomu mechanizacji prac rolnych, zwłaszcza w zakresie upraw roślin przemysłowych — buraka cukrowego, bawełny, słonecznika itd. Będzie to wymagało znacznego zwiększenia ilości traktorów do uprawy międzyrzędowej, kultywatorów, siewników kombinowanych, kombajnów buraczanych i urządzeń do ładowania buraków, nawozów sztucznych, szczególnie pod buraki, bawełnę i inne rośliny przemysłowe.

Aby w pełni wykorzystać moc parku traktorowego i przeprowadzać prace polowe w krótszych i bardziej odpowiednich pod względem agrotechnicznym terminach, Ministerstwo Rolnictwa ZSRR i Ministerstwo Budowy Maszyn Rolniczych ZSRR powinny dostarczać rolnictwu więcej maszyn i sprzętu przyczepnego. Ministerstwo Przemysłu Chemicznego ZSRR winno rozszerzyć moc istniejących na Ukrainie zakładów i zbudować nowe przedsiębiorstwa dla produkcji nawozów sztucznych na bazie istniejących w Republice surowców.

W związku z zaplanowanym wzrostem globalnych zbiorów buraka cukrowego na Ukrainie powstaje potrzeba dalszego rozszerzenia mocy produkcyjnych cukrowni. Ministerstwo Przemysłu Spożywczego ZSRR powinno uwzględnić tę okoliczność i zaplanować dodatkowo zbudowanie na terenach Republiki, na których uprawia się buraki, a zwłaszcza w obwodach zachodnich — cukrowni o mocy przerobowej wynoszącej w przybliżeniu około 100 tysięcy kwintali buraków na dobę. Ważne jest również, aby w bieżącej pięciolatce przedsięwzięte zostały środki mające na celu polepszenie gospodarki wodnej w czynnych cukrowniach. Rozwiązanie wszystkich tych problemów przyczyni się do pomyślnego wykonania zadań nowej pięciolatki i do dalszego rozwoju gospodarki narodowej Ukrainy Radzieckiej.

Towarzysze! Partia nasza uzbrojona jest obecnie w genialną pracę towarzysza Stalina „Ekonomiczne problemy socjalizmu w ZSRR", która stanowi olbrzymi wkład do teorii marksizmu-leninizmu. Ta praca towarzysza Stalina wskazuje wszystkim ludziom radzieckim jasną drogę do pełnego zwycięstwa komunizmu.

Organizacje partyjne i cały lud pracujący Ukrainy Radzieckiej, natchnione historycznymi uchwałami XIX Zjazdu Partii Komunistycznej, zespolą się jeszcze ściślej wokół leninowsko - stalinowskiego Komitetu Centralnego, Rządu Radzieckiego, wielkiego wodza i nauczyciela — ukochanego towarzysza Stalina. Zapewniamy Komitet Centralny partii, towarzysza Stalina, że masy pracujące Ukrainy Radzieckiej nie będą szczędziły sił i z honorem wykonają gigantyczne zadania nowej pięciolatki, wniosą swój godny wkład do wielkiego dzieła zbudowania społeczeństwa komunistycznego.

Naród ukraiński, podobnie jak wszystkie bratnie narody naszej ojczyzny, wierzy w swą przyszłość dlatego, że prowadzi nas partia Lenina-Stalina, dlatego, że z nami jest wielki Stalin. A gdzie Stalin — tam zwycięstwo!

Niech żyje nasz wielki wódz i nauczyciel, nasz bliski i ukochany towarzysz Stalin! *(Oklaski).*

Przemówienie tow. N. Bułganina

Towarzysze! Referat sprawozdawczy Komitetu Centralnego naszej partii i referat o dyrektywach Zjazdu w sprawie piątego planu pięcioletniego oświetlają sprawy i wydarzenia, które stanowią nowe przekonywające świadectwo potężnej siły i słuszności wielkiej nauki Marksa-Engelsa-Lenina-Stalina. Widomym tego potwierdzeniem są sukcesy Związku Radzieckiego w budowie komunizmu, powstanie potężnego obozu ludowo-demokratycznego, wzrost i umocnienie partii komunistycznych i robotniczych.

Siłę, jedność i zwartość światowego ruchu komunistycznego charakteryzuje zwłaszcza radosny dla nas wszystkich fakt, że na Zjeździe Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego obecne są liczne delegacje zagranicznych partii komunistycznych i robotniczych. *(Oklaski).*

Spoglądając na drogę przebytą przez Kraj Rad od XVIII Zjazdu, można stwierdzić z uczuciem zadowolenia i dumy, że polityka naszej partii była słuszna, że kierowała się jak zawsze interesami narodu i miała na celu wszechstronne umocnienie naszego państwa. *(Oklaski).*

W latach tych zarówno polityka partii jak jej działalność praktyczna we wszystkich dziedzinach gospodarki, kultury i wojskowości wystawiona została w ogniu surowych doświadczeń Wielkiej Wojny Narodowej na najcięższą próbę.

Wojna runęła na nasz kraj w chwili, gdy naród radziecki pracował z zapałem nad wykonaniem trzeciego 5-letniego planu rozwoju gospodarki narodowej ZSRR, gdy kraj nasz wkroczył w nową fazę rozwoju — w fazę stopniowego przechodzenia od socjalizmu do komunizmu. Na tej pełnej chwały drodze, wytyczonej przez XVIII Zjazd naszej partii, odnieśliśmy już niemało doniosłych zwycięstw na froncie pracy.

Nagła i zdradziecka napaść najeźdźców faszystowskich od razu i gruntownie zmieniła sytuację. Miliony ludzi radzieckich musiały przerwać pokojową pracę i chwycić za oręż, aby obronić wielkie zdobycze socjalizmu i ochronić ojczyznę od groźby faszystowskiego jarzma.

W Wielkiej Wojnie Narodowej ważyły się losy naszego państwa. Jak wiadomo, chodziło o to, czy Związek Radziecki utrzyma swą niepodległość i narody naszego kraju pozostaną wolne, czy też Związek Radziecki przekształci się w kolonię, a zamieszkujące go narody staną się niewolnikami imperialistów niemieckich. Innej możliwości nie było.

Wielka Wojna Narodowa była nie tylko wojną między dwiema armiami, lecz również wojną całego narodu radzieckiego przeciw obcym najeźdźcom. Była to wojna, która miała na celu nie tylko zlikwidowanie strasznego niebezpieczeństwa, które zawisło nad naszą ojczyzną, lecz również przyjście z pomocą narodom Europy dławionym przez jarzmo faszyzmu niemieckiego. Była to najcięższa ze wszystkich wojen, jakie przeżywało nasze państwo, i dlatego wymagała od narodu radzieckiego niezwykłego napięcia sił, wielkich wyrzeczeń i ciężkich ofiar.

Zbyteczne jest mówić szczegółowo o wyjątkowych trudnościach, jakie przypadły w udziale naszej ojczyźnie w latach wojny. Ciężkie próby czasów wojny są jeszcze żywe w naszej pamięci. Ważne jest natomiast podkreślenie raz jeszcze jednej rzeczy: gdyby wobec podobnych trudności stanęło jakiekolwiek państwo burżuazyjne, nie wytrzymałoby takiego ciosu, jaki zadali hitlerowcy naszemu krajowi. Tylko socjalistyczne państwo radzieckie mogło w tych warunkach wytrwać, stawić czoło niesłychanym trudnościom i odnieść zwycięstwo. *(Długotrwałe oklaski).*

Co pomogło nam przełamać napór wroga, a następnie odnieść największe w dziejach zwycięstwo?

Towarzysz Stalin uczy, że nowoczesna wojna jest wszechstronną próbą wszystkich sił materialnych i moralnych każdego narodu. Próbę tę wytrzymują tylko te państwa, które okazują się silniejsze od swego przeciwnika pod względem rozwoju i organizacji gospodarczej, pod względem doświadczenia, umiejętności i ducha bojowego swych wojsk, pod względem hartu i jedności narodu w ciągu całej wojny.

Słowem, wynik wojny zależy od ekonomicznych, moralnych i militarnych możliwości stron walczących. Pod tymi wszystkimi względami nasze państwo radzieckie okazało się znacznie silniejsze od swego przeciwnika — Niemiec hitlerowskich, jakkolwiek rozporządzały one w chwili napaści na nasz kraj zasobami ekonomicznymi i rezerwami ludzkimi nie tylko swego własnego terytorium, lecz również terytorium Francji, Czechosłowacji, Austrii, Belgii, Holandii, Węgier, Rumunii, Hiszpanii i szeregu innych krajów.

W latach przedwojennych, tak samo jak obecnie, główny wysiłek naszego narodu skierowany był na budownictwo pokojowe. Związek Radziecki nieugięcie i konsekwentnie prowadził pokojową politykę zagraniczną. Jednocześnie partia nasza nigdy nie zapominała o groźbie wojny, o knowaniach imperialistów i pod genialnym kierownictwem Stalina przygotowywała kraj i armię do czynnej obrony. Przygotowanie polegało przede wszystkim na stworzeniu takich możliwości materialnych, które mogłyby w razie wojny zapewnić szybką organizację produkcji wojennej oraz niezakłócone zaopatrzenie armii i ludności w żywność, a przemysłu — w surowiec. Trudne to zadanie partia nasza wykonała, realizując politykę uprzemysłowienia kraju i kolektywizacji rolnictwa w latach trzech przedwojennych pięciolatek stalinowskich. W tych właśnie latach nastąpiło przeobrażenie historyczne, w którego wyniku nasz rolniczy dawniej kraj stał się krajem przemysłowym.

Wykonanie pięcioletnich planów rozwoju gospodarki narodowej zwiększyło znacznie potęgę obronną państwa radzieckiego. Już wyniki pierwszej pięciolatki upoważniały do stwierdzenia, że Związek Radziecki z kraju słabego i nie przygotowanego do obrony przekształcił się w kraj

potężny pod względem obronnym, w kraj gotowy do stawienia czoła wszelkim ewentualnościom, w kraj zdolny do wytwarzania w skali masowej wszystkich nowoczesnych środków obrony i do zaopatrzenia w nie swojej armii w razie napaści z zewnątrz.

Druga pięciolatka i pierwsze lata trzeciej pięciolatki, zapewniając dalsze uprzemysłowienie kraju, wzmocniły jeszcze bardziej potęgę obronną Związku Radzieckiego. Stworzona została taka baza ekonomiczna, dzięki której mogliśmy spotkać wojnę w pełni przygotowani, czynić zadość wszystkim jej wymogom i wytrzymywać w ciągu czterech lat wszystkie jej próby.

W czasach przedwojennych poczyniono również kroki mające na celu umocnienie naszej armii. W wyniku wielkiej pracy, dokonanej w tym kierunku przez partię, rząd i cały naród radziecki pod kierownictwem towarzysza Stalina, Armia Radziecka przekształciła się w potężną i groźną siłę. Doniosłą rolę odegrało przy tym wyekwipowanie armii w nowoczesny sprzęt i urzeczywistnienie stalinowskiej tezy o konieczności rozwoju wszystkich rodzajów broni.

Po pierwszej wojnie światowej burżuazyjna nauka wojenna nie zdołała rozwiązać kwestii właściwych proporcji między rozmaitymi rodzajami broni. Pojawiły się przeróżne „teorie" o przewadze tego lub innego rodzaju broni, tego lub innego sprzętu bojowego. „Teorie" te w wielu wypadkach próbowano realizować w praktyce. Na przykład dowództwo hitlerowskie poświęcało szczególną uwagę rozwojowi broni pancernej, spodziewając się, że przy pomocy czołgów odniesie szybkie zwycięstwo w wojnie. Druga wojna światowa obróciła wniwecz tego rodzaju rachuby.

W naszym kraju jeszcze w latach przedwojennych stworzono pierwszorzędną artylerię, potężne wojska pancerne i zmotoryzowane, nowoczesne lotnictwo, wyposażone w przodujący sprzęt techniczny, oraz rozpoczęto budowę wielkiej marynarki wojennej. Podniosło to na wysoki poziom zdolność obronną i gotowość bojową Sił Zbrojnych Związku Radzieckiego.

Rozpoczęła się wojna. Wymagała ona umiejętnego i właściwego wykorzystania stworzonych możliwości materialnych. Dzięki organizatorskiej pracy partii również to zadanie wykonane zostało najpomyślniej.

Przestawianie naszego przemysłu na produkcję wojenną, rozpoczęte w pierwszych dniach wojny, w zasadzie zostało zakończone w ciągu trzech — czterech miesięcy, a przestawienie całej gospodarki na tory wojenne trwało około roku. Należy przy tym mieć na uwadze, że odbywało się ono w niezmiernie trudnych warunkach, kiedy znaczna część naszego terytorium znalazła się pod okupacją wroga, a wiele przedsiębiorstw trzeba było przenosić na wschód. Wszystko to stwarzało duże dodatkowe trudności. Wystarczy powiedzieć, że okręgi przemysłowe, które chwilowo straciliśmy, dostarczały w czasach pokoju jedną trzecią całej produkcji przemysłowej Związku Radzieckiego. Na wschodnie obszary kraju przeniesiono przeszło 1 300 wielkich przedsiębiorstw państwowych. Tam również ewakuowano miliony ludzi i ogromny dobytek. Żaden inny walczący kraj nie musiał przestawiać swej gospodarki na tory wojenne w tak ciężkich warunkach.

W krótkim czasie stworzono sprawnie działającą i szybko rosnącą gospodarkę wojenną, której bazą były nie tylko istniejące już przedsiębiorstwa, lecz i zakłady nowowybudowane.

W latach ciężkiej wojny nasz przemysł i rolnictwo socjalistyczne pomyślnie wywiązały się ze swych zadań. Jest to dobitne potwierdzenie dalekowzroczności polityki naszej partii, która umie wybiegać myślą daleko naprzód i mądrze rozstrzygać najbardziej skomplikowane problemy. *(Oklaski).*

Wojna wykazała, że w naszym kraju istnieje taka jedność narodu, o jakiej żadne państwo kapitalistyczne nie może nawet marzyć.

Już przed wojną zwycięstwo socjalizmu w ZSRR zapewniło ostateczną likwidację resztek klas wyzyskujących oraz zespolenie robotników, chłopów i inteligencji w jednolitym froncie pracy. Już wówczas ukształtowała się w naszym kraju jedność moralno-polityczna społeczeństwa radzieckiego, umocniła się przyjaźń narodów Związku Radzieckiego, nastąpiła całkowita demokratyzacja życia politycznego kraju.

Napadając na nasz kraj wrogowie liczyli na nietrwałość radzieckiego zaplecza i ustroju radzieckiego; liczyli oni na konflikty między robotnikami a chłopami radzieckimi, na waśnie i niesnaski między narodami ZSRR. Nadzieje wroga nie ziściły się. Stało się inaczej. Groźne niebezpieczeństwo, które zawisło nad Związkiem Radzieckim, jeszcze bardziej zespoliło ludzi radzieckich wokół partii komunistycznej, rządu radzieckiego, towarzysza Stalina i wywołało w naszym narodzie niebywały wzrost patriotyzmu radzieckiego. *(Długotrwałe oklaski).*

W imię wolności i niepodległości swej ojczyzny ludzie radzieccy z wytężeniem i ofiarnością pracowali na zapleczu, walecznie i mężnie bili się na froncie, ponosili niezliczone wyrzeczenia i decydowali się na wielkie ofiary. Wojna wykazała, że nasz naród radziecki jest narodem bohaterskim. Może on czynić cuda i wychodzić zwycięsko z najcięższych doświadczeń. *(Oklaski).*

Zaplecze naszego kraju, najmocniejsze zaplecze w świecie, zaspokajało nie tylko materialne, lecz i moralne potrzeby armii, która czerpała zeń idee i nastroje. A były to idee najbardziej przodujące — idee partii komunistycznej, idee marksizmu-leninizmu, były to nastroje niezłomnej i najgłębszej wiary w nasze zwycięstwo.

W latach wojny partia wyjaśniała żołnierzom radzieckim znaczenie i cele wojny, potęgowała w nich miłość do ojczyzny i nienawiść do wroga, wzmacniała ducha bojowego, porywała do bohaterskich czynów.

Słowo partii, słowo wielkiego Stalina uzbrajało ludzi radzieckich w oręż niezwykłej siły — w głęboką wiarę w triumf naszej słusznej sprawy. Przypomnijcie sobie, towarzysze, ciężkie dni jesieni 1941 roku, kiedy hitlerowcy zbliżali się do stolicy naszej ojczyzny — Moskwy. Wrogowie triumfowali i gotowali się do uroczystego świętowania swego zwycięstwa. Bliskiego końca władzy radzieckiej oczekiwali również ci, którzy obecnie za oceanem szykują nową wojnę.

I oto w owych ciężkich dniach towarzysz Stalin wygłosił 6 listopada referat poświęcony 24 rocznicy Wielkiej Rewolucji Październikowej, a nazajutrz podczas defilady — przemówienie z trybuny Mauzoleum Lenina.

Mimo krytycznej sytuacji, w jakiej znalazły się wówczas kraj i armia, towarzysz Stalin oświadczył, że nasze zwycięstwo nie ulega żadnej wątpliwości, i nakreślił takie perspektywy wojny, które swą śmiałością były dla wielu nieoczekiwane. Powiedział on, że Armia Radziecka zdolna jest

nie tylko do zniszczenia grabieżczych hord najeźdźców faszystowskich, lecz i do wyzwolenia ujarzmionych narodów Europy.

Siła tych wypowiedzi towarzysza Stalina była nieoceniona. Oświetliły one jak reflektorem drogę naszej walki, podniosły na duchu nasz naród i nasze wojska, dodały otuchy wszystkim przyjaciołom Związku Radzieckiego za granicą i wywołały niepokój w obozie wroga.

Stało się wszystko właśnie tak, jak powiedział towarzysz Stalin. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).* Armia Radziecka nie tylko wymiotła wroga z naszej ojczystej ziemi, lecz spełniła również swoją wielką misję wyzwoleńczą.

Towarzysz Malenkow mówił w swym referacie o wielkim zaufaniu, jakie w dniach wojny okazał nasz naród Partii Komunistycznej. Wyrazem tego był m. in. wielki wzrost szeregów partii w czasie wojny, przy czym jest rzeczą nader charakterystyczną, że największy był napływ zgłoszeń do szeregów partii w tych okresach, kiedy sytuacja na froncie kształtowała się dla nas niepomyślnie. Świadczy to o niezwykle mocnej więzi między naszą partią a masami i potwierdza słuszność polityki partii.

Najpełniejszym, najbardziej wyczerpującym kryterium słuszności polityki kierownictwa naszej partii w sprawach budownictwa wojennego jest oczywiście wynik minionej wojny, nasze całkowite zwycięstwo nad wrogiem osiągnięte wspólnym wysiłkiem narodu i armii.

Wojna wykazała, że Związek Radziecki rozporządza pierwszorzędną armią, posiadającą całkowicie nowoczesne uzbrojenie, wysoce doświadczonych dowódców i niezrównane walory moralno-bojowe. Wojna potwierdziła jeszcze dobitniej fakt, że nasza armia jest armią nowego typu, że jest to armia rzeczywiście ludowa, armia braterstwa między narodami naszego kraju, armia wychowana w duchu internacjonalizmu. Wojna dowiodła następnie, że siła żołnierzy i oficerów naszej armii wypływa z przekonania, że te wojny, jakie staczać musi nasz kraj, są sprawiedliwe, wypływa z uświadomienia wojska, co — jak wiadomo — ma ogromne znaczenie i zapewnia zwycięstwo.

Żołnierze radzieccy, wychowywani w duchu osobistej odpowiedzialności za obronę ojczyzny, zdawali sobie sprawę, że w wojnie przeciwko Niemcom hitlerowskim bronią rzeczy najdroższej — wolności i niepodległości swej ojczystej ziemi. Ten szlachetny cel budził masowe bohaterstwo wśród żołnierzy — synów wszystkich narodów Związku Radzieckiego. Towarzysz Stalin niejednokrotnie podkreślał w swoich rozkazach doskonałość działań bojowych i bohaterstwo żołnierzy i oficerów wszystkich rodzajów broni — piechurów, artylerzystów, czołgistów, lotników, marynarzy. Wszystkie rodzaje broni naszych Sił Zbrojnych wniosły swój wkład do zwycięstwa nad wrogiem.

W latach wojny wojska radzieckie kierowane przez swych znakomitych dowódców odniosły wiele wybitnych zwycięstw, z których nasz naród słusznie jest dumny. Pamięć o tych zwycięstwach żyć będzie wieki. Każde z nich — to złota karta w dziejach oręża naszego narodu. *(Burzliwe oklaski).*

Rozgromienie wojsk niemiecko-faszystowskich pod Moskwą, które udaremniło nieprzyjacielski plan otoczenia i zdobycia naszej stolicy, a jednocześnie plan „błyskawicznej" wojny; wielka bitwa stalingradzka, która zakończyła się okrążeniem, rozgromieniem i wzięciem do niewoli doborowej armii nieprzyjacielskiej liczącej 330 tysięcy ludzi i zapoczątkowała zasadni-

czy przełom w przebiegu drugiej wojny światowej; rozgromienie wojsk hitlerowskich na przedgórzach Kaukazu, które udaremniło nieprzyjacielskie plany przedarcia się do naszych okręgów naftowych i plany odciągnięcia naszych głównych rezerw na południe; bitwa pod Kurskiem, która położyła kres ofensywnej strategii hitlerowców; dziesięć miażdżących ciosów zadanych w 1944 r. przez strategię stalinowską, które zapewniły przeniesienie działań wojennych poza granice naszej ojczyzny i wywołały kompletne rozpadnięcie się bloku hitlerowskiego; końcowe zwycięstwa w 1945 roku ze świetnymi operacjami w Prusach Wschodnich, nad Wisłą i Odrą, pod Budapesztem i Wiedniem i wreszcie zdobycie Berlina — oto najchlubniejsze zwycięstwa naszych wojsk, które doprowadziły do rozgromienia i bezwarunkowej kapitulacji Niemiec hitlerowskich. Nie wolno też zapominać o skutecznych operacjach naszych wojsk podjętych w celu rozgromienia imperialistycznej Japonii.

Każde z tych zwycięstw — to wynik męstwa, waleczności i bezprzykładnych bohaterskich czynów szeregowców i dowódców wszystkich stopni, jak również wynik bohaterskiego wysiłku pracowników zaplecza. Oni to, ludzie radzieccy, swym trudem i umiejętnością żołnierską, swym potem i swoją krwią wywalczyli chlubne zwycięstwa i uratowali od niewoli swój kraj ojczysty. *(Oklaski).*

Każde z tych zwycięstw — to konkretne wcielenie w życie radzieckiej sztuki wojennej, mistrzostwa oficerów i generałów radzieckich, triumf stalinowskiej nauki wojennej, triumf strategicznego geniuszu naszego wodza i naczelnego dowódcy — towarzysza Stalina. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Towarzysz Stalin kierował walką narodu radzieckiego i radzieckich Sił Zbrojnych przeciw obcej inwazji. Pod jego bezpośrednim kierownictwem, w myśl jego genialnych planów, przygotowano i przeprowadzono wszystkie rozstrzygające operacje Wielkiej Wojny Narodowej i rozgromiono Niemcy hitlerowskie oraz imperialistyczną Japonię.

Mówiąc o naszym zwycięstwie nad siłami faszyzmu, nie wolno pominąć faktu, że do wywalczenia tego zwycięstwa wniosły swój wkład, obok Armii Radzieckiej, okryte chwałą Wojsko Polskie i Korpus Czechosłowacki *(oklaski),* utworzone w czasie wojny na terytorium Związku Radzieckiego. Walcząc ramię przy ramieniu z wojskami radzieckimi przeciwko wspólnemu wrogowi, żołnierze jednostek polskich i czechosłowackich dowiedli czynem swej odwagi i kunsztu żołnierskiego. Ich skuteczne działania bojowe podkreślał niejednokrotnie w swych rozkazach Wódz Naczelny, towarzysz Stalin. W końcowym stadium wojny do walki zbrojnej przeciwko faszyzmowi włączyły się armie rumuńska i bułgarska, również wykazując swe walory bojowe.

Kraj nasz wyszedł z wojny silny i potężny. Zawiodły nadzieje imperialistów na osłabienie i wyczerpanie Związku Radzieckiego.

Dzięki naszemu zwycięstwu narody krajów Europy środkowej i południowo-wschodniej uzyskały możność obalenia władzy obszarników i kapitalistów i ustanowienia u siebie ustroju demokracji ludowej. Dzięki temu, że kraje te oraz szereg krajów Azji odpadły od systemu kapitalizmu, trzecia część ludzkości jest obecnie wyzwolona na zawsze spod imperialistycznego jarzma.

Wyniki wojny dowiodły całemu światu, jak potężną siłą jest nasz Związek Radziecki. Lata powojenne znów zademonstrowały siłę naszego państwa.

Rozwiązując zadania okresu powojennego, naród radziecki stanął również w obliczu wielu trudności, ponieważ zniszczenia, które wojna wyrządziła gospodarce naszego kraju, były bardzo wielkie. Wrogowie Związku Radzieckiego na tym też opierali swe rachuby, mając nadzieję, że o własnych siłach nie potrafimy przezwyciężyć powstałych trudności. Jednakże naród radziecki, pod wodzą swej Partii Komunistycznej, wyszedł z honorem także z tych ciężkich prób, znajdując w sobie możliwości i siły nie tylko do zabliźnienia ran zadanych przez wojnę, lecz również do zorganizowania potężnego rozwoju przemysłu i transportu, gospodarki rolnej, kultury oraz podniesienia dobrobytu mas pracujących. Zostało to osiągnięte w ciągu czwartej pięciolatki, której wyniki są wszystkim dobrze znane.

Pomyślne wykonanie czwartego planu pięcioletniego było nowym triumfem polityki naszej partii.

W wyniku historycznych zwycięstw odniesionych przez Związek Radziecki w latach wojny oraz jego wybitnych sukcesów powojennych kraj nasz stał się tak potężny jak nigdy jeszcze w historii.

Można stwierdzić bez najmniejszej przesady, że takiej trwałej i skonsolidowanej sytuacji wewnętrznej, jaka istnieje obecnie w Związku Radzieckim, nie ma i mieć nie może żadne państwo burżuazyjne. *(Oklaski).*

Dzisiaj Związek Radziecki — to mocno scementowane państwo socjalistyczne posiadające pierwszorzędny przemysł, dobrze rozwinięty transport, i wysoce produktywne rolnictwo.

O życiu gospodarczym naszego kraju decyduje państwowy plan gospodarczy, którego celem jest zwiększanie bogactwa społecznego, nieustanne podnoszenie materialnego i kulturalnego poziomu mas pracujących, wzmacnianie niezawisłości i obronności Związku Radzieckiego.

Ku wykonaniu tych zadań zmierza również przedstawiony do rozpatrzenia Zjazdowi partii projekt dyrektyw w sprawie piątego pięcioletniego planu rozwoju Związku Radzieckiego. Projekt ten jest wyrazem wielkiej siły ustroju socjalistycznego i odzwierciedleniem podstawowego prawa ekonomicznego socjalizmu, które polega na zapewnieniu maksymalnego zaspokojenia stale rosnących materialnych i kulturalnych potrzeb całego społeczeństwa w drodze nieprzerwanego wzrostu i doskonalenia produkcji socjalistycznej na bazie najwyższej techniki.

Świadczy o tym przede wszystkim przewidziane w projekcie dyrektyw podniesienie poziomu produkcji przemysłowej w ciągu pięciolecia w przybliżeniu o 70 procent przy przeciętnym rocznym tempie wzrostu globalnej produkcji przemysłowej w przybliżeniu o 12 procent — z przewagą wzrostu produkcji środków produkcji. W rezultacie rozmiary produkcji przemysłowej w 1955 roku zwiększą się trzykrotnie w porównaniu z rokiem 1940.

Świadczy o tym również szybkie tempo rozwoju kluczowych gałęzi przemysłu, wzrost dochodu narodowego w ciągu pięciolecia co najmniej o 60 procent, podwyższenie realnych płac robotników i pracowników umysłowych co najmniej o 35 procent, zwiększenie dochodów kołchoźników co najmniej o 40 procent, znaczny wzrost obrotu towarowego oraz wiele innych wskaźników.

Wypełnienie zadań, o których mowa w projekcie dyrektyw w sprawie piątego planu pięcioletniego, zapewni dalszy potężny rozwój przodującej techniki, produkcji maszyn, obrabiarek i przyrządów precyzyjnych, co z kolei spowoduje odpowiedni wzrost wysoko wykwalifikowanych kadr inżynierów, techników i robotników. Będzie to miało wielkie pozytywne znaczenie zarówno dla dalszego umocnienia naszej ekonomiki, jak i dla podniesienia obronności kraju, ponieważ nowoczesna wojna wymaga wielu rodzajów uzbrojenia opartego na ostatnich zdobyczach nauki i techniki.

Zwiększenie produkcji najważniejszych artykułów rolniczych w granicach od 40 do 70 procent i wielki wzrost produkcji hodowlanej, przewidziane przez projekt dyrektyw, świadczą o nowym wzroście, który w najbliższych latach nastąpi w naszym rolnictwie.

Ważne znaczenie państwowe mają nakreślone w dyrektywach zadania w dziedzinie oświaty: znaczne rozszerzenie powszechnego nauczania średniego i zapoczątkowanie nauczania politechnicznego w szkole średniej. Praktyczne wykonanie tych zadań podniesie jeszcze bardziej poziom kulturalny naszego narodu, da nowe kadry wykształconych i dobrze technicznie przygotowanych budowniczych komunizmu i obrońców ojczyzny. Powszechny obowiązek nauczania politechnicznego — jak uczy towarzysz Stalin — niezbędny jest po to, by członkowie społeczeństwa mieli możność swobodnego wyboru zawodu, a nie byli przykuci na całe życie do jakiegoś jednego zawodu.

W projekcie dyrektyw w sprawie piątego planu pięcioletniego, podobnie jak we wszystkich poprzednich pięciolatkach, znajduje konkretny wyraz leninowsko-stalinowska polityka narodowościowa naszej partii, mająca na celu umocnienie przyjaźni między narodami, dalszy, jeszcze większy rozkwit ekonomiczny i kulturalny wszystkich republik związkowych. Przemawiający tu towarzysze przytaczali wiele wymownych faktów i liczb, charakteryzujących szybki rozwój gospodarki i kultury republik związkowych w latach władzy radzieckiej, a w szczególności w okresie powojennym. Nowa pięciolatka doprowadzi do dalszego potężnego rozwoju gospodarki narodowej w republikach Azji Środkowej, Zakaukazia, na Białorusi, Ukrainie i we wszystkich innych republikach.

Nowy plan pięcioletni przewiduje wielkie zadania w dziedzinie rozwoju wszystkich gałęzi gospodarki i kultury Litewskiej SRR, Łotewskiej SRR i Estońskiej SRR, których narody dopiero na krótko przed wojną weszły do braterskiej rodziny radzieckiej, przedtem zaś znajdowały się pod władzą rządów burżuazyjnych.

Podczas czwartej pięciolatki nadbałtyckie republiki radzieckie, pomimo ciężkich następstw wojny, osiągnęły duże sukcesy w rozwoju gospodarki narodowej, zwłaszcza przemysłu. Dyrektywy w sprawie nowego planu pięcioletniego zapewniają dalszy rozwój gospodarki narodowej tych republik.

Projekt dyrektyw w sprawie piątego planu pięcioletniego — to nowy dowód, że naród radziecki poświęca wszystkie siły budownictwu pokojowemu i nie dąży do wojny. Jednocześnie nie czynimy tajemnicy z tego, że nasza gospodarka może być w maksymalnie krótkich terminach przestawiona na tory wojenne.

Pod kierownictwem naszej partii naród radziecki urzeczywistnia stopniowe przejście od socjalizmu do komunizmu. W swej nowej znakomitej pracy

„Ekonomiczne problemy socjalizmu w ZSRR" towarzysz Stalin wskazuje, że dla przygotowania tego przejścia należy zapewnić trwały, nieprzerwany wzrost całej produkcji społecznej z przewagą wzrostu produkcji środków produkcji, podnieść, w drodze stopniowych przejść, własność kołchozową do poziomu własności ogólnonarodowej, cyrkulację towarów zastąpić, również w drodze stopniowych przejść, systemem wymiany produktów i wreszcie osiągnąć taki poziom kulturalny społeczeństwa, który zapewniłby wszystkim członkom społeczeństwa wszechstronny rozwój ich zdolności fizycznych i umysłowych.

Program rozwoju naszego kraju, nakreślony w projekcie dyrektyw, zmierza właśnie w tym kierunku, który wskazuje towarzysz Stalin. Wykonanie zadań przewidzianych przez dyrektywy w sprawie piątego planu pięcioletniego zapewni naszemu narodowi nowe sukcesy we wszystkich dziedzinach budownictwa komunistycznego.

Zadania wskazane przez nowy plan pięcioletni stawiają organizacjom partyjnym, radzieckim, gospodarczym, związkowym, komsomolskim wielkie wymagania i zobowiązują je do mobilizowania szerokich mas pracujących do wykonania i przekroczenia nowego planu pięcioletniego.

> „Głupio byłoby myśleć, że plan produkcji — mówi towarzysz Stalin — sprowadza się do wykazu liczb i zadań. W istocie rzeczy plan produkcji to żywa działalność, działalność w praktyce milionów ludzi. Realność naszego planu produkcji — to miliony ludzi pracy, którzy tworzą nowe życie".

W przeszłości naród radziecki niejednokrotnie już manifestował niezłomną wolę nie tylko wykonywania, lecz również przekraczania planów gospodarki narodowej, dzięki czemu plany te wykonywano przed terminem. Ta niezłomna wola naszego narodu tłumaczy się tym, że w planach gospodarczych znajduje on odzwierciedlenie swych żywotnych interesów i widzi na własne oczy, iż wykonanie planów umacnia nasze Państwo Radzieckie, pomnaża nasze bogactwo społeczne, polepsza warunki bytu ludzi radzieckich i z każdym rokiem, z każdą nową pięciolatką zbliża nasz kraj do upragnionego celu, do komunizmu. *(Oklaski).*

Ożywiająca ludzi radzieckich niezłomna wola wykonywania i przekraczania planów gospodarki narodowej znajduje ucieleśnienie w rozwoju ogólnonarodowego współzawodnictwa socjalistycznego. Nie ulega wątpliwości, że również w latach nowej pięciolatki ta wypróbowana komunistyczna metoda pracy będzie metodą milionów ludzi radzieckich, którzy użyją jej do jak największego podniesienia wydajności pracy, do przedterminowego i wzorowego wykonania i przekroczenia wszystkich zadań produkcyjnych.

Wieloletnie doświadczenie budownictwa socjalistycznego dowodzi, że sukcesy gospodarcze są bezpośrednio zależne od poziomu ideologicznego, marksistowsko-leninowskiego hartu naszych kadr, wszystkich członków partii oraz od poziomu uświadomienia politycznego najszerszych mas pracujących.

W ciągu ostatnich lat partia nasza dokonała poważnej pracy, rozwijając szeroko pracę ideologiczną i podnosząc jej jakość. Zadania budownictwa komunistycznego wymagają podniesienia ideologicznej pracy partii na jeszcze wyższy poziom, dalszego rozszerzenia pracy propagandowej oraz podwyż-

szenia poziomu teoretycznego członków partii. Jest to jeden z najważniejszych warunków naszego marszu naprzód.

Towarzysze! W swym referacie sprawozdawczym na temat pracy Komitetu Centralnego towarzysz Malenkow dał głęboką i wszechstronną analizę sytuacji międzynarodowej. Jedną z najbardziej charakterystycznych cech obecnej sytuacji międzynarodowej jest jej zaostrzenie, wzmożenie przygotowań imperialistów do wojny przeciw Związkowi Radzieckiemu i krajom demokracji ludowej.

Stany Zjednoczone, korzystając z sytuacji, jaka wytworzyła się po wojnie, przeszły jawnie do polityki zmierzającej do ustanowienia panowania amerykańskiego nad całym światem. Ostatnio monopoliści amerykańscy usiłują zamaskować swą politykę szumnymi frazesami na temat „współpracy i zgodnej akcji krajów świata niekomunistycznego". Bez względu jednak na wykrętne wybiegi tych panów, jasne jest, że ich plany i zamiary niczym się nie różnią od planów i zamiarów Hitlera i jego wspólników, którzy również dążyli do zdobycia panowania nad światem i skręcili na tym kark. Nie szkodziłoby, gdyby pamiętali o tym nowi pretendenci do panowania nad światem.

W ciągu ostatnich lat we wszystkich krajach agresywnych wzrósł znacznie stan liczebny wojsk lądowych i lotnictwa. Tak np. w Stanach Zjednoczonych stan liczebny sił zbrojnych wzrósł ogółem w porównaniu z 1939 rokiem przeszło sześciokrotnie. Stan liczebny regularnej armii brytyjskiej wzrósł w porównaniu z okresem przedwojennym 2,5 raza. Na żądanie Ameryki tworzy się siły zbrojne w Niemczech zachodnich i Japonii oraz montuje się tzw. armię europejską, która w myśl planów imperialistów ma być znacznie rozbudowana do końca roku bieżącego.

Pod płaszczykiem zakłamanych deklaracji o umiłowaniu pokoju rząd amerykański organizuje i buduje na szeroką skalę bazy wojenne poza granicami swego kraju, przede wszystkim na terytorium Niemiec zachodnich, Francji, Anglii, Maroka francuskiego, Turcji i Japonii. Ameryka zakłada także bazy dla swej marynarki wojennej przeważnie na obcych terytoriach, a przede wszystkim w strefie tych mórz, które znajdują się w granicach bloku północno-atlantyckiego.

Nie trudno domyślić się, że Stany Zjednoczone budują wszystkie te bazy, aby otoczyć nimi Związek Radziecki i tym samym stworzyć sobie sprzyjające warunki na wypadek wojny.

Ostatnio wielki temperament wojowniczy przejawiają generałowie bloku atlantyckiego, którzy na rozkaz swych mocodawców z Wall Street uganiają się jak opętani z jednego kraju do drugiego. Raz dokonują inspekcji wojsk, innym razem przeprowadzają manewry lądowe, morskie i lotnicze, to znów myszkują wzdłuż granic radzieckich. W ciągu ostatnich tylko trzech miesięcy około tuzina wybitnych przedstawicieli militarystycznej kliki amerykańskiej i brytyjskiej nawiedziło granicę radziecko-turecką. Pojawienie się w pobliżu naszych granic tych szakali w mundurach nie jest oczywiście rzeczą przypadku. Stanowi to jedno z ogniw w łańcuchu prowadzonych przez imperialistów przygotowań do wojny przeciw ZSRR.

Dowodzi to także, że obecny rząd turecki, który stracił wszelkie poczucie odpowiedzialności za losy swego narodu i przekształcił się w dodatek do

bloku amerykańsko-brytyjskiego, pcha swój kraj na drogę niebezpiecznych awantur.

Niedaleko granic Związku Radzieckiego odbyły się niedawno połączone manewry marynarki wojennej bloku atlantyckiego, których terenem był rejon od północnych wybrzeży Norwegii do duńskiej wyspy Bornholm. Wzięło w nich udział 9 krajów. Z wyjątkiem Norwegii i Danii pozostali uczestnicy manewrów nie mają bezpośrednich interesów w rejonie Morza Bałtyckiego.

Działania i zamiary obozu imperialistycznego, na którego czele stoi obecny rząd Stanów Zjednoczonych, mają charakter jawnie agresywny i prowokacyjny.

Nie wolno oczywiście niedoceniać sił obozu agresywnego, lecz nie trzeba także sił tych przeceniać. Siły te są trawione przez wszystkie wewnętrzne choroby, trawiące system imperialistyczny, który je zrodził.

Nie można nie brać pod uwagę faktu, że obóz kapitalistyczny obejmuje państwa nierównouprawnione i że jest on rozdzierany przez wielkie sprzeczności wewnętrzne. Występując pod sztandarem antykomunizmu, leaderzy tego obozu twierdzą, że tworzą „wspólnotę wolnych krajów". O jakiej jednak wspólnocie wolnych krajów może być mowa? Czyż narody krajów wciągniętych w orbitę wpływów Stanów Zjednoczonych chcą należeć do tej „wspólnoty"? Czyż nęci je perspektywa nowej wojny w imię grabieżczych interesów monopoli amerykańskich?

W związku z tym koła rządzące krajów kapitalistycznych omotują narody siecią kłamstw, szerzą banialuki o Związku Radzieckim i krajach demokracji ludowej, wrzeszczą o konieczności „wyzwolenia" tych krajów od komunizmu. Szczególną gorliwość w tej dziedzinie przejawiają przedstawiciele amerykańskich kół rządzących, którzy zapędzają się w swej gadaninie tak daleko, że bredzą o „wyzwoleniu" przy pomocy siły zbrojnej znacznej części Europy i Azji, wymieniając przy tym Polskę, Czechosłowację, Węgry, Bułgarię, Rumunię, Albanię, Chiny, Mongolską Republikę Ludową i inne kraje.

Te szaleńcze plany wywołują zdumienie nawet w obozie burżuazyjnym. Najbardziej trzeźwi politycy tego obozu zadają pytanie: A czy narody, o których mowa, chcą, aby je „wyzwalano"?

Pytanie wcale do rzeczy. Narody wymienionych krajów istotnie nie potrzebują usług takich „wyzwolicieli". Jeśli kraje te mają już uwolnić się ostatecznie od kogokolwiek, to od szpiegów, dywersantów i terrorystów, nasyłanych intensywnie przez Amerykanów. *(Oklaski).* Żadnego innego „wyzwolenia" nie potrzeba, tym bardziej, że cały świat wie, co oznacza „wyzwolenie po amerykańsku". W przeszłości było to bestialskie tępienie plemion indiańskich Ameryki Północnej, okrutne masakry narodu filipińskiego, interwencja zbrojna przeciw młodej republice radzieckiej. Obecnie „wyzwolenie po amerykańsku" — to grabieżcza i zaborcza wojna w Korei, to barbarzyńskie bombardowanie spokojnych miast i wsi koreańskich, to mordowanie kobiet i dzieci za pomocą bomb i śmiercionośnych bakterii.

Kłamstwem o „wyzwoleniu" imperialiści amerykańscy maskują swe rozboje. Kłamstwo nie pomoże im jednak. Kłamstwo ma krótkie nogi. Na takich nogach daleko zajść nie można. *(Oklaski).*

Rząd Stanów Zjednoczonych jest obecnie poważnie zaniepokojony niedostateczną „polityczną i moralną solidarnością“ krajów należących do bloku atlantyckiego. I, najwidoczniej w związku z tym właśnie, gloryfikuje się amerykańską pomoc dla krajów wchodzących w skład tego bloku. Wiadomo jednak dość dobrze, co oznacza amerykańska „pomoc“. Jest to po prostu grabież tych krajów i podporządkowanie ich amerykańskiemu panowaniu. Udzielając swym satelitom „pomocy“, rząd amerykański postępuje w myśl obowiązującej w świecie kapitalistycznym reguły: „Zrobię ci łaskę, dając to, co dla mnie nie ma wartości“, i pozbywa się zleżałych towarów oraz przestarzałego uzbrojenia. Pomoc wojskową i gospodarczą, udzielaną innym państwom, wykorzystuje się po to, by wciągnąć je do aktywnych przygotowań do nowej wojny światowej.

Charakteryzując sytuację, jaka wytworzyła się obecnie w świecie kapitalistycznym, towarzysz Stalin mówi:

> „Zewnętrznie rzecz biorąc, wszystko jak gdyby toczy się „pomyślnie“: Stany Zjednoczone Ameryki uzależniły od siebie Europę zachodnią, Japonię i inne kraje kapitalistyczne; Niemcy (zachodnie), Anglia, Francja, Włochy, Japonia, które wpadły w łapy USA, wykonują posłusznie rozkazy USA. Byłoby jednak rzeczą niesłuszną sądzić, że ta „pomyślność“ może utrzymać się „na wieki wieków“, że te kraje będą bez końca znosiły panowanie i ucisk ze strony Stanów Zjednoczonych Ameryki, że nie spróbują wyrwać się z niewoli amerykańskiej i wkroczyć na drogę samodzielnego rozwoju“.

Sprzeczności i trudności wewnętrzne uczestników bloku północno-atlantyckiego utrudniają realizację ich agresywnych planów. Lecz bardziej jeszcze stoi temu na przeszkodzie nasz potężny obóz pokoju i demokracji.

Masy pracujące państw ludowo-demokratycznych pod kierownictwem swych partii komunistycznych i robotniczych osiągnęły wspaniałe sukcesy we wszystkich dziedzinach życia gospodarczego, państwowego i społecznego. Sukcesy te dowodzą niezbicie, że kraje obozu demokratycznego stały się znacznie silniejsze niż były przed wojną w warunkach panującego tam dawniej antyludowego reżimu.

Kraje obozu ludowo-demokratycznego zorganizowały między sobą stałą współpracę gospodarczą. U podstaw tej współpracy leży szczere pragnienie niesienia sobie wzajemnej pomocy i osiągnięcia wspólnego rozwoju gospodarczego, co jest gwarancją szybkiego tempa rozwoju przemysłu w tych krajach.

Taka jest różnica w stosunkach między krajami w świecie kapitalizmu i w świecie socjalizmu. Tam, u kapitalistów, są to stosunki panowania i podporządkowania prowadzące do ruiny i ujarzmienia krajów słabych pod względem gospodarczym. Tu, u nas, są to stosunki oparte na równouprawnieniu, stosunki braterskiej przyjaźni wiodące do wspólnego rozwoju gospodarczego.

Obóz pokoju i demokracji, który rozpościera się od Łaby do Pacyfiku, przepojony jest patosem pokojowego budownictwa i dążeniem do utrzymania pokoju na długie lata. Jest jednak rzeczą ważną zaznaczyć, że na wypadek konieczności obóz pokoju rozporządza zupełnie nowoczesnymi i dostatecznie potężnymi siłami zbrojnymi.

I niechaj wiedzą i pamiętają panowie kapitaliści, że nowa wojna światowa jest bardziej niebezpieczna dla kapitalizmu niż dla obozu demokracji. Jeśli rozpętają oni wojnę, to spotkają się z potężną odprawą zbrojną ze strony wszystkich miłujących wolność narodów, które nie będą szczędziły sił, aby raz na zawsze skończyć z kapitalizmem. *(Burzliwe oklaski).*

Jednocześnie obowiązkiem naszym jest przejawiać nieustannie wielką czujność i wzmagać naszą gotowość do odparcia agresorów. Doświadczenie historyczne dowodzi, że im bardziej pogarsza się sytuacja imperializmu, tym bardziej wzrasta niebezpieczeństwo awantur wojennych z jego strony, tym bardziej dążą imperialiści do podreperowania swej kiepskiej sytuacji kosztem Związku Radzieckiego.

W związku z tym musimy tak samo jak dotychczas wzmacniać pod każdym względem naszą Armię, nasze Lotnictwo i naszą Marynarkę Wojenną. Stała gotowość bojowa naszych Sił Zbrojnych i sił zbrojnych całego obozu demokratycznego — to najbardziej niezawodna gwarancja wobec wszelkich ewentualności.

Nasza Armia i Marynarka Wojenna istnieją dla obrony ojczyzny, dla ochrony pokojowej pracy narodu radzieckiego. Bronimy pokoju i prowadzimy politykę pokojową, politykę zapobiegania wojnie. Jednakże wszystkie propozycje rządu radzieckiego zmierzające do zapewnienia pokoju są odrzucane przez rząd amerykański i jego zauszników. Odrzucane są dlatego, że niweczą knowania podżegaczy wojennych i ich agresywne plany. Pod adresem Związku Radzieckiego padają najbardziej wściekłe pogróżki, a jednocześnie stosuje się najbardziej niedorzeczne próby zastraszenia.

W odpowiedzi na to możemy jedynie oświadczyć:

Na próżno wysilacie się — panowie imperialiści! Wielki naród radziecki nie należy do lękliwych i nie da się zastraszyć pogróżkami. A jeśli już dojdzie do czegoś poważniejszego, to naród nasz potrafi się bronić, potrafi bronić interesów swej ojczyzny. *(Burzliwe oklaski).* I jeśli zajdzie potrzeba, to radzieckie Siły Zbrojne potrafią odeprzeć każdego agresora według wszelkich reguł radzieckiej sztuki wojennej. *(Burzliwe oklaski).*

Towarzysze! Obecny Zjazd naszej partii obraduje w okresie, gdy zbliża się XXXV rocznica Wielkiej Październikowej Rewolucji Socjalistycznej.

W przeddzień Rewolucji Październikowej Rosja znajdowała się na skraju przepaści: groziła jej utrata niepodległości narodowej, groziło jej, że przekształci się w kolonię obcego imperializmu. Do takiego stanu doprowadziły kraj klasy rządzące w Rosji — obszarnicy i kapitaliści.

Wielka Październikowa Rewolucja Socjalistyczna zapoczątkowała nową erę w historii naszej ojczyzny. Partia nasza po zorganizowaniu sojuszu klasy robotniczej z pracującym chłopstwem doprowadziła w wyniku tej rewolucji do obalenia władzy kapitalistów i obszarników, do zorganizowania dyktatury proletariatu, do likwidacji kapitalizmu, do zniesienia wyzysku człowieka przez człowieka i zapewniła zbudowanie społeczeństwa socjalistycznego.

Pod kierownictwem partii naród nasz wykonał nakaz wielkiego Lenina— nakaz przekształcenia naszego kraju w kraj bogaty i potężny.

Dziś głównym zadaniem naszej partii jest zbudowanie społeczeństwa komunistycznego w drodze stopniowego przechodzenia od socjalizmu do ko-

munizmu. Ważnym krokiem na tej drodze będzie wykonanie piątej pięciolatki stalinowskiej.

Zwycięstwa naszego narodu mają znaczenie epokowe, na miarę światową. Wkroczyliśmy już od dawna w okres, w którym masy pracujące całego świata widzą na własne oczy wyniki wielkiego dzieła, jakie tworzymy. Dzięki osiągnięciom socjalistycznego budownictwa kraj nasz stał się ośrodkiem, wokół którego skupiają się masy pracujące i wszyscy postępowi ludzie całego świata. Na przykładzie naszego kraju wszyscy ludzie nieuprzedzeni widzą, co mogą osiągnąć masy pracujące, gdy same rządzą państwem i gdy kieruje nimi taka partia jak nasza.

Siła naszej partii — to przodująca teoria, którą się ona kieruje — teoria marksizmu-leninizmu; siłą naszej partii jest ścisła, nierozerwalna więź z narodem, jest umiejętność mobilizowania mas do wykonywania historycznych zadań; siłą naszej partii jest jej niezachwiana jedność.

Na swój XIX Zjazd partia nasza przyszła zjednoczona i zespolona wokół leninowsko-stalinowskiego Komitetu Centralnego, wokół towarzysza Stalina. *(Burzliwe oklaski).*

Niech żyje wielki, niezwyciężony sztandar naszej partii, sztandar Lenina-Stalina! *(Długotrwałe oklaski).*

Niech żyje nasz wódz i nauczyciel — wielki Stalin! *(Burzliwe i długotrwałe oklaski. Wszyscy wstają. Brzmią okrzyki: „Niech żyje wielki Stalin! Hura!").*

Przemówienie tow. W. Kuzniecowa

(Moskwa)

Towarzysze! W świetnym referacie tow. Malenkowa o działalności Komitetu Centralnego oraz w przemówieniach towarzyszy Berii i Bułganina wyraźnie zostały przedstawione epokowe, o światowym znaczeniu zwycięstwa naszego narodu zarówno w latach Wielkiej Wojny Narodowej, jak i w latach budownictwa pokojowego, zwycięstwa osiągnięte pod kierownictwem Partii Komunistycznej, jej Komitetu Centralnego i naszego genialnego wodza i nauczyciela, towarzysza Stalina. *(Oklaski).*

Tow. Saburow przedstawił w swym referacie konkretny plan rozwoju ZSRR na lata 1951 — 1955. W projekcie dyrektyw w sprawie planu pięcioletniego zawarty jest imponujący program dalszego marszu Związku Radzieckiego naprzód, ku komunizmowi. Program ten opiera się na wielkich wytycznych towarzysza Stalina, zawartych w jego nowej genialnej pracy „Ekonomiczne problemy socjalizmu w ZSRR". W tej wybitnej pracy udzielona została w sposób najbardziej jasny odpowiedź na najważniejsze teoretyczne i praktyczne zagadnienia związane z przejściem od socjalizmu do komunizmu. Praca ta uzbraja ideowo naród radziecki, jest jego natchnieniem w walce o całkowite zwycięstwo komunizmu.

Partia nasza przyszła na swój XIX Zjazd otoczona zaufaniem, szczerą miłością narodu radzieckiego i gorącą sympatią mas pracujących całego świata. Dziś, jak nigdy dotychczas, narody Związku Radzieckiego zespolone są w jedną rodzinę wokół swej wielkiej Partii Komunistycznej, wokół towarzysza Stalina.

Pod czujnym kierownictwem i przy stałej pomocy Komitetu Centralnego partii rozwijała się w ostatnich latach działalność związków zawodowych naszego kraju. Siła radzieckich związków zawodowych tkwi w mądrym kierowaniu nimi przez Partię Komunistyczną.

Związki zawodowe okrzepły organizacyjnie, a szeregi ich wzrosły. Zrzeszają one dziś przeszło 90 procent robotników i pracowników umysłowych naszego kraju. Pełniąc swą rolę szkoły komunizmu, związki zawodowe wiernie przenosiły i przenoszą w masy politykę partii na wszystkich etapach i na wszystkich odcinkach budownictwa socjalistycznego.

Towarzysze! Dla wykonania piątego planu pięcioletniego niezmiernie doniosłe znaczenie posiada dalszy rozwój socjalistycznego współzawodnictwa wśród pracujących. Dzięki ogromnej organizatorskiej pracy partii szeroko rozwinęło się socjalistyczne współzawodnictwo o wykonanie i przekroczenie planów gospodarki narodowej, o podniesienie jakości i obniżenie kosztów własnych produkcji we wszystkich gałęziach gospodarki narodowej.

Socjalistyczne współzawodnictwo, będące komunistyczną metodą budownictwa, stało się zjawiskiem rzeczywiście ogólnonarodowym. Obok współzawodnictwa indywidualnego coraz szerzej rozwija się współzawodnictwo pomiędzy brygadami, oddziałami fabrycznymi i całymi przedsiębiorstwami; walczą one o uzyskanie miana przodujących załóg. Nigdy jeszcze nie spotykaliśmy się z taką różnorodnością socjalistycznych zobowiązań, z takim bogactwem inicjatywy nowatorskiej w produkcji. W każdej gałęzi gospodarki narodowej spotykamy wspaniałych przodowników pracy, którzy obalają stare normy techniczne i wielokrotnie je przekraczają, ujawniając coraz to nowe rezerwy wzrostu produkcji.

W wielu gałęziach przemysłu ZSRR osiągnęliśmy wydajność pracy znacznie wyższą od wydajności pracy w przemyśle głównych krajów kapitalistycznych. Należy przy tym podkreślić, że wysoką wydajność pracy uzyskuje się u nas nie w drodze fizycznego wyżyłowania robotnika, nie poprzez wyciskanie z niego ostatniego potu, jak się to dzieje w krajach kapitalistycznych, lecz dzięki wyposażeniu przemysłu w wysokowydajne maszyny, dzięki szerokiej mechanizacji robót ciężkich i pracochłonnych oraz dzięki zastosowaniu przodujących metod pracy.

Wysoka mechanizacja pracy w naszych przedsiębiorstwach wywołuje zachwyt wśród robotników przyjeżdżających do ZSRR z zagranicy. Tak np. górnicy angielscy oświadczyli po powrocie ze Związku Radzieckiego: „Już pierwsza kopalnia, którą zwiedziliśmy, była bardziej zmechanizowana niż wszystkie kopalnie, jakie kiedykolwiek widzieliśmy". Zwracając się do krajowego zarządu przemysłu węglowego Anglii, delegacja zaproponowała: „Postarajcie się, aby specjalna delegacja zwiedziła zagłębia węglowe Rosji i przekonała się sama, jak można wydobywać węgiel przy pomocy maszyn, a nie kosztem ludzkiego potu i krwi". Podobnych wypowiedzi można przytoczyć wiele.

Nasze związki zawodowe prowadzą pod kierownictwem organizacji partyjnych ogromną pracę na odcinku rozwoju socjalistycznego współzawodnictwa i rozpowszechniania przodujących doświadczeń nowatorów produkcji. Jednakże w pracy wielu związków zawodowych i organizacji gospodarczych na odcinku kierowania socjalistycznym współzawodnictwem natrafia się na wiele istotnych niedociągnięć, wciąż jeszcze zbyt słabo popularyzowane są przodujące doświadczenia. Skutek jest taki, że istnieje wiele przedsiębiorstw i oddziałów fabrycznych, które nie wykonują planów, oraz wielu robotników, którzy nie osiągają ustalonych norm wydajności.

W projekcie dyrektyw w sprawie piątego planu pięcioletniego słusznie wskazuje się na konieczność rozwijania masowego ruchu wynalazczości i racjonalizatorstwa oraz na konieczność popularyzowania na szeroką skalę doświadczeń przodujących przedsiębiorstw i nowatorów produkcji.

W pracy nad organizacją socjalistycznego współzawodnictwa nie poświęcano, do ostatniej chwili, należytej uwagi walce o polepszenie wskaźników jakościowych. Pogoń za nowymi poczynaniami, traktowanymi formalnie, bez krytycznego do nich podejścia, doprowadzała nieraz do wypaczania współzawodnictwa.

Oto jeden z przykładów. Pod hasłem tzw. „ochrony socjalistycznej" powierzono pieczy robotników i pracowników umysłowych warsztaty, maszyny, statki, domy mieszkalne. Kolejarze powierzali całe dworce kolejowe pieczy personelu obsługującego. W wyniku takich poczynań odwracano

uwagę robotników od podstawowych zadań współzawodnictwa, a kierownicy uwalniali się od odpowiedzialności za troskliwy stosunek do własności socjalistycznej.

Drugi przykład: w niektórych instytucjach leczniczych organizowano współzawodnictwo lekarzy na odcinku bezpośrednio związanym z procesami leczenia. Zawierano umowy między instytucjami leczniczymi i lekarzami o skracanie czasu leczenia chorych, o zmniejszanie rozchodu lekarstw, środków opatrunkowych itp. *(Na sali wesołe ożywienie).* W pogoni za „dobrymi" wskaźnikami opieka lekarska nad robotnikami i pracownikami umysłowymi niewątpliwie mogła się pogorszyć.

Komitet Centralny partii w porę przywołał do porządku organizacje związkowe i gospodarcze.

Przy pomocy KC partii organizacje związkowe i gospodarcze podjęły kroki celem zlikwidowania tych i tym podobnych wypaczeń w kierowaniu współzawodnictwem.

Kierując się wskazaniami Partii Komunistycznej, związki zawodowe jeszcze bardziej podniosą poziom socjalistycznego współzawodnictwa o wykonanie i przekroczenie zadań nowej pięciolatki przez wszystkie przedsiębiorstwa w zakresie ustalonej nomenklatury, w podwyższeniu jakości i obniżeniu kosztów własnych produkcji, w ogólnym zwiększeniu wydajności produkcji. Związki zawodowe zapewnią szeroką popularyzację doświadczeń przodowników pracy oraz będą starać się o dalszą poprawę warunków pracy robotników i pracowników umysłowych.

Dzięki codziennej trosce Partii Komunistycznej osiągnięto ogromne sukcesy w dziedzinie podniesienia stopy życiowej narodu radzieckiego. Jak wskazał w swym referacie tow. Malenkow, realne dochody robotników i pracowników umysłowych w przeliczeniu na jednego pracującego były w 1951 r. o 57 procent wyższe niż w roku 1940, a realne dochody chłopów — o 60 procent wyższe.

W latach powojennych pieniężne zarobki pracujących wzrosły prawie półtora raza, z roku na rok rośnie produkcja towarów masowego spożycia oraz systematycznie obniżane są ceny towarów. Ludzie radzieccy mogą obecnie za tę samą sumę nabyć dwa razy więcej towarów, niż w r. 1947. Zwiększone zostały wypłaty i świadczenia państwa dla robotników, pracowników umysłowych i ich rodzin; nieustannie rosną kredyty państwowe na cele socjalno-kulturalne. Na same tylko ubezpieczenia socjalne wydatki państwowe zwiększyły się z 8,6 miliarda rubli w 1940 r. do 21,4 miliarda rubli w 1952 r.

Partia Komunistyczna poświęca wiele uwagi sprawie usprawnienia opieki lekarskiej nad ludnością, przejawia codzienną troskę o zdrowie ludzi radzieckich, w szczególności w dziedzinie organizacji lecznictwa sanatoryjno-uzdrowiskowego i wypoczynku ludzi pracy. Ilość sanatoriów i domów wypoczynkowych nieustannie rośnie. Od 1946 r. ilość sanatoriów i domów wypoczynkowych podległych samym tylko związkom zawodowym zwiększyła się o 60 procent. W roku bieżącym w uzdrowiskach naszego kraju spędza urlop 4,5 miliona robotników i pracowników umysłowych. W tej liczbie 2,8 miliona ludzi związki zawodowe skierowały do uzdrowisk bezpłatnie lub za minimalną opłatą na koszt państwowych ubezpieczeń społecznych.

Z każdym rokiem coraz więcej dzieci kierowanych jest na obozy pionierskie, podmiejskie letniska i do innych ośrodków dziecięcych. W 1952 r.

korzystało z nich przeszło 5 milionów dzieci, w tej liczbie 2 700 tys. dzieci przebywało na obozach pionierskich, organizowanych przez związki zawodowe. Jest to przeszło dwa razy więcej niż w 1940 r.

Niezmiernie doniosłą rolę w tworzeniu stałych kadr robotniczych i podnoszeniu ich stopy życiowej odgrywa problem mieszkaniowy. Zawarta w referacie tow. Malenkowa całkowicie słuszna krytyka kierowników organizacji gospodarczych i partyjnych za niewykonanie planów budownictwa mieszkaniowego dotyczy również organizacji związkowych. Związki zawodowe również walczą niedostatecznie o wykonanie planów budownictwa mieszkaniowego. Szczególnie nie zadowalająco przedstawia się sytuacja w Ministerstwie Komunikacji, które w czwartej pięciolatce wykonało plan budownictwa mieszkaniowego w 67,8 procentach i w piątej pięciolatce nadal opóźnia się z wykonaniem planu. W roku 1946 ministerstwo to oddało do użytku o 1 milion 150 tys. m^2 powierzchni mieszkalnej mniej niż przewidywał plan. W 60 — 70 procentach wykonują plan budownictwa mieszkaniowego Ministerstwa: Metalurgii Kolorowej, Przemysłu Materiałów Budowlanych oraz Budownictwa Przedsiębiorstw Budowy Maszyn. Kierownicy ministerstw i przedsiębiorstw oraz my, pracownicy związkowi, musimy wyciągnąć poważne wnioski z krytyki usłyszanej na Zjeździe i uczynić wszystko, by zapewnić bezwarunkowe wykonanie przewidzianych w nowych planie pięcioletnim zadań w dziedzinie budownictwa mieszkań, szpitali, sanatoriów, szkół, ośrodków dziecięcych, stołówek oraz instytucji kulturalnych.

Dzięki stałej pomocy Partii Komunistycznej związki zawodowe szeroko rozwinęły wśród robotników i pracowników umysłowych pracę masowo-kulturalną oraz pracę w dziedzinie kultury fizycznej. Znacznie więcej ludzi pracy niż przed wojną uczy się obecnie w różnych szkołach, na kursach, pracuje w kółkach artystycznych, zajmuje się kulturą fizyczną, sportem, turystyką.

W roku 1952 sieć instytucji kulturalnych i kultury fizycznej wzrosła w porównaniu z 1946 r. dwukrotnie i przewyższa poziom przedwojenny. Liczba książek w bibliotekach związkowych zwiększyła się w porównaniu z 1945 r. 2,8 raza i przewyższa poziom przedwojenny o 25 procent.

W okresie między XVIII a XIX Zjazdem partii znacznie podniósł się poziom kulturalno-techniczny klasy robotniczej. Pozwolę sobie dla przykładu przytoczyć dane, dotyczące moskiewskich zakładów „Czerwony Proletariusz". W zakładach tych z roku na rok zmniejsza się liczba robotników z wykształceniem w zakresie czterech klas szkoły powszechnej, a wzrasta liczba robotników posiadających wykształcenie w zakresie pięciu klas i wyżej. W 1952 r. 75 procent wszystkich robotników zakładów posiadało wykształcenie wyższe od szkoły powszechnej, 90 procent robotników głównych działów otrzymało specjalne przeszkolenie zawodowe w szkołach FZO, w szkołach rzemieślniczych, na kursach. Wielu wykwalifikowanych robotników tych zakładów ukończyło bez odrywania się od produkcji kursy techniczne, szkoły techniczne, wyższe uczelnie i zostało przeniesionych na stanowiska inżyniersko-techniczne. Analogiczną sytuację można zaobserwować również i w innych zakładach.

Należy jednak podkreślić, że w świetle nowych zadań stawianych przez Partię Komunistyczną konieczne jest dalsze rozszerzanie i polepszanie szko-

lenia zawodowego robotników w czasie wolnym od pracy, a tam, gdzie jest to konieczne — z chwilowym oderwaniem od produkcji.

W ciągu pięciolecia zostanie wciągnięta do przemysłu nowa wielka armia robotników, zaczną oni pracować w przedsiębiorstwach nowouruchamianych oraz w przedsiębiorstwach już istniejących w związku z ich rozszerzaniem. Nowe, skomplikowane, wysokowydajne maszyny, w które wyposażamy nasz przemysł, wymagają wysoko wykwalifikowanej obsługi technicznej. Trzeba, by w planie pięcioletnim opracowane zostały dla ministerstw przemysłowych i Ministerstwa Rezerw Pracy konkretne zadania w sprawie rozszerzenia i usprawnienia szkolenia robotników, zadania przewidujące organizowanie dużej ilości kursów i szkół dla przygotowania, podniesienia kwalifikacji i przekwalifikowania robotników, stworzenia warunków do przygotowania robotników o szerokim widnokręgu technicznym; należy także rozszerzyć sieć i usprawnić pracę szkół wieczorowych, umożliwiających robotnikom uzyskanie średniego wykształcenia. Istnieją ku temu wszelkie możliwości.

Nowy plan pięcioletni przewiduje dalszy znaczny wzrost dobrobytu i poziomu kulturalnego narodu, co jeszcze raz świadczy dobitnie o ojcowskiej trosce Partii Komunistycznej i towarzysza Stalina o dobro narodu.

Towarzysze! Na XVIII Zjeździe WKP(b) towarzysz Stalin postawił zadanie:

> „Wzmacniać międzynarodowe więzi przyjaźni z masami pracującymi wszystkich krajów, zainteresowanymi w zachowaniu pokoju i przyjaźni między narodami".

W okresie sprawozdawczym znacznie wzrósł w oczach narodów wszystkich krajów autorytet naszego państwa jako konsekwentnego i niezłomnego bojownika o pokój, umocniły się braterskie więzi narodu radzieckiego z masami pracującymi innych krajów.

Radzieckie związki zawodowe, wychowane przez Partię Komunistyczną w duchu internacjonalizmu i braterskich stosunków z masami pracującymi wszystkich krajów, nieustannie walczą o międzynarodową jedność klasy robotniczej, umacniają i rozszerzają swe więzi z ludźmi pracy i związkami zawodowymi w innych krajach.

Związki zawodowe ZSRR wzięły czynny udział w utworzeniu w 1945 r. Światowej Federacji Związków Zawodowych, zrzeszającej obecnie w swych szeregach 80 milionów robotników i pracowników umysłowych większości krajów, w tej liczbie szeregu krajów kapitalistycznych: Francji, Włoch, Południowej Ameryki, Afryki, Japonii, Indii, poszczególne związki zawodowe Stanów Zjednoczonych, Australii, Kanady. Masy pracujące zjednoczyły się w ŚFZZ w celu zorganizowanej walki o lepsze warunki życia, walki przeciwko przygotowaniom do nowej wojny i ofensywie reakcji, walki o wolność i niepodległość uciśnionych narodów.

Klasa robotnicza krajów kapitalistycznych coraz bardziej zdecydowanie występuje przeciwko uprawianej przez rządy imperialistyczne polityce głodu, nędzy i wojny. Szerzy się ruch strajkowy i antywojenne wystąpienia mas pracujących. Liczba strajkujących w latach 1946 — 1950 w 16 krajach kapitalistycznych, wliczając w to Stany Zjednoczone, Anglię, Francję, Japonię, Włochy i Niemcy zachodnie, wynosiła 50 milionów ludzi, czyli trzykroć więcej niż w latach 1935 — 1939.

Radzieckie związki zawodowe, biorąc aktywny udział w działalności Światowej Federacji Związków Zawodowych, rozszerzają równocześnie przyjazne stosunki z masami pracującymi innych krajów w drodze wymiany delegacji. Od 1945 r. odwiedziło Związek Radziecki 290 delegacji robotniczych, w tej liczbie 140 delegacji z krajów kapitalistycznych i kolonialnych. W tym samym okresie radzieckie związki zawodowe wysłały za granicę 260 delegacji, z tego 130 do krajów kapitalistycznych i kolonialnych. Wymiana delegacji z krajami kapitalistycznymi przyczynia się do demaskowania kłamliwej propagandy burżuazyjnej o Związku Radzieckim, pomaga robotnikom innych krajów poznawać prawdę o naszym kraju, wzmacnia ich zaufanie do naszego państwa socjalistycznego.

W celu umocnienia przyjaznych stosunków i wymiany doświadczeń w pracy odbywa się ożywiona wymiana delegacji ze związkami zawodowymi krajów demokracji ludowej, Chińskiej Republiki Ludowej i Niemieckiej Republiki Demokratycznej. Zwiedzając przedsiębiorstwa w tych krajach nasi przodownicy pracy przekazują swe doświadczenia bezpośrednio na miejscu pracy, w kopalni, przy obrabiarce, na budowie, pomagają naszym przyjaciołom podnosić wydajność pracy, zwiększać wydajność produkcji.

W warunkach prowadzonego przez imperialistów wyścigu zbrojeń i przygotowań do nowej wojny światowej ogromne znaczenie posiada dalsze umocnienie międzynarodowej jedności robotników. Radzieckie związki zawodowe również i w przyszłości podejmą wszelkie środki dla rozszerzenia braterskiej więzi z robotnikami innych krajów, dla umocnienia międzynarodowej jedności pracujących i jeszcze aktywniej będą uczestniczyły w światowym ruchu obrońców pokoju.

Towarzysze! Nowe wspaniałe plany dalszego rozwoju ZSRR jasno odzwierciedlają podstawowe prawo socjalizmu, odkryte przez towarzysza Stalina. Plany te zakładają nowy, potężny rozwój gospodarki narodowej i dalszy znaczny wzrost dobrobytu materialnego i poziomu kulturalnego narodu.

Partia nasza zdecydowanie prowadzi naród radziecki ku nowym zwycięstwom, ku triumfowi komunizmu. Nowymi sukcesami produkcyjnymi ku chwale ojczyzny masy pracujące wyrażają swe jednomyślne poparcie dla polityki Partii Komunistycznej.

Związki zawodowe zapewniają Zjazd wielkiej partii Lenina-Stalina, że również w przyszłości będą nieustannie, z całą energią pomagały partii w organizowaniu mas pracujących do przedterminowego wykonywania nowych wspaniałych planów dalszego rozwoju ZSRR, dalszego polepszania warunków materialno-bytowych robotników i pracowników umysłowych, zadośćuczynienia ich kulturalnym potrzebom, będą wychowywały robotników i pracowników umysłowych w duchu komunistycznego stosunku do pracy i własności społecznej, w duchu wysokiego zdyscyplinowania wobec państwa. Związki zawodowe poświęcą wszystkie swe siły walce o dalsze umocnienie potęgi naszej ukochanej ojczyzny, o triumf komunizmu.

Niech żyje nasz bohaterski naród radziecki!

Chwała wielkiej Partii Komunistycznej i jej Komitetowi Centralnemu!

Chwała naszemu mądremu wodzowi i nauczycielowi, ukochanemu towarzyszowi Stalinowi! *(Oklaski).*

Przemówienie tow. P. Ponomarenki

Towarzysze! W referacie sprawozdawczym towarzysza Malenkowa o pracy KC WKP(b) zostały wyczerpująco i jasno podsumowane wyniki pracy partii i narodu radzieckiego w okresie od XVIII Zjazdu WKP(b). Narody Związku Radzieckiego pod kierownictwem Partii Komunistycznej, pod przewodem wielkiego wodza i nauczyciela, towarzysza Stalina, odniosły w tych latach nowe, epokowe zwycięstwa o ogólnoświatowej doniosłości, jeszcze bardziej wzmocniły potęgę państwa radzieckiego, podniosły jego autorytet międzynarodowy, uczyniły nowy gigantyczny krok naprzód na drodze budownictwa komunizmu.

W okresie tym naród radziecki odniósł wielkie zwycięstwo nad Niemcami hitlerowskimi i imperialistyczną Japonią, obronił honor, wolność i niepodległość naszej ojczyzny, wyzwolił ujarzmione przez faszyzm narody Europy, ocalił od faszystowskich barbarzyńców cywilizację światową, wyzwolił naród niemiecki spod hitlerowskiej tyranii.

Lata powojennego budownictwa socjalistycznego stanowią jedną z najświetniejszych kart ofiarnej walki narodu radzieckiego o zwycięstwo komunizmu. Lata te cechował nowy, potężny wzrost wszystkich gałęzi gospodarki narodowej, nieustanne podnoszenie dobrobytu materialnego i kultury naszego narodu. Okres ten cechowała uporczywa walka Związku Radzieckiego o utrzymanie i utrwalenie pokoju na całym świecie, o wolność, niepodległość narodową i bezpieczeństwo wszystkich narodów.

W czasie wojny i w okresie powojennym partia nasza wyrosła, zahartowała się i jeszcze bardziej wzmocniła swą więź z narodem, wzbogaciła się w doświadczenie we wszystkich dziedzinach budownictwa komunistycznego.

Osiągnięte sukcesy są dobitnym wyrazem zwycięstwa generalnej linii naszej partii, poświęcenia, niezachwianej wierności i zespolenia narodu radzieckiego wokół partii, Komitetu Centralnego, wokół wielkiego wodza i nauczyciela, towarzysza Stalina. *(Długotrwałe oklaski).*

Gigantyczne zadania i perspektywy przedstawione w referacie sprawozdawczym KC WKP(b) i w projekcie dyrektyw XIX Zjazdu partii w sprawie nowego planu pięcioletniego są dobitnym wyrazem troski Partii Komunistycznej o nowy, potężny rozwój gospodarki narodowej oraz o dalszy wzrost dobrobytu materialnego i poziomu kulturalnego narodu radzieckiego.

W obozie imperializmu rozwijał się w ciągu minionych lat proces dalszego zaostrzania się sprzeczności wewnętrznych i zewnętrznych, pogłębia-

nia się kryzysu i osłabiania systemu kapitalistycznego, podporządkowania całej polityki i ekonomiki zbrodniczym celom przygotowania nowej wojny i brutalnego ataku na żywotne interesy mas pracujących.

Były to lata dalszej bezwzględnej i względnej pauperyzacji klasy robotniczej krajów kapitalistycznych, upadku rolnictwa, rugowania z ziemi i ruiny olbrzymich mas chłopstwa pracującego. Miliony drobnych i karłowatych gospodarstw chłopskich, z ich zacofaną, często średniowieczną techniką, wegetujących na skrawkach ziemi wyjałowionej z powodu niedostatecznej ilości lub całkowitego braku nawozów, pod brzemieniem nieznośnego ciężaru podatków, pod ciosami konkurencji kapitalistycznej — ulegały ruinie i znikały z powierzchni ziemi. W Turcji, na przykład, którą prowodyrzy USA stawiają wbrew rozsądkowi za wzór „wolnego" kraju, pięć milionów chłopów jest rzeczywiście wolnych nawet od skrawka ziemi i — jak pisze turecka gazeta „Akszam" — wędruje po kraju w poszukiwaniu pracy i głoduje, a spośród rodzin chłopskich posiadających skrawki ziemi na 150 — tylko jedna posiada pług. Za to obszarnicy i kapitaliści Turcji władają dwiema trzecimi całej ziemi, której ogromna część nie jest uprawiana i leży odłogiem.

W USA setki tysięcy farmerów ulegają całkowitej ruinie i pomnażają szeregi koczujących, nie posiadających własnego kąta robotników rolnych. W samym tylko okresie od 1945 do 1950 roku zostało zrujnowanych i „zniknęło" 713 tysięcy gospodarstw farmerskich.

Podczas gdy miliony gospodarstw chłopskich odczuwają straszliwy brak ziemi, dwie trzecie nadającej się pod uprawę ziemi, znajdującej się w rękach wielkich właścicieli ziemskich krajów kapitalistycznych, nie są uprawiane i leżą odłogiem.

Obrońcy kapitalizmu nie są w stanie, nawet przy pomocy wykrętów, ukryć nędzy, głodu i pozbawienia praw robotników i chłopów pracujących w krajach kapitalistycznych, koloniach i półkoloniach. Jak przyznało wielu uczonych burżuazyjnych, przeszło trzy czwarte ludności kuli ziemskiej żyje w nędzy i niedostatku.

Skupiwszy w swych rękach ziemię i podstawową masę zboża towarowego, kapitaliści i obszarnicy w pogoni za maksymalnym zyskiem skazują szerokie masy ludności pracującej na wycieńczenie i głodową śmierć. Takie oto są nieuniknione owoce gospodarowania kapitalizmu.

Ideologowie imperialistycznej burżuazji usiłują przy pomocy sfałszowanych obliczeń dowieść, że z powodu rzekomego „zmniejszania się" urodzajności gleby nie można — niezależnie od poziomu techniki — wyżywić wzrastającej liczby ludności. „Najgroźniejsza obecnie na świecie siła — to niepowstrzymany wzrost liczby urodzeń" — wrzeszczą amerykańscy geopolitycy i reakcyjni filozofowie, wzywając do zmniejszenia liczby ludności kuli ziemskiej co najmniej o połowę. Dla osiągnięcia tego celu uczeni lokaje imperialistów opracowują sposoby — jak się wyrażają — „masowego naukowo zorganizowanego uśmiercania ludzi". Prasa Stanów Zjednoczonych roi się od tego rodzaju ludożerczych bredni. Potwory te w całkowicie jawnej i ohydnej formie dają wyraz ludożerczym planom zagłady milionów ludzi, pieczołowicie układanym przez amerykańskich podżegaczy wojennych.

Grabieżcy imperialistyczni z nieukrywanym cynizmem mówią o celach przygotowywanej przez nich wojny zaborczej. Jeden z wybitnych zagra-

nicznych dyplomatów i szpiegów napisał książkę, w której cynicznie wita on przyszłą wojnę, ponieważ w wyniku tej wojny — zdaniem jego— USA będą mogły „wpakować kulę ziemską do worka i żyć w luksusie z tego, co nagrabią".

Czytając podobne wypowiedzi, nie można nie wspomnieć wschodniego przysłowia o rozbójniku, który — jak głosi to przysłowie — był okrutny i żarłoczny, ale nie grzeszył nadmiarem rozumu.

Na drodze do realizacji agresywnych zamierzeń imperialistów amerykańskich stoi niezłomna i stale rosnąca potęga Związku Radzieckiego i jego wola pokoju. Bandyckim planom imperialistów przeciwstawia się nieugięta wola narodów, prowadzących wytrwałą walkę o pokój na całym świecie. Wszystkie nadzieje, myśli i spojrzenia postępowej ludzkości zwrócone są ku Związkowi Radzieckiemu, który jest zwiastunem nowego życia i wzorem dla mas pracujących wszystkich krajów.

Narody naszego kraju pod kierownictwem partii Lenina-Stalina wyzwoliły się z pęt kapitalizmu, zbudowały socjalizm, którego podstawowym prawem jest — jak uczy towarzysz Stalin — zapewnienie maksymalnego zaspokojenia stale rosnących materialnych i kulturalnych potrzeb całego społeczeństwa w drodze nieprzerwanego wzrostu i doskonalenia produkcji socjalistycznej na bazie najwyższej techniki.

Jedną z największych zdobyczy ustroju radzieckiego była socjalistyczna przebudowa wsi radzieckiej. Przejście do ustroju kołchozowego umożliwiło zlikwidowanie w niezwykle krótkim okresie czasu wiekowego zacofania rolnictwa naszego kraju i wybawienie raz na zawsze chłopstwa pracującego z jarzma obszarniczo - kułackiego i beznadziejnej wegetacji.

> „W dziejach ludzkości — mówi towarzysz Stalin — po raz pierwszy na świecie pojawiła się władza, Władza Rad, która dowiodła czynami, że gotowa jest i potrafi udzielić pracującym masom chłopstwa systematycznej i długotrwałej pomocy w *produkcji*".

Partia i państwo radzieckie stworzyły wszelkie warunki do pomyślnego rozwoju rolnictwa socjalistycznego i wyposażyły je w potężną nowoczesną technikę. Stało się to podstawą nie znanego dotąd rozwoju wszystkich gałęzi rolnictwa socjalistycznego, niebywałego rozkwitu kołchozów oraz daleko idącego podniesienia poziomu materialnego i kulturalnego wsi radzieckiej.

Jednym z największych osiągnięć rolnictwa socjalistycznego jest systematyczny wzrost globalnej produkcji zboża, która osiągnęła w 1952 roku 8 miliardów pudów. Problem zbożowy — jak podkreślono w referacie sprawozdawczym KC WKP(b) — uważany niegdyś za problem najostrzejszy i najpoważniejszy, został pomyślnie rozwiązany, rozwiązany ostatecznie i raz na zawsze. Jak wynika z referatu tow. Malenkowa, wzrosły również globalne zbiory innych roślin uprawnych, a także powiększyło się znacznie pogłowie zwierząt gospodarskich w kraju, przy czym hodowla kołchozowa wraz z sowchozową stała się dominującą formą hodowli.

Życie nieodparcie dowiodło postępowej siły i wyższości socjalistycznego sposobu produkcji w rolnictwie.

Rolnictwo socjalistyczne jest dziś silną i trwałą bazą stale polepszającego się zaopatrzenia w żywność ludności naszego kraju, niezawodną bazą surowcową naszego rosnącego przemysłu, źródłem państwowych rezerw

żywnościowych i materiałowych, mogących zabezpieczyć kraj przed wszelkimi ewentualnościami.

Jeśli chodzi o produkcję zboża w świecie kapitalistycznym, to w samym tylko okresie od roku 1938 do 1940 zmniejszyła się ona o 2 miliardy pudów. W USA produkcja pszenicy spadła od roku 1947 do 1950 o 26 procent. Spożycie chleba na głowę ludności zmniejszyło się w 1950 r. — według danych komisji senackiej USA — o 19 procent w porównaniu z okresem przedwojennym. Na przestrzeni ostatnich lat w USA skurczyło się nie tylko spożycie chleba. Według danych biura ekonomiki rolnej USA produkcja i spożycie masła śmietankowego w 1951 r. zmniejszyły się w porównaniu z okresem przedwojennym o 41 procent, baraniny — o 56 procent, cielęciny — o 14 procent itd. Rektor uniwersytetu w Princetown, Harold Dodds, miał całkowite podstawy do stwierdzenia, że „armaty sprzątnęły ze stołu robotnika amerykańskiego mięso i masło".

Sukcesy wszystkich gałęzi rolnictwa w naszym kraju stały się przyczyną znacznego ilościowego i jakościowego wzrostu skupu produktów rolniczych i surowców. Niezwykle doniosłe znaczenie dla rozwoju rolnictwa miała przyjęta przez KC WKP(b) i rząd w 1940 r. nowa polityka dostaw produktów rolniczych, polegająca na określeniu wysokości obowiązkowych kołchozowych dostaw produktów rolnictwa i hodowli — od każdego hektara ziemi ornej lub powierzchni gruntów kołchozu. Przy tym systemie dostaw kołchozy i kołchoźnicy są zainteresowani w rozwoju społecznej uprawy roli i hodowli zwierząt, co zapewnia mocną i trwałą bazę dla dostaw.

Ta polityka w ciągu 12 lat jej stosowania zdała znakomicie egzamin. Co rok wzrastają wydatnie dostawy prawie wszystkich rodzajów produktów rolniczych i surowca. Plany dostaw zboża są przekraczane od wielu lat. Pomyślnie przebiega również realizacja państwowego planu dostaw zboża w roku 1952. Liczne obwody, kraje i republiki już wykonały i przekroczyły plan dostaw zboża. W najbliższym czasie powinny zakończyć realizację planu dostaw zboża wszystkie obwody, kraje i republiki.

Trzeba podkreślić, że Ukraińska SRR, Kraj Krasnodarski i Stawropolski oraz obwody rostowski i krymski, przekroczywszy plan dostaw zboża na rok bieżący, dostarczyły więcej zboża niż w roku 1940. I — co jest szczególnie ważne — dzięki wzrostowi produkcji pszenicy tereny te zwiększyły znacznie dostawy tego zboża.

Wzrosły produkcja i dostawy pszenicy w wielu obwodach wschodnich i centralnych oraz w republikach Zakaukazia. Wzrosły wydatnie produkcja i dostawy pszenicy w Gruzji, Azerbejdżanie i w Armenii. Pozwoliło to poważnie zmniejszyć dowóz pszenicy do tych republik z odległych obwodów.

Tow. Malenkow w referacie swym wskazał na to, że globalne zbiory najcenniejszej rośliny konsumpcyjnej — pszenicy — wzrosły w roku 1952 w porównaniu z rokiem 1940 o 48 procent. W związku z tym w 1952 roku zwiększył się znacznie udział pszenicy w dostawach; stanowi ona 61 procent wobec 43 procent w roku 1940. Umożliwia to zaspokojenie w pełni znacznie zwiększonego zapotrzebowania ludzi pracy na wyższe gatunki pieczywa.

Produkcja i spożycie mąki pszennej wyższych gatunków wzrosły w roku bieżącym w porównaniu z rokiem 1940 o 69 procent, a pierwszego gatunku — o 29 procent.

Rada Ministrów i KC WKP(b) w uchwałach z 1949 roku w sprawie trzyletniego planu rozwoju hodowli i w sprawie dostaw produktów hodowlanych wskazywały, „...że interesy rozwoju całej gospodarki narodowej kraju i dalszego podniesienia dobrobytu narodu wymagają stanowczo, aby w ciągu najbliższych trzech lat rozmiary dostaw mięsa, słoniny, mleka, masła, jaj, skór, wełny i innych produktów hodowli zostały zwiększone nie mniej niż półtora — dwa razy".

Organizacje partyjne i państwowe oraz organizacje skupu wykonały w zasadzie to zadanie. W 1951 roku odstawiono w porównaniu z rokiem 1948 mleka — 1,4 raza więcej, mięsa, wełny i skór przeszło — 1,5 raza więcej, jaj — przeszło dwa razy więcej, co również znacznie przewyższa poziom 1940 roku.

Znacznie wzrosły w 1951 roku w porównaniu z rokiem 1940 dostawy bawełny i buraka cukrowego. W roku 1951 zwiększyły się również w porównaniu z rokiem 1940 dostawy liści herbacianych — o 83 procent, winogron — o 34 procent, owoców — o 42 procent, kokonów jedwabnika — o 28 procent, skór karakułowych — o 18 procent, futer — o 51 procent, surowca futrzanego — czterokrotnie. Poważny przyrost skupu tych rodzajów produkcji ma też miejsce w roku 1952.

W latach tych nadal wzrastały w naturze i w pieniądzach dochody kołchozów i kołchoźników, zwiększyła się ilość zboża przeznaczonego na nasienny, ubezpieczeniowy i inne fundusze kołchozów, a także ilość zboża wydawanego kołchoźnikom za dniówki obrachunkowe. Świadczy o tym, na przykład, fakt, że w roku 1951 przemiał zboża w młynach, dokonany przez kołchoźników i kołchozy na własne potrzeby, wzrósł do 170 procent w porównaniu z rokiem 1947, a ilość zboża sprzedanego przez kołchoźników i kołchozy na miejskich rynkach kołchozowych wzrosła w roku 1951 w porównaniu z rokiem 1947 więcej niż dwukrotnie.

W praktyce radzieckiego systemu skupu rozwinął się w pewnym stopniu system „opłaty towarami" za dostarczane produkty, czyli — jak wskazuje towarzysz Stalin — zaczątki wymiany produktów. Kołchozy przy wykonywaniu dostaw otrzymują wiele towarów po cenach niższych, w wyniku czego czysty zysk kołchozów i kołchoźników w samym tylko roku 1952 wyniesie w sumie kilka miliardów rubli. Towarzysz Stalin postawił zadanie, aby te zaczątki wymiany produktów organizować we wszystkich gałęziach rolnictwa i rozwinąć je w szeroki system wymiany produktów, tak aby kołchozy otrzymywały za swoją produkcję nie tylko pieniądze, lecz również — i to głównie — niezbędne wyroby.

Towarzysz Stalin określił z genialną wnikliwością, jak ogromne znaczenie dla budowy społeczeństwa komunistycznego posiada rozwinięcie zaczątków wymiany produkcji w szeroki system wymiany produktów, który będzie

> „realnym i decydującym środkiem podniesienia własności kołchozowej do poziomu własności ogólnonarodowej w naszych współczesnych warunkach".

Wielkie są sukcesy naszego rolnictwa. Napawają one radością wszystkich ludzi radzieckich. Sukcesy te świadczą z nieodpartą siłą o zdecydowanej wyższości socjalistycznego rolnictwa nad rolnictwem krajów kapitalistycznych. Nowa pięciolatka otwiera jeszcze bardziej gigantyczne perspektywy rozwoju naszego rolnictwa.

Należy omówić niektóre niedociągnięcia istniejące w dziedzinie skupu, a także w produkcji rolniczej niektórych obwodów.

Wielkim niedociągnięciem jest to, że w niektórych obwodach i rejonach nie zwraca się dostatecznej uwagi na produkcję i dostawy takich roślin, jak len, słonecznik, tytoń i machorka. Obwody — kaliniński, smoleński, pskowski, kirowski, nowgorodzki, wielkołucki i wołogodzki oraz Białoruska i Ukraińska SRR obejmują trzy czwarte ogólnej produkcji i skupu lnu. Te obwody i republiki nie wykonują w ciągu ostatnich lat planów skupu lnu. Mimo wzrostu zainteresowania kołchozów i kołchoźników, w związku z zastosowaniem przez rząd środków zmierzających do zachęcenia do uprawy lnu, organa partyjne, państwowe, organa skupu, organa rolnicze tych obwodów i republik nie podjęły jeszcze dostatecznych kroków w celu poprawy sytuacji w dziedzinie uprawy lnu i pozostają nadal znacznie w tyle, jeśli chodzi o zebranie dobrego w tym roku urodzaju lnu oraz o dostawy włókna i siemienia lnianego.

Główni dostawcy słonecznika — Ukraina, Kraj Krasnodarski i Stawropolski oraz obwody — rostowski i stalingradzki, na które przypada 70 procent produkcji i dostaw słonecznika, poświęcają mu dziś mniej uwagi i w sposób nie zadowalający wykonują plan skupu. Należy również stwierdzić, że w ostatnich latach rozszerzają się znacznie obszary zasiewu słonecznika na wschodzie. Jednakże Ministerstwo Rolnictwa i terenowe organa rolnicze nie przejawiają należytej troski o wyhodowanie nowych odmian nasion i wprowadzenie agrotechniki odpowiednio do warunków lokalnych. Dlatego plony słonecznika na wschodzie są bardzo niskie. Jest rzeczą niezrozumiałą, dlaczego ten problem wypadł z pola widzenia Rady Ministrów RFSRR i Ministerstwa Rolnictwa RFSRR.

Ukraińska SRR jest głównym dostawcą machorki. Jednak organizacje ukraińskie osłabiły uwagę poświęconą jej produkcji i skupowi. Gdy w roku 1940 dostawy machorki na Ukrainie wynosiły 25 kwintali z hektara zasiewów, to w roku 1951 dostarczono zaledwie 8 kwintali z hektara, co jest oczywiście rezultatem niezwracania na tę sprawę uwagi przez organa terenowe.

Realizacji nowego planu pięcioletniego powinny towarzyszyć: nieustanne zmniejszanie wszelkich wydatków nieprodukcyjnych, likwidacja przerostów i przestrzeganie ostrego reżimu oszczędnościowego. Organizacje skupu i zbytu Ministerstw: Skupu, Handlu, Przemysłu Mięsnego i Mlecznego, Przemysłu Spożywczego, Uprawy Bawełny oraz Centrosojuzu tolerują nadzwyczaj wysokie koszty w dziedzinie skupu, magazynowania i zbytu produkcji. Koszty te powinny być znacznie obniżone. W roku 1952 podjęto już pewne kroki w celu doprowadzenia do porządku organizacji skupu, likwidacji przerostów w dziedzinie kosztów skupu oraz w celu pewnego zmniejszenia personelu aparatu skupu. Wydatki na skup i zbyt w wymienionych wyżej ministerstwach uległy redukcji o 4,7 miliarda rubli rocznie. Zwolniono do pracy w innych gałęziach gospodarki narodowej 174 tysiące osób.

Zadanie polega na dalszym uporządkowaniu odcinka skupu, likwidacji przerostów administracyjnych, na wszechstronnym usprawnieniu magazynowania produktów i likwidacji strat w tej dziedzinie, na zapobieganiu obniżenia jakości podczas magazynowania i transportu produktów; na zmniejszeniu dalekich i nieracjonalnych przewozów; na zwiększeniu obro-

tu i dbaniu o całość opakowania; upowszechnieniu transportu z baz skupu bezpośrednio do organizacji zbytu z pominięciem baz pośrednich; szerokim wprowadzeniu paczkowania artykułów żywnościowych itd.

Ważnym środkiem zmniejszenia kosztów administracyjnych jest zmniejszenie odległości przewozów produktów rolniczych. Nie można uważać za rzecz normalną, na przykład, tego, że w ciągu szeregu lat odległość transportu kartofli wzrasta nieustannie. Gdy w roku 1940 wynosiła ona 444 kilometry, to w roku 1950 wzrosła do 600 kilometrów, a w roku 1951 — do 717 kilometrów. Wywołuje to znaczne podrożenie, zwiększenie strat i obniżenie jakości kartofli. Należy stanowczo położyć kres tego rodzaju szkodliwym dla państwa praktykom przez wzmożenie produkcji i skupu kartofli i warzyw w pobliżu wielkich ośrodków kraju.

W celu obniżenia kosztów transportu należy wydatnie zwiększyć przewozy produktów rolniczych drogą wodną, ponieważ są one znacznie tańsze od kolejowych. Nie można uznać za zjawisko normalne faktu, że przewozy najważniejszych ładunków rolniczych i surowca drogą wodną nie wzrosły w porównaniu z rokiem 1940 i stanowią nie więcej niż 10 procent ogółu przewozów.

Wydatne zmniejszenie kosztów administracyjnych powinno dać poważne wyniki gospodarcze i doprowadzić do usprawnienia pracy organizacji skupu, zbytu i organizacji handlowych.

Zadania, przedstawione w projekcie dyrektyw XIX Zjazdu partii w sprawie piątego pięcioletniego planu rozwoju ZSRR i w referacie tow. Saburowa, przewidują dalszy potężny rozwój wszystkich gałęzi gospodarki narodowej, wzrost dobrobytu materialnego, ochrony zdrowia i poziomu kulturalnego naszego narodu.

Zadania wyznaczone przez plan pięcioletni stawiają poważne wymogi wszystkim organizacjom partyjnym, radzieckim i gospodarczym, wymagają wszechstronnej mobilizacji sił, rozwijania ostrej krytyki niedociągnięć i zdecydowanego ich usuwania, pełnego wyzyskania kolosalnych możliwości i wyższości radzieckiego systemu gospodarki dla dalszego marszu naprzód.

Towarzysze! Naród radziecki spogląda z dumą na pełną chwały drogę przebytą pod kierownictwem Partii Komunistycznej, pod przewodem towarzysza Stalina. Wszystkie osiągnięcia naszego narodu i państwa radzieckiego związane są nierozerwalnie z imieniem wielkiego Stalina, zostały zdobyte pod jego genialnym kierownictwem. Olbrzymia energia i uwaga, jaką poświęca towarzysz Stalin sprawom wielkim i małym, jego genialna zdolność wyznaczania najważniejszych dla partii i narodu zadań na każdym etapie rozwoju naszego kraju zapewniły historyczne zwycięstwa budownictwa komunistycznego.

Nowym nieocenionym wkładem towarzysza Stalina do dzieła budownictwa komunistycznego, do teorii marksizmu - leninizmu są jego prace o ekonomicznych problemach socjalizmu w ZSRR. Prace te wskazują partii i wszystkim ludziom radzieckim drogę do całkowitego zwycięstwa komunizmu i porywają ich do bohaterskiej pracy nad zbudowaniem społeczeństwa komunistycznego.

Bezgraniczna i wielka jest miłość naszej partii i narodu do towarzysza Stalina. Niech żyje długie lata ku radości i szczęściu wszystkich ludzi pracy wielki wódz i nauczyciel, nasz bliski i ukochany towarzysz Stalin! *(Długotrwałe oklaski).*

Przemówienie tow. A. Mikojana

Towarzysze! Sprawozdanie Komitetu Centralnego partii, projekt dyrektyw w sprawie piątego planu pięcioletniego, projekt zmienionego Statutu partii i ogłoszona w przeddzień Zjazdu genialna praca towarzysza Stalina o ekonomicznych problemach socjalizmu w ZSRR — oświetlają promieniami geniuszu stalinowskiego zarówno przebytą drogę, drogę o wielkim znaczeniu historycznym, jak i drogę naprzód do przybierającej coraz bardziej konkretne kształty komunistycznej przyszłości.

Nasza potężna partia składa na swym XIX Zjeździe zasłużony hołd temu, który nas wychował, zorganizował, przeprowadził przez wszystkie trudności i próby, temu, kto wiedzie nas zdecydowanie do całkowitego triumfu komunizmu — genialnemu Stalinowi, wielkiemu budowniczemu komunizmu. *(Burzliwe oklaski).*

W nowej stalinowskiej pracy o ekonomicznych problemach socjalizmu w ZSRR, tej skarbnicy idei, szczególne znaczenie mają odkryte i precyzyjnie sformułowane przez towarzysza Stalina — podstawowe prawo ekonomiczne socjalizmu i podstawowe prawo ekonomiczne współczesnego kapitalizmu.

Istota podstawowego prawa ekonomicznego współczesnego kapitalizmu polega na zapewnieniu maksymalnego zysku w drodze wyzysku człowieka przez człowieka. W przeciwieństwie do tego, istota podstawowego ekonomicznego prawa socjalizmu polega na zapewnieniu maksymalnego zaspokojenia stale rosnących potrzeb całego społeczeństwa w drodze nieprzerwanego wzrostu i doskonalenia produkcji socjalistycznej na bazie najwyższej techniki.

Towarzysz Stalin określił również znaczenie, jakie ma dla nas ważne, ale nie podstawowe, prawo planowego, proporcjonalnego rozwoju gospodarki narodowej. Wykazał on, że działanie tego prawa może rozwinąć się w pełni tylko w tym wypadku, jeżeli opiera się na podstawowym prawie ekonomicznym socjalizmu.

Towarzysz Stalin ujawnił istotę obiektywnych praw ekonomicznych socjalizmu i przez to jeszcze bardziej spotęgował siłę naszej partii, umocnił naukowe fundamenty jej polityki.

Towarzysz Stalin w porę oblał zimną wodą tych zapalczywych towarzyszy, którym nasze ogromne sukcesy zawróciły w głowie. Ubrdali oni sobie, że obecnie nie działają już obiektywne prawa ekonomiczne, że obecnie oni sami ustanawiają prawa, i to zaprowadziło ich w istocie rzeczy do obozu filozofii idealistycznej, do awanturnictwa w polityce gospodarczej.

Towarzysz Stalin wyjaśnił w całej pełni kwestię, wywołującą zamęt

w głowach pewnych towarzyszy, z których jedni twierdzą, że prawo wartości w ogóle nie działa już w warunkach socjalizmu, drudzy zaś przenoszą ślepo działanie prawa wartości w pełni jego mocy do rzeczywistości socjalistycznej i nawet nieomal że do komunistycznej.

Towarzysz Stalin wykazał ściśle i dobitnie, że prawo wartości działa u nas nadal, skoro utrzymuje się produkcja towarowa. Ale sfera działania tego prawa została ściśle ograniczona i ujęta w ramy, ponieważ nasza produkcja towarowa jest produkcją towarową szczególnego rodzaju, której sfera działania ogranicza się do przedmiotów osobistego użytku.

Nowa praca towarzysza Stalina umożliwia nam zrozumienie najważniejszych zagadnień stopniowego przejścia od socjalizmu do komunizmu, stworzenia materialno-technicznej bazy komunizmu, dróg prowadzących do zniesienia istotnej różnicy między miastem a wsią, istotnej różnicy między pracą umysłową a fizyczną.

Wykazawszy, że u podstaw naszej cyrkulacji towarów tkwi różnica między dwiema formami własności socjalistycznej — ogólnonarodową i kołchozowo-grupową — towarzysz Stalin wytyczył drogi podniesienia własności kołchozowej do poziomu własności ogólnonarodowej, na którym to gruncie cyrkulacja towarów powinna ustąpić stopniowo miejsca wymianie produktów. Doprowadzi to również do tego, że ustanie działanie prawa wartości i innych atrybutów gospodarki towarowej.

Towarzysz Stalin wskazał na istnienie zaczątków wymiany produktów w naszej praktyce w postaci „opłaty towarami" produktów rolnych na podstawie umów między państwem a kołchozami zajmującymi się uprawą bawełny, lnu, buraków itd. W myśl tego należy zorganizować te zaczątki we wszystkich gałęziach gospodarki rolnej i rozwijać je w szeroki system wymiany produktów tak, ażeby kołchozy otrzymywały za swoją produkcję nie tylko pieniądze, lecz przede wszystkim niezbędne wyroby — w miarę gromadzenia się ich w ręku państwa. W związku z tym powinna nastąpić poważna reorganizacja pracy organów handlu i skupu w dziedzinie wymiany między miastem a wsią.

Trzeba — jak radzi towarzysz Stalin — bez szczególnego pośpiechu, ale konsekwentnie i bez wahań,

> „wyłączyć nadwyżki produkcji kołchozowej z systemu cyrkulacji towarów i włączyć je do systemu wymiany produktów między przemysłem państwowym a kołchozami",

a więc krok za krokiem zwężać sferę działania cyrkulacji towarów i rozszerzać sferę działania wymiany produktów, włączając do planowania ogólnopaństwowego nadwyżki produkcji kołchozowej, czyli innymi słowy — przygotować stopniowe przejście do komunistycznego sposobu podziału produktów pracy. Jak wykazuje praktyka, „opłata towarami" jest dla kołchozów korzystna i dlatego rozciągnięcie systemu wymiany produktów na wszystkie kołchozy kraju da chłopstwu kołchozowemu znaczne korzyści.

Na współczesnym etapie historii świata i historii naszej ojczyzny niepodobieństwem jest żyć, budować i walczyć bez głębokiego, wszechstronnego przyswojenia sobie tego nowego, co towarzysz Stalin wniósł do marksistowsko-leninowskiej nauki o prawach i drogach rozwoju społecznego. *(Oklaski).*

Towarzysz Stalin oświetla nasze życie promiennym światłem nauki, daje nam program działania i kieruje naszym zwycięskim marszem do komunizmu.

Towarzysz Stalin uczy, że

> „socjalizm może zwyciężyć jedynie na podstawie wysokiej wydajności pracy, wyższej niż w ustroju kapitalistycznym, na podstawie obfitości produktów i wszelkiego rodzaju przedmiotów spożycia, na podstawie dostatniego i kulturalnego życia wszystkich członków społeczeństwa".

Partia nasza doprowadziła do znacznego wzrostu produkcji towarów masowej konsumpcji i produktów spożywczych.

Nowy plan pięcioletni zakłada dalszy poważny rozwój przemysłu lekkiego i spożywczego.

Cechą charakterystyczną rozwoju naszego przemysłu spożywczego stało się szybsze tempo wzrostu produkcji najbardziej wartościowych artykułów żywnościowych. Odpowiada to w całej pełni rosnącym nieustannie potrzebom naszego narodu. Zwiększa się u nas szybko produkcja i spożycie takich artykułów, jak produkty mięsne, mleczne, ryby, jarzyny, owoce, cukier i inne, co wpływa już na powolniejszy wzrost wypieku chleba. Zupełnie tak samo zmniejsza się popyt na proste gatunki tkanin bawełnianych, a wzrasta na tkaniny wełniane i jedwabne wysokiej jakości, tkaniny ze sztucznego włókna i tkaniny bawełniane wysokich gatunków.

Co się tyczy takich towarów, jak sól, zapałki, nafta dla potrzeb domowych, to zapotrzebowanie pokryte jest w całej pełni i dlatego produkcja tych towarów będzie wzrastała w niewielkim stopniu. A przecież jeszcze do niedawna zaopatrzenie wsi w te towary było przedmiotem szczególnej troski.

Podniesienie poziomu konsumpcji masowej powoduje konieczność poważnego wzrostu wypieku chleba pszennego kosztem żytniego.

Produkcja bułek wszelkiego rodzaju z mąki pszennej zwiększyła się przy tym w roku 1952 przeszło 2-krotnie w porównaniu z rokiem 1940 i nadal będzie wzrastała.

W szybkim tempie rośnie fabryczny wypiek chleba, zastępując coraz bardziej wypiek chałupniczy i domowy.

Charakterystyczne jest, że w 1936 roku 353 miasta otrzymywały chleb wypieku fabrycznego, a w roku 1952 — 1 104, to jest o 751 miast więcej aniżeli w roku 1936.

Nasz przemysł piekarski stosuje na szeroką skalę mechanizację i automatyzację produkcji. Podstawowe procesy produkcyjne są zmechanizowane i zautomatyzowane w 78—98 procentach, a do końca 5-latki zostaną całkowicie zmechanizowane i zautomatyzowane. Plan 5-letni przewiduje budowę wielkiej ilości nowych fabryk chleba na terenach, które odczuwają ich brak, a takie tereny jeszcze istnieją.

Zadania pracowników przemysłu piekarskiego polegają na tym, ażeby we wszystkich miastach kraju polepszyć asortyment, wypiekać smaczniejszy i bardziej odżywczy chleb i bułki oraz podnieść kulturę produkcji do poziomu przodujących przedsiębiorstw Moskwy i Leningradu, a w tych miastach — uczynić dalszy krok naprzód.

Pozostajemy poważnie w tyle, jeśli chodzi o suszenie warzyw i ziemniaków. Z inicjatywy towarzysza Stalina realizujemy wielki program budowy nowoczesnych suszarni ziemniaków i warzyw, które pod koniec 5-latki będą mogły przetwarzać rocznie 1 100 tysięcy ton surowych ziemniaków i warzyw. Zapewni to dowóz do odległych i północnych rejonów kraju oraz regularne zaopatrywanie ludności w ziemniaki i warzywa niezależnie od pory roku.

Przewiduje się również szybki wzrost produkcji mrożonych warzyw i owoców.

Scentralizowane rynkowe zasoby mięsne wzrosły w 1952 r. 2.3 raza w porównaniu z rokiem 1948 — pierwszym rokiem po zniesieniu kartek. Tempo wzrostu produkcji mięsa wyniesie, zgodnie z piątym planem pięcioletnim, przeciętnie co najmniej 14 procent rocznie, a pod koniec pięciolatki produkcja mięsa ma zwiększyć się przeszło dwukrotnie w porównaniu z rokiem 1940. Podczas gdy w Stanach Zjednoczonych produkcja mięsa w 1951 roku w porównaniu z 1946 r. zmniejszyła się o 437 tysięcy ton, to w Związku Radzieckim w tymże okresie produkcja mięsa zwiększyła się o 709 tysięcy ton.

Trzeba jednak powiedzieć, że pomimo dużego wzrostu produkcji mięsa w kraju popyt ludności na produkty mięsne w szeregu miast nie jest jeszcze zaspokajany w całej pełni, ponieważ popyt wzrasta szybciej niż produkcja.

Obecnie, gdy — jak zupełnie słusznie powiedział tow. Malenkow — problem zbożowy został ostatecznie rozwiązany, możemy i powinniśmy położyć szczególny nacisk na szybki wzrost hodowli, na chów w coraz większych ilościach odkarmionych zwierząt rzeźnych i na zapewnienie obfitości mleka. W dziedzinie zwiększenia produkcji mięsa decydujący głos należy, na równi z pracownikami przemysłu mięsnego, do pracowników hodowli w sowchozach i kołchozach.

Połowy ryb wzrosły w 1952 roku w porównaniu z rokiem 1940 blisko o 70 procent.

Tonaż floty rybackiej zwiększył się w 1952 roku w porównaniu ze stanem przedwojennym 3,2 raza, a w 1955 roku przewyższać będzie stan przedwojenny przeszło 4,5 raza.

Połowy ryb na pełnym morzu wynoszą obecnie 66 procent całości połowów, wobec 48 procent przed wojną.

Zwiększyła się armia śmiałych marynarzy - rybaków, którzy bez względu na pogodę, wśród sztormów, podczas mrozu i deszczu, zmagając się z żywiołem morskim, dają przykład bohaterskiej pracy, męstwa i odwagi w służbie ojczyzny. Jeśli w niedawnej przeszłości wymagało się od większości rybaków umiejętności manipulowania łodziami żaglowymi i siecią rybacką — to obecnie wymaga się od rybaków mistrzowskiego kierowania nowoczesnymi statkami morskimi o własnym napędzie, wyposażonymi w udoskonalone narzędzia połowu. Dla kierowania takimi statkami wyszkolono w latach powojennych liczne wykwalifikowane załogi okrętowe — kapitanów statków, szturmanów, mechaników okrętowych, chociaż ich liczba jest wciąż jeszcze nie wystarczająca. W chwili obecnej uczy się tych zawodów przeszło 12,8 tysiąca osób spośród naszej wspaniałej młodzieży, wobec 740 osób w 1940 roku.

Jeśli jednak połowy ryb zwiększają się zadowalająco w basenach Murmańskim i Bałtyckim, to nie można tego powiedzieć o basenach: Azowsko-Czarnomorskim, Kaspijskim i Dalekowschodnim.

Przed przemysłem rybnym stoi wielkie zadanie: zorganizować hodowlę ryb na skalę przemysłową w zbiornikach wodnych Związku Radzieckiego. Stworzenie ogromnych rezerwuarów wodnych, w związku z budową urządzeń hydrotechnicznych nad Donem, Wołgą, Dnieprem, Kurą i Amu-Darią, umożliwia przy prowadzeniu prawidłowej gospodarki rybnej zwiększenie zasobów takich gatunków ryb, jak leszcz, karp, sandacz i inne.

Budownictwo urządzeń wodnych zmienia w istotny sposób naturalne warunki rozmnażania się ryb w Morzach Kaspijskim i Azowskim, wysuwa zadanie rozwinięcia w całej pełni hodowli przemysłowej cennych gatunków ryb. Potrzebna jest wobec tego budowa na szeroką skalę wylęgarni ryb i ośrodków hodowli narybku.

Ministerstwo Przemysłu Rybnego opóźnia się jednak z realizacją wspomnianych przedsięwzięć.

Wielkie możliwości zwiększenia zasobów ryb ma stawowa hodowla ryb w artelach rolniczych w związku z rozległym planem zakładania stawów i z ich wysoką produktywnością, co widoczne jest na przykładach pracy gospodarstw rybnych obwodów kurskiego i kijowskiego oraz Kraju Krasnodarskiego, gdzie istnieje szereg gospodarstw rybnych, dających co roku 15—20 kwintali ryb z 1 ha zbiornika wodnego.

Istnieją wszelkie możliwości zapewnienia szybszego tempa wzrostu połowów ryb i produkcji wysokogatunkowych przetworów rybnych, możliwości nie tylko wykonania, lecz również przekroczenia zadań planu pięcioletniego oraz zwiększenia połowów ryb przeszło dwukrotnie w porównaniu ze stanem przedwojennym. W tym celu konieczne jest wzmocnienie istniejących baz nadbrzeżnych i zbudowanie nowych baz obsługujących flotę rybacką, zbudowanie jeszcze większej ilości przedsiębiorstw przetworów rybnych, zwiększenie stopnia mechanizacji połowów ryb i przetwórstwa rybnego, rozszerzenie budownictwa mieszkaniowego dla rybaków.

Podczas gdy produkcja masła w Stanach Zjednoczonych skurczyła się w 1951 roku w porównaniu z przedwojennym 1940 rokiem o 281 tysięcy ton — to w Związku Radzieckim produkcja masła zwiększyła się w tymże okresie o 132 tysiące ton, nie licząc znacznej ilości masła produkcji domowej.

W ostatnim roku pięciolatki produkcja masła w ZSRR wzrośnie 2,7 raza, sera — przeszło 3-krotnie, margaryny — 3-krotnie w porównaniu z produkcją przedwojenną.

Zdawałoby się, że przy tak szybkim wzroście produkcji tłuszczów moglibyśmy się spotkać z trudnościami zbytu. Tego jednak nie było, gdyż zdolność nabywcza ludności wzrasta szybciej niż zapasy rynku. Na niektórych terenach zapotrzebowanie na tłuszcze, zwłaszcza na masło, nie jest jeszcze zaspokajane w pełni.

Produkcja konserw w 1952 roku w porównaniu z przedwojenną produkcją r. 1940 wzrosła przeszło 2-krotnie, a w 1955 roku będzie od niej 3-krotnie większa, przy czym produkcja konserw rybnych i mięsnych wzrośnie przeszło 5-krotnie.

Dla zlikwidowania sezonowego spadku zaopatrzenia ludności w mleko w okresie zimowym coraz większego znaczenia nabiera produkcja mleka

skondensowanego i mleka w proszku. W 1952 roku produkcja mleka skondensowanego i sproszkowanego zwiększyła się 2-krotnie, a pod koniec pięciolatki wzrośnie 5-krotnie w porównaniu z 1940 rokiem.

Przemysł cukrowniczy ucierpiał wskutek okupacji niemieckiej w większym stopniu aniżeli inne gałęzie przemysłu spożywczego. Spośród 211 cukrowni, które istniały przed wojną, 196 uległo całkowitemu lub częściowemu zniszczeniu, a produkcja cukru zmniejszyła się w 1943 roku blisko 20-krotnie w porównaniu z poziomem przedwojennym.

Obecnie przemysł cukrowniczy został odbudowany, zbudowano też nowe cukrownie, wyposażone w najbardziej przodującą technikę. W 1952 roku produkcja cukru przewyższy o przeszło 50 procent poziom z 1940 roku, pod koniec nowej pięciolatki wzrośnie 2-krotnie w porównaniu ze stanem przedwojennym.

Produkcja cukru buraczanego w USA zmniejszyła się w 1951 roku, w porównaniu z poprzednim 1950 rokiem, o 338 tysięcy ton, we Francji — o 142 tysiące ton, podczas gdy u nas produkcja cukru zwiększyła się w tymże okresie o 454 tysiące ton. Produkcja cukru buraczanego w 1951 roku była u nas o przeszło 40 procent wyższa aniżeli łączna produkcja cukru buraczanego i trzcinowego w USA. W 1952 roku produkuje się w ZSRR cukru buraczanego więcej niż wyprodukowano w 1951 roku w USA, Francji i Anglii łącznie. *(Oklaski).*

Trzeba nadal zwiększać zasiewy i plony buraka cukrowego oraz zawartość cukru w buraku, jak również zasiewy słonecznika i jego oleistość.

Na Ukrainie, dzięki wielkiemu zamiłowaniu kołchoźników do uprawy buraka cukrowego i umiejętnemu kierownictwu organizacji ukraińskich — plony buraka w ostatnich latach zapewniają wykonanie i przekroczenie planów produkcji cukru. Nie można tego powiedzieć o niektórych innych obszarach uprawy buraka, zwłaszcza w Kraju Ałtajskim i obwodzie kurskim, gdzie te sprawy mają się wciąż jeszcze kiepsko. Kirgizja, Kazachstan osiągnęły, co prawda, pewne sukcesy, ale nie wykorzystują wszystkich swoich możliwości, a w ubiegłym roku zebrały nawet plony gorsze od przedwojennych.

Nie trzeba dowodzić, że wraz z poprawą odżywiania się ludności powstaje też konieczność zwiększenia produkcji wszelkich napojów pobudzających apetyt. *(Na sali ożywienie, śmiech, oklaski).*

Produkcja wina gronowego jest w 1952 roku o 39 procent wyższa aniżeli w 1940 roku, a pod koniec nowej 5-latki przewyższy blisko 2-krotnie poziom przedwojenny. Produkcja szampana i koniaku w 1952 roku wzrosła 2-krotnie, a pod koniec 5-latki wzrośnie 3,5 raza.

Produkcja piwa zwiększyła ię o 42 procent, a pod koniec pięciolatki podwoi się. Produkcja wódki stoi u nas teraz na poziomie nieco niższym aniżeli przed wojną i, odpowiednio do popytu ze strony ludności, rośnie nieco wolniej, ale rośnie. *(Na sali ożywienie, śmiech).*

W bieżącej pięciolatce należy zwrócić szczególną uwagę na poważne zwiększenie produkcji paczkowanych artykułów spożywczych i półfabrykatów.

Ludność bardzo sobie chwali nie tylko takie od dawna już szeroko rozpowszechnione produkty fabryczne, jak kiełbasy, parówki i lody, lecz również takie, jak kotlety, pierożki z mięsem, gotowe śniadania i zupy w konserwach, których produkcja fabryczna zwiększyła się w porównaniu z pozio-

mem przedwojennym kilkakrotnie i zwiększy się jeszcze bardziej do końca pięciolatki.

Należy jednak otwarcie powiedzieć, że na razie sprzedaż takich produktów rozwinęła się szeroko tylko w wielkich miastach. Zadanie polega na tym, ażeby w ciągu nowej pięciolatki rozwinąć wytwarzanie tych produktów w większej ilości miast, nie tylko dlatego, że są to produkty bardzo smaczne i dobrze przygotowane — ich jakość jest gwarantowana i sprawdzana przez lekarzy sanitarnych i inspektorów państwowych — lecz i dlatego, że uwalniają nasze kobiety od ciężkiej pracy i umożliwiają im przyrządzenie w domu, bez większej straty czasu, smacznego posiłku.

Lekarze radzieccy słusznie powołują się na wielkiego uczonego Pawłowa, który mówił: „Wszyscy zdają sobie sprawę, że normalne i pożyteczne jedzenie — to jedzenie z apetytem, jedzenie z prawdziwą przyjemnością". Zadanie polega nie tylko na tym, aby wytwarzać artykuły spożywcze w wielkich ilościach. Artykuły spożywcze powinny mieć dobrą jakość i wysoką wartość odżywczą, ponętny wygląd, przyjemny zapach, powinny rozwijać smak i pobudzać apetyt, ażeby ludzie odczuwali podczas jedzenia prawdziwą przyjemność. *(Burzliwe oklaski).*

Ważne znaczenie dla poprawy wyżywienia ludności i dalszego zmniejszenia strat w produktach przy magazynowaniu ma rozwój gospodarki chłodniczej w kraju.

W tej dziedzinie osiągnęliśmy już poważne sukcesy.

Łączna pojemność chłodni w poszczególnych gałęziach przemysłu spożywczego zwiększyła się w 1952 roku przeszło dwukrotnie, a do końca pięciolatki wzrośnie blisko czterokrotnie w porównaniu z 1940 rokiem.

W szybkim tempie likwiduje się niedostateczne wyposażenie sieci handlowej w maszynowe instalacje chłodnicze. Jeśli w 1948 roku było 1 650 takich instalacji, to w 1952 roku ich liczba wzrosła do 18 000, a pod koniec pięciolatki sieć handlowa rozporządzać będzie 40 tysiącami maszynowych instalacji chłodniczych.

Flota statków - chłodni, przeznaczona głównie do przewozu ryb, zwiększy się w 1952 r. przeszło dwukrotnie, a do końca pięciolatki — przeszło trzykrotnie w porównaniu ze stanem przedwojennym.

Ilość wagonów-chłodni wzrosła obecnie o 40 procent, a w roku 1955 będzie dwukrotnie wyższa niż w okresie przedwojennym.

Dla utrzymania artykułów żywnościowych w stanie świeżym i dla wygody ludności dużego znaczenia nabierają domowe lodówki.

Przed wojną nie mieliśmy masowej produkcji takich lodówek. Obecnie mamy 3 typy domowych lodówek elektrycznych masowego użytku nie ustępujące najlepszym wzorom zagranicznym: małą lodówkę, produkowaną przez zakłady „Gazoaparat", średnią — „Saratow" i dużą — „ZIS". W roku bieżącym produkcja tych lodówek wzrasta dwukrotnie w porównaniu z produkcją 1951 r., a w roku 1955 będzie od niej dziesięciokrotnie większa.

Konsekwentny rozwój gospodarki chłodniczej w całej sieci od przedsiębiorstw przemysłowych do transportu, od składów i sklepów do mieszkań konsumentów, zapewnia zaopatrzenie ludności radzieckiej w zdrową i smaczną żywność, o co troszczy się nieustannie nasza wielka partia i osobiście towarzysz Stalin. *(Oklaski).*

Zadania ministerstw przemysłu spożywczego polegają na tym, ażeby zlikwidować braki w pracy przemysłu, na które wskazywał tow. Malen-

kow w swym referacie; ażeby wykorzystać w całej pełni istniejące jeszcze rezerwy mocy produkcyjnych; ażeby pracę przedsiębiorstw nie nadążających podnosić do poziomu przodujących i wzorować się na pracy nowatorów; pilnować oszczędności w wydatkowaniu środków pieniężnych, surowców i materiałów w produkcji, jak również w wydatkowaniu środków pieniężnych przy zakupach i przy zbycie produkcji; aby realizować na szeroką skalę zakrojony program mechanizacji i automatyzacji produkcji.

W wyniku realizacji wszystkich wymienionych wyżej wskazań, ministerstwa przemysłu spożywczego powinny zapewnić osiągnięcie przewidzianych w piątej pięciolatce oszczędności w wysokości co najmniej 45 miliardów rubli.

Sukcesy osiągnięte w dziedzinie zwiększenia produkcji artykułów spożywczych i wszystkich artykułów powszechnego użytku oraz dalszy szybki wzrost dobrobytu mas ludowych, przewidziany przez nową pięciolatkę, są wynikiem nieustannej troski towarzysza Stalina o człowieka radzieckiego, o jego pomyślność. *(Oklaski).*

Można stwierdzić z całą pewnością, że pracownicy przemysłu spożywczego spełnią chlubnie swój obowiązek, wykonując wysunięte przez towarzysza Stalina zadanie osiągnięcia obfitości artykułów spożywczych w naszym kraju.

Detaliczny obrót towarów w handlu państwowym i spółdzielczym wzrasta w roku 1952 przeszło dwukrotnie (w cenach porównywalnych) w stosunku do roku 1948 — pierwszego roku po zniesieniu systemu kartkowego.

W ostatnich latach wzrósł znacznie w obrocie towarowym udział towarów przemysłowych, a zwłaszcza wyrobów o dłuższym okresie użytkowania: samochodów, motocykli, rowerów, odbiorników radiowych, aparatów telewizyjnych, mebli, lodówek, instrumentów muzycznych itd., co stanowi dobitny wyraz wzrastającego dobrobytu narodu radzieckiego.

Drugim wskaźnikiem wzrostu dobrobytu ludności i zaufania do waluty radzieckiej jest zwiększenie się w roku 1952 wkładów do kas oszczędności. Wkłady te wzrosły czterokrotnie w porównaniu z rokiem 1940.

Zwiększenie się masy artykułów powszechnego użytku wywołało oczywiście wzrost wymagań ludności co do jakości tych artykułów i ich asortymentu. Dawniej, gdy towarów było mało, kupowano je nie przebierając zbytnio. Obecnie sytuacja zmieniła się radykalnie. Mimo to przemysł i organizacje handlowe częstokroć pracują jeszcze po staremu, niedostatecznie badają zapotrzebowanie ze strony ludności, dostarczają nadal towar „hurtem", źle dobierając asortyment, wysyłając niekiedy do jednego rejonu lub miasta wielkie partie odzieży i obuwia dwóch — trzech fasonów i rozmiarów i trzech — czterech wzorów w zbyt jednostronnym doborze.

Trzeba szybciej podnosić jakość i zwiększać asortyment towarów, które przemysł dostarcza ludności. Potrzeby i interesy konsumenta radzieckiego powinny stać się nakazem dla przemysłu.

Należy dalej rozwijać system, według którego organizacje handlowe z góry dają przemysłowi swe zamówienia, gdyż system ten całkowicie zdał swój egzamin.

Konieczne jest zwiększenie sieci dobrze zaopatrzonych sklepów branżowych, a do kierowania tymi sklepami trzeba stworzyć w większych ośrodkach centrale branżowe na wzór Moskwy i Leningradu.

Należy zająć się poważnie bardziej racjonalnym rozmieszczeniem teryto-

rialnym sklepów i poprawić istniejącą obecnie sytuację. Konieczne jest wreszcie przyspieszenie tempa rozwoju gospodarki magazynowej nie nadążającej dotąd za wzrostem obrotu towarowego.

Trzeba rozbudować jeszcze szerzej sieć stołówek i restauracji oraz znacznie usprawnić pracę przedsiębiorstw żywienia zbiorowego.

Pracownicy handlu muszą podnieść swe kwalifikacje, wiedzieć, jakie są wymagania ludności, i umieć przedkładać klientowi towar, którego on potrzebuje. Hasło Lenina: Uczyć się handlować — zachowuje i dzisiaj swe znaczenie dla pracowników handlu.

Zadania przemysłu terenowego i spółdzielczości wytwórczej, produkujących artykuły masowej konsumpcji, polegają na podniesieniu jakości wyrobów, na obniżeniu kosztów własnych, na przeprowadzeniu w granicach możliwości odpowiedniej specjalizacji oraz na wyposażeniu przedsiębiorstw w urządzenia techniczne i w nowe maszyny.

Natychmiast po zlikwidowaniu najcięższych skutków wojny partia i rząd stworzyły warunki dla zniesienia systemu kartkowego i dla systematycznej obniżki cen artykułów masowego spożycia.

W wyniku realizacji stalinowskiej polityki obniżki cen w ciągu ubiegłych pięciu lat ogólny poziom cen artykułów masowego spożycia w ZSRR uległ zniżce o 50 procent, to jest o połowę. Oznacza to, że dziś konsument radziecki może kupić za 50 rubli tyle towarów, ile kupował 5 lat temu za 100 rubli.

Im bardziej wzrasta produkcja i obniżają się koszty własne, im bardziej wzrasta wydajność pracy, tym większe są możliwości obniżenia cen i podniesienia dobrobytu naszego narodu.

Interesy ludności pracującej pokrywają się z interesami państwa socjalistycznego i w tym tkwi źródło wewnętrznej siły i potęgi naszego społeczeństwa socjalistycznego.

Podczas gdy ceny w ZSRR są systematycznie obniżane, poziom cen w krajach kapitalistycznych wzrasta nieustannie, jak to wynika z następującego porównania oficjalnych danych:

POZIOM CEN NAJWAŻNIEJSZYCH ARTYKUŁÓW SPOŻYWCZYCH W ROKU 1952 W STOSUNKU PROCENTOWYM DO CEN Z KOŃCA 1947 ROKU

Nazwa towarów	ZSRR	USA	Anglia	Francja
Chleb	39	128	190	208
Mięso	42	126	135	188
Masło śmietankowe	37	104	225	192
Mleko	72	118	130	174
Cukier	49	106	233	376

Podczas gdy od końca 1947 roku do roku 1952 cena chleba w Stanach Zjednoczonych wzrosła o 28 procent, w Anglii o 90 procent, a we Francji przeszło dwukrotnie — to w Związku Radzieckim cena chleba w tym okresie spadła 2,5 raza.

Podczas gdy cena mięsa w tym okresie wzrosła w Stanach Zjednoczonych o 26 procent, w Anglii o 35 procent, we Francji o 88 procent — w Związku Radzieckim cena mięsa spadła przeszło dwukrotnie.

W krajach kapitalistycznych panujące monopole w celu zagarnięcia maksymalnych zysków prowadzą politykę podnoszenia cen przy jednoczesnym zamrażaniu płac, podczas gdy w ZSRR stalinowska polityka zapewnia stałe obniżanie cen.

W Anglii, w Stanach Zjednoczonych i w innych krajach kapitalizmu nieustanny wzrost cen prowadzi nieuchronnie do spadku konsumpcji ludności pracującej. Wymownym tego przykładem jest Anglia. Według danych angielskich przeciętna konsumpcja najważniejszych rodzajów artykułów żywnościowych na jednego mieszkańca spadła w roku 1951 w porównaniu z okresem przedwojennym, jak następuje: wyroby mięsne — o 40 procent, masło śmietankowe — o 40 procent, konserwy rybne — o 46 procent, ryż — o 37 procent, cukier — o 16 procent, herbata — o 23 procent itd. Oczywiście, spadek przeciętnej konsumpcji na jednego mieszkańca nie jest dostatecznym wskaźnikiem, ponieważ — jak wiadomo — nie ma przeciętnych mieszkańców, a cały spadek konsumpcji nastąpił kosztem klasy robotniczej. Burżuazja angielska nie stała się biedniejsza — je ona tyle, ile zapragnie.

Wzmagający się wyścig zbrojeń prowadzi do dalszego spadku stopy życiowej angielskiej ludności pracującej. Nie jest rzeczą przypadku, że ani konserwatyści angielscy, ani labourzystowscy demagodzy — poplecznicy amerykańskich imperialistów — nie mogą nawet obiecywać robotnikom angielskim poprawy sytuacji na tym świecie, chociażby w przyszłości. Mogą tylko wraz ze swymi klechami obiecywać rajskie życie na tamtym świecie. *(Śmiech, oklaski).*

Ironia losu sprawiła, że rząd angielski „uczcił" dzień otwarcia naszego Zjazdu nową podwyżką cen artykułów żywnościowych, poczynając od 5 października, co stanowi kolejne uderzenie w poziom życiowy angielskiej ludności pracującej.

Handel zagraniczny Związku Radzieckiego, tak samo jak cała gospodarka narodowa, wkroczył po wojnie w nowy okres rozwoju.

W odróżnieniu od okresu przedwojennego, kiedy nie mieliśmy stałego wzrostu handlu zagranicznego wskutek izolacji Związku Radzieckiego, w warunkach powojennych obroty handlu zagranicznego ZSRR wzrastają z każdym rokiem, co należy tłumaczyć zarówno wzmocnieniem sytuacji międzynarodowej ZSRR i powstaniem nowego rynku światowego, jak i wzrostem naszej potęgi gospodarczej.

Rozmiary handlu zagranicznego Związku Radzieckiego przewyższają obecnie poziom przedwojenny trzykrotnie.

Związek Radziecki również w okresie powojennym przestrzega niezmiennie zasady rozwoju stosunków gospodarczych z krajami kapitalistycznymi na gruncie obopólnych korzyści.

Handel z krajami kapitalizmu po pewnym ożywieniu w pierwszych latach po wojnie skurczył się gwałtownie w wyniku agresywnego kursu polityki Stanów Zjednoczonych. To skurczenie się zostało pokryte z nawiązką dzięki rozwojowi handlu z krajami zaprzyjaźnionymi.

Natomiast kraje kapitalizmu, które pragną rozwijać stosunki handlowe ze Związkiem Radzieckim na gruncie obopólnych korzyści — spotykają się zawsze z poparciem z naszej strony. Wymownym tego przykładem jest nasz handel z Finlandią. Wymiana handlowa między ZSRR a Finlandią była w roku 1951 w cenach porównywalnych dziewięciokrotnie większa niż w roku 1938. Zawarty z Finlandią długoterminowy układ handlowy na lata 1951 — 1955 przewiduje dalsze znaczne zwiększenie wymiany handlowej. Tak np. juz w roku 1953 wymiana handlowa przekroczy prawie dwukrotnie poziom 1951 roku, a więc prawie podwoi się w ciągu dwóch lat.

Jedna z najważniejszych zmian w naszym handlu powojennym polega na tym, że podstawowa masa obrotów towarowych przypada obecnie na handel z krajami obozu demokratycznego. W roku bieżącym udział tych krajów w naszym handlu zagranicznym wyniesie 80 procent.

„Ekonomicznym następstwem istnienia dwóch przeciwstawnych obozów — uczy towarzysz Stalin — stało się to, że rozpadł się jednolity wszechogarniający rynek światowy, wskutek czego mamy teraz dwa równoległe, tak samo przeciwstawne sobie rynki światowe".

Współpraca gospodarcza między krajami obozu demokratycznego, a więc w ramach nowego rynku światowego, rozwija się na trwałych podstawach planowego rozwoju ich gospodarki i uzgadniania w duchu wzajemnej przyjaźni narodowych planów gospodarczych, opiera się na równouprawnieniu wielkich i małych narodów, na wzajemnym poszanowaniu interesów i na wzajemnej pomocy w dziedzinie rozwoju gospodarczego. Nie może tu być mowy o niszczycielskiej konkurencji, ponieważ każdy kraj jest tutaj szczerze zainteresowany w sukcesach innych krajów.

Wymiana handlowa między krajami obozu pokoju i demokracji w okresie od 1948 do 1952 roku wzrosła przeszło trzykrotnie, a jeśli nawet uwzględnić zmniejszenie się wymiany z krajami kapitalistycznymi, handel zagraniczny krajów obozu demokratycznego wzrósł mimo to dwukrotnie.

Rynek obozu demokratycznego dysponuje takimi zasobami, które pozwalają każdemu krajowi znaleźć na nowym rynku światowym wszystko, czego wymaga rozwój gospodarczy; przy tym każdy kraj importuje to, co jest mu potrzebne, a eksportuje towary potrzebne innym krajom, żaden kraj nie narzuca innemu niepotrzebnych mu towarów, jak to się dzieje na rynku kapitalistycznym.

Współpraca między krajami obozu demokratycznego wkroczyła w nowy etap z chwilą zawarcia długoterminowych układów gospodarczych, co stało się możliwe dzięki przejściu krajów demokracji ludowej do planów perspektywicznych. Długoterminowe układy handlowe gwarantują tym krajom otrzymywanie zamówionych z góry na dłuższy okres maszyn, urządzeń technicznych, surowców i innych towarów niezbędnych do ich rozwoju gospodarczego, gwarantują również zbyt ich produkcji, stwarzają jasne perspektywy i pewność dalszego rozwoju gospodarczego.

Szybkie wzmocnienie obozu demokracji i pokoju pod względem politycznym i gospodarczym zawdzięczamy przewidującej polityce towarzysza Stalina i jego codziennej trosce o zacieśnienie przyjaźni między Związkiem Radzieckim i bratnimi narodami krajów obozu demokratycznego. *(Oklaski)*.

Dostawy maszyn i urządzeń technicznych najnowszej konstrukcji ze Związku Radzieckiego do krajów demokracji ludowej są w roku 1952 dziesięciokrotnie wyższe niż w roku 1948.

Związek Radziecki dostarcza krajom demokracji ludowej najdoskonalszych urządzeń, udziela im niezwykle tanio pierwszorzędnej pomocy technicznej oraz bezpłatnie przekazuje im patenty, licencje i dokumentację technologiczną.

Wszystko to pozwoliło krajom demokracji ludowej stworzyć nowe działy produkcji i całe gałęzie przemysłu, wyposażone w nowoczesny sprzęt techniczny, którego nie miały i nie mogłyby mieć w innych warunkach. Weźmy dla przykładu Rumunię, która po rozwinięciu w całej pełni wydobycia ropy naftowej stała się krajem rozwijającego się przemysłu budowy maszyn i już obecnie, dzięki braterskiej pomocy Związku Radzieckiego, sama produkuje prawie cały sprzęt niezbędny do wydobycia ropy i zaczyna produkować skomplikowane aparaty do oczyszczania ropy. Jest to jedyny przykład na świecie, kiedy małe państwo, mające własne złoża ropy naftowej, posiada jednocześnie własną produkcję maszyn dla przemysłu naftowego. Kraje Ameryki Łacińskiej i Środkowego Wschodu, z których monopole angielsko - amerykańskie w sposób grabieżczy wytaczają olbrzymie ilości ropy naftowej, nie mogą o tym nawet marzyć.

Na światowym rynku kapitalistycznym, na skutek pogłębienia się ogólnego kryzysu kapitalizmu, stosunki gospodarcze między krajami znalazły się w stanie daleko posuniętej dezorganizacji. Dezorganizację tę potęguje ekspansywna polityka Stanów Zjednoczonych, dążących do panowania nad światem. Imperializm amerykański prowadzi gorączkową walkę o zagarnięcie rynków zbytu, usiłując przez wzmożony eksport znaleźć ujście dla wewnętrznych sprzeczności swej gospodarki. Ameryka chce dużo sprzedawać i bardzo mało kupować w innych krajach. Widać to choćby z tego, że w okresie powojennym przeciętna roczna wartość eksportu Stanów Zjednoczonych wynosiła 12,5 miliarda dolarów, a importu — 7,3 miliarda dolarów, a więc roczna nadwyżka eksportu amerykańskiego przekraczała 5 miliardów dolarów.

Bezsens gospodarczy takiego handlu ilustruje dobitnie przykład stosunków handlowych Ameryki z Europą zachodnią, do której Amerykanie po wojnie wywożą rocznie towarów za przeszło 4 miliardy, a importują zaledwie za 1 miliard dolarów, zamykając swą granicę przed importem towarów europejskich wysokimi barierami celnymi.

Czyż może rozwijać się handel, jeśli zbyt towarów amerykańskich przekracza czterokrotnie zakupy amerykańskie w Europie zachodniej? — Nie, taki handel prowadzi nieuchronnie do dalszego rozpadania się międzynarodowego rynku kapitalistycznego i do zaostrzenia sprzeczności między krajami świata burżuazyjnego. Taka ekspansja, prowadzona przez Stany Zjednoczone przy użyciu wszelkich środków wojny handlowej, nie wyłączając dumpingu uprawianego na niespotykaną skalę, ma na celu drastyczne ograniczenie interesów Anglii, Francji i innych krajów kapitalistycznych wypieranych przez Amerykanów z rynku światowego, a nawet z własnych kolonii Anglii i Francji.

Wszystkie formy amerykańskiej „pomocy" dla innych krajów są jedynie parawanem, osłaniającym wzmożony rabunek i wyzysk innych narodów.

Powrót na rynek światowy krajów pokonanych — Niemiec zachodnich i Japonii — zaostrza jeszcze bardziej sprzeczności między nimi, z jednej strony, a krajami, które po wojnie zagarnęły ich rynki, z drugiej strony.

Kraje imperialistyczne w warunkach powojennych wzmagają jeszcze bardziej nieekwiwalentną wymianę z krajami zależnymi, zakupując u nich za bezcen surowce i żywność i sprzedając im swe wyroby po słonych cenach. Tak np. Stany Zjednoczone zakupują za bezcen na prawach monopolu miedź w Chile, cynę w Boliwii, ropę naftową w Wenezueli, kawę w Brazylii, kauczuk w krajach Azji; ta polityka amerykańska wywołuje burzliwe protesty w tych krajach i kolejne zmiany posłusznych wobec Amerykanów rządów. Monopole amerykańskie, gospodarujące na przykład w Arabii Saudyjskiej, osiągają na każdej tonie wydobytej ropy naftowej zysk wynoszący przeszło 13 dolarów, co przekracza siedmiokrotnie koszt jej wydobycia. Niemniejsze zyski otrzymują monopole amerykańskie również w innych krajach Środkowego Wschodu, których narody wegetują w nędzy i ciemnocie.

Panujące kraje imperialistyczne, które przekształciły kraje słabo rozwinięte w swą przybudówkę rolniczo-surowcową i w rynek zbytu dla swych zleżałych towarów, dławią gospodarkę tych krajów. W ten sposób wynaturzają się jeszcze bardziej formy międzynarodowego podziału pracy między krajami kapitalistycznymi.

W przeciwieństwie do tego wzrasta i rozwija się na zdrowych podstawach nowy rynek światowy, opierający się na braterskich stosunkach między krajami obozu demokratycznego i na harmonii ich interesów, co zapewnia rozsądny podział pracy między tymi krajami i planowy, nie znający kryzysów rozwój ich gospodarki narodowej, odpowiadający ich zasobom naturalnym i możliwościom gospodarczym.

Towarzysze! Trudno jest ogarnąć wzrokiem i ocenić należycie gigantyczne sukcesy i osiągnięcia, które uzyskał nasz kraj w okresie poprzedzającym XIX Zjazd partii. Wielkość Związku Radzieckiego oraz wspaniały rozwój i wzrastająca potęga obozu pokoju i demokracji napawają radością serca wszystkich postępowych ludzi na świecie.

Sukcesy nasze wyprowadzają z równowagi zaciekłych wrogów ludzkości, prowodyrów monopolistycznego kapitału, którzy przygotowują zbrojną agresję i uciekają się do prowokacji i pogróżek w stosunku do Związku Radzieckiego i całego obozu demokratycznego. Zjazd nasz w sposób dostatecznie jasny i stanowczy stwierdził, że nie boimy się prowokacji i zastraszeń, że walczymy o pokój, że gotowi jesteśmy w pełnym uzbrojeniu stawić czoło wszelkiemu niebezpieczeństwu i udzielić druzgocącej odprawy wszelkim agresorom. *(Oklaski).*

Po XIX Zjeździe partii kraj nasz z jeszcze większym spokojem i z jeszcze większą pewnością będzie kroczył naprzód, do zwycięstwa komunizmu, pod przewodem naszego wodza i nauczyciela, genialnego budowniczego komunizmu, ukochanego towarzysza Stalina. *(Burzliwe oklaski).*

Chwała wielkiemu Stalinowi! *(Burzliwe, długotrwałe oklaski; wszyscy wstają).*

Przemówienie tow. W. Małyszewa

(Moskwa)

Towarzysze! W referacie sprawozdawczym sekretarza Komitetu Centralnego WKP(b) tow. Malenkowa o pracy KC WKP(b) dokonany został bilans ogromnej pracy naszej partii i całego narodu radzieckiego w okresie od XVIII do XIX Zjazdu, ukazane zostały sukcesy osiągnięte we wszystkich dziedzinach gospodarki narodowej oraz nakreślone zostały dalsze zadania, stojące przed organizacjami partyjnymi i gospodarczymi.

Zadania te znalazły konkretne odzwierciedlenie w projekcie dyrektyw XIX Zjazdu partii w sprawie piątego pięcioletniego planu rozwoju ZSRR. Projekt dyrektyw XIX Zjazdu partii w sprawie nowego planu pięcioletniego był szczegółowo dyskutowany w organizacjach partyjnych, wśród szerokich rzesz naszego narodu i spotkał się z całkowitą aprobatą i poparciem towarzyszy — członków partii i bezpartyjnych. Naród radziecki widzi, że nasza Partia Komunistyczna, uzbrojona w znajomość podstawowego ekonomicznego prawa socjalizmu, odkrytego i naukowo uzasadnionego przez towarzysza Stalina, niezłomnie i pewnie wiedzie nasz kraj do zwycięstwa komunizmu.

Wykonanie nowego planu pięcioletniego — a jesteśmy wszyscy przekonani, że i ten plan, podobnie jak poprzedni plan pięcioletni, będzie nie tylko wykonany, ale również przekroczony — uczyni nasz kraj jeszcze potężniejszym i bardziej kwitnącym i będzie jeszcze jednym przekonywającym dowodem wyższości socjalistycznego systemu gospodarki nad kapitalistycznym.

Nowy plan pięcioletni przewiduje szczególnie szybkie tempo rozwoju przemysłu budowy maszyn. Duże doświadczenie, nagromadzone w dotychczasowym okresie rozwoju radzieckiego przemysłu budowy maszyn, daje podstawę do stwierdzenia, że robotnicy radzieckiego przemysłu budowy maszyn wykonają z honorem te nowe zadania naszej partii i rządu.

Dzięki bohaterskim wysiłkom partii i narodu nasz przemysł budowy maszyn w ciągu przedwojennych pięciolatek rozwinął się ogromnie. Całkowicie na nowo stworzone zostały takie gałęzie przemysłu, jak przemysł lotniczy, przemysł budowy obrabiarek, przemysł samochodowy i traktorowy, przemysł budowy maszyn rolniczych, maszyn dla energetyki, dla hutnictwa, maszyn dla zakładów chemicznych oraz inne gałęzie przemysłu budowy maszyn, stojące na poziomie przodującej, nowoczesnej techniki. Radziecki przemysł budowy maszyn już wówczas, w latach przedwojennych, prawie całkowicie zaspokajał zapotrzebowanie przemysłu, transportu

i rolnictwa na maszyny i sprzęt techniczny oraz zapewnił przekształcenie naszego kraju z kraju zacofanego, rolniczego, w potężne mocarstwo przemysłowe.

Wielka Wojna Narodowa wywołała konieczność gruntownej przebudowy wszystkich gałęzi przemysłu, zwłaszcza zakładów przemysłu budowy maszyn oraz konieczność podporządkowania ich pracy potrzebom frontu. Stworzony w latach pięciolatek stalinowskich krajowy przemysł budowy maszyn zapewnił w okresie wojny całkowite i systematyczne zaopatrywanie Armii Radzieckiej we wszelkie rodzaje uzbrojenia i sprzętu wojennego.

Nasz przemysł budowy maszyn zdobył w czasie wojny ogromne i cenne doświadczenie w zakresie organizacji nowoczesnej, masowej i wielkoseryjnej produkcji, znacznie rozszerzył swą bazę produkcyjną, opanował nowe, wysokowydajne procesy technologiczne i wzbogacił się o liczne kadry wykwalifikowanych robotników, inżynierów i techników. Te sukcesy przemysłu budowy maszyn zapewniły mu w okresie powojennym jeszcze szybsze tempo rozwoju. Dla powojennego rozwoju przemysłu budowy maszyn charakterystyczne jest nie tylko szybkie tempo wzrostu, lecz również fakt, że temu wzrostowi produkcji nieustannie towarzyszyły poważne przemiany jakościowe.

W zakładach przemysłu budowy maszyn szeroko rozpowszechnione zostały wysoko wydajne metody produkcji i przodujące procesy technologiczne: potokowe i automatyczne linie obróbki części, automatyczne i półautomatyczne spawanie, szybkościowe metody skrawania metali, sztancowanie części zamiast kucia wolnego, hartowanie części prądem o wysokiej częstotliwości, maszynowe formowanie i wiele innych.

Gospodarka narodowa wymagała od pracowników przemysłu budowy maszyn — maszyn nowych, bardziej wydajnych, bardziej oszczędnych i pewnych, potężniejszych i jednocześnie tańszych. Czyniąc zadość tym postulatom pracownicy przemysłu budowy maszyn rozwinęli w nieznanej dotychczas skali budownictwo nowych, nowoczesnych maszyn i wszelakiego rodzaju urządzeń oraz opanowywali ich produkcję.

W okresie powojennym nasze zakłady budowy maszyn corocznie budowały i opanowywały produkcję około 500—550 typów nowych wysokowydajnych maszyn, co umożliwiło prawie całkowite odnowienie nomenklatury produkowanego sprzętu technicznego i zaniechanie produkcji maszyn przestarzałych i małowydajnych. Fabryki obrabiarek opanowały produkcję przeszło 340 nowych typów obrabiarek do skrawania metali typu ogólnego i ponad tysiąc typów obrabiarek specjalnych i agregatowych. Produkcja wielkich i ciężkich obrabiarek w roku 1951 w porównaniu z przedwojennym rokiem 1940 zwiększyła się 8,1 raza, produkcja zaś obrabiarek wysokoprecyzyjnych — kilkadziesiąt razy. Nowe obrabiarki do skrawania metali wyprodukowane w okresie powojennym odznaczają się zwiększoną mocą i wielkimi szybkościami, zastosowaniem automatyzacji, co zapewnia zwiększenie wydajności pracy na tych obrabiarkach o 1,5 — 2 razy w porównaniu z okresem przedwojennym.

Przemysł samochodowy i traktorowy przeszedł prawie całkowicie na produkcję nowych typów samochodów osobowych i ciężarowych oraz nowych, bardziej ekonomicznych traktorów dieslowych. Ładowność samochodów ciężarowych zwiększyła się 2,7 raza, a zużycie paliwa na tono-kilometr

zmniejszyło się prawie o 40 procent w porównaniu z samochodami, które produkowano w roku 1940. Używając tańszego paliwa dieslowego, silniki nowych traktorów zużywają na jednego konia mechanicznego na godzinę o 30—35 procent paliwa mniej niż traktory starych konstrukcji.

Podczas gdy w roku 1940 przemysł nasz produkował 84 typy maszyn i narzędzi rolniczych, to w roku 1950 nomenklatura produkcji maszyn rolniczych obejmowała już 222 nazwy. W ciągu lat powojennych dostarczono rolnictwu przeszło pięć milionów maszyn i sprzętu rolniczego. Udoskonalano również technikę maszyn rolniczych. Stworzono dziesiątki typów nowych wysokowydajnych skomplikowanych maszyn rolniczych: samobieżne kombajny zbożowe, samobieżne kosiarki, maszyny do sprzętu bawełny, kombajny do sprzętu lnu, buraka cukrowego, kukurydzy, ziemniaków i wiele innych.

W roku 1951 produkcja turbin parowych w porównaniu z rokiem 1940 zwiększyła się 2,9 raza, produkcja urządzeń elektrycznych — 3,6 raza, produkcja aparatury naftowej wzrosła prawie pięciokrotnie.

Nasz przemysł budowy maszyn dokonał szczególnie wielkiej pracy w dziedzinie budowy i opanowania produkcji maszyn dla mechanizacji robót ciężkich i pracochłonnych. W latach czwartej pięciolatki zbudowano ponad 220 nowych, podstawowych typów maszyn do mechanizacji pracy i opanowano ich seryjną produkcję. Są wśród nich tak wspaniałe osiągnięcia techniki radzieckiej, jak np. krocząca koparka zakładów „Uralmasz" z czerpakiem o pojemności 14 metrów sześciennych, wagi około 1 250 ton. Koparka ta może wydobyć i przenieść bez zastosowania transportu ponad 2,5 miliona metrów sześciennych ziemi rocznie, zastępując w ten sposób ciężką pracę fizyczną 7 tysięcy robotników. Załoga Zakładów Uralskich zakończyła w chwili obecnej budowę ósmej z kolei koparki o takiej mocy. Praca tych koparek zapewni wydobycie i przemieszczenie przeszło 20 milionów metrów sześciennych ziemi rocznie.

Niemniej godnym uwagi osiągnięciem techniki radzieckiej jest stworzenie maszyn dla mechanizacji najcięższych operacji w przemyśle węglowym. Mam na myśli opanowanie całego szeregu typów kombajnów węglowych do podcinania, odbijania i ładowania węgla oraz wysokowydajnych maszyn do ładowania węgla i skał.

Produkcja maszyn do mechanizacji pracy wzrosła w latach powojennych dosłownie kilkadziesiąt razy w porównaniu z rokiem 1940. W samym tylko roku 1951 wyprodukowano samochodów-wywrotek — 5,8 raza więcej, dźwigów samochodowych — 4,2 raza więcej, koparek zaś o 21 procent więcej niż w ciągu trzech pięciolatek przedwojennych razem wziętych. Wszystko to pozwoliło poważnie pchnąć naprzód sprawę mechanizacji i przystąpić do rozwiązania zadania zakończenia w zasadzie mechanizacji ciężkich i pracochłonnych robót w przemyśle, budownictwie, rolnictwie i transporcie.

Stworzywszy całą serję nowoczesnych, potężnych maszyn do mechanizacji wielkiego budownictwa i zorganizowawszy w krótkim czasie produkcję seryjną tych maszyn, pracownicy przemysłu budowy maszyn pomogli wprowadzić prawie całkowitą mechanizację prac na budowie tak gigantycznego obiektu, jak Kanał Wołga - Don im. W. I. Lenina i zakończyć budowę tego obiektu w szczególnie krótkim czasie; technika światowa nie potrafiła dotąd wykonywać tak olbrzymich prac w takich terminach.

Pracownicy przemysłu budowy maszyn mogą dziś zakomunikować towarzyszowi Stalinowi, że potrafią zbudować wszelkie maszyny, potrzebne gospodarce narodowej, w krótkim czasie opanować ich seryjną produkcję i zaspokoić zapotrzebowanie naszego kraju na te maszyny. *(Oklaski).*

Osiągnięto również pewne — co prawda, pierwsze dopiero — sukcesy w dziedzinie automatyzacji różnorodnych procesów produkcyjnych. Zbudowano i uruchomiono 39 automatycznych linii obrabiarek do produkcji części samochodów, traktorów, maszyn rolniczych i innych wyrobów. Zbudowana została i już funkcjonuje zautomatyzowana fabryka tłoków do silników samochodowych, w której wszystkie procesy począwszy od podania surowca do pieca elektrycznego i kończąc na opakowaniu gotowej produkcji są całkowicie zautomatyzowane. Fabrykę obsługuje kilku zaledwie robotników. Koszt własny tłoków produkowanych przez zautomatyzowaną fabrykę jest znacznie niższy od kosztu własnego tłoków produkowanych przy zastosowaniu zwykłej technologii. Wydajność pracy zwiększyła się przeszło pięciokrotnie w porównaniu z produkcją niezautomatyzowaną. Fabryki takie stanowią prototyp techniki przyszłego społeczeństwa komunistycznego.

Najszersze zastosowanie znalazła automatyzacja w produkcji hutniczej i w kierowaniu elektrowniami wodnymi. Całkowicie prawie zautomatyzowano kierowanie procesem cieplnym w piecach hutniczych i martenowskich. Dało to hutnikom możność znacznego zwiększenia współczynnika wykorzystania objętości użytkowej pieców hutniczych oraz zwiększenia wytopu stali z metra kwadratowego trzonu pieców martenowskich. W wyniku automatyzacji znacznie wzrosła szybkość walcowania i wydajność wielu walcarek.

Jednakowoż w dziedzinie automatyzacji poczyniono dopiero pierwsze kroki. Pracę tę trzeba wszechstronnie rozwijać i posuwać naprzód. Pracownicy przemysłu budowy maszyn nie powinni zadowalać się osiągniętymi sukcesami. Towarzysz Stalin uczy nas,

> „że technika nie może stać w miejscu, musi się ona wciąż doskonalić, że dawna technika musi być wycofywana z użytku i zastępowana przez nową, a nowa przez najnowszą".

To wskazanie towarzysza Stalina odnosi się przede wszystkim do pracowników przemysłu budowy maszyn, przemysł bowiem budowy maszyn stanowi podstawę postępu technicznego we wszystkich dziedzinach gospodarki narodowej i swoim rozwojem decyduje o poziomie techniki i technologii produkcji nie tylko we własnych zakładach, lecz również w innych gałęziach przemysłu, w budownictwie, rolnictwie i transporcie.

Jednym z głównych zadań nowego planu pięcioletniego jest zakończenie w zasadzie mechanizacji robót ciężkich i pracochłonnych w przemyśle i budownictwie, mechanizacja podstawowych robót polnych w kołchozach i kompleksowa mechanizacja wszystkich najbardziej pracochłonnych robót w sowchozach. Wykonanie tego ważnego zadania będzie wymagało od pracowników przemysłu budowy maszyn stworzenia setek nowych typów maszyn dla mechanizacji nie tylko poszczególnych pracochłonnych operacji i ciężkich prac, lecz również maszyn, mechanizujących cały proces

technologiczny, zapewniający nieprzerwany tok produkcji i masowe przejście do mechanizacji kompleksowej.

Dla pomyślnego budownictwa takich gigantycznych budowli, jak np. nadwołżańskie elektrownie wodne, należy stworzyć jeszcze potężniejsze koparki i pompy ziemne. Konstruktorzy radzieccy pracują już nad stworzeniem koparki z czerpakiem o pojemności 20 metrów sześciennych i wysięgnikiem o długości 65 m. Taka koparka potrafi w ciągu minuty jednym obrotem wysięgnika przenieść około 35 ton ziemi na odległość przeszło 100 m.

Innym ważnym zadaniem, wobec którego stoją pracownicy przemysłu budowy maszyn, jest zapewnienie niezbędnego sprzętu technicznego dla coraz bardziej rozwijającej się automatyzacji procesów produkcyjnych w wielu dziedzinach gospodarki narodowej. W samych zakładach przemysłu budowy maszyn należy znacznie szerzej stosować automatyzację, trzeba je wyposażyć w więcej linii automatycznych i śmielej kroczyć po drodze budowania zautomatyzowanych zakładów dla produkcji takich wyrobów masowego zastosowania, jak np. łożyska kulkowe, części samochodów, traktorów i maszyn rolniczych.

Jednocześnie z automatyzacją procesów produkcyjnych pracownicy przemysłu budowy maszyn powinni znacznie zwiększyć produkcję maszyn i sprzętu technicznego ze sterowaniem automatycznym, półautomatycznym i sterowaniem zdalnym. Dla rozwiązania zadania automatyzacji produkcji niezbędne jest poważne zwiększenie produkcji wysokiej jakości przyrządów i urządzeń kontroli automatycznej i sterowania automatycznego, wyrobów elektroniki i telemechaniki, niezbędne jest wychowanie nowych kadr wykwalifikowanych konstruktorów, technologów i robotników.

Dalsza mechanizacja i automatyzacja produkcji stosowana na szeroką skalę umożliwi pomyślne wykonanie zadań nowego planu pięcioletniego w zakresie podniesienia wydajności pracy i przyczyni się do naszego marszu naprzód po drodze wskazanej przez towarzysza Stalina, prowadzącej do zniesienia istotnej różnicy między pracą umysłową a fizyczną.

Mimo iż pracownicy przemysłu budowy maszyn osiągnęli pewne sukcesy w produkcji sprzętu hutniczego i energetycznego, sprzętu dla przemysłu naftowego, w produkcji obrabiarek i pras, to jednak produkcja tego rodzaju sprzętu wciąż jeszcze pozostaje w tyle, nie zaspokaja rosnących potrzeb gospodarki narodowej. Pracownicy przemysłu budowy maszyn powinni zlikwidować w nowej pięciolatce to pozostawanie w tyle i osiągnąć znaczne zwiększenie produkcji wymienionego sprzętu.

W celu wykonania zadań, przewidzianych w projekcie dyrektyw w sprawie pięcioletniego planu rozwoju ZSRR, pracownicy przemysłu budowy maszyn powinni znacznie ulepszyć swą pracę i w całej pełni wykorzystać istniejące w zakładach wielkie rezerwy. Przede wszystkim pracownicy przemysłu budowy maszyn powinni usunąć wskazane przez tow. Malenkowa w referacie sprawozdawczym KC WKP(b) poważne braki w pracy przemysłu, braki, które w całej rozciągłości dotyczą również pracy przedsiębiorstw przemysłu budowy maszyn, powinni też uwzględnić uwagi krytyczne i propozycje delegatów Zjazdu na temat usprawnienia pracy zakładów budowy maszyn.

W chwili obecnej urządzenia zakładów budowy maszyn są przeciętnie wykorzystywane tylko w 30 — 40 procentach czasu kalendarzowego, tzn. pracują w przybliżeniu w ciągu półtorej zmiany. Usprawnienie wykorzystania urządzeń umożliwi zwiększenie produkcji szeregu gałęzi przemysłu budowy maszyn bez budowania nowych oddziałów i fabryk. W wielu zakładach budowy maszyn technologia produkcji jest jeszcze na niskim poziomie. Dotyczy to zwłaszcza odlewni i kuźni, gdzie wciąż jeszcze przeważa praca ręczna i w słabym stopniu wprowadza się wysokowydajne procesy technologiczne. Rola technologów jest w wielu zakładach budowy maszyn pomniejszana, a kadry technologów w wielu wypadkach rekrutują się spośród ludzi mało wykwalifikowanych, niezdolnych do tworzenia nowych rzeczy i do posuwania naprzód techniki produkcji. Tymczasem doświadczenie przodujących zakładów dowodzi, że droga doskonalenia technologii jest najpewniejszą i najtańszą drogą, prowadzącą do zwiększenia produkcji i polepszenia jej jakości.

W przedsiębiorstwach, w których pracuje się nad doskonaleniem technologii i wprowadzaniem przodujących metod produkcji, osiągnięto wielkie sukcesy w dziedzinie podniesienia wydajności pracy, obniżenia pracochłonności oraz własnych kosztów produkcji.

Wielkie zadania stoją również przed konstruktorami maszyn w dziedzinie stworzenia nowych typów maszyn, mechanizmów, urządzeń, przyrządów, znacznego zwiększenia ich trwałości w eksploatacji, zmniejszenia wagi, uczynienia bardziej ekonomicznymi w eksploatacji i znacznego ich potanienia.

W referacie sprawozdawczym KC WKP(b) tow. Malenkow zaznaczył, że przedsiębiorstwa budowy maszyn częstokroć oddają do produkcji maszyny niedostatecznie opracowane pod względem konstrukcyjnym i nie odpowiadające warunkom eksploatacji. Tego rodzaju wypadki zdarzają się, ponieważ nasze kadry konstruktorów przy tworzeniu nowych maszyn nie zawsze wykorzystują ostatnie osiągnięcia nauki i techniki, nie studiują dokładnie doświadczeń w zakresie stosowania maszyn i mechanizmów, a kierownicy ministerstw i przedsiębiorstw w szeregu wypadków okazują zbytnią pochopność, zezwalają na seryjną produkcję nowych maszyn bez uprzedniego wszechstronnego sprawdzenia ich, wypróbowania i tym samym wyrządzają szkodę interesom państwa. Te błędy mogą i powinny być zlikwidowane w jak najkrótszym czasie. Mamy wszelkie możliwości, by stworzyć maszyny tylko najwyższej jakości, które całkowicie zaspokoją wysokie wymagania gospodarki narodowej. Potwierdzeniem tego jest fakt wyprodukowania przez nasz przemysł w ciągu ostatnich lat wielkiej ilości wysokojakościowych maszyn i mechanizmów.

Towarzysze! Naród radziecki zajęty jest pokojową pracą i nie chce wojny. Nowy pięcioletni plan świadczy w sposób przekonywający o pokojowych dążeniach naszego narodu. Ale wiemy dobrze, że prowodyrzy imperialistycznego amerykańsko - angielskiego agresywnego bloku przygotowują się do nowej wojny i poprzez rozpętywanie wojny chcą znaleźć wyjście z wewnętrznych i zewnętrznych sprzeczności.

Radzieccy pracownicy przemysłu budowy maszyn zajęci są pokojową, twórczą pracą. Ale jeśli bandyci imperialistyczni narzucą nam wojnę, to na pierwsze wezwanie towarzysza Stalina i rządu radzieckiego nasi bu-

downiczowie maszyn będą gotowi przestawić swą pokojową produkcję i w krótkim czasie rozwinąć masową produkcję wszelkiego rodzaju pierwszorzędnego uzbrojenia i sprzętu wojennego w ilości wystarczającej dla pełnego wyposażenia naszej Armii Radzieckiej i Marynarki Wojennej. *(Oklaski).*

Towarzysze! My, wszyscy w naszym kraju i wszyscy postępowi ludzie w innych krajach świata, jesteśmy pod wrażeniem nowej, wspaniałej pracy towarzysza Stalina „Ekonomiczne problemy socjalizmu w ZSRR" oraz referatu sprawozdawczego Komitetu Centralnego WKP(b), wygłoszonego na XIX Zjeździe partii. Towarzysz Stalin oświetlił naszą drogę na bardzo długi okres czasu, natchnął jeszcze bardziej masy pracujące całego świata do walki o pokój, demokrację i socjalizm.

Olbrzymie masy ludzi na całym świecie widzą i uznają w towarzyszu Stalinie swego wodza i nauczyciela. Słów towarzysza Stalina słuchają wszyscy uczciwi ludzie na całej kuli ziemskiej. Za towarzyszem Stalinem idą setki milionów ludzi, wyrażając mu swą gorącą miłość i przywiązanie. Pod kierownictwem wielkiego wodza, towarzysza Stalina, naród nasz i masy pracujące wszystkich krajów odniosą nowe, chlubne zwycięstwa. *(Oklaski).*

Przemówienie tow. M. Susłowa

Towarzysze! Szlak przebyty przez naszą partię w okresie między XVIII a XIX Zjazdem pełen był wydarzeń o znaczeniu epokowym, na skalę światową, wydarzeń, które rozstrzygały o losach radzieckiej socjalistycznej ojczyzny.

Partia Lenina-Stalina zwycięsko przebyła tę drogę, wpisała nowe złote karty do kroniki swych dziejów, dziejów Kraju Rad i całej historii ludzkości dzięki słuszności swej polityki, dzięki temu, że naszą partię i cały naród radziecki z nieugiętą wolą i najwyższą mądrością wiedzie naprzód szlakiem leninowskim geniusz ludzkości, ukochany wódz i nauczyciel, towarzysz Stalin. *(Długotrwałe oklaski).*

XIX Zjazd WKP(b) i nowa genialna praca towarzysza Stalina „Ekonomiczne problemy socjalizmu w ZSRR" otwierają wspaniałe perspektywy zwycięskiego marszu naszego kraju do komunizmu i ponownie ukazują całemu światu niewyczerpaną siłę i potęgę radzieckiego socjalistycznego ustroju społecznego, jego bezsprzeczną wyższość nad kapitalistycznym ustrojem społecznym.

Piąty plan pięcioletni wyznacza nowy potężny etap rozwoju gospodarki narodowej ZSRR i stanie się nowym etapem w tworzeniu materialno-technicznej bazy komunizmu. Plan przewiduje również wielkie i odpowiedzialne zadania w dziedzinie rozwoju kultury socjalistycznej, czemu właśnie pragnę poświęcić swe przemówienie.

W. Lenin i J. Stalin uczą, że jednym z głównych warunków pełnego zwycięstwa komunizmu jest potężne podniesienie poziomu kulturalnego i świadomości politycznej wszystkich ludzi radzieckich, komunistyczne wychowanie ludu pracującego. Już w 1906 r. w swej znakomitej pracy „Anarchizm czy socjalizm?" towarzysz Stalin wskazywał, że przyszłe społeczeństwo

> „zakłada istnienie rozwiniętych w dostatecznej mierze sił wytwórczych i socjalistycznej świadomości ludzi".

W nowym klasycznym dziele „Ekonomiczne problemy socjalizmu w ZSRR" towarzysz Stalin dał wszechstronną i sięgającą niezwykle głęboko analizę najważniejszych problemów ekonomii politycznej, a przede wszystkim problemów związanych ze stopniowym przejściem społeczeństwa radzieckiego od socjalizmu do komunizmu. Snop światła nauki marksistowsko - leninowskiej rzucił towarzysz Stalin na drogi i metody zbudowania komunizmu, okazując w ten sposób gigantyczną pomoc naszej partii, wszystkim budowniczym społeczeństwa komunistycznego, całemu międzynarodowemu ruchowi robotniczemu. *(Oklaski).*

W pracy tej nasz wielki wódz i nauczyciel podkreślił raz jeszcze, że jednym z wstępnych warunków przygotowania przejścia do komunizmu jest

„osiągnąć taki poziom kulturalny społeczeństwa, który zapewniłby wszystkim członkom społeczeństwa wszechstronny rozwój ich zdolności fizycznych i umysłowych, ażeby członkowie społeczeństwa mieli możność uzyskania takiego wykształcenia, które mogłoby uczynić z nich aktywnych działaczy rozwoju społecznego, ażeby mieli oni możność swobodnego wyboru zawodu, a nie byli przykuci na całe życie, wskutek istniejącego podziału pracy, do jakiegoś jednego zawodu".

Oto dlaczego Komitet Centralny partii, towarzysz Stalin poświęcają taką wyjątkową uwagę ideologicznej pracy partii, wytrwale walczą o podniesienie ze wszech miar sprawy komunistycznego wychowania narodu radzieckiego.

Wychowanie komunistyczne ma na celu uczynić cały lud pracujący, a przede wszystkim młodzież naszego kraju, ludźmi głęboko kulturalnymi i wykształconymi, fizycznie zahartowanymi i wytrwałymi, nie obawiającymi się trudności i przeszkód, wychować ich w duchu socjalistycznego stosunku do pracy i własności społecznej, w duchu płomiennego patriotyzmu radzieckiego i proletariackiego internacjonalizmu, w duchu bezgranicznego oddania wielkiej sprawie komunizmu. Komunistyczne wychowanie mas pracujących stanowi doniosły środek w walce o wysoką wydajność pracy, o wzmocnienie socjalistycznej dyscypliny pracy, o umocnienie i rozwój własności społecznej, o dalszy wzrost potęgi państwa radzieckiego.

Budownictwo komunizmu odbywa się u nas nie w formie płynnego, „bezkonfliktowego" posuwania się naprzód, nie dokonuje się ono bez trudności i bez walki. Głęboko błędna i obca marksizmowi - leninizmowi jest tak zwana teoria „bezkonfliktowości", która w pewnej mierze rozpowszechniła się wśród działaczy literatury i sztuki, wyrządziła uszczerbek naszej literaturze i sztuce, odciągnęła ich działaczy od aktywnej walki przeciw przeżytkom i wpływowi ideologii burżuazyjnej, przeciw wszystkiemu, co stare, obumarłe, przeszkadzające ludziom radzieckim w marszu naprzód do komunizmu.

Przede wszystkim nie możemy zapominać o otoczeniu kapitalistycznym, na czele którego stoją obecnie najbardziej reakcyjne koła imperialistyczne USA i Anglii, prowadzące przygotowanie — w tym również przygotowanie ideologiczne — do nowej wojny światowej, wykorzystujące wszystkie środki burżuazyjnej kultury i ideologii w celu otumanienia szerokich mas w swych krajach i zatruwania świadomości poszczególnych mniej odpornych elementów naszego społeczeństwa jadem najnikczemniejszego i najbardziej perfidnego kłamstwa i oszczerstwa.

Ruch naszego społeczeństwa naprzód odbywa się nie gładko, lecz w walce nowego z wciąż jeszcze licznymi i trwającymi przy życiu pozostałościami przeszłości, starymi, szkodliwymi, a niekiedy odrażającymi przyzwyczajeniami i nawykami, odziedziczonymi po ustroju burżuazyjnym. Towarzysz Stalin uczy:

„Zawsze coś u nas obumiera w życiu. Ale to, co obumiera, nie chce zwyczajnie umierać, lecz walczy o swoje istnienie, broni swej przeżytej sprawy.

Zawsze rodzi się u nas coś nowego w życiu. Ale to, co się rodzi, nie rodzi się zwyczajnie, lecz piszczy, krzyczy, broniąc swego prawa do istnienia.

Walka między starym a nowym, między tym, co umiera, a tym, co się rodzi — oto podstawa naszego rozwoju".

Oto dlaczego cała ideologiczna praca partii, jej działalność w dziedzinie komunistycznego wychowania mas, kształtowania nowych, wysokich walorów moralnych i duchowych naszych ludzi, jako członków społeczeństwa komunistycznego, nie może być abstrakcyjna, ograniczona do „szerzenia oświaty". Musi ona również nadal służyć nieprzejednanej walce z reakcyjną ideologią burżuazyjną i jej penetracją do naszej nauki, literatury i sztuki, zmierzać do przezwyciężania i wypleniania przeżytków kapitalizmu w świadomości ludzi, do wzmożenia bolszewickiego nieprzejednania wobec wszelkiego rodzaju wypaczeń ideologicznych.

Budownictwo kultury socjalistycznej i komunistyczne wychowanie mas pracujących są ofensywą przeciwko reakcyjnej ideologii burżuazyjnej, przeciwko próżniakom i przywłaszczycielom własności społecznej, przeciwko biurokratom i naruszycielom dyscypliny państwowej, przeciwko osobom płaszczącym się przed reakcyjną kulturą burżuazyjną oraz kapitalistycznym stylem życia, przeciwko nacjonalistycznym i kosmopolitycznym wypaczeniom, wrogim radzieckiej ideologii i przyjaźni między narodami, przeciwko apolityczności i bezideowości w literaturze, sztuce i nauce.

Potężną dźwignią budownictwa kultury socjalistycznej i komunistycznego wychowania mas pracujących jest oświata.

Partia i Państwo Radzieckie nieustannie dbają o oświatę szerokich mas ludowych, o opanowanie przez nie wszystkich osiągnięć kultury. W tej ważnej sprawie osiągnięto sukcesy o historycznym znaczeniu. Już w okresie XVIII Zjazdu partii kraj nasz dokonał prawdziwej rewolucji kulturalnej. Towarzysz Stalin w swym referacie na XVIII Zjeździe WKP(b) nakreślił nowe historyczne zadanie — uczynić wszystkich robotników i wszystkich chłopów ludźmi kulturalnymi i wykształconymi.

Zadanie to wciela się owocnie i wytrwale w życie. Wprowadzono i realizuje się powszechne siedmioklasowe nauczanie, znacznie rozszerzono ogólne i specjalne nauczanie średnie. Wielkie sukcesy osiągnięto w dziedzinie rozszerzenia i podniesienia poziomu studiów wyższych. Liczba studiujących na wyższych uczelniach osiągnęła w 1952 roku 1 mil. 400 tys. osób, o 73 procent więcej niż przed wojną.

Żadne państwo kapitalistyczne nie zna i nie może znać takiego rozmachu oświaty. Klasom panującym potrzebne są ciemnota i ignorancja ludzi pracy po to, ażeby utrzymywać ich w posłuszeństwie i wyciskać maksymalne zyski w drodze nieubłaganego wyzysku. Głęboki kryzys przeżywa szkoła powszechna w Stanach Zjednoczonych Ameryki. W kraju tym jest przeszło 10 milionów analfabetów; około jedna trzecia część dzieci w wieku szkolnym nie uczy się. Co się tyczy średniego, a szczególnie wyższego wykształcenia, to jest ono monopolem klas rządzących i niedostępne jest dla dzieci ludzi pracy.

Podczas gdy Państwo Radzieckie rokrocznie asygnuje olbrzymie środki na rozwój oświaty ludowej, to rząd Stanów Zjednoczonych Ameryki przy katastrofalnym stanie oświaty asygnuje na te cele mniej niż 1 procent funduszów budżetowych. Równocześnie na wydatki wojskowe związane

z przygotowaniem nowej wojny asygnuje się w roku bieżącym 74 procent budżetu. Jeden procent na oświatę, a 74 procent na wydatki wojskowe! Cyfry te dobitnie wskazują, dokąd zmierza antyludowa polityka kół rządzących USA.

W oparciu o osiągnięte sukcesy w rozwoju szkolnictwa powszechnego w naszym kraju oraz uwzględniając, że żywotną potrzebą społeczeństwa radzieckiego jest dalsze podniesienie poziomu kulturalno - technicznego ludzi pracy, dyrektywy XIX Zjazdu partii w sprawie piątego planu pięcioletniego szkolnictwa powszechnego stawiają nowe zadania o olbrzymim znaczeniu.

Projekt dyrektyw XIX Zjazdu partii poleca „zakończyć do końca pięciolatki przejście z systemu nauczania siedmioletniego do powszechnego nauczania średniego (dziesięciolatka) w stolicach republik, w miastach wydzielonych, w miastach obwodowych, krajowych i wielkich ośrodkach przemysłowych. Przygotować warunki dla pełnej realizacji w następnej pięciolatce powszechnego nauczania średniego (dziesięciolatka) w pozostałych miastach i ośrodkach wiejskich".

W ten sposób wysuwa się zadanie przejścia w ciągu bieżącej i następnej pięciolatki do powszechnego obowiązkowego nauczania dziesięcioletniego.

Trudno przecenić znaczenie, wielkość tego zadania, któremu może sprostać tylko państwo socjalistyczne. Samo nakreślenie podobnego zadania możliwe jest tylko w społeczeństwie, w którym gospodarzem jest lud, gdzie troska o lud, o podniesienie jego poziomu kulturalnego i materialnego jest niezłomnym prawem. Zapewnienie całemu młodemu pokoleniu naszego kraju możliwości osiągnięcia wykształcenia średniego oznacza doniosły etap w rozwiązaniu nakreślonego przez towarzysza Stalina historycznego zadania — uczynić wszystkich ludzi pracy kulturalnymi i wykształconymi. Oznacza to również wielki krok w kierunku likwidacji istotnych różnic między pracą umysłową a fizyczną.

Realizacja powszechnego obowiązkowego nauczania dziesięcioletniego wywrze olbrzymi wpływ również na przyśpieszenie rozwoju gospodarki narodowej, szeregi bowiem klasy robotniczej będą uzupełniane coraz bardziej kulturalnymi i wykształconymi ludźmi, zdolnymi szybko i najbardziej efektywnie wykorzystywać i rozwijać najnowszą technikę.

W nowej pięciolatce z inicjatywy towarzysza Stalina nakreślono również drugie wielkie zadanie w dziedzinie oświaty. Polega ono na tym, ażeby przystąpić do realizacji politechnicznego nauczania w szkole średniej i zrealizować poczynania niezbędne dla przejścia do powszechnego nauczania politechnicznego.

W nowej pięciolatce rozwinie się nadal wyższe i średnie szkolnictwo specjalne. Dla szkolenia mas pracujących bez przerywania ich działalności zawodowej rozszerza się sieć korespondencyjnych i wieczorowych wyższych i średnich specjalnych uczelni oraz szkół ogólnokształcących.

Wykonanie olbrzymich zadań piątej pięciolatki w dziedzinie oświaty będzie wymagało znacznego polepszenia działalności Ministerstwa Oświaty, Ministerstwa Szkolnictwa Wyższego i poważnej pracy terenowych partyjnych i radzieckich organów w zakresie budowy nowych gmachów szkolnych, przygotowania i przeszkolenia kadr nauczycielskich, podniesienia jakości nauczania i wychowywania uczących się oraz w zakresie wszechstronnego przygotowania i przeprowadzenia zarządzeń mających na celu wprowadzenie nauczania politechnicznego.

Nowy etap w rozwoju oświaty, jaki otwiera piąty plan pięcioletni, doprowadzi do dalszego ogromnego wzrostu poziomu kulturalnego mas ludowych i będzie trwałą podstawą dla jeszcze potężniejszego rozkwitu nauki, techniki, literatury i sztuki w naszym kraju.

Towarzysze! W realizacji zadań postawionych przez naszą partię w dziedzinie budownictwa kulturalnego i wychowania komunistycznego ludzi radzieckich, w dziele organizowania i zmobilizowania ich do wykonania zadań gospodarczo - politycznych, stojących przed krajem, wielkie znaczenie posiada prasa, gazety, czasopisma, książki.

Naród radziecki lubi swą prasę — istnieje u nas olbrzymi popyt na prasę. Nasza prasa wyrosła na potężną siłę, aktywnie pomagającą budownictwu komunizmu. W olbrzymich nakładach, w dziesiątkach języków narodów naszego kraju wydaje się książki i czasopisma. Co się tyczy gazet, to nakład samej tylko „Prawdy" znacznie przekracza nakłady wszystkich gazet wydawanych w Rosji w 1913 r.

Piąta pięciolatka przewiduje wielki rozwój naszej prasy. Stawia ona nowe wymagania organizacjom wydawniczym oraz przemysłowi poligraficznemu i papierniczemu.

Od pracowników wydawnictw wymaga się znacznego polepszenia pracy wydawniczej, podniesienia odpowiedzialności za ideologiczną treść i poligraficzne wykonanie wydawanych książek, uniemożliwienia wydawania ideowo błędnych i tandetnych książek, co niestety jest jeszcze zjawiskiem dość częstym.

Należy podjąć również kroki, aby bezwarunkowo zapewnić przewidziane w planie rozszerzenie poligraficznej bazy naszej prasy, wyposażenie jej w nowoczesne, wysoce wydajne urządzenia i zaspokojenie zapotrzebowania wydawnictw na papier.

Odpowiedzialne zadania stojące przed partią stanowczo wymagają od wszystkich organizacji partyjnych podniesienia poziomu ich pracy ideowo-politycznej i usunięcia poważnych niedociągnięć wciąż jeszcze istniejących w tej dziedzinie i wyczerpująco zanalizowanych w referacie sprawozdawczym tow. Malenkowa.

W centrum uwagi całej ideowo-politycznej pracy organizacji partyjnych powinny znaleźć się historyczne uchwały XIX Zjazdu partii, wybitna praca J. Stalina „Ekonomiczne problemy socjalizmu w ZSRR" mobilizacja mas pracujących do wykonania i przekroczenia nowego planu pięcioletniego.

Głównym warunkiem podniesienia poziomu pracy ideologicznej organizacji partyjnych i pomyślnego rozwiązania wszystkich zadań stojących przed partią w dziedzinie budownictwa gospodarczego i kulturalnego jest ulepszenie propagandy partyjnej.

Wielka nauka Marksa-Engelsa-Lenina-Stalina jest podstawą naukową całej polityki Partii Komunistycznej, podstawą komunistycznego wychowania mas pracujących. Oświetla ona nam drogę do komunizmu. Odkrywając prawa rozwoju społeczeństwa, marksizm - leninizm pomaga partii, klasie robotniczej, masom pracującym świadomie i umiejętnie posługiwać się poznanymi prawidłowościami, aby w oparciu o nie zbudować komunizm w najkrótszych terminach przy najmniejszych trudnościach.

Partia stworzyła sprzyjające warunki, aby nasze kadry efektywnie opanowywały teorię rewolucyjną. Po XVIII Zjeździe partii dzieła klasyków

marksizmu - leninizmu zostały wydane w językach narodów ZSRR w ogólnym nakładzie 511 milionów egzemplarzy. Obecnie zakończono czwarte, najkompletniejsze i starannie przygotowane wydanie Dzieł W. Lenina, wydano 13 tomów Dzieł J. Stalina, będących niewyczerpaną skarbnicą twórczej myśli marksistowsko-leninowskiej.

Jednakże, pomimo osiągnięcia pewnego rozszerzenia propagandy idei marksizmu-leninizmu, należy podkreślić, że sprawa ta wciąż jeszcze zorganizowana jest u nas niezadowalająco.

Krytykując niedociągnięcia w organizacji propagandy partyjnej, towarzysz Stalin wskazywał, że jednym z głównych niedociągnięć jest brak podręcznika, który dawałby komunistom niezbędne minimum wiadomości z dziedziny teorii marksistowsko-leninowskiej. Towarzysz Stalin zaproponował opracowanie podręcznika elementarnego kursu marksizmu-leninizmu dla członków i kandydatów partii. Opracowanie takiego podręcznika okaże poważną pomoc naszym kadrom.

Szkolenie partyjne i kontrola opanowania przez komunistów niezbędnego minimum wiadomości w dziedzinie marksizmu - leninizmu jest szczególnie ważnym zadaniem dla wszystkich organizacji partyjnych. Jednakże fakty wskazują, że niezbędnej kontroli szkolenia politycznego komunistów prawie zupełnie nie ma. Stanowi to drugie wielkie niedociągnięcie w organizowaniu propagandy partyjnej, na które również wskazał towarzysz Stalin. Na skutek braku kontroli wielu komunistów, których zaliczono do rzędu samodzielnie studiujących teorię, w istocie, jak dowodzą fakty, żadnej pracy w celu podniesienia swego poziomu ideowo - politycznego nie prowadzi.

Zadanie polega na tym, ażeby usunąć brak organizacji, żywiołowość i brak kontroli w zakresie propagandy partyjnej, zwiększyć odpowiedzialność organizacji partyjnych i samych komunistów za szkolenie polityczne, wprowadzając do całej sieci szkolenia partyjnego systematyczną kontrolę opanowania minimum wiadomości z dziedziny marksizmu-leninizmu przez członków i kandydatów partii. Szczególną uwagę należy zwrócić na polepszenie ideowej treści pracy propagandowej, na stanowcze wyplenienie dogmatycznego, doktrynerskiego studiowania marksizmu-leninizmu, na podniesienie ideowo-teoretycznego poziomu zajęć we wszystkich ogniwach szkolenia partyjnego.

Towarzysze! Ideowo-politycznej pracy partii oraz budownictwu kulturalnemu towarzysz Stalin osobiście poświęca wyjątkową uwagę. Trudno by wymienić taką dziedzinę nauki, kultury i sztuki, taki odcinek frontu ideologicznego, gdzie nie odczuwano by inspirującej i kierowniczej roli naszego wielkiego wodza i nauczyciela oraz dobroczynnego wpływu jego genialnych idei. *(Oklaski).*

To jest rękojmią, że nowe zadania w dziedzinie budownictwa kulturalnego, komunistycznego wychowania mas pracujących i propagandy nieśmiertelnych idei marksizmu-leninizmu zostaną pomyślnie rozwiązane.

Nasza partia przyszła na swój XIX Zjazd jako niebywale jednolita, ideowo i organizacyjnie zespolona, ciesząca się bezgranicznym zaufaniem całego narodu radzieckiego. Realizując historyczne uchwały Zjazdu partia zdecydowanie poprowadzi naród radziecki do pełnego zwycięstwa komunizmu pod genialnym przewodem naszego wielkiego wodza i nauczyciela, koryfeusza nauki, drogiego i ukochanego towarzysza Stalina. *(Długotrwałe oklaski).*

Przemówienie tow. A. Kosygina

Towarzysze! W referacie sprawozdawczym Komitetu Centralnego naszej partii tow. Malenkow zobrazował epokowe zwycięstwa Związku Radzieckiego i postawił przed partią i krajem gigantyczne zadania dalszego marszu po drodze stopniowego przechodzenia od socjalizmu do komunizmu.

W okresie od XVIII Zjazdu WKP(b) nasza partia i naród radziecki pod przewodem naszego ukochanego wodza i nauczyciela — wielkiego Stalina przebyły pełną chwały bohaterską drogę. Uzbrojona w naukę Lenina-Stalina partia zwycięsko przeprowadziła narody naszej ojczyzny przez ciężkie próby Wielkiej Wojny Narodowej. W niebywale krótkim czasie kraj nasz zabliźnił głębokie rany zadane przez wojnę i odniósł niezwykle sukcesy w dziele realizacji opracowanego przez towarzysza Stalina wspaniałego programu budownictwa komunizmu.

Nowa genialna praca towarzysza Stalina „Ekonomiczne problemy socjalizmu w ZSRR" wskazuje partii i narodowi radzieckiemu drogę do całkowitego zwycięstwa komunizmu w naszym kraju. Towarzysz Stalin uczy nas, że podstawowym ekonomicznym prawem rozwoju naszego społeczeństwa jest

> „zapewnienie maksymalnego zaspokojenia stale rosnących materialnych i kulturalnych potrzeb całego społeczeństwa w drodze nieprzerwanego wzrostu i doskonalenia produkcji socjalistycznej na bazie najwyższej techniki".

Partia, rząd i osobiście towarzysz Stalin okazują stałą troskę o nieustanną poprawę sytuacji materialnej mas pracujących naszego kraju, o jak największy rozwój produkcji towarów masowego użytku.

W kraju naszym dokonano ogromnej pracy w dziedzinie rozbudowy wszystkich gałęzi produkcji przemysłowej i rolnej w celu maksymalnego zaspokojenia stale rosnących materialnych i kulturalnych potrzeb narodu radzieckiego.

Mądra stalinowska polityka partii zapewniła krajowi potężny rozwój ciężkiego przemysłu i socjalistycznego rolnictwa, a na tej bazie — wszechstronny rozwój wszystkich gałęzi przemysłu lekkiego i nieustanny wzrost produkcji artykułów masowego użytku.

Stworzono wielkie zakłady włókiennicze, dziewiarskie, odzieżowe, kuśnierskie, obuwnicze i garbarskie, wyposażone w nowoczesne urządzenia techniczne. Rozwijają się nowe gałęzie przemysłu w dziedzinie produkcji włókna sztucznego i syntetycznego, namiastek skóry i ekstraktów garbar-

skich oraz w dziedzinie wstępnej obróbki łyka. W ostatnich latach zbudowano i zrekonstruowano na bazie nowej techniki dużą ilość wielkich przedsiębiorstw przemysłu lekkiego. Przestarzałe urządzenia o małej wydajności zastępuje się maszynami i agregatami doskonałej konstrukcji. W okresie powojennym zainstalowano w przemyśle lekkim ponad 170 tysięcy nowych obrabiarek i maszyn. Rekonstrukcja przedsiębiorstw ma przede wszystkim na celu zapewnienie systematycznego obniżania nakładu pracy na jednostkę produkcji oraz udoskonalenie technologicznego procesu produkcji w drodze dalszej mechanizacji i automatyzacji procesów produkcyjnych, wprowadzenia transporterów i zmniejszenia ilości stadiów w produkcji.

Weźmy dla przykładu przemysł bawełniany. Niedawno jeszcze przemysł bawełniany posługiwał się starymi, mało wydajnymi wózkowymi maszynami przędzalniczymi, przestarzałymi pod względem technicznym. Obecnie zamiast nich zainstalowano nowe maszyny przędzalnicze o wysokiej wydajności. Nowe maszyny przędzalnicze zajmują cztery razy mniej przestrzeni, a wydajność wrzecion jest o 60 — 65 procent wyższa aniżeli w wózkowych maszynach przędzalniczych. Z chwilą zainstalowania w przędzalniach nowego sprzętu ilość podstawowych operacji maszynowych (stadiów) zmniejsza się z 12 do 6.

W tkalniach stare krosna mechaniczne zastępuje się krosnami automatycznymi, co pozwala podnieść wydajność pracy tkaczy półtora do dwóch razy.

Gruntowne zmiany zaszły w technicznym wyposażeniu przedsiębiorstw przemysłu dziewiarskiego. Przebudowuje się na bazie nowej techniki przemysł włókna sztucznego. Opracowano nową technologię tej gałęzi produkcji, dzięki czemu produkcja sztucznego włókna wzrosła 4,5 raza w porównaniu z rokiem 1940.

Przestawiono na system taśmowo-potokowy większość zakładów przemysłu obuwniczego, krawieckiego, dziewiarskiego, kuśnierskiego oraz przemysłu galanterii skórzanej. Umożliwiło to przekształcenie ich na wielkie zmechanizowane gałęzie przemysłu lekkiego i podniesienie wydajności pracy w zrekonstruowanych zakładach przemysłu obuwniczego o 20 procent, przemysłu kuśnierskiego — do 40 procent i przemysłu odzieżowego — o 30 procent.

W wyniku pomyślnej odbudowy i dalszego rozwoju wszystkich gałęzi przemysłu lekkiego osiągnięto i znacznie przekroczono przedwojenny poziom produkcji tkanin, obuwia, trykotaży i innych wyrobów. W roku 1952 produkcja przemysłu lekkiego będzie wyższa od przedwojennej o 43 procent, w tym: tkanin wełnianych — o 60 procent, wyrobów trykotażowych — o przeszło 60 procent, tkanin jedwabnych — 2,8 raza.

Zgoła inny obraz widzimy w krajach kapitalistycznych. Przestawienie produkcji na wykonywanie narzuconego przez imperialistów amerykańskich programu wojennego i podporządkowanie ekonomiki krajów kapitalistycznych interesom monopoli amerykańskich doprowadziły do gwałtownego skurczenia się przemysłu nie pracującego na zbrojenia, do spadku produkcji artykułów pierwszej potrzeby, unieruchomienia wielu przedsiębiorstw, wzrostu bezrobocia i ostrego spadku siły nabywczej mas pracujących.

Weźmy dla przykładu angielski przemysł włókienniczy, który, nawiasem mówiąc, stał do niedawna na najwyższym poziomie rozwoju i panował nad wszystkimi niemal podstawowymi rynkami zbytu artykułów włókienniczych.

W roku 1951 produkcja tkanin bawełnianych w Anglii zmniejszyła się w porównaniu z poziomem przedwojennym o 40 procent. W latach powojennych moc produkcyjna przedsiębiorstw włókienniczych w zakresie wrzecion bawełnianych spadła o 28 procent, w zakresie zaś warsztatów tkackich — o 24 procent. Wiele fabryk włókienniczych unieruchomiono. Fabryki czynne pracują przy pomocy przestarzałego sprzętu. Dość powiedzieć, że w przemyśle angielskim jest obecnie około 70 procent mało wydajnych starych wózkowych maszyn przędzalniczych, które, jak wiadomo, zostały już zupełnie wyeliminowane z naszego przemysłu.

W latach ostatnich liczba robotników w angielskim przemyśle bawełnianym spadła o 26 procent. Nie mniej ostry kryzys przeżywa angielski przemysł wełniany. Moc produkcyjna tkalni wełny spadła o 30 procent. Wzrasta i tak już wielka nędza i bezrobocie wśród licznej rzeszy robotników angielskiego przemysłu włókienniczego.

Silny zastój daje się zauważyć również we francuskim przemyśle jedwabniczym, gdzie tydzień roboczy zredukowano do 20 — 24 godzin. W przemyśle włókienniczym Norwegii fabryki pracują 2 — 3 dni w tygodniu. W Turcji po uchwaleniu przez rząd turecki zezwolenia na import tekstyliów amerykańskich zamknięto około 50 fabryk włókienniczych, robotników zaś wyrzucono na bruk.

Podczas gdy w krajach kapitalistycznych gałęzie produkcji pokojowej ulegają ograniczeniu, gdy kurczy się tam coraz bardziej produkcja towarów przeznaczonych na potrzeby ludności, gdy spada tam nieprzerwanie konsumpcja ludności i pogarsza się sytuacja materialna mas pracujących, u nas, w Związku Radzieckim, z każdym rokiem nieustannie rośnie produkcja artykułów pierwszej potrzeby, obniża się systematycznie ceny, wzrasta dobrobyt narodu radzieckiego.

W wykonaniu wskazań partii, rządu i osobiście towarzysza Stalina, dotyczących nieustannego zwiększania produkcji artykułów przemysłu lekkiego i podnoszenia ich jakości, pracownicy przemysłu lekkiego dokonali w latach powojennych poważnej pracy w dziedzinie przebudowy przemysłu, w celu rozszerzenia asortymentu, polepszenia jakości, podniesienia gatunkowości i poprawy wykończenia produkowanych towarów. Wychowani przez partię Lenina-Stalina nowatorzy produkcji w przemyśle lekkim zapoczątkowali dzięki swej twórczej inicjatywie wspaniały ruch robotników i pracowników inżynieryjno-technicznych, mający na celu wytwarzanie produktów doskonałej jakości, oszczędne zużywanie surowców i materiałów oraz obniżenie kosztów własnych każdej czynności produkcyjnej.

Przemysł lekki osiągnął pewne sukcesy w zakresie poprawy jakości produkcji i rozszerzenia asortymentu wyrobów. Mamy jednak jeszcze w tej dziedzinie dużo poważnych braków, które musimy zlikwidować.

Tow. Malenkow zaznaczył w swym referacie, że przedsiębiorstwa przemysłu lekkiego produkują jeszcze dużo wyrobów niskogatunkowych. Uwaga tow. Malenkowa, że w szeregu gałęzi przemysłu narusza się dyscy-

plinę państwową, jeśli chodzi o jakość produkcji, dotyczy w całej pełni przemysłu lekkiego, wielu jego przedsiębiorstw.

Trzeba również dużo jeszcze zrobić, by zlikwidować niedomagania w przemyśle odzieżowym. Musimy w najbliższym czasie zwiększyć jeszcze bardziej produkcję wyrobów odzieżowych, podnieść jakość roboty krawieckiej i polepszyć modelowanie. Słabo rozwinięty jest u nas przemysł odzieżowy w okręgach wschodnich, na Uralu i w Azji Środkowej. Musimy wyroby przemysłu odzieżowego przywozić na te tereny, czego nie można uznać za stan normalny. W ciągu piątej pięciolatki należy stworzyć w większości obwodów zakłady przemysłu odzieżowego i zmniejszyć do minimum dalekie transporty towarów odzieżowych.

Nasze tkaniny bawełniane, wełniane, jedwabne, lniane, wyroby trykotażowe i obuwie są trwałe i solidne. Szwankuje jednak zewnętrzne wykończenie szeregu wyrobów. Podczas gdy do niedawna jeszcze wiele wyrobów przemysłu lekkiego należało do artykułów, których zapotrzebowania rynkowego nie można było pokryć całkowicie, to obecnie duża ich część jest w sprzedaży w dostatecznej ilości. Zobowiązuje to tym bardziej nasz przemysł do systematycznego usprawniania pracy, przestawiania jej na produkowanie nowych, lepszych asortymentów, na produkcję ładniejszych i bardziej solidnych towarów, aby w pełni zaspokajać rosnące potrzeby radzieckiego konsumenta. Dlatego też w najbliższym czasie trzeba wydatnie podnieść poziom pracy w wykończalniach i zapewnić wydatną poprawę jakości wykończenia wszystkich wyrobów przemysłu lekkiego.

We wszystkich gałęziach przemysłu włókienniczego zwiększa się produkcja tkanin barwnych i trwałego koloru. Dalsza poprawa jakości produkcji i rozszerzenie asortymentu wymaga zorganizowania produkcji szeregu nowych barwników, głównie barwników o szczególnej trwałości i o żywych kolorach. Należy również uruchomić produkcję szeregu nowych artykułów chemicznych, które by zapobiegały gnieceniu się tkanin, impregnowały je oraz zapobiegały ich kurczeniu się, co polepsza jakość tkanin. Należy również znacznie zwiększyć produkcję surowców służących do wyrobu włókna syntetycznego.

Powinniśmy zapewnić radykalną poprawę pracy organizacji zajmujących się zbytem artykułów przemysłu lekkiego, osiągnąć terminową i równomierną dostawę towarów do wszystkich obwodów, krajów i republik. Wspólnie z organizacjami handlowymi należy dokładniej badać, na jakie towary jest największy popyt, i w porę przestawiać przemysł na wytwarzanie artykułów potrzebnych konsumentowi.

Nowy plan pięcioletni przewiduje gruntowną przebudowę wszystkich gałęzi przemysłu lekkiego, wyposażenie ich w najnowszą technikę, bardziej powszechne stosowanie automatyzacji i łączenia maszyn w agregaty, dalsze zwiększenie techniki szybkościowej.

Nieustanne doskonalenie produkcji na bazie najwyższej techniki jest podstawowym warunkiem pomyślnego rozwoju przemysłu. Potrzebne są nam nie maszyny w ogóle, lecz maszyny najbardziej nowoczesne, które by odpowiadały wymaganiom związanym z dalszym wzrostem wydajności pracy, które by umożliwiły wytwarzanie przy ich pomocy bardziej złożonego i cenniejszego asortymentu artykułów, maszyny, które by jeszcze bardziej ułatwiały pracę robotnika w produkcji. Ale niektóre maszyny do-

starczane obecnie przez zakłady budowy maszyn nie odpowiadają wszystkim tym wymaganiom.

Zadania, stojące przed przemysłem lekkim w zakresie dalszego polepszenia jakości produkcji i zwiększenia wydajności pracy, wymagają stanowczo od zakładów budowy maszyn terminowego wykonywania planów w dziedzinie opanowania produkcji nowych typów maszyn i seryjnego ich wytwarzania.

Muszę pokrótce zatrzymać się nad zagadnieniem zaopatrzenia przemysłu lekkiego w niektóre rodzaje surowców.

Dzięki temu, że towarzysz Stalin wyjątkowo wiele uwagi poświęca sprawie stworzenia potężnej bazy surowcowej dla przemysłu lekkiego, nasze socjalistyczne rolnictwo zapewnia wszystkim gałęziom przemysłu lekkiego zaopatrzenie w surowce.

Radziecka uprawa bawełny rozwija się nadal z roku na rok, zwiększając zbiory bawełny. W bieżącej pięciolatce przewiduje się dalszy wielki wzrost produkcji surowca bawełnianego.

Nie podobna jednak pominąć zagadnień związanych z oczyszczaniem surowca bawełnianego. Ministerstwo Uprawy Bawełny w sposób niedostateczny zajmuje się tym, jak pracuje przemysł oczyszczania bawełny, który już obecnie nie nadąża z oczyszczaniem w ustalonych terminach całej dostarczonej surowej bawełny. Wydaje mi się, że tow. Jusupow niesłusznie przedstawia sprawę oczyszczania bawełny jako problem trudny do rozwiązania. Technicznie problem ten został już od dawna rozwiązany. Nasza bawełna jest najlepsza na świecie zarówno pod względem długości, jak i grubości włókna. Chodzi jednak o to, że tow. Jusupow i Ministerstwo Uprawy Bawełny nie zorganizowali należycie w fabrykach pracy oczyszczania bawełny. W ostatnich dwóch latach bawełna oczyszczana jest gorzej, toteż fabryki włókiennicze systematycznie otrzymują bawełnę ogromnie zanieczyszczoną, co obniża jakościowe wskaźniki przemysłowe.

Ministerstwo Uprawy Bawełny powinno radykalnie naprawić pracę oczyszczalni bawełny, jak również zapewnić dalszy wzrost dostaw bawełny wyższych gatunków, rozszerzenie produkcji bawełny cienkowłóknistej i wzmożenie prac selekcyjnych — przede wszystkim w kierunku uprawy nowych, szybko dojrzewających gatunków bawełny o wysokiej urodzajności, zwłaszcza dla nowych terenów uprawy bawełny.

W wielu obwodach i republikach do ostatnich czasów nie doceniano wagi rozwoju uprawy lnu, o czym świadczy nie zadowalający stan uprawy lnu w wielu okręgach zajmujących się uprawą lnu. Nawet w takich obwodach jak — kostromski, smoleński, jarosławski, które posiadają duży przemysł lniarski i są poważnymi konsumentami włókna lnianego, uprawa lnu nie jest przedmiotem należytej troski. Obwody te nie wykonują planu dostaw lnu, w związku z czym przedsiębiorstwa przemysłu lniarskiego mają ciężkie warunki pracy.

Niska towarowość uprawy lnu wynika głównie z wielkiej utraty lnu we wszystkich etapach sprzętu i wstępnej obróbki. Wielki ubytek w plonach jest wynikiem późnego sprzętu, który w stosunku do innych upraw z reguły jest dokonywany na końcu. W wielu obwodach len zbyt długo

stoi na pniu, tracąc na jakości. Ubytek plonów wiąże się również ze stosunkowo niskim poziomem wydajności pracy w dziedzinie uprawy lnu na skutek niedostatecznej mechanizacji procesu sprzętu.

Rząd przyznał kołchozom duże ulgi, podniósł ceny dostaw, zwiększył przydział nawozów mineralnych. Poczyniono starania zmierzające do mechanizacji uprawy i wstępnej obróbki lnu.

Organizacje partyjne, radzieckie i rolnicze obwodów i republik uprawiających len powinny osiągnąć znaczne zwiększenie obszaru zasiewów, zwiększyć przynajmniej 2—3-krotnie towarowość uprawy lnu, wydatnie zwiększyć przeciętną długość włókna i łodyg.

Dostawy surowców dla przemysłu skórzano-obuwniczego rosną z każdym rokiem. Można byłoby znacznie zwiększyć zasoby surowca skórzanego, gdyby w rolnictwie i w organizacjach zajmujących się dostawami toczono skuteczniejszą walkę ze stratami.

Od szeregu lat surowiec skórzany niskogatunkowy stanowi bardzo duży odsetek w dostawach; ponad 25 procent surowych skór posiada defekty wynikłe na skutek niewłaściwego oprawiania zwierząt, 20 procent uszkadzają mole i inne owady. Z powodu złych warunków przechowywania znaczna ilość skór bydlęcych jest uszkodzona przez gzy i kleszcze. Zmniejsza to możliwości otrzymywania skór wysokogatunkowych i wyrządza wielkie szkody kołchozom i państwu.

Niepomyślnie również przedstawia się sprawa konserwowania skór pochodzących z uboju zwierząt, dokonywanego poza rzeźniami, tam bowiem przeważnie stosuje się tak zwany prząśno-suchy sposób konserwacji. Konserwowanie skór surowych systemem mokro-słonym daje gwarancję dobrej jakości skór. Trzeba więc usilnie zalecać kołchozom i kołchoźnikom, by zaniechali stosowania prząśno-suchego sposobu konserwowania i zapewnić konserwowanie skór tylko przy pomocy soli.

Trzeba w najbliższym czasie wszędzie przejść na ubój bydła tylko w rzeźniach, co zapewni poprawę jakości surowych skór, wydatnie polepszy ich konserwowanie i przechowywanie oraz położy kres dotychczasowym wielkim stratom.

Zagadnienie zapewnienia przemysłowi lekkiemu zaopatrzenia w surowce należy rozpatrywać w ścisłym związku z planem produkcji wyrobów w asortymencie. Pracę tę zapoczątkowano już w dziedzinie uprawy bawełny, gdzie coroczny plan rejonizacji uprawy poszczególnych gatunków bawełny jest w istocie rzeczy zamówieniem, jakie przemysł daje socjalistycznemu rolnictwu. Ten sam sposób należy zastosować przy dostawach włókna lnianego, skór surowych oraz innych surowców rolniczych dla przemysłu lekkiego.

Tow. Saburow w swym referacie przedstawił konkretny program rozwoju gospodarki narodowej ZSRR w latach 1951—1955.

Stosownie do zadań przewidzianych w projekcie dyrektyw w sprawie nowego planu pięcioletniego przeciętny roczny przyrost produkcji przemysłu lekkiego ma wynosić około 11 procent. Produkcja tkanin bawełnianych zwiększy się w porównaniu z rokiem 1950 o 61 procent, tkanin lnianych — o 76 procent, tkanin wełnianych — o 54 procent, obuwia skórzanego — o 55 procent, wyrobów dziewiarskich — o 90 procent.

Zadania postawione przed przemysłem lekkim w nowej pięciolatce są wymownym odzwierciedleniem stalinowskiej troski o dalszy wzrost dobrobytu narodu radzieckiego.

Rozszerzająca się baza surowcowa przemysłu wełnianego umożliwi w bieżącej pięciolatce wydatne zwiększenie produkcji tkanin na garnitury i palta oraz na suknie damskie, zwiększa się również produkcja tkanin o deseniach żakardowskich.

Zwiększa się produkcja szczególnie trwałych tkanin wełnianych o włóknie kapronowym.

Wzrasta szybko produkcja tkanin jedwabnych w szerokim asortymencie. W roku 1952 produkcja tkanin jedwabnych będzie trzykrotnie większa niż w roku 1940, w roku zaś 1953 — przeszło 5-krotnie. Zwiększa się produkcja tkanin różnokolorowych i tkanin aksamitnych.

Stworzona w myśl wskazań towarzysza Stalina nowa gałąź gospodarki narodowej — przemysł włókna sztucznego — zwiększy produkcję w tej pięciolatce 4,7 raza w stosunku do roku 1950 i prawie 11-krotnie w porównaniu z rokiem 1940.

W piątej pięciolatce założone zostaną podwaliny rozwoju produkcji innych nowych rodzajów włókien syntetycznych o wyższych wskaźnikach jakościowych.

W nowej pięciolatce realizuje się budowę wielkiej ilości przedsiębiorstw bawełnianych, jedwabniczych, odzieżowych, dziewiarskich, garbarskich, obuwniczych oraz fabryk sztucznego włókna. Nakłady inwestycyjne zwiększą się blisko 2,5 raza w porównaniu z poprzednią pięciolatką. W zakresie samego tylko budownictwa ponadlimitowego, będzie się budowało i przebudowywało około 750 przedsiębiorstw.

W myśl wskazań towarzysza Stalina w ciągu bieżącej pięciolatki powstają nowe wielkie ośrodki włókiennicze w Kamyszynie, Engelsie, Barnaule, Krasnodarze, Chersoniu i Stalinabadzie. W wyniku tego nastąpią poważne przesunięcia w rozmieszczeniu przemysłu włókienniczego. Produkcja tkanin bawełnianych zbliży się jeszcze bardziej do źródeł surowcowych i do terenów konsumpcji gotowych wyrobów. Pod względem mocy produkcyjnej większość tych kombinatów znacznie przewyższy każde istniejące na świecie przedsiębiorstwo włókiennicze. Dla przykładu — Kamyszyński Kombinat Bawełniany będzie wytwarzał dziennie około miliona metrów wysokogatunkowych tkanin. Pod względem wyposażenia technicznego i zaprojektowanego asortymentu nowe przedsiębiorstwa będą przedsiębiorstwami najbardziej przodującymi. Będą one produkowały masowo najcenniejszy asortyment rozmaitych tkanin.

Pracownicy przemysłu lekkiego z ogromnym zapałem pracują nad zrealizowaniem stalinowskiego planu stworzenia w naszym kraju obfitości artykułów konsumpcyjnych i wykonają z honorem zadania postawione przez towarzysza Stalina.

Towarzysze! Wspaniałe zwycięstwa odniesione przez naród radziecki są wymownym świadectwem zasadniczej wyższości socjalistycznego systemu gospodarki nad systemem kapitalistycznym.

Państwo radzieckie prowadzi politykę pokojową i nadal nieprzerwanie rozwija gospodarkę narodową, zwiększa nieustannie dobrobyt mas pracu-

jących. Narody Związku Radzieckiego, zespolone wokół partii Lenina-Stalina, z jeszcze większą aktywnością produkcyjną i polityczną walczyć będą o pokój, o jak najrychlejsze urzeczywistnienie nakreślonego przez wielkiego Stalina gigantycznego programu zbudowania komunizmu.

Niech żyje partia Lenina-Stalina — organizator i inspirator wielkich zwycięstw narodu radzieckiego!

Niech żyje genialny wódz i nauczyciel, nasz drogi i ukochany towarzysz Stalin! *(Długotrwałe oklaski).*

Przemówienie tow. I. Tewosjana

(Moskwa)

Towarzysze! W referacie sprawozdawczym Komitetu Centralnego WKP(b) towarzysz Malenkow dał głęboką marksistowsko-leninowską analizę drogi, przebytej przez Związek Radziecki w okresie po XVIII Zjeździe partii, i przedstawił gigantyczny program dalszej walki naszej partii i całego narodu radzieckiego o zbudowanie społeczeństwa komunistycznego.

W referacie i w przemówieniach delegatów uwypuklone zostały wspaniałe zwycięstwa narodu radzieckiego osiągnięte w Wielkiej Wojnie Narodowej i w powojennym budownictwie pokojowym. Państwo radzieckie, jego moc gospodarcza — stały się potężniejsze niż kiedykolwiek.

Te epokowe zwycięstwa o znaczeniu światowym naród radziecki odniósł pod kierownictwem Komunistycznej Partii, jej leninowsko-stalinowskiego Komitetu Centralnego. Zwycięstwa te naród radziecki zawdzięcza geniuszowi ludzkości, dalekowzrocznemu kierownikowi, naszemu kochanemu ojcu i nauczycielowi, towarzyszowi Stalinowi. *(Burzliwe oklaski).*

Genialna praca towarzysza Stalina — „Ekonomiczne problemy socjalizmu w ZSRR" — to nowy potężny oręż partii i narodu radzieckiego w walce o komunizm. Towarzysz Stalin w pracy swej określił podstawowe warunki i drogi stopniowego przejścia od socjalizmu do komunizmu.

Dyrektywy w sprawie piątego pięcioletniego planu, przedłożone przez Komitet Centralny partii pod obrady Zjazdu, opierają się całkowicie na założeniach stalinowskiego programu budownictwa komunizmu, przewidują nowy potężny rozwój gospodarki narodowej i dalszy znaczny wzrost dobrobytu i poziomu kulturalnego narodu.

Dyrektywy poświęcają wielką uwagę rozwojowi hutnictwa żelaza i metali nieżelaznych. W okresie powojennym hutnicy radzieccy pod kierownictwem naszej partii, dzięki stałej pomocy towarzysza Stalina, osiągnęli poważne sukcesy w odbudowie i dalszym rozwoju hutnictwa żelaza. Mimo iż hutnictwo na południu ucierpiało na skutek ogromnych zniszczeń, jakich nie doznał żaden kraj, biorący udział w drugiej wojnie światowej, przedwojenny poziom produkcji żelaza i stali w ZSRR został osiągnięty znacznie wcześniej niż w kapitalistycznych krajach Europy — w zakresie wytopu surówki — w cztery lata, a w zakresie wytopu stali — w trzy lata po zakończeniu wojny.

Hutnictwo południa zostało odbudowane na bazie nowoczesnej techniki. Przeciętny wytop surówki na dobę w południowych zakładach Ministerstwa Hutnictwa Żelaza w okresie 9 miesięcy br. był o 35 procent wyższy niż przed wojną, wytop stali zaś — o 40 procent. Przeciętnie na dobę

wytop żelaza i stali w skali całego ZSRR jest znacznie wyższy niż przed wojną. Gospodarka narodowa otrzymuje obecnie przeszło dwa razy więcej wyrobów walcowanych niż przed wojną.

Poważne przesunięcia nastąpiły również w geograficznym rozmieszczeniu produkcji metalurgicznej. Zwiększył się znacznie ciężar gatunkowy wytopu żelaza i stali zakładów hutniczych wschodu: w zakresie surówki — z 29 procent w 1940 r. do 44 procent w 1951 r., w zakresie zaś stali i wyrobów walcowanych z 32 procent w 1940 r. do 51 procent w 1951 r.

Znacznie zwiększył się udział w produkcji wielkich zakładów hutniczych i potężnych zmechanizowanych agregatów. W 1940 roku udział w produkcji wielkich zakładów wytapiających rocznie milion i więcej ton surówki wynosił 39 procent, w 1951 r. zaś — 63 procent.

Udział w produkcji zakładów wytapiających rocznie milion i więcej ton stali wynosił 39 procent, w 1951 r. zaś — 59 procent. Wydatnie wzrósł udział potężnych zmechanizowanych agregatów. Według stanu na dzień 1 lipca 1941 r., tj. na początku wojny, udział w produkcji wielkich pieców hutniczych o pojemności użytkowej od 1 000 metrów sześciennych wzwyż wynosił 31 procent, według zaś stanu na 1 stycznia 1951 r. — 51 procent. W Stanach Zjednoczonych udział w produkcji takich samych pieców hutniczych wynosił na początku 1951 r. 46 procent. Udział w produkcji wielkich pieców martenowskich o tonażu 200 ton i więcej wynosił w zakładach Ministerstwa Hutnictwa Żelaza według stanu na dzień 1 lipca 1941 r. 28 procent, według zaś stanu na 1 stycznia 1951 r. — 36 procent. W Stanach Zjednoczonych na początku 1951 r. udział w produkcji analogicznych pieców wynosił zaledwie 12 procent.

Zwiększenie wytopu metalu nastąpiło zarówno dzięki odbudowie, budowie i uruchomieniu nowych obiektów, jak również w znacznej mierze dzięki lepszemu wykorzystaniu agregatów hutniczych. Świadczą o tym następujące podstawowe wskaźniki techniczne: współczynnik wykorzystania pojemności użytkowej pieców hutniczych za 8 miesięcy 1952 r. wyniósł w skali całego Ministerstwa Hutnictwa Żelaza 0,88 wobec 1,19 w przedwojennym 1940 r., tj. podniósł się o 35 procent; wytop stali z metra kwadratowego powierzchni trzonu pieców martenowskich wyniósł 6,19 tony wobec 4,37 tony w 1940 r., tj. zwiększył się o 42 procent. Znacznie wzrosła wydajność walcarek i walcarek rur. Wydajność pracy robotników hutnictwa żelaza znacznie się zwiększyła. Przeciętny miesięczny wytop surówki na 1 robotnika przy wielkich piecach oraz stali w stalowniach wzrósł w 1952 r. o 61 procent w porównaniu z 1940 r.

Nieprzerwany wzrost produkcji metalu, lepsze wykorzystanie zdolności produkcyjnej zakładów, zwiększenie wydajności pracy — wszystko to osiągnięto dzięki intensyfikacji procesów hutniczych, dzięki skróceniu technologicznego cyklu produkcji, polepszeniu jakości metalu, automatyzacji procesów produkcyjnych, ulepszeniu organizacji produkcji i pracy oraz dzięki mechanizacji robót ciężkich i pracochłonnych.

Postępowi technicznemu towarzyszył w hutnictwie wzrost technicznego i kulturalnego poziomu robotników, inżynierów, techników i kierowników przedsiębiorstw. W toku współzawodnictwa socjalistycznego wysunęli się wspaniali nowatorzy produkcji, którzy swym socjalistycznym stosunkiem do pracy ujawniają ukryte rezerwy produkcji.

Piąty plan pięcioletni przewiduje nowy potężny rozwój hutnictwa żelaza i metali nieżelaznych. W porównaniu z 1950 r. przewiduje się wzrost wytopu surówki o 76 procent, stali o 62 procent, wyrobów walcowanych o 64 procent, miedzi rafinowanej o 90 procent. Wytop ołowiu będzie większy — 2,7 raza, aluminium co najmniej 2,6 raza, cynku — 2.5 raza. Wytop niklu zwiększy się o 53 procent, cyny o 80 procent. Tak samo przewiduje się znaczny wzrost wydobycia rudy, topników, produkcji koksu, materiałów ogniotrwałych, stopów żelaza. Przeciętny roczny przyrost produkcji surówki, stali, wyrobów walcowanych, metali kolorowych znacznie przewyższy przeciętny roczny przyrost w czwartej pięciolatce.

Taki wzrost produkcji powinien być zapewniony w pierwszym rzędzie dzięki dalszemu usprawnieniu wykorzystania zdolności produkcyjnej czynnych zakładów, dzięki ujawnieniu i wykorzystaniu wszystkich rezerw produkcji. W tym celu konieczne jest przede wszystkim usunięcie istotnych niedociągnięć w pracy przemysłu, o których mówił w swym sprawozdaniu tow. Malenkow i które istnieją również w hutnictwie żelaza i metali nieżelaznych.

Jeden z istotnych braków w pracy hutnictwa żelaza i metali nieżelaznych polega na tym, że podczas gdy ministerstwo jako całość wykonuje plany, nie wszystkie jeszcze zakłady, wydziały i agregaty wykonują swoje plany. Przed hutnikami, podobnie jak przed wszystkimi pracownikami przemysłu, stoi zadanie zapewnienia wykonania planu przez każdy zakład pracy, każdy wydział, każdy agregat ściśle według ustalonego asortymentu i ustalonej jakości, zadanie zapewnienia wykonania planów w zakresie obniżenia kosztów własnych, w dziedzinie wydajności pracy, norm rozchodowania surowców, paliwa, materiałów i energii elektrycznej. W ten sposób ujawnione zostaną znaczne rezerwy i zapewnione zostanie dodatkowe zwiększenie produkcji metali oraz podniesienie rentowności przedsiębiorstw.

Poważną rezerwę zwiększenia produkcji metali stanowi podniesienie poziomu wykorzystania zdolności produkcyjnej wszystkich agregatów hutniczych do poziomu, osiągniętego przez przodujące zakłady. Tak np. wykorzystanie zdolności produkcyjnej wielkich pieców jest niższe w Zakładach Jenakijewskich i Makiejewskich, aniżeli w Zakładach im. Dzierżyńskiego, które pracują mniej więcej w jednakowych warunkach. Współczynnik wykorzystania pojemności użytkowej wielkich pieców wyniósł w Zakładach im. Dzierżyńskiego w ciągu 9 miesięcy br. — 0,83, w Makiejewskich Zakładach — 0,87, a w Jenakijewskich — 0,93. Przy tym w Zakładach im. Dzierzyńskiego istnieją również możliwości dalszego zwiększenia wykorzystania wielkich pieców.

Wspaniałe wyniki osiągnęli hutnicy Kombinatu Magnitogorskiego i Zakładów Sierowskich, którzy za 8 miesięcy br. mają współczynnik wykorzystania pojemności użytkowej wielkich pieców 0,73. Hutnicy wszystkich zakładów hutniczych powinni dążyć do tego, aby im dorównać.

O tym, jakie rezerwy istnieją w stalowniach, świadczą wskaźniki osiągnięte przez różne zakłady, pracujące w analogicznych warunkach. Tak więc wydajność 185-tonowego pieca w Zakładach Makiejewskich za 8 miesięcy br. wyniosła 78 000 ton stali, zaś w Zakładach Zaporożstal, w Kuźnieckim i Magnitogorskim Kombinacie 99 000 — 100 000 ton.

Wykorzystanie w pełni wszystkich rezerw produkcyjnych i zapewnienie wykonania planu przez każdą hutę, wydział i agregat wymaga systematy-

cznego podnoszenia poziomu kierownictwa organizacyjnego i technicznego zarówno w przedsiębiorstwach, jak i w zarządach centralnych, podległych ministerstwom, wymaga dalszego usprawnienia i udoskonalenia kierownictwa.

Szczególnie ważne znaczenie ma staranne przygotowanie procesu produkcyjnego, utworzenie minimum ruchomych rezerw niezbędnych wyrobów na wszystkich odcinkach produkcji dla zapewnienia rytmicznej pracy, usprawnienie organizacji pracy wszystkich agregatów ściśle według harmonogramu dobowego i stała kontrola przebiegu pracy każdego agregatu w ciągu doby i każdej zmiany.

Towarzysze! Nowy, potężny rozwój hutnictwa jest nierozerwalnie związany z dalszym postępem technicznym. W hutnictwie żelaza i metali nieżelaznych zrealizowano już i realizuje się szereg poważnych przedsięwzięć technicznych, zmierzających do zwiększenia wydajności agregatów hutniczych, produkcji kopalń rudy, zakładów flotacyjnych, do podniesienia wydajności pracy i obniżenia kosztów własnych.

W dziedzinie automatyzacji procesów na szeroką skalę zastosowano automatyczne regulowanie temperatury dmuchu w wielkich piecach. W 1951 r. 95 procent całej surówki wytopiono w wielkich piecach z automatycznym regulowaniem temperatury dmuchu, 87 procent całej stali martenowskiej wytopiono w zakładach Ministerstwa Hutnictwa Żelaza w piecach z automatyczną regulacją reżimu cieplnego. W ostatnich czasach rozwinęła się automatyzacja walcarek.

Na szeroką skalę stosuje się przestawienie wielkich pieców na pracę ze zwiększonym ciśnieniem pod gardzielą. Ponadto szereg innych pieców pracuje na dmuchu o stałej wilgotności. Pod koniec 1952 r. w wielkich piecach ze zwiększonym ciśnieniem pod gardzielą będzie się wytapiać 43 procent całej surówki.

Wielką rezerwę stanowi dalsze zwiększenie odsetka aglomeratu we wsadzie wielkiego pieca i wykorzystanie doświadczenia Kombinatu Magnitogorskiego przy stosowaniu samotopliwego aglomeratu.

W odlewniach stali na szeroką skalę stosuje się chromomagnezytowe materiały ogniotrwałe zamiast dynasu.

Dodatnie rezultaty osiągnięto dzięki stosowaniu tlenu w produkcji hutniczej. W celu dalszej intensyfikacji procesu wytopu stali szereg zakładów przejdzie do końca pięciolatki na system pracy z zastosowaniem tlenu.

W hutnictwie metali nieżelaznych praca nąd udoskonalaniem techniki zmierza głównie do zwiększenia wydobycia metali nieżelaznych przy wzbogacaniu rud i w procesie produkcji hutniczej.

Zadanie polega obecnie na tym, aby zakończyć wprowadzenie wyżej wspomnianych, jak również wielu innych, środków technicznych we wszystkich zakładach przemysłu hutniczego oraz by przyśpieszyć realizację szeregu ważnych prac doświadczalnych.

Postęp techniki we wszystkich dziedzinach gospodarki narodowej stawia coraz większe wymagania w dziedzinie rozszerzenia asortymentu produkcyjnego. W ciągu czwartej pięciolatki opracowano i opanowano produkcję przeszło 100 nowych marek stali i stopów oraz opanowano produkcję 156 nowych skomplikowanych profilów wyrobów walcowanych

znacznie rozszerzono asortyment rur. Konieczne jest opanowanie w najbliższym czasie szeregu nowych profilów wyrobów walcowanych.

Poważne zwiększenie mocy zakładów energetycznych w naszym kraju na skutek budowy wielkich elektrowni wodnych otwiera ogromne perspektywy dla elektryfikacji technologicznych procesów produkcji hutniczej i zaopatrzenia gospodarki narodowej w metale wysokiej jakości, wyprodukowane w piecach elektrycznych.

Elektryfikacja technologicznych procesów produkcji hutniczej — to najbardziej nowoczesna, postępowa droga rozwoju techniki hutnictwa radzieckiego.

Towarzysze! Projekt dyrektyw przewiduje znaczne zwiększenie inwestycji w hutnictwie żelaza i metali nieżelaznych.

Budowa i uruchomienie nowych urządzeń powiększających zdolność produkcyjną naszego przemysłu zostaną zgodnie ze wskazaniami towarzysza Stalina zrealizowane w znacznej mierze w czynnych już zakładach. Zostaną również zbudowane i uruchomione nowe huty, koksownie i zakłady produkujące materiały ogniotrwałe.

Wielką uwagę poświęca się rozwojowi kopalnictwa rud i budowie fabryk flotacyjnych w celu stworzenia mocnej bazy surowcowej dla hutnictwa żelaza i metali nieżelaznych.

Wielką uwagę poświęca się dalszemu polepszeniu warunków mieszkaniowych i warunków kulturalno-bytowych hutników. W obecnej pięciolatce zaplanowano wybudowanie i oddanie do użytku pracownikom hutnictwa żelaza co najmniej 5 milionów metrów kwadratowych powierzchni mieszkalnej, pracownikom zaś hutnictwa metali nieżelaznych około 3 milionów metrów kwadratowych.

Znaczny wzrost inwestycji stawia wielkie zadania przed Ministerstwem Budowy Zakładów Ciężkiego Przemysłu, realizującym budowę zakładów hutnictwa żelaza i metali nieżelaznych. Projekt dyrektyw przewiduje wzmocnienie organizacji budowlanych Ministerstwa Budowy Zakładów Ciężkiego Przemysłu, zwłaszcza we wschodnich rejonach. Bez tego nie może być wykonany pomyślnie plan budowy i uruchomienia nowych mocy w hutnictwie żelaza i metali nieżelaznych.

W celu wykonania robót budowlano-montażowych, których rozmiary znacznie się zwiększyły, organizacje budowlane powinny poważnie usprawnić swą pracę, w całej pełni wykorzystać istniejące rezerwy mocy mechanizmów, maksymalnie mechanizować prace budowlane i montażowe.

Budowniczowie powinni skierować swe wysiłki na kompleksową mechanizację wszystkich prac budowlanych i montażowych przez maksymalne wykorzystanie posiadanego na budowach sprzętu technicznego oraz dalsze wyposażanie budowli w nowy sprzęt techniczny. Jest to szczególnie niezbędne dlatego, że projekt dyrektyw przewiduje zwiększenie wydajności pracy w budownictwie o 55 procent, co jest niezbędnym warunkiem wykonania planu robót inwestycyjnych.

W tym celu konieczne jest także znaczne ulepszenie organizacji prac budowlanych i montażowych na podstawie tygodniowych i dobowych harmonogramów oraz staranne i wszechstronne przygotowanie prac budowlanych na każdą dobę.

Towarzysze! Nowa pięciolatka stawia ogromne zadania przed Ministerstwem Budowy Maszyn Ciężkiego Przemysłu i Ministerstwem Przemysłu Elektrotechnicznego w zakresie projektowania i produkcji walcarek oraz kompleksu niezbędnych dla nich urządzeń elektrycznych. W obecnej pięciolatce mamy wyprodukować prawie 10 razy więcej walcarek niż w ubiegłej pięciolatce. Produkcja urządzeń elektrycznych dla nich ma w 1955 r. wzrosnąć w przybliżeniu 4-krotnie w porównaniu z 1951 rokiem.

W chwili obecnej zakłady pracy i biura projektów podległe ministerstwom nie wykonują w terminie zadań w dziedzinie projektowania walcarek i ich dostawy. Państwowa Komisja Planowania ZSRR i odpowiednie ministerstwa powinny przy szczegółowym opracowaniu planu pięcioletniego i planów rocznych począwszy od 1953 r. przewidzieć przedsięwzięcie poważnych środków, aby po pierwsze — zapewnić uruchomienie nowych mocy produkcyjnych w hutnictwie żelaza i metali nieżelaznych i poważne wzmocnienie w tym celu organizacji budowlanych Ministerstwa Budowy Zakładów Ciężkiego Przemysłu, a po wtóre — zapewnić projektowanie i produkcję walcarek w wymaganych terminach.

Towarzysze! Zadania nieprzerwanego wzrostu i doskonalenia produkcji na bazie najwyższej techniki potrafimy rozwiązać tym pomyślniej, im szerzej i lepiej rozwiniemy pracę nad dalszym podniesieniem kulturalnego i technicznego poziomu szerokich rzesz robotników.

Towarzysz Stalin w swojej pracy „Ekonomiczne problemy socjalizmu w ZSRR" podkreśla:

> „Co by się stało, gdyby nie poszczególne grupy robotników, lecz większość robotników podniosła swój poziom kulturalno-techniczny do poziomu personelu inżynieryjno-technicznego? Nasz przemysł wzniósłby się wówczas do wyżyn nieosiągalnych dla przemysłu innych krajów".

Obowiązkiem naszym jest uznać za najbliższe zadanie naszej działalności praktycznej i osiągnąć to, by każdy robotnik doskonale znał technikę i technologię produkcji na swoim odcinku pracy, by opanował najlepsze metody wykonywania operacji produkcyjnych, by umiał ściśle przestrzegać zasad przodującej technologii produkcji.

Na to w szczególności powinno być nastawione szkolenie techniczne robotników w naszych zakładach pracy.

Czy można powiedzieć, że liczne formy szkolenia technicznego w naszych zakładach odpowiadają temu zadaniu? Sprawdzenie stanu pracy w dziedzinie szkolenia kadr w zakładach przemysłowych ujawniło istotne niedociągnięcia w organizacji szkolenia produkcyjno-technicznego. Mimo że wkładamy w to poważne środki finansowe, wyniki tej pracy osiągane w praktyce nie czynią jeszcze w pełni zadość wskazanym wyżej celom.

Jeśli sięgnąć do sprawozdań, to wynika z nich, że szkolimy wcale niemało robotników i majstrów. Na kursy, które mają za zadanie szkolenie nowych robotników i podwyższenie kwalifikacji robotników, uczęszczało w zeszłym roku w zakładach hutnictwa żelaza 149 000 osób. Jak widzicie — liczba to niemała. Niemało wyszkolono też w poprzednich latach. Zachodzi jednak pytanie — kogo i jak się szkoli, kto szkoli i kto kieruje szkoleniem kadr? Czy szkoli się robotników tych zawodów, od których

w pierwszym rzędzie zależy polepszenie jakości produkcji, likwidacja braków, usunięcie przestojów urządzeń, stosowanie przodujących metod pracy, zapewniających wysokowydajną pracę agregatów i wysoką wydajność pracy?

Kontrola wykazała, że robotnicy podstawowych wydziałów, którzy zatrudnieni są na decydujących odcinkach produkcyjnych, w niedostatecznym stopniu objęci są szkoleniem. Szkolą się przeważnie robotnicy zawodów pomocniczych. W szeregu wypadków na wykładowców angażuje się mało wykwalifikowanych pracowników zamiast tego, by przyciągać kierowniczy personel inżynieryjny przede wszystkim z tych odcinków produkcyjnych, z których rekrutują się robotnicy, szkoleni na tych kursach. Umożliwiłoby to techniczne przeszkolenie robotników, niezbędne do opanowania przez nich w zupełności techniki produkcji na ich odcinkach pracy.

Kierownicy szeregu zakładów pracy nie przywiązują należytej wagi do sprawy technicznego szkolenia robotników i w wielu wypadkach sprawę tę powierzają pracownikom drugorzędnym.

Powinniśmy poważnie zająć się podniesieniem poziomu szkolenia produkcyjno-technicznego robotników w zakładach pracy.

Towarzysze! W referacie sprawozdawczym na XVIII Zjeździe towarzysz Stalin po przedstawieniu drogi przebytej przez naszą partię powiedział:

> „Jeżeli sukcesy klasy robotniczej naszego kraju, jeżeli jej walka i zwycięstwo posłużą do tego, by zagrzać ducha klasy robotniczej krajów kapitalistycznych i wzmocnić w niej wiarę we własne siły, wiarę w swoje zwycięstwo, to partia nasza może powiedzieć, że pracuje nie nadaremnie. Nie ulega wątpliwości, że tak się właśnie stanie".

Dziś, podsumowując wyniki, widzimy naocznie, że nasza partia pracowała nie nadaremnie. Sukcesy kraju socjalizmu doprowadziły do zrewolucjonizowania mas pracujących całego szeregu krajów.

Dziś nie jesteśmy już sami. Obóz socjalizmu i demokracji liczy 800 milionów ludzi. Jesteśmy świadkami potężnego rozwoju ruchu narodowowyzwoleńczego w krajach kolonialnych i półkolonialnych.

Sukcesy kraju socjalizmu coraz bardziej utwierdzają masy pracujące krajów kapitalistycznych w przekonaniu, że jedyną drogą prowadzącą do urzeczywistnienia odwiecznych pragnień ludzkości, do stworzenia pokojowego i szczęśliwego życia na ziemi, jest droga obrana przez naród radziecki, droga, po której prowadzi nas partia Lenina-Stalina. *(Oklaski).*

Zasadniczą zmianę układu sił w świecie na korzyść socjalizmu zawdzięczamy genialnemu wodzowi rewolucji proletariackiej, wielkiemu kontynuatorowi dzieła Lenina — towarzyszowi Stalinowi. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Sukcesy socjalizmu i demokracji wywołują wściekłość w obozie imperialistów. Imperialistyczna klika Stanów Zjednoczonych, marząca o panowaniu nad światem, w poszukiwaniu wyjścia z nadciągającego kryzysu gospodarczego obrała drogę agresji, drogę militaryzacji przemysłu, drogę przygotowania i rozpętania nowej wojny. Imperialiści wyłażą ze skóry,

by zahamować niepowstrzymany marsz miłujących wolność narodów ku świetlanej przyszłości, ku komunizmowi. Ale żadna siła w świecie nie zawróci ludzkości wstecz. Masy pracujące Związku Radzieckiego i krajów demokracji ludowej, uzbrojone w teorię komunizmu naukowego, naukę geniuszów ludzkości: Marksa, Engelsa, Lenina, Stalina, dobrze wiedzą, że ostateczna zagłada kapitalizmu i całkowite zwycięstwo komunizmu jest nieuchronne.

Nasza partia zespolona jak nigdy wokół Komitetu Centralnego, wokół swego wodza, towarzysza Stalina, uzbrojona w uchwały XIX Zjazdu, poprowadzi naród radziecki do nowych wielkich czynów w walce o zbudowanie społeczeństwa komunistycznego.

I nie ulega żadnej wątpliwości, że nasze sukcesy pokojowego budownictwa, nasze sukcesy w wykonaniu nowego pięcioletniego planu pomogą nowym zastępom ludzi pracy w krajach kapitalistycznych nabrać wiary w swe siły, w swe zwycięstwo i jeszcze bardziej pomnożą siły socjalizmu i demokracji!

Chwała naszej drogiej Komunistycznej Partii!

Niech żyje nasz ukochany ojciec i nauczyciel — towarzysz Stalin! *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Przemówienie tow. M. Szkiriatowa

Towarzysze! XIX Zjazd naszej partii po wysłuchaniu i przedyskutowaniu referatu sprawozdawczego sekretarza KC WKP(b) tow. Malenkowa o pracy KC WKP(b) jednomyślnie zaaprobował polityczną i praktyczną linię działalności Komitetu Centralnego partii. Zjazd rozpatrzył również projekt dyrektyw w sprawie piątego pięcioletniego planu rozwoju ZSRR w latach 1951 — 1955.

Nasza Komunistyczna Partia przebyła pod sztandarem Lenina, pod kierownictwem towarzysza Stalina chlubną i wspaniałą drogę walki i zwycięstw. Na podstawie osiągniętych sukcesów partia postawiła obecnie przed sobą jako główne swe zadanie zbudowanie społeczeństwa komunistycznego w drodze stopniowego przejścia od socjalizmu do komunizmu.

Wielkie są nasze osiągnięcia w dziedzinie umocnienia potęgi Związku Radzieckiego, pomnożenia i wzmocnienia socjalistycznej własności społecznej, rozwoju kultury radzieckiej i podniesienia dobrobytu ludności.

Sukcesy te wywalczyliśmy dzięki temu, że partia jest niezłomnie wierna wielkiej nauce Lenina-Stalina, że konsekwentnie i nieugięcie umacnia swe szeregi, doskonali organizacyjne metody swej pracy, pomnaża swe siły utrzymując ścisłą codzienną więź z masami ludowymi.

Tow. Malenkow w swym referacie nakreślił zadania dalszego umocnienia partii, polepszenia jakości jej szeregów, wzmożenia politycznej aktywności komunistów, ich nieprzejednanego stosunku do braków w pracy. Niezmiernie ważnym zadaniem wszystkich organizacji partyjnych jest jak największe wzmożenie kontroli partyjnej i kontroli wykonania uchwał, rozwijanie samokrytyki i krytyki oddolnej, wzmocnienie dyscypliny partyjnej i państwowej przez wykorzenianie formalnego stosunku do uchwał partii i rządu oraz przez zdecydowaną walkę z przejawami braku dyscypliny.

Wielkie są nasze osiągnięcia, ale jeszcze większe są stojące przed nami zadania dla wykonania uchwał Zjazdu partii. Walka o realizację tych zadań wymagać będzie wielkiego napięcia i mobilizacji wszystkich sił partii. Potrzebna jest szczególnie sprawna praca wszystkich organizacji partyjnych, ofiarna praca i najbardziej surowa dyscyplina każdego z nas, członków Partii Komunistycznej. Wzmożenie kontroli partyjnej w pracy wszystkich organizacji od góry do dołu pomoże nam realizować w porę i bez zwłoki uchwały partii i rządu, pomoże nam usuwać braki w pracy.

W praktycznej realizacji tych zadań partia przywiązuje olbrzymią wagę do działalności organizacji partyjnych i wszystkich członków naszej partii.

Partia zawsze wymagała, by jej członkowie byli najbardziej uświadomieni politycznie i najbardziej przodujący w pracy i w postępowaniu osobistym.

Wytyczone przez towarzysza Stalina zadanie stopniowego przejścia od socjalizmu do komunizmu w naszym kraju stawia komunistom nowe, większe wymagania. Te wielkie wymagania polityczne i moralne sprecyzował jasno i wyraźnie projekt zmienionego Statutu partii, którego twórcą jest towarzysz Stalin.

Zmieniony Statut żąda od wszystkich członków partii zwiększenia odpowiedzialności za sprawę partii, za realizację jej uchwał, podnosi jeszcze wyżej miano i znaczenie członka Partii Komunistycznej. Statut partii przyczyni się jeszcze bardziej do podniesienia hartu ideowego wszystkich komunistów, do zwiększenia ich czujności politycznej, do lepszego ich przygotowania w dziedzinie działalności praktycznej bez względu na zajmowane stanowisko i odcinek pracy.

Statut wypowiada zdecydowaną walkę tym, którzy formalnie i biernie ustosunkowują się do realizacji uchwał partyjnych, tym, którzy naruszają dyscyplinę partyjną i państwową, tłumią krytykę, okazują w stosunku do partii nieszczerość i nierzetelność.

Wyraźnie i niezmiernie jasno Statut sformułował zaszczytne obowiązki komunisty i określił ściśle, kto może znajdować się w szeregach partii.

W Komisji Kontroli Partyjnej stykamy się w naszej pracy z różnego rodzaju wypadkami naruszania Statutu WKP(b) przez członków i kandydatów partii. Z analizy akt personalnych, jak również z wpływających do KC WKP(b) oświadczeń i listów komunistów i bezpartyjnych wynika, że zdarzają się jeszcze w naszym życiu fakty naruszania dyscypliny partyjnej i państwowej, tłumienia krytyki i samokrytyki, utraty czujności, ukrywania przed partią prawdy.

Niezmiernie ważnym zadaniem organizacji partyjnych jest wzmożenie kontroli partyjnej nad przestrzeganiem Statutu partii. Ujawniać w porę i likwidować naruszenia Statutu można nie tylko w drodze systematycznej kontroli w terenie, lecz również w drodze właściwego zorganizowania pracy, związanej z rozpatrywaniem listów i oświadczeń wpływających do organizacji partyjnych.

O znaczeniu tej pracy i o charakterze ujawnionych niedociągnięć chcę właśnie obecnie mówić.

Partia nasza zawsze uczyła i uczy, że należy bardzo uważnie odnosić się do listów i oświadczeń. Włodzimierz Lenin niejednokrotnie wskazywał, jak skrupulatnie i uważnie trzeba traktować sygnały i krytykę oddolną, żądał wyplenienia formalistyki, mitręgi kancelaryjnej, biurokratycznych odpowiedzi na odczepnego na zażalenia i oświadczenia.

Nie wszyscy te wskazania realizują.

Towarzysz Stalin uczy nas, jak należy traktować oświadczenia i krytykę oddolną.

Krytyka i samokrytyka jest najpewniejszym środkiem doskonalenia naszej pracy, środkiem wychowywania kadr na popełnianych przez nie błędach. Ujawniając niedociągnięcia wskazujemy drogę ich zlikwidowania po to, aby całe nasze budownictwo było z każdym dniem lepsze i osiągało coraz to nowe sukcesy.

Czy uczyniliśmy wszystko, aby wykonać wskazania Lenina i Stalina? Moim zdaniem jeszcze nie wszystko.

Oświadczenia i listy są wyrazem wysokiej aktywności i inicjatywy twórczej ludzi pracy, którzy traktują pracę przedsiębiorstwa, kołchozu, instytucji jak swoją własną sprawę, spostrzegają każde niedociągnięcie i wskazują na nie, pomagają w usprawnieniu pracy.

Dzięki tym oświadczeniom ujawnia się częstokroć i likwiduje wiele nieporządków i niewłaściwych postępków, demaskuje się ludzi nieuczciwych, którzy doprowadzają do nadużyć, ludzi, którzy rozkradają mienie państwowe i społeczne.

Przez należyte rozpatrzenie tych listów, przez usunięcie w porę niedociągnięć ujawnianych w tych listach, pomożemy w bardziej skutecznym posuwaniu naprzód naszej sprawy, w umacnianiu dyscypliny państwowej i partyjnej, w zwalczaniu poszczególnych negatywnych zjawisk w naszym życiu, w postępowaniu komunistów. Naprawiając braki podnosimy tym samym inicjatywę mas, budzimy w masach zapał do jeszcze bardziej aktywnego udziału w wykonaniu zadań piątej pięciolatki.

Jakże traktuje się skargi i listy w szeregu organizacji?

Jeśli wejrzymy w te sprawy, to okaże się, że w wielu organizacjach oświadczeniom nadaje się bieg. Organizacje te mogą zawsze złożyć sprawozdanie, ile oświadczeń wpłynęło, które z nich zostały sprawdzone bezpośrednio, ile i dokąd przesłano celem podjęcia odpowiednich kroków. Ale częstokroć jest to załatwianie spraw na pokaz.

Gdy zaznajamiamy się z listami przesyłanymi przez organizacje partyjne i radzieckie do sprawdzenia w terenie, zwraca uwagę fakt, że poszczególne listy kierowane są do tych właśnie organizacji i osób, na które wniesiono skargi.

Taki tryb rozpatrywania skarg i zażaleń jest niewłaściwy i zawsze był potępiany przez partię i rząd. Lenin pisał:

> „Ograniczać się do odpowiedzi na odczepnego i do odsyłania sprawy do innych instytucji — oznacza także płodzenie mitręgi kancelaryjnej i marnowanie papieru".

Jak wynika z poszczególnych listów, przesyłanych do osób, na które skarżyli się autorzy w sprawach poruszanych przez zażalenia, częstokroć w praktyce nie podejmuje się prawdziwie skutecznych kroków, nie likwiduje się nieporządków, a czas płynie i cierpi na tym sprawa.

W wielu przypadkach zażalenia nie są przesyłane w teren, lecz sprawdza je organizacja, do której zwrócił się składający zażalenie, ale i w tych wypadkach kontrola dokonywana jest często niesumiennie, formalnie, powierzchownie, bez starannego wyjaśnienia faktów, zdarza się zaś również i tak, że w sprawie poruszonej w zażaleniu kieruje się kumoterskie zapytanie do tych, których skarga dotyczy, notuje się ich rzekomo „obalające" odpowiedzi i kwalifikuje się oświadczenie jako bezpodstawne.

Z powodu nieuważnego traktowania oświadczeń i listów w terenie, do Komitetu Centralnego wpływają niektóre oświadczenia z dopiskiem: „Prosimy nie wysyłać zażalenia z powrotem w teren, ponieważ tam skarga pozostanie bez echa", lub: „Wyślijcie koniecznie swego przedstawiciela".

Przytoczę przykłady dotyczące tylko dwóch organizacji partyjnych — co nie znaczy, że takie fakty nie zdarzają się również i w innych organizacjach.

Autorzy oświadczeń zakomunikowali Komitetowi Centralnemu partii, że już niejednokrotnie pisali do miejscowej prokuratury, do powiatowego komitetu wykonawczego, do miejskiego komitetu partii o przestępczej działalności pracowników Bałaszychińskiego Kombinatu Przemysłu Terenowego, lecz zażaleń nie rozpatrzono. Dalej autorzy zażalenia pisali: „prosimy o merytoryczne zbadanie niniejszego zażalenia i nieprzekazywanie sprawy pracownikom rejonu do rozpatrzenia".

Cóż się okazało podczas kontroli? W jednym z przedsiębiorstw wykryto duże malwersacje i pobłażanie tym malwersacjom przez poszczególnych pracowników kombinatu zajmujących stanowiska kierownicze. Obecnie, w wyniku kontroli, winowajcy są ukarani — wydaleni z partii, sprawę ich zaś przekazano prokuraturze celem pociągnięcia ich do odpowiedzialności sądowej.

Częstokroć zdarza się również, że zażalenie wymaga natychmiastowego sprawdzenia, lecz dostaje się ono w tryby machiny biurokratycznej: wędruje z biura do biura, a sprawa poruszona przez skarżącego pozostaje nadal niezałatwiona.

Dla ilustracji przytoczę fakt następujący. Pewien pracownik rejonowego kombinatu przemysłu spożywczego w Pilnie pisał do organizacji rejonowych, do wydziału przemysłu spożywczego Gorkowskiego Obwodowego Komitetu Wykonawczego, do Komitetu Obwodowego partii o nieporządkach w przedsiębiorstwie i o tym, że dyrektor kombinatu prześladuje osoby, które komunikowały o jego nadużyciach.

Skarga w tej sprawie wpłynęła również do Komitetu Centralnego partii. Cóż się okazało podczas kontroli? Pierwsze oświadczenie wpłynęło do wydziału przemysłu spożywczego Obwodowego Komitetu Wykonawczego, który jednak nie wykazał chęci sprawdzenia sprawy i skierował list do Rejonowego Komitetu Wykonawczego w Pilnie.

Drugie oświadczenie adresowane do Komitetu Obwodowego partii zostało przekazane do sprawdzenia do wydziału przemysłu lekkiego Komitetu Obwodowego partii, a stamtąd skierowano je do Obwodowego Komitetu Wykonawczego. W Obwodowym Komitecie Wykonawczym pismo skierowano do wydziału przemysłu spożywczego z rezolucją: „Dokonać kontroli w trybie nagłym", czego jednak nie uczyniono.

Cóż wyszło na jaw przy sprawdzeniu faktów, o których pisał autor zażalenia? Stwierdzono, że były dyrektor rejonowego kombinatu przemysłu spożywczego naruszał dyscyplinę państwową, nadużywał systematycznie swego stanowiska służbowego, brał bezprawnie dla siebie z przedsiębiorstwa wiele materiałów i produktów. Gdy dwie pracownice kombinatu — komsomołki — napisały o tym do organizacji rejonowych, dyrektor zaczął je prześladować: groził zwolnieniem, następnie przydzielił im pracę nie odpowiadającą ich specjalności, po czym były zmuszone opuścić przedsiębiorstwo. Obecnie ten człowiek, który tłumił krytykę, został wykluczony z partii.

Pragnę też zwrócić uwagę na skargi i listy, których część przy sprawdzeniu zostaje potwierdzona, druga zaś — nie znajduje potwierdzenia. Zamiast skupić uwagę na tym, aby usunąć niedociągnięcia ujawnione w liście, dość często podkreśla się tylko fakt, że niektóre zarzuty nie znalazły potwierdzenia. W takich wypadkach nie podtrzymuje się autora skargi w tym zakresie, w jakim ma rację, nie wyjaśnia mu się, na czym polega jego błąd, niekie-

dy zaś postępuje się z nim wprost niesprawiedliwie, wytacza mu się nieuzasadnione oskarżenia, w pewnych zaś wypadkach zostaje on ukarany.

Tego rodzaju niewłaściwe postępowanie jest naruszeniem wskazań towarzysza Stalina, że nie wolno dopuszczać do jakiegokolwiek ograniczania krytyki, jeżeli nawet pewna część tej krytyki jest niezupełnie słuszna.

Towarzysz Stalin mówił:

„Niekiedy wymyśla się krytykom za niedoskonałość ich krytyki, za to, że krytyka okazuje się czasem słuszna nie w całych 100 procentach. Często żądają, żeby krytyka była słuszna we wszystkich punktach, jeśli zaś nie we wszystkich jest słuszna, zaczynają na nią wymyślać, ganić ją.

Jest to niesłuszne, towarzysze. Jest to niebezpieczny błąd... Jeśli będziecie żądać od nich krytyki stuprocentowo słusznej, zniweczycie przez to możność wszelkiej oddolnej krytyki, możność wszelkiej samokrytyki. Oto dlaczego sądzę, że jeśli krytyka zawiera choćby 5—10 procent prawdy, to i taką krytykę należy powitać z uznaniem, uważnie wysłuchać i uwzględnić jej zdrowe ziarno. W przeciwnym razie, powtarzam, musielibyście zamknąć usta tym setkom i tysiącom oddanych sprawie Rad ludzi, którzy nie mają jeszcze dostatecznego doświadczenia w swojej pracy krytycznej, ale przez których usta przemawia sama prawda".

Zdarzały się u nas poszczególne wypadki, że ludzie, którzy komunikowali w swych listach o brakach, byli za to prześladowani. Takie oburzające postępowanie, nie dające się pogodzić z pozostawaniem w partii, wyrządza sprawie ogromną szkodę, tłumi inicjatywę i aktywność ludzi, którzy pomagają partii w prowadzeniu walki z wszelkim złem, z nieporządkami i brakami.

Tak się rzecz miała z oświadczeniem komunisty - kołchoźnika, tow. Isabekowa, który pisał w swoim czasie do Komitetu Obwodowego partii w Pawłodarze o wielkich kradzieżach produktów rolnych w kołchozie im. Thaelmanna. Komitet Obwodowy powinien był sprawdzić to doniesienie, w którym piszący wskazywał, że w malwersacje wmieszani są nie tylko kierownicy kołchozu, lecz i pracownicy rejonowi. Zamiast tego jednak poważny ten sygnał skierowano do Komitetu Rejonowego partii w Pawłodarze.

Pomimo że istniały materiały o kradzieżach w kołchozie, winowajcy nie zostali ukarani — czas mijał, a malwersacje trwały. Co więcej, tow. Isabekowowi za to, że sprawę poruszył, Komitet Rejonowy wymierzył surową karę partyjną.

Komitet Obwodowy partii na tę niesprawiedliwość popełnioną w stosunku do autora doniesienia nie zareagował, nie zareagował też absolutnie na tłumienie krytyki i tuszowanie przestępstw. Dopiero ostatnio, w wyniku sprawdzenia materiałów, które wpłynęły do KC WKP(b), winowajców ukarano w trybie partyjnym i sądowym, byłego zaś sekretarza Komitetu Rejonowego wydalono z partii. Byłym odpowiedzialnym pracownikom Komitetu Obwodowego wymierzono surowe kary partyjne.

W myśl wymogów zmienionego Statutu partii zadanie nasze polega na tym, by wzmóc walkę z tego rodzaju faktami, by tych, którzy tłumią krytykę, biurokratów, karać jak najsurowiej bez względu na to, kim oni są. Naszym obowiązkiem partyjnym jest obrona tych, którzy pomagają partii w ujawnianiu braków, udzielanie im wszelkiej pomocy, chronienie ich przed prześladowaniami lub ograniczaniem ich praw.

Zdarzają się również takie oświadczenia, które, przeciwnie, przeszkadzają w rozwijaniu krytyki. Zajmę się tu sprawą oszczerców. O ludziach tych trzeba wspomnięć, gdyż pod pretekstem krytyki zmyślają oni niezgodne z prawdą oskarżenia, piszą nie o faktach, które rzeczywiście miały miejsce, lecz wypisują wyssane z palca najróżniejsze głupstwa, bzdurne pogłoski i całkowicie bezpodstawne oskarżenia. Są również osoby, które z pobudek osobistych i w celu osiągnięcia własnej korzyści starają się złośliwie obrzucić błotem, oczernić uczciwych ludzi. Oszczercy ci postępują widocznie w myśl przysłowia: „Oszczerstwo jest jak węgiel — jak nie poparzy, to zabrudzi". *(Na sali ożywienie, oklaski).*

Przytoczę przykład. Niejaki Baranow wykluczony został przez nas z partii za oszczerstwo. W ciągu pięciu lat skierował on do organów partyjnych i radzieckich przeszło 120 oświadczeń. W listach swych wysuwał on bezpodstawne oskarżenia polityczne w stosunku do wielu pracowników organizacji partyjnych i radzieckich. Sprawdzaniem jego oskarżeń zajmowało się około 40 pracowników, omawiano je w podstawowych organizacjach partyjnych, w Komitecie Rejonowym, w Komitecie Miejskim partii. Obecnie oszczercę pociągnięto do odpowiedzialności sądowej.

Oszczercy wyrządzają szkodę nie tylko poszczególnym osobom, które upatrzyli sobie jako cel. Są oni szkodliwi również dlatego, że odwracają uwagę naszych organizacji od ujawniania i usuwania rzeczywistych braków.

Zadanie organizacji partyjnych polega na tym, ażeby wszelkimi sposobami bronić i popierać ludzi uczciwych i oddanych, pomagających partii w ujawnianiu i usuwaniu braków. Zdemaskowanych oszczerców trzeba karać z całą surowością, a tych, których niesłusznie oczerniali, bronić przed oszczerstwami.

Tow. Malenkow i tow. Chruszczow w swych referatach zaznaczali, że wielkim złem jest ukrywanie przez poszczególnych komunistów prawdy przed partią, nieuczciwość i nierzetelność w stosunku do partii, rozgłaszanie tajemnicy partyjnej i państwowej, dobieranie pracowników nie według ich kwalifikacji fachowych i politycznych, lecz na podstawie kumoterstwa.

Z praktyki pracy w Komisji Kontroli Partyjnej przytoczyć można cały szereg przykładów świadczących o tym, że postępowanie takich komunistów rzeczywiście wyrządza wielką szkodę i że to zło należy zwalczać jak najostrzej.

Tow. Malenkow w swym referacie postawił przed wszystkimi organizacjami partyjnymi zadanie jak najdalej idącego wzmożenia kontroli partyjnej i kontroli wykonania. Podkreśla to również projekt zmienionego Statutu partii, który wymaga od każdego komunisty aktywnej walki o wcielenie w życie uchwał partii.

W związku z tym dodatnie znaczenie dla wzmocnienia kontroli partyjnej będzie miało utworzenie w obwodach, krajach i republikach instytu-

cji pełnomocników Komitetu Kontroli Partyjnej, niezależnych od terenowych organów partyjnych. Zarządzenie to przyczyni się do zapobieżenia faktom naruszania Statutu partii, do wzmożenia walki z brakami i chorobliwymi zjawiskami występującymi w życiu i pracy organizacji partyjnych.

Towarzysze! Szeroka dyskusja nad projektem zmienionego Statutu partii, jaka toczyła się na zebraniach wszystkich podstawowych organizacji partyjnych i na konferencjach partyjnych, zwiększyła jeszcze bardziej aktywność członków naszej partii. Swobodna i rzeczowa dyskusja w organizacjach partyjnych i w prasie partyjnej nad projektem zmienionego Statutu partii i nad projektem dyrektyw w sprawie nowej pięciolatki wykazała całą siłę i znaczenie demokracji wewnątrzpartyjnej opartej na rosnącej aktywności i świadomości mas partyjnych.

Ogłoszenie projektu zmienionego Statutu i omówienie go przez XIX Zjazd mobilizuje wszystkich komunistów do wykonania nowych zadań partii. Jak najściślejsze przestrzeganie Statutu — niewzruszonej podstawy życia partii — przyczyni się do dalszego wzmożenia politycznej i organizacyjnej pracy partii oraz wszystkich jej organizacji terenowych.

Nasza partia jest jak nigdy dotąd zjednoczona i zespolona, jest zwarta jak monolit. Partia zdąża pewnym krokiem naprzód — stalinowską drogą budowy społeczeństwa komunistycznego w naszym kraju.

Rękojmią wykonania zadań postawionych przez partię jest niewzruszona jedność, niezachwiana wierność i oddanie partii, wielkiemu sztandarowi Lenina *(oklaski)*, niebywałe zespolenie mas partyjnych i całego narodu radzieckiego wokół Komitetu Centralnego WKP(b), wokół towarzysza Stalina. *(Oklaski).*

Niech żyje wielki Stalin! *(Długotrwałe oklaski. Wszyscy wstają).*

POZDROWIENIA DLA XIX ZJAZDU WKP(b) OD PARTII KOMUNISTYCZNYCH I ROBOTNICZYCH*)

Przemówienie przewodniczącego KC PZPR towarzysza Bolesława Bieruta

(dn. 7.X)

Drodzy Towarzysze i Przyjaciele!

Z uczuciem głębokiego wzruszenia pragnę przekazać Wam najgorętsze braterskie pozdrowienia od Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, od polskiej klasy robotniczej i narodu polskiego. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

XIX Zjazd wielkiej bohaterskiej Partii Komunistycznej, partii stworzonej, wychowanej i kierowanej przez Lenina i Stalina, jest olbrzymim wydarzeniem w życiu mas pracujących całego świata. Obradom tego Zjazdu towarzyszą płomienne i radosne uczucia setek milionów ludzi pracy we wszystkich zakątkach świata. Szczególnie gorące uczucia braterskiej wdzięczności, przyjaźni i solidarności pragnę przekazać Zjazdowi od całego polskiego ludu pracującego. Historyczne, o światowym znaczeniu zwycięstwo Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich nad faszyzmem w drugiej wojnie światowej stało się zwrotnym momentem w życiu wielu narodów, a w szczególności wielkim przełomem w losach i w życiu narodu polskiego, fundamentem jego odrodzenia i rozkwitu.

Wiele, niezmiernie wiele mają do zawdzięczenia WKP(b), jej polityce, jej walce, jej zwycięstwom i osiągnięciom polskie masy pracujące. Mają jej do zawdzięczenia wszystko, co było i jest dla nich najdroższe: wyzwolenie z niewoli faszystowskiej, utrwalenie niepodległości narodowej, szybki rozkwit gospodarki, kultury i siły wewnętrznej swego państwa ludowego.

Dzięki zwycięstwu wyzwoleńczej Armii Radzieckiej powróciły do Polski jej prastare ziemie ojczyste nad Nysą, Odrą i Bałtykiem. Wyzbywszy się hańby ucisku bratnich narodów: ukraińskiego, białoruskiego, litewskiego, Polska Ludowa stała się państwem narodowo jednorodnym. Władza ludowa zniosła własność obszarniczą i kapitalistyczną, przeprowadzając reformę rolną i unarodowienie przemysłu. W ciągu 8 lat Polska przekształciła

*) Pełny tekst wszystkich przemówień i depesz powitalnych. (Red.).

się z kraju słabego gospodarczo i bezlitośnie wyzyskiwanego przez obcych kapitalistów — w kraj szybko uprzemysławiający się i rosnący ekonomicznie. Unarodowiony przemysł polski produkuje już obecnie trzykrotnie więcej niż przed wojną. W kraju dokonuje się wielki proces rewolucji kulturalnej w oparciu o przeobrażenia gospodarcze i techniczne. Naród polski przekształca się szybko w nowy, socjalistyczny naród. Decydującą rolę w tych przemianach historycznych, wyzwalających dziś potężne siły i talenty twórcze polskich mas ludowych, odgrywa braterska pomoc radziecka, przyjaźń i przykład narodów radzieckich, którymi kieruje i które prowadzi zwycięsko wciąż naprzód do komunizmu — WKP(b). *(Burzliwe oklaski).*

Polska Zjednoczona Partia Robotnicza czerpie swą siłę ideową z wielkiej skarbnicy doświadczeń WKP(b), uczy się jej hartu i jej niezrównanej strategii i taktyki w walkach klasowych i w budownictwie socjalizmu. Dzięki przykładowi, pomocy braterskiej WKP(b) polski ruch robotniczy wyrósł i stał się dziś przodującą siłą narodu.

Związek Radziecki, jego partia, jej wódz, towarzysz Stalin — to potężna i niepokonana siła ideowa oddziałująca na cały świat, pobudzająca świadomość setek milionów ludzi, porywająca narody uciskane do walki o wolność i pokój, rodząca wspaniały entuzjazm twórczy w budownictwie lepszego ustroju społecznego wśród narodów wyzwolonych z jarzma kapitalizmu. Dzieje ludzkie nie znały dotąd równie wielkiej, równie dynamicznej i twórczej potęgi ideowego oddziaływania na społeczeństwo ludzkie w skali światowej. Jest to siła przeobrażająca setki milionów ludzi, zmieniająca nawet dawniej zacofane narody w przodujące narody socjalistyczne. Jest to siła kształtująca nowe, odrodzone społeczeństwo ludzkie, potępiające wszelki ucisk i wyzysk człowieka przez człowieka, siła, której ostatecznym celem jest zniesienie wszelkiej tyranii, utrwalenie na zawsze pokoju i braterstwa między narodami. Jest to nowa i niezrównana, zwycięska i nieśmiertelna siła ideowa wielkiej epoki Stalinowskiej. *(Oklaski).*

Tylko międzynarodowy rewolucyjny ruch proletariacki, tylko wielka nauka marksistowsko-leninowska, rozwijana przez Stalina ku swym dzisiejszym szczytowym osiągnięciom, które znalazły swój wyraz w ostatnich pracach towarzysza Stalina „Marksizm a zagadnienia językoznawstwa" i „Ekonomiczne problemy socjalizmu w ZSRR" — pracach, posiadających olbrzymie znaczenie dla krajów demokracji ludowej — tylko socjalizm, urzeczywistniony po raz pierwszy w dziejach dzięki genialnemu kierownictwu WKP(b) — mogły zrodzić taką siłę i nadać jej niepowstrzymany rozmach światowy.

Projekt dyrektyw XIX Zjazdu w sprawie nowego pięcioletniego planu dalszego rozwoju ZSRR — to jeszcze jeden nieodparty dowód wyższości ekonomiki socjalistycznej nad kapitalistyczną, to dobitny dowód prawdziwie humanistycznego charakteru rozwoju ekonomicznego ZSRR. Jakże jaskrawym przeciwstawieniem są te plany gospodarcze, te potężne budowle komunizmu i prace nad przeobrażeniem przyrody, nad nieustannym podnoszeniem kultury, wiedzy i dobrobytu narodu — w porównaniu z marazmem i wynaturzeniami militarystycznej gospodarki kapitalistycznej. To przeciwstawienie jest główną cechą sytuacji światowej obecnego okresu.

Szczególną wymowę mają dziś słowa towarzysza Stalina, wypowiedziane w zakończeniu obrad XVIII Zjazdu WKP(b):

„Najważniejszym wynikiem jest to, że klasa robotnicza naszego kraju przez zniesienie wyzysku człowieka przez człowieka i ugruntowanie ustroju socjalistycznego dowiodła całemu światu słuszności swojej sprawy. Jest to główny wynik, ponieważ umacnia on wiarę w siły klasy robotniczej i jej niechybne ostateczne zwycięstwo".

Nowa pięciolatka stalinowska podnosi jeszcze wyżej w masach pracujących całego świata poczucie słuszności ich sprawy i wiarę w jej zwycięstwo. Oto dlaczego obecny XIX Zjazd WKP(b) stał się tak bliskim i doniosłym wydarzeniem w życiu ludu pracującego na całej kuli ziemskiej, w tej liczbie również w życiu ludu pracującego Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, który ze szczególnym rozmachem i entuzjazmem współzawodnictwa socjalistycznego wita ten Zjazd jako wielki triumf nadziei mas pracujących całego świata.

Imperializm czyni wszystko, aby osłabić i podporządkować swej woli narody, które znalazły się w orbicie jego wpływów, aby potęgować nienawiść w stosunku do narodów, które uniezależniły się od jego panowania.

Związek Radziecki daje światu przykład nowych stosunków międzynarodowych między krajami wyzwolonymi z przemocy imperialistycznej dzięki zwycięstwu narodów radzieckich. Stosunki te cechuje braterski sojusz, przyjaźń i owocna wzajemna współpraca we wszystkich ważnych dziedzinach życia tych narodów. W tych nowych, nie znanych dawnemu światu, możliwych tylko dzięki zwycięstwu Wielkiej Rewolucji Proletariackiej stosunkach międzynarodowych — Polska Ludowa korzysta z potężnej i wszechstronnej, bezinteresownej i serdecznej pomocy Związku Radzieckiego i dzięki tej pomocy osiągnęła już dziś niezwykle pomyślne warunki dla coraz szybszego marszu naprzód po drodze swego uprzemysłowienia, swego budownictwa socjalistycznego. Jednym tylko z niezliczonych przykładów tej braterskiej, serdecznej pomocy jest wspaniały dar Związku Radzieckiego dla zburzonej przez najeźdźcę hitlerowskiego Warszawy — budowa potężnego Pałacu Kultury i Nauki. Historia dawnych, przedrewolucyjnych stosunków międzynarodowych nie zna i nie mogła znać takich przykładów. Tylko zwycięstwo socjalizmu, tylko wielka idea internacjonalizmu proletariackiego, której niedościgniony wzór dawali zawsze ruchowi międzynarodowemu Lenin i Stalin, której niezłomnym przewodnikiem w swej polityce międzynarodowej i w stosunkach z bratnimi krajami jest dziś Związek Radziecki, stworzyły możliwość takich nowych stosunków.

XIX Zjazd WKP(b) stanie się dla całego międzynarodowego ruchu komunistycznego potężnym bodźcem i natchnieniem ideowym w jego dalszej walce. Projekt nowego Statutu Partii — to porywający swym niezrównanym humanizmem dokument bojowych, moralno-politycznych osiągnięć i zadań, które wysuwa partia przed milionowymi szeregami swych członków, a poprzez nich — przed masami pracującymi ZSRR. Dokument ten stanie się dla wszystkich, którzy walczą o komunizm, wzorem ofiarności, bojowości, najwyższego oddania Wielkiej Sprawie i Wielkiej Idei, którą głosi przodująca nauka społeczna — marksizm - leninizm, którą postawiła przed ludzkością nowa, Stalinowska epoka.

W nowej sytuacji światowej nieporównanie wyrosły zadania partii robotniczych i komunistycznych, wcielających w życie Stalinowskie wskaza-

nia walki o pokój, demokrację i socjalizm. Wyrósł, rozszerza się, potężnieje światowy ruch zwolenników pokoju, kurczy się baza społeczna imperializmu, wzmaga się oburzenie przeciwko bezwstydnym, zbrodniczym prowokacjom i zakusom agresorów imperialistycznych. Wzmacniać, uaktywniać ten wielki ruch społeczny mas, nauczyć się nim kierować tak, aby pod sztandarami walki o pokój stanęła zdecydowana większość ludzi, aby zbrodnicze plany podżegaczy wojennych obróciły się wniwecz — oto bojowe zadanie awangardy proletariackiej we wszystkich krajach i zakątkach świata. Na miarę zadań dziejowych nowej epoki partie robotnicze i komunistyczne muszą wychowywać kadry swych bojowników i według tej miary kształtować nieustannie świadomość i aktywność milionów ludzi pracy. W tym kierunku zmierzają wysiłki również naszej partii — Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej. Zbudowaliśmy państwo ludowo-demokratyczne — Polską Rzeczpospolitę Ludową, umacniamy jej zręby oparte na niezłomnym sojuszu robotniczo-chłopskim, oparte na głębokim patriotyzmie i internacjonalizmie.

Karczujemy grubą warstwę przesądów i uprzedzeń, które były hodowane i podsycane przez wieki, a zostały podcięte dzięki Wielkiej Rewolucji Październikowej, dzięki historycznemu zwrotowi w stosunkach między naszymi narodami.

Budujemy kolosy gospodarcze, jak Nowa Huta, oparte na radzieckim sprzęcie, na przodującej radzieckiej technice, na wielkich osiągnięciach radzieckiej nauki. Wspaniałomyślna i braterska radziecka pomoc, radzieckie doświadczenie są potężnym bodźcem rozwoju naszej rodzimej myśli technicznej i naszych wysiłków w dziedzinie budownictwa socjalistycznego.

Mamy poważne osiągnięcia socjalne i kulturalne.

Wszystkie te osiągnięcia byłyby nie do pomyślenia bez pomocy narodów radzieckich, bez pomocy WKP(b) i osobistej troski naszego wielkiego przyjaciela — towarzysza Stalina. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Chcemy Was zapewnić, że na naszym posterunku zrobimy wszystko dla umocnienia całego frontu, całego obozu pokoju i socjalizmu.

Nie będziemy szczędzili sił, aby nasz wkład odpowiadał najlepszym tradycjom i dążeniom naszego narodu w walce o postęp, aby odpowiadał zadaniom naszych wielkich czasów, zadaniom zwycięskiej epoki Lenina - Stalina. *(Burzliwe oklaski).*

Niech żyje WKP(b) — gwiazda przewodnia światowego ruchu wyzwoleńczego mas pracujących!

Niech żyje Związek Radziecki — ostoja pokoju, natchnienie wszystkich bojowników o socjalizm, symbol braterstwa i przyjaźni międzynarodowej!

Niech żyje wódz całej przodującej ludzkości w walce o pokój, o postęp, o socjalizm — towarzysz Stalin!

(Burzliwe, długotrwałe oklaski, przechodzące w owację. Wszyscy wstają).

Przemówienie sekretarza generalnego KC KP Chin tow. Lu Szao-tsi

(dn. 8.X)

Towarzysze! XIX Zjazd Wszechzwiązkowej Komunistycznej Partii (bolszewików) jest wydarzeniem o wielkim znaczeniu historycznym.

Komuniści chińscy śledzą obrady Zjazdu z olbrzymim zainteresowaniem i uwagą.

Komitet Centralny Komunistycznej Partii Chin wysłał naszą 6-osobową delegację w celu przekazania pozdrowień Zjazdowi. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).* Przypadł mi dziś w udziale wielki zaszczyt odczytania na Zjeździe pisma z pozdrowieniami od Komitetu Centralnego Komunistycznej Partii Chin, podpisanego przez przewodniczącego Mao Tse-tunga. *(Burzliwe, długo nie milknące oklaski, przechodzące w owację; wszyscy wstają).*

Orędzie powitalne Komitetu Centralnego Komunistycznej Partii Chin głosi:

Drogi towarzyszu Stalin! *(Oklaski).*

Drodzy towarzysze delegaci na XIX Zjazd Wszechzwiązkowej Komunistycznej Partii (bolszewików)!

Komitet Centralny Komunistycznej Partii Chin w imieniu wszystkich członków partii przesyła XIX Zjazdowi Wszechzwiązkowej Komunistycznej Partii (bolszewików) serdeczne i gorące pozdrowienia. *(Długotrwałe oklaski).*

Utworzona i wychowana przez Lenina i Stalina Wszechzwiązkowa Komunistyczna Partia (bolszewików) odniosła w wyniku długotrwałej walki niespotykane dotychczas wspaniałe, epokowe zwycięstwa.

Pod kierownictwem WKP(b) dokonana została Wielka Socjalistyczna Rewolucja Październikowa, która zapoczątkowała nowę erę w dziejach ludzkości i radykalny zwrot od starego, kapitalistycznego świata do nowego świata socjalistycznego.

Pod kierownictwem partii bolszewickiej naród radziecki zwycięsko zbudował socjalizm, stworzył nowy ustrój społeczny, w którym nie ma wyzysku człowieka przez człowieka. Pod jej kierownictwem naród radziecki i Armia Radziecka odniosły w Wielkiej Wojnie Narodowej zwycięstwo, które uratowało ludzkość przed ujarzmieniem przez faszyzm niemiecko-włoski i japoński oraz utorowało szeroką drogę dla walki narodów całego świata o trwały pokój i demokrację ludową.

Pod jej kierownictwem naród radziecki w walce o wykonanie piątego pięcioletniego planu rozwoju Związku Radzieckiego kroczy naprzód ku wspaniałemu, komunistycznemu społeczeństwu.

Wszystko to stanowi wspaniały wkład do sprawy ruchu komunistycznego, jest niewyczerpanym źródłem natchnienia dla mas pracujących całego świata, wzmacnia ich pewność w zwycięstwo walki o wyzwolenie i o wspaniałą komunistyczną przyszłość.

Imiona Lenina i Stalina są sztandarem wiodącym naprzód ludzi pracy na całej kuli ziemskiej. Komunistyczna Partia Związku Radzieckiego jest

wzorem dla wszystkich partii komunistycznych i robotniczych. *(Długotrwałe oklaski).*

Związek Radziecki pod kierownictwem partii komunistycznej, partii Lenina — Stalina, jest potężną ostoją pokoju i demokracji na całym świecie.

Każde postępowe poczynanie na świecie jest nierozerwalnie związane z istnieniem i rozwojem Związku Radzieckiego.

Spojrzenia narodów całej kuli ziemskiej zwrócone są w kierunku Związku Radzieckiego i w nim widzą one swą przyszłość i swą nadzieję.

Ujarzmione i uciskane w ciągu długich lat przez imperialistów narody Wschodu widzą sukcesy budownictwa w Związku Radzieckim i wysiłki Związku Radzieckiego w walce o pokój na całym świecie; wzmacnia to stokrotnie ich wiarę w zwycięstwo w walce o wyzwolenie narodów. *(Oklaski).*

Komunistyczna Partia Chin została stworzona pod bezpośrednim wpływem Wielkiej Rewolucji Październikowej i na wzór Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego.

Genialne wytyczne towarzysza Stalina w sprawie rewolucji chińskiej mają ogromne, nieocenione znaczenie dla zwycięstwa, jakie odniósł naród chiński w rewolucji pod kierownictwem Komunistycznej Partii Chin.

Zwycięstwo rewolucji chińskiej i poważne osiągnięcia w dziedzinie budownictwa w ciągu trzech lat, które upłynęły od chwili powstania Chińskiej Republiki Ludowej, dowodzą, że tam, gdzie — uwzględniając konkretne warunki danego kraju — nauka Marksa — Engelsa — Lenina — Stalina jest właściwie stosowana, gdzie doświadczenie zdobyte przez Komunistyczną Partię Związku Radzieckiego w rewolucji i budownictwie jest właściwie stosowane — tam zwycięstwo jest zawsze zapewnione. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

XIX Zjazd Wszechzwiązkowej Komunistycznej Partii (bolszewików) jest wydarzeniem o olbrzymim znaczeniu międzynarodowym. Zjazd ten będzie źródłem natchnienia dla mas pracujących całego świata i wszystkich miłujących pokój narodów i doda im nowej energii.

Życzymy Zjazdowi sukcesów!

Życzymy Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego, kierującej narodem radzieckim, nowych, jeszcze wspanialszych zwycięstw w chlubnym dziele budowy komunizmu i obrony pokoju na całym świecie! *(Burzliwe oklaski).*

Niech żyje wielka, okryta chwałą Komunistyczna Partia Związku Radzieckiego! *(Długotrwałe oklaski).*

Niech żyje zwycięstwo marksizmu-leninizmu! *(Długotrwałe oklaski).*

Niech żyje wielki wódz i nauczyciel mas pracujących całego świata — towarzysz Stalin! *(Burzliwe oklaski, przechodzące w owację. Wszyscy wstają wznosząc okrzyki: „Hura!", „Niech żyje towarzysz Stalin!").*

Niech żyje wieczna, potężna przyjaźń i sojusz narodów chińskiego i radzieckiego! *(Burzliwe, długotrwałe oklaski, przechodzące w owację. Wszyscy wstają).*

Przemówienie przewodniczącego KP Czechosłowacji tow. Klementa Gottwalda

(dn. 8.X)

Drodzy towarzysze! Niech mi będzie wolno przekazać XIX Zjazdowi okrytej chwałą Wszechzwiązkowej Komunistycznej Partii (bolszewików) gorące pozdrowienia w imieniu Komunistycznej Partii Czechosłowacji i wszystkich ludzi pracy naszego kraju. *(Burzliwe oklaski).*

Wieść o zwołaniu XIX Zjazdu WKP(b) i opublikowanie dokumentów związanych ze Zjazdem wywołały również u nas, w Czechosłowacji, nadzwyczaj szeroki odgłos. Setki tysięcy naszych ludzi pracy w mieście i na wsi podjęły dla uczczenia XIX Zjazdu WKP(b) liczne zobowiązania socjalistyczne, które wykonywane są z powodzeniem. *(Oklaski).* Nie będzie przesadą, gdy powiem, że dzisiaj, w dniach obrad tego historycznego Zjazdu, ku moskiewskiemu Kremlowi, ku towarzyszowi Stalinowi, ku Wam wszystkim kierują swe spojrzenia miliony obywateli czechosłowackich. *(Długotrwałe oklaski).*

Nie jest to przypadek. W okresie przedwojennym, kiedy w Czechosłowacji panował kapitalizm, uczyliśmy się od bolszewików radzieckich, jak bić własnych kapitalistów. *(Długotrwałe oklaski).* W latach Wielkiej Wojny Narodowej, kiedy nasza ojczyzna jęczała pod butem okupantów hitlerowskich, naród nasz wiedział, że gwiazda wyzwolenia jaśnieje na Wschodzie.

Gdy bohaterska Armia Radziecka, pod przewodem swego genialnego dowódcy, towarzysza Stalina, zadała druzgocącą klęskę Hitlerowi, powstały również dla nas sprzyjające warunki, dzięki którym mogliśmy porachować się z własnymi kapitalistami, złamać i rozgromić ich próbę kontrrewolucyjnego przewrotu, stworzyć Czechosłowację ludowo-demokratyczną i przystąpić do budowy socjalizmu w naszym kraju. *(Długotrwałe oklaski).*

Obecnie przychodzimy do Was, aby uczyć się jak budować socjalizm. Wyniki XIX Zjazdu WKP(b), jak również nowa fundamentalna praca towarzysza Stalina „Ekonomiczne problemy socjalizmu w ZSRR" będą i dla nas niewyczerpanym źródłem doświadczenia w naszej codziennej pracy, w naszej codziennej walce o zbudowanie i utrwalenie ustroju socjalistycznego w Czechosłowacji, w walce o utrzymanie pokoju. *(Oklaski).*

Waszą pomoc, pomoc WKP(b) i osobiście towarzysza Stalina odczuwamy i cenimy dzisiaj bardziej niż kiedykolwiek. Toteż partia i naród poleciły nam, abyśmy zapewnili Was o naszych głębokich, szczerych uczuciach wdzięczności.

Życzymy wielkich sukcesów XIX Zjazdowi okrytej chwałą leninowsko-stalinowskiej Wszechzwiązkowej Komunistycznej Partii (bolszewików)! *(Długotrwałe oklaski).*

Niech żyje niewzruszona przyjaźń radziecko - czechosłowacka i sojusz między naszymi narodami! *(Burzliwe oklaski).*

Chwała naszemu wspólnemu nauczycielowi i ojcu, wielkiemu Stalinowi! *(Burzliwe, długo nie milknące oklaski, przechodzące w owację; wszyscy wstają).*

Przemówienie zastępcy sekretarza generalnego KP Włoch tow. Luigi Longo

(dn. 8.X)

Towarzysze! Na polecenie Komitetu Centralnego Włoskiej Partii Komunistycznej i osobiście towarzysza Togliatti'ego przekazuję XIX Zjazdowi partii bolszewickiej i jej wielkiemu wodzowi, towarzyszowi Stalinowi, braterskie pozdrowienia i życzenia w imieniu 2,5 miliona członków Włoskiej Partii Komunistycznej i Komunistycznego Związku Młodzieży, w imieniu robotników, chłopów, wszystkich ludzi pracy i demokratów włoskich! *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

W waszym Zjeździe i w osobie towarzysza Stalina witamy tych, którzy wyzwolili Europę i cały świat od ucisku faszystowskiego, witamy budowniczych nowego społeczeństwa komunistycznego, wskazujących ludzkości drogę do wyzwolenia i rozwoju, witamy obrońców pokoju i przyjaźni między wszystkimi narodami!

Ludzie pracy i demokraci włoscy zdają sobie sprawę, że zdołali oni wyzwolić się z faszyzmu i obcej okupacji dzięki bohaterskiej walce sił zbrojnych i narodów Związku Radzieckiego przeciwko hitlerowskim hordom faszystowskim.

Robotnicy, chłopi, ludzie biedni i nieszczęśliwi, bezrobotni naszych miast i wsi znoszą ciężkie cierpienia pod jarzmem kapitalizmu, którego podstawowym prawem, jak słusznie określił towarzysz Stalin, jest pogoń za maksymalnym zyskiem.

Nasze masy pracujące wiedzą jednak, że tutaj, w Związku Radzieckim, pod waszym kierownictwem, pod kierownictwem wielkiej partii Lenina-Stalina, powstaje nowe społeczeństwo, w którym od dawna i bezpowrotnie zniknęły takie nieszczęścia trapiące coraz bardziej nasze masy pracujące, jak wyzysk człowieka przez człowieka, bezrobocie, nędza, analfabetyzm. Wiedzą one, że tutaj, u was, gdzie zniesiono wszystkie przywileje klasowe, gdzie zmieniono ustrój ekonomiczny i stosunki społeczne, rozwija się bez przerwy i bujnie rozkwita przemysł, rolnictwo i kultura, a 200 milionów radzieckich ludzi pracy buduje społeczeństwo komunistyczne! *(Burzliwe oklaski).*

Te wielkie zwycięstwa komunizmu budzą radość włoskich mas pracujących, potęgują ich dążenie do sprawiedliwości społecznej i postępu, porywają je do walki.

Rozumieją one, że wasze zwycięstwa są zwycięstwami całej ludzkości. Każdy wasz sukces w dziedzinie produkcji, techniki i nauki wzmaga działalność waszego rządu, zmierzającą do utrzymania pokoju na całym świecie i do umocnienia braterskich, pokojowych stosunków między narodami.

Nowe wielkie zadania, które pod kierownictwem towarzysza Stalina Zjazd wasz nakreśli jako wytyczną działalności waszej partii i twórczych wysiłków narodów Związku Radzieckiego, potwierdzają z jednej strony ogromne możliwości rozwoju społeczeństwa socjalistycznego, z drugiej zaś są nowym przekonującym dowodem pokojowych dążeń i pokojowej polityki Związku Radzieckiego.

Zdajemy sobie sprawę, że włoscy i zagraniczni podżegacze wojenni nie zaprzestaną oszczerstw antyradzieckich i antykomunistycznych, nie za-

przestaną swych prób wciągnięcia naszego kraju do nowych antyradzieckich prowokacji i awantur, prób zaprzedania naszej wolności i niepodległości narodowej.

W obliczu tych niebezpieczeństw grożących narodowi włoskiemu i jego swobodom, w obliczu zwiększających się coraz bardziej ciężarów wyścigu zbrojeń, którymi z woli Stanów Zjednoczonych obarcza się wszystkie narody krajów zmarshallizowanych, a w szczególności nasz naród — wszyscy ludzie pracy, wszyscy demokraci, wszyscy patrioci włoscy, którym drogie są losy i przyszłość ich ojczyzny, witają z bezgraniczną wdzięcznością i gorącą nadzieją uchwały, które podejmie XIX Zjazd Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego.

Uchwały te posuną naprzód sprawę socjalizmu i pokoju na całym świecie. Dla nas będą one przedmiotem studiów i nowym bodźcem. Postaramy się wyciągnąć jak największą korzyść z Waszych obrad. Bezcennym skarbem jest dla nas praca towarzysza Stalina „Ekonomiczne problemy socjalizmu w ZSRR".

Dla nas wszystkich towarzysz Stalin jest nauczycielem i wodzem. W najbardziej skomplikowanych sprawach i w najtrudniejszych chwilach idee towarzysza Stalina dopomagają nam wszystkim w znalezieniu właściwych rozwiązań i słusznej drogi. *(Długotrwałe oklaski).*

Uzbrojeni w te idee, czerpiąc siłę z waszych wielkich zdobyczy, zdajemy sobie sprawę, że ciążą na nas wielkie obowiązki wobec naszego narodu. Bardziej niż kiedykolwiek uświadamiamy sobie wielki zaszczyt, a równocześnie wielką odpowiedzialność ciążącą na nas, jako członkach partii, której bratnią partią jest wielka partia Lenina - Stalina. *(Oklaski).*

Dlatego też bardziej niż kiedykolwiek zdajemy sobie sprawę z naszych obowiązków: musimy być wiernymi członkami naszej partii, szczerymi i uczciwymi wobec niej, musimy umacniać jej dyscyplinę i jak źrenicy oka strzec jedności partii. W całej pełni zdajemy sobie sprawę, że obowiązkiem naszym jest utrzymywanie jak najściślejszej więzi z narodem, który powinniśmy — przez naszą działalność organizacyjną i kierownictwo polityczne — poprowadzić ku wolności, dobrobytowi i socjalizmowi.

W obliczu Waszych wielkich osiągnięć bardziej niż kiedykolwiek uświadamiamy sobie, że obowiązkiem naszym jest raz na zawsze zdruzgotać wszelkie kłamstwa i oszczerstwa, przy pomocy których usiłuje się sprowadzić prostych ludzi z drogi walki wyzwoleńczej i socjalizmu. Powinniśmy w sposób jak najbardziej przekonujący wykazać, że jedynie słuszną drogą wyzwolenia świata z wyzysku, bezrobocia, nędzy i ciemnoty jest droga wskazana przez Lenina i Stalina, droga, którą przebyły narody Związku Radzieckiego, Chińskiej Republiki Ludowej i krajów demokracji ludowej, droga zespolenia wokół klasy robotniczej wszystkich ludzi pracy, droga internacjonalizmu i braterskiej więzi między narodami wszystkich krajów, droga pokoju i socjalizmu. *(Długotrwałe oklaski).*

Towarzysze delegaci na XIX Zjazd Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego! W liście powitalnym naszego Komitetu Centralnego do waszego Zjazdu towarzysz Togliatti wyraża przekonanie, że nikt nie zdoła zniweczyć ani osłabić uczuć przywiązania klasy robotniczej i włoskich mas pracujących do kraju socjalizmu. *(Długotrwałe oklaski).*

Sprawa, o którą walczycie i w imię której pracujecie, jest naszą sprawą i sprawą wszystkich, którzy wierzą w przyszłość ludzkości.

Życzymy pomyślnych obrad Waszemu Zjazdowi, który stanowić będzie dla Waszego kraju nowy i chlubny etap!

Życzymy długich lat życia towarzyszowi Stalinowi, odważnemu i niezwyciężonemu bojownikowi o demokrację, socjalizm i pokój! *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Niech żyje XIX Zjazd Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego! *(Oklaski).*

Niech żyje wielki sztandar socjalizmu, sztandar Marksa - Engelsa - Lenina - Stalina! *(Burzliwe, długo nie milknące oklaski, przechodzące w owację; wszyscy wstają).*

Depesza sekretarza generalnego KC KP Japonii tow. Tokudy

(odczytana na Zjeździe dn. 8 października)

DO XIX ZJAZDU KOMUNISTYCZNEJ PARTII ZWIĄZKU RADZIECKIEGO

Komitet Centralny Komunistycznej Partii Japonii w imieniu wszystkich członków partii i wszystkich patriotów przesyła płomienne pozdrowienia i życzenia XIX Zjazdowi Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego oraz dziękuje serdecznie za zaproszenie na XIX Zjazd. *(Burzliwe oklaski).*

Wszyscy miłujący pokój ludzie na całym świecie i wszyscy patrioci japońscy wraz z naszą partią życzą z całego serca sukcesów XIX Zjazdowi Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego.

Dokumenty wniesione pod obrady Zjazdu potwierdzają fakty trwałych i niezłomnych zdobyczy, które zostały osiągnięte przez narody Związku Radzieckiego pod wodzą wielkiego Stalina. *(Burzliwe oklaski).*

Naród nasz po zapoznaniu się z projektem dyrektyw XIX Zjazdu partii w sprawie piątego pięcioletniego planu rozwoju ZSRR na lata 1951 — 1955 jest przekonany, że realizacja tego gigantycznego planu określa nie tylko drogę rozwoju narodów Związku Radzieckiego w chwili obecnej, lecz wskazuje także drogę rozwoju, jaką w przyszłości powinien pójść nasz kraj.

W tym gigantycznym planie pokojowego budownictwa Związku Radzieckiego naród nasz widzi nie tylko fakt wspaniałego kierownictwa i nie tylko zasługę Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego wobec narodów ZSRR, lecz także dowód pokojowej i przyjaznej polityki ZSRR w stosunku do innych narodów. Naród nasz rozumie w całej pełni, że właśnie Związek Radziecki pod przewodem wielkiego wodza, towarzysza Stalina jest najbardziej wytrwałym obrońcą i ostoją pokoju i demokracji.

Okupanci amerykańscy i reakcjoniści japońscy usiłują wciągnąć naród japoński do agresywnej wojny, maskując przygotowania wojenne kłamstwem o groźbie agresji ze strony Związku Radzieckiego.

Dlatego właśnie nowy gigantyczny program pokojowego budownictwa ZSRR ma olbrzymie znaczenie dla naszego narodu, ponieważ demaskuje te kłamstwa reakcji amerykańsko - japońskiej i ułatwia walkę naszego narodu przeciwko okupantom amerykańskim i ich poplecznikom — reakcjonistom japońskim.

Nasza partia uzbrojona w nowy program zacieśniła jedność i zwartość swych szeregów i dokonuje pomyślnie zjednoczenia postępowych sił narodu w walce przeciwko siłom reakcji amerykańsko - japońskiej. Obecnie najszersze masy naszego narodu przekonują się coraz bardziej, że nasza partia wskazuje jedynie słuszną drogę do zwycięstwa.

Komunistyczna Partia Związku Radzieckiego zawsze walczyła i zwyciężała, kierując się wielką nauką Marksa - Engelsa - Lenina - Stalina. Nauka ta jest gwiazdą przewodnią również dla naszej partii. Nasza partia i klasa robotnicza widzą w Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego niezawodnego przyjaciela i nauczyciela.

Wielką wagę przywiązujemy również do faktu, że XIX Zjazd ma rozpatrzyć projekt nowego Statutu Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego. Nieustanna troska wielkiej partii Lenina-Stalina o dalsze wzmocnienie swej zwartości i o podniesienie swej zdolności bojowej jest wzorem dla wszystkich bratnich partii komunistycznych, a w szczególności dla naszej partii.

Przesyłamy XIX Zjazdowi bratniej Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego i narodowi radzieckiemu najszczersze życzenia sukcesów.

Niech żyje przyjaźń narodów Związku Radzieckiego i Japonii!

Niech żyje zwycięstwo miłujących pokój demokratycznych sił całego świata!

Niech żyje XIX Zjazd Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego!

Chwała wielkiemu wodzowi, towarzyszowi Stalinowi! *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Sekretarz Generalny Komitetu Centralnego
Komunistycznej Partii Japonii
TOKUDA

(Burzliwe, długotrwałe oklaski).

Przemówienie sekretarza generalnego Węgierskiej Partii Pracujących tow. Matyasa Rakosi'ego

(dn. 8.X)

Drodzy towarzysze! W imieniu Węgierskiej Partii Pracujących i węgierskiego ludu pracującego gorąco i serdecznie pozdrawiam XIX Zjazd Wszechzwiązkowej Komunistycznej Partii (bolszewików). *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Z radością korzystam z okazji, aby tutaj na Zjeździe partii bolszewickiej dać wyraz uczuciom bezgranicznej wdzięczności węgierskiego ludu pracującego dla potężnego Związku Radzieckiego i ukochanego wodza, towarzysza Stalina za wyzwolenie naszej ojczyzny. *(Burzliwe, długo nie milknące oklaski).*

Naród węgierski w ciągu wieków żył w jarzmie: uciskali go obcy zaborcy i wyzyskiwali go rodzimi obszarnicy i kapitaliści. Wielowiekowa walka narodu węgierskiego o wolność była krwawo tłumiona, dopóki Związek Radziecki swą walką wyzwoleńczą nie rozbił kajdan, w jakie zakuty był węgierski lud pracujący. Po raz pierwszy w swych dziejach węgierski lud

pracujący może swobodnie żyć i budować lepszą przyszłość i po raz pierwszy przekonuje się na własnym doświadczeniu, do jak wielkich czynów zdolny jest naród, którego swobodnego rozwoju nie hamuje już ani wyzysk kapitalistyczny, ani ucisk obcych zaborców. *(Oklaski).*

Naród węgierski pod kierownictwem Węgierskiej Partii Pracujących potrafił wykorzystać wolność, którą uzyskał w wyniku bohaterskiej, zwycięskiej walki Związku Radzieckiego, dla stworzenia i utrwalenia na Węgrzech ustroju demokracji ludowej. Naród węgierski zrozumiał, że rozkwit, niezawisłość i samodzielność jego ojczyzny będą zapewnione jedynie w tym wypadku, jeżeli w oparciu o Związek Radziecki wkroczy on na drogę socjalizmu. *(Oklaski).*

Węgierski lud pracujący widzi w Związku Radzieckim nie tylko swego wyzwoliciela, lecz również wzór dla siebie, widzi rękojmię swego rozkwitu i szczęścia. Nasz lud pracujący zrozumiał, że jego miejsce jest w 800-milionowym obozie pokoju, na czele którego stoi Związek Radziecki. W szeregach tego obozu walczy on rzetelnie i z poświęceniem o zapewnienie sobie lepszej przyszłości, przeciwko imperialistycznym podżegaczom wojennym.

Siły naszego wyzwolonego ludu pracującego pomnożyły się wielokrotnie dzięki bezinteresownej, przyjacielskiej pomocy, jakiej udzielał i udziela Związek Radziecki i osobiście towarzysz Stalin węgierskiej demokracji ludowej w dziedzinie ekonomicznej i politycznej. Ta pomoc i poparcie ma decydujące znaczenie dla naszego rozwoju i naszych osiągnięć. Dzięki tej bezinteresownej pomocy i poparciu mogliśmy przezwyciężyć trudności i przekształcić w ciągu kilku zaledwie lat naszą ojczyznę z zacofanego kraju rolniczego w kraj przemysłowy, budujący socjalizm. *(Oklaski).*

Nieocenioną pomocą dla Węgierskiej Partii Pracujących było i jest to, że mogliśmy i możemy korzystać z przebogatego doświadczenia partii bolszewickiej, doświadczenia Związku Radzieckiego, że mogliśmy i możemy swobodnie czerpać z tej skarbnicy, ucząc się nieustannie stosować to doświadczenie w warunkach węgierskich.

Węgierski lud pracujący dobrze to rozumie i stara się jak najwnikliwiej studiować i przyswajać sobie doświadczenia rozwoju i walki Wszechzwiązkowej Partii Komunistycznej i Związku Radzieckiego.

Nie tylko każdy komunista na Węgrzech, lecz również cały węgierski lud pracujący z głęboką uwagą śledzi pracę XIX Zjazdu Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego. Naród nasz wita z radością piąty pięcioletni plan rozwoju Związku Radzieckiego, plan, który jest poważnym krokiem na drodze przejścia od socjalizmu do komunizmu.

Naród nasz rozumie, że gospodarcze i kulturalne umocnienie oraz dalszy rozkwit Związku Radzieckiego służą równocześnie sprawie rozwoju krajów budujących socjalizm, a więc i naszego kraju, oraz dodają nowych sił obozowi pokoju, walczącemu przeciwko imperialistycznym podżegaczom wojennym. Węgierskie masy pracujące rozumieją, że XIX Zjazd Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego otwiera również przed nimi nowe możliwości, nowe perspektywy. *(Burzliwe oklaski).*

Ta niezłomna jedność, zwartość, śmiała, zdrowa, twórcza krytyka i samokrytyka, których jesteśmy świadkami tu na Zjeździe i które są źródłem nowych zwycięstw, są dla nas wszystkich wzorem, dodają nowych sił

800-milionowemu obozowi pokoju i wszystkim ludziom na świecie, walczącym o lepszą, wolną socjalistyczną przyszłość. *(Burzliwe oklaski).*

Szczególnego znaczenia nadaje XIX Zjazdowi opublikowanie w przeddzień Zjazdu nowego wspaniałego dzieła naszego ukochanego, genialnego wodza, towarzysza Stalina „Ekonomiczne problemy socjalizmu w ZSRR". Dzieło to również nam oświetla drogę, którą powinniśmy niezłomnie kroczyć naprzód, aby utrwalić nasze osiągnięcia i uzyskać nowe sukcesy w walce o rozkwit i szczęście naszego narodu. *(Oklaski).*

Węgierska Partia Pracujących i naród węgierski gorąco i z całego serca życzą sukcesów przodującemu oddziałowi międzynarodowego rewolucyjnego ruchu robotniczego, awangardzie walki narodów o wolność i pokój, zahartowanej w bojach, okrytej chwałą Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego i jej XIX Zjazdowi. *(Burzliwe oklaski).*

Niech żyje długie, długie lata w pełni sił i zdrowia, niech prowadzi naprzód od zwycięstwa do zwycięstwa potężny naród radziecki i światowy obóz pokoju — ten, który jest natchnieniem wszystkich naszych sukcesów, niezawodny przyjaciel narodu węgierskiego, genialny wódz mas pracujących całego świata, wielki Stalin! *(Burzliwe, długotrwałe oklaski, przechodzące w owację. Wszyscy wstają).*

Przemówienie sekretarza generalnego KP Wielkiej Brytanii tow. Harry Pollitta

(dn. 8.X)

Drodzy towarzysze! John Gollan i ja jesteśmy dumni, że przypadł nam wielki zaszczyt przekazania w imieniu Komunistycznej Partii Anglii serdecznych, braterskich pozdrowień historycznemu XIX Zjazdowi wielkiej Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego i jej wodzowi, towarzyszowi Stalinowi, nauczycielowi, przyjacielowi i wodzowi mas pracujących całego świata. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Przybyliśmy z kraju, w którym rządzi najstarsza, najbardziej doświadczona i najbardziej przebiegła na świecie klasa panująca, z kraju, który ma najbardziej doświadczonych i najcyniczniejszych prawicowych przywódców socjaldemokratycznych. Jednakże kontrast między pogłębiającym się kryzysem ekonomicznym i pogarszającymi się stale warunkami bytu angielskich mas pracujących — z jednej strony, a triumfalnym marszem narodu radzieckiego do komunizmu — z drugiej strony, staje się z każdym dniem bardziej rażący.

Natychmiast po zakończeniu drugiej wojny światowej Wielka Brytania rządzona przez Attlee i Churchilla została sprzedana Ameryce. Obecnie sytuacja jest tego rodzaju, że naród, który niegdyś szczycił się, iż rządzi światem, dziś nie może bez zgody amerykańskich dyktatorów powziąć samodzielnie żadnej poważniejszej decyzji w dziedzinie polityki gospodarczej, wewnętrznej, militarnej czy zagranicznej.

Wielką Brytanię zmusza się do prowadzenia polityki zbrojeń, która nieustannie osłabia podstawy ekonomiki kraju i wskutek wzrostu kosztów

utrzymania, odrzucenia żądań w sprawie podwyżki płac i gwałtownego ograniczenia kredytów na cele socjalne przysparza coraz więcej cierpień angielskim masom pracującym, przynosząc równocześnie kapitalistom fantastyczne zyski.

Wielka Brytania — zarówno dawniej pod rządami labourzystów, jak dziś pod rządami konserwatystów — odgrywa aktywną rolę w realizacji wymierzonych przeciwko Związkowi Radzieckiemu wojennych planów amerykańskich klas rządzących oraz w rozpowszechnianiu najnikczemniejszych kłamstw i oszczerstw antyradzieckich. Odgrywa ona haniebną rolę w wydarzeniach koreańskich i od czterech lat prowadzi potworną wojnę przeciwko narodom Malajów.

Jednakże przywódcy konserwatywni i prawicowo-labourzystowscy przebrali wszelką miarę i obecnie, w związku z utratą niezawisłości Anglii, wzrasta niezadowolenie z panowania amerykańskiego, wzrasta świadomość, że jedynym rezultatem tego stanu rzeczy jest wzrost bezrobocia, spadek realnej wartości płac, utrata pozycji w handlu zagranicznym na rynkach świata kapitalistycznego. Rynki te kurczą się w wyniku szybkiego wzrostu konkurencji zachodnio - niemieckiej i japońskiej, popieranej przez kapitał amerykański. Ameryka dąży wyraźnie do osłabienia pozycji gospodarczych Wielkiej Brytanii, aby uzależnić ją jeszcze bardziej od różnych form tzw. pomocy amerykańskiej i zmusić ją całkowicie do prowadzenia polityki dyktatorów amerykańskich, polityki przygotowań wojennych.

W wyniku wszystkich tych faktów następują obecnie głębokie zmiany w poglądach i w postępowaniu ludzi pracy, w szczególności tych, którzy należą do związków zawodowych, do partii labourzystowskiej i do ruchu spółdzielczego. Szczególnie znamiennym świadectwem tego jest charakter uchwał podjętych na dorocznej konferencji trade-unionów w 1952 roku, porządek dzienny i dyskusja na kongresie trade-unionów i na konferencji partii labourzystowskiej, porażka Morrisona i Daltona na konferencji partii labourzystowskiej w Morecambe, jak również wzmagające się nieustannie żądania milionów robotników w sprawie podwyżki płac.

To nowe przebudzenie mas znajduje również wyraz we wzrastającym poparciu dla ruchu obrońców pokoju, w żądaniach zawarcia Paktu Pokoju między pięcioma wielkimi mocarstwami, w protestach przeciwko remilitaryzacji Niemiec zachodnich i Japonii, w wystąpieniach przeciwko ratyfikacji „układu bońskiego", w nienawiści i wrogim stosunku narodu angielskiego do zaborców amerykańskich w naszym kraju, jak również w żądaniach położenia kresu zbrodniczym wojnom w Korei i na Malajach.

Komunistyczna Partia Wielkiej Brytanii prowadzi nieustanną walkę o najszerszą jedność ruchu robotniczego, ażeby wykorzystując wszystkie formy akcji związkowych, politycznych i masowych uniemożliwić dalsze sprawowanie władzy przez rząd Churchilla, ażeby zadać konserwatystom druzgocącą klęskę i aby do władzy doszedł nowy rząd, który pod naciskiem mas musiałby prowadzić nową politykę.

Należy jednak stwierdzić, że partia nasza nie docenia nowych nastrojów w masach i wciąż jeszcze w niedostatecznym stopniu walczy przeciwko sekciarstwu i prawicowemu oportunizmowi. Jedno z naszych najpilniejszych zadań polega na tym, ażeby wykorzenić oba te braki w naszej pra-

cy i aby partia komunistyczna nie pozostawała w tyle za ożywiającymi masy ludowe dążeniami do bardziej skutecznych metod walki o zaspokojenie ich żądań.

Długofalowy program „Droga Wielkiej Brytanii do socjalizmu" stał się dla naszej partii nowym, niezwykle doniosłym orężem w walce, którą prowadzi ona w Anglii. Program wskazuje drogę, którą pójść powinien naród angielski, aby uniknąć niebezpieczeństwa katastrofy ekonomicznej i nie dać się wciągnąć do nowej wojny światowej, przygotowywanej przez amerykańskie koła rządzące. Ale przede wszystkim program wskazuje jasne cele, których osiągnięcie zagwarantuje narodowi angielskiemu rozkwit gospodarczy i trwały pokój. Program wskazuje jak zorganizować życie w nowej, opartej na zasadach dobrowolności, braterskiej wspólnocie z wyzwolonymi narodami kolonialnymi, jak osiągnąć wolność, siłę i niezawisłość, współpracując ze wszystkimi wolnymi, pokój miłującymi narodami.

Uważamy, że głębokie myśli zawarte w nowej pracy towarzysza Stalina mają olbrzymie znaczenie również dla nas w Wielkiej Brytanii, w szczególności te rozdziały, które z tak zadziwiającą jasnością dowodzą, że panowanie amerykańskie nie jest nieodwracalnym ani stałym czynnikiem w angielskim życiu politycznym, jak również rozdziały, które wskazują na wspaniałe perspektywy otwierające się przed narodem radzieckim w ustroju komunistycznym, perspektywy, do których realizacji dążyć będą również wszyscy najlepsi ludzie w Anglii. *(Oklaski).*

Witamy z radością XIX Zjazd Wszechzwiązkowej Partii Komunistycznej, ponieważ wiemy, że jeszcze bardziej spotęguje on ożywiającą prostych ludzi we wszystkich krajach wolę utrzymania trwałego pokoju, ponieważ wiemy, że umacniając wszystkie dziedziny swej gospodarki ludzie radzieccy umacniają sprawę pokoju, pracują zarówno dla siebie, jak i dla całej postępowej ludzkości.

Witamy XIX Zjazd Wszechzwiązkowej Partii Komunistycznej, ponieważ jest on lekcją polityczną dla robotników całego świata, dla angielskich mas pracujących, które dążą do pokoju i socjalizmu i które, jak jesteśmy przekonani, wbrew całej zatrutej i oszukańczej propagandzie burżuazji i prawicowo-socjaldemokratycznej prasy, nigdy nie wezmą udziału w organizowanej przez Amerykę wojnie przeciwko Związkowi Radzieckiemu. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Uważamy, że XIX Zjazd Wszechzwiązkowej Partii Komunistycznej oznaczać będzie zwrot w historii świata; dowiedzie on w sposób niezbity, że twórcze plany, zdrowy rozsądek i humanitaryzm narodu radzieckiego są gwiazdą przewodnią dla narodów świata zachodniego, żyjących w warunkach kryzysu gospodarczego i w atmosferze histerii wojennej. Dowodzi on, że treścią życia narodu radzieckiego jest twórcza praca, a nie zniszczenie, jest dążenie do pokoju, a nie do wojny. *(Oklaski).*

XIX Zjazd kreśli drogę do komunizmu — wielkiego ideału wielostronnego, wolnego, szczęśliwego i pokojowego życia, które znamionować będzie nową erę — stalinowską erę w dziejach ludzkości. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Bolejemy nad tym jedynie, że nieśmiertelny Lenin, który w 1903 roku prowadził w Londynie walkę o stworzenie prawdziwie niezależnej, rewolucyjnej partii politycznej rosyjskiej klasy robotniczej, nie może być obec-

ny na XIX Zjeździe, aby ujrzeć wspaniały, imponujący gmach socjalizmu i państwo, dla zbudowania którego tak wiele uczynił swą bohaterską pracą. *(Długotrwałe oklaski).*

Niech żyje pokój i przyjaźń między narodem angielskim i radzieckim! *(Burzliwe oklaski).*

Niech żyje XIX Zjazd Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego! *(Oklaski).*

Niech żyje wielki wódz Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego, całego narodu radzieckiego i mas pracujących całego świata, towarzysz Józef Stalin! *(Burzliwe; długotrwałe oklaski, przechodzące w owację. Wszyscy wstają).*

Przemówienie sekretarza KC Koreańskiej Partii Pracy tow. Pak Den-ai

(dn. 9.X)

Drodzy towarzysze! Pozwólcie mi w imieniu i z polecenia Komitetu Centralnego i wszystkich członków Koreańskiej Partii Pracy, w imieniu narodu koreańskiego przekazać XIX Zjazdowi Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego i całemu narodowi radzieckiemu płomienne pozdrowienia. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

XIX Zjazd partii Lenina-Stalina jest wydarzeniem historycznym ogromnej wagi nie tylko dla Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego i narodu radzieckiego, lecz również dla komunistycznych i robotniczych partii wszystkich krajów świata, dla całej postępowej ludzkości, prowadzącej walkę o pokój i wolność. *(Oklaski).*

Dla narodu koreańskiego XIX Zjazd Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego — Zjazd budowniczych komunizmu — ma szczególne znaczenie, gdyż naród nasz doskonale rozumie, że jego wolność i szczęście są nierozerwalnie związane z sukcesami wielkiego Związku Radzieckiego. *(Burzliwe oklaski).*

Dlatego właśnie naród koreański z takim ogromnym entuzjazmem powitał wiadomość o zwołaniu kolejnego Zjazdu WKP(b). Naród koreański cieszy się bezgranicznie z sukcesów osiągniętych przez naród radziecki pod kierownictwem Partii Komunistycznej, genialnego i ukochanego wodza i nauczyciela, towarzysza Stalina; naród nasz jest pełen podziwu dla wspaniałych zwycięstw Związku Radzieckiego w budowie komunizmu. W sukcesach tych widzimy rękojmię zwycięstwa pokoju nad wojną, rękojmię zwycięstwa demokracji na całym świecie. *(Oklaski).*

Naród koreański kierowany przez Partię Pracy — awangardę mas pracujących Korei — broniący niezawisłości ojczyzny przed amerykańsko-angielskimi interwentami, jest pełen bezgranicznej wdzięczności i nigdy nie zapomni, że Związek Radziecki i osobiście towarzysz Stalin wyzwolili nasz kraj spod jarzma imperializmu japońskiego. *(Burzliwe oklaski).*

Wyzwolone przez siły zbrojne potężnego Związku Radzieckiego masy pracujące Korei, pod kierownictwem Partii Pracy, wiernej niezwyciężonej nauce Marksa-Engelsa-Lenina-Stalina, dzięki wszechstronnej po-

mocy Związku Radzieckiego dokonały pomyślnie demokratycznych przeobrażeń w północnej części kraju i stworzyły tym samym trwały fundament nowego, niepodległego, demokratycznego państwa.

Jednakże zbrojna agresja imperialistów amerykańskich przeciwko narodowi koreańskiemu przerwała pokojowy rozwój naszego kraju. Już przeszło dwa lata naród nasz prowadzi ciężką, krwawą wojnę wyzwoleńczą przeciwko amerykańsko-angielskim najeźdźcom i ich wspólnikom, broniąc swej wolności i niepodległości narodowej, broniąc sprawy pokoju na Dalekim Wschodzie.

Imperialiści amerykańscy, którzy ponieśli w tej wojnie poważną klęskę wojenną i polityczną, uciekli się do ostatecznych środków prowadzenia wojny — do broni bakteriologicznej i chemicznej. Nie bacząc na bestialstwa imperialistów amerykańskich, naród koreański i jego bohaterska Armia Ludowa pod kierownictwem Partii Pracy, pod przewodem swego ukochanego wodza Kim Ir-Sena, zdecydowane są walczyć do ostatecznego zwycięstwa nad znienawidzonym wrogiem. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Swoje sukcesy w sprawiedliwej wojnie wyzwoleńczej naród nasz zawdzięcza Partii Pracy, która jest natchnieniem i organizatorem ogólnonarodowej walki przeciwko obcym najeźdźcom.

Kierując się marksistowsko-leninowską teorią, krocząc drogą wielkiej partii Lenina-Stalina, Koreańska Partia Pracy organizuje i mobilizuje naród koreański do walki o wolność i niepodległość naszej ojczyzny. *(Burzliwe oklaski).*

Towarzysze! Komitet Centralny Koreańskiej Partii Pracy, wyrażając wolę wszystkich członków partii, polecił mi zapewnić XIX Zjazd Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego, że Partia Pracy nadal będzie wierna nauce Lenina-Stalina, że będzie kroczyła drogą wytyczoną przez wielkiego geniusza ludzkości, najlepszego przyjaciela narodu koreańskiego — towarzysza Stalina *(burzliwe oklaski)* i że nigdy z tej drogi nie zejdzie! *(Długotrwałe oklaski).*

Dla Koreańskiej Partii Pracy, podobnie jak dla wszystkich komunistycznych i robotniczych partii innych krajów, przebogate doświadczenie nagromadzone przez Komunistyczną Partię Związku Radzieckiego stanowi niewyczerpane źródło siły i natchnienia w walce o wolność i niepodległość ojczyzny.

W walce z amerykańskimi najeźdźcami naród nasz stale doświadcza braterskiej pomocy wszystkich miłujących pokój narodów, pomocy stanowiącej wymowną manifestację proletariackiego internacjonalizmu. Wojna wykazała, że nie można rzucić na kolana narodu, który zaznał wolności, który korzysta z braterskiej pomocy i poparcia obozu demokratycznego ze Związkiem Radzieckim na czele.

W walce przeciwko najeźdźcom amerykańskim pomagają nam bohaterscy ochotnicy chińscy, którzy przyszli do nas w szlachetnym celu: aby pomóc nam obronić prawo do wolnego życia i okiełznać agresorów amerykańskich, aby ocalić pokój w Azji.

Potężny Związek Radziecki udziela naszemu narodowi nieocenionej pomocy. Wielką pomoc okazuje Związek Radziecki Koreańskiej Republice Ludowo-Demokratycznej na arenie międzynarodowej, nieustannie dema-

skując agresywne zamiary imperialistów amerykańskich i broniąc interesów naszego narodu. Naród koreański jest głęboko przekonany, że dzięki bohaterskiemu poparciu ze strony narodów Chin i krajów demokracji ludowej, dzięki poparciu całego obozu pokoju i demokracji z wielkim Związkiem Radzieckim na czele, wywalczy ostateczne zwycięstwo nad amerykańsko-angielskimi interwentami! *(Długotrwałe, burzliwe oklaski).*

Wspaniały program pokojowego budownictwa gospodarczego i kulturalnego, który uchwalony ma być przez XIX Zjazd Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego, zostanie gruntownie przestudiowany przez członków Koreańskiej Partii Pracy i stanowić będzie dla narodu koreańskiego źródło natchnienia i skarbnicę doświadczeń w jego walce o utworzenie nowej, pokój miłującej, demokratycznej Korei. *(Oklaski).*

Drodzy towarzysze! Niech mi będzie wolno w imieniu wszystkich członków naszej Partii Pracy, w imieniu całego narodu koreańskiego raz jeszcze wyrazić szczerą i głęboką wdzięczność dla Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego, dla genialnego wodza i nauczyciela, najlepszego przyjaciela narodu koreańskiego — wielkiego Stalina za pomoc i poparcie w naszej walce wyzwoleńczej. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Niech żyje XIX Zjazd Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego! *(Oklaski).*

Niech żyje niezwyciężona partia Lenina — Stalina! *(Oklaski).*

Niech żyje Wielki Naród Radziecki! *(Oklaski).*

Niech żyje wieczysta, niewzruszona przyjaźń między narodem radzieckim i koreańskim! *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Niech żyje genialny wódz i nauczyciel całej postępowej ludzkości, przyjaciel i wyzwoliciel narodu koreańskiego, wielki Stalin! *(Burzliwe, długo nie milknące oklaski. Wszyscy wstają).*

Niech będzie mi wolno przekazać XIX Zjazdowi wielkiej partii Lenina—Stalina sztandar od Komitetu Centralnego Koreańskiej Partii Pracy. *(Burzliwe, długo nie milknące oklaski. Wszyscy wstają. Pak Den Aj wręcza sztandar Prezydium Zjazdu. Przewodniczący tow. Patoliczew przyjmuje sztandar. Ogólna owacja).*

Przemówienie sekretarza generalnego KC KP Bułgarii tow. Wyłko Czerwenkowa

(dn. 9.X)

Drodzy towarzysze! Niech mi wolno będzie w imieniu i na polecenie Komitetu Centralnego Komunistycznej Partii Bułgarii przekazać Wam, delegatom na XIX Zjazd wielkiej partii Lenina-Stalina, gorące, braterskie pozdrowienie od całej naszej partii, od całego bułgarskiego ludu pracującego. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Obecny Zjazd, który zebrał się dla podsumowania wyników wspaniałych zwycięstw, odniesionych przez naród radziecki w ostatnich 12—13

latach, zwycięstw, które zwiększyły ogromnie potęgę i rolę międzynarodową Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich i które przekształciły go w niezłomny bastion pokoju i postępu ludzkości — Zjazd, który zebrał się dla omówienia i powzięcia uchwał, których realizacja przyczyni się do nowych, jeszcze wspanialszych sukcesów, do dalszego, jeszcze większego wzmocnienia potęgi i roli międzynarodowej Związku Radzieckiego, do jego dalszego pomyślnego marszu od socjalizmu do komunizmu — jest wielkim wydarzeniem o ogromnym znaczeniu międzynarodowym. *(Oklaski).* Jego uchwały jasnym blaskiem oświetlą drogi i perspektywy walki prowadzonej przez narody w imię pokoju i postępu, przeciwko krwawym planom imperialistycznych podżegaczy wojennych.

Niech mi wolno będzie wyrazić na tym Zjeździe uczucia Komunistycznej Partii Bułgarii i całego narodu bułgarskiego, uczucia bezgranicznej wdzięczności, miłości i oddania dla bratnich narodów radzieckich, dla wielkiej swą mądrością i siłą partii Lenina-Stalina, dla genialnego nauczyciela i wodza — towarzysza Stalina. *(Burzliwe oklaski).*

Naród bułgarski nigdy nie zapomni, że okryci chwałą żołnierze rosyjscy wyzwolili go dwukrotnie z kajdan obcej niewoli. Nie zapomni on nigdy, że to waleczna Armia Radziecka uwolniła go od haniebnego jarzma imperialistycznego, od obskurantyzmu i bestialstw faszyzmu, od złowieszczej perspektywy znalezienia się w niewoli amerykańskich gangsterów imperialistycznych. Jedynie dzięki poparciu i pomocy Związku Radzieckiego Bułgaria, która była krajem ogromnie zacofanym, o niezmiernie słabym przemyśle, o prymitywnym rolnictwie, krajem, w którym chłopstwo dusiło się wskutek braku ziemi i wskutek nędzy, w którym szalały stale kryzysy i bezrobocie w miastach, w którym panował bezlitosny wyzysk robotników i chłopów, krajem grabionym przez rekiny imperialistyczne, pustoszonym przez wojny prowadzone w imię celów, nie mających nic wspólnego z interesami narodu — odradza się dzisiaj jako wolne państwo demokracji ludowej, pełne radości życia, państwo o rosnących siłach i możliwościach. *(Oklaski).*

Upłynęło zaledwie 8 lat od chwili obalenia dyktatury faszystowskiej, a kraj nasz już się przeobraził. W Bułgarii rozwija się szybko przemysł, zmienia się oblicze rolnictwa, nie ma już nędzy, bezrobocia i kryzysów, rozkwita kultura narodowa, zacieśnia się i umacnia jedność mas pracujących, którym przewodzi partia komunistyczna.

Naród nasz nigdy nie zapomni, że odrodzenie Bułgarii i osiągnięte przez nią w krótkim czasie sukcesy w dziele budowy fundamentów socjalistycznej gospodarki kraju byłyby nie do pomyślenia bez Związku Radzieckiego, bez jego nieustannej, ogromnej i bezinteresownej pomocy i poparcia.

Naród bułgarski, podobnie jak narody innych krajów demokracji ludowej, zdaje sobie dobrze sprawę i dobrze rozumie, co zawdzięcza partii Lenina - Stalina i Związkowi Radzieckiemu. Zawdzięcza on im to szczęście, że jest dzisiaj narodem wolnym i równouprawnionym, mogącym bu-

dować swe nowe życie zgodnie z własnymi żywotnymi interesami, zdążać pewnym krokiem naprzód drogą wiodącą do socjalizmu. Oto dlaczego bezgraniczne są jego uczucia wdzięczności, miłości i oddania dla Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego, dla radzieckich robotników, kołchoźników i ludzi pracy umysłowej, dla naszego ojca, drogiego towarzysza Stalina, który osobiście udzielał i udziela nam bezcennej pomocy, o czym wie i pamięta pełen najgłębszej wdzięczności cały nasz naród. *(Burzliwe oklaski).*

Imię towarzysza Stalina jest dla naszego narodu imieniem najukochańszym, najbliższym, najdroższym. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

W chwili obecnej bułgarskie masy pracujące dają wyraz swoim uczuciom wdzięczności przez udział w szerokim współzawodnictwie socjalistycznym, jakie rozwinęło się w przemyśle, transporcie, na nowych budowlach i w rolnictwie na cześć XIX Zjazdu Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego. Zjazd ten wywołał entuzjazm pracy i wielką aktywność w walce o wykonanie naszej pierwszej pięciolatki w ciągu czterech lat.

Komunistyczna Partia Bułgarii śledzi prace XIX Zjazdu Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego z niezwykłym zainteresowaniem i przejęciem, ze spotęgowaną świadomością, że należy jeszcze bardziej wytrwale i głęboko studiować epokowe doświadczenia partii Lenina-Stalina, postępować nadal za jej przykładem i nieustannie wychowywać partię, klasę robotniczą, pracujące chłopstwo, ludową inteligencję, cały bułgarski lud pracujący w duchu bezwzględnej wierności dla niezłomnej przyjaźni bułgarsko-radzieckiej w duchu bezgranicznego oddania dla obozu pokoju, demokracji i socjalizmu, na którego czele kroczy Związek Radziecki, w duchu wierności i bezgranicznej miłości do genialnego nauczyciela i wyzwoliciela, najlepszego przyjaciela narodu bułgarskiego — towarzysza Stalina. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).* W tym właśnie Komunistyczna Partia Bułgarii widzi główny warunek i rękojmię swego właściwego rozwoju jako kierowniczej siły w kraju, rękojmię wszystkich swych sukcesów.

Niech mi wolno będzie zapewnić Was, drodzy towarzysze i przyjaciele, że komuniści bułgarscy, wzbogaceni uchwałami Zjazdu i nową genialną pracą towarzysza Stalina „Ekonomiczne problemy socjalizmu w ZSRR", zespolą jeszcze mocniej swe szeregi pod wielkim sztandarem Marksa-Engelsa-Lenina-Stalina, że jeszcze wytrwalej, nie szczędząc sił, będą wykonywali wskazania Georgi Dymitrowa — wzmacniać ze wszech miar przyjaźń bułgarsko-radziecką, strzec jej jak źrenicy oka, dochowywać wierności marksizmowi-leninizmowi, internacjonalizmowi proletariackiemu, wodzowi i nauczycielowi — naszemu towarzyszowi Stalinowi. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Chwała zwycięskiej Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego! *(Oklaski).*

Chwała Józefowi Stalinowi! *(Wszyscy wstają, rozlegają się burzliwe oklaski, przechodzące w owację).*

Przemówienie sekretarza generalnego KC Rumuńskiej Partii Robotniczej tow. Gheorghe Gheorghiu-Deja

(dn. 9.X)

Drodzy towarzysze, delegaci na XIX Zjazd Wszechzwiązkowej Komunistycznej Partii (bolszewików)! Niech mi będzie wolno w imieniu Rumuńskiej Partii Robotniczej i narodu rumuńskiego przekazać XIX Zjazdowi Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego płomienne pozdrowienia. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Wyrażamy głęboką wdzięczność za umożliwienie delegacji Rumuńskiej Partii Robotniczej uczestniczenia w Zjeździe, który ma epokowe znaczenie i jest wielką szkołą dla wszystkich partii komunistycznych i robotniczych.

Dzięki wyzwoleniu Rumunii przez wojska bohaterskiej Armii Radzieckiej, naród rumuński pod kierownictwem Rumuńskiej Partii Robotniczej obalił władzę obszarników i kapitalistów, ujął swe losy we własne ręce i ustanowił w kraju ustrój demokracji ludowej. W ten sposób naród rumuński zdobył po raz pierwszy w swej historii prawdziwą wolność, niepodległość i suwerenność państwową.

Masy pracujące Rumuńskiej Republiki Ludowej żywią uczucie bezgranicznej miłości do swego wyzwoliciela — Związku Radzieckiego, do okrytej chwałą Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego, do najukochańszego przyjaciela narodu rumuńskiego, nauczyciela i wodza mas pracujących całego świata, towarzysza Stalina. *(Burzliwe oklaski).*

Naród rumuński z olbrzymim zainteresowaniem i radością powitał historyczne dokumenty — dyrektywy XIX Zjazdu partii w sprawie piątego pięcioletniego planu rozwoju ZSRR, które są gigantycznym programem budowy komunizmu w Związku Radzieckim, oraz projekt zmienionego Statutu WKP(b). Te historyczne dokumenty wydano w Rumuńskiej Republice Ludowej w setkach tysięcy egzemplarzy i studiuje je cała partia i masy pracujące naszego kraju.

Wszystko to porywa masy pracujące miast i wsi do walki o nowe sukcesy na polu budownictwa socjalistycznego w Rumuńskiej Republice Ludowej. Dla uczczenia XIX Zjazdu WKP(b) robotnicy, inżynierowie i technicy Rumuńskiej Republiki Ludowej przystąpili do socjalistycznego współzawodnictwa i znacznie przekroczyli plany produkcyjne. *(Oklaski).*

Dla Rumuńskiej Partii Robotniczej, jak i dla wszystkich partii komunistycznych i robotniczych, Komunistyczna Partia Związku Radzieckiego jest wzorem rewolucyjnej, marksistowsko-leninowskiej partii klasy robotniczej, awangardą międzynarodowego ruchu komunistycznego. *(Oklaski).*

Wspaniały referat tow. Malenkowa ma ogromne znaczenie międzynarodowe. Zawiera on głęboką analizę sytuacji międzynarodowej i wewnętrznej Związku Radzieckiego oraz dalszego umocnienia Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego. Referat tow. Malenkowa z niezwykłą siłą demaskuje amerykańskich podżegaczy wojennych i zagrzewa wszystkich uczciwych ludzi do walki o pokój między narodami. Umacnia wiarę mas pracujących wszystkich krajów w siłę i niezwyciężoność obozu pokoju, demokracji i socjalizmu. Referat podkreśla, że stosunki między

ZSRR a Chińską Republiką Ludową i krajami demokracji ludowej stanowią wzór zupełnie nowych, nie spotykanych dawniej w historii stosunków między państwami. Opierają się one na zasadach równouprawnienia, współpracy gospodarczej i poszanowania niepodległości narodowej.

Związek Radziecki, wierny układom o wzajemnej pomocy, udziela i nadal będzie udzielał pomocy i poparcia w celu dalszego wzmocnienia i rozwoju tych krajów. Delegacja nasza wyraża w imieniu narodu rumuńskiego najgłębszą wdzięczność Komitetowi Centralnemu WKP(b) i osobiście towarzyszowi Stalinowi za wielką, bezinteresowną pomoc i poparcie w dziele budowy socjalizmu w naszym kraju. *(Długotrwałe oklaski).* Wszystko to wywoła w naszym kraju nową potężną falę entuzjazmu pracy i odegra olbrzymią rolę w dalszym wzmacnianiu naszej partii. *(Oklaski).*

Wielkie doświadczenie WKP(b) jest niezawodnym drogowskazem w budownictwie Rumuńskiej Partii Robotniczej, jako jednolitej partii, siły kierowniczej Rumuńskiej Republiki Ludowej. Doświadczenie to jest dla nas drogowskazem w codziennej walce o zwycięstwo socjalizmu i umocnienie państwa ludowo-demokratycznego, w walce o pokój i braterstwo między narodami, przeciwko podżegaczom wojennym — miliarderom amerykańskim i ich agenturom w naszym kraju.

Towarzysze! Z radością komunikujemy Zjazdowi, że Rumuńska Partia Robotnicza i masy pracujące Rumuńskiej Republiki Ludowej przyjęły z ogromnym entuzjazmem ukazanie się genialnej pracy towarzysza Stalina „Ekonomiczne problemy socjalizmu w ZSRR". Jest to dzieło o epokowym znaczeniu. Jest ono nieocenioną wytyczną dla komunistów na całym świecie i dla każdego, kto walczy o pokój, demokrację i socjalizm. Praca towarzysza Stalina ma szczególnie doniosłe znaczenie dla partii komunistycznych i robotniczych krajów demokracji ludowej, budujących socjalizm. Praca towarzysza Stalina „Ekonomiczne problemy socjalizmu w ZSRR" została wydana w Rumuńskiej Republice Ludowej w nakładzie setek tysięcy egzemplarzy w języku rumuńskim i w językach narodowości zamieszkujących Rumunię. *(Długotrwałe oklaski).*

Komitet Centralny Rumuńskiej Partii Robotniczej powziął uchwałę w sprawie zorganizowania studiów nad tą genialną pracą towarzysza Stalina w ramach szkolenia partyjnego oraz w wyższych i średnich szkołach Republiki. *(Oklaski).*

Towarzysze! Dzięki wielkiemu Związkowi Radzieckiemu naród rumuński mógł ująć swe losy we własne ręce i ustanowić ustrój ludowo-demokratyczny. Rumuńska Republika Ludowa osiągnęła w krótkim czasie wielkie sukcesy w dziedzinie przekształcenia Rumunii z kraju zacofanego i ograbionego przez drapieżców imperialistycznych w kraj o wysoko rozwiniętym przemyśle i przodującym rolnictwie.

W szybkim tempie rozwija się nasz przemysł socjalistyczny. Powstały nowe gałęzie przemysłu, jak np. przemysł budowy obrabiarek, przemysł budowy maszyn, produkcja urządzeń dla przemysłu naftowego, przemysł elektrotechniczny i chemiczny. W Rumunii buduje się wielkie elektrownie wodne i cieplne oraz Kanał Dunaj — Morze Czarne — dumę narodu rumuńskiego. Chłopstwo nasze stopniowo na zasadach całkowitej dobrowolności przechodzi na tory gospodarki zespołowej.

Dzięki pomocy Związku Radzieckiego, Wszechzwiązkowej Komunistycznej Partii (bolszewików) i osobiście towarzysza Stalina, naród rumuń-

ski mógł wkroczyć w tę fazę budownictwa socjalistycznego, kiedy zaczyna zbierać owoce socjalistycznej industrializacji kraju, kiedy poznawszy radość wolnej pracy poświęca wszystkie siły sprawie wzmocnienia i rozkwitu swej ojczyzny, sprawie stopniowego podnoszenia dobrobytu narodu.

Wzrost siły i potęgi Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego i państwa radzieckiego jest źródłem energii rewolucyjnej dla Rumuńskiej Partii Robotniczej i mas pracujących Rumuńskiej Republiki Ludowej, które widzą we wspaniałym budownictwie komunizmu w Związku Radzieckim świetlaną drogę przyszłości naszej ojczyzny. *(Oklaski).* Wszystko to umacnia w masach pracujących Rumuńskiej Republiki Ludowej wolę zdecydowanego pokonywania wszelkich trudności, jakie napotykamy jeszcze na naszej drodze, wolę kroczenia naprzód drogą, którą szła okryta chwałą Komunistyczna Partia Związku Radzieckiego, do zwycięstwa socjalizmu, umacniania obronności ojczyzny i coraz czynniejszego umacniania obozu pokoju, demokracji i socjalizmu, na czele którego stoi wielki Związek Radziecki. *(Oklaski).*

Niech żyje wielki Związek Radziecki, niezwyciężona ostoja pokoju, wolności narodów i socjalizmu! *(Burzliwe oklaski).*

Chwała wielkiemu narodowi radzieckiemu! *(Oklaski).*

Niech żyje i krzepnie niezłomna przyjaźń i braterska współpraca między narodem rumuńskim i narodami wielkiego Związku Radzieckiego! *(Burzliwe oklaski).*

Niech żyje okryta chwałą Komunistyczna Partia Związku Radzieckiego, partia Lenina-Stalina — awangarda międzynarodowego ruchu komunistycznego! *(Oklaski).*

Rumuńska Partia Robotnicza, klasa robotnicza i naród rumuński życzą z całego serca XIX Zjazdowi WKP(b) wielkich osiągnięć w jego owocnej pracy. *(Oklaski).*

Niechaj żyje i cieszy się zdrowiem przez długie lata, ku radości i szczęściu całej postępowej ludzkości, wielki nauczyciel i wódz mas pracujących całego świata, najlepszy przyjaciel narodu rumuńskiego, nasz drogi i ukochany towarzysz Stalin! *(Burzliwe, długo nie milknące oklaski, przechodzące w owację. Wszyscy wstają).*

Przemówienie sekretarza generalnego KC KP Finlandii tow. Ville Pessi

(dn. 9.X)

Drodzy towarzysze! Delegacja Komunistycznej Partii Finlandii w imieniu partii i fińskiego ludu pracującego przekazuje płomienne pozdrowienia Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego, jej XIX Zjazdowi i wielkiemu budowniczemu komunizmu, wodzowi całej postępowej ludzkości — ukochanemu towarzyszowi Stalinowi. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Działalność Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego, partii Lenina-Stalina, jest dla partii komunistycznych wszystkich krajów wspaniałym wzorem wcielania w życie marksistowsko-leninowskiej teorii i jej dalszego rozwijania.

Pod kierownictwem partii komunistycznej klasa robotnicza Rosji w sojuszu z pracującym chłopstwem obaliła przed 35 laty władzę obszarników i kapitalistów, ustanowiła socjalistyczną władzę radziecką, która w swych dekretach podpisanych przez Lenina i Stalina dała wszystkim narodom uciskanym przez carat, w tej liczbie również narodowi fińskiemu, pełne prawo do państwowego samookreślenia. Naród fiński nigdy nie zapomni, że swe wyzwolenie narodowe uzyskał z rąk wielkiego narodu radzieckiego. *(Oklaski).*

Pod kierownictwem partii komunistycznej i jej genialnego wodza, towarzysza Stalina, naród radziecki rozbił w drugiej wojnie światowej agresorów faszystowskich, którzy sięgali po panowanie nad światem i wyzwolił uciskane przez nich narody, w tej liczbie również naród fiński, z niewoli faszystowskiej. Naród fiński zachowa wieczystą wdzięczność dla narodu radzieckiego za swe wyzwolenie. *(Oklaski).*

Pod kierownictwem partii komunistycznej naród radziecki utorował całej ludzkości drogę ku najwyższej formie społeczeństwa ludzkiego, dowiódł w praktyce żywotnej siły systemu socjalistycznego i jego wyższości nad systemem kapitalistycznym.

Braterska pomoc narodu radzieckiego w decydujący sposób przyczyniła się do przezwyciężenia przez naród fiński ciężkich następstw wojny. Ale zależność Finlandii od ulegającej kryzysom ekonomiki krajów imperialistycznych grozi ludziom pracy naszego kraju masowym bezrobociem i ruiną. Rozszerzenie zaś ekonomicznej współpracy między Finlandią i Związkiem Radzieckim na zasadach równouprawnienia zagwarantuje możliwość rozwoju gospodarki narodowej Finlandii i podniesienie stopy życiowej ludności.

Na podstawie swego doświadczenia życiowego lud pracujący Finlandii lepiej niż kiedykolwiek rozumie, że tylko przyjaźń i współpraca z narodem radzieckim, przypieczętowane układami między Finlandią i Związkiem Radzieckim, są rękojmią szczęścia i rozkwitu narodu fińskiego, jak również niezawodną obroną jego pokojowej egzystencji i niezawisłości, przeciwko groźbie ze strony imperialistów amerykańskich i ich wspólników.

W Finlandii rozwija się niezwykle szybko ruch obrońców pokoju, a w pierwszych jego szeregach walczy nasza partia komunistyczna. Ten ruch masowy ogarnął już znaczną część narodu fińskiego. Pod Apelem o zawarcie Paktu Pokoju między pięcioma wielkimi mocarstwami zebrano już przeszło 800 tysięcy podpisów. Apel Sztokholmski podpisało około miliona obywateli naszego kraju, liczącego tylko cztery miliony mieszkańców. Uświadomieni robotnicy Finlandii wytężą wszystkie swe siły, aby naród fiński ujął sprawę pokoju w swoje ręce i bronił jej do końca.

Witamy z całego serca XIX Zjazd Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego, którego uchwały zapewnią nowy, doniosły krok na drodze do osiągnięcia wielkiego historycznego celu — zbudowania społeczeństwa komunistycznego.

My, przedstawiciele Komunistycznej Partii Finlandii, zaniesiemy masom pracującym naszego kraju wieść o historycznych uchwałach waszego Zjazdu i ich wielkim znaczeniu międzynarodowym. *(Oklaski).* Wszystkie organizacje naszej partii z ogromnym entuzjazmem studiują już i nadal będą studiowały materiały XIX Zjazdu Komunistycznej Partii Związ-

ku Radzieckiego. Partia nasza kierować się będzie zasadami teorii socjalizmu, rozwiniętymi przez towarzysza Stalina.

Wszelkie zwycięstwa i osiągnięcia Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego są również zwycięstwami mas pracujących wszystkich innych krajów świata. Potęga Związku Radzieckiego stanowi podstawę niezachwianej siły całego wielkiego międzynarodowego obozu pokoju, demokracji i socjalizmu.

Niech żyje Komunistyczna Partia Związku Radzieckiego — okryty chwałą chorąży walki o pokój i komunizm! *(Burzliwe oklaski).*

Niech żyje wielki przyjaciel, nauczyciel i wódz mas pracujących całego świata — towarzysz Stalin! *(Burzliwe, długotrwałe oklaski. Wszyscy wstają).*

Pozdrowienia od Komunistycznej Partii Indii

(odczytane na Zjeździe dnia 9 października)

DO KOMITETU CENTRALNEGO KOMUNISTYCZNEJ PARTII ZWIĄZKU RADZIECKIEGO

Drodzy towarzysze! W imieniu Komitetu Centralnego Komunistycznej Partii Indii pozdrawiam Komunistyczną Partię Związku Radzieckiego, wielkiego i okrytego chwałą wodza — towarzysza Stalina — z okazji zwołania XIX Zjazdu partii. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Ubolewam bardzo, że nie mogę być obecny na Zjeździe, ponieważ rząd mego kraju nie wydał mi paszportu.

Komunistyczna Partia Związku Radzieckiego, partia Lenina - Stalina, jest wzorem i źródłem natchnienia dla partii komunistycznych i całej postępowej ludzkości. Jej osiągnięcia w dziedzinie teorii i praktyki, jej konsekwentne popieranie sprawy internacjonalizmu proletariackiego, jej sukcesy w budowie socjalizmu i stopniowym przechodzeniu do komunizmu, jej wielka walka o pokój i przyjaźń między narodami — wszystko to wskazywało i wskazuje jedyną drogę, dzięki której ludzkość osiągnąć może wyzwolenie od ucisku i wyzysku. Obecnie trzecia część ludzkości, włączając narody naszego wielkiego sąsiada — Chin Ludowych — wkroczyła już zdecydowanie na tę drogę.

Związek Radziecki, któremu przewodzi partia komunistyczna, rozwiązał kwestię narodową, podniósł poziom kulturalny i dobrobyt uciskanych dawniej narodowości, wprowadził stosunki równości i współpracy wzajemnej ze wszystkimi krajami i broni zasad niepodległości narodowej i suwerenności wszystkich narodów. Dla nas, narodów Indii, jest to niezwykle ważny czynnik wzmożenia naszego ruchu wyzwoleńczego.

Dokumenty XIX Zjazdu, studiowane przez komunistów na całym świecie, są ogromnym wkładem do skarbnicy marksizmu i stanowią wzór twórczego marksizmu. Odzwierciedlają one wielkie zwycięstwa osiągnięte przez naród radziecki w pokojowym budownictwie, w przechodzeniu do komunizmu oraz w dziele dalszego umocnienia partii komunistycznej.

Bezsporne fakty wykazują raz jeszcze ogromną wyższość systemu socjalistycznego nad kapitalistycznym. Podczas gdy w Indiach głód ogarnia

kraj, tysiące ludzi umierają z głodu, a miliony ludzi nie mają pracy, podczas gdy w świecie kapitalistycznym prowadzone są gorączkowe przygotowania do wojny, nieustannie spada stopa życiowa narodu, trwa ucisk narodowy i rasowy — w Związku Radzieckim widać nieustanny postęp we wszystkich dziedzinach pokojowej ekonomiki, stale podnosi się poziom materialny i kulturalny narodów, wszystkie narodowości korzystają z równouprawnienia i biorą udział w budowie nowego życia. Żadne porównanie nie może być bardziej wymowne, żadne porównanie nie może wywrzeć większego, rewolucjonizującego wpływu na lud!

Wszystko to stało się możliwe dzięki temu, że na czele radzieckiego narodu i państwa stoi partia Lenina - Stalina, partia, która nigdy nie zbaczała z drogi marksistowsko-leninowskiej, partia, która śmiało stosuje oręż krytyki i samokrytyki w celu zlikwidowania niedociągnięć i umocnienia swych szeregów, partia, którą dzięki właściwemu kierownictwu łączą ścisłe więzy z masami.

Zjazd takiej partii, jak Komunistyczna Partia Związku Radzieckiego, zwłaszcza w okresie, gdy realizuje się odwieczne marzenie ludzkości — przejście do komunizmu — jest wydarzeniem o wielkiej wadze historycznej nie tylko dla narodu radzieckiego, lecz również dla wszystkich narodów świata.

Raz jeszcze pozdrawiam Zjazd Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego oraz towarzysza Stalina — wodza światowego ruchu komunistycznego, wodza postępowej ludzkości, wodza wszystkich, którzy walczą o socjalizm, demokrację i pokój. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Z braterskim pozdrowieniem

ADŻOJ GHOSZ
Sekretarz Generalny Komunistycznej Partii Indii

(Burzliwe, długotrwałe oklaski, przechodzące w owację. Wszyscy wstają).

Pozdrowienia od Vietnamskiej Partii Pracujących

(odczytane na Zjeździe dnia 9 października)

DO XIX ZJAZDU WKP(b) OD KOMITETU CENTRALNEGO VIETNAMSKIEJ PARTII PRACUJĄCYCH

W imieniu wszystkich członków Vietnamskiej Partii Pracujących i w imieniu całego narodu vietnamskiego przesyłamy XIX Zjazdowi Wszechzwiązkowej Komunistycznej Partii (bolszewików) gorące pozdrowienia. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

W chwili, gdy rozwija się walka w obronie pokoju na całym świecie, walka, która ogarnęła setki milionów mieszkańców globu ziemskiego, gdy budowa komunizmu w Związku Radzieckim posuwa się w szybkim tempie naprzód, wiadomość o zwołaniu Zjazdu budzi w narodzie vietnamskim, podobnie jak wśród wszystkich narodów świata, bezgraniczny entuzjazm, ponieważ naród vietnamski widzi w Zjeździe źródło nowych nadziei, które przyświecać będą narodom Vietnamu w ich walce o niepodległość, demokrację i pokój. *(Oklaski).*

Wiadomość, że Zjazd omawiać będzie drogi dalszego budownictwa pokojowego w Związku Radzieckim, że podniesie jeszcze wyżej stopę życiową narodu radzieckiego i umocni ostoję pokoju na całym świecie, natchnęła naród vietnamski jeszcze bardziej zdecydowaną wolą prowadzenia wojny oporu, aby rozgromić imperialistów i ich marionetkową klikę.

My, członkowie Vietnamskiej Partii Pracujących, ogarnięci jesteśmy szczególnym entuzjazmem i gotowi jesteśmy oddać wszystkie swe siły, by prowadzić naród vietnamski do przezwyciężania wszystkich trudności i cierpień w długotrwałej walce oporu — w celu osiągnięcia całkowitej niepodległości naszej ojczyzny i wniesienia naszego wkładu do dzieła obrony pokoju w Azji południowo-wschodniej i na całym świecie.

Przyrzekamy, że będziemy nieustannie studiować teorię Marksa - Engelsa - Lenina - Stalina, nieustannie przyswajać sobie bogate doświadczenia WKP(b) i kierować się nimi jako zasadami, wskazującymi narodowi vietnamskiemu drogę do zwycięstwa.

W imieniu Vietnamskiej Partii Pracujących i narodu vietnamskiego życzymy XIX Zjazdowi WKP(b) wielkich sukcesów, życzymy narodowi radzieckiemu, by pod kierownictwem towarzysza Stalina i Wszechzwiązkowej Komunistycznej Partii (bolszewików) osiągnął jeszcze większe sukcesy w budowie komunizmu. *(Burzliwe oklaski).*

Niech żyje XIX Zjazd Wszechzwiązkowej Komunistycznej Partii (bolszewików)! *(Oklaski).*

Niech żyje Związek Radziecki — ostoja pokoju na całym świecie! *(Oklaski).*

Niech żyje wielki Stalin! *(Burzliwe oklaski).*

Niech żyje przyjaźń vietnamsko - radziecka! *(Burzliwe oklaski).*

KOMITET CENTRALNY
VIETNAMSKIEJ PARTII PRACUJĄCYCH

(Długotrwałe, nie milknące oklaski, przechodzące w owację. Wszyscy wstają).

Przemówienie sekretarza generalnego KC Albańskiej Partii Pracy tow. Envera Hodży

(dn. 9.X)

Drodzy towarzysze — delegaci na XIX Zjazd Wszechzwiązkowej Komunistycznej Partii (bolszewików)!

W imieniu Albańskiej Partii Pracy i narodu albańskiego pozdrawiam z całego serca Zjazd i wyrażam głębokie uczucia miłości i wdzięczności naszego narodu i naszej partii dla Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego, narodu radzieckiego i wielkiego Stalina — okrytych chwałą wyzwolicieli i obrońców narodu albańskiego. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski)*

Zjazd wielkiej partii Lenina - Stalina jest niezwykle doniosłym wydarzeniem historycznym nie tylko dla narodów Związku Radzieckiego, lecz również dla wszystkich narodów świata. Zjazd podsumuje wyniki wspaniałych zwycięstw, nakreśli zadania nowego, stalinowskiego planu pięciolet-

niego, który będzie nowym, wielkim krokiem na drodze stopniowego przechodzenia Związku Radzieckiego od socjalizmu do komunizmu.

XIX Zjazd jest najbardziej konkretnym i żywym świadectwem triumfu pokoju nad wojną, świadectwem wyższości ustroju socjalistycznego nad kapitalistycznym. Wspaniałe zwycięstwa bolszewików są zwycięstwami wszystkich prostych ludzi na świecie, którzy widzą w wielkim Stalinie swego wybawcę i wodza. To Wy wyzwoliliście świat spod ciężkiego jarzma faszystowskiego. Dzięki Wam narody krajów demokracji ludowej żyją w wolności i budują socjalizm. Obecnie Wy — okryci chwałą chorążowie pokoju — przewodzicie setkom milionów prostych ludzi walczących o pokój, któremu poważnie zagrażają imperialiści amerykańsko-angielscy i ich sługusi. Histeryczne wrzaski i oszczerstwa imperialistycznych podżegaczy wojennych nie przyćmią stworzonego przez Was dobrobytu, wielkich budowli komunizmu, stalinowskiej pokojowej polityki Związku Radzieckiego. *(Oklaski).*

Narody świata zachwycone są waszymi sukcesami. Kochają one gorąco Związek Radziecki i towarzysza Stalina. *(Długotrwałe oklaski).* Czy żyją one daleko, czy blisko od Moskwy, czy małe są, czy też wielkie — wszystkie one są dziś sercem w Moskwie, sercem z tym, którego geniusz oświetla ludzkości drogę do socjalizmu i komunizmu, do wolności i pokoju — z wielkim Stalinem. *(Burzliwe oklaski).*

Wielka partia Lenina - Stalina, jej ogromne doświadczenia uczą nasze partie i uzbrajają je do walki o wykonanie zadań budownictwa wolnego i szczęśliwego życia narodów. Referat sprawozdawczy KC WKP(b) wygłoszony przez towarzysza Malenkowa, podobnie jak cała praca Zjazdu, stanowi nieocenioną pomoc i wielką szkołę dla naszej partii i naszego narodu.

Genialna praca towarzysza Stalina „Ekonomiczne problemy socjalizmu w ZSRR", która jest naukową, teoretyczną podstawą przechodzenia od socjalizmu do komunizmu w Związku Radzieckim, oświetli drogę naszej partii w jej walce o podniesienie poziomu ideologicznego i o zbudowanie podstaw socjalizmu w naszym kraju. *(Długotrwałe oklaski).*

Mały naród albański, który cierpiał przez całe wieki pod uciskiem obcych imperialistów oraz rodzimych feudałów i burżuazji, nie ugiął się nigdy przed swymi katami i zawsze walczył przeciwko nim, wierząc, że i dla niego nastanie dzień święta. *(Burzliwe oklaski).* I nastał dla nas ten dzień święta. *(Długotrwałe oklaski).* Swe wolne i radosne życie naród nasz zawdzięcza Związkowi Radzieckiemu, bohaterskiej Armii Radzieckiej i wielkiemu Stalinowi, którzy raz na zawsze wyzwolili nasz naród od faszystowskich drapieżców. *(Oklaski).*

Nasza bohaterska Partia Pracy zrodzona i zahartowana w ogniu walki, opierająca się na nieśmiertelnych zasadach marksizmu-leninizmu, kierująca się niezmiennie nauką towarzysza Stalina i doświadczeniem WKP(b), pomyślnie poprowadziła naród albański do całkowitego zwycięstwa nad okupantami faszystowskimi, nad feudałami i burżuazją naszego kraju.

Naród nasz pod kierownictwem swej partii stworzył w latach walki bohaterską armię ludową, obalił władzę burżuazji i ustanowił ustrój demokracji ludowej, dokonał gruntownych przeobrażeń społeczno-ekonomicznych i przystąpił do budowy podstaw socjalizmu w naszym kraju. *(Oklaski).*

Kto znał nasz kraj w przeszłości, za czasów panowania feudałów i burżuazji, kraj o biednym i zacofanym rolnictwie, bez przemysłu i prawie bez szkół, szpitali, kin, teatrów itd. — będzie zdumiony ogromnymi sukcesami osiągniętymi w ciągu krótkiego, ośmioletniego okresu wolnego życia. Sukcesy te zostały osiągnięte dzięki wspaniałym czynom naszego narodu z bohaterską klasą robotniczą na czele, kierowaną przez Partię Pracy, dzięki bezinteresownej i ogromnej pomocy Związku Radzieckiego i osobiście wielkiego Stalina. *(Burzliwe oklaski).*

W Albańskiej Republice Ludowej wydobywa się obecnie ropę naftową, węgiel, chrom, miedź, bitum, produkuje się cement itd. Nasz kraj wytwarza obecnie wiele artykułów pierwszej potrzeby. Stało się to możliwe dzięki rozwojowi nowego przemysłu, budowie wielkiego kombinatu włókienniczego im. Stalina, który będzie produkował w 1955 roku 20 milionów metrów tkanin, kombinatu cukrowniczego, który wytwarza 10 tys. ton cukru rocznie, kombinatu obróbki drzewa itd. Miasta i wiele wsi otrzymało obecnie światło elektryczne. Zbudowano elektrownię wodną im. Lenina, która zaopatruje naszą stolicę i port Durres w energię elektryczną oraz zapewnia im wodę do picia. Do końca 1955 roku zostanie wybudowana elektrownia wodna na rzece Mati o mocy 20 tys. kW. Światło stalinowskie zapłonie nad ziemią albańską. *(Oklaski).*

Rozwija się również nasze rolnictwo. Państwo udziela chłopom różnego rodzaju kredytów. Traktory z bohaterskiego Stalingradu orzą nasze pola. *(Oklaski).*

Kultura i oświata stały się w naszym kraju udziałem mas ludowych. Mamy obecnie 5 wyższych uczelni stworzonych dzięki trosce towarzysza Stalina.

Od 1951 roku naród albański z ogromnym entuzjazmem i zapałem pracuje nad wykonaniem pierwszego planu pięcioletniego, który zapewni masom pracującym naszego kraju jeszcze szczęśliwsze życie i przekształci Albanię z zacofanego kraju rolniczego w kraj rolniczo-przemysłowy. Naród nasz osiągnie nowe sukcesy, albowiem korzysta z bezinteresownej pomocy Związku Radzieckiego i towarzysza Stalina. *(Burzliwe oklaski).*

Albańska Republika Ludowa jest solą w oku imperialistów amerykańsko - angielskich i ich satelitów — bandytów faszystowskich z Belgradu, ateńskich monarcho-faszystów i rzymskich neofaszystów. Wyłażą oni ze skóry, by pozbawić nasz naród niepodległości i wolności. Nie ustają na naszych granicach prowokacje, spiski oraz akty terroru i dywersji. Podli bandyci belgradzcy usiłowali przekształcić Albanię w swoją kolonię i zniszczyć naszą partię. Jednakże dzięki temu, że partia bolszewicka i towarzysz Stalin zdemaskowali belgradzkich najmitów imperializmu amerykańskiego, Albania uniknęła tego niebezpieczeństwa.

Wszystkie próby faszystowskiej bandy Tito, zmierzające do ujarzmienia naszego kraju, poniosą nieuchronne fiasko. Albańska Republika Ludowa, mimo że jest otoczona ze wszystkich stron przez wilki faszystowskie, jest i będzie niezłomna jak granit. *(Oklaski).* Taki cud, by mały naród liczący zaledwie 1 milion 200 tys. ludzi był wolny, niepodległy i budował socjalizm i to w warunkach, w jakich znajduje się nasz kraj — mógł zdarzyć się jedynie w epoce stalinowskiej — w epoce triumfu idei Marksa - Engelsa - Lenina - Stalina. *(Oklaski).*

Naród albański będzie zawsze wysoko dzierżył sztandar internacjonali-

zmu proletariackiego, sztandar wolności, pokoju i demokracji i będzie strzegł jak źrenicy oka niezłomnej przyjaźni z narodami Związku Radzieckiego i innymi krajami obozu demokratycznego. *(Burzliwe oklaski).*

Chwała wielkiemu Związkowi Radzieckiemu — niewzruszonej twierdzy wolności, demokracji i pokoju, okrytej chwałą ojczyźnie socjalizmu i komunizmu! *(Oklaski).*

Chwała bohaterskiej Armii Radzieckiej! *(Oklaski).*

Chwała Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego — Partii Lenina-Stalina! *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Niech żyje tak długo, jak najwyższe góry naszego kraju, zbawca naszego narodu i całej ludzkości, genialny i ukochany wódz Józef Stalin! ***(Burzliwe, długo nie milknące oklaski, przechodzące w owację. Wszyscy wstają. Okrzyki: „Hura!").***

Przemówienie sekretarza KC Mongolskiej Partii Ludowo-Rewolucyjnej tow. Daszijna Damby

(dn. 9.X)

Drodzy towarzysze! Niechaj wolno mi będzie odczytać pismo powitalne Komitetu Centralnego Mongolskiej Partii Ludowo - Rewolucyjnej do XIX Zjazdu Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

„DO XIX ZJAZDU OKRYTEJ CHWAŁĄ KOMUNISTYCZNEJ PARTII ZWIĄZKU RADZIECKIEGO

Komitet Centralny Mongolskiej Partii Ludowo - Rewolucyjnej gorąco wita i pozdrawia XIX Zjazd wielkiej Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego i wielomilionową armię komunistów Związku Radzieckiego oraz wyraża uczucia najgłębszej miłości i serdecznej wdzięczności dla genialnego sternika komunizmu, wielkiego chorążego pokoju, mądrego wodza mas pracujących całego świata, wielkiego ojca i nauczyciela narodu mongolskiego — towarzysza Stalina. *(Burzliwe oklaski).*

Stworzona i wychowana przez wielkich wodzów mas pracujących całego świata, Lenina i Stalina, Komunistyczna Partia Związku Radzieckiego, która przebyła długą i chlubną drogę zwycięskich walk o sprawę klasy robotniczej, o interesy mas pracujących, stanowi potężną, niezwyciężoną siłę.

Partia bolszewicka z genialnymi nauczycielami mas pracujących Leninem i Stalinem na czele kierowała wielką zwycięską Socjalistyczną Rewolucją Październikową, która zapoczątkowała nową erę w dziejach ludzkości, erę upadku kapitalizmu i triumfu socjalizmu.

Pod kierownictwem partii komunistycznej, pod przewodem genialnego Stalina, który wysoko wzniósł wielki sztandar leninizmu, obronił i rozwinął niezwyciężoną naukę leninowską, bohaterski naród radziecki odniósł epokowe zwycięstwo w budowie socjalizmu, uratował w tytanicznej walce swe zdobycze socjalistyczne, całą cywilizację światową od krwawego faszyzmu, obecnie zaś z powodzeniem wciela w życie wielkie stalinowskie plany budownictwa komunistycznego, stoi niezłomnie na czele obozu pokoju, demokracji i socjalizmu. *(Burzliwe oklaski).*

Wielki naród radziecki pod kierownictwem potężnej partii Lenina-Stalina utorował wszystkim narodom świata drogę do socjalizmu, dał masom pracującym całego świata przykład walki o szczęście, przykład budownictwa nowego życia wolnego od wyzyskiwaczy.

Wielka partia Lenina-Stalina zawsze była i jest mobilizującym i porywającym przykładem, nieprześcignionym wzorem dla wszystkich partii komunistycznych i robotniczych, których drogę walki oświetlają nieśmiertelne idee marksizmu-leninizmu. *(Oklaski).*

Mongolska Partia Ludowo - Rewolucyjna widziała zawsze w partii bolszewickiej swego kierownika, uczyła się i uczy na przykładach jej bohaterskiej walki, zawsze otrzymywała i otrzymuje od niej i od towarzysza Stalina wielką i nieocenioną pomoc w umacnianiu swych szeregów, swej zdolności bojowej w walce o interesy mongolskiego ludu pracującego.

Wielka i nieoceniona jest rola Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego, wielkiego narodu radzieckiego, genialnego wodza i nauczyciela mas pracujących, towarzysza Stalina w dziejach naszego narodu, w umocnieniu naszej partii, w utrwaleniu wszystkich zdobyczy narodu mongolskiego.

Stała pomoc narodu radzieckiego i Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego, osobista, ojcowska troska wielkiego Stalina stanowią niezłomną gwarancję i decydujący czynnik rozwoju Mongolskiej Republiki Ludowej na drodze do socjalizmu. Naród mongolski zawdzięcza swą wolność i niepodległość, wszystkie swe osiągnięcia narodowi radzieckiemu, okrytej chwałą partii bolszewickiej, drogiemu i genialnemu towarzyszowi Stalinowi. *(Długotrwałe oklaski).*

Ogromna troska i uwaga partii Lenina-Stalina, codzienna pomoc i poparcie genialnego wodza, towarzysza Stalina, zagrzewają naszą partię, cały naród mongolski do walki o szczęśliwe jutro, o socjalizm.

Historyczne dokumenty XIX Zjazdu Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego. stanowiące wielki program budownictwa komunizmu w ZSRR, natchną naród mongolski do walki o nowe osiągnięcia w budowie nowej Mongolii. *(Oklaski).*

Niech żyje wieczysta i niezłomna przyjaźń między narodem radzieckim i mongolskim! *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Niech żyje wielka partia Lenina-Stalina, bojowa awangarda narodu radzieckiego — rozum, honor i sumienie naszej epoki! *(Oklaski).*

Niech żyje XIX Zjazd bratniej Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego! *(Oklaski).*

Chwała genialnemu wodzowi, nauczycielowi mas pracujących całego świata, wielkiemu sternikowi komunizmu, ukochanemu przyjacielowi, nauczycielowi i ojcu narodu mongolskiego, chorążemu pokoju — wielkiemu Stalinowi! *(Burzliwe, dług. nie milknące oklaski. Wszyscy wstają).*

Komitet Centralny Mongolskiej Partii Ludowo-Rewolucyjnej". *(Oklaski)*

Niechaj wolno mi będzie przekazać XIX Zjazdowi Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego pismo powitalne i sztandar od Komitetu Centralnego Mongolskiej Partii Ludowo - Rewolucyjnej. *(Burzliwe, długo nie milknące oklaski. Wszyscy wstają. Tow. Damba przekazuje pismo i sztandar na ręce Prezydium Zjazdu. Przewodniczący przyjmuje sztandar. Ogólna owacja).*

Przemówienie sekretarza generalnego KC Komunistycznej Partii Australii tow. Lawrence Sharkey'a

(dn. 9.X)

Towarzysze! Z największą radością przekazuję waszemu historycznemu XIX Zjazdowi pozdrowienia z dalekiej placówki światowego frontu walki o pokój — od komunistycznej partii i od postępowych ludzi Australii. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Wspaniały plan pięcioletni otwiera perspektywę jeszcze świetniejszej przyszłości dla narodów okrytego chwałą Związku Radzieckiego. Z ogromną uwagą słuchałem przemówień o sukcesach rolnictwa radzieckiego. Ostro kontrastuje z tymi sukcesami stan rolnictwa Australii, gdzie kapitalistyczna grabieżcza eksploatacja ziemi, wahania koniunktury rynkowej, spustoszenia spowodowane przez powodzie i susze, z którymi się nie walczy, oraz wynikająca z tego ruina farmerów doprowadziły do sytuacji, w której ośmiomilionowa ludność Australii nie ma zapewnionej dostatecznej ilości żywności. Taki jest kapitalizm!

Jakże szczęśliwi jesteście, że macie wielki stalinowski plan przeobrażenia przyrody. Ten wspaniały plan — twór geniuszu stalinowskiego — pokazuje nam, jak powinniśmy w przyszłości przeobrazić kontynent australijski. *(Oklaski).*

Zaledwie przed rokiem ekonomika Australii przeżywała dobrą koniunkturę. Dziś w Australii panuje chaos ekonomiczny i masowe bezrobocie. Niechaj wolno mi będzie zacytować tytuły artykułów z ostatnich numerów naszej prasy partyjnej. Czytamy tam: „Głodni żądają pracy", „Zwolnieni robotnicy nie chcą opuścić fabryki", „Walka związków zawodowych przeciwko redukcjom płac".

Ci, którzy rządzą dziś Australią, nie mogą zaproponować nic lepszego, jak tylko politykę wojny i faszyzacji kraju realizowaną na rozkaz Wall

Street. Lecz nie uda im się wcielić w życie tych antyludowych planów, gdyż wielki międzynarodowy obóz pokoju i demokracji jest od nich silniejszy, gdyż na czele tego obozu stoi wielki wódz i nauczyciel mas pracujących wszystkich krajów — towarzysz Stalin. *(Oklaski).*

Niech żyje długie, długie lata towarzysz Stalin! *(Burzliwe oklaski).*

Niech geniusz towarzysza Stalina oświetla drogę ku zwycięstwu pokoju i postępu na całym świecie! *(Burzliwe, długotrwałe oklaski, przechodzące w owację. Wszyscy wstają).*

Przemówienie przedstawiciela KC Komunistycznej Partii Brazylii

(dn. 9.X)

Drodzy towarzysze! Pozwólcie mi przekazać Wam orędzie przyjaźni i wdzięczności od Sekretarza Generalnego Komunistycznej Partii Brazylii, towarzysza Luisa Carlosa Prestesa. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

„Do historycznego XIX Zjazdu Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego, do drogiego nauczyciela i genialnego wodza — towarzysza Stalina. *(Burzliwe oklaski).*

W imieniu Komunistycznej Partii Brazylii, w przekonaniu, że wyrażamy uczucia całego narodu brazylijskiego, przesyłamy XIX Zjazdowi Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego gorące pozdrowienia. (Długotrwałe oklaski).

Wyrażając partii bolszewickiej, jej Komitetowi Centralnemu i drogiemu towarzyszowi Stalinowi swe zaufanie i swą miłość, komuniści brazylijscy ze wzruszeniem dziękują za braterską przyjaźń, którą okazuje im stale okryta chwałą partia Lenina - Stalina.

Patrioci brazylijscy, dumni ze swego czynnego udziału w wojnie przeciw hitleryzmowi, nigdy nie zapomną swego długu wobec narodu radzieckiego i jego okrytych chwałą sił zbrojnych, których wysiłkom, bezgranicznej ofiarności i bohaterstwu narody całego świata zawdzięczają zwycięstwo sił pokoju, demokracji i postępu społecznego nad faszyzmem.

Naród brazylijski śledzi z zachwytem i miłością sukcesy narodu radzieckiego, kroczącego drogą pokojowego budownictwa i zwycięskiej realizacji gigantycznych planów stalinowskich, które zwiastują ludziom radzieckim pokój, szczęście i dobrobyt.

Wiemy, że każdy krok Związku Radzieckiego na drodze do komunizmu jest również krokiem naprzód w walce wszystkich narodów o pokój, demokrację i socjalizm.

Naród brazylijski usilnie walczy o pokój, uświadamia on sobie rosnące niebezpieczeństwo, że może być wciągnięty do okropnej rzezi w Korei, rozpętanej przez północno - amerykańskich podżegaczy wojennych. Naród brazylijski z całego serca aprobuje mądrą propozycję Związku Radzieckiego w sprawie zakazu broni atomowej i bakteriologicznej, w sprawie redukcji zbrojeń i zawarcia Paktu Pokoju między pięcioma wielkimi mocar-

stwami. Naród brazylijski pozdrawia towarzysza Stalina jako niestrudzonego bojownika o pokój. *(Burzliwe oklaski).*

Kraj socjalizmu — to nadzieja i życie narodu brazylijskiego. Miliony Brazylijczyków popierają i solidaryzują się z hasłem Komunistycznej Partii Brazylii: „Naród brazylijski nigdy nie weźmie udziału w wojnie przeciwko Związkowi Radzieckiemu". *(Burzliwe, długo nie milknące oklaski).*

Miliony Brazylijczyków wraz z Komunistyczną Partią Brazylii wyrażają swą głęboką miłość i ślą płomienne pozdrowienia partii bolszewickiej i jej XIX Zjazdowi.

Niech żyje wielki kraj socjalizmu!

Niech żyje okryta chwałą Komunistyczna Partia Związku Radzieckiego i jej XIX Zjazd!

Niech żyje wielki Stalin, nasz nauczyciel i genialny wódz, uosobienie wielkiej sprawy wyzwolenia narodów i wyzwolenia pracy, uosobienie wielkiej sprawy komunizmu! *(Burzliwe, długotrwałe oklaski, przechodzące w owację. Wszyscy wstają).*

W imieniu Komitetu Centralnego Komunistycznej Partii Brazylii

Sekretarz generalny

LUIS CARLOS PRESTES"

(Burzliwe oklaski).

Przemówienie sekretarza KC Komunistycznej Partii Argentyny tow. Victorio Codovilla

(dn. 9.X)

Towarzysze! Niech mi wolno będzie w imieniu Komitetu Centralnego Komunistycznej Partii Argentyny wyrazić uczucia klasy robotniczej, narodu argentyńskiego miłującego pokój i demokrację i powitać z całego serca ten historyczny Zjazd i obecnych na nim delegatów — bohaterów Wielkiej Wojny Narodowej, bohaterskich budowniczych społeczeństwa komunistycznego. *(Burzliwe oklaski).* Niech mi będzie wolno wyrazić przede wszystkim najgłębszy szacunek i miłość dla człowieka, którego imię przepełnia myśli i serca wszystkich narodów, imię wodza i nauczyciela mas pracujących, chorążego pokoju na całym świecie — wielkiego Stalina. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).* Bez wątpienia jest to wielki zaszczyt wystąpić z trybuny Zjazdu okrytej chwałą Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego, partii Lenina i Stalina, stanowiącej wzór dla komunistów wszystkich krajów, partii, której teoria i praktyka jasnym reflektorem oświetlają drogę narodów w ich historycznej walce o pokój, chleb, demokrację i socjalizm. *(Oklaski).* Zwołanie XIX Zjazdu Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego zostało z radością i nadzieją powitane przez robotników, chłopów, postępową inteligencję i przez wszystkie narody Ameryki Łacińskiej, a w ich liczbie przez naród argentyński. I nie jest to przypadek. Wśród narodów Ameryki Łacińskiej wraz ze wzmaganiem się nienawiści do imperialistów i ich sługusów rosną sympatie i miłość do Związku Ra-

dzieckiego i innych krajów obozu pokoju. Toteż z każdym dniem stają się coraz bardziej bezskuteczne próby agentów imperializmu amerykańskiego, którzy pragną zmusić nasze narody, by uwierzyły, że kraje Ameryki Łacińskiej muszą rzekomo ze względów „natury geograficznej" znajdować się w orbicie imperializmu Jankesów i służyć jego ekspansjonistycznej polityce. Narody nasze, osiągając sukcesy w walce o chleb, wolność, niepodległość narodową i pokój, zadają tym samym ciosy imperializmowi amerykańskiemu i przekonują się, że jest to kolos na glinianych nogach. Sprzyjał temu i sprzyja w ogromnym stopniu bohaterski opór narodu koreańskiego i ochotników chińskich wobec nikczemnej agresji imperializmu amerykańskiego. Dowodem tego jest fakt, że mimo nacisku gospodarczego i politycznego imperialiści Stanów Zjednoczonych nie zdołali zmusić dotychczas krajów Ameryki Łacińskiej, by wysłały swe wojska do Korei — z wyjątkiem nielicznego oddziału żołnierzy kolumbijskich, skierowanego tam pod przymusem i w tajemnicy przed narodem. Świadczy to, że narody Ameryki Łacińskiej nie pójdą nigdy za imperialistami amerykańskimi jako ich najmici, a tym bardziej nie wystąpią nigdy przeciwko Związkowi Radzieckiemu, który jako konsekwentny obrońca pokoju jest również konsekwentnym obrońcą wolności i niepodległości wszystkich narodów. *(Oklaski).*

My, komuniści, rozumiemy, że walka o pokój musi być prowadzona nieustannie i w sposób zorganizowany. W Ameryce Łacińskiej zebrano już pod apelem Światowej Rady Pokoju w sprawie zawarcia Paktu Pokoju pomiędzy pięcioma wielkimi mocarstwami 12 milionów podpisów, z czego 4 miliony podpisów zebrano w Argentynie.

Mądre słowa towarzysza Stalina o tym, że

> „pokój będzie zachowany i utrwalony, jeżeli narody ujmą w swe ręce sprawę zachowania pokoju i będą broniły jej do końca"

— spotkały się z gorącym oddźwiękiem w sercach naszych narodów i porywają je do czynu. *(Długotrwałe oklaski).*

Walka o pokój, zarówno w Argentynie, jak i w innych krajach Ameryki Łacińskiej, ściśle związana jest z walką o niepodległość narodową. Istnienie wielkiej własności ziemskiej typu feudalnego i jednostronny charakter argentyńskiej ekonomiki, narzucony przez angielskich i amerykańskich imperialistów, doprowadziły do upadku gospodarki rolnej, do zastoju i upadku słabo rozwiniętego przemysłu narodowego. Tak, na przykład, Argentyna, która dawniej uważana była za żywiciela świata, obecnie cierpi na niedostatek pszenicy, a lud nie widzi białego chleba. Periodyczne kryzysy w naszym kraju przeplatają się ze stałym kryzysem samej struktury gospodarczej, co prowadzi do wzmożenia walki o rewolucję agrarną i antyimperialistyczną. W związku z tym powstaje możliwość i konieczność zorganizowania frontu wyzwolenia narodowego i społecznego pod kierownictwem proletariatu i jego awangardy — partii komunistycznej.

Co jest konieczne dla przyśpieszenia tego procesu? Powinniśmy zacieśnić więzy łączące naszą partię z szerokimi masami i umocnić partię pod względem organizacyjnym, politycznym i ideologicznym. Musimy jeszcze lepiej uzbroić partię w nieśmiertelną naukę Marksa - Engelsa - Lenina - Stalina. Te właśnie zadania realizujemy obecnie w Argentynie. *(Oklaski).*

Towarzysze! Zjazd ten będzie ogromnym wkładem politycznym i teorety-

cznym, który dopomoże w umocnieniu naszych partii i w wychowaniu nowych kadr posiadających stalinowski hart. Będziemy studiować i przekazywać klasie robotniczej i całemu narodowi przebogate doświadczenia Zjazdu. Będziemy jeszcze usilniej poznawać teorię marksizmu-leninizmu, która z każdym dniem wzbogaca się dzięki geniuszowi Stalina, jak to nam wskazuje ostatnia praca towarzysza Stalina „Ekonomiczne problemy socjalizmu w ZSRR". Stworzymy warunki sprzyjające zwycięstwu naszej sprawiedliwej sprawy — pokoju i niepodległości narodowej. *(Oklaski).*

Niech żyje XIX Zjazd okrytej chwałą partii Lenina - Stalina!

Niech żyje wielki Związek Radziecki — międzynarodowa ostoja pokoju i socjalizmu!

Niech żyje długie, długie lata wielki i ukochany towarzysz Stalin! *(Burzliwe, długotrwałe oklaski, przechodzące w owację. Wszyscy wstają).*

Przemówienie sekretarza generalnego Komunistycznej Partii Belgii tow. Edgara Lalemanda

(dn. 9.X)

Towarzysze! Z głębokim wzruszeniem przekazuję Wam braterskie pozdrowienia oraz wyrazy podziwu i wdzięczności od belgijskich komunistów, mas pracujących, demokratów i obrońców pokoju całego naszego kraju. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Okryta chwałą partia Lenina - Stalina jest dla nas, komunistów belgijskich, podobnie jak dla komunistów całego świata najlepszym wzorem i gwiazdą przewodnią w naszej walce.

Historia Wszechzwiązkowej Komunistycznej Partii (bolszewików) będąca dziełem towarzysza Stalina — jest najchlubniejszą kartą w dziejach ludzkości.

Pod przewodem Lenina i Stalina zlikwidowaliście na jednej szóstej części kuli ziemskiej wyzysk człowieka przez człowieka. Dowiedliście czynem wyższości socjalizmu nad kapitalizmem; dzięki wam wschodzi nad światem promienna jutrzenka komunizmu.

Związek Radziecki jest najlepszym obrońcą niepodległości wszystkich narodów, potężną ostoją pokoju na całym świecie. Oto dlaczego miliony mężczyzn i kobiet, które doznają jeszcze ucisku kapitalistycznego, widzą w Związku Radzieckim źródło nowych sił i nadzieję w swej walce. *(Oklaski).*

Mimo iż Belgia jest krajem niewielkim, posiada ona ciężki przemysł i surowce strategiczne wydobywane w „jej" kolonii. Właśnie dlatego imperialiści amerykańscy zaszczycili Belgię szczególną uwagą, bez której zresztą mogłaby ona obejść się doskonale. Oto dlaczego imperialistom amerykańskim nie przypadł do gustu sojusz między żołnierzami i belgijską klasą robotniczą, sojusz, który został niedawno zrealizowany w toku walki przeciwko dwuletniej służbie wojskowej, narzucanej naszemu krajowi przez Waszyngton.

W toku tej walki naród belgijski powiedział wyraźnie podżegaczom wojennym, że nie mogą nań liczyć w wypadku wyprawy krzyżowej przeciwko krajom socjalizmu.

Towarzysze delegaci! Jesteśmy szczęśliwi i dumni, że jesteśmy obecni na waszym wspaniałym Zjeździe. Zjazd ten umocnił jeszcze bardziej naszą wiarę w słuszność naszej wspólnej sprawy, wiarę w zwycięstwo socjalizmu we wszystkich krajach. *(Oklaski).*

Dziękujemy za umożliwienie nam wyrażenia podziwu i bezgranicznej wdzięczności dla tego, w kim prości ludzie naszego kraju widzą niezawodnego przyjaciela uciśnionych, czujnego szermierza pokoju, najlepszego obrońcę małych narodów — naszego wielkiego towarzysza Stalina. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski, przechodzące w owację. Wszyscy wstają).*

Przemówienie sekretarza generalnego KC Francuskiej Partii Komunistycznej tow. Maurice Thoreza

(dn. 10.X)

Drodzy towarzysze! W imieniu Komitetu Centralnego Francuskiej Partii Komunistycznej, wyrażając głębokie uczucia klasy robotniczej i mas pracujących Francji, przekazuję XIX Zjazdowi Wszechzwiązkowej Komunistycznej Partii (bolszewików) nasze gorące, braterskie, bojowe pozdrowienia. *(Burzliwe, długo nie milknące oklaski).*

Witamy okryty chwałą naród radziecki, zespolony ściśle wokół swej partii komunistycznej, której zawdzięcza on bezprzykładne historyczne zwycięstwa i szczęśliwe życie.

Nasza partia i masy pracujące Francji pełne miłości i zaufania pozdrawiają wodza i nauczyciela komunistów całego świata, twórcę społeczeństwa komunistycznego, bojownika o pokój, o niepodległość i suwerenność wszystkich narodów — towarzysza Stalina. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Milionowe rzesze ludzi pracy we Francji kierują swe spojrzenia ku sali na Kremlu, gdzie zebraliście się na swój Zjazd, wiedzą bowiem, że mądrość i dalekowzroczność polityki Wszechzwiązkowej Komunistycznej Partii (bolszewików) — podstawy ustroju radzieckiego — umożliwiły po raz pierwszy w świecie zwycięską budowę społeczeństwa socjalistycznego i zapewniają stopniowe przechodzenie od socjalizmu do komunizmu. Budzi to zachwyt synów komunardów z 1871 roku, zachwyt całej postępowej ludzkości. *(Oklaski).*

Masy pracujące Francji pamiętają historyczne słowa towarzysza Stalina wypowiedziane na XVIII Zjeździe Wszechzwiązkowej Komunistycznej Partii (bolszewików):

„Jeżeli sukcesy klasy robotniczej naszego kraju, jeżeli jej walka i zwycięstwo posłużą do tego, by zagrzać ducha klasy robotniczej krajów kapitalistycznych i wzmocnić w niej wiarę we własne siły,

wiarę w swoje zwycięstwo, to partia nasza może powiedzieć, że pracuje nie nadaremnie. Nie ulega wątpliwości, że tak się właśnie stanie".

Słowa te znalazły wspaniałe potwierdzenie. Związek Radziecki jest porywającym przykładem dla francuskiej klasy robotniczej, dążącej do całkowitego wyzwolenia, do zniesienia wyzysku człowieka przez człowieka, do socjalizmu.

Związek Radziecki dowiódł, że podstawowym prawem społeczeństwa socjalistycznego jest maksymalne zaspokajanie stale rosnących materialnych i kulturalnych potrzeb całego społeczeństwa. Ekonomika socjalistyczna dowodzi wszystkim, że celem jej nie jest zysk, lecz troska o człowieka i o zaspokojenie jego potrzeb.

Masy pracujące Francji wiedzą, że w okresie Wielkiej Wojny Narodowej przeciwko imperialistom niemieckim i japońskim naród radziecki, okrywając się wieczną chwałą, uratował Francję i całą ludzkość od niewoli faszystowskiej.

Masy pracujące Francji wiedzą, że waszej socjalistycznej ojczyźnie, dzięki jej ustrojowi ekonomicznemu i społecznemu, obca jest wszelka agresywność, że ZSRR jest niezłomną ostoją pokoju w Europie i na całym świecie.

Naród radziecki, który podczas wojny ucierpiał więcej niż którykolwiek inny naród, kroczy w pierwszych szeregach tak potężnego ruchu doby obecnej, jak demokratyczny ruch obrońców pokoju. Właśnie dlatego wielomilionowe rzesze moich rodaków składają uroczystą przysięgę: „Naród francuski nie będzie nigdy walczył przeciwko Związkowi Radzieckiemu". *(Burzliwe oklaski, przechodzące w owację, wszyscy wstają).*

Koła rządzące burżuazji francuskiej, wyrzekając się wszelkiej niezależnej polityki zagranicznej, przekształcają terytorium naszego kraju w amerykańską bazę wojenną dla przygotowania agresji przeciwko Związkowi Radzieckiemu i krajom demokracji ludowej. Nienawidząc naszego narodu i dążąc do zachowania swych zysków, imperialiści francuscy podporządkowali się kierownictwu imperializmu amerykańskiego, poświęcają żywotne interesy naszego narodu, jego suwerenność, jego godność.

Zamiast dążyć do zapewnienia pokojowego rozwiązania problemu niemieckiego, odpowiadającego interesom wszystkich narodów, przy pomocy istniejących w Niemczech sił demokratycznych i ludowych — koła rządzące burżuazji francuskiej pod firmą tzw. armii europejskiej starają się wskrzesić militaryzm niemiecki i w ten sposób stwarzają nową groźbę dla bezpieczeństwa Francji i pokoju. Prowadzą one politykę militaryzacji ekonomiki i przygotowywania nowych wojen, politykę wzmagającą wyzysk mas pracujących i pogłębiającą nędzę większości społeczeństwa, politykę, która prowadzi kraj do ruiny.

Imperializm francuski uciska okrutnie ludy kolonialne, które walczą o swą niepodległość narodową. Już od sześciu lat prowadzi on niesprawiedliwą wojnę przeciwko Vietnamskiej Republice Demokratycznej.

Usiłując zahamować wzmagający się protest mas ludowych i stłumić niezadowolenie przejawiające się w najrozmaitszych kołach, reakcyjni kierownicy naszego kraju, przy czynnym poparciu partii socjalistycznej, uprawiają politykę represji, politykę faszyzacji, wymierzoną przede

wszystkim przeciwko Francuskiej Partii Komunistycznej i organizacjom demokratycznym, walczącym o chleb dla ludzi pracy, o pokój, o wolność i niepodległość narodową.

Drodzy towarzysze!

Materiały i historyczne uchwały XIX Zjazdu Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego pomogą jeszcze bardziej komunistom i całemu narodowi francuskiemu w ich walce przeciwko siłom reakcji i wojny. Nasza partia komunistyczna jest głęboko wdzięczna partii Lenina-Stalina za jej olbrzymi wkład w sprawę rozwoju i wzbogacenia teorii marksistowsko-leninowsko - stalinowskiej. Idee towarzysza Stalina odegrały decydującą rolę w utworzeniu Francuskiej Partii Komunistycznej, partii robotniczej nowego typu, związanej mocno z narodem. *(Oklaski).*

Kierując się doświadczeniem i przykładem partii bolszewickiej, nasza partia już na długo przed drugą wojną światową organizowała walkę o jedność klasy robotniczej, przeciwko socjaldemokracji — głównej oporze burżuazji w klasie robotniczej. Partia nasza była inicjatorem i inspiratorem szerokiego antyfaszystowskiego Frontu Ludowego.

Uczyniwszy wszystko, by uniknąć wojny, partia nasza, mimo że zapędzona została przez monachijczyków do podziemia, kontynuowała walkę o uratowanie narodu francuskiego i o umocnienie przyjaźni francusko-radzieckiej. Partia nasza była jedyną partią, która od samego początku okupacji hitlerowskiej stanęła w pierwszych szeregach Ruchu Oporu przeciwko najeźdźcom faszystowskim i zdrajcom z Vichy.

W chwili obecnej nasza partia czyni wszystko, ażeby pomóc ludziom dobrej woli, którzy postanowili udaremnić potworne plany nowej wojny światowej uknute przez imperialistów.

Towarzysze! Analiza i metody rozwiązywania problemów partyjnych, zawarte w sprawozdaniu tow. Malenkowa oraz w projekcie zmienionego Statutu, są dla nas poważną pomocą, szczególnie cenną w chwili, gdy partia nasza prowadzi aktywną walkę o jedność zasad, przeciwko wszelkim odchyleniom, o jedność swych szeregów, przeciwko wszelkim próbom rozbijackiej działalności.

Opublikowanie genialnej pracy towarzysza Stalina „Ekonomiczne problemy socjalizmu w ZSRR", będącej wspaniałym uogólnieniem doświadczeń budownictwa socjalistycznego w ZSRR i doświadczeń międzynarodowego ruchu rewolucyjnego — to niezwykle doniosłe wydarzenie w życiu ideologicznym wszystkich partii komunistycznych. Praca ta będzie dla komunistów francuskich ogromną pomocą w jeszcze lepszym zrozumieniu praw rozwoju społeczeństwa, w jeszcze lepszym orientowaniu się w walce o pokój, o niepodległość narodową, o socjalizm.

Niech żyje XIX Zjazd Wszechzwiązkowej Komunistycznej Partii (bolszewików)! *(Oklaski).*

Chwała wielkiej partii Lenina - Stalina! *(Oklaski).*

Chwała nauczycielowi i wodzowi komunistów wszystkich krajów, przyjacielowi i bratu mas pracujących całego świata, naszemu drogiemu i wielkiemu Stalinowi! *(Burzliwe, długotrwałe oklaski, przechodzące w owację, wszyscy wstają).*

Przemówienie sekretarza generalnego Komunistycznej Partii Hiszpanii tow. Dolores Ibarruri

(dn. 10.X)

Drodzy towarzysze! W imieniu Komunistycznej Partii Hiszpanii i hiszpańskich mas ludowych, które kochają Związek Radziecki i kierują z nadzieją i ufnością swe spojrzenia w stronę kraju socjalizmu — witam XIX Zjazd Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

W osobach delegatów Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego witam naród radziecki, naród — bohatera, który w ogniu ciężkich walk przeciwko agresorom hitlerowskim uratował świat od niewoli faszystowskiej i stworzył warunki, umożliwiające szeroki i szybki rozwój demokracji we wszystkich krajach. *(Oklaski).*

Niech mi wolno będzie, towarzysze, skierować najgorętsze i najszczersze słowa tego krótkiego przemówienia powitalnego, słowa płynące z głębi serca i wyrażające uczucia najgłębszego szacunku i miłości do wielkiego wodza i nauczyciela, organizatora i inspiratora wszystkich wielkich zwycięstw narodu radzieckiego i postępowych sił całego świata — naszego ukochanego towarzysza Stalina. *(Burzliwe, długo nie milknące oklaski).*

Jednym z nieocenionych i nad wyraz doniosłych wkładów partii Lenina-Stalina do dzieła postępu i wyzwolenia uciskanych i wyzyskiwanych mas całego świata jest to, że pomogła ona w ideologicznym i politycznym ukształtowaniu partii komunistycznych wszystkich krajów, że dała klasie robotniczej i siłom postępowym teorię marksistowsko - leninowsko - stalinowską oraz sztandar zwycięskiej budowy komunizmu w Związku Radzieckim.

Przed październikiem 1917 roku masy pracujące krajów kapitalistycznych wprowadzane w błąd i oszukiwane przez bonzów reformistycznych miały niewłaściwe wyobrażenie o rewolucji i niejasne pojęcie o socjalizmie. W świadomości naszej, udręczonej przez niewolnicze życie, narastało oburzenie przeciwko barbarzyńskiemu wyzyskowi ze strony kapitalistów i obszarników, lecz nie widzieliśmy jeszcze wyjścia z tej sytuacji. Komunistyczna partia bolszewików po zdobyciu władzy i ustanowieniu dyktatury proletariatu wniosła promień światła do naszej świadomości i otworzyła przed nami jasne perspektywy. Poczynając od października 1917 roku wkroczyliśmy pewnie i zdecydowanie na drogę walki opromienioną światłem marksizmu-leninizmu, światłem budownictwa socjalizmu w Związku Radzieckim, zwycięstwami narodu radzieckiego kierowanego przez partię Lenina-Stalina. *(Oklaski).*

A gdy reakcja faszystowska skierowała broń przeciwko Republice Hiszpańskiej, partia komunistyczna stojąca na czele klasy robotniczej i mas ludowych stała się organizatorem i natchnieniem oporu antyfaszystowskiego, stała się w toku krwawej walki o niepodległość Hiszpanii, o republikę i demokrację najważniejszą siłą polityczną naszego kraju. W tym okresie ciężkich zmagań klasa robotnicza i naród hiszpański czuły poparcie i czynną solidarność ze strony narodu radzieckiego, dla którego natchnieniem były słowa towarzysza Stalina:

„...wyzwolenie Hiszpanii spod jarzma reakcjonistów faszystowskich nie jest sprawą prywatną Hiszpanów, lecz wspólną sprawą całej przodującej i postępowej ludzkości".

Sytuacja międzynarodowa, w jakiej toczyła się nasza walka, przeszkodziła zwycięstwu hiszpańskich sił demokratycznych w naszej wojnie wyzwoleńczej w latach 1936 — 1939.

Ale walka trwa. I w świadomości hiszpańskich mas pracujących pozbawionych wszelkiej wolności dojrzewa niezadowolenie, które doprowadzi do nowych walk, do nowych masowych wystąpień takich, jak wielkie strajki i ludowe demonstracje protestacyjne, które odbyły się w ubiegłym roku i zadały dotkliwy cios reżimowi Franco.

Haniebna polityka frankistowska zaprzedawania Hiszpanii imperialistom amerykańskim wywołuje oburzenie nie tylko klasy robotniczej i pracujących chłopów, lecz także części burżuazji i innych warstw społeczeństwa, których interesy doznają uszczerbku wskutek penetracji kapitału amerykańskiego i które nie chcą pogodzić się z faktem przekształcania Hiszpanii w kolonię Stanów Zjednoczonych. Reżim frankistowski, osłabiony wskutek oporu ludu i rozkładający się wskutek swych wewnętrznych sprzeczności, nie jest w stanie ani powstrzymać wzrastającego ruchu antyfrankistowskiego, ani przezwyciężyć trudności gospodarczych, które go podkopują i pociągają za sobą zubożenie kraju, zmuszając Hiszpanię do wegetowania w warunkach stałego kryzysu.

Drodzy towarzysze! XIX Zjazd Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego będzie dla nas niezwykle ważną pomocą w naszej pracy i w walce o demokrację i republikę, przeciwko tyranii frankistowskiej, przeciwko próbom imperialistów amerykańskich przekształcenia naszego kraju w bazę wojenną dla przygotowania nowej wojny światowej.

Prace towarzysza Stalina dotyczące zagadnień ekonomiki socjalistycznej oraz materiały XIX Zjazdu oświetlające drogę budowy komunizmu są wspaniałą bronią dla ideologicznego i politycznego umocnienia naszej partii, jak również dla kontynuowania z jeszcze większą energią walki o likwidację zgubnych wpływów ideologii socjal-demokratycznej i anarchistycznej w hiszpańskim ruchu robotniczym.

Ucząc się na waszym doświadczeniu, będziemy się starali podnosić poziom ideologiczny członków naszej partii, będziemy zachęcać ich do studiowania teorii marksistowsko - leninowsko - stalinowskiej, szerzej rozwijać krytykę i samokrytykę, co umożliwi nam przezwyciężenie naszych braków i niedociągnięć oraz podnoszenie zdolności bojowej naszej partii, będziemy przewodzić wielkiej walce, która powinna doprowadzić do wyzwolenia narodu hiszpańskiego spod ucisku reakcjonistów faszystowskich.

Przekażemy uchwały Waszego historycznego Zjazdu naszemu narodowi i naszej partii. Uchwały te będą dla hiszpańskich mas ludowych potężnym bodźcem w walce o pokój, wolność i demokrację. *(Oklaski)*.

Niech żyje Komunistyczna Partia Związku Radzieckiego — organizator i inspirator wielkich zwycięstw narodu radzieckiego! *(Burzliwe oklaski)*.

Niech żyje XIX Zjazd Wszechzwiązkowej Komunistycznej Partii (bolszewików)! *(Oklaski)*.

Chwała wielkiemu wodzowi i nauczycielowi całej postępowej ludzkości -- towarzyszowi Stalinowi! *(Burzliwe, długo nie milknące oklaski, przechodzące w owację. Wszyscy wstają)*.

Przemówienie sekretarza generalnego Ludowo-Socjalistycznej (Komunistycznej) Partii Kuby tow. Blas Roca

(dn. 10.X)

Towarzysze! W imieniu Ludowo - Socjalistycznej Partii Kuby, partii kubańskich komunistów, wyrażając najszlachetniejsze uczucia proletariatu, mas pracujących i całego narodu Kuby, witamy gorąco XIX Zjazd najbardziej rewolucyjnej partii w dziejach ludzkości — okrytej chwałą Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego i jej kierownika, wodza i nauczyciela mas pracujących oraz komunistów całego świata — towarzysza Stalina. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Dzisiejszy historyczny Zjazd partii Lenina-Stalina stanowi nowy bodziec i wskazuje jasne perspektywy walce narodów o pokój. Zjazd uzbraja proletariat, partie komunistyczne i robotnicze w nowy oręż, nową wiedzę, doświadczenie i orientację, które pozwolą nam jeszcze lepiej pracować dla pokoju, wolności i niepodległości naszych narodów.

Naród kubański widzi ogromny kontrast między niezwykle potężnym wzrostem produkcji we wszystkich gałęziach radzieckiego przemysłu i rolnictwa, przewidzianym przez plan pięcioletni, a coraz gwałtowniejszym spadkiem produkcji w naszym kraju i innych krajach kapitalistycznych, ze Stanami Zjednoczonymi włącznie.

Niezwykle wymowna jest np. sytuacja przemysłu cukrowniczego Kuby — podstawowej gałęzi gospodarki kraju. Plan pięcioletni ZSRR przewiduje stały wzrost produkcji buraka cukrowego, która w 1955 r. przekroczy poziom obecny o 65 — 70%. Kuba natomiast, znajdująca się w kleszczach wojennej ekonomiki imperializmu amerykańskiego, zmuszona została do gwałtownego zmniejszenia produkcji przemysłu cukrowniczego. Zgodnie z dekretem rządu produkcja cukru w roku przyszłym nie może przekroczyć 5 milionów ton, podczas gdy w roku bieżącym uzyskano około 7 milionów ton; oznacza to obniżenie produkcji w przybliżeniu o 30%. Ponadto należy oczekiwać w przyszłości jeszcze dalszego obniżenia produkcji, co pociągnie za sobą katastrofę całej gospodarki kraju.

Nie dziw więc, że na Kubie rozwija się bez przerwy ruch strajkowy, że wzmagają się masowe demonstracje ludu, że ruch obrońców pokoju ogarnia z każdym dniem coraz nowe warstwy ludności, że pod apelem w sprawie zawarcia Paktu Pokoju między pięcioma wielkimi mocarstwami zebrano na Kubie milion podpisów, że cały naród kubański, w tym również żołnierze, wystąpił, by nie dopuścić do wysłania wojsk kubańskich na haniebną wojnę przeciwko Koreańskiej Republice Ludowo-Demokratycznej.

Nic w tym również dziwnego, że żądanie nawiązania przyjaznych stosunków dyplomatycznych i handlowych ze Związkiem Radzieckim, Chińską Republiką Ludową i krajami demokracji ludowej spotyka się z poparciem również na zebraniach członków rządowych związków zawodowych, a nawet wśród przemysłowców i kupców, którzy zrozumieli, że między-

narodowa Konferencja Gospodarcza w Moskwie otwiera nową drogę dla rozwoju handlu.

Ludowo - Socjalistyczna Partia Kuby nie będzie szczędzić sił, aby pomóc narodowi kubańskiemu w wyciągnięciu wszystkich niezbędnych wniosków z porównania sytuacji w Związku Radzieckim, która znalazła dobitny wyraz w dyskusji nad głównymi zagadnieniami, omawianymi na tym Zjeździe — z sytuacją w naszym kraju. Mimo naszych braków i błędów, które staramy się przezwyciężyć, Partia Ludowo - Socjalistyczna kroczy w awangardzie walki narodu kubańskiego o pokój, demokrację i podniesienie stopy życiowej, walki przeciwko korupcji władz, walki o jedność klasy robotniczej, o stworzenie szerokiego jednolitego frontu, frontu walki o patriotyczną sprawę wyzwolenia narodowego i postępu. *(Oklaski).*

Będziemy dokładnie studiowali uchwały tego historycznego Zjazdu. Doświadczenia zwycięstw partii bolszewickiej, niezwyciężona nauka Lenina-Stalina nauczą nas umacniać naszą organizację i dyscyplinę, podnosić poziom teoretyczny i polityczny naszych kadr, zacieśnić więź z klasą robotniczą, z chłopstwem, z całym ludem pracującym, wzmagać czujność rewolucyjną i umacniać jedność naszych szeregów, chronić je przed wrogą agenturą, odchyleniami lewackimi i prawicowymi, przed sekciarstwem i oportunizmem.

Z nauki Lenina-Stalina i z doświadczeń partii bolszewickiej czerpać będziemy wiedzę, jak lepiej kierować walką klasy robotniczej, chłopstwa i całego ludu pracującego, walką całego narodu kubańskiego o urzeczywistnienie jego żądań, jak wnieść nasz wkład do dzieła walki o utrzymanie pokoju, wywalczyć całkowitą niepodległość narodową, osiągnąć rozkwit i postęp naszego kraju.

Niech żyje Komunistyczna Partia Związku Radzieckiego! *(Oklaski).*

Niech żyje chorąży pokoju, nasz wódz i nauczyciel — towarzysz Stalin! *(Burzliwe, długotrwałe oklaski. Wszyscy wstają).*

Przemówienie przewodniczącego Komunistycznej Partii Norwegii tow. Emila Loevliena

(dn. 10.X)

Towarzysze! Niech mi wolno będzie w imieniu wszystkich komunistów Norwegii przekazać wielkiej Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego i jej historycznemu XIX Zjazdowi płomienne, braterskie pozdrowienia. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Pozdrawiając Partię Komunistyczną i jej genialnego wodza, towarzysza Stalina, podkreślamy ze szczególną radością, że bogate i nieocenione doświadczenia Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego wykorzystywane są obecnie przez masy pracujące całego świata, walczące o pokój i szczęście przeciwko uciskowi, wyzyskowi i wojnie.

Lud pracujący Norwegii miłujący pokój i wolność narodową wniósł, w miarę swych sił, wraz z narodem radzieckim wkład do wspólnej sprawy walki z faszyzmem. W sercach narodu norweskiego płonie uczucie gorącej wdzięczności dla narodu radzieckiego i Armii Radzieckiej za rozgromienie armii hitlerowskiej, za bezpośrednie wyzwolenie północnej części naszego kraju spod jarzma okupantów faszystowskich. *(Oklaski).*

To uczucie wdzięczności naszego narodu dla narodu Związku Radzieckiego pozostaje w ostrej sprzeczności z polityką norweskich kół rządzących, które prowadzą haniebną propagandę antyradziecką. Propaganda ta ma na celu przedstawić Związek Radziecki jako agresora i tym samym usprawiedliwić podporządkowanie Norwegii dolarowemu imperializmowi i włączenie jej do bloku atlantyckiego. To bezwstydne kłamstwo jest wykorzystywane dla usprawiedliwienia wyścigu zbrojeń, rujnującego gospodarkę naszego kraju.

W Norwegii odbywają się prowokacyjne manewry wojskowe, którymi kierują amerykańscy prowodyrzy bloku atlantyckiego, zakładane są bazy wojenne dla sił zbrojnych państw obcych. Stolica nasza przekształciła się w sztab dowództwa północnego skrzydła bloku atlantyckiego. W ten sposób Norwegia traci stopniowo swą niepodległość narodową i taje się krajem okupowanym. Ale mimo kłamliwej propagandy, naród norweski wie, że Rosjanie i Norwegowie nigdy nie walczyli z sobą, lecz żyli w zgodzie, jak dobrzy sąsiedzi. *(Długotrwałe oklaski).*

Konsekwentna pokojowa polityka Związku Radzieckiego i potężny rozwój budownictwa socjalistycznego w Związku Radzieckim są natchnieniem dla bojowników o pokój na całym świecie w ich walce o pokój, przeciwko wojnie, wzmacniają obóz pokoju i demokracji.

Zatwierdzony przez Zjazd nowy plan pięcioletni gigantycznego budownictwa z niezwykłą jasnością wykazuje oczywistą wyższość ustroju socjalistycznego nad kapitalistycznym.

Dla Norweskiej Partii Komunistycznej, której kadry należy podnieść na wyższy poziom ideologiczny, szczególnie ważna jest okoliczność, że historyczne zwycięstwa Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego odniesione zostały dzięki temu, że partia kroczyła drogą wytkniętą przez teorię marksistowsko - leninowską, która została rozwinięta w pracach towarzysza Stalina. *(Burzliwe oklaski).*

XIX Zjazd partii wskazujący drogę przejścia narodu radzieckiego od socjalizmu do komunizmu będzie potężnym bodźcem również dla mas pracujących naszego kraju, które dążą do zrzucenia nieznośnego jarzma kapitalizmu.

Niech żyje okryta chwałą zwycięska Partia Komunistyczna Związku Radzieckiego!

Niech żyje wódz mas pracujących całego świata, towarzysz Stalin, który wskazuje drogę walki o pokój, wolność i socjalizm! *(Burzliwe oklaski, przechodzące w owację. Wszyscy wstają).*

Przemówienie przedstawiciela KC Komunistycznej Partii Indonezji

(dn. 10.X)

Drodzy towarzysze! Komunistyczna Partia Indonezji przesyła w imieniu klasy robotniczej i szerokich mas Indonezji braterskie pozdrowienia XIX Zjazdowi partii Lenina - Stalina, bolszewickiej partii Związku Radzieckiego, wielkiemu wodzowi i nauczycielowi postępowej ludzkości, bohaterowi i twórcy nowego świata, obrońcy trwałego pokoju, towarzyszowi Stalinowi. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Naród indonezyjski znajduje się obecnie pod jarzmem feudalnych wyzyskiwaczy oraz imperialistów holenderskich, brytyjskich i amerykańskich, którzy przy pomocy rządzącej klasy feudalno-burżuazyjnych kompradorów rozgrabiają bogactwa narodowe i surowce Indonezji. Imperialiści zakładają bazy wojenne, ażeby osaczyć twierdzę socjalizmu, demokracji i pokoju — Związek Radziecki i Chiny Ludowe oraz rozpętać agresywną wojnę przeciwko ludom dążącym do niepodległości narodowej, demokracji i pokoju.

Wszystkie te poczynania reakcji sprawiły, że olbrzymia większość 75-milionowego narodu indonezyjskiego cierpi głód, nękana jest bezrobociem, brakiem mieszkań, pozbawiona jest ochrony zdrowia i możności nauki. Chłopi są pozbawieni ziemi. Narodowi Indonezji odbiera się prawa demokratyczne.

Naród indonezyjski i wszystkie postępowe siły Indonezji prowadzą pod kierownictwem partii komunistycznej wytrwałą walkę o wyzwolenie spod ucisku feudalnego i imperialistycznego, walkę przeciwko próbom imperialistów rozpętania nowej wojny, walkę o niepodległość narodową, demokrację i trwały pokój.

Naród indonezyjski śledzi z wielkim zainteresowaniem pracę Waszego Zjazdu i jest przekonany, że Zjazd ten da wspaniałe rezultaty oraz że piąty plan pięcioletni, który stanowi olbrzymi krok w dziedzinie przejścia od socjalizmu do komunizmu, będzie pomyślnie wykonany pod genialnym kierownictwem naszego ukochanego towarzysza Stalina! *(Burzliwe oklaski).*

Przyczyni się to w znacznym stopniu do wzmożenia walki ludu indonezyjskiego o niepodległość narodową, demokrację i pokój.

W swej walce naród indonezyjski widzi w wielkim Związku Radzieckim, w towarzyszu Stalinie swego najlepszego przyjaciela, potężnego obrońcę! *(Długotrwałe oklaski).*

XIX Zjazd bolszewickiej partii Związku Radzieckiego będzie nowym, jeszcze większym natchnieniem dla narodu indonezyjskiego i wzmocni jego wiarę w zwycięstwo, jego niezłomne przekonanie, że zdoła wywalczyć niepodległość narodową jedynie krocząc drogą wytkniętą przez Marksa, Engelsa, Lenina, Stalina! *(Burzliwe oklaski).*

Towarzysze! Pozwólcie, że na zakończenie odczytam depeszę powitalną Komitetu Centralnego Komunistycznej Partii Indonezji, podpisaną przez

sekretarza generalnego KC Komunistycznej Partii Indonezji, towarzysza Ajdita:

„DO XIX ZJAZDU BOLSZEWICKIEJ PARTII ZWIĄZKU RADZIECKIEGO

W imieniu klasy robotniczej Indonezji witamy gorąco XIX Zjazd Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego.

Życzymy dalszych sukcesów w dziele budowy komunizmu w Związku Radzieckim — sukcesów, które są dla nas źródłem nadziei na trwały pokój i szczęśliwą przyszłość.

Niech żyje Komunistyczna Partia Związku Radzieckiego!

Niech żyje towarzysz Stalin!" *(Burzliwe, długotrwałe oklaski, przechodzące w owację. Wszyscy wstają).*

Przemówienie przedstawiciela KC Komunistycznej Partii Wenezueli tow. F. Bolanosa

(dn. 10.X)

Towarzysze delegaci! Wysłanie przedstawiciela na wielki, historyczny Zjazd okrytej chwałą partii Lenina-Stalina stanowi ogromny zaszczyt dla Komunistycznej Partii Wenezueli. *(Długotrwałe oklaski).*

Wiadomość o zwołaniu XIX Zjazdu Wszechzwiązkowej Komunistycznej Partii (bolszewików) dla wytyczenia programu stopniowego przejścia od socjalizmu do komunizmu w drodze pokojowej, planowej pracy i wykorzystania nowych osiągnięć nauki — dotarła do najgłębszego podziemia, w którym walczy nasza partia, prześladowana w bestialski sposób przez dyktaturę wojskowo-faszystowską, pozostającą na usługach imperializmu amerykańskiego.

Wiadomość ta stała się dla członków naszej partii, dla klasy robotniczej i mas pracujących Wenezueli nowym bodźcem i natchnieniem do dalszej, bardziej jeszcze stanowczej walki, natchnęła je wiarą w ostateczne zwycięstwo nad rodzimymi ciemięzcami i obcymi imperialistami.

Wenezuela przekształcona została przez imperialistów amerykańskich — podżegaczy do nowej wojny — w ważną bazę zaopatrzenia w podstawowe surowce strategiczne. Zajmuje ona pierwsze miejsce na świecie pod względem eksportu ropy naftowej i drugie pod względem jej wydobycia.

Agresorzy amerykańscy, przygotowując się do nowej wojny, dążą do zabezpieczenia sobie zaplecza. W tym celu utrzymują oni w Wenezueli liczną misję wojskową, która korzystając z nieograniczonych przywilejów wtrąca się bezczelnie do wewnętrznych spraw Wenezueli i jest — w istocie rzeczy — sztabem generalnym wojsk okupacyjnych. Ta amerykańska misja wojskowa zorganizowała m. in. obalenie rządu liberalnego, likwidację parlamentu i ustanowienie w Wenezueli bestialskiej dyktatury wojskowej. Rozwiązano w kraju potężne związki zawodowe pracowników przemysłu naftowego oraz postawiono poza prawem byłą partię rządową — „Partię Akcji Demokratycznej" i Komunistyczną Partię Wenezueli.

Ostatnio faszystowska klika rządząca Wenezueli dokonała brutalnej prowokacji w stosunku do radzieckich przedstawicieli dyplomatycznych. Do-

prowadziło to do zerwania stosunków dyplomatycznych między Związkiem Radzieckim a rządem Wenezueli.

Jednakże rozpętana przez sprzedajną prasę Wenezueli kampania ordynarnych oszczerstw sprawiła, że klasa robotnicza, masy pracujące i wszyscy patrioci Wenezueli odczuwają większą jeszcze sympatię i żywią większe jeszcze uczucia solidarności i miłości do narodów Związku Radzieckiego i do genialnego wodza — towarzysza Stalina. *(Burzliwe oklaski).*

Mimo jednak trudności i ciężkich strat, jakie ponosi Komunistyczna Partia Wenezueli wskutek represji wojskowo - policyjnych, stoi ona na czele narodowego ruchu oporu przeciwko zdrajcom ojczyzny i ich amerykańskim mocodawcom. Partia nasza występuje w obronie więźniów męczonych w obozach koncentracyjnych hitlerowskiego typu, w których zginęli liczni wenezuelscy patrioci. Dąży ona do wykonania swego zasadniczego zadania polegającego na zorganizowaniu wielkiego ruchu obrońców pokoju pod hasłem: „Ani kropli nafty dla agresywnej wojny imperialistycznej!" *(Długotrwałe oklaski).*

Niech mi będzie wolno w imieniu Komunistycznej Partii Wenezueli wyrazić XIX Zjazdowi Wszechzwiązkowej Komunistycznej Partii (bolszewików) uczucia najgorętszej braterskiej solidarności i wyrazić pewność, że uchwały Zjazdu będą pomyślnie wykonane. Uchwały XIX Zjazdu Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego będą dla nas nowym bodźcem, nadadzą one kierunek międzynarodowemu ruchowi robotniczemu oraz ruchowi narodowo-wyzwoleńczemu w krajach kolonialnych i zależnych.

Niech żyje wielka Wszechzwiązkowa Komunistyczna Partia (bolszewików)!

Niech żyje towarzysz Stalin — wódz, nauczyciel i przyjaciel klasy robotniczej wszystkich krajów oraz całej postępowej ludzkości! *(Burzliwe, długotrwałe oklaski. Wszyscy wstają).*

Przemówienie sekretarza KC Komunistycznej Partii Algeru tow. Larbi Buchaliego

(dn. 10.X)

Drodzy towarzysze! Niech mi wolno będzie przekazać gorące braterskie pozdrowienia od komunistów algerskich, którzy z wielkim zainteresowaniem śledzą prace XIX Zjazdu waszej partii. W ich imieniu pragnę w szczególności powitać genialnego wodza i nauczyciela mas pracujących wszystkich krajów, przyjaciela wszystkich narodów, naszego drogiego i wielkiego towarzysza Stalina i złożyć mu życzenia długiego życia i zdrowia. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Niech mi będzie wolno także wyrazić gorącą wdzięczność Komitetowi Centralnemu waszej partii za to, że umożliwił przedstawicielom Algerskiej Partii Komunistycznej bezpośrednio śledzić przebieg prac XIX Zjazdu, mającego znaczenie epokowe, o światowym zasięgu. Jest to dla nas wielki zaszczyt.

Niestety, bracia nasi walczący w innych krajach Afryki Północnej pozbawieni są możności uczestniczenia w waszym Zjeździe. Imperialiści uciekają się do oszczerstw antyradzieckich i mówią o istnieniu tzw. żelaznej kurtyny, która rzekomo przeszkadza nawiązaniu kontaktów z narodami ZSRR i krajów demokracji ludowej. W rzeczywistości natomiast, jeśli nawet taka „kurtyna" istnieje, to jest ona dziełem samych imperialistów. Jeśli na Zjeździe tym brak naszych towarzyszy tuniskich, to winni są temu kolonizatorzy francuscy, którzy odmówili wydania im paszportów zagranicznych. Jeśli nie ma tu naszych towarzyszy marokańskich, to przyczyną tego jest aresztowanie Ali Jata — sekretarza Marokańskiej Partii Komunistycznej, dokonane w chwili, gdy wsiadał do samolotu. Znajduje się on obecnie w więzieniu. Jeden z sekretarzy naszej partii nie mógł przyłączyć się do delegacji, ponieważ pozbawiono go również paszportu. *(Poruszenie na sali).*

Oczywiście nie ma w tym nic dziwnego. Poczynania te wynikają z polityki ucisku, nędzy i wojny, polityki prowadzonej przez imperialistów w krajach kolonialnych.

Wiadomość o zwołaniu XIX Zjazdu waszej partii i opublikowanie dyrektyw w sprawie planu pięcioletniego spotkały się w krajach kolonialnych z wielkim entuzjazmem.

Czyniąc przygotowania do wojny, imperialiści wzmagają ucisk kolonialny i wyzysk. Zdają oni sobie sprawę, że uchwały XIX Zjazdu partii bolszewickiej wywołają gorący oddźwięk wśród mas pracujących wszystkich krajów. Dlatego też imperialiści przeszkadzają narodom uciskanym w nawiązaniu kontaktów z braćmi radzieckimi, spodziewając się, że w ten sposób przeszkodzą w wykorzystaniu bogatych doświadczeń okrytej chwałą partii Lenina - Stalina. Jednak doświadczenie historyczne dowodzi, że żadna siła na świecie nie zdoła przeszkodzić rozpowszechnieniu prawdy nawet w najbardziej odległych zakątkach świata. *(Oklaski).*

Wzrasta coraz bardziej liczba robotników, chłopów i przedstawicieli inteligencji Algeru, którzy życzą Związkowi Radzieckiemu największych sukcesów w realizacji jego gigantycznych planów. Zwiększa się liczba Algerczyków, którzy uświadamiają sobie, że Wielka Rewolucja Październikowa zlikwidowała w waszym kraju nie tylko wyzysk człowieka przez człowieka, lecz także ucisk narodu przez naród. Algerczycy wiedzą, że Związek Radziecki — to wielonarodowe państwo, jednoczące przeszło 60 wolnych, cieszących się równymi prawami narodów, grup narodowych i narodowości. Jest to wielka zasługa towarzysza Stalina — genialnego teoretyka kwestii narodowej. *(Burzliwe oklaski).* Algerczycy wiedzą, że kraje, które były w przeszłości krajami kolonialnymi i zacofanymi, jak np. Turkmenia, są dzisiaj krajami wolnymi i szczęśliwymi, posiadającymi rozbudowany przemysł i kwitnącą kulturę narodową. Podczas gdy dawniej Turkmenia była otoczona piaszczystym oceanem pustyni Kara-Kum — budowany tam dzisiaj kanał przeobrazi miliony hektarów piasku w kwitnące sady, pola i pastwiska.

Liczni Algerczycy wiedzą także, że Związek Radziecki prowadzi uporczywą walkę o pokój, wolność i niepodległość narodów. Muszą to przyznać nawet ci, którzy nie żywią sympatii do komunistów.

Mimo wszelkich przeszkód, narody świata, w tym również naród alger-

ski, dowiedziały się o wielkich zwycięstwach Związku Radzieckiego. Nie uda się kolonizatorom przeszkodzić temu, by narody świata dowiedziały się o historycznych uchwałach Waszego XIX Zjazdu, które będą dla mas pracujących natchnieniem w dalszej walce.

Nie ulega wątpliwości, że nowy plan pięcioletni, którego realizacja podniesie jeszcze wyżej stopę życiową narodów Związku Radzieckiego, stanie się dla mas pracujących Algeru natchnieniem do dalszej walki o wolność, dobrobyt i pokój. Jestem przekonany, że dokumenty i uchwały XIX Zjazdu Waszej partii będą uważnie studiowane przez komunistów algerskich i pomogą im w ulepszeniu ich codziennej działalności w obronie najżywotniejszych interesów narodu algerskiego.

Drodzy towarzysze! Życzymy wam z całego serca pełnego sukcesu w realizacji wszystkich waszych uchwał, sukcesu, który będzie ogromnie ważnym etapem w walce o triumf naszego wspólnego ideału. *(Oklaski).*

Niech żyje przyjaźń i braterstwo wszystkich narodów!

Niech żyje XIX Zjazd partii bolszewików!

Niech żyje i cieszy się przez długie lata zdrowiem nasz ukochany Stalin! *(Burzliwe, długotrwałe oklaski. Wszyscy wstają).*

Pozdrowienia od Komunistycznej Partii Stanów Zjednoczonych Ameryki Półn.

(dn. 11.X)

Członkowie delegacji Komunistycznej Partii USA nie mogli przybyć do Moskwy, ponieważ rząd USA odmówił im wydania wiz. Przesłali oni pismo powitalne w następującym brzmieniu:

DO KOMITETU CENTRALNEGO
KOMUNISTYCZNEJ PARTII ZWIĄZKU RADZIECKIEGO

Przesyłamy pozdrowienia XIX Zjazdowi Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego!

Stwierdzamy, że kraj Wasz odegrał ogromną rolę w dziele rozgromienia hitleryzmu oraz w obronie międzynarodowego pokoju i demokracji.

Witamy z radością Wasze ogromne sukcesy w dziedzinie uprzemysłowienia kraju, w dziedzinie budowy socjalizmu.

Wysłalibyśmy naszych przedstawicieli na Wasz Zjazd, ale w warunkach okrutnej profaszystowskiej ustawy McCarrana nie udziela się nam zezwoleń na wyjazd.

Podstawowe masy narodu amerykańskiego chcą pokoju i szczerze pragną przyjaznej współpracy ze Związkiem Radzieckim. Monopoliści, którzy podporządkowali sobie rząd USA, dążą do panowania nad światem i widzą w wyścigu zbrojeń środek otrzymania maksymalnych zysków i wzbogacenia się kosztem cierpień ludu.

Nasza partia żąda natychmiastowego zaprzestania działań wojennych w Korei na podstawie już osiągniętych porozumień przy równoczesnym kontynuowaniu rokowań w sprawie jeńców wojennych.

Za mężną walkę o pokój 80 przywódców naszej partii przebywa obecnie w więzieniach bądź też stanęło przed sądem. Wiemy jednak, że narody całego świata mogą zapobiec przygotowywanej przez imperialistów USA nowej wojnie światowej i uczynią wszystko dla tego wielkiego celu. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

W imieniu Komitetu Krajowego Komunistycznej Partii USA:

PETTIES PERRY,
ELIZABETH HARLEY FLYNN,
WILIAM FOSTER

(Burzliwe, długo nie milknące oklaski przechodzące w owację. Wszyscy wstają).

Przemówienie przewodniczącego KC Niemieckiej Socjalistycznej Partii Jedności tow. Wilhelma Piecka

(dn. 11.X)

Drodzy towarzysze!

Niech mi wolno będzie w imieniu narodu niemieckiego, Niemieckiej Socjalistycznej Partii Jedności i naszej delegacji przekazać Wam serdeczne, braterskie, bojowe pozdrowienia. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Wyrażamy wdzięczność Komitetowi Centralnemu Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego, a zwłaszcza towarzyszowi Stalinowi za wielką pomoc okazaną nam w budownictwie Niemieckiej Republiki Demokratycznej.

Dla uczczenia XIX Zjazdu WKP(b) 500 tysięcy robotników przedsiębiorstw przemysłowych i chłopów pracujących podjęło i wykonało 15 tysięcy zobowiązań w zakresie podniesienia wydajności pracy, jakości produkcji oraz obniżenia kosztów własnych. *(Oklaski).*

Ogromne znaczenie miał dla nas przyjazd na obchód trzeciej rocznicy utworzenia Niemieckiej Republiki Demokratycznej delegacji radzieckiej z przewodniczącym Prezydium Rady Najwyższej ZSRR, towarzyszem Szwernikiem na czele. *(Oklaski).*

Wymownym wyrazem wdzięczności dla narodu radzieckiego, wyrazem dążenia do przyjaźni z narodem radzieckim, wyrazem miłości dla towarzysza Stalina była wielka, trwająca pięć godzin, manifestacja 600 tysięcy ludzi pracy w dniu 7 października, w obecności towarzysza Szwernika. *(Oklaski).*

Przed naszą partią stoją nader poważne i wielkie zadania walki o pokój i jedność Niemiec, przeciwko planom wojennym imperialistów amerykańskich, którzy chcą narzucić Niemcom zachodnim militarystyczny „układ ogólny", chcą wciągnąć je do systemu agresywnego paktu północno-atlantyckiego. Zgodnie z tymi planami młodzież niemiecka ma być zapędzona do tzw. „armii europejskiej" pod dowództwem hitlerowskich generałów

— ma ona na rozkaz generałów amerykańskich ponosić ofiary w imię interesów imperialistów.

Imperializm amerykański chce przekształcić Niemcy zachodnie w swoją główną bazę wojenną w Europie i pchnąć naród niemiecki na krwawą drogę wojny bratobójczej.

W przeciwieństwie do tego rząd Związku Radzieckiego w swoich notach do trzech mocarstw zachodnich wskazał konkretną i możliwą do przyjęcia drogę pokojowego rozwiązania problemu niemieckiego. Przywrócenie jedności narodowej, niepodległość narodowa, wolność polityczna wewnątrz kraju, ekonomiczne i polityczne równouprawnienie wobec świata, prawo obrony własnych granic i suwerenność zjednoczonego państwa niemieckiego — oto wielki program traktatu pokojowego z Niemcami, przedstawiony przez rząd radziecki wobec całego świata i narodu niemieckiego. Przedstawiając ten program, rząd radziecki okazał nieocenioną pomoc narodowi niemieckiemu w jego sprawiedliwej walce o pokój. *(Burzliwe oklaski).*

Program traktatu pokojowego, zaproponowany przez Związek Radziecki, wywarł ogromne wrażenie na ludności Niemiec zachodnich i na całym narodzie niemieckim, wywołał rosnący wciąż ruch patriotyczny w całych Niemczech.

Potwierdza to absolutną słuszność tezy towarzysza Stalina, sformułowanej w jego genialnej pracy „Ekonomiczne problemy socjalizmu w ZSRR", a mianowicie, że byłoby rzeczą niesłuszną sądzić, iż kraje, które wpadły w łapy USA, w tej liczbie również Niemcy zachodnie,

> „będą bez końca znosiły panowanie i ucisk ze strony Stanów Zjednoczonych Ameryki, że nie spróbują wyrwać się z niewoli amerykańskiej i wkroczyć na drogę samodzielnego rozwoju".

Nie może temu zapobiec również klika Adenauera stosująca metody zamachów stanu.

Udało się nam zorganizować masowy ruch narodowy zmierzający do osiągnięcia porozumienia wzajemnego między Niemcami; dzięki temu prezydium zachodnio - niemieckiego Bundestagu zmuszone było przyjąć i wysłuchać delegację wybraną przez naszą Izbę Ludową.

Niemcy pragną żyć pokojowo w swojej zjednoczonej ojczyźnie i nie ma takiej siły, która mogłaby odmówić 70 milionom Niemców ich niezaprzeczalnego prawa do istnienia jako jeden naród. *(Oklaski).*

Stworzyliśmy Niemiecką Republikę Demokratyczną jako bazę w walce o pokój, o zjednoczone Niemcy. W związku z tym pragnę przypomnieć słowa towarzysza Stalina, wypowiedziane przezeń przed trzema laty, kiedy została utworzona Niemiecka Republika Demokratyczna:

> „...Zakładając podwaliny zjednoczonych, demokratycznych i miłujących pokój Niemiec, dokonujecie zarazem dla całej Europy wielkiego dzieła, zapewniając jej trwały pokój".

Towarzysze! Te słowa towarzysza Stalina są dla nas drogowskazem działania; te słowa są dla nas drogowskazem w naszej walce. *(Oklaski).*

Dzięki pomocy Związku Radzieckiego osiągnęliśmy poważne sukcesy w realizacji naszego planu pięcioletniego. W Niemieckiej Republice Demokratycznej wywłaszczeni zostali magnaci kapitału monopolistycznego,

przepędzono junkrów, wykarczowano bandycki imperializm i militaryzm. W lipcu bieżącego roku na II Konferencji Partyjnej powzięliśmy uchwałę, która głosi, że „budowa podstaw socjalizmu jest zadaniem naczelnym w Niemieckiej Republice Demokratycznej". *(Burzliwe oklaski).*

Od tego czasu chłopi założyli na zasadach dobrowolności 700 spółdzielni produkcyjnych. W przemyśle dzięki współzawodnictwu socjalistycznemu plany są wykonywane i przekraczane.

Obok wielkich osiągnięć mamy również niedociągnięcia. Dlatego powinniśmy rozwijać krytykę i samokrytykę.

Gruntowne przestudiowanie nowej pracy towarzysza Stalina „Ekonomiczne problemy socjalizmu w ZSRR", mającej epokowe, o światowym zasięgu znaczenie, oraz referatu towarzysza Malenkowa pomoże nam usprawnić pracę i usunąć niedociągnięcia.

Cieszymy się sympatią i aktywnym poparciem całego potężnego obozu pokoju, na którego czele stoi wielki socjalistyczny Związek Radziecki.

Niech żyje Komunistyczna Partia Związku Radzieckiego i jej Komitet Centralny! *(Burzliwe oklaski).*

Życzymy wiele zdrowia i długich lat życia chorążemu pokoju na całym świecie, wielkiemu budowniczemu komunizmu, naszemu ukochanemu Stalinowi! *(Burzliwe, długotrwałe oklaski przechodzące w owację; wszyscy wstają).*

Przemówienie sekretarza KC KP Urugwaju tow. Rodneya Arismendi

(dn. 11.X)

Drodzy towarzysze! W imieniu Komitetu Centralnego Komunistycznej Partii Urugwaju witam gorąco XIX Zjazd okrytej chwałą partii bolszewików, wodza i nauczyciela mas pracujących całego świata, genialnego budowniczego komunizmu — wielkiego Stalina. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Witam mężnych chorążych obozu pokoju i demokracji — delegatów na XIX Zjazd Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego, partii wychowanej na ideach zwycięskiej nauki Marksa-Engelsa-Lenina-Stalina.

Jesteśmy przekonani, że uchwały XIX Zjazdu WKP(b) stanowić będą nieocenioną pomoc dla komunistów Urugwaju, walczących o zjednoczenie klasy robotniczej, chłopów i całego narodu wokół programu pokoju i wyzwolenia narodowego, programu, który wskazuje drogi realizacji szerokiej reformy rolnej i rozwiązania innych palących problemów społecznych naszego kraju.

Przy pomocy swych urugwajskich sługusów — obszarników, wielkich kapitalistów i kupców, imperialiści amerykańscy pragną zamienić nasz kraj w bazę agresywnej wojny, źródło mięsa armatniego i surowcową przybudówkę swoich monopoli. W tym celu imperialiści realizują „plan Trumana" narzucony nam przez haniebny układ wojskowy, kontrolują przy pomocy swych szpiegów aparat państwowy Urugwaju i monopolizują handel zagraniczny Urugwaju rujnując naszą gospodarkę narodową. Organi-

zują oni brutalne represje policyjne przeciwko proletariatowi i masom pracującym, uprawiają w swej prasie i przez radio histeryczną kampanię oszczerstw przeciwko Związkowi Radzieckiemu, Chińskiej Republice Ludowej i europejskim krajom demokracji ludowej, starają się za pomocą prowokacji doprowadzić do zerwania stosunków dyplomatycznych ze Związkiem Radzieckim.

Przeciwko tej zbrodniczej działalności protestuje proletariat i cały naród urugwajski, który coraz energiczniej oświadcza, że nie będzie mięsem armatnim w przygotowywanej przez imperialistów wojnie agresywnej przeciwko Związkowi Radzieckiemu. O tej zdecydowanej woli narodu urugwajskiego świadczą setki tysięcy podpisów Urugwajczyków złożonych pod Apelem w sprawie zawarcia Paktu Pokoju oraz fakt, że naród nasz nie dopuścił do wysłania wojsk na wojnę przeciwko bohaterskiemu narodowi koreańskiemu. *(Oklaski)*.

Niedawny powszechny strajk polityczny 120 tysięcy robotników, zajęcie przez chłopów gruntów w latyfundiach Farrapos, marsz na Montevideo chłopów domagających się ziemi i inne starcia klasowe oraz wzrastające niezadowolenie średnich warstw ludności — wszystko to świadczy, iż naród urugwajski uświadamia sobie coraz lepiej, że jedynie w drodze utworzenia rządu pokoju można wyrwać kraj z obozu wojny i zlikwidować niewolniczy układ wojskowy, narzucony przez imperializm amerykański. Proletariat i cały naród urugwajski zdaje sobie sprawę, że rozwój stosunków gospodarczych ze Związkiem Radzieckim i krajami demokracji ludowej umożliwiłby Urugwajowi przezwyciężenie wielu trudności gospodarczych.

Partia nasza stara się studiować wielkie doświadczenia WKP(b), które umożliwiają umocnienie naszej partii pod względem politycznym i organizacyjnym, pogłębienie jej jedności i podniesienie poziomu jej wychowania marksistowsko-leninowskiego, pomagają w zacieśnieniu więzi z masami, wzmagają jej wolę rozwijania krytyki i samokrytyki — najskuteczniejszego oręża komunistów.

Niech żyje XIX Zjazd WKP(b)! *(Oklaski)*.

Niech żyje towarzysz Stalin — wielki wódz i nauczyciel demokratycznych sił wszystkich krajów! *(Burzliwe, długotrwałe oklaski)*.

Niech żyje wieczna przyjaźń narodu urugwajskiego z wielkim narodem radzieckim! *(Burzliwe, długotrwałe oklaski. Wszyscy wstają)*.

Przemówienie sekretarza generalnego KP Holandii tow. Paula de Groota

(dn. 11.X)

Drogi towarzyszu Stalin! Członkowie Prezydium i towarzysze delegaci! Komunistyczna Partia Holandii poleciła naszej delegacji przekazać Wam płomienne, braterskie pozdrowienia. *(Długotrwałe oklaski)*.

Pragnę w szczególności wyrazić wam głęboką wdzięczność za zwycięstwo nad faszyzmem niemieckim i imperializmem japońskim, które osiągnęliście pod przewodem największego w dziejach stratega — towarzysza Stalina. *(Długotrwałe oklaski)*.

Jesteśmy przekonani, że przemawiamy nie tylko w imieniu naszej partii, lecz również większości narodu holenderskiego, który uratowaliście od straszliwej niewoli hitlerowskiej. Naród nasz nigdy nie zapomni, co uczynił dlań wielki i potężny sojusznik — Związek Radziecki!

W dowód wdzięczności pragnę wręczyć wam sztandar ofiarowany przez organizację partyjną Amsterdamu. Jest to nasz sztandar narodowy. Widnieje na nim napis: „Robotnicy holenderscy nigdy nie będą walczyli przeciwko Związkowi Radzieckiemu". *(Burzliwe, długotrwałe oklaski. Wszyscy wstają. Tow. de Groot wręcza sztandar Prezydium Zjazdu. Przewodniczący przyjmuje sztandar. Powszechna owacja).*

Obecnie my, komuniści holenderscy, czynimy wszystko, aby naród naszego kraju nie stał się nigdy narzędziem agresji przeciwko Związkowi Radzieckiemu. Ze wszystkich sił dążymy do umocnienia przyjaźni i współpracy Holandii ze Związkiem Radzieckim, który walczy o trwały pokój.

Jesteśmy dumni, towarzysze, że możemy być obecni na niezapomnianym XIX Zjeździe partii, który odbywa się pod hasłem pokojowej pracy, przyjaźni między wszystkimi narodami — wielkimi i małymi, pod hasłem międzynarodowej solidarności robotników wszystkich krajów.

Z wielką radością dowiedzieliśmy się o nowym wkładzie do twórczego marksizmu - leninizmu, o dziele, którym towarzysz Stalin wzbogacił ludzkość w przeddzień tego Zjazdu. My, komuniści holenderscy, uzbrojeni w klasyczne dzieło towarzysza Stalina „Ekonomiczne problemy socjalizmu w ZSRR", będziemy mogli nadal z niezłomną wiarą walczyć dla dobra naszego narodu, o pokój, niepodległość narodową i demokrację, walczyć do całkowitego zwycięstwa. *(Oklaski).*

Towarzysze! Delegacja nasza gratuluje Zjazdowi podjęcia wielkich, historycznych uchwał. Delegacja nasza życzy Wam pełnego sukcesu w realizacji Waszego nowego, wspaniałego planu pięcioletniego. *(Długotrwałe oklaski).*

Niech żyje i cieszy się długie lata zdrowiem dla szczęścia i dobra całej ludzkości nasz wielki i ukochany nauczyciel i wódz — towarzysz Stalin! *(Burzliwe, długotrwałe oklaski. Wszyscy wstają).*

Przemówienie przewodniczącego KP Szwecji tow. Childinga Hagberga

(dn. 11.X)

Towarzysze! W imieniu komunistów Szwecji pragnę przekazać Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego i jej leninowsko - stalinowskiemu Komitetowi Centralnemu oraz XIX Zjazdowi partii bojowe, przyjacielskie pozdrowienia. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Pragnę również wyrazić uczucia zaufania i szacunku, jakie żywią wszyscy postępowi i pokój miłujący Szwedzi dla wielkiego wodza narodu radzieckiego — towarzysza Stalina. *(Długotrwałe oklaski).*

Nigdy jeszcze w dziejach ludzkości jeden człowiek nie znaczył tak niezmiernie wiele dla tak ogromnej ilości ludzi, jak towarzysz Stalin. *(Burzliwe oklaski).*

Korzystam z okazji, aby z tej mównicy, na którą kierują się spojrzenia ludzi całego świata, przypomnieć o głębokiej wdzięczności i podziwie, jakie żywił naród szwedzki, gdy w r. 1940 dzięki interwencji Rządu Radzieckiego uratowany został przed planowaną przez Niemcy hitlerowskie okupacją Szwecji. Bohaterski naród radziecki i jego okryta chwałą Armia ocaliły Szwecję, zapewniając jej zachowanie pokoju i niepodległości przez cały okres wojny. Nie był to przypadek. Dowodem tego jest konsekwentna polityka pokoju prowadzona przez Rząd Radziecki.

Obecny Zjazd przekona wielu, że istnienie i wzrastająca potęga Związku Radzieckiego są niezawodną gwarancją niepodległości narodu szwedzkiego oraz innych małych narodów. *(Oklaski).*

Potężne siły zmierzają do tego, by Szwecja poszła niebezpieczną drogą, jaką kroczyły przed drugą wojną światową i w okresie wojny koła rządzące Finlandii. Dana przez towarzysza Malenkowa słuszna charakterystyka roli prawicowej socjaldemokracji dotyczy części tych sił. Jednakże wola narodu utrzymania pokoju jest tak wielka, że udaremniła wszelkie podejmowane dotychczas próby związania Szwecji z blokiem atlantyckim. Wszelkie próby wciągnięcia narodu szwedzkiego do „wyprawy krzyżowej" przeciwko Związkowi Radzieckiemu spotkają się również w przyszłości z niezłomnym oporem.

Proklamowane przez partię komunistyczną hasło przyjaźni i współpracy z wielkim, miłującym pokój narodem radzieckim znajdzie drogę do serca narodu, albowiem odpowiada ono żywotnym interesom narodu szwedzkiego. *(Oklaski).*

Robotnicy szwedzcy wyciągną dla siebie wnioski ze wspaniałych perspektyw nakreślonych przez XIX Zjazd WKP(b), z dalszego rozwinięcia przez towarzysza Stalina nauki marksizmu-leninizmu. Czerpać będą stąd natchnienie i siłę moralną dla pomyślnego doprowadzenia do końca swej walki o pokój, demokrację i o socjalizm, który odda w służbę narodu bogate zasoby Szwecji. Niech żyje zwycięstwo socjalizmu! *(Oklaski).*

Niech żyje wielki budowniczy socjalizmu, chorąży pokoju — towarzysz Stalin! *(Burzliwe, długotrwałe oklaski. Wszyscy wstają).*

Przemówienie przedstawiciela KC KP Turcji tow. I. Billena

(dn. 11.X)

Szanowni towarzysze! Bratnia Komunistyczna Partia Turcji i jej Komitet Centralny z głęboką miłością i szacunkiem witają historyczny XIX Zjazd wielkiej partii Lenina-Stalina. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Zjazd ten oświetla narodowi tureckiemu drogę w walce przeciwko niewoli amerykańskiej, o niepodległość narodową, pokój i demokrację.

Mimo kłamliwej propagandy kół reakcyjnych i sprzedajnej prasy, rozmaite warstwy narodu tureckiego wykazały ogromne zainteresowanie dla XIX Zjazdu. Nie jest to przypadek. Naród turecki nigdy nie zapomniał, że Związek Radziecki był jedynym państwem, które wyciągnęło do niego

pomocną dłoń w najcięższych dniach walki narodowo-wyzwoleńczej, w latach 1919 — 1922, i zawsze okazywało poszanowanie dla jego niepodległości narodowej.

Zdrajcy narodu tureckiego na rozkaz swych mocodawców waszyngtońskich wciągnęli Turcję do agresywnego bloku atlantyckiego i przekształcają ziemie Anatolii w bazę wypadową przeciwko Związkowi Radzieckiemu i krajom demokracji ludowej.

Gospodarka, polityka zagraniczna i wewnętrzna oraz armia Turcji znalazły się obecnie pod całkowitą kontrolą ekspansjonistów amerykańskich. Turcja utraciła ostatecznie swą niepodległość.

Przy pomocy swych sługusów imperialiści amerykańscy wysyłają dzisiaj żołnierzy tureckich przeciwko narodowi koreańskiemu, walczącemu o swą niepodległość narodową.

Agresywni imperialiści amerykańscy pragną narzucić armii tureckiej tak haniebne funkcje, jak obronę interesów towarzystw naftowych na Bliskim i Środkowym Wschodzie oraz tłumienie ruchu narodowo-wyzwoleńczego.

Panoszenie się kolonizatorów amerykańskich w Turcji, militaryzacja kraju jeszcze bardziej pogłębiły kryzys ekonomiczny, skazały szerokie masy ludowe na nędzę i bezrobocie, doprowadziły do wzrostu podatków i drożyzny. Turcja stała się dzisiaj więzieniem i piekłem dla mas ludowych.

Jednocześnie z przygotowaniami wojennymi reakcja wzmaga terror faszystowski. Przeciwko komunistom wydano ustawę o karze śmierci. Najlepsi synowie narodu tureckiego osądzeni zostali w więzieniach. Komuniści, obrońcy pokoju i patrioci są okrutnie dręczeni przez policję przy pomocy najnowszych narzędzi tortur przywiezionych z Ameryki.

Jednakże terror faszystowski nie zdołał powstrzymać i nie powstrzyma ruchu ludowego.

Mimo okrutnego terroru i zakazu strajków robotnicy w różnych miejscowościach proklamują strajki. Walka o ziemię milionowych mas bezrolnych chłopów łączy się coraz bardziej z walką całego narodu przeciwko niewoli amerykańskiej, z walką o niepodległość narodową.

Chłopi bezrolni nie tylko z bronią w ręku odbierają ziemię obszarnikom, lecz również przychodzą z pomocą tym, którzy nie chcą jechać do Korei, tym, którzy uciekają z wojska, a gdy zachodzi tego konieczność, stawiają żandarmerii zbrojny opór.

Naród turecki stara się wszelkimi sposobami zamanifestować swe najgłębsze uczucia, jakie żywi dla swego wielkiego sąsiada — Związku Radzieckiego. Na murach domów, na warsztatach fabrycznych pojawiają się często hasła: „Stalin — to pokój", „Stalin — to niepodległość narodowa", „Stalin — to wyzwolenie", „Niech żyje Stalin!" *(Burzliwe oklaski).*

Dla narodu tureckiego Stalin symbolizuje wyzwolenie, lepszą przyszłość. *(Burzliwe oklaski).*

Turecka partia komunistyczna, tureccy komuniści będą zawsze wierni internacjonalizmowi proletariackiemu, wielkiej sprawie Lenina-Stalina. Będziemy nieustannie, uporczywie demaskowali knowania tych, którzy przygotowują agresję przeciwko Związkowi Radzieckiemu. Naród turecki nie będzie walczył przeciwko swemu przyjacielowi — Związkowi Radziec-

kiemu. Naród turecki nie chce przelewać krwi w interesie miliarderów amerykańskich i milionerów tureckich. Naród turecki pragnie dobrosąsiedzkich i przyjaznych stosunków z narodami Związku Radzieckiego (*burzliwe oklaski*), które szanowały zawsze jego niepodległość i godność narodową.

Niech żyje wielki organizator obozu pokoju, demokracji i socjalizmu — potężna partia Lenina-Stalina! (*Oklaski*).

Niech żyje wierny i najlepszy przyjaciel uciskanych narodów walczących o swe wyzwolenie narodowe — wielki Związek Radziecki! (*Oklaski*).

Żyj nam długie, długie lata, nasz wielki nauczycielu i wodzu — towarzyszu Stalin! Jesteś dla nas źródłem nadziei, sztandarem naszej walki! (*Burzliwe, długotrwałe oklaski przechodzące w owację. Wszyscy wstają*).

Przemówienie sekretarza generalnego KC KP Grecji tow. Nikosa Zachariadesa

(dn. 11.X)

Drodzy towarzysze! Delegacja Komunistycznej Partii Grecji na polecenie Komitetu Centralnego naszej partii, w imieniu całej partii, jak również w imieniu demokratycznego i miłującego pokój narodu greckiego wita gorąco XIX Zjazd okrytej chwałą partii Lenina-Stalina, pozdrawia wielki naród rosyjski i inne narody Związku Radzieckiego, pozdrawia naszego ukochanego przyjaciela i obrońcę, towarzysza Stalina (*burzliwe oklaski*), który zawsze, podczas wszystkich burz i prób, stał po stronie narodu greckiego, sympatyzował z jego walką. (*Długotrwałe oklaski*).

Już w okresie niewoli tureckiej matki greckie układając do snu swoje dzieci opowiadały im o potężnej Moskwie, o narodzie rosyjskim, który przyniesie wolność. Tradycja ta zawsze była i jest otuchą dla prostych ludzi naszego kraju. Nasz naród nazywał i nazywa Rosję „świętą Rusią".

Zwycięstwo Rosji w wojnie rosyjsko - tureckiej 1828 — 1829 r. przyniosło Grecji niepodległość.

W 1917 roku wielki Lenin protestował przeciwko blokadzie głodowej, którą zastosowano wobec małej Grecji, ażeby zmusić ją do wojny po stronie imperialistów Ententy.

W maju 1945 roku towarzysz Stalin przesłał depeszę do Frontu Narodowo-Wyzwoleńczego (EAM), w której wyraził sympatię dla narodu greckiego, zaatakowanego zbrojnie kilka miesięcy przedtem przez imperializm angielski.

Począwszy od 1945 roku Związek Radziecki stale poruszał sprawę Grecji w ONZ i bronił praw naszego narodu, wolności i niepodległości naszego kraju.

Naród nasz wierzył i niezachwianie wierzy swemu wielkiemu przyjacielowi — narodowi rosyjskiemu. Jeśli dawniej wiara ta miała charakter żywiołowy, to po 1917 roku stała się ona wiarą świadomą.

Z imieniem towarzysza Stalina na ustach ginęli partyzanci i komuniści greccy w bitwach przeciwko okupantom hitlerowskim, w katowniach gestapo i policji monarcho-faszystowskiej.

Do towarzysza Stalina zwracają się matki greckie z prośbą o uratowanie ich dzieci skazanych na śmierć lub na długoletnie więzienie. Przybrało to w naszym kraju formę szerokiego ruchu ludowego.

Nasz bohater narodowy Belojannis, stojąc przed monarcho-faszystowskim sądem wojskowym, bronił nieustraszenie Związku Radzieckiego i jego pokojowej polityki.

Niedawno znany u nas działacz demokratyczny Pasalidis, który nigdy nie był komunistą, odpowiadając na oszczerczą nagonkę antyradziecką monarcho - faszystów, oświadczył z trybuny parlamentu ateńskiego: „Tatarzy, Napoleon, Hitler chcieli zburzyć Kreml, a jednak wszyscy oni złamali sobie kark. Jeżeli również wy odważycie się napaść na Kreml — i was spotka ten sam los. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).* Kreml zaś stał i stoi niezwyciężony jak słońce, oświetlając cały świat". *(Oklaski).* W tych słowach Pasalidis dał wyraz wierze naszego narodu.

Naród nasz zna Związek Radziecki, jego narody, towarzysza Stalina tylko jako przyjaciół i darzy ich miłością. Naród nasz chroni to uczucie w swym sercu, podobnie jak dziewczyna grecka, która poddana została bestialskim torturom za to, że znaleziono u niej portret towarzysza Stalina. Gdy była już bliska śmierci i gdy oprawcy podarli portret w jej obecności — znalazła w sobie dość siły, by zawołać: „Nie zdołacie wyrwać mi go z serca!" *(Burzliwe, długotrwałe oklaski, przechodzące w owację. Wszyscy wstają. Okrzyki: „Wielkiemu Stalinowi — hura!").*

Naród nasz, podobnie jak wszystkie inne narody świata, wie, że wielkie serce radzieckie, dusza towarzysza Stalina współczują naszym cierpieniom, bólom, męce i pragnieniom. Nie traci więc nigdy nadziei na wyzwolenie, nie traci odwagi i zdecydowanej woli walki.

Naród grecki kocha z całego serca Związek Radziecki, a nienawidzi z niemniejszą siłą imperialistów amerykańskich i angielskich, których zna jedynie jako najeźdźców, drapieżców, zbójów i katów. I nie tylko nienawidzi ich, lecz walczy przeciwko nim. W latach 1945 — 1949 Amerykanie i Anglicy wydali w małej Grecji 5 miliardów dolarów tylko po to, by narzucić jej „wolność" wyzysku i grabieży.

Z przykładu Albańskiej Republiki Ludowej naród nasz wie, co oznacza pomoc Związku Radzieckiego i porównuje ją z amerykańską „pomocą" dla Grecji, „pomocą", która doprowadziła nasz kraj do katastrofy. Dawniej Albania uchodziła za jeden z najbardziej zacofanych krajów Europy. Dzięki zwycięstwu demokracji ludowej, dzięki wszechstronnej i bezinteresownej pomocy Związku Radzieckiego, uczyniła ona wielki krok naprzód. Obecnie Albania wyprzedziła znacznie burżuazyjno-obszarniczą, zamerykanizowaną Grecję.

Towarzysze! W ciągu ubiegłych dziewięciu lat naród nasz na wezwanie i pod kierownictwem Komunistycznej Partii Grecji czterokrotnie walczył z bronią w ręku o swoje prawa, o wolność. Stawił on opór Mussoliniemu, walczył trzy lata przeciwko Hitlerowi, przeciwstawiał się interwencji angielskiej w 1944 roku, a następnie w ciągu trzech i pół lat, od 1946 do 1949

roku, toczył walkę o niepodległość i życie. Dopiero cios w plecy, zadany przez zdradziecką klikę Tito, zmusił nas do odwrotu.

Obecnie Grecja przekształcona została w jeden wielki obóz wojenny, w jedno wielkie więzienie. Zmontowany już został w zasadzie sojusz monarcho-faszystów, kliki Tito i Ankary. Szpiedzy titowscy Mosze Pijade i Wukmanowicz-Tempo, którzy w 1949 roku miotali oszczerstwa na Komunistyczną Partię Grecji, ażeby ukryć własną zdradę, jeżdżą obecnie do Aten i zapewniają monarcho-faszystów o swojej miłości. Imperialiści amerykańscy sądzą, że uda się im zmusić naród grecki do walki przeciwko Związkowi Radzieckiemu, Albanii i Bułgarii. Doznają oni jednak fiaska, podobnie jak Hitler, któremu nie udało się wysłać ani jednego Greka przeciwko Związkowi Radzieckiemu, podczas gdy 120 tysięcy żołnierzy ELAS walczyło przeciwko okupantowi w Grecji. *(Oklaski).*

W swym referacie towarzysz Malenkow oświadczył: „Przypuszczać należy, że w krajach, skazywanych na rolę powolnych pionków dyktatorów amerykańskich, znajdą się prawdziwie pokojowe, demokratyczne siły, które będą prowadzić własną, samodzielną, pokojową politykę i znajdą wyjście z tego ślepego zaułka, w który wpędzili ich dyktatorzy amerykańscy".

Możecie być pewni, towarzysze, że naród grecki będzie kroczył tą drogą. *(Oklaski).*

Możemy to wywnioskować z faktu, że naród grecki nie zaprzestaje walki ani na chwilę. W tym tkwi główna przyczyna kryzysu politycznego, jaki przeżywa reżim amerykański w Grecji. W ciągu trzech minionych lat przeprowadzano w kraju trzykrotnie wybory do parlamentu, a jednak Amerykanie nie mogą utworzyć trwałego rządu w Grecji. Naród grecki zespala swe siły, walczy przeciwko sługusom imperializmu amerykańskiego o wolność, demokrację i pokój, o rząd prawdziwie demokratyczny. Komuniści greccy uczą się na swych błędach i na doświadczeniach przebytej drogi, utrzymując ścisłą więź z ludem, stojąc na jego czele. Wróg zwalcza zaciekle naszą partię, usiłuje podkopać ją zarówno od zewnątrz jak i od wewnątrz, wykorzystując w tym celu dezerterów, zdrajców, ugodowców i oportunistów. Fakty dowodzą, że te wysiłki wroga są daremne. Zaufanie narodu do Komunistycznej Partii Grecji nie tylko nie słabnie, lecz przeciwnie — zwiększa się.

Zadanie nasze polega na tym, by opanować w sposób twórczy teorię marksizmu-leninizmu, naukę Marksa-Engelsa-Lenina-Stalina i poprowadzić naród do zwycięstwa w jego walce o chleb, demokrację, niezawisłość i pokój. Wiemy, że czekają nas jeszcze wielkie przeszkody i trudności. Uczymy się jednak od Was, bolszewików, jak należy walczyć z trudnościami i pokonywać je.

Walka naszego narodu jest częścią walki prowadzonej przez narody świata ze Związkiem Radzieckim na czele o demokrację, niepodległość i socjalizm.

W tym też widzimy rękojmię naszego zwycięstwa.

Towarzysze! W tych właśnie dniach, na waszym Zjeździe, my, komuniści zagraniczni, otrzymaliśmy jeszcze jeden cenny dar i niezmiernie ważną dla nas pomoc. Towarzysz Stalin w swojej nowej pracy „Ekonomiczne

problemy socjalizmu w ZSRR" konkretnie i wszechstronnie omówił drogi stopniowego przejścia od socjalizmu do komunizmu, a XIX Zjazd waszej partii wykazał, że w Związku Radzieckim to przejście dojrzało już historycznie, materialnie, że kwestia ta została wysunięta we właściwym czasie. XIX Zjazd partii dowodzi niezbicie, że Związek Radziecki kroczy drogą wskazaną przez towarzysza Stalina.

W swej nowej pracy towarzysz Stalin odkrył i przedstawił prawa rozwoju ekonomiki w ZSRR, prawa stopniowego przejścia od socjalizmu do komunizmu, odkrył te prawa w jak najbardziej materialnej, obiektywnej rzeczywistości radzieckiej. Tym samym towarzysz Stalin raz jeszcze udowodnił i uzasadnił słuszność tezy marksistowsko-leninowskiej, że prawa ekonomiczne, podobnie jak prawa rozwoju przyrody, nie zależą od woli człowieka, nie mogą być tworzone w sposób dowolny, lecz że prawa te tworzą się i rozwijają w samym życiu, w ruchu przyrody i społeczeństwa, niezależnie od woli ludzkiej.

W ten sposób towarzysz Stalin raz jeszcze uczy nas, komunistów innych krajów, jak należy przeprowadzać naukową analizę i przewidywać rozwój wydarzeń w polityce. Naukowa analiza i przewidywania naukowe oparte są na znajomości obiektywnych praw ruchu i rozwoju w przyrodzie i społeczeństwie. Towarzysz Stalin uczy nas również, że te obiektywnie istniejące prawa mogą być odkryte w materialnych warunkach obiektywnej rzeczywistości, że te prawa mogą być poznane i wykorzystane przez człowieka, społeczeństwo i jego przodującą partię, ażeby można było iść naprzód drogą postępu, w danym wypadku — do komunizmu.

Towarzysz Stalin pierwszy dostrzegł te obiektywne procesy, pierwszy uchwycił ich istotę, zanalizował je naukowo-teoretycznie i postawił je przed partią w postaci programowych i konkretnych zadań politycznych walki i działalności partii w celu ich urzeczywistnienia. Znajduje w tym wyraz cała potęga geniuszu stalinowskiego.

Nowa praca towarzysza Stalina, jak również przebieg obrad Waszego Zjazdu — to jeszcze jedna dobitna ilustracja jedności teorii i praktyki. Ta jedność teorii i praktyki stanowi jeden z podstawowych elementów wyższości bolszewików nad ich wrogami i ich ideologią, jeden z głównych warunków stalinowskiego sukcesu w Waszym marszu naprzód.

W ciągu tych dni przechodzimy tu wyższą szkołę partyjną, wyższe kursy. Obowiązkiem naszym jest wyciągnąć wszystkie konieczne wnioski dla naszej pracy ideologicznej, politycznej i praktycznej w walce przeciwko wyzyskiwaczom i podżegaczom do nowej wojny.

Towarzysze! Nasze matki, proste kobiety naszego kraju, o których dzieci troszczy się tak serdecznie towarzysz Stalin, mówią: „Niechaj Bóg skraca nasze życie o całe lata, dodając Stalinowi minutę za każdy rok naszego życia. Jest nas tak wiele, że wówczas Stalin będzie żył wiecznie". *(Burzliwe, długo nie milknące oklaski).* Naród nasz dołącza te swoje życzenia do życzeń narodów całego świata.

Niech żyje i cieszy się zdrowiem wiele, wiele lat nasz wielki Stalin dla dobra narodów całego świata! *(Burzliwe, długotrwałe oklaski, przechodzące w owację. Wszyscy wstają).*

Przemówienie członka sekretariatu KC KP Triestu tow. Bonomo Tominca

(dn. 11.X)

Drodzy towarzysze! Komuniści Wolnego Obszaru Triestu witają gorąco XIX Zjazd Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego — doświadczonej i niezawodnej awangardy międzynarodowego ruchu komunistycznego. *(Burzliwe oklaski).* Komunistyczna Partia Związku Radzieckiego, prowadzona pewną ręką wielkiego Stalina, jest dla narodów drogowskazem w walce o triumf trwałego pokoju na całym świecie, o zachowanie niepodległości narodowej wszystkich narodów, o polepszenie warunków bytu mas pracujących, o zwycięstwo nowego, socjalistycznego społeczeństwa.

My, komuniści triesteńscy, jesteśmy wdzięczni Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego za to, że zdemaskowała w porę titowską bandę szpiegów i morderców, co dało nam możność zerwania z nimi, izolowania ich i zdarcia z nich maski oraz wkroczenia na drogę przeistoczenia się w partię prawdziwie komunistyczną.

Obrona traktatu pokojowego z Włochami przez Związek Radziecki, jego konsekwentna działalność zmierzająca do utworzenia Wolnego Obszaru Triestu, do wycofania wojsk anglo-amerykańskich ze strefy „A" i wojsk titowsko-faszystowskich ze strefy „B" tego obszaru cieszy się aprobatą coraz szerszych warstw naszej ludności, a dla wszystkich demokratów przebywających na terenie tej bezprawnie zagarniętej bazy wojennej imperialistów — jest natchnieniem w walce o całkowitą realizację traktatu pokojowego.

W tej strefie pogranicznej, gdzie ścierają się różne dążenia narodowe, my, komuniści, zacieśniamy braterskie stosunki między Włochami a Słoweńcami, rozszerzamy naszą więź z masami, idąc za przykładem braterskiej współpracy narodów ZSRR i wykonując wskazania wielkiego wodza wszystkich narodów — towarzysza Stalina. *(Oklaski).*

Komuniści Wolnego Obszaru Triestu — Włosi i Słoweńcy — przyrzekają, że nadal iść będą za przykładem wielkiej Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego, żeby być godnymi należenia do wielkiej rodziny komunistów całego świata. Usuniemy niedociągnięcia w naszej pracy, zachowując do końca wierność sprawie internacjonalizmu proletariackiego, sprawie socjalizmu i pokoju.

Życzymy pomyślnej pracy XIX Zjazdowi Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego, Zjazdowi pokoju i budowy komunizmu.

Niech żyje okryta chwałą, niezwyciężona partia Lenina-Stalina!

Niech żyje długie lata nauczyciel i wódz wszystkich narodów w walce o pokój, postęp i dobrobyt — wielki Stalin! *(Burzliwe, długotrwałe oklaski. Wszyscy wstają).*

Przemówienie przewodniczącego KP Danii tow. Axela Larsena

(dn. 11.X)

Drodzy towarzysze! W imieniu Komunistycznej Partii Danii oraz w imieniu naszej delegacji pozdrawiam gorąco XIX Zjazd okrytej chwałą partii Lenina-Stalina, pozdrawiam gorąco wielkiego nauczyciela i wodza międzynarodowego ruchu robotniczego i całej postępowej ludzkości — Józefa Stalina! *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Przypadło nam w udziale szczęście być obecnymi na tym historycznym Zjeździe partii bolszewickiej, która jest partią przodującą, nauczycielem i wspaniałym przykładem dla partii komunistycznych wszystkich krajów, na Zjeździe partii, która poprowadziła naród do zwycięstwa Wielkiej Październikowej Rewolucji Socjalistycznej, zbudowała socjalizm w kraju otoczonym przez wrogów, rozgromiła faszyzm hitlerowski i prowadzi obecnie kraj radziecki naprzód — do komunizmu.

Naród duński dziękuje Związkowi Radzieckiemu za wyzwolenie z niewoli hitlerowskiej. Dzięki ogromnemu wkładowi i ofiarom narodu radzieckiego podczas drugiej wojny światowej została zdruzgotana machina wojenna Hitlera. Dania uzyskała wolność, gdy bohaterska Armia Radziecka wzięła bezpośredni udział w oczyszczaniu naszego kraju od okupantów hitlerowskich.

To, co widzieliśmy na własne oczy, oraz to, co usłyszeliśmy w referatach i przemówieniach tu, na tym niezapomnianym Zjeździe, świadczy o olbrzymim dziele budownictwa, o stałych sukcesach w dziedzinie gospodarczego, socjalnego i kulturalnego życia Związku Radzieckiego, o sukcesach, jakich nie znają dzieje ludzkości.

Rozkwit Ojczyzny socjalizmu budzi entuzjazm wśród nas, mieszkańców jednego z krajów bloku atlantyckiego, gdzie sytuacja ekonomiczna staje się coraz bardziej rozpaczliwa w następstwie wyścigu zbrojeń i hamowania na rozkaz amerykański, z ogromną szkodą dla Danii, współpracy handlowej ze Związkiem Radzieckim i krajami demokracji ludowej.

Prace XIX Zjazdu i cała historia WKP(b) świadczą o tym, jak ogromną wagę przywiązywała i przywiązuje partia Lenina - Stalina do międzynarodowego ruchu robotniczego. Od chwili swego powstania partia bolszewicka wzniosła wysoko sztandar teorii marksistowskiej, podczas gdy przywódcy partii socjaldemokratycznych, obecni prawicowi socjaldemokraci oddali się na usługi burżuazji. Kierowana przez Lenina i towarzysza Stalina, WKP(b) rozwinęła socjalizm naukowy i zastosowała go w swojej praktyce. Dlatego też chylimy czoło przed WKP(b) i towarzyszem Stalinem — budowniczym socjalizmu i komunizmu, genialnym teoretykiem komunizmu, którego prace stanowią najlepszą i najostrzejszą broń dla światowego ruchu robotniczego. *(Oklaski).*

Prace towarzysza Stalina stanowią dla nas, w Danii, podstawę wyszkolenia politycznego, hartowania partii i mas. Przed drugą wojną światową wydaliśmy i rozpowszechniliśmy w 15 tysiącach egzemplarzy „Krótki kurs historii WKP(b)" — ten bezcenny podręcznik bolszewickiej strategii i taktyki. To głównie sprawiło, że naród duński ze swą awangardą — partią

komunistyczną na czele potrafił tak silnie i skutecznie walczyć przeciwko okupantom hitlerowskim.

Z entuzjazmem zaznajomiliśmy się z najnowszą pracą towarzysza Stalina „Ekonomiczne problemy socjalizmu w ZSRR", ktora również dla nas mieć będzie niezmierne znaczenie w walce o pokój, o suwerenność narodową, o socjalizm. Partia nasza jeszcze w ciągu bieżącego tygodnia wyda tę pracę towarzysza Stalina w masowym nakładzie. *(Oklaski).*

Towarzysze! XIX Zjazd WKP(b) dowodzi niezbicie, że pod sztandarem Lenina, pod przewodem towarzysza Stalina naród radziecki kroczy dalej drogą do komunizmu, że polityka Związku Radzieckiego jest polityką pokoju i że Związek Radziecki jest najtrwalszą, kierowniczą siłą w walce narodów o pokój. Wojenni psychopaci imperializmu mogą wyć jak wilki. Naród radziecki pod kierownictwem WKP(b) z towarzyszem Stalinem na czele wskaże narodom drogę i środki walki przeciwko groźbie wojennej i walkę tę doprowadzi do zwycięskiego końca.

Niech żyje pokój, przyjaźń i współpraca między narodami duńskim i radzieckim! *(Oklaski).*

Niech żyje i cieszy się długie lata zdrowiem ku szczęściu całej ludzkości wielki, ukochany Józef Stalin! *(Burzliwe, długo nie milknące oklaski. Wszyscy wstają).*

Przemówienie sekretarza generalnego KC Ludowej Partii Iranu tow. R. Radmanesza

(dn. 11.X)

Drodzy towarzysze! Niechaj wolno mi będzie w imieniu Komitetu Centralnego Ludowej Partii Iranu i całego narodu irańskiego przekazać gorące pozdrowienia XIX Zjazdowi okrytej chwałą partii Lenina - Stalina, awangardzie budowniczych komunizmu. *(Długotrwałe oklaski).*

Naród radziecki pod kierownictwem okrytej chwałą partii Lenina-Stalina dowiódł całemu światu, że droga socjalizmu jest jedyną drogą wybawienia ludzkości od wojny, wyzysku, nędzy i ciemnoty.

Historyczne dokumenty opublikowane w związku ze zwołaniem XIX Zjazdu Wszechzwiązkowej Komunistycznej Partii (bolszewików) są nowym wspaniałym dowodem wyższości gospodarki socjalistycznej nad gospodarką kapitalistyczną.

Historyczne, gospodarcze i kulturalne tradycje łączą nasz naród z krajem socjalizmu i wielkim narodem rosyjskim. Naród radziecki udziela narodowi irańskiemu olbrzymiej pomocy. Wielka Październikowa Rewolucja Socjalistyczna oraz prowadzona przez państwo radzieckie mądra, miłująca pokój leninowsko-stalinowska polityka, były i są dla naszego kraju rękojmią wolności i niepodległości.

Układ radziecko-irański z roku 1921 jest pierwszym układem równoprawnym zawartym między wielkim mocarstwem a Iranem. Układ ten

przyniósł narodowi irańskiemu nie tylko olbrzymie korzyści gospodarcze i polityczne, lecz także niejednokrotnie krzyżował różnorodne knowania imperialistyczne, skierowane przeciwko niepodległości narodowej i żywotnym interesom narodu irańskiego. Układ ten był, jest i pozostanie jednym z najbardziej zasadniczych czynników naszej niepodległości narodowej.

Naród irański z najgłębszą wdzięcznością wspomina bohaterską walkę narodu radzieckiego przeciwko hordom hitlerowskim, walkę, w wyniku której kraj nasz został uratowany przed niszczycielskim najazdem oprawców hitlerowskich. Naród irański jest głęboko wdzięczny Związkowi Radzieckiemu za bezinteresowną pomoc ekonomiczną, udzielaną narodowi irańskiemu od pierwszej chwili powstania państwa radzieckiego.

Polityka imperialistów amerykańskich i angielskich jest diametralnie przeciwstawna polityce Związku Radzieckiego. Kolonizatorzy angielscy z dawien dawna wyzyskiwali w potworny sposób nasz kraj, krwawo tłumili ruch narodowo-wyzwoleńczy narodu irańskiego. Przykładem tej zbójeckiej polityki jest byłe Anglo-Irańskie Towarzystwo Naftowe, które w przeciągu pół wieku grabiło majątek narodowy naszego narodu, wtrącało się i nadal usiłuje cynicznie wtrącać się do spraw wewnętrznych Iranu.

Imperializm amerykański drogą narzucania niewolniczych układów wojskowych i ekonomicznych, drogą wysyłania misji wojskowych i ekonomicznych grabi bogactwa naszego kraju, zalewa rynki irańskie swymi zleżałymi towarami, jawnie i cynicznie wtrąca się do spraw wewnętrznych Iranu, hamuje rozwój i postęp narodu irańskiego i czyni wszystko, by zdławić jego walkę narodowo-wyzwoleńczą.

Imperialiści amerykańscy i angielscy traktują nasz kraj jak kolonię, ignorując fakt, że naród irański ocknął się i czujnie strzeże swoich interesów narodowych. Naród irański nie lęka się więcej gróźb imperialistów i ich agentury. Walkę swoją przeciwko imperialistom doprowadzi do całkowitego zwycięstwa, zlikwiduje ich siedliska i z całą pewnością przepędzi ich ze swego terytorium. *(Oklaski)*.

Obecni prowodyrzy polityczni Iranu nie stawiają należytego, zdecydowanego oporu interwencji i machinacjom imperialistów. Z uwagi na swą przynależność klasową nie są oni wyrazicielami antyimperialistycznego i antyfeudalnego ruchu narodu irańskiego. Stale usiłują oni ograniczyć walkę narodu irańskiego do połowicznych działań przeciwko byłemu Anglo-Irańskiemu Towarzystwu Naftowemu. Dlatego też obecni prowodyrzy polityczni Iranu hamują ruch narodowo-wyzwoleńczy narodu irańskiego.

Ludowa Partia Iranu toczy zaciętą walkę o zlikwidowanie pozycji imperializmu i reakcji w naszym kraju. Partia demaskuje połowiczną politykę i hamującą rolę obecnych prowodyrów politycznych Iranu. Tylko Ludowa Partia Iranu, partia irańskiej klasy robotniczej, całego ludu pracującego, uzbrojona w ideologię marksizmu-leninizmu, jest awangardą wyzwoleńczego, antyimperialistycznego i antyfeudalnego ruchu narodu irańskiego. *(Oklaski)*.

Wiemy dobrze, że ustanowienie pokoju i demokracji w naszym kraju jest niemożliwe bez wypędzenia imperialistów i zlikwidowania feudalizmu. Nie dopuścimy, by gangsterzy z Wall Street i władcy City urze-

czywistniali swoje szaleńcze plany wobec Iranu i przekształcali nasz kraj w swoją kolonię i przyczółek dla napaści na Związek Radziecki.

Naród irański nigdy nie podniesie broni przeciwko swemu najlepszemu i najdroższemu przyjacielowi — Związkowi Radzieckiemu. *(Burzliwe oklaski).*

Masy pracujące Iranu, kierowane przez Partię Ludową, walczą o pokój i demokrację razem z wielkim i potężnym obozem pokoju, demokracji i socjalizmu, na którego czele stoi Związek Radziecki i wielki chorąży pokoju Józef Stalin. *(Burzliwe oklaski).*

Niech żyje przyjaźń między narodami Związku Radzieckiego i narodem irańskim! *(Długotrwałe oklaski).*

Chwała wielkiej partii Lenina-Stalina, organizatorowi wspaniałych zwycięstw narodu radzieckiego! *(Oklaski).*

Niech żyje ukochany wódz i nauczyciel mas pracujących całego świata — Józef Stalin! *(Burzliwe, długotrwałe oklaski; wszyscy wstają).*

Przemówienie sekretarza generalnego KP Syrii i Libanu tow. Haleda Baghdasza

(dn. 11.X)

Towarzysze! Komitet Centralny Komunistycznej Partii Syrii i Libanu powierzył mi najzaszczytniejszą misję, o jakiej tylko marzyć może człowiek w naszych czasach — wystąpić przed Wami, towarzysze-bolszewicy, by przekazać w imieniu robotników, chłopów i wszystkich szczerych patriotów Syrii i Libanu wyrazy braterstwa i szacunku Waszemu wielkiemu Zjazdowi Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego, całemu narodowi radzieckiemu, geniuszowi ludzkości, największemu przyjacielowi narodów syryjskiego i libańskiego oraz wszystkich narodów arabskich, naszemu ukochanemu, wielkiemu wodzowi — towarzyszowi Stalinowi. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Historia narodów Syrii i Libanu i wszystkich narodów arabskich uczy je miłości i wdzięczności dla Związku Radzieckiego. Władza radziecka od chwili swego powstania stale popierała naszą walkę o niepodległość i wolność Narody nasze razem ze wszystkimi narodami Środkowego Wschodu, nie bacząc na terror i wojskową dyktaturę faszystowską, dotychczas skutecznie przeciwstawiają się amerykańsko-angielsko-francusko-tureckiemu projektowi utworzenia dowództwa Środkowego Wschodu oraz innym imperialistycznym planom mającym na celu przekształcenie naszych krajów w bazę strategiczną, wykorzystanie naszych narodów jako mięsa armatniego w walce przeciwko Związkowi Radzieckiemu.

Miłość do Związku Radzieckiego i wielkiego Stalina stała się jednym z głównych czynników w rozwoju sytuacji w naszym kraju i na całym Środkowym Wschodzie. Dziś jest już jasne, że nie ma ani jednego robotnika, ani jednego chłopa w Syrii i Libanie, ani jednego szeregowca czy uczciwego oficera, ani jednego szczerego patrioty, niezależnie od jego

przekonań, który by się zgodził na to, aby jego kraj stał się narzędziem, a on sam sługą imperialistów amerykańskich i ich satelitów w wojnie przeciwko Związkowi Radzieckiemu.

W chwili, gdy imperialiści amerykańscy, angielscy i francuscy współpracując ze zdradziecką grupą rządzących feudałów i wielkich wyzyskiwaczy toczą między sobą zaciekłą walkę o rynki w naszym kraju, o możność zagrabienia naszej ropy naftowej i innych bogactw naturalnych, zmuszając naszych chłopów i robotników do głodowania — w chwili tej spojrzenia naszego narodu skierowane są ku wschodnim republikom Związku Radzieckiego — Uzbekistanowi, Tadżykistanowi, Kazachstanowi, Turkmenii, Kirgizji, Armenii, Gruzji i Azerbejdżanowi, które dzięki braterskiej pomocy narodu rosyjskiego, partii bolszewickiej i towarzysza Stalina stały się kwitnącymi republikami o rozwiniętym przemyśle i rolnictwie, o wysokiej kulturze.

Widząc to wszystko, naród nasz rozumie, że droga do takiej wspaniałej przyszłości — to droga wskazana przez Lenina i Stalina — droga bojowego sojuszu robotników i chłopów, wszystkich pracujących, wszystkich szczerych patriotów, sojuszu kierowanego przez klasę robotniczą i jej partię, bojowego sojuszu realizującego się w trwałej solidarności ze wszystkimi demokratycznymi i socjalistycznymi siłami świata, na czele których kroczy Związek Radziecki.

Towarzysze! Jesteście nadzieją całej ludzkości. Dzięki Wam naród nasz, tak jak wszystkie narody świata, nabrał głębokiego przekonania o swym nieuchronnym zwycięstwie w walce o niepodległość i demokrację, o socjalizm.

Robotnicy Syrii i Libanu w swej walce o zwiększenie płac, o ubezpieczenia społeczne, przeciwko redukcjom, bezrobociu i drożyźnie, w walce o pokój; chłopi w swej walce o ziemię i wodę, przeciwko podatkom, o pokój; młodzież, kobiety i studenci w walce o lepsze życie, o pokój; cały nasz naród w swej walce o pokój, niepodległość i demokrację; patrioci i demokraci, do których na rozkaz agentów imperialistycznych strzela się w czasie demonstracji na ulicach i których torturuje się w więzieniach — wszyscy oni noszą w sercu i głośno wymawiają słowo — bolszewik i imię towarzysza Stalina. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Prace Waszego wielkiego Zjazdu staną się przebogatym źródłem, z którego czerpać będziemy doświadczenia dla podniesienia poziomu ideologicznego i organizacyjnego naszej partii, dla jeszcze skuteczniejszego prowadzenia przez nasz naród walki o pokój, niepodległość narodową i demokrację.

My, komuniści Syrii i Libanu, uczymy się w Waszej szkole, w szkole Stalina, jak kochać swój naród i być mu wiernym do końca, jak oddać całe swe życie sprawie jego wyzwolenia. Jeśli robotnicy, chłopi i wszyscy ludzie pracy coraz większym zaufaniem darzą naszą partię, to dlatego, że widzą, iż dąży ona do tego, by stać się wiernym uczniem Stalina.

Z trybuny tej ślubujemy naszemu narodowi, że nie będziemy szczędzić sił, aby urzeczywistnić jego pragnienia, abyśmy — wszyscy komuniści Syrii i Libanu — byli godni wielkiego zaszczytu — miana uczniów Stalina.

Niech żyje przyjaźń radziecko-arabska! *(Oklaski).*

Niech żyje XIX Zjazd okrytej chwałą Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego, Zjazd pokoju i budowy komunizmu, Zjazd wolności i braterstwa narodów! *(Oklaski).*

Niech żyje geniusz ludzkości, sternik pokoju i socjalizmu, prowadzący narody do niezawodnego zwycięstwa na całym świecie, wielki przyjaciel narodów Syrii i Libanu i wszystkich narodów arabskich, ukochany wódz i nauczyciel — wielki Stalin! *(Burzliwe, długotrwałe oklaski; wszyscy wstają).*

Przemówienie przewodniczącego KP Niemiec tow. Maxa Reimanna

(dn. 13.X)

Drodzy towarzysze! W imieniu Komunistycznej Partii Niemiec przekazuję delegatom XIX Zjazdu okrytej chwałą Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego braterskie, bojowe pozdrowienia. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Cześć i chwała narodowi Związku Radzieckiego, który pod kierownictwem niezwyciężonej partii Lenina-Stalina wyzwolił Europę od faszyzmu i dziś na jednej szóstej części kuli ziemskiej buduje komunizm. W imieniu wszystkich tych w Niemczech zachodnich, którzy walczą o utrzymanie pokoju i zjednoczenie narodowe Niemiec, wyrażam głęboką wdzięczność naszemu towarzyszowi Stalinowi za wszystkie jego wysiłki, zmierzające ku temu, aby dać narodowi niemieckiemu sprawiedliwy traktat pokojowy i odbudować jedność narodową naszej ojczyzny. *(Oklaski).*

W celu przygotowania i rozpętania wojny agresywnej imperialiści amerykańscy przy poparciu wielkiej burżuazji niemieckiej i rządu Adenauera pogwałcili porozumienie poczdamskie. Przekształcają oni Niemcy zachodnie w główną bazę wojny agresywnej w Europie. Odrzucają propozycje Związku Radzieckiego w sprawie pokojowego rozwiązania problemu niemieckiego. Odmawiają narodowi niemieckiemu prawa do traktatu pokojowego, do jedności narodowej i niepodległości.

Politykę zdrady narodowej prowadzi Adenauer według wskazań amerykańskich metod terroru. Każdy robotnik, chłop, każdy uczciwy patriota niemiecki, walczący o pokój i jedność narodową Niemiec, jest prześladowany przez rząd Adenauera. Celem pozbawienia szerokiego ruchu patriotycznego w Niemczech zachodnich jego kierownictwa rząd Adenauera chce zdelegalizować partię komunistyczną.

Zachodnio-niemieccy i cudzoziemscy podżegacze wojenni oraz rząd Adenauera boją się naszej partii, gdyż jest ona czołowym oddziałem masowego ruchu patriotycznego i demaskuje zbrodnicze cele imperialistów zachodnio-niemieckich i obcych.

Jednakże rządowi Adenauera nie uda się zmusić Komunistycznej Partii Niemiec do milczenia. Partia nasza będzie jeszcze silniej niż dotychczas umacniać więź z masami. Partia nasza jeszcze bardziej energicznie niż dotychczas zewrze swe szeregi zarówno pod względem politycznym, jak i organizacyjnym. Partia nasza będzie jeszcze silniej niż dotychczas wzmagać czujność polityczną.

Ludność Niemiec zachodnich coraz lepiej uświadamia sobie, że propozycje Związku Radzieckiego i rządu Niemieckiej Republiki Demokratycznej stanowią jedyną drogę do pokojowego rozwiązania problemu niemieckiego.

W ciągu ostatnich tylko tygodni przeszło 9 milionów mieszkańców Niemiec zachodnich wypowiedziało się w drodze głosowania za traktatem pokojowym, przeciwko militarystycznemu „układowi ogólnemu". Przeszło 2 miliony robotników i pracowników umysłowych uczestniczyło w strajkach i demonstracjach. Chłopi walczą przeciwko konfiskowaniu ich ziemi. Ten opór znalazł również swój dobitny wyraz w szerokim młodzieżowym ruchu protestu.

Prawicowe kierownictwo Niemieckiej Partii Socjal-Demokratycznej coraz jawniej występuje po stronie imperialistów amerykańskich. Pogłębia się coraz bardziej sprzeczność między polityką prawicowych przywódców a interesami członków partii socjal-demokratycznej. Dlatego też coraz bardziej wzrastają możliwości ustanowienia jedności działania między członkami Niemieckiej Partii Socjal-Demokratycznej, robotnikami idącymi za partią „chrześcijańską", członkami związków zawodowych i komunistami.

My, komuniści Niemiec zachodnich, uświadamiamy sobie odpowiedzialność, jaka spoczywa na nas — odpowiedzialność przed niemiecką klasą robotniczą, przed narodem niemieckim i przed narodami Europy.

Przyrzekamy uczynić wszystko, co w naszej mocy, i nie dopuścić do tego, by Niemcy kiedykolwiek znów z bronią w ręku wystąpili przeciwko miłującemu pokój narodowi radzieckiemu i innym narodom. *(Burzliwe oklaski).*

Zespolimy wszystkie patriotyczne siły Niemiec zachodnich w masowym ruchu na rzecz zjednoczonych, demokratycznych, pokojowych Niemiec. *(Oklaski).*

Towarzysze! Wasz historyczny Zjazd partii, uchwały, które podejmujecie, nowa genialna praca towarzysza Stalina „Ekonomiczne problemy socjalizmu w ZSRR", referat towarzysza Malenkowa będą gruntownie studiowane również w naszej partii. Dokumenty te spotęgują jej siły w walce i wiarę w zwycięstwo. *(Oklaski).*

Niech żyje trwała przyjaźń między narodem niemieckim i narodami Związku Radzieckiego! *(Oklaski).*

Niech żyje Zjazd okrytej chwałą niezwyciężonej Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego! *(Oklaski).*

Niech żyje genialny wódz i nauczyciel klasy robotniczej całego świata, najlepszy przyjaciel narodu niemieckiego, nasz towarzysz Stalin! *(Burzliwe, długotrwałe oklaski, przechodzące w owację. Wszyscy wstają).*

Przemówienie sekretarza KC Zjednoczonej Socjalistycznej Partii Islandii tow. Brinjolfura Bjarnasona

(dn. 13.X)

Towarzysze! Po przeszło 600 latach ucisku kolonialnego norweskiego i duńskiego naród islandzki stworzył w 1944 roku swoją Republikę. Lecz na tym nie zakończyła się walka wyzwoleńcza naszego narodu, gdyż Amerykanom udało się podporządkować sobie pod względem ekonomicznym i wojskowym nowoutworzoną Republikę Islandzką. W wyniku polityki marshallizacji rośnie w kraju bezrobocie. W okresie od 1947 do 1951 r. mimo nieznacznej podwyżki płac, uzyskanej dzięki uporczywym strajkom, płace dniówkowe niewykwalifikowanych robotników wyrażone w pieniądzach spadły prawie o połowę.

Naród islandzki walczy bohatersko, wzmaga opór przeciw imperializmowi amerykańskiemu. Siłą kierowniczą i mobilizującą jest w tej walce nasza partia, która podczas wyborów uzyskała prawie 20 procent wszystkich głosów.

W roku 1946 odbył się w Islandii pierwszy strajk powszechny na znak protestu przeciwko żądaniu Amerykanów udzielenia im baz wojennych. Po wielkiej demonstracji protestacyjnej przeciwko paktowi atlantyckiemu, odbytej w dniu 30 marca 1949 roku, wielu jej uczestników aresztowano i oddano pod sąd. W bieżącym roku wydano wyrok: 20 oskarżonych skazano na karę więzienia do 18 miesięcy; wielu z nich to aktywni członkowie naszej partii. Wyroki te wywołały w całym kraju falę protestów, w wyniku czego ponad 27 tysięcy osób (kraj liczy wszystkiego około 80 tysięcy wyborców) złożyło podpisy pod żądaniem całkowitej amnestii dla wszystkich skazanych.

Towarzysze! Mały naród islandzki walczy przeciwko przerastającym go siłom. Lecz nie jest on osamotniony.

Po naszej stronie są narody Związku Radzieckiego kierowane przez mądrą partię komunistyczną; po naszej stronie jest 600 milionów ludzi, którzy wyzwolili się spod jarzma imperializmu; po naszej stronie są milionowe masy walczącej klasy robotniczej krajów kapitalistycznych. Dlatego właśnie nasz niewielki, nie uzbrojony naród liczący 150 tysięcy mieszkańców może skutecznie walczyć przeciwko największemu mocarstwu imperialistycznemu. *(Oklaski).*

My, goście islandzcy, jesteśmy dumni, że jako przedstawiciele islandzkiej klasy robotniczej możemy być obecni na historycznym XIX Zjeździe Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego. Jesteśmy wdzięczni za danie nam tej możności i przekazujemy w imieniu naszej niewielkiej partii najserdeczniejsze pozdrowienia potężnej partii Lenina-Stalina. *(Burzliwe oklaski).*

Niech żyje okryta chwałą Komunistyczna Partia Związku Radzieckiego, ostoja pokoju, nadzieja uciskanej ludzkości!

Niech żyje jej wielki wódz, towarzysz Stalin! *(Burzliwe, długotrwałe oklaski; wszyscy wstają).*

Przemówienie przewodniczącego KP Austrii tow. Johanna Kopleniga

(dn. 13.X)

Drodzy towarzysze! W imieniu 130 tysięcy komunistów austriackich, w imieniu wszystkich postępowych sił Austrii, nasza delegacja przekazuje XIX Zjazdowi Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego i wodzowi mas pracujących wszystkich krajów, towarzyszowi Stalinowi gorące, braterskie pozdrowienia. *(Burzliwe oklaski).*

Miliony ludzi uważnie śledzą obrady XIX Zjazdu partyjnego WKP(b), wiedzą bowiem, że Zjazd ten i jego uchwały będą miały historyczne znaczenie dla mas pracujących całego świata. Referat sprawozdawczy towarzysza Malenkowa o pracy Komitetu Centralnego WKP(b) jest nie tylko drogowskazem dla komunistów i mas pracujących Związku Radzieckiego, lecz stanowi jednocześnie ogromną pomoc dla klasy robotniczej i wszystkich sił postępowych w krajach kapitalistycznych. Referat ten otwiera wspaniałe perspektywy przejścia Kraju Rad od socjalizmu do komunizmu i pokazuje zarazem nieuchronność upadku kapitalizmu. W oparciu o referat tow. Malenkowa komuniści wszystkich krajów lepiej uświadomią sobie i sformułują konkretne zadania stojące przed nimi.

Zmieniony Statut Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego jest dla nas wzorem, rysuje bowiem obraz komunisty zahartowanego politycznie i o nieskazitelnym obliczu moralnym.

Historyczna praca towarzysza Stalina „Ekonomiczne problemy socjalizmu w ZSRR" zawiera głęboką analizę warunków przejścia od socjalizmu do komunizmu w ZSRR, a ponadto wspaniale naświetla i tłumaczy nowe zjawiska, jakie zaszły na całym świecie po drugiej wojnie światowej. Ta praca towarzysza Stalina stanowi bezcenną pomoc dla komunistów i wszystkich sił postępowych świata. Miliony ludzi pracy wszystkich krajów są wdzięczne towarzyszowi Stalinowi za tę nową, genialną pracę, która wzbogaciła teorię marksistowsko-leninowską. *(Burzliwe oklaski).*

Towarzysze! Kraj nasz został wyzwolony w 1945 roku przez zwycięską Armię Radziecką w ciężkich bojach i kosztem wielkich ofiar. Jednakże, gdy armia hitlerowska została rozgromiona, przyszli do nas do Austrii okupanci angielsko-amerykańscy. Jedynie dzięki pomocy Związku Radzieckiego udało się stworzyć rząd austriacki i zachować jedność naszego kraju. Prawicowi socjaliści, którzy stanęli na czele tego rządu, zaklinali się, że są za demokracją i postępem, za przyjaźnią z wielkim krajem socjalizmu. Jednakowoż bardzo szybko okazało się, że prawicowi socjaliści do swoich dawnych zdradzieckich poczynań dodali nową, jeszcze większą zdradę: przyczynili się do ujarzmienia naszego kraju przez imperializm amerykański. Następstwa tej zdrady odczuwa dziś naród austriacki: stopa życiowa klasy robotniczej Austrii daleka jest od poziomu przedwojennego, gospodarce austriackiej zagraża kryzys, rośnie bezustannie bezrobocie. Siły reakcyjne znowu zjednoczyły się, zachodnia Austria zostaje coraz bardziej wciągana do przygotowań wojennych agresywnego bloku atlantyckiego. Naród austriacki jest szczególnie wdzięczny Związ-

kowi Radzieckiemu za to, że imperialistom amerykańskim nie udało się całkowicie połknąć Austrii. *(Oklaski).*

Polityka Związku Radzieckiego w stosunku do Austrii skierowana jest przeciwko próbom odrodzenia faszyzmu i ujarzmienia Austrii przez imperializm amerykański. Związek Radziecki pomaga narodowi austriackiemu w jego walce o wolną, demokratyczną, niepodległą i zjednoczoną Austrię. Za tę iście demokratyczną i pokojową politykę, u podstaw której leży idea przyjaźni między narodami, dziękujemy Związkowi Radzieckiemu i towarzyszowi Stalinowi. *(Burzliwe oklaski).*

Ze zwycięstw Związku Radzieckiego, z waszej niezłomnej walki o pokój na całym świecie, my, komuniści austriaccy czerpiemy nowe siły, męstwo i stanowczość w naszej trudnej walce przeciwko imperialistom Zachodu i ich austriackim marionetkom usiłującym wciągnąć nasz kraj do agresywnego bloku atlantyckiego. Uczynimy wszystko, aby pokrzyżować te plany podżegaczy wojennych!

Dziesiątki tysięcy komunistów naszego kraju studiują wielkie doświadczenia mas pracujących Związku Radzieckiego, studiują ich ofiarną pracę, ich bohaterstwo, ich wiarę w zwycięstwo, będące dla nas natchnieniem i przykładem w walce o pokój i wolność, o demokrację i socjalizm.

Niech żyje XIX Zjazd Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego! *(Oklaski).*

Niech żyje przyjaciel i nauczyciel mas pracujących całego świata, wielki chorąży komunizmu, towarzysz Stalin! *(Burzliwe, długotrwałe oklaski; wszyscy wstają).*

Przemówienie sekretarza generalnego KC KP Izraela tow. Samuela Mikunisa

(dn. 13.X)

Drodzy towarzysze! Nasza delegacja jest szczęśliwa, że może w imieniu Komitetu Centralnego Komunistycznej Partii Izraela powitać historyczny, o światowym znaczeniu XIX Zjazd wielkiej bohaterskiej partii Lenina-Stalina. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Komitet Centralny, cała nasza partia, masy pracujące naszego kraju — Żydzi i Arabowie przesyłają Wam gorące, braterskie pozdrowienia i najlepsze życzenia dalszych wielkich zwycięstw w budowie komunizmu; przesyłają swe szczere wyrazy płomiennej miłości i przywiązania do wielkiego, ukochanego wodza i nauczyciela, genialnego budowniczego nowego świata, towarzysza Stalina. *(Burzliwe oklaski).*

Z całego serca jesteśmy Wam wdzięczni za okazanie nam wielkiego zaszczytu uczestniczenia w charakterze gości na tym historycznym Zjeździe, który wytycza wspaniałe plany pokojowego budownictwa komunistycznego i dalszego podniesienia materialnego i kulturalnego poziomu narodu radzieckiego.

Na tym jaskrawym tle z jeszcze większą siłą występuje przestępcza polityka wojny i nędzy, prowadzona przez imperialistycznych wodzirejów USA i ich sługusów w innych krajach kapitalistycznych.

Ciężka sytuacja materialna mas pracujących Izraela, deptanie praw demokratycznych narodu i szczególnie ciężka sytuacja ludności arabskiej, która jest obiektem bestialskiej polityki dyskryminacji narodowej — wszystko to jest bezpośrednim następstwem takiej właśnie antyludowej, proamerykańskiej polityki rządu Ben-Guriona.

Przekształciwszy Izrael w amerykański folwark, stworzywszy warunki dla panoszenia się monopolistów amerykańskich w gospodarce naszego kraju, popierając bez zastrzeżeń przestępcze plany imperialistycznych podżegaczy wojennych, zmierzające do utworzenia antyradzieckiego bloku na Środkowym Wschodzie, prowadząc antynarodową politykę współpracy z neohitlerowcami z Niemiec zachodnich, rząd Ben-Guriona doprowadził Izrael na skraj przepaści.

Naród Izraela, którego znaczna część podpisała Apel w sprawie zawarcia Paktu Pokoju między pięcioma wielkimi mocarstwami i przeciwko remilitaryzacji Niemiec, nie zgadza się na przekształcenie naszego kraju w amerykańską bazę wojenną. Naród nasz nie wierzy podłej propagandzie rządu Ben-Guriona i wszystkich innych najmitów amerykańskich o rzekomych agresywnych zamiarach Związku Radzieckiego. Narody Izraela zdają sobie sprawę z tego, że Izraelowi tak jak i innym krajom zagrażają imperialiści-podżegacze wojenni. Narody Izraela nigdy nie zapomniały i nigdy nie zapomną, że bohaterska Armia Radziecka uratowała narody świata od niewoli faszystowskiej, uratowała miliony Żydów od krwawych szponów oprawców hitlerowskich, że rząd radziecki realizujący leninowsko-stalinowską politykę w kwestii narodowej zawsze popierał i popiera walkę mas ludowych Izraela o ich niepodległość narodową. Naród Izraela nigdy nie będzie w jednym obozie z hitlerowskimi, krwawymi katami Majdanka i Oświęcimia.

Drodzy towarzysze! Komunistyczna Partia Izraela stoi na czele walki mas ludowych naszego kraju — Żydów i Arabów — na czele walki o pokój i niepodległość narodową, o chleb i wolność, przeciwko polityce dyskryminacji narodowej w stosunku do ludności arabskiej, walki o przyjaźń i współpracę z narodami Środkowego Wschodu. Nasza partia nawołuje klasę robotniczą do jedności działania, nawołuje masy pracujące do walki o ludowy, demokratyczny Izrael, o wieczystą przyjaźń ze Związkiem Radzieckim. Komunistyczna Partia Izraela może stać na czele tej patriotycznej walki dzięki temu, że kieruje się genialną i niezwyciężoną nauką Marksa-Engelsa-Lenina-Stalina, dzięki temu, że zajmuje wrogie stanowisko wobec nacjonalizmu burżuazyjnego i jest wierna internacjonalizmowi proletariackiemu; dzięki temu, że naszą gwiazdą przewodnią są ogromne historyczne doświadczenia okrytej chwałą awangardy międzynarodowego ruchu komunistycznego — bohaterskiej partii Lenina-Stalina. *(Burzliwe oklaski)*.

Drodzy towarzysze! Historyczny XIX Zjazd Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego otwiera przed nami nowe świetlane drogi i perspektywy. Uchwały XIX Zjazdu, wielkie genialne dzieła towarzysza Stalina będą dla nas potężnym bodźcem ideologicznym i niewyczerpanym źródłem sił w walce mas ludowych Izraela o pokój i niepodległość narodową, o cał-

kowite zwycięstwo naszego narodu nad jego dusicielami zza oceanu i ich izraelskimi sługusami.

Będziemy walczyć świadomi tego, że znajdujemy się już u schyłku ciemnej i przeklętej nocy kapitalizmu, że wysoko nad światem wznosi się jasne słońce wielkiego Stalina, oświetlające narodom całej kuli ziemskiej drogę do promiennej komunistycznej przyszłości.

Niech żyje wielka partia Lenina-Stalina! *(Burzliwe oklaski).*

Niech żyje bohaterski naród radziecki!

Niech żyje długie, długie lata nasz drogi i ukochany wódz i nauczyciel Józef Stalin! *(Burzliwe, długo nie milknące oklaski. Wszyscy wstają.)*

Przemówienie sekretarza generalnego KC KP Luksemburga tow. Dominiqué Urbaniego

(dn. 13.X)

Drodzy towarzysze! Niechaj mi wolno będzie powitać was serdecznie w imieniu Komunistycznej Partii Luksemburga i przekazać wyrazy miłości i wdzięczności mas pracujących Luksemburga dla Związku Radzieckiego, dla okrytej chwałą Komunistycznej Partii ZSRR, dla jej wielkiego wodza, naszego nauczyciela, towarzysza Stalina. *(Długotrwałe oklaski).*

Wasz Zjazd — Zjazd wielkiej partii Lenina-Stalina ma epokowe znaczenie. Zjazd ten ma szczególnie wielkie znaczenie również dla małego narodu luksemburskiego i jego partii komunistycznej. Swymi ogromnymi sukcesami w budownictwie socjalizmu i komunizmu, swą dalekowzroczną polityką obrony pokoju i niezawisłości narodów Komunistyczna Partia Związku Radzieckiego, która stoi na czele obozu pokoju i demokracji, okazuje ogromną pomoc naszemu małemu narodowi w jego walce przeciwko imperialistycznym podżegaczom wojennym, zmierzającym do przekształcenia naszego kraju w bazę wojenną agresorów amerykańskich i do wykorzystania naszej młodzieży jako mięso armatnie w wojnie przygotowywanej przez Stany Zjednoczone Ameryki.

Coraz więcej ludzi pracy Luksemburga, dumnych z przyjaźni narodu radzieckiego, który odniósł zwycięstwo nad faszyzmem niemieckim i wyzwolił w ten sposób również nasz kraj spod jarzma hitlerowskiego, skupia się pod sztandarami pokoju, demokracji i socjalizmu, wokół szermierza pokoju i postępu — Związku Radzieckiego.

Masy pracujące Luksemburga są niezłomnie przekonane, że krocząc jasną i chlubną drogą, którą wskazuje nam towarzysz Stalin i wielka partia bolszewicka, wniosą swój wkład do sprawy zapewnienia zwycięstwa pokoju na całym świecie i ocalenia wolności i niepodległości narodu luksemburskiego.

Niech żyje okryta chwałą partia Lenina-Stalina!

Niech żyje genialny wódz narodów wszystkich krajów, nasz wielki towarzysz Stalin! *(Burzliwe, długotrwałe oklaski, wszyscy wstają).*

Przemówienie sekretarza generalnego Szwajcarskiej Partii Pracy tow. Edgara Wooga

(dn. 13.X)

Towarzysze! Udział delegacji naszej partii w pracach XIX Zjazdu Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego jest wysokim zaszczytem dla naszej partii, Szwajcarskiej Partii Pracy, dla klasy robotniczej Szwajcarii i dla wszystkich prawdziwie demokratycznie i postępowo myślących ludzi naszego kraju.

Masy pracujące naszego kraju oceniają udział naszej delegacji w Zjeździe jako przejaw internacjonalistycznej i braterskiej solidarności Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego — wielkiej partii Lenina-Stalina — z partiami komunistycznymi i robotniczymi wszystkich krajów w walce o utrzymanie pokoju, o demokrację i socjalizm.

Niechaj mi wolno będzie wyrazić podziękowanie Komitetowi Centralnemu WKP(b) za zaproszenie nas na Zjazd i przekazać delegatom XIX Zjazdu, członkom Waszej partii i narodom Związku Radzieckiego braterskie pozdrowienia od kierownictwa i wszystkich członków naszej partii, jak również od wszystkich przyjaciół pokoju w naszym kraju. *(Burzliwe oklaski).*

Najserdeczniejsze pozdrowienia przesyłamy wielkiemu wodzowi, nauczycielowi i przyjacielowi mas pracujących całego świata, towarzyszowi Stalinowi. *(Burzliwe oklaski).*

Szwajcarska klasa robotnicza i wszyscy postępowi ludzie naszego kraju wiedzą, że tylko dzięki bohaterskiej walce narodów Związku Radzieckiego, dzięki niezliczonym ofiarom ludzi radzieckich, dzięki bohaterom Wielkiej Wojny Narodowej i genialnej strategii towarzysza Stalina, Szwajcaria nie stała się pastwą hord hitlerowskich.

Szwajcarska burżuazja w swojej polityce zagranicznej wysunęła hasło: „neutralność i solidarność". Każdy rozumie, że chodzi tu o solidarność z krajami bloku amerykańskiego, z amerykańskimi podżegaczami wojennymi. Przeciwko tej polityce burżuazji, która interesy kraju, interesy narodu oddaje na łup blokowi amerykańskiemu, walczy Partia Pracy broniąca niepodległości narodowej kraju i sprawy nawiązania rzeczywiście przyjaznych stosunków ze wszystkimi krajami, a przede wszystkim ze Związkiem Radzieckim, demokratycznymi Chinami i krajami demokracji ludowej.

Dziś większa część klasy robotniczej Szwajcarii zdaje sobie sprawę, że Związek Radziecki, stojący na czele wszystkich narodów, prowadzi walkę o utrzymanie pokoju, przeciwko tym, którzy w pogoni za zyskiem gotowi są wtrącić ludzkość w katastrofę nowej wojny.

Towarzysze! Delegacja nasza, nasz Komitet Centralny, cała partia, świadomi są, bardziej niż kiedykolwiek, konieczności uczynienia wszystkiego, co możliwe dla utrzymania pokoju.

Wrogowie Związku Radzieckiego, amerykańscy podżegacze wojenni zagrażający pokojowi są również naszymi wrogami, wrogami naszego narodu, niezawisłości narodowej i egzystencji naszego kraju.

Towarzysze! Dyrektywy XIX Zjazdu partii w sprawie piątego planu pięcioletniego, referat o zmianach w Statucie partii, a przede wszystkim praca towarzysza Stalina „Ekonomiczne problemy socjalizmu w ZSRR" są dla naszej partii, podobnie jak dla wszystkich partii robotniczych, niewyczerpanym źródłem wiedzy, drogowskazem w dziedzinie wychowania naszej partii w duchu marksizmu-leninizmu; wskazują one drogę do utworzenia partii nowego typu, do zwycięstwa klasy robotniczej w walce o pokój i socjalizm.

Niech żyje Komunistyczna Partia Związku Radzieckiego, partia Lenina-Stalina — awangarda w walce narodów o pokój, demokrację i socjalizm! *(Oklaski).*

Niech żyje braterska solidarność naszych partii, przyjaźń naszego narodu z narodami Związku Radzieckiego! *(Oklaski).*

Niech żyje długie lata dla szczęścia i dobra ludzkości towarzysz Stalin! *(Burzliwe, długotrwałe oklaski; wszyscy wstają).*

Przemówienie tow. Pero Popivody, przewodniczącego „Związku Patriotów Jugosłowiańskich dla wyzwolenia narodów Jugosławii spod faszystowskiego jarzma kliki Tito-Rankovicza i z niewoli imperialistycznej"

(dn. 13.X)

Drodzy towarzysze! Pozwólcie, że w imieniu „Związku Patriotów Jugosłowiańskich dla wyzwolenia narodów Jugosławii spod faszystowskiego jarzma kliki Tito-Rankovicza i z niewoli imperialistycznej" przekażę braterskie pozdrowienia i wyrażę uczucia bezgranicznej miłości i oddania dla wodza i nauczyciela proletariatu międzynarodowego, chorążego pokoju i współpracy między narodami — wielkiego Stalina. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Niech mi wolno będzie również przekazać najserdeczniejsze pozdrowienia i wyrazy głębokiego szacunku i uznania najbliższym współbojownikom towarzysza Stalina i wszystkim delegatom na historyczny XIX Zjazd Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego. *(Oklaski).*

Dziękujemy Wam serdecznie, drodzy bracia radzieccy, że z wielkiej trybuny XIX Zjazdu partii Lenina-Stalina może zabrać również głos przedstawiciel narodu jugosłowiańskiego. Jest to wielki zaszczyt i pomoc dla walczącego przeciwko faszyzmowi narodu jugosłowiańskiego. *(Oklaski).*

Jugosłowianie wiedzą doskonale, że nie stawiacie znaku równania między bohaterskimi narodami Jugosławii a kliką najmitów imperialistycznych, która zdobyła władzę przy pomocy oszustwa i gwałtu. *(Oklaski).*

Między narodami rosyjskim i jugosłowiańskim istnieją od wieków więzy przyjaźni. Karty starych i nowych dziejów Jugosławii obfitują w przykłady, świadczące o ogromnej pomocy i obronie okazywanej przez naród

rosyjski jego jugosłowiańskim braciom w najtrudniejszych okresach ich historii. Z drugiej zaś strony dzieje narodów Jugosławii obfitują w przejawy uczuć wierności i wdzięczności wobec braci rosyjskich, z którymi je łączą więzy krwi i wspólna walka.

Historyczny rozwój narodów jugosłowiańskich zależał na przestrzeni stuleci bezpośrednio od wzajemnych stosunków z wielkim narodem rosyjskim, od jego moralnej i materialnej, politycznej i militarnej pomocy.

Fakty historyczne świadczą, że narody jugosłowiańskie, wbrew wszystkim antynarodowym reżimom, były i pozostały wiernymi przyjaciołmi i sojusznikami wielkiego narodu rosyjskiego, że cenią one jego przyjaźń i braterską pomoc.

Po Wielkiej Październikowej Rewolucji Socjalistycznej naród radziecki udzielał Jugosławii pomocy w imię internacjonalistycznych idei Lenina i Stalina, dzięki czemu ruch robotniczy w Jugosławii nabrał charakteru prawdziwie rewolucyjnego.

Szczególnie ogromnej pomocy i obrony doznał nasz kraj ze strony Związku Radzieckiego, partii bolszewickiej i osobiście towarzysza Stalina podczas Wielkiej Wojny Narodowej. Bez pomocy Związku Radzieckiego i towarzysza Stalina, którego wielkie imię i historyczne przemówienie radiowe z dnia 3 lipca 1941 roku porwały narody jugosłowiańskie do powstania zbrojnego przeciwko najeźdźcom faszystowskim — nie byłoby nawet mowy o naszej walce narodowo-wyzwoleńczej.

My, patrioci jugosłowiańscy walczący o wyzwolenie narodów Jugosławii spod faszystowskiego jarzma Tito-Rankovicza i z niewoli imperialistycznej, żywimy najgłębszą wdzięczność dla towarzysza Stalina. Dzięki towarzyszowi Stalinowi zdemaskowana została banda zdrajców i najmitów imperializmu — faszystowska klika Tito-Rankovicza, co miało niezwykle doniosłe znaczenie zarówno dla narodu jugosłowiańskiego, jak i dla całego międzynarodowego ruchu robotniczego.

Towarzysze! Narody jugosłowiańskie znalazły się w ciężkiej sytuacji. Ruch rewolucyjny w Jugosławii poniósł poważną klęskę wskutek przewrotu faszystowskiego. Wróg klasowy — nikczemna banda titowska — zlikwidował rewolucyjne zdobycze narodów jugosłowiańskich, obrzucił błotem to wszystko, co jest drogie i bliskie naszemu narodowi. Titofaszyści zadali cios nożem w plecy narodowi greckiemu w najcięższych dniach jego wojny wyzwoleńczej; wychwalają oni zbójecką, amerykańską interwencję imperialistyczną w Korei; występują przeciwko ruchowi narodowo-wyzwoleńczemu w krajach kolonialnych i zależnych; dokonują aktów prowokacji i dywersji przeciwko sąsiednim krajom demokracji ludowej i przeciw Związkowi Radzieckiemu.

Titowska banda katów i morderców ustanowiła w kraju okrutną dyktaturę faszystowską, bez litości prześladuje, dręczy i morduje najlepszych synów i córki narodu jugosłowiańskiego. Więzienia i obozy koncentracyjne Jugosławii są przepełnione. Przeszło 250 tysięcy osób przebywa w titowskich więzieniach i obozach śmierci. Obecna Jugosławia — to kraj grozy, kraj więzień, obozów koncentracyjnych, tortur i szubienic. Trudno wyrazić słowami całą otchłań nieszczęść, jakie przeżywają obecnie masy pracujące Jugosławii — udręczone, ograbione, pozbawione wszystkich

praw obywatelskich i ludzkich, poddane bestialskiemu wyzyskowi kolonialnemu.

Jasne jest, że za plecami bandy titowskiej kryją się imperialiści amerykańsko-angielscy, dla których banda ta jest narzędziem prowokacji wojennych i utrzymywania napięcia w naszej części Europy. Przy pomocy swego lokaja — Tito agresorzy amerykańscy wykorzystują jugosłowiańskie surowce strategiczne i bazy wojenne.

Ale klasa robotnicza i masy pracujące Jugosławii nie chcą być niewolnikami imperialistów amerykańskich. Wkroczyły one na drogę walki wyzwoleńczej przeciwko reżimowi faszystowskiemu, o powrót Jugosławii do rodziny krajów obozu demokratycznego, antyimperialistycznego, na którego czele stoi wielki Związek Radziecki. Widzimy w tym jedyny ratunek z nieznośnego położenia, w którym znajduje się dzisiaj nasza ojczyzna, widzimy w tym jedyną możliwość zapewnienia szczęśliwego rozwoju naszego kraju.

W ciągu ostatnich czterech lat naród nasz przeszedł ciężką szkołę. Przejrzał on zdradę i nikczemny spisek uknuty za jego plecami, wzniósł ponownie sztandar walki antyfaszystowskiej. Titofaszyści, którzy poddali naród jugosłowiański okrutnemu terrorowi, nie mogli mimo to złamać jego umiłowania wolności. Robotnicy, chłopi, inteligencja pracująca, studenci występują otwarcie przeciwko krwawemu reżimowi Tito. Strajki robotników w fabrykach nabierają coraz większego rozmachu i są coraz lepiej zorganizowane. Chłopi odmawiają wypełniania grabieżczych żądań titowców. Dochodzi wciąż do zaburzeń wśród robotników, żołnierzy i studentów. W fabrykach i w kopalniach, w miastach i na wsi, w armii patrioci jugosłowiańscy tworzą grupy podziemne do walki z reżimem titofaszystowskim.

Tworzy się nowa, rewolucyjna, prawdziwie komunistyczna partia Jugosławii, która bronić będzie uczciwie interesów klasy robotniczej i swego narodu oraz wzniesie wysoko sztandar internacjonalizmu proletariackiego.

Wszystkie demokratyczne, postępowe siły naszego narodu skupiają się w „Związku Patriotów Jugosłowiańskich dla wyzwolenia narodów Jugosławii spod faszystowskiego jarzma kliki Tito-Rankovicza i z niewoli imperialistycznej". Do tego związku należą nie tylko komuniści wierni marksizmowi-leninizmowi i zasadom internacjonalizmu proletariackiego, lecz również wszyscy prawdziwi patrioci jugosłowiańscy, wszyscy ludzie postępowi, którym drogie są honor, wolność i niepodległość narodowa naszego kraju. *(Oklaski).*

Nasz Związek, w którego imieniu obecnie przemawiam, stawia sobie za zadanie likwidację titowskiego reżimu faszystowskiego i zerwanie kajdan niewoli imperialistycznej, odbudowanie w Jugosławii ustroju demokracji ludowej, skierowanie Jugosławii z powrotem do obozu demokracji i socjalizmu, przywrócenie przyjaznych stosunków między naszym krajem a Związkiem Radzieckim i krajami demokracji ludowej, walkę o pokój i współpracę między narodami. *(Oklaski).*

My, patrioci jugosłowiańscy, walczący o wyzwolenie naszego kraju, uczynimy wszystko, aby wykonać te szlachetne zadania. Wróg przekona się rychło, że nie jest zwyczajem naszych narodów bezczynne biadanie nad

nieszczęsnym losem. Nie po raz pierwszy wypada nam powstać w obronie swych praw i wolności. Żywe są wolnościowe tradycje naszych narodów. Rosną z dniem każdym siły rewolucyjno-wyzwoleńcze zjednoczone w Związku Patriotów Jugosłowiańskich. *(Oklaski).*

Nasze siły wewnętrzne są niewyczerpane. Siły te oraz braterska pomoc udzielana naszej klasie robotniczej i całemu narodowi ze strony partii komunistycznych i robotniczych wszystkich krajów, a zwłaszcza ojcowska troska i pomoc ze strony wielkiej Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego z towarzyszem Stalinem na czele — to rękojmia naszego ostatecznego i rychłego zwycięstwa. *(Oklaski).*

Towarzysze! Masy pracujące Jugosławii czerpią natchnienie z promiennego przykładu ludzi radzieckich, którzy utorowali drogę zarówno sobie, jak i nam wszystkim. Wiedzą one, że zwyciężą na pewno idąc w ślady swych braci. Wasz historyczny Zjazd jest dla naszych narodów potężnym bodźcem i pomocą na tej drodze.

Radość z okazji tego wydarzenia dziejowego i dumę z Waszych wspaniałych sukcesów dzielą z Wami rewolucjoniści i wszyscy pracujący Jugosławii.

Bezgraniczna jest nasza miłość do ZSRR, partii Lenina - Stalina i towarzysza Stalina. Nikt i nic nie zdoła zachwiać tej miłości. Kochamy okrytą chwałą WKP(b) za to, że jest matką wszystkich rewolucyjnych partii klasy robotniczej. *(Oklaski).*

Kochamy ją za to, że jest skarbnicą najwyższej mądrości ludzkiej, bohaterstwa i poświęcenia w imię interesów mas pracujących. Jest ona nam droga i bliska, ponieważ stworzyli ją najwięksi geniusze ludzkości — Lenin i Stalin. *(Oklaski).*

Kochamy ją za głęboką troskę o nasze narody, kochamy ją za wielkie czyny dokonane w imię zwycięstwa komunizmu. *(Oklaski).*

Niech żyje wielka, okryta chwałą i niezwyciężona partia Lenina-Stalina!

Niech żyje wiecznie brat Lenina — wielki Stalin, jego dzieło, jego sława i imię!

(Burzliwe, długotrwałe oklaski, przechodzące w owację. Wszyscy wstają).

Pozdrowienia od Komunistycznej Partii Meksyku

(odczytane na Zjeździe dn. 13 października)

DO XIX ZJAZDU WSZECHZWIĄZKOWEJ KOMUNISTYCZNEJ PARTII (BOLSZEWIKÓW).

Drodzy towarzysze! Jesteśmy świadkami wydarzenia, którego doniosłość historyczna jest oczywista. XIX Zjazd Wszechzwiązkowej Komunistycznej Partii (bolszewików) ma ogromne znaczenie nie tylko dla narodu radzieckiego, lecz również dla narodów całego świata, dla partii komunistycznych wszystkich krajów, albowiem obrazuje on gigantyczne sukcesy Państwa Radzieckiego, które pod mądrym kierownictwem partii bolszewickiej i jej wielkiego wodza, towarzysza Stalina, przystąpiło do stopniowej budowy społeczeństwa komunistycznego.

Podczas gdy w Związku Radzieckim uchwala się dyrektywy w sprawie dalszego podniesienia poziomu ekonomicznego i kulturalnego narodu na podstawie piątego planu pięcioletniego i jeszcze bardziej rozszerza się demokracja socjalistyczna, co oznacza nowy krok na drodze budowy społeczeństwa komunistycznego — w krajach kapitalistycznych, jak np. w Meksyku, pogłębia się kryzys w wyniku jeszcze większego uzależnienia ekonomicznego i politycznego tych krajów od imperializmu Jankesów.

Około 90 procent importu i eksportu Meksyku znajduje się w ręku Stanów Zjednoczonych. Kluczowe gałęzie przemysłu — przemysł górniczy, hutniczy, chemiczny, przemysł produkujący obuwie i inne należą do kapitału amerykańskiego bezpośrednio lub pośrednio poprzez tzw. przedsiębiorstwa mieszane lub też, jak np. w przemyśle naftowym, w rezultacie zawarcia umów w sprawie wiercenia szybów naftowych w strefach zarezerwowanych albo w rezultacie ciągłego zwiększania inwestycji kapitałów amerykańskich w przemysł, rolnictwo i handel Meksyku.

W ciągu ostatnich lat Meksyk szedł po drodze podporządkowania się monopolom imperialistycznym, przekształcając się w pachołka imperializmu amerykańskiego, zarówno w Organizacji Narodów Zjednoczonych i na konferencjach kontynentalnych, jak też w ogóle we wszystkich agresywnych poczynaniach imperializmu.

Bezczelna, jawna ingerencja policji amerykańskiej (FBI) do polityki wewnętrznej naszego kraju jest nieustanną agresją przeciwko jego suwerenności narodowej, agresją tolerowaną przez obecny rząd meksykański, który gwałci systematycznie konstytucję i swobody obywatelskie. Znalazło to np. wyraz podczas kampanii wyborczej i podczas masakry w dniu 7 lipca br., w ustanowieniu kontroli nad związkami zawodowymi, w rozbijaniu ruchu robotniczego, w zamrażaniu płac mas pracujących, w likwidowaniu prawa strajku, jak to miało miejsce w stosunku do górników i telefonistów, w likwidowaniu reformy rolnej i organizacji chłopskich.

Masy pracujące całego świata widzą rosnące z każdym dniem sukcesy Związku Radzieckiego w dziedzinie umacniania ustroju socjalistycznego, budowania społeczeństwa komunistycznego. Związek Radziecki — to gwiazda przewodnia, to wódz wszystkich narodów w ich walce o niepodległość i suwerenność, przeciwko imperializmowi, w walce o pokój i wolność. *(Oklaski).*

Przykład Związku Radzieckiego zagrzewa do walki demokratyczne i patriotyczne siły mego kraju. Wspaniała działalność wielkiej partii Lenina — Stalina jest przykładem dla wszystkich komunistów meksykańskich. *(Oklaski).*

Witam gorąco kolejny XIX Zjazd wielkiej Wszechzwiązkowej Komunistycznej Partii (bolszewików), naszego wodza i nauczyciela, drogiego towarzysza Stalina. *(Burzliwe oklaski).*

Sekretarz generalny Komunistycznej Partii Meksyku
DIONISIO ENSINAS

(Oklaski).

Pozdrowienia od Komunistycznej Partii Pakistanu

(odczytane na Zjeździe dn. 13 października)

DO XIX ZJAZDU WKP(b)
OD KC KOMUNISTYCZNEJ PARTII PAKISTANU

Przesyłamy braterskie pozdrowienia XIX Zjazdowi wielkiej, okrytej chwałą WKP(b), *(długotrwałe oklaski)* i wyrażamy ubolewanie, że nie możemy wysłać naszego przedstawiciela dla wzięcia udziału w tym historycznym Zjeździe.

Wielkie osiągnięcia WKP(b) są źródłem natchnienia dla nielicznej i młodej Komunistycznej Partii Pakistanu. Wraz z innymi narodami krajów kolonialnych i półkolonialnych naród Pakistanu widzi w Związku Radzieckim i w WKP(b) obrońcę uciskanych narodów świata. Naród nasz wdzięczny jest za pomoc okazywaną ruchowi wyzwoleńczemu wszystkich krajów cierpiących pod jarzmem imperialistycznym.

Życzymy narodowi radzieckiemu jak największych sukcesów w wykonaniu nowego planu pięcioletniego, który zbliży Związek Radziecki do celu — stworzenia komunistycznego społeczeństwa.

Jesteśmy przekonani, że WKP(b) wykonując swe zadania dziejowe będzie nadal kroczyła na czele ruchu narodów świata, drogą wiodącą do wyzwolenia ludzkości od wszelkiego ucisku i wyzysku. *(Oklaski).*

Z braterskim pozdrowieniem

p. o. sekretarza generalnego
Komunistycznej Partii Pakistanu
FEROZADDIN MANSUR

(Długotrwałe oklaski).

Pozdrowienia od Komunistycznej Partii Chile

(odczytane na Zjeździe dn. 13 października)

DO XIX ZJAZDU KOMUNISTYCZNEJ PARTII
ZWIĄZKU RADZIECKIEGO

Komitet Centralny Komunistycznej Partii Chile i sekretarz generalny KC Galo Gonzalez gorąco witają historyczny XIX Zjazd WKP(b) i ukochanego wodza narodów, towarzysza Stalina. *(Burzliwe oklaski).*

Dokumenty Waszego Zjazdu pomogą Komunistycznej Partii Chile w podniesieniu poziomu ideologicznego, pomogą w naszej walce przeciw-

ko agresji imperializmu amerykańskiego, w walce o pokój, demokrację i niepodległość narodową naszego kraju.

Naród chilijski bierze aktywny udział w walce o pokój. 800 tysięcy mieszkańców Chile podpisało apel w sprawie zawarcia Paktu Pokoju między pięcioma wielkimi mocarstwami. Gdy sługus amerykański Gonzalez Videla ogłosił, że zamierza wysłać dywizję wojsk chilijskich do Korei, cały kraj z oburzeniem wystąpił przeciwko niemu i zmusił rząd do zrezygnowania z tego zamiaru. *(Oklaski).*

Gdy podpisany został układ wojskowy między rządami Chile i Stanów Zjednoczonych lud wyszedł na ulice i mimo krwawych represji wyraził swój zdecydowany protest przeciwko układowi wojennemu. *(Oklaski).* Układ ten pozostanie tylko świstkiem papieru, ponieważ naród chilijski jest zdecydowany nie chwycić nigdy za broń przeciwko wielkiemu Związkowi Radzieckiemu. *(Oklaski).*

XIX Zjazd Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego będzie dla partii komunistycznej i klasy robotniczej Chile gwiazdą przewodnią w walce przeciw niewoli imperialistycznej. Klasa robotnicza Chile będzie umacniała jedność swych szeregów, aby stanąć na czele walki o demokrację, o niepodległość narodową kraju.

Niech żyje drogi przyjaciel chilijskiej klasy robotniczej, wielki Stalin! *(Oklaski).*

Niech żyje potężna Komunistyczna Partia ZSRR, partia Lenina — Stalina! *(Długotrwałe oklaski).*

W imieniu Komitetu Centralnego Komunistycznej Partii Chile
sekretarz KC
L. VERGARA

(Oklaski).

Pozdrowienia od Komunistycznej Partii Tajlandu

(odczytane na Zjeździe dn. 13 października)

DO TOWARZYSZA STALINA I DELEGATÓW XIX ZJAZDU KOMUNISTYCZNEJ PARTII ZWIĄZKU RADZIECKIEGO

Towarzysze! Biuro Polityczne Komitetu Centralnego Komunistycznej Partii Tajlandu przesyła w uchwalonej rezolucji serdeczne pozdrowienia XIX Zjazdowi Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego. *(Burzliwe oklaski).*

Jesteśmy przekonani, że dyskusja nad projektem dyrektyw w sprawie piątego wielkiego planu pięcioletniego i dyskusja nad zmianami w Statu-

cie partii, jak również dyskusja nad innymi zagadnieniami będzie miała wielkie znaczenie historyczne.

Przejście Związku Radzieckiego od socjalizmu do komunizmu, nieugięta polityka pokoju, realizowana pod genialnym kierownictwem towarzysza Stalina i Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego — to żywotna sprawa mas pracujących całego świata. Potęguje to ich wiarę w walce o wyzwolenie i umożliwia śmiało i otwarcie wznosić sztandar walki o utrzymanie pokoju. *(Oklaski).*

Naród Tajlandu rozumie coraz lepiej, że zwycięstwa i sukcesy osiągnięte przez Związek Radziecki i kraje demokracji ludowej są zarazem zwycięstwami i sukcesami narodu Tajlandu. Dlatego też wzmaga on z jeszcze większym zdecydowaniem walkę o pokój, o niepodległość narodową i demokrację. Walka ta wzmaga się i rozszerza.

Wyrażamy głęboki szacunek dla towarzysza Stalina i przesyłamy najlepsze życzenia XIX Zjazdowi Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego. *(Oklaski).*

Jesteśmy pełni zachwytu dla wspaniałej przyszłości wszystkich narodów Związku Radzieckiego.

Z braterskim pozdrowieniem

przewodniczący Komitetu Centralnego
Komunistycznej Partii Tajlandu
PRASON VONVIVAT

(Długotrwałe oklaski).

Pozdrowienia od Komunistycznej Partii Cejlonu

(odczytane na Zjeździe dn. 13 października)

DO XIX ZJAZDU KOMUNISTYCZNEJ PARTII ZWIĄZKU RADZIECKIEGO

W imieniu klasy robotniczej i miłującego pokój narodu naszego kraju Komunistyczna Partia Cejlonu przesyła swe gorące, braterskie pozdrowienia Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego i jej wielkiemu wodzowi, towarzyszowi Stalinowi, w związku z XIX Zjazdem Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego. *(Burzliwe oklaski).*

Wszystkie narody walczące o trwały pokój, wolność i postęp społeczny są głęboko wdzięczne Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego, będącej dla nich źródłem natchnienia, partii, której chlubne dzieje są dla nich wspaniałym przykładem.

Tylko dzięki kierownictwu Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego i towarzysza Stalina możliwy stał się fakt, że naród radziecki ocalił świat od panowania faszystowskiego.

Tylko kierownictwo niezwyciężonej partii Lenina - Stalina przekształciło Związek Radziecki w potężną siłę walki o pokój i przyjazną współpracę między narodami.

Pełne inicjatywy i praktyczne propozycje Związku Radzieckiego w sprawie obrony pokoju napawają męstwem i siłą serca wszystkich narodów walczących przeciwko próbom imperialistycznych podżegaczy wojennych wciągnięcia ich do nowej wojny.

Pod przewodem partii komunistycznej w Związku Radzieckim został zlikwidowany wyzysk, utworzona została rodzina wolnych i równouprawnionych narodów, w której twórczą siłę człowieka uznano za podstawę budowy społeczeństwa komunistycznego.

Dla narodów krajów kolonialnych i półkolonialnych, takich jak naród Cejlonu, przyjaźń ze Związkiem Radzieckim ma ogromne znaczenie w walce o pokój i wyzwolenie.

Dla uczczenia XIX Zjazdu Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego Komunistyczna Partia Cejlonu przyrzeka podwoić wysiłki, aby zapobiec przekształceniu naszego kraju w bazę anglo-amerykańskich podżegaczy wojennych, wywalczyć całkowitą wolność naszego kraju oraz zacieśnić więzy przyjaźni między naszym narodem a narodami ZSRR.

Niech żyje przyjaźń między narodami Cejlonu i ZSRR! *(Oklaski).*

Niech żyje Komunistyczna Partia Związku Radzieckiego, będąca wzorem, z którego czerpią natchnienie robotnicy całego świata! *(Oklaski).*

Niech żyje towarzysz Stalin, wielki wódz, genialny nauczyciel, ukochany przyjaciel wszystkich bojowników o pokój! *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

W imieniu Komitetu Centralnego Komunistycznej Partii Cejlonu
PETER KEINEMAN

Podrowienia od Komunistycznej Partii Paragwaju

(odczytane na Zjeździe dn. 13 października)

DO XIX ZJAZDU WKP(b)
OD KOMITETU CENTRALNEGO KOMUNISTYCZNEJ PARTII PARAGWAJU
DO TOWARZYSZA JÓZEFA STALINA.
DO CZŁONKÓW PREZYDIUM XIX ZJAZDU WSZECHZWIĄZKOWEJ KOMUNISTYCZNEJ PARTII (BOLSZEWIKÓW)

Drodzy towarzysze! W imieniu Komitetu Centralnego Komunistycznej Partii Paragwaju przesyłamy braterskie, gorące pozdrowienia Wam i XIX Zjazdowi, Waszej sławnej partii. *(Burzliwe oklaski).*

Komuniści paragwajscy, jak również przodujący robotnicy i postępowi ludzie naszego kraju rozumieją historyczne znaczenie, jakie ma i mieć będzie ten Zjazd dla wspaniałych przeobrażeń społecznych i kulturalnych w Związku Radzieckim oraz dla budowy nowego społeczeństwa komunistycznego. Rozumieją oni, że Zjazd ten przyczyni się do wzmocnienia sił walczących o pokój na całym świecie i o niezależny rozwój krajów wyzyskiwanych przez imperializm północno-amerykański.

W świetle genialnej nauki wodza całej postępowej ludzkości, towarzysza Stalina, będziemy wyjaśniać robotnikom, chłopom i inteligencji naszego kraju, że wokół Związku Radzieckiego ukształtował się nowy rynek światowy, który stale rozszerza się i który daje wszystkim krajom zrujnowanym przez „pomoc" północno-amerykańską możność zwiększenia wymiany handlowej z zagranicą oraz rozwoju swej niezależnej gospodarki. Jest to droga, po której krocząc kraj nasz będzie mógł wyzwolić się z zacofania, kryzysu i głodu.

XIX Zjazd Waszej partii pomaga naszemu narodowi zrozumieć z jeszcze większą oczywistością, że Związek Radziecki stanowi najtrwalszą rękojmię pokoju dla wszystkich narodów świata.

Będziemy studiowali uchwały XIX Zjazdu Komunistycznej Partii (bolszewików) Związku Radzieckiego i przekażemy je naszemu narodowi, by wzmocnić przez to jego mężną walkę o pokój, niepodległość, o demokrację, o chleb.

W imieniu Komisji Politycznej Komitetu Centralnego:
ANTONIO GAMARRA,
OSKAR KREIDT,
ANTONIO CAGGIA,
ALFREDO ALCORTA

(Długotrwałe oklaski).

Pozdrowienia od Komunistycznej Partii Ekwadoru

(odczytane na Zjeździe dn. 13 października)

*DO KOMUNISTYCZNEJ PARTII
ZWIĄZKU RADZIECKIEGO*

Witamy Zjazd partii Lenina-Stalina, czołowego oddziału świata, prowadzącego narody Związku Radzieckiego do komunizmu. *(Burzliwe oklaski).*

KOMITET CENTRALNY KOMUNISTYCZNEJ PARTII EKWADORU

(Długotrwałe oklaski).

Pozdrowienia od Postępowej Partii Pracy Cypru

(odczytane na Zjeździe dn. 13 października)

DO KOMITETU CENTRALNEGO WKP(b)

Komitet Centralny Postępowej Partii Pracy Cypru przesyła gorące, rewolucyjne pozdrowienia XIX Zjazdowi partii bolszewików i wielkiemu Stalinowi. *(Burzliwe oklaski).*

Zjazd partii bolszewików będzie bezcennym wkładem do walki o pokój i socjalizm. Kierowana w sposób genialny przez wodza wszystkich narodów Generalissimusa Stalina, sławna partia leninowska stoi na czele całej postępowej ludzkości, będąc dla niej źródłem natchnienia.

Masy pracujące Cypru, walczące o wyzwolenie narodowe i stawiające przez to pierwszy krok na drodze postępu społecznego, spoglądają z miłością, szacunkiem i oddaniem na partię bolszewików i na wielkiego Stalina.

Niech żyje niezwyciężona partia bolszewików! *(Oklaski).*

Niech żyje wielki nauczyciel, wódz i ojciec wszystkich narodów, Generalissimus Stalin! *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Niech żyje wielki Związek Radziecki — ostoja pokoju i socjalizmu! *(Burzliwe oklaski).*

Sekretarz generalny
WANGELIS PAPAJOANU

(Oklaski).

Pozdrowienia od Komunistycznej Partii Gwatemali

(odczytane na Zjeździe dn. 13 października)

DO KOMUNISTYCZNEJ PARTII ZWIĄZKU RADZIECKIEGO

Komunistyczna Partia Gwatemali wita z entuzjazmem XIX Zjazd okrytej chwałą Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego. *(Oklaski).*

Awangarda naszego narodu uważa ten Zjazd za święto pokoju narodu radzieckiego, albowiem dyrektywy w sprawie nowego wielkiego planu pięcioletniego są ucieleśnieniem pokojowych celów narodów ZSRR. Partia nasza wita niezłomną jedność Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego jako gwarancję pomyślnego zbudowania społeczeństwa komunistycznego w Waszej ojczyźnie, będącej drogowskazem dla mas pracujących całego świata. Natchnieni Waszym przykładem wzmożemy walkę o niepodległość i szczęście naszego narodu.

Życzymy pełnego sukcesu Zjazdowi i wielkich zwycięstw niezwyciężonej partii Lenina-Stalina. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Komitet Centralny Komunistycznej Partii Gwatemali
sekretarz generalny
JOSE MANUEL FORTUNI

Pozdrowienia od Komunistycznej Partii Porto Rico

(odczytane na Zjeździe dn. 13 października)

*DO KOMUNISTYCZNEJ PARTII
ZWIĄZKU RADZIECKIEGO*

Witamy sukcesy socjalizmu — podstawy dla przejścia do komunizmu. Pod genialnym kierownictwem Stalina polityka pokojowego współistnienia stanowi gwarancję pokoju powszechnego i niepodległości narodów.

Niech żyje partia bolszewicka, będąca natchnieniem i wodzem mas pracujących!

Komunistyczna Partia Porto Rico, sekretarz
ANDREU

(Długotrwałe oklaski).

Pozdrowienia od Komunistycznej Partii San Marino

(odczytane na Zjeździe dn. 13 października)

*DO PREZYDIUM ZJAZDU
KOMUNISTYCZNEJ PARTII (BOLSZEWIKÓW)*

Komunistyczna Partia San Marino wyrażając uczucia swych organizacji i ludności Republiki przesyła XIX Zjazdowi wielkiej partii ludu pracującego serdeczne życzenia owocnej pracy i wyraża niezłomną wiarę w kierowniczą rolę Zjazdu w walce o postęp, rozkwit i utrwalenie pokoju na całym świecie.

KIEROWNICTWO KOMUNISTYCZNEJ PARTII SAN MARINO

(Długotrwałe oklaski).

Pozdrowienia od Komunistycznej Partii Nowej Zelandii

(odczytane na Zjeździe dn. 13 października)

*DO SEKRETARZA GENERALNEGO
WSZECHZWIĄZKOWEJ KOMUNISTYCZNEJ PARTII (BOLSZEWIKÓW)*

W imieniu Krajowego Komitetu Komunistycznej Partii Nowej Zelandii witam XIX Zjazd Wszechzwiązkowej Komunistycznej Partii (bolszewików).

Jestem przekonany, że Wasz Zjazd będzie nowym etapem na drodze narodu radzieckiego do komunizmu.

Sekretarz generalny
WILCOX

(Długotrwałe oklaski).

Przemówienie powitalne z ramienia Komunistycznej Partii Burmy

(Przedstawiciel Komitetu Centralnego Komunistycznej Partii Burmy)
(dn. 14.X)

Towarzysze! Niech mi wolno będzie jako przedstawicielowi Komitetu Centralnego Komunistycznej Partii Burmy przekazać braterskie pozdrowienia XIX Zjazdowi Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego, naszemu wodzowi i nauczycielowi, towarzyszowi Stalinowi. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Od dnia zwycięstwa Socjalistycznej Rewolucji Październikowej Związek Radziecki jest drogowskazem i źródłem nadziei dla wszystkich uciskanych narodów świata. Historia raz po raz potwierdza, że Związek Radziecki i towarzysz Stalin zawsze kroczą w awangardzie walki o pokój i wolność prowadzonej przez narody uciskane. Dlatego wszystkie kolonialne i zależne narody całego świata szanują i kochają towarzysza Stalina i Związek Radziecki. *(Oklaski).*

Imperialiści angielsko-amerykańscy przy pomocy marionetkowego rządu burmańskiego prowadzą obecnie w Burmie krwawą wojnę przeciwko masom ludowym, usiłując utrzymać w kraju panowanie stosunków imperialistycznych i feudalnych. Jednocześnie usiłują oni przekształcić Burmę w bazę agresji przeciwko Związkowi Radzieckiemu i Chińskiej Republice Ludowej.

Ale imperialistom nie uda się zrealizować tych planów, albowiem od 1948 r. naród burmański, kierowany przez Komunistyczną Partię Burmy, walczy z bronią w ręku o swą niepodległość narodową, o demokrację ludową i pokój. Naród burmański wykuł na dzień dzisiejszy swój zjednoczony front ludowo-demokratyczny. Istnieje już armia ludowa i wyzwolono już znaczne obszary.

Towarzysze! Ucząc się od Lenina i Stalina stosowania oręża krytyki i samokrytyki Komunistyczna Partia Burmy będzie nadal prowadziła naród

burmański tą drogą aż do ostatecznego zwycięstwa, aż do utworzenia wolnej Burmańskiej Republiki Ludowo-Demokratycznej, która zajmie miejsce obok innych bratnich narodów obozu pokoju, kierowanego przez wielkiego Stalina. *(Burzliwe oklaski).*

Naród burmański przesyła gorące pozdrowienia XIX Zjazdowi Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego. *(Oklaski).*

Na zakończenie pozwólcie, że odczytam pismo powitalne Komitetu Centralnego Komunistycznej Partii Burmy do XIX Zjazdu Wszechzwiązkowej Komunistycznej Partii (bolszewików).

DO XIX ZJAZDU WSZECHZWIĄZKOWEJ KOMUNISTYCZNEJ PARTII (BOLSZEWIKÓW)

Komitet Centralny Komunistycznej Partii Burmy przesyła gorące pozdrowienia XIX Zjazdowi okrytej chwałą Wszechzwiązkowej Komunistycznej Partii (bolszewików), będącej awangardą mas pracujących i robotników całego świata.

W ponurych dniach drugiej wojny światowej Wszechzwiązkowa Komunistyczna Partia (bolszewików) kierowała miłującymi pokój postępowymi siłami całego świata, rozgromiła doszczętnie koalicję hitlerowską, wyzwoliła ludzkość z niewoli faszystowskiej, dzięki czemu miłujące pokój narody odniosły zwycięstwo.

Obecnie, tak jak dotychczas, Wszechzwiązkowa Komunistyczna Partia (bolszewików) jest awangardą światowego ruchu w obronie pokoju; zjednoczyła ona w walce z podżegaczami do nowej wojny niezwyciężone, potężne siły wszystkich pokój miłujących narodów. Jednocześnie Wszechzwiązkowa Komunistyczna Partia (bolszewików) kieruje pełnym chwały narodem radzieckim w realizacji wielkich budowli komunizmu. Nie ma na świecie siły, która mogłaby przeszkodzić narodowi radzieckiemu w jego marszu do ostatecznego zwycięstwa komunizmu.

Komunistyczna Partia Burmy życzy Wszechzwiązkowej Komunistycznej Partii (bolszewików) dalszych sukcesów w walce o pokój i o zbudowanie komunizmu.

Niech żyje wielka partia bolszewików — partia Lenina-Stalina — twórca i organizator epokowych, o światowym znaczeniu zwycięstw, zahartowana w bojach awangarda narodu radzieckiego! *(Burzliwe oklaski).*

Pod zwycięskim sztandarem Lenina, pod przewodem Stalina — naprzód ku zwycięstwu pokoju i komunizmu! *(Burzliwe oklaski).*

Niech żyje nasz nauczyciel i wódz, towarzysz Stalin! *(Burzliwe, długotrwałe oklaski. Wszyscy wstają).*

Przemówienie powitalne tow. Leslie Morrisa z ramienia Robotniczej Postępowej Partii Kanady

(Członek Komitetu Wykonawczego Robotniczej Postępowej Partii Kanady)
(dn. 14.X)

Drodzy towarzysze! Przywiozłem Wam od naszej partii i naszego ukochanego sekretarza generalnego Tima Bucka wyrazy naszej wiary w międzynarodową solidarność klasy robotniczej.

Partia nasza — partia komunistów kanadyjskich obchodziła w tym roku 30-lecie walki o interesy narodu naszego kraju.

Być obecnym tutaj i słuchać przemówień o osiągnięciach i wielkich planach potężnej Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego, widzieć wokół siebie bohaterów pracy, bohaterów Wojny Narodowej, bohaterów pól i rzek, fabryk i kopalń, widzieć na własne oczy budowę społeczeństwa komunistycznego, o którym od tak dawna marzyła ludzkość — znaczy to patrzeć w przyszłość nie tylko narodów Związku Radzieckiego, lecz również w przyszłość wszystkich narodów świata! *(Długotrwałe oklaski).*

Musimy uczynić wszystko, co jest w naszej mocy, by zbliżyć dzień, kiedy masy pracujące, mężczyźni i kobiety, farmerzy i inteligencja Kanady, spotkają się na takim samym zjeździe jak Wasz po to, aby przekształcić naszą piękną i bogatą ojczyznę w kraj wolny i szczęśliwy, w kraj pokojowej pracy i bezklasowego społeczeństwa, w kraj obfitości dla każdego mężczyzny, dla każdej kobiety, dla każdego dziecka! *(Oklaski).*

W moim kraju panoszą się imperialiści Stanów Zjednoczonych. Pokojowej egzystencji naszych kanadyjskich ognisk domowych, bezpieczeństwu naszych dzieci i plonom naszej pracy zagraża niebezpieczeństwo nowej wojny światowej. Wieją jednak nowe wiatry, wzmaga się walka o niepodległość narodową, o pokój i demokrację, o przyjaźń i wymianę handlową ze wszystkimi narodami, o poszanowanie suwerennych praw wszystkich narodów. Rośnie demokratyczna świadomość narodowa narodu kanadyjskiego, składającego się z dwóch narodów: Kanadyjczyków angielskich i Kanadyjczyków francuskich. Nowe narodowe i demokratyczne zadania doby obecnej łączą się z coraz silniejszym dążeniem naszego narodu do przemian społecznych. Partia nasza szczyci się tym, że kroczy w awangardzie tego patriotycznego ruchu.

Uczymy się stosować ostry oręż nauki marksistowsko-leninowskiej, aby utorować drogę do jedności narodowej, do demokracji ludowej, do socjalizmu. Nikt na świecie tak jasno nie wskazuje cierpiącej ludzkości drogi do trwałego pokoju, do wolności narodowej i demokracji ludowej, jak genialny Józef Stalin! *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Nie chcemy mieć więcej rekordów w dziedzinie bezrobocia, nie chcemy więcej wzrostu cen i podatków ani wywozu surowców z naszego kraju dla machiny wojennej Stanów Zjednoczonych. Chcemy innych osiągnięć: wymiany handlowej z całym światem zamiast niewolniczej zależności od niepewnych rynków USA; zmniejszenia ciężarów podatkowych w drodze rozbrojenia; obniżki cen w drodze położenia kresu przygotowaniom wojennym. Chcemy ścisłej przyjaźni i szerokiej wymiany handlowej ze Związkiem Radzieckim, z krajami demokracji ludowej i z Chinami Ludowymi. Oto program naszej partii. *(Oklaski).*

Jesteśmy sąsiadami Stanów Zjednoczonych Ameryki. Nie mówię „Ameryki", lecz „Stanów Zjednoczonych Ameryki" dlatego, że my — Kanadyjczycy również mieszkamy w Ameryce i nie pozwolimy monopolistom USA ukraść nam ani naszej nazwy, ani naszego kraju. *(Oklaski).*

Za oddanie sprawie pokoju, demokracji i socjalizmu uwięzieni zostali w Stanach Zjednoczonych Ameryki nieustraszeni przywódcy klasy robotniczej, a wśród nich nasz towarzysz Eugene Dennis — sekretarz generalny Komunistycznej Partii USA. Ale robotnicy Stanów Zjednoczonych zedrą kurtynę propagandy Wall Street i zjednoczą się z narodami Kanady, Meksyku i Kuby, by przekształcić Północną Amerykę w bastion pokoju.

W Kanadzie daje się zauważyć wzrost ducha bojowego, wzrost aktywności politycznej mas pracujących. Naród nasz będzie chciał wiedzieć, ma bowiem do tego prawo, jak wielkie sukcesy osiągnął Wasz Zjazd. Żadna kłamliwa propaganda nie zdoła zdławić niezłomnego dążenia naszego narodu do poznania prawdy o tym, jak żyje naród radziecki, czym się zajmuje, po jakiej kroczy drodze. Nasze zadanie polega na tym, aby nie dopuścić do zaślepienia narodu kanadyjskiego propagandą wojenną, do omotania go siecią kłamstw.

Niechaj Waszemu marszowi do komunizmu towarzyszą jak największe sukcesy! *(Oklaski).*

Niechaj realizacja Waszego nowego gigantycznego planu pięcioletniego uwieńczona zostanie wielkimi zwycięstwami! *(Oklaski).*

O trwały pokój, o demokrację ludową! *(Oklaski).*

Niech żyje przyjaźń między narodami kanadyjskim i radzieckim! *(Burzliwe oklaski).*

Niech żyje wielka partia Rewolucji Październikowej! *(Burzliwe oklaski).*

Niech żyje wielki przyjaciel klasy robotniczej całego świata, towarzysz Stalin! *(Burzliwe, długotrwałe oklaski. Wszyscy wstają).*

Przemówienie powitalne tow. A. Gopalana z ramienia Komunistycznej Partii Indii

(Członek Komitetu Centralnego Komunistycznej Partii Indii)

(dn. 14.X)

Drodzy towarzysze! Jak wam wiadomo, sekretarz generalny naszej partii, towarzysz Adżoj Ghosz, nie mógł przybyć na Zjazd, ponieważ rząd Indii odmówił mu paszportu. Mnie przypadł zaszczyt przekazać gorące, braterskie, rewolucyjne pozdrowienia od Komitetu Centralnego i wszystkich członków Komunistycznej Partii Indii XIX Zjazdowi Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego i jej wielkiemu wodzowi, towarzyszowi Stalinowi. *(Burzliwe oklaski).*

W imieniu miłującego wolność demokratycznego narodu Indii, który zamanifestował swą zdecydowaną wolę w czasie ostatnich wyborów powszechnych i z okazji niedawnego otrzymania daru radzieckich związków zawodowych, pozdrawiam także wielki naród radziecki. Pod kierownictwem wielkiej partii Lenina-Stalina naród radziecki osiągnął ogromną jedność ducha, woli i zdecydowania, która pomogła mu przezwyciężyć wszystkie trudności, odnieść zwycięstwo nad wszelkiego rodzaju wrogami i pewnie, nieugięcie kroczyć naprzód ku komunizmowi. *(Oklaski).*

Nie ulega najmniejszej wątpliwości, że masy pracujące i uciskane narody całego świata z Indiami włącznie uważają drogę narodu radzieckiego, jego partii i wielkiego wodza, towarzysza Stalina, za jedyną drogę prowadzącą do pokoju, wolności, demokracji i socjalizmu; bohaterski naród radziecki jest natchnieniem dla tych narodów do spotęgowania walki.

Ogromne osiągnięcia Związku Radzieckiego, jego wielkie budowle komunizmu, jak również osiągnięcia Chin Ludowych i krajów demokracji ludowej stanowią jaskrawy kontrast z warunkami istniejącymi w naszym kraju, gdzie panuje głód, bezrobocie, rosną nieustannie ceny artykułów masowego spożycia, rosną podatki i wydatki na cele wojskowo-polityczne, gdzie ogranicza się swobody obywatelskie.

Obecnie naród Indii widzi lepiej niż kiedykolwiek, kto jest jego prawdziwym przyjacielem, który obóz jest obozem ludu. W Indiach sroży się, jak wiadomo, ciężki głód. Objął on prowincje Rojalsima, Trawankor-Koczin, Halabar, Sanderbans i niektóre inne części Bengalu oraz wschodniego Uttarpradeszu.

Nie kto inny, jak właśnie Związek Radziecki i Chiny Ludowe zaproponowały pomoc głodującemu ludowi Indii, podczas gdy amerykańscy imperialiści-spekulanci sprzedają naszemu krajowi zgniłą pszenicę oraz nie nada-

jące się do użytku tkaniny bawełniane. Ta szybka i bezinteresowna pomoc stanowiąca rażący kontrast z cyniczną chciwością imperialistów amerykańskich wywarła ogromne wrażenie na narodzie hinduskim, który nigdy jej nie zapomni.

Narody świata, w tym również naród Indii, coraz wyraźniej widzą charakterystyczne cechy dwóch przeciwstawnych obozów. Widzą one, jak szczęśliwe narody Związku Radzieckiego, Chin Ludowych i krajów demokracji ludowej zdążają pewnym krokiem naprzód do jeszcze większej obfitości, do jeszcze bogatszego i kulturalniejszego życia. W obozie demokratycznym, na czele którego stoi Związek Radziecki, widzą one wiernego i bezinteresownego przyjaciela, obrońcę wyzyskiwanych i uciskanych na całym świecie. W rosnącej sile tego obozu widzą one gwarancję pokoju, wolności, demokracji i socjalizmu.

Z drugiej strony narody świata widzą istotę obozu imperialistycznego i czują jego krwawe szpony. Widzą, jak imperialiści amerykańscy i ich poplecznicy — imperialiści angielscy i francuscy — mordują mężczyzn, kobiety i dzieci, niszczą cały dorobek nauki i kultury w Korei, na Malajach, w Vietnamie i innych krajach. Narody świata coraz wyraźniej widzą wszystko, co może im zaofiarować obóz imperializmu: pogłębiający się kryzys ekonomiczny, spadek stopy życiowej, bezrobocie, ucisk, utratę suwerenności narodowej, reżim policyjny i wojnę.

Na XIX Zjeździe Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego oraz w pracach towarzysza Stalina dobitnie oświetlone zostały cechy charakterystyczne obu obozów. Zjazd jeszcze raz zamanifestował wielką, żywotną siłę marksizmu-leninizmu, wyższość socjalistycznego systemu nad systemem kapitalistycznym. Oto dlaczego XIX Zjazd Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego jest natchnieniem dla mas pracujących całego świata. Oto dlaczego śledzą one jego obrady, studiują dokumenty Zjazdu i witają jego kierowników, a przede wszystkim wielkiego przyjaciela i wodza całej ludzkości, towarzysza Stalina. *(Burzliwe oklaski).*

Oto dlaczego imperialistyczni podżegacze wojenni zgrzytają zębami i rzucają na komunistów przekleństwa, miotają oszczerstwa na Związek Radziecki.

Komuniści w Indiach nie tylko żywią uczucia głębokiego szacunku i miłości dla wielkiej partii Lenina-Stalina, lecz czują się również głęboko zobowiązani w stosunku do niej, zwłaszcza zaś w stosunku do towarzysza Stalina, który był i jest naszym wielkim nauczycielem. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Będziemy jeszcze wytrwalej studiowali marksizm-leninizm, będziemy nadal kroczyli drogą jasno oświetloną przez towarzysza Stalina, aby po-

móc naszemu narodowi stanąć jak najszybciej w szeregach obozu demokratycznego, któremu przewodzi Związek Radziecki.

Dzisiaj niebezpieczeństwo wojny wzmogło się ogromnie. Imperialiści chcą wciągnąć Indie do obozu wojny. Ale naród Indii, który zawsze popierał sprawę pokoju, nigdy do tego nie dopuści. Będzie on przeciwstawiać się wytrwale wszystkim podżegaczom wojennym, wszystkim, którzy pośrednio lub bezpośrednio popierają wojnę. Naród Indii zdecydowanie protestował, gdy Anglicy werbowali w Indiach oddziały Ghurków przeciwko narodowi malajskiemu, i premier Nehru zmuszony był przyrzec, że podejmie kroki dla położenia kresu tej akcji werbunkowej.

Wiemy, że jeśli Indie zajmą konsekwentne i jasne stanowisko w sprawie wojny i wobec tych, którzy ją rozpętują, pokój w Azji będzie zapewniony. A pokój w Azji pomoże w znacznym stopniu do zapewnienia pokoju na całym świecie. Postaramy się o to, by w walce o trwały pokój, wolność i demokrację naród Indii stanął w jednym szeregu ze Związkiem Radzieckim, z Chinami Ludowymi i innymi krajami demokracji ludowej oraz ze wszystkimi miłującymi pokój narodami świata.

Niech żyje jedność narodów hinduskiego i radzieckiego! *(Długotrwałe oklaski).*

Niech żyje jedność mas pracujących świata! *(Oklaski).*

Niech żyje Komunistyczna Partia Związku Radzieckiego! *(Oklaski).*

Niech żyje towarzysz Stalin! *(Burzliwe, długotrwałe oklaski. Wszyscy wstają).*

Pismo powitalne Komunistycznej Partii Tunisu

DO XIX ZJAZDU KOMUNISTYCZNEJ PARTII ZWIĄZKU RADZIECKIEGO

Komunistyczna Partia Tunisu śle gorące, braterskie pozdrowienia XIX Zjazdowi Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego i jej wodzowi Józefowi Stalinowi.

Pragnęliśmy, aby te pozdrowienia zawiózł do Moskwy sekretarz Komunistycznej Partii Tunisu Mohammed Ennafaa. Ale towarzysz Ennafaa nie zdołał uniknąć potwornych represji, które od 9 już blisko miesięcy zamieniły nasz kraj w ogromne więzienie; kolonizatorzy francuscy trzymają go wciąż na zesłaniu wraz z innymi przywódcami naszej partii i przywódcami tuniskiego ruchu narodowego. Pragnęliśmy, by przynajmniej jeden przedstawiciel naszej partii obecny był na Zjeździe, który wywołał ogrom-

ne zainteresowanie całej ludzkości. Wobec tego jednak, że władze imperialistyczne odmówiły nam niezbędnych wiz, również to okazało się niemożliwe. Zmuszeni więc jesteśmy wyrazić w tym zwięzłym piśmie powitalnym nasze uczucia szacunku i wdzięczności dla okrytej chwałą Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego, dla partii Lenina-Stalina.

Od 70 już lat naród tuniski pozostaje pod jarzmem imperializmu francuskiego. Naród tuniski odsunięty jest od kierowania swymi własnymi sprawami, pozbawiony elementarnych praw i swobód, traktowany we własnym kraju jak obcy przybysz. Bogactwa kraju zagarnęła garstka wielkich koncernów cudzoziemskich — francuskich, angielskich i amerykańskich, ciągnących rokrocznie bajeczne zyski z Tunisu, podczas gdy setki tysięcy tuniskich chłopów, rzemieślników i robotników bez litości łupionych i okrutnie wyzyskiwanych cierpi najstraszliwszą nędzę, potworny głód, wyniszczanych jest przez choroby. Młodzież nasza, która tak bardzo łaknie wiedzy, skazana jest na ciemnotę, gdyż szkoły mogą przyjąć zaledwie piątą jej część. W kraju Ibn Chalduna zdławiona została kultura narodowa. Ale nasz naród nie godzi się na wieczną niewolę. Naród nasz walczył, walczy i będzie walczyć o swoje wyzwolenie dopóty, dopóki nie zerwie kajdan ucisku imperialistycznego.

Naród nasz, jakkolwiek wciąż jeszcze skuty, wie dobrze, że ucisk narodowy i wyzysk kolonialny nie są „wieczną" plagą. Braterski Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich budzi w naszym narodzie wiarę w zwycięstwo naszej walki wyzwoleńczej.

Po zrzuceniu jarzma imperialistycznego każdy naród uzyskuje możność wolnego i niepodległego życia, połączenia się z innymi narodami na zasadach równości, szybkiego położenia kresu wielowiekowemu zacofaniu, przejścia do najbardziej przodującej formy gospodarki — do socjalizmu. Po zniesieniu wszelkiego wyzysku człowieka przez człowieka każdy naród może osiągnąć zamożność i dobrobyt, uzyskać rozkwit wyzwolonej z kajdan kultury narodowej i wnieść cenny wkład do sprawy postępu ludzkości.

Chwała Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego, partii Lenina-Stalina za to, że rozwiązała ostatecznie kwestię narodową i kolonialną, za to, że w październiku 1917 roku zapoczątkowała nową erę w dziejach ludzkości!

Nasz naród, choć znajduje się jeszcze w okowach, walczy bohatersko, aby wyzwolić się z ucisku narodowego i wyzysku kolonialnego. Doświadczenia Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego, nauka Lenina-Stalina oświetlają drogę do zwycięstwa. Rewolucyjna walka narodów uciskanych w krajach zależnych i kolonialnych przeciwko imperializmowi jest jedyną drogą ich wyzwolenia od ucisku i wyzysku. Interesy ruchu proletariackiego

w krajach rozwiniętych oraz ruchu narodowo - wyzwoleńczego w koloniach wymagają połączenia tych dwóch form ruchu rewolucyjnego we wspólnym froncie przeciwko wspólnemu wrogowi — przeciwko imperializmowi. Te podstawowe zasady, które wzbogaca nieustannie wielki Stalin, zasady sojuszu uciskanych narodów z proletariatem krajów uciskających, prawa narodów do samookreślenia, narodowego frontu antyimperialistycznego w koloniach, wychowania w duchu rewolucyjnego internacjonalizmu — czynią dzieło „Marksizm a kwestia narodowo-kolonialna" bezcenną książką dla wszystkich patriotów.

Chwała Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego, partii Lenina - Stalina za to, że wykuła oręż zwycięstwa dla wszystkich uciskanych narodów!

Nasz naród, choć znajduje się jeszcze w okowach, wie dobrze, że może liczyć na mocne oparcie w swoim dążeniu do wyzwolenia od ucisku narodowego i wyzysku kolonialnego. Do stałej pomocy mas pracujących Francji, kierowanych przez partię Maurice Thoreza, dołącza się pomoc całego obozu antyimperialistycznego i demokratycznego, któremu przewodzi wielki Związek Radziecki — szermierz wolności narodów.

Samo istnienie potężnego państwa socjalistycznego, szczęśliwego i miłującego pokój, podważa podstawy systemu imperialistycznego — synonimu nędzy, ucisku i wojny. Co więcej, ZSRR, który z samej istoty swego ustroju nie może żywić żadnych agresywnych lub zaborczych zamiarów, zawsze bez zastrzeżeń popiera miłujące wolność narody. Ogromne ofiary kraju Stalina uratowały ludzkość od dżumy hitlerowskiej. Dzięki przyjaźni ze Związkiem Radzieckim kraje demokracji ludowej i Chińska Republika Ludowa posuwają się szybko naprzód na drodze do socjalizmu. Na konferencjach międzynarodowych Związek Radziecki zawsze broni narodów uciskanych i właśnie dlatego poparł on w kwietniu 1952 roku walkę wyzwoleńczą naszego narodu, głosując za włączeniem sprawy Tunisu do porządku dziennego Rady Bezpieczeństwa, podczas gdy Stany Zjednoczone głosowały za udzieleniem pomocy kolonizatorom francuskim.

Chwała Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego — partii Lenina - Stalina, niezłomnemu przyjacielowi wszystkich bojowników o wolność!

W dniach gdy zebrał się XIX Zjazd Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego, by omówić gigantyczne plany torujące drogę do społeczeństwa komunistycznego, Komunistyczna Partia Tunisu zobowiązuje się spotęgować wysiłki w walce o niepodległość narodową, o to, by jeszcze szerzej zaznajomić naród tuniski ze wspaniałymi osiągnięciami Związku Radzieckiego, by jeszcze głębiej studiować stalinowską teorię kwestii narodowej i kolonialnej — o to, by jeszcze mocniej kochać Wasz kraj i towarzysza Stalina.

Partia nasza ślubuje, iż nie cofnie się przed żadnymi ofiarami, aby złożone przez nią uroczyste przyrzeczenie — „Naród tuniski nigdy nie będzie walczył przeciwko Związkowi Radzieckiemu" — stało się rzeczywistością, jeżeli mimo wysiłków narodów imperialiści spróbują pchnąć ludzkość w otchłań nowej wojny światowej. Kierując się teorią Lenina - Stalina, Komunistyczna Partia Tunisu wytęży wszystkie siły, aby z honorem stać na swym bojowym posterunku w walce całej ludzkości o niepodległość narodów, o pokój, o socjalizm.

Niech żyje naród tuniski walczący o niepodległość!
Niech żyje przyjaźń narodów tuniskiego i radzieckiego!
Niech żyje XIX Zjazd Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego!
Niech żyje ukochany wódz całej ludzkości, towarzysz Józef Stalin!

KOMITET CENTRALNY KOMUNISTYCZNEJ PARTII TUNISU

Pozdrowienia od Marokańskiej Partii Komunistycznej

DO XIX ZJAZDU OKRYTEJ CHWAŁĄ KOMUNISTYCZNEJ PARTII ZWIĄZKU RADZIECKIEGO

Marokańska Partia Komunistyczna przesyła płomienne pozdrowienia i wyrazy szacunku XIX Zjazdowi okrytej chwałą Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego, wielkiemu i ukochanemu wodzowi postępowej ludzkości, towarzyszowi Stalinowi.

Wasz Zjazd jest chlubnym i decydującym etapem w zwycięskim marszu narodów ZSRR drogą do społeczeństwa komunistycznego. W szeregach narodów ZSRR kroczą na zasadzie całkowitej równości narody byłych kolonii carskich, które, po zerwaniu przed niespełna 40 laty kajdan ucisku imperialistycznego i po odbudowie swej niepodległości osiągnęły obecnie we wszystkich dziedzinach taki rozwój, jakiego nigdy dawniej nie znały.

Oto dlaczego w związku z XIX Zjazdem Waszej partii wszystkie uciskane narody, w tym również nasz, kierują znów swe spojrzenia ku okrytej chwałą Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego, ku towarzyszowi Stalinowi, którego nieśmiertelna nauka wytyczyła jedyną drogę mogącą doprowadzić je do całkowitego wyzwolenia z kajdan imperializmu.

Oto dlaczego gigantyczne sukcesy osiągnięte w walce o budowę społeczeństwa socjalistycznego i nowe perspektywy zapewniające przejście do komunizmu napełniają nasze serca ogromną radością i umacniają nas w przekonaniu, że sprawa wolności i pokoju zwycięży.

Marokańska Partia Komunistyczna, wyrażając jednomyślne uczucia narodu marokańskiego, przesyła wielkiej Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego i jej wodzowi — Generalissimusowi Stalinowi wyrazy swej głębokiej wdzięczności za skuteczne poparcie udzielane narodowi marokańskiemu. Żaden patriota marokański nie zapomni szlachetnych słów delegata radzieckiego, który na sesji ONZ w październiku ub. roku poparł narodowe dążenia narodu marokańskiego, wypowiadając się za natychmiastowym omówieniem kwestii Maroka w ONZ, piętnując francuski ucisk kolonialny w Maroku. Żaden patriota marokański nie zapomni, że również w bieżącym roku żądanie włączenia kwestii Maroka oraz kwestii Tunisu do porządku dziennego najbliższej sesji Zgromadzenia Ogólnego ONZ zostało w pełni poparte przez delegację radziecką.

Naród marokański, walcząc o urzeczywistnienie swych słusznych i uprawnionych dążeń, pozdrawia z wdzięcznością i szacunkiem swego sławnego i wielkiego sojusznika — Związek Radziecki, który, pod kierownictwem towarzysza Stalina i okrytej chwałą Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego, walczy nieustannie o wyzwolenie uciskanych braci.

Przesyłając raz jeszcze swe najgorętsze pozdrowienia, Marokańska Partia Komunistyczna zapewnia delegatów na XIX Zjazd i towarzysza Stalina o swym niezłomnym przywiązaniu do Związku Radzieckiego i do wielkiej sprawy komunizmu.

Niech żyje XIX Zjazd Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego!

Niech żyje jej wódz, towarzysz Stalin, niestrudzony obrońca ujarzmionych narodów!

Za sekretariat — jeden z sekretarzy
A. EL. MALEH

Równocześnie XIX Zjazd partii otrzymał depeszę od przebywającego w więzieniu algerskim sekretarza Marokańskiej Partii Komunistycznej, towarzysza Ali-Jata. Poniżej podajemy jej tekst.

DO ZJAZDU KOMUNISTYCZNEJ PARTII ZWIĄZKU RADZIECKIEGO

W tym historycznym dniu podzielam w całej pełni nieopisaną wprost radość komunistów całego świata i przesyłam z głębi mej celi więziennej najgorętsze i najserdeczniejsze pozdrowienia dla sławnej Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego, która toruje zwycięsko wszystkim narodom drogę do pokoju, wolności, prawdziwej demokracji i sprawiedliwości.

W przekonaniu, że Zjazd odniesie całkowity i wspaniały sukces, życzę długich lat życia i zdrowia największemu wodzowi postępowej ludzkości — Józefowi Stalinowi.

Sekretarz Marokańskiej Partii Komunistycznej
ALI-JATA

Więzienie cywilne, Alger, niedziela, 5 października, godzina 8.

Pozdrowienia od Komitetu Centralnego Komunistycznej Partii Kolumbii

*DO KOMITETU CENTRALNEGO
KOMUNISTYCZNEJ PARTII ZWIĄZKU RADZIECKIEGO*

Drodzy towarzysze!

W imieniu wszystkich swych członków Komunistyczna Partia Kolumbii przesyła płomienne pozdrowienia XIX Zjazdowi Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego — Zjazdowi, który jest wielkim wydarzeniem w historii ludzkości, podkreślającym gigantyczny postęp budowy komunizmu w Związku Radzieckim.

Zwycięstwo piątego stalinowskiego planu pięcioletniego wzmocni ze wszech miar sprawę pokoju na całym świecie, sprawę, której niezłomną ostoją jest Związek Radziecki, a okrytym chwałą chorążym — towarzysz Stalin.

Naród Kolumbii, który od r. 1948, wskutek prowokacji imperialistów amerykańskich, został izolowany od Związku Radzieckiego, cierpi obecnie od terrorystycznych gwałtów reakcyjnej dyktatury, będącej tworem agresywnej polityki Stanów Zjednoczonych Ameryki. Jednakże naród Kolumbii stawia opór i walczy ze wszystkich sił przeciwko ciemięzcom prowadząc także wojnę partyzancką.

Najlepsi synowie narodu Kolumbii kierują w tej chwili swe spojrzenia ku XIX Zjazdowi Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego, żywiąc niezłomną nadzieję, że uchwały tego Zjazdu oświetlą drogę wyzwolenia

uciskanych narodów, drogę naszej walki o pokój, niepodległość narodową, o demokrację ludową.

Niech żyje XIX Zjazd Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego!

Niech żyje wielki wódz narodów w walce o pokój i demokrację — towarzysz Stalin!

Za Komitet Centralny Komunistycznej Partii Kolumbii
GILBERTO VIEIRA
sekretarz generalny

Pozdrowienia od Komitetu Centralnego Komunistycznej Partii Portugalii

DO XIX ZJAZDU KOMUNISTYCZNEJ PARTII ZWIĄZKU RADZIECKIEGO

Komitet Centralny Komunistycznej Partii Portugalii śle Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego — przodującemu oddziałowi rewolucyjnego proletariatu wszystkich krajów i całej postępowej ludzkości — swe gorące pozdrowienia.

Pod kierownictwem okrytej chwałą partii Lenina - Stalina narody wielkiego Związku Radzieckiego są najbardziej niezawodnymi bojownikami walki o pokój i wznoszą zwycięsko wielkie budowle komunizmu, umacniając tym samym sprawę pokoju na całym świecie.

Pozdrawiamy z całego serca towarzysza Stalina — chorążego pokoju pomiędzy wszystkimi narodami. Gorąco pozdrawiamy uruchomienie pierwszej spośród wielkich budowli komunizmu — kanału Wołga - Don im. W. Lenina, pozdrawiamy piąty pięcioletni plan stalinowski — gwarancję radosnej przyszłości i długotrwałego pokoju dla narodu radzieckiego i dla narodów wszystkich krajów.

XIX Zjazd Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego jest dla wszystkich miłujących pokój i wolność ludzi w krajach kapitalistycznych nowym etapem w marszu wielkiego narodu radzieckiego do komunizmu, w walce o pokój i demokrację. XIX Zjazd — to niezawodna busola pokoju i prawdy na burzliwym morzu imperialistycznych przygotowań wojennych, morzu wyzysku i ucisku mas pracujących, kłamstw i oszczerstw imperialistycznych.

Naród portugalski, który przeciwstawia się polityce wojny rządu Salazara i w warunkach terroru walczy o pokój, widzi w wielkim Związku Radzieckim potężną ostoję sprawy pokoju na całym świecie.

Klasa robotnicza i masy pracujące Portugalii, wyzyskiwane i ciemiężone przez reakcyjną klikę Salazara i jego mocodawców — imperialistów amerykańskich i angielskich — miłują gorąco i z całego serca wielki Związek Radziecki, towarzysza Stalina i jego politykę pokojowych stosunków ze wszystkimi krajami, politykę przyjaźni i braterskiej współpracy z krajami demokratycznymi i antyimperialistycznymi.

Niech żyje wielki naród radziecki!

Niech żyje okryta chwałą partia Lenina - Stalina!

Niech żyje drogi towarzysz Stalin!

W imieniu Komitetu Centralnego Komunistycznej Partii Portugalii:

ALBERTO,
AMILCAR,
GOMEZ,
RAMIRO

REZOLUCJE I UCHWAŁY XIX ZJAZDU KPZR

REZOLUCJA XIX ZJAZDU WKP(b) W SPRAWIE REFERATU SPRAWOZDAWCZEGO SEKRETARZA KC WKP(b) TOW. G. M. MALENKOWA O DZIAŁALNOŚCI KC WKP(b)

(uchwalona jednomyślnie)

Po wysłuchaniu i przedyskutowaniu referatu sprawozdawczego sekretarza KC WKP(b) tow. G. M. Malenkowa o działalności KC WKP(b) XIX Zjazd WKP(b) postanawia:

ZAAPROBOWAĆ LINIĘ POLITYCZNĄ I DZIAŁALNOŚĆ PRAKTYCZNĄ KC WKP(b).

REZOLUCJA XIX ZJAZDU WKP(b) W SPRAWIE SPRAWOZDANIA CENTRALNEJ KOMISJI REWIZYJNEJ WKP(b)

(uchwalona jednomyślnie)

SPRAWOZDANIE CENTRALNEJ KOMISJI REWIZYJNEJ WKP(b) ZATWIERDZIĆ.

Dyrektywy XIX Zjazdu Partii w sprawie piątego pięcioletniego planu rozwoju ZSRR na lata 1951–1955

Rezolucja XIX Zjazdu WKP(b) w sprawie referatu przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania — tow. M. Saburowa

(uchwalona jednomyślnie)

Pomyślne wykonanie czwartego planu pięcioletniego umożliwia przyjęcie nowego planu pięcioletniego, zapewniającego dalszy rozwój wszystkich gałęzi gospodarki narodowej, wzrost dobrobytu materialnego, rozbudowę służby zdrowia i podniesienie kulturalnego poziomu narodu.

Zgodnie z tym XIX Zjazd Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego uważa za konieczne udzielić Komitetowi Centralnemu Partii i Radzie Ministrów ZSRR następujących dyrektyw w sprawie piątego pięcioletniego planu rozwoju ZSRR na lata 1951 — 1955.

I. W dziedzinie przemysłu

1. Ustalić podniesienie poziomu produkcji przemysłowej w ciągu pięciolecia w przybliżeniu o 70 procent przy przeciętnym rocznym tempie wzrostu całej globalnej produkcji przemysłowej w przybliżeniu o 12 procent. Określić tempo wzrostu produkcji środków produkcji (grupy „A“) na 13 procent, a produkcji dóbr konsumpcyjnych (grupy „B“) na 11 procent.

2. Założyć w planie wzrost produkcji najważniejszych rodzajów produkcji przemysłowej w 1955 roku w porównaniu z 1950 rokiem w przybliżeniu w następujących rozmiarach:

surówka	— o 76%,
stal	— „ 62%,
wyroby walcowane	— „ 64%,
węgiel	— „ 43%,
ropa naftowa	— „ 85%,
energia elektryczna	— „ 80%,
turbiny parowe	— 2.3 raza,
hydroturbiny	— [illegible] raza,

kotły parowe	— 2,7 raza,
urządzenia hutnicze	— o 85%,
aparatura dla przemysłu naftowego	— 3,5 raza,
wielkie obrabiarki do skrawania metali	— 2,6 raza,
samochody	— o 20%,
traktory	— „ 19%,
soda wapienna	— „ 84%,
soda kaustyczna	— „ 79%,
nawozy sztuczne	— „ 83%,
kauczuk syntetyczny	— „ 82%,
cement	— 2,2 raza,
wywózka drewna przemysłowego	— o 56%,
papier	— „ 46%,
tkaniny bawełniane	— „ 61%,
tkaniny wełniane	— „ 54%,
obuwie skórzane	— „ 55%,
cukier kryształowy	— „ 78%,
mięso	— „ 92%,
ryby	— „ 58%,
tłuszcze zwierzęce	— „ 72%,
tłuszcz roślinny	— „ 77%.
konserwy	— 2,1 raza.

3. Zgodnie z planem dalszego rozwoju produkcji przemysłowej zwiększyć państwowe nakłady inwestycyjne w przemyśle w latach 1951—1955 w przybliżeniu dwukrotnie w porównaniu z latami 1946—1950. Jednocześnie z uruchomieniem nowych przedsiębiorstw i agregatów zapewnić zwiększenie mocy czynnych przedsiębiorstw przez ich rekonstrukcję, wyposażenie w nowe urządzenia fabryczne, mechanizację i intensyfikację produkcji oraz udoskonalenie procesów technologicznych. Wykorzystać rozbudowę istniejących przedsiębiorstw jako niezwykle ważną rezerwę zwiększenia produkcji przy najmniejszych kosztach. Stworzyć rezerwy w budownictwie przedsiębiorstw hutniczych, elektrowni, rafinerii nafty, zakładów przemysłu chemicznego i kopalń węgla, aby zapewnić niezbędny rozwój tych gałęzi przemysłu w latach następnych.

Zapewnić w nowej pięciolatce lepsze geograficzne rozmieszczenie nowobudowanych przedsiębiorstw przemysłowych, mając na uwadze dalsze przybliżenie przemysłu do źródeł surowców i paliwa w celu zlikwidowania nieracjonalnych i nadmiernie dalekich przewozów.

4. W dziedzinie hutnictwa żelaza na równi z dalszym zwiększeniem produkcji metali żelaznych rozszerzyć asortyment i znacznie zwiększyć produkcję deficytowych rodzajów wyrobów walcowanych, w szczególności produkcję grubej blachy stalowej w przybliżeniu o 80 procent, drobnych profili wyrobów walcowanych — 2,1 raza oraz nierdzewnej blachy — 3,1 raza. Rozwinąć produkcję oszczędnościowych rodzajów i profilów wyrobów walcowanych.

Zwiększyć produkcję i podnieść jakość specjalnych gatunków stali i stopów dla potrzeb przemysłu budowy maszyn.

Zapewnić dalszą poprawę w wykorzystaniu czynnej mocy przedsiębiorstw hutniczych. Wzmóc w zakładach hutnictwa żelaza prace w zakresie intensyfikacji procesów hutniczych, automatyzacji i mechanizacji agregatów hutniczych oraz pracochłonnych robót.

Zwiększyć w piątej pięciolatce w porównaniu z czwartą pięciolatką uruchomienie mocy produkcyjnych w zakresie produkcji surówki w przybliżeniu o 32 procent, stali — o 42 procent, wyrobów walcowanych — co najmniej dwukrotnie, koksu — o 80 procent i rudy żelaza — trzykrotnie.

Na równi z rozwojem hutnictwa żelaza na Południu, na Uralu, na Syberii, w centralnej i południowo-zachodniej części kraju, zapewnić dalszy rozwój hutnictwa na Zakaukaziu i przeprowadzić prace w dziedzinie opracowywania projektów i poszukiwania złóż rud żelaznych na terenie Republiki Karelo-Fińskiej.

Założyć w planie rozwój produkcji żelaza i stali w resorcie przemysłu terenowego przez budowę niedużych przetwórczych przedsiębiorstw hutniczych.

5. Znacznie rozszerzyć produkcję metali nieżelaznych. W ciągu pięciolecia zwiększyć produkcję w przybliżeniu w następujących rozmiarach: miedzi rafinowanej — o 90 procent, ołowiu — 2,7 raza, aluminium — co najmniej 2,6 raza, cynku — 2,5 raza, niklu — o 53 procent i cyny — o 80 procent.

Zmechanizować roboty górnicze i pracochłonne, zautomatyzować i zintensyfikować procesy produkcji, zwiększyć kompleksowe wydobywanie metali z rud, zapewnić dalszy wzrost produkcji metali najwyższych gatunków, znacznie rozszerzyć i usprawnić wykorzystywanie mocy czynnych przedsiębiorstw i zbudować nowe przedsiębiorstwa.

6. W dziedzinie elektryfikacji zapewnić wysokie tempo przyrostu mocy elektrowni w celu pełniejszego zaspokojenia rosnących potrzeb gospodarki narodowej oraz potrzeb bytowych ludności w zakresie energii elektrycznej, a także w celu zwiększenia rezerwy w systemach energetycznych.

Zwiększyć w ciągu pięciolecia łączną moc elektrowni w przybliżeniu dwukrotnie, a elektrowni wodnych — trzykrotnie, zapewniając w zakresie elektrowni cieplnych przede wszystkim rozbudowę czynnych przedsiębiorstw. Uruchomić wielkie elektrownie wodne, w tym Elektrownię Kujbyszewską o mocy 2 100 tys. kW oraz Elektrownie Kamską, Gorkowską, Mingeczaurską, Ust-Kamieniogorską i inne o łącznej mocy 1 916 tys. kW. Zbudować i uruchomić linię wysokiego napięcia Kujbyszew — Moskwa.

Wzmóc tempo budowy Stalingradzkiej, Kachowskiej i Nowosybirskiej elektrowni wodnych, rozpocząć budowę nowych, wielkich elektrowni wodnych: Czeboksarskiej na Wołdze, Wotkińskiej na Kamie, Buchtarmińskiej na Irtyszu i szeregu innych.

Rozpocząć prace nad wykorzystaniem zasobów energetycznych rzeki Angary w celu rozbudowy przemysłu aluminiowego, chemicznego, górniczego i innych gałęzi przemysłu na bazie taniej energii elektrycznej i miejscowych źródeł surowców.

W celu uzyskania poważnej poprawy zaopatrzenia Południa, Uralu i Zagłębia Kuznieckiego w energię elektryczną zapewnić znaczny wzrost mocy rejonowych i fabrycznych elektrowni cieplnych na tych terenach. Je-

dnocześnie z budową wielkich elektrowni — budować nieduże oraz średnie elektrownie, aby zapewnić zaopatrzenie miast i rejonów w energię elektryczną.

W związku z zadaniami dalszej industrializacji zapewnić 2 — 2,5-krotny wzrost produkcji energii elektrycznej w Litewskiej SRR, Łotewskiej SRR i Estońskiej SRR. Zbudować Narwską Elektrownię Wodną, Ryską Elektrownię Cieplną oraz wzmóc tempo budowy Kaunaskiej Elektrowni Wodnej. Przeprowadzić prace w dziedzinie opracowania projektów i badań nad budową elektrowni wodnych w republikach nadbałtyckich.

Zapewnić budowę elektrowni cieplnych i sieci centralnego ogrzewania w celu urzeczywistnienia zakrojonej na szeroką skalę ciepłofikacji miast i przedsiębiorstw przemysłowych.

Stosować na szeroką skalę automatyzację procesów produkcyjnych w elektrowniach. Zakończyć całkowitą automatyzację rejonowych elektrowni wodnych oraz przystąpić do wprowadzania telemechanizacji w systemach energetycznych.

7. Zapewnić wysokie tempo rozwoju przemysłu naftowego. Założyć w planie dalszy wzrost wydobycia ropy naftowej z pól naftowych położonych na dnie morza.

Zgodnie z zaplanowanym wzrostem wydobycia ropy naftowej zapewnić rozwój przemysłu rafineryjnego, budując rafinerie ropy naftowej bliżej terenów zapotrzebowania na przetwory ropy naftowej.

Zwiększyć w ciągu pięciolecia moc rafinerii w zakresie pierwotnej przeróbki ropy naftowej w przybliżeniu dwukrotnie, a w zakresie krakowania surowca — 2,7 raza, przewidując znaczne pogłębienie przeróbki nafty i zwiększenie procentu białych produktów naftowych zarówno w istniejących, jak i w nowouruchamianych rafineriach nafty.

Rozwinąć produkcję sztucznego paliwa płynnego.

Znacznie rozszerzyć budowę i przyspieszyć uruchamianie głównych rurociągów naftowych oraz zwiększyć pojemność zbiorników do magazynowania ropy naftowej i produktów naftowych.

8. Zapewnić dalszy rozwój przemysłu gazowego. Zwiększyć w ciągu pięciolecia w przybliżeniu o 80 procent wydobycie gazu ziemnego i gazu znajdującego się w złożach naftowych oraz produkcję gazu z węgla i łupków. Zwiększyć używanie gazu dla potrzeb bytowych, stosowanie go jako paliwa dla samochodów oraz otrzymywanie z gazu przetworów chemicznych.

Zwiększyć w Estońskiej SRR produkcję gazu sztucznego z łupków w przybliżeniu 2,2 raza oraz zakończyć budowę i uruchomić gazociąg Kochtla-Jarve — Tallin.

9. W przemyśle węglowym przewidzieć szybszy wzrost wydobycia węgla koksującego, zwiększając w ciągu pięciolecia wydobycie tego gatunku węgla co najmniej o 50 procent.

Podnieść jakość węgla, znacznie rozszerzając jego wzbogacanie i brykietowanie; zapewnić w ciągu pięciolecia wzrost wzbogacania węgla w przybliżeniu 2,7 raza.

Systematycznie ulepszać metody eksploatacji złóż węgla. Na szerszą skalę stosować najnowocześniejsze maszyny i mechanizmy górnicze dla kompleksowej mechanizacji, dalszej technicznej modernizacji przemysłu węglowego i zapewnienia wzrostu wydajności pracy. Wszechstronnie rozwijać mechanizację najbardziej pracochłonnych procesów wydobycia

węgla, a zwłaszcza ładowania węgla na ścianie, ładowania węgla i skał w toku robót przygotowawczych oraz szerzej stosować zmechanizowane sposoby obudowy wyrobisk.

Zwiększyć w porównaniu z czwartą pięciolatką uruchomienie mocy produkcyjnych kopalń węglowych w przybliżeniu o 30 procent.

Zapewnić w ciągu pięciolecia wzrost wydobycia torfu o 27 procent oraz uwzględnić dalszy rozwój wydobycia miejscowych pokładów węgla; zwiększyć produkcję łupków 2,3 raza, zwłaszcza w Estońskiej SRR. Na bazie rozwoju przemysłu łupkowo - chemicznego zwiększyć w Estońskiej SRR w ciągu pięciolecia produkcję sztucznego paliwa płynnego w przybliżeniu o 80 procent.

10. Założyć w planie wysokie tempo rozwoju przemysłu budowy maszyn, jako podstawy nowego, potężnego postępu technicznego we wszystkich gałęziach gospodarki narodowej ZSRR. Zwiększyć produkcję przemysłu budowy maszyn i obróbki metali w ciągu pięciolecia w przybliżeniu dwukrotnie.

Uważać za szczególnie doniosłe zadanie przemysłu budowy maszyn całkowite wyposażenie w sprzęt elektrowni, przedsiębiorstw hutnictwa żelaza i metali nieżelaznych, budownictwa rafinerii naftowych oraz fabryk sztucznego paliwa płynnego i przemysłu chemicznego. Rozwinąć w niezbędnej ilości produkcję turbin hydraulicznych, parowych, generatorów, aparatury wysokiego napięcia i różnych przyrządów sterujących dla wielkich elektrowni wodnych i cieplnych, dla hut, rafinerii nafty i innych zakładów przemysłowych, wielkich obrabiarek oraz młotów i pras.

Zwiększyć w ciągu pięciolecia produkcję urządzeń walcowniczych przeszło dwukrotnie, obrabiarek o zwiększonej precyzji — w przybliżeniu dwukrotnie, ciężkich młotów i pras — 8-krotnie, przyrządów sterujących i kontrolnych, automatycznych i telemechanicznych — w przybliżeniu 2,7 raza. Określić wzrost produkcji urządzeń przemysłu chemicznego w ciągu pięciolecia — w przybliżeniu 3,3 raza. Znacznie zwiększyć produkcję wielotonowych samochodów dieslowskich oraz samochodów o napędzie gazowym.

Zwiększyć w 1955 roku w porównaniu z 1950 rokiem produkcję statków towarowych oraz tankowców dla marynarki w przybliżeniu 2,9 raza, rzecznych statków pasażerskich — 2,6 raza oraz statków dla flotylli rybackiej — 3,8 raza.

Zapewnić dalszy rozwój przemysłu budowy maszyn: przemysłu budowy okrętów, budowy turbin, maszyn elektrycznych i obrabiarek — w Litewskiej SRR; budowy maszyn elektrycznych, obrabiarek i statków — w Łotewskiej SRR; budowy okrętów i maszyn elektrycznych — w Estońskiej SRR.

Zapewnić znaczny wzrost produkcji urządzeń dźwigowo - transportowych, maszyn dla mechanizacji robót pracochłonnych, kompletnych urządzeń do produkcji materiałów budowlanych i urządzeń zautomatyzowanych dla poszczególnych gałęzi przemysłu lekkiego i spożywczego. Zwiększyć produkcję nowych maszyn tkackich.

Rozwinąć produkcję wysokowydajnych maszyn i urządzeń dla wyrębu lasów, przemysłu celulozowo - papierniczego, tartacznego i obróbki drewna.

Przy konstruowaniu nowych maszyn dążyć do zmniejszenia ich ciężaru z jednoczesnym udoskonaleniem ich jakości.

W celu wykonania zadań w zakresie produkcji najważniejszych rodzajów urządzeń w latach 1951 — 1955: zbudować i oddać do użytku nowe zakłady oraz zakończyć rekonstrukcję czynnych zakładów budowy maszyn energetycznych, urządzeń walcowniczych, rozpocząć budowę nowych fabryk urządzeń walcowniczych, turbin i kotłów;

rozszerzyć istniejące i uruchomić nowe urządzenia produkcyjne do wytwarzania aparatury dla przemysłu naftowego, urządzeń dźwigowo-transportowych oraz kompletnego urządzenia dla przemysłu materiałów budowlanych;

znacznie rozszerzyć istniejące i uruchomić nowe urządzenia produkcyjne do wytwarzania wielkich obrabiarek, młotów i pras oraz precyzyjnych przyrządów mierniczych i przyrządów do automatycznego kierowania procesami technologicznymi.

11. W przemyśle chemicznym zapewnić najwyższe tempo wzrostu produkcji nawozów sztucznych, sody i kauczuku syntetycznego, zwracając szczególną uwagę na wszechstronny rozwój produkcji kauczuku na bazie wykorzystania gazów naftowych.

Zwiększyć produkcję mas plastycznych, barwników, surowca dla sztucznego jedwabiu oraz rozszerzyć asortyment innych produktów chemicznych. Rozwinąć produkcję materiałów syntetycznych, zastępujących metale nieżelazne.

Założyć w planie zwiększenie zdolności produkcyjnej w dziedzinie produkcji amoniaku, kwasu siarkowego, kauczuku syntetycznego, spirytusu syntetycznego, sody, nawozów sztucznych, zwłaszcza w postaci granulowanej, oraz chemicznych środków walki ze szkodnikami roślin uprawnych.

Zorganizować w Estońskiej SRR produkcję superfosfatu i rozpocząć budowę fabryki superfosfatów w Litewskiej SRR.

Stworzyć w budowie fabryk nawozów sztucznych rezerwy zapewniające niezbędny rozwój produkcji nawozów sztucznych w latach następnych. W całej pełni wykorzystywać żużle fosfatowe do nawożenia pól.

Na szeroką skalę stosować tlen w procesach technologicznych różnych gałęzi przemysłu, przede wszystkim w hutnictwie żelaza i metali nieżelaznych, w produkcji gazu z węgla oraz w przemyśle celulozowym i cementowym.

12. Zlikwidować nienadążanie przemysłu leśnego za wzrastającymi potrzebami gospodarki narodowej. Zwiększyć produkcję tarcicy oraz rozwinąć wyrób prefabrykatów dla produkcji i budownictwa. Dokonać na szeroką skalę przesunięcia wyrębu lasów do terenów obfitujących w lasy, zwłaszcza do terenów położonych na Północy, na Uralu, na Syberii zachodniej i w Karelo-Fińskiej SRR, zmniejszając wyrąb lasów w mało zalesionych okręgach kraju. Zmniejszyć sezonowość wyrębu lasów i w tym celu zbudować na nowych terenach zmechanizowane przedsiębiorstwa, zapewniając im stałe kadry robotnicze. Rozwinąć dalej kompleksową mechanizację robót przy wyrębie lasów. Usprawnić organizację produkcji i wykorzystanie mechanizmów, zapewniając zwiększoną wydajność pracy przy wyrębie Osiągnąć w ciągu pięciolecia wzrost nowouruchomionych mocy tartaków na nowych terenach rozwoju wyrębu lasów w przybliżeniu 8-krotnie w porównaniu z poprzednią pięciolatką.

Zapewnić wszechstronny rozwój przemysłu papierniczego, celulozowego, meblarskiego, fornierowego, przemysłu chemii leśnej i przemysłu hydrolitycznego. Zwiększyć produkcję mebli co najmniej trzykrotnie.

13. Dla zaspokojenia wzrastających potrzeb gospodarki narodowej założyć w planie przynajmniej dwukrotny wzrost produkcji podstawowych materiałów budowlanych w ciągu pięciolecia, podnieść jakość i rozszerzyć asortyment materiałów budowlanych, zapewnić wzrost produkcji cegły w przybliżeniu 2,3 raza, łupku — 2,6 raza, polerowanego szkła — 4-krotnie. W dziedzinie budownictwa miejskiego i przemysłowego energiczniej stosować nowe materiały ścianowe, zwiększając produkcję wielkich bloków z betonu żużlowego i z betonu. Znacznie zwiększyć produkcję nowych wysokogatunkowych materiałów budowlanych do wykańczania i licowania oraz fabryczną produkcję detali i konstrukcji z ceramiki, gipsu, betonu i żelbetonu, przyczyniających się do dalszej industrializacji budownictwa, obniżających jego koszty oraz podnoszących zalety architektoniczno-budowlane i eksploatacyjne gmachów i budowli. Ustalić wyższe niż dla całego Związku Radzieckiego tempo wzrostu produkcji materiałów budowlanych na Uralu, na Syberii, na terenach nadwołżańskich, na Dalekim Wschodzie i w Azji Środkowej oraz w wielkich okręgach przemysłowych, w których prowadzone jest na szeroką skalę budownictwo. Zwiększyć zdolność produkcyjną przemysłu cementowego w przybliżeniu 2,1 raza.

14. Zapewnić wysokie tempo wzrostu produkcji artykułów masowego spożycia. Zwiększyć produkcję przemysłu lekkiego i spożywczego co najmniej o 70 procent.

Odpowiednio do zwiększenia zasobów surowców rolniczych zbudować wielką ilość przedsiębiorstw przemysłu lekkiego i spożywczego, zwłaszcza kombinatów bawełnianych, zakładów oczyszczania bawełny, fabryk sztucznego włókna, jedwabiu, konfekcji, wyrobów dziewiarskich, obuwia i wyrobów skórzanych, cukrowni, maślarni, suszarni warzyw, fabryk cukierniczych, wytwórni herbaty, fabryk konserw, browarów, wytwórni win, fabryk przetworów mięsnych i rybnych, olejarni i serowni.

Zwiększyć do końca 1955 roku w porównaniu z 1950 rokiem zdolność produkcyjną w dziedzinie produkcji tkanin bawełnianych w przybliżeniu o 32 procent, włókna sztucznego — 4,7 raza, obuwia — o 34 procent, zdolność produkcyjną zakładów produkujących cukier kryształowy — o 25 procent, cukier rafinowany — o 70 procent, herbatę — o 80 procent, zdolność produkcyjną olejarni — 2,5 raza, suszarni warzyw — 3,5 raza, fabryk konserw rybnych, warzywnych i owocowych — o 40 procent, zwiększyć pojemność chłodni i statków-chłodni do zamrażania ryb o 70 procent, zdolność produkcyjną kombinatów mięsnych — o 40 procent, fabryk przetwarzających tłuszcze zwierzęce — o 35 procent, serowni — dwukrotnie, fabryk konserw mlecznych — 2,6 raza, mleka w proszku — dwukrotnie, mleka pełnego — o 60 procent.

Na szeroką skalę stosować automatyzację i mechanizację procesów produkcji w dziedzinie wytwarzania artykułów spożywczych i towarów przemysłowych.

Przeprowadzić zakrojone na szeroką skalę prace w dziedzinie hodowli ryb w celu zwiększenia zapasów ryb, zwłaszcza w śródlądowych rezerwuarach wodnych.

Zwiększyć w ciągu pięciolecia połów ryb w Litewskiej SRR w przybliżeniu o 3,9 raza, w Łotewskiej SRR — o 80 procent, w Estońskiej SRR — o 85 procent. Rozbudować w tych republikach czynne i zbudować nowe fabryki przetworów rybnych.

Zapewnić dalsze polepszenie jakości i asortymentu artykułów spożywczych i towarów przemysłowych masowego spożycia, ulepszyć opakowanie i paczkowanie artykułów spożywczych.

15. Zwiększyć produkcję przemysłową w przedsiębiorstwach przemysłu terenowego i spółdzielczości wytwórczej w ciągu pięciolecia w przybliżeniu o 60 procent, przede wszystkim zaś produkcję artykułów masowego spożycia, artykułów gospodarstwa domowego, lokalnych materiałów budowlanych, oraz znacznie podnieść jakość produkcji. Rozwijać w republikach związkowych własne bazy surowcowe dla przemysłu terenowego i spółdzielczości wytwórczej. Usprawnić pracę warsztatów przemysłu terenowego i spółdzielczości wytwórczej w zakresie obsługi potrzeb bytowych ludności. Zwiększyć rolę rad terenowych w kierowaniu przemysłem terenowym i spółdzielczością wytwórczą.

16. Zapewnić dalszy rozwój przemysłu budowlanego na bazie umocnienia i rozszerzenia istniejących organizacji budowlanych oraz stworzyć nowe organizacje budowlane na terenach wielkiego budownictwa. Umocnić organizacje budowlane Ministerstwa Budowy Zakładów Przemysłu Ciężkiego, budujące przedsiębiorstwa hutnictwa żelaza i metali nieżelaznych, zwłaszcza na terenach wschodnich, a także umocnić organizacje budowlane Ministerstwa Elektrowni, Ministerstwa Przemysłu Naftowego, Ministerstwa Przemysłu Węglowego, Ministerstwa Komunikacji, organizacje budowy zakładów przemysłu chemicznego, jak również organizacje budowlane Ministerstwa Budowy Zakładów Przemysłu Maszynowego, budujące fabryki urządzeń energetycznych i hutniczych, aparatur dla przemysłu naftowego, fabryki wielkich i unikalnych obrabiarek, ciężkich maszyn kowalskich i pras, urządzeń dźwigowo-transportowych oraz zakładów budowy okrętów. Stosować na szeroką skalę przemysłowe metody budownictwa.

Zwiększyć zdolność produkcyjną fabryk konstrukcji metalowych co najmniej dwukrotnie. Zbudować niezbędną ilość wielkich fabryk produkujących montażowe konstrukcje żelbetowe. Rozszerzyć istniejące i zorganizować nowe rejonowe kamieniołomy o całkowitej mechanizacji wydobycia i obróbki kamienia, tłucznia, żwiru i piasku oraz sztucznego kamienia z naturalnych skał. Zakończyć mechanizację głównych robót budowlanych i zapewnić przejście od mechanizacji poszczególnych procesów do kompleksowej mechanizacji budownictwa. Zwiększyć w ciągu pięciolecia park koparek w przybliżeniu 2.5 raza, zgarniarek i buldożerów — 3-4 razy, dźwigów przenośnych — 4-5 razy.

Usprawnić projektowanie w dziedzinie budownictwa, skrócić terminy projektowania oraz w porę zabezpieczyć budownictwo w projekty i kosztorysy, stosując na szeroką skalę projektowanie typowe. Wzmocnić biura projektów wykwalifikowanymi kadrami.

17. Zapewnić we wszystkich gałęziach przemysłu dalsze poważne podniesienie jakości produkcji. Rozszerzyć i polepszyć asortyment oraz zwiększać produkcję deficytowych rodzajów i gatunków towarów zgodnie z potrzebami gospodarki narodowej. Wprowadzać zdecydowanie standarty państwowe odpowiadające nowoczesnym wymogom.

18. W celu zaspokojenia wzrastającego zapotrzebowania gospodarki narodowej na surowce i paliwo zapewnić dalszy rozwój prac w dziedzinie poszukiwania bogactw naturalnych, ujawniania zapasów kopalin pożytecznych, a przede wszystkim metali nieżelaznych i rzadkich, węgla koksującego, surowca aluminiowego, ropy naftowej, bogatych złóż rudy i innych rodzajów surowców przemysłowych.

II. W dziedzinie rolnictwa

1. Głównym zadaniem w dziedzinie rolnictwa pozostaje również nadal zwiększenie plonów wszystkich roślin uprawnych, dalsze zwiększenie pogłowia zwierząt gospodarskich w hodowli społecznej przy jednoczesnym znacznym wzroście ich produktywności, zwiększenie ogólnej i towarowej produkcji roślinnej i zwierzęcej w drodze dalszego wzmocnienia i rozwoju społecznej gospodarki kołchozów, polepszenia pracy sowchozów i stacji maszynowo-traktorowych poprzez wprowadzenie przodującej techniki i przodujących metod uprawy w rolnictwie.

Rolnictwo powinno się stać jeszcze bardziej wydajne i wyspecjalizowane, powinno stosować w szerokim zakresie uprawę mieszanek traw i roślin motylkowych oraz prawidłowe płodozmiany z większym udziałem powierzchni zasiewów roślin przemysłowych, pastewnych, warzywnych i ziemniaków.

2. Zwiększyć w ciągu 5 lat produkcję rolną: globalne zbiory zbóż o 40 — 50 procent, w tym pszenicy — o 55 — 65 procent; surowej bawełny o — 55 — 65 procent; włókna lnianego — o 40 — 50 procent; buraka cukrowego o — 65 — 70 procent; ziemniaków o — 40 — 45 procent; słonecznika — o 50 — 60 procent; winogron — o 55 — 60 procent; tytoniu — o 65 — 70 procent; gatunkowych zielonych liści herbacianych — w przybliżeniu o 75 procent.

Zwiększyć produkcję siemienia lnianego, soi, orzecha ziemnego i innych roślin oleistych.

Zwiększyć produkcję pasz: siana — o 80 — 90 procent, roślin okopowych i okopowych korzeniowych — 3 — 4-krotnie i silosu — 2-krotnie.

Zwiększyć plony roślin zbożowych z hektara: na terenach południowej Ukrainy i Kaukazu północnego do 20 — 22 cetnarów, a na gruntach nawadnianych do 30 — 34 cetnarów; na terenach nadwołżańskich do 14 — 15 cetnarów i na gruntach nawadnianych do 25—28 cetnarów; w centralnych obwodach czarnoziemnych do 16 — 18 cetnarów i na gruntach nawadnianych do 30 — 34 cetnarów; w strefie nieczarnoziemnej do 17 — 19 cetnarów; na terenach Uralu, Syberii, północno-wschodniego Kazachstanu do 15 — 16 cetnarów i na gruntach nawadnianych do 24 — 26 cetnarów; na terenach zakaukaskich do 20 — 22 cetnarów i na gruntach nawadnianych do 30 — 34 cetnarów z hektara; zbiory ryżu na obszarach nawadnianych doprowadzić do 40 — 50 cetnarów z hektara.

Zwiększyć urodzajność bawełny z hektara: na terenach Azji Środkowej i południowego Kazachstanu do 26 — 27 cetnarów, na terenach zakaukaskich do 25 — 27 cetnarów, na południowych terenach części europejskiej na gruntach nawadnianych do 11 — 13 cetnarów oraz na gruntach nienawadnianych do 5 — 7 cetnarów z hektara.

Doprowadzić urodzajność z 1 ha:

włókna lnianego na terenach strefy nieczarnoziemnej do 4,5 — 5,5 cetnara oraz na terenach Uralu i Syberii do 4 — 5 cetnarów z hektara;

buraka cukrowego na terenach Ukraińskiej SRR, Mołdawskiej SRR i Kaukazu północnego do 255 — 265 cetnarów, na terenach centralnych obwodów czarnoziemnych do 200 — 210 cetnarów oraz na terenach Azji Środkowej i Kazachstanu do 400 — 425 cetnarów z hektara;

ziemniaków na terenach strefy nieczarnoziemnej do 155 — 175 cetnarów, na terenach centralnych obwodów czarnoziemnych do 140 — 160 cetnarów, na terenach Południa i Kaukazu północnego do 135 — 155 cetnarów oraz na terenach Uralu i Syberii do 125 — 145 cetnarów z hektara;

słonecznika na terenach Ukraińskiej SRR, Mołdawskiej SRR i Kaukazu północnego do 17 — 20 cetnarów, na terenach centralnych obwodów czarnoziemnych do 14,5 — 16,5 cetnara oraz na terenach nadwołżańskich do 10 — 12 cetnarów z hektara.

3. Zwiększyć produkcję warzyw, ziemniaków i produkcję zwierzęcą na podmiejskich terenach Moskwy, Leningradu, miast Uralu, Zagłębia Donieckiego, Zagłębia Kuznieckiego oraz innych ośrodków przemysłowych i wielkich miast; utworzyć bazy ziemniaczano-warzywne i hodowlane w nowych okręgach przemysłowych.

Zwiększyć w ciągu pięciu lat produkcję ziemniaków w strefach gorzelni oraz fabryk krochmalu i syropu o około 50 procent oraz warzyw w strefach wytwórni konserw warzywnych i suszarni warzyw — dwukrotnie.

Zwiększyć w ciągu pięciu lat powierzchnię sadów owocowych i plantacji krzewów jagodowych w kołchozach o około 70 procent, winnic — o 50 procent, plantacji herbaty — o 60 procent i roślin cytrusowych — 4,5 raza.

4. Zwiększyć w ciągu pięciu lat produkcję hodowlaną: mięsa i słoniny o 80 — 90 procent, mleka — o 45 — 50 procent, wełny — w przybliżeniu 2 — 2,5 raza, w tym cienkiej wełny — 4 — 4,5 raza, jaj (w kołchozach i sowchozach) 6 — 7 razy.

Zwiększyć pogłowie: bydła w całym rolnictwie o 18 — 20 procent, w tym w kołchozach o 36 — 38 procent, krów zaś — w przybliżeniu dwukrotnie; owiec w całym rolnictwie — o 60 — 62 procent, w tym w kołchozach — o 75 — 80 procent; trzody chlewnej w całym rolnictwie — o 45 — 50 procent, w tym w kołchozach — o 85 — 90 procent; ilość drobiu w kołchozach — 3 — 3,5 raza; koni w całym rolnictwie — o 10 — 12 procent, w tym w kołchozach — o 14 — 16 procent.

Zapewnić w Litewskiej SRR, Łotewskiej SRR, Estońskiej SRR dalszy rozwój hodowli o wysokiej produktywności, zwłaszcza hodowli bydła mlecznego i trzody chlewnej.

Doprowadzić udój mleka od jednej krowy w kołchozach terenów strefy nieczarnoziemnej do 1 800 — 2 000 kg, w centralnych obwodach czarnoziemnych do 1 700 — 2 000 kg, na terenach Południa i Powołża do 1 600 — 1 900 kg, na terenach Syberii, Uralu i północno-wschodniego Kazachstanu — do 1 500 — 1 700 kg, na terenach Azji Środkowej — do 700 — 900 kg, na Zakaukaziu do 900 — 1 100 kg.

Zwiększyć w kołchozach terenów Południa i Kaukazu północnego strzyżę wełny z jednej owcy cienkorunnej do 5,2 — 5,8 kg, z jednej owcy półcienkorunnej do 4,2 — 4,8 kg, w centralnych obwodach czarnoziemnych z jednej owcy cienkorunnej do 4,2 — 5,0 kg, a z jednej owcy półcienkorun-

nej do 4,0 — 4,2 kg, na terenach nadwołżańskich z jednej owcy cienkorunnej do 4,6 — 5,4 kg, a z jednej owcy półcienkorunnej do 3,9 — 4,5 kg, na terenach Syberii z jednej owcy cienkorunnej do 4,3 — 4,9 kg, a z jednej owcy półcienkorunnej do 3,8 — 4,2 kg.

5. Zapewnić wprowadzenie do produkcji nowych, o wyższej urodzajności odmian zbóż, bardziej produktywnych i wcześnie dojrzewających odmian bawełny, odmian buraka cukrowego o większej zawartości cukru, odmian słonecznika o wysokiej zawartości oleju, jak również wyhodowanie nowych odmian roślin do uprawy na gruntach nawadnianych. Ulepszyć nasiennictwo roślin uprawnych w kołchozach i sowchozach.

6. Zapewnić dalsze rozszerzenie prac nad zakładaniem leśnych pasów ochronnych na terenach stepowych i leśno-stepowych, przeprowadzenie melioracji przez zalesienie dla zwalczania erozji gleb, jak również dla zalesienia piasków, sadzenie lasów o znaczeniu gospodarczym, zakładanie stref zieleni wokół miast i ośrodków przemysłowych, na brzegach rzek, kanałów i zbiorników wodnych.

Założyć w ciągu pięciu lat co najmniej 2,5 miliona ha leśnych pasów ochronnych w kołchozach i sowchozach oraz zasiać i zasadzić ok. 2,5 miliona ha lasów państwowych.

7. Zabezpieczyć wysokowydajne wykorzystanie wszystkich nawadnianych i osuszonych gruntów. Powszechnie przejść do nowego systemu nawadniania z zastosowaniem tymczasowych kanałów nawadniających zamiast stałych. Uważać za prace podlegające wykonaniu w pierwszej kolejności budowę systemów urządzeń nawadniających i irygacyjnych na bazie wykorzystania energii elektrycznej Kujbyszewskiej Elektrowni Wodnej i w strefie Kanału Żeglownego Wołga — Don im. W. I. Lenina; przystąpić do budowy systemów nawadniających i irygacyjnych w strefie Stalingradzkiej Elektrowni Wodnej oraz Kanałów: Głównego Turkmeńskiego, Południowo-Ukraińskiego i Północno-Krymskiego.

Przeprowadzić prace przygotowawcze do budowy systemów urządzeń nawadniających dla nawadniania i zraszania ziem Stepu Kulundyńskiego. Kontynuować prace nad budową systemów urządzeń nawadniających w centralnych obwodach czarnoziemnych, na Nizinie Kura-Araksińskiej, w dorzeczach rzek Syr-Darii, Zerawszanu i Kaszka-Darii, na terenach Fergany Centralnej, systemu Kubańsko-Jegorłykskiego, Orto-Tokajskiego Zbiornika Wodnego i Wielkiego Kanału Czujskiego. Zwiększyć w ciągu pięciolecia obszar nawadnianych gruntów o 30 — 35 procent, zbudować w kołchozach i sowchozach 30 — 35 tysięcy stawów i zbiorników wodnych oraz zabezpieczyć wszechstronne gospodarcze ich wykorzystanie.

Przeprowadzić prace nad osuszaniem bagien w Białoruskiej SRR, Ukraińskiej SRR (w pierwszej kolejności w okolicach Niziny Poleskiej), Litewskiej SRR, Łotewskiej SRR, Estońskiej SRR, Karelo-Fińskiej SRR, na północno-zachodnich i centralnych terenach RFSRR, na Nizinie Barabińskiej i na innych terenach. W ciągu lat 1951 — 1955 zwiększyć powierzchnię osuszonych gruntów o 40 — 45 procent.

8. W celu podniesienia wydajności mlecznej bydła w kołchozach i sowchozach uważać za sprawę szczególnie ważną dalsze wprowadzanie bardziej intensywnego systemu gospodarki hodowlanej (alkierzowego systemu utrzymania bydła), uwzględniając właściwości poszczególnych terenów.

Dla dalszego rozwoju hodowli owiec urządzać odpowiednio wyposażone pastwiska na terenach nawadnianych przez Kanał Żeglowny Wołga —

Don im. W. I. Lenina, na Nizinie Przykaspijskiej, w Stepie Nogajskim i na terenach Kanału Turkmeńskiego, nawadniając pastwiska w miarę uruchamiania urządzeń irygacyjnych, aby na terenach tych powstały dobrze urządzone pastwiska dla wielkich stad owiec.

Na terenach Azji Środkowej i Kazachstanu zabezpieczyć tworzenie łąk i pastwisk o wysokiej wydajności w drodze zastosowania nawadniania lokalnego i wykorzystania studzien artezyjskich, aby stopniowo zmniejszyć przegony bydła na dalekie odległości.

9. Zakończyć mechanizację podstawowych robót polnych w kołchozach, szeroko rozwinąć mechanizację robót pracochłonnych w dziedzinie hodowli, uprawy warzyw, sadownictwa, robót związanych z transportem, załadunkiem i wyładunkiem produktów rolnych, z nawadnianiem, z osuszaniem bagnistych obszarów i uprawą nowych gruntów.

W 1955 roku doprowadzić poziom mechanizacji: orki oraz siewów zbóż i roślin przemysłowych i pastewnych do 90—95 proc., sprzętu upraw zbożowych i słonecznika za pomocą kombajnów do 80—90 proc., sprzętu buraka cukrowego do 90 — 95 proc., sprzętu surowej bawełny za pomocą maszyn do 60 — 70 proc., zasiewu i sprzętu włókna lnianego do 80 — 90 proc., sadzenia, uprawy międzyrzędowej i zbioru ziemniaków do 55—60 proc., sianokosu i silosowania do 70—80 procent.

Zabezpieczyć usprawnienie pracy ośrodków maszynowo-traktorowych, rozszerzyć ich pracę w dziedzinie mechanizacji robót pracochłonnych we wszystkich dziedzinach produkcji kołchozowej i zwiększyć odpowiedzialność stacji maszynowo-traktorowych za wykonanie planów podniesienia plonów roślin uprawnych i produktywności hodowli.

Zwiększyć do końca pięciolatki moc taboru traktorowego stacji maszynowo-traktorowych w przybliżeniu o 50 procent, zwłaszcza traktorów do uprawy międzyrzędowej. Zapewnić w ciągu pięciu lat podniesienie dziennej efektywnej pracy traktorów w przybliżeniu o 50 procent. Zakończyć wprowadzenie do użytku bardziej oszczędnych traktorów z silnikami Diesla.

Rozszerzyć sieć stacji maszynowo-traktorowych w Litewskiej SRR, Łotewskiej SRR, Estońskiej SRR i wyposażyć je w traktory i maszyny rolnicze.

Uważać za jedno z najważniejszych zadań zastosowanie traktorów elektrycznych i maszyn rolniczych o napędzie elektrycznym, zwłaszcza na terenach posiadających wielkie elektrownie wodne.

10. Zabezpieczyć zużytkowanie nakładów inwestycyjnych kołchozów, przede wszystkim w celu rozwijania gospodarki społecznej — budowy budynków gospodarskich i pomieszczeń dla zwierząt gospodarskich, kanałów nawadniających i osuszających, zbiorników wodnych, wykarczowania zarośli, zakładania leśnych pasów ochronnych, budowy elektrowni kołchozowych i innych urządzeń, niezbędnych do pomyślnego rozwoju społecznej gospodarki kołchozów oraz do zwiększenia dochodów kołchozów i kołchoźników.

11. W dziedzinie budownictwa sowchozowego uważać za najważniejsze zadanie zwiększenie towarowości, przede wszystkim pszenicy, wełny cienkiej i półcienkiej, mięsa, jak również dostarczenie hodowli kołchozowej rasowych rozplodowców.

W celu stworzenia trwałej bazy paszowej i całkowitego zaopatrzenia sowchozowego pogłowia zwierząt gospodarskich w pasze objętościowe i soczyste rozszerzyć zasiewy roślin pastewnych w sowchozach o 45—55 proc. Zapewnić w sowchozach znaczny wzrost zbiorów wszystkich roślin uprawnych. Zwiększyć w sowchozach pogłowie bydła o 35 — 40 proc., w tym krów — o 70 — 75 proc., zwiększyć pogłowie owiec — o 75 — 80 proc. i trzody chlewnej — o 40 — 45 proc.

W 1955 roku doprowadzić udój mleka w sowchozach od jednej krowy do następujących rozmiarów: na terenach strefy nieczarnoziemnej — 3 500 — 3 900 kg, w centralnych obwodach czarnoziemnych — 3 000 — 3 400 kg, na Południu i na Kaukazie północnym — 2 800 — 3 200 kg, w Syberii i w północnych obwodach Kazachstanu — 2 400 — 2 900 kg, w prowadzących hodowlę bydła rasowego sowchozach nad Wołgą, w Azji Środkowej, na Zakaukaziu i w południowych obwodach Kazachstanu — 2 100 — 2 600 kg.

Doprowadzić przeciętną strzyżę wełny z jednej owcy cienkorunnej w sowchozach terenów Południa, na Kaukazie północnym i Powołżu do 5,5 — 6,5 kg, w Syberii, Kazachstanie, Azji Środkowej i na Zakaukaziu do 4,3 — 5,0 kg.

Zakończyć zasadniczo w sowchozach kompleksową mechanizację wszystkich najbardziej pracochłonnych robót w polowej uprawie roślin, w hodowli, w sprzęcie i przygotowywaniu paszy. Przeprowadzić w sowchozach na szeroką skalę budowę domów mieszkalnych, budynków służących do celów kulturalno-bytowych i produkcyjnych.

12. W celu zabezpieczenia nakreślonego wzrostu produkcji rolnej ustalić na okres pięciu lat wysokość inwestycji państwowych w rolnictwie na sumę w przybliżeniu 2,1 raza większą, przy czym na nawadnianie i meliorację przeznaczyć w przybliżeniu cztery razy więcej niż w czwartej pięciolatce.

III. W dziedzinie obrotu towarów, transportu i łączności

1. Na podstawie wzrostu produkcji przemysłowej i rolnej zwiększyć w ciągu pięciu lat detaliczny obrót towarów handlu państwowego i spółdzielczego w przybliżeniu o 70 procent.

Zwiększyć w 1955 r. w porównaniu z 1950 rokiem sprzedaż najważniejszych towarów dla ludności w przybliżeniu w następujących rozmiarach: produktów mięsnych — o 90 proc., produktów rybnych — o 70 proc., tłuszczów zwierzęcych — o 70 proc., sera — dwukrotnie, tłuszczów roślinnych — dwukrotnie, konserw warzywnych, owocowych i mlecznych — 2,5—3,0 razy, cukru — dwukrotnie, herbaty — dwukrotnie, wina gronowego — dwukrotnie, piwa — o 80 proc., odzieży — o 80 proc., tkanin bawełnianych, wełnianych, jedwabnych i lnianych — o 70 proc., obuwia — o 80 proc., pończoch i skarpetek — dwukrotnie, wyrobów trykotażowych — 2,2 raza, mebli — trzykrotnie, naczyń metalowych — 2,5 raza, rowerów — 3,5 raza, maszyn do szycia — 2,4 raza, radioodbiorników i odbiorników telewizyjnych — dwukrotnie, zegarków — 2,2 raza, lodówek, maszyn do prania, odkurzaczy — kilkakrotnie.

Rozszerzyć w ciągu pięciu lat sieć stołówek, restauracji, herbaciarni i zwiększyć produkcję zakładów żywienia zbiorowego w przybliżeniu o 80 proc., ulepszając znacznie asortyment.

Zwiększyć ilość wyspecjalizowanych sklepów dla sprzedaży towarów

spożywczych, odzieży, obuwia, tkanin, mebli, naczyń, artykułów gospodarstwa domowego, przedmiotów przeznaczonych do zaspokajania potrzeb kulturalnych oraz materiałów budowlanych. Znacznie zwiększyć budownictwo chłodni i magazynów w przemyśle i w sieci handlowej. Kontynuować zaopatrzenie składów żywnościowych, stołówek, restauracji i magazynów w instalacje chłodnicze i najnowsze urządzenia.

2. Założyć w planie wzrost przewozów ładunków towarowych w transporcie kolejowym w 1955 roku w porównaniu z 1950 rokiem o 35 — 40 proc., w transporcie rzecznym — o 75 — 80 proc., w transporcie morskim — o 55 — 60 proc., w transporcie samochodowym — o 80 — 85 proc., w transporcie lotniczym — co najmniej dwukrotnie, w transporcie rurociągowym — w przybliżeniu pięciokrotnie.

3. Uważać za najważniejsze zadanie w dziedzinie transportu kolejowego zwiększenie zdolności przepustowej kolei. W związku z tym:

a) oddać do użytku w przybliżeniu o 60 procent więcej w porównaniu z ubiegłą pięciolatką równoległych torów i 4 razy więcej zelektryfikowanych linii kolejowych. Zwiększyć długość torów na stacjach w przybliżeniu do 46 proc. długości całej eksploatowanej sieci kolejowej;

b) zbudować i oddać do użytku w przybliżeniu 2,5 raza więcej nowych linii kolejowych niż w latach 1946 — 1950. Zakończyć budowę magistrali południowo-syberyjskiej na odcinkach od Abakanu do Akmolińska. Zakończyć budowę linii kolejowej Czardżou — Kungrad i przystąpić do budowy linii Kungrad — Makat.

Szeroko rozwinąć budowę linii kolejowych: Krasnojarsk — Jenisiejsk, Guriew — Astrachań, Agryz — Pronino — Surgut. Przeprowadzić konieczne prace w dziedzinie rekonstrukcji linii kolejowych w Litewskiej SRR, Łotewskiej SRR i Estońskiej SRR;

c) zwiększyć pod koniec pięciolecia w porównaniu z 1950 rokiem długość wszystkich odcinków wyposażonych w sprzęt do automatycznego blokowania w przybliżeniu o 80 proc. oraz wyposażonych w hamulce samoczynne co najmniej 2,5 raza oraz zwiększyć ilość elektryfikowanych zwrotnic scentralizowanych — w przybliżeniu 2,3 raza. Znacznie zwiększyć zastosowanie centralizacji dyspozytorskiej. Zabezpieczyć dalszą mechanizację urządzeń stacji rozrządowych. Kontynuować prace nad zastosowaniem łączności radiowej do kierowania ruchem pociągów i do prac manewrowych;

d) polepszyć stan torów kolejowych. Dostarczyć transportowi kolejowemu w ciągu pięciolecia w przybliżeniu o 85 proc. więcej nowych szyn niż w latach 1946 — 1950;

e) całkowicie zaspokoić zapotrzebowanie transportu kolejowego na dalekobieżne parowozy, lokomotywy elektryczne i spalinowe oraz na wagony towarowe, wagony-chłodnie i wagony pasażerskie. Zakończyć w zasadzie przestawianie taboru wagonów będących w eksploatacji na sprzęg automatyczny i przystąpić do wyposażenia taboru w łożyska cylindryczne. Przystąpić do produkcji nowych, potężnych parowozów, lokomotyw elektrycznych i spalinowych, w tej liczbie lokomotyw z generatorami gazowymi.

Polepszyć stopień wykorzystania taboru. Skrócić w 1955 r. czas obrotu wagonów co najmniej o 18 proc. w porównaniu z 1950 r. i zwiększyć przeciętny przebieg parowozów na dobę co najmniej o 12 proc. Znacznie

usprawnić wykorzystanie ładowności wagonów i zwiększyć wagę pociągów towarowych.

Zapewnić realizację kroków podejmowanych dla usprawnienia organizacji pracy pracowników służby ruchu, w szczególności brygad parowozowych.

4. Zwiększyć w przybliżeniu dwukrotnie zdolność przepustową portów rzecznych. Zakończyć pierwszy etap pracy przy budowie i rekonstrukcji portów w Stalingradzie, Saratowie, Kujbyszewie, Ulianowsku, Kazaniu, Gorkim, Jarosławlu, Mołotowie, Omsku, Nowosybirsku, Chabarowsku, Osietrowie, Kotłasie i Pieczorze. Wyposażyć główne porty w urządzenia mechanizacyjne o wysokiej wydajności. Rozszerzyć budowę zmechanizowanych cum dla statków w nadbrzeżnych zakładach przemysłowych.

Zakończyć prace nad rekonstrukcją wołżańsko-bałtyckiego szlaku wodnego, zwiększyć głębokość żeglowną rzeki Kamy i stworzyć jednolity wodny system transportowy o odpowiedniej głębokości w europejskiej części ZSRR.

Usprawnić żeglugę i zwiększyć przewozy pasażerów i ładunków w basenach Niemna i Daugawy. Przewidzieć budowę mostu przez Niemen w Kaunasie i przez Daugawę w Rydze.

Zrekonstruować istniejące oraz zbudować nowe stocznie i doki remontowe dla floty rzecznej. Zapewnić budowę pasażerskiej i towarowej floty rzecznej, odpowiadającej warunkom żeglugi na wielkich zbiornikach wodnych. Zwiększyć na terenach Syberii i Dalekiej Północy rolę transportu rzecznego w przewozach towarowych.

Zapewnić na małych rzekach rozwój przewozów dla lokalnych potrzeb.

5. Znacznie zwiększyć tonaż morskiej floty handlowej, rozszerzyć bazę krajowego budownictwa statków morskich przez budowę nowych i rozbudowę istniejących stoczni oraz doków remontowych. Przeprowadzić prace nad rozbudową i rekonstrukcją portów morskich w Leningradzie, Odessie, Żdanowie, Noworosyjsku, Machacz-Kale, Murmańsku, Narian-Marze i portów na Dalekim Wschodzie. Zapewnić dalszy rozwój transportu morskiego w Litewskiej SRR, Łotewskiej SRR i Estońskiej SRR, rozbudować porty w Rydze i Kłajpedzie.

Zapewnić zwiększenie zdolności przepustowej portów morskich i zwiększyć zdolność produkcyjną morskich doków remontowych mniej więcej dwukrotnie. Zwiększyć zdolność przepustową portów rybackich.

Zwiększyć przewozy ładunków po Północnym Szlaku Morskim. Uzupełnić flotę morską nowymi łamaczami lodów.

Podnieść jakość pracy floty rzecznej, morskiej i rybackiej, zmniejszyć okres dostawy ładunków dla konsumentów, polepszyć pracę portów, skrócić postoje statków.

6. Zbudować i zrekonstruować szosy samochodowe o trwałej nawierzchni długości mniej więcej o 50 procent większej niż w latach 1946 — 1950, zwłaszcza na terenach południowych, na Zakaukaziu oraz w republikach nadbałtyckich.

Zwiększyć w przewozach ładunków i pasażerów udział transportu samochodowego przeznaczonego do publicznego użytku. Doprowadzić do końca scalenie baz samochodowych o znaczeniu resortowym. Usprawnić wykorzystanie samochodów i obniżyć znacznie koszty własne przewo-

rów. Rozszerzyć sieć zakładów remontu samochodów i stacji technicznej obsługi samochodowej. Zwiększyć w ciągu pięciolecia długość stale funkcjonujących międzymiastowych linii autobusowych mniej więcej dwukrotnie.

7. Zwiększyć znacznie tabor transportowych samolotów lotnictwa cywilnego oraz sieć linii powietrznych i portów lotniczych wyposażonych w urządzenia umożliwiające pracę w ciągu całej doby.

8. Zapewnić dalszy rozwój środków łączności, zwiększyć w ciągu pięciolecia co najmniej dwukrotnie długość międzymiastowych kabli telefoniczno-telegraficznych. Zwiększyć znacznie moc rozgłośni radiowych. Rozszerzyć prace nad zastosowaniem w radiofonii fal ultrakrótkich i łączności przekaźnikowej. Podnieść moc miejskich stacji telefonicznych w ciągu pięciolecia o 30 — 35 proc.

Usprawnić pracę poczty w doręczaniu ludności prasy i przesyłek pocztowych i zapewnić w zasadzie przewozy poczty na szosach, łączących poszczególne rejony, transportem samochodowym.

9. Odpowiednio do planu dalszego rozwoju transportu i łączności zwiększyć państwowe nakłady inwestycyjne w transporcie i łączności w latach 1951 — 1955 mniej więcej o 63 proc. w porównaniu z latami 1946 — 1950.

IV. W dziedzinie dalszego wzrostu dobrobytu materialnego, ochrony zdrowia i kulturalnego poziomu narodu

1. Na bazie stałego rozwoju produkcji socjalistycznej i podniesienia wydajności pracy społecznej zwiększyć dochód narodowy ZSRR w ciągu pięciolecia co najmniej o 60 proc. i w związku z tym zapewnić dalszy wzrost dochodów robotników i pracowników umysłowych oraz dochodów chłopów.

Odpowiednio do wzrostu produkcji i wydajności pracy oraz zadań w dziedzinie budownictwa kulturalnego założyć w planie w 1955 r. — ostatnim roku pięciolatki — w porównaniu z 1950 rokiem zwiększenie liczebności robotników i pracowników umysłowych zatrudnionych w gospodarce narodowej w przybliżeniu o 15 proc.

2. Nieustannie przeprowadzać również w przyszłości obniżanie cen detalicznych na artykuły masowego spożycia, mając na uwadze, że obniżanie cen jest najważniejszym środkiem systematycznego podnoszenia realnych płac robotników i pracowników umysłowych oraz podnoszenia dochodów chłopów. Podnieść realne płace robotników i pracowników umysłowych z uwzględnieniem obniżenia cen detalicznych co najmniej o 35 procent.

Określić wzrost — w porównaniu z 1950 rokiem — funduszów państwowych przeznaczonych na ubezpieczenie społeczne robotników i pracowników umysłowych w okresie pięciolecia w przybliżeniu o 30 proc.

Na bazie podniesienia wydajności pracy kołchoźników, wzrostu produkcji kołchozowej, zwiększenia produkcji rolniczej i hodowlanej zwiększyć dochody kołchoźników w pieniądzach i produktach (w przeliczeniu pieniężnym) co najmniej o 40 procent.

3. W celu dalszego polepszenia warunków mieszkaniowych robotników i pracowników umysłowych rozwijać ze wszech miar budownictwo mieszkaniowe. Uwzględnić w planie pięcioletnim szeroki program państwowego budownictwa mieszkaniowego, zwiększając inwestycje na ten

cel mniej więcej dwukrotnie w porównaniu z poprzednią pięciolatką. W miastach i osiedlach robotniczych oddać do użytku w zakresie budownictwa państwowego nowe domy mieszkalne o łącznej powierzchni około 105 milionów metrów kwadratowych. Popierać w miastach i osiedlach robotniczych budownictwo indywidualnych domów mieszkalnych prowadzone przez ludność z własnych funduszów oraz przy pomocy kredytu państwowego.

Poprawić komunalną i bytową obsługę ludności miast i osiedli robotniczych, rozszerzyć sieć wodociągową i kanalizacyjną, ciepłofikację i gazyfikację domów, transport miejski, rozwinąć urządzenia komunalne w miastach. Nakłady inwestycyjne na budownictwo komunalne zwiększyć pod koniec pięciolecia w przybliżeniu o 50 proc. w porównaniu z 1950 rokiem.

4. Zapewnić dalsze polepszenie i rozwój służby zdrowia.

Rozszerzyć w ciągu pięciolecia sieć szpitali, poradni, domów położniczych, sanatoriów, domów wypoczynkowych, żłobków, przedszkoli, zwiększając liczbę łóżek w szpitalach co najmniej o 20 procent, liczbę miejsc w sanatoriach co najmniej o 15 proc., w domach wypoczynkowych — o 30 proc., w żłobkach — o 20 proc., w przedszkolach — o 40 proc.

Zwiększyć w ciągu pięciolecia liczbę łóżek szpitalnych w Litewskiej SRR w przybliżeniu o 40 proc., w Łotewskiej SRR — o 30 proc. i w Estońskiej SRR — o 30 proc.

Zapewnić dalsze wyposażenie szpitali, poradni i sanatoriów w najnowocześniejszy sprzęt lekarski i podnieść kulturę ich pracy.

Zwiększyć w ciągu pięciolecia liczbę lekarzy w kraju co najmniej o 25 procent i podjąć na szerszą skalę kroki mające na celu doskonalenie lekarzy w ich zawodzie.

Skierować wysiłki pracowników naukowych w dziedzinie medycyny na rozwiązanie najważniejszych zadań służby zdrowia, zwracając szczególną uwagę na zagadnienia profilaktyki, zapewnić szybsze stosowanie w praktyce osiągnięć medycyny.

Zwiększyć w 1955 r. co najmniej 2,5 raza w porównaniu z 1950 r. produkcję lekarstw, urządzeń i instrumentów leczniczych, zwracając szczególną uwagę na rozwinięcie produkcji najnowszych leków i innych skutecznych środków leczniczo-profilaktycznych oraz nowoczesnych urządzeń diagnostycznych i leczniczych.

Zapewnić dalszy rozwój kultury fizycznej i sportu.

5. Do końca pięciolatki zakończyć przechodzenie od systemu nauczania 7-letniego do powszechnego nauczania średniego (dziesięciolatka) w stolicach republik, w miastach wydzielonych, w miastach obwodowych, krajowych i w wielkich ośrodkach przemysłowych. Przygotować warunki do pełnej realizacji w następnej pięciolatce powszechnego nauczania średniego (dziesięciolatka) w pozostałych miastach i miejscowościach wiejskich.

W celu zapewnienia niezbędnej ilości nauczycieli dla wzrastającej sieci szkół zwiększyć w latach 1951 — 1955 w porównaniu z latami 1946 — 1950 ilość nowych miejsc w instytutach pedagogicznych o 45 proc., uwzględnić zwiększenie liczby słuchaczy w instytutach pedagogicznych Litewskiej SRR 2,3 raza, Łotewskiej SRR — o 90 proc. i Estońskiej SRR — o 60 proc.

Zwiększyć budownictwo szkół miejskich i wiejskich w przybliżeniu o 70 proc. w porównaniu z poprzednim pięcioleciem.

W celu dalszego podniesienia socjalistycznego, wychowawczego znaczenia szkoły ogólnokształcącej i zapewnienia uczniom kończącym szkołę średnią warunków swobodnego wyboru zawodu przystąpić do wprowadzenia nauczania politechnicznego w szkole średniej i podjąć niezbędne kroki w celu przejścia do powszechnego nauczania politechnicznego.

6. Odpowiednio do zadań dalszego rozwoju gospodarki narodowej i budownictwa kulturalnego zwiększyć w ciągu pięciu lat liczbę wszelkiego rodzaju specjalistów, kończących wyższe i średnie specjalne zakłady naukowe, w przybliżeniu o 30 — 35 procent.

Zwiększyć w 1955 r. w porównaniu z 1950 r. ilość absolwentów-specjalistów wyższych zakładów naukowych dla najważniejszych gałęzi przemysłu, budownictwa i rolnictwa w przybliżeniu dwukrotnie.

Rozszerzyć w ciągu 5 lat w porównaniu z poprzednią pięciolatką przygotowanie kadr naukowych i naukowo-pedagogicznych przez aspiranturę wyższych zakładów naukowych i instytutów naukowo-badawczych w przybliżeniu dwukrotnie.

Polepszyć pracę instytutów naukowo-badawczych i pracę naukową wyższych zakładów naukowych, wykorzystać w większym stopniu siły naukowe w celu rozwiązania najważniejszych zagadnień rozwoju gospodarki narodowej, uogólnienia przodującego doświadczenia, zapewniając szerokie stosowanie w praktyce wynalazków naukowych. Popierać wszechstronnie uczonych w opracowywaniu problemów teoretycznych wszystkich dziedzin wiedzy i utrwalać więź nauki z produkcją.

Biorąc pod uwagę wzrastające dążenie dorosłej ludności do podniesienia poziomu swego wykształcenia, zapewnić dalszy rozwój korespondencyjnych i wieczorowych wyższych i średnich specjalnych zakładów naukowych, jak również szkół ogólnokształcących dla nauczania pracujących obywateli bez odrywania ich od produkcji.

7. W celu zaspokojenia wzrastających potrzeb gospodarki narodowej w dziedzinie wykwalifikowanych kadr, w szczególności w związku z dalszym zastosowaniem przodującej techniki w produkcji, polepszyć jakość przygotowania młodych, wykwalifikowanych [illegible]ników w systemie państwowych rezerw pracowniczych i zapewnić [illegible]towanie i podniesienie kwalifikacji robotników w drodze nauczani[illegible]ualnego i zespołowego w brygadach oraz poprzez system kurs[illegible]organizowanych przy przedsiębiorstwach.

8. Rozwijać w dalszym ciągu kinematograf[illegible]ewizję. Rozszerzyć sieć kin, zwiększając ilość urządzeń kinowych w ciągu pięciolecia w przybliżeniu o 25 procent, oraz zwiększyć produkcję filmów.

Rozszerzyć w 1955 r. w porównaniu z 1950 rokiem sieć masowych bibliotek co najmniej o 30 procent oraz klubów o 15 procent, udoskonalając ich pracę w dziedzinie obsługi ludności.

W celu zapewnienia znacznego wzrostu nakładu literatury pięknej i naukowej, podręczników, czasopism i dzienników, rozwinąć przemysł poligraficzny i polepszyć jakość prasy oraz szaty graficznej książek.

9. Stosownie do planowanego rozwoju ochrony zdrowia, oświaty oraz instytucji naukowych i kulturalno-oświatowych zwiększyć w ciągu pięciolecia w porównaniu z poprzednim pięcioleciem wysokość inwestycji na te cele mniej więcej o 50 procent.

Piąty plan pięcioletni oznacza nowy potężny rozwój gospodarki narodowej ZSRR i zapewnia dalszy znaczny wzrost dobrobytu materialnego i kulturalnego poziomu narodu.

Wykonanie piątego planu pięcioletniego będzie wielkim krokiem naprzód na drodze rozwoju od socjalizmu do komunizmu.

Dla wykonania zadań piątego planu pięcioletniego konieczne jest:

a) Zmobilizować źródła wewnętrznogospodarcze dla dalszego wzrostu akumulacji socjalistycznej, walcząc o ścisłe przestrzeganie dyscypliny państwowej i o wykonanie planu produkcji przez każde przedsiębiorstwo w ustalonym dlań asortymencie. Ażeby zapewnić wykonanie zadań pięciolatki w dziedzinie rozwoju gospodarki narodowej i podniesienia materialnego i kulturalnego poziomu mas pracujących, należy globalnie zwiększyć państwowe budownictwo inwestycyjne w latach 1951 — 1955 w przybliżeniu o 90 proc., przy czym państwo w porównaniu z czwartą pięciolatką powinno zwiększyć wyasygnowane środki finansowe na to budownictwo w przybliżeniu tylko o 60 proc. z tym ażeby brakujące 30 procent pokryte zostały przez odpowiednią obniżkę kosztów własnych budownictwa w drodze podniesienia wydajności pracy, obniżenia wydatków administracyjnych, obniżki cen materiałów i sprzętu budowlanego.

b) Na gruncie zastosowania przodującej techniki we wszystkich gałęziach gospodarki narodowej, usprawnienia organizacji pracy i podniesienia kulturalno-technicznego poziomu ludzi pracy — podnieść wydajność pracy w ciągu pięciolecia w przemyśle mniej więcej o 50 procent, w budownictwie — o 55 procent, w rolnictwie — o 40 procent. Zakończyć w zasadzie w ciągu piątej pięciolatki mechanizację robót ciężkich i pracochłonnych w przemyśle i w budownictwie. Zapewnić dalsze polepszenie ochrony pracy w przedsiębiorstwach przemysłowych.

c) Obniżyć w ciągu pięciolecia koszty własne produkcji przemysłowej w przybliżeniu o 25 procent i koszty robót budowlanych co najmniej o 20 procent. Skrócić terminy budowy i zapewnić podniesienie jakości robót budowlanych. Obniżyć koszty własne robót traktorowych w stacjach maszynowo-traktorowych w przybliżeniu o 25 procent, przewozów kolejowych o 15 procent i kosztów obrotu handlu detalicznego o 23 procent. Zmniejszyć w znacznym stopniu wydatki administracyjne organizacji zbytu w przemyśle oraz wydatki związane ze skupem i zbytem artykułów rolnych.

d) Rozwinąć masowy ruch wynalazców i racjonalizatorów spośród inżynierów, techników, robotników i kołchoźników zmierzający do dalszego technicznego udoskonalenia i rozszerzenia produkcji, do wszechstronnej mechanizacji oraz ułatwienia pracy i do dalszej poprawy zdrowotnych warunków pracy. Potępić praktykę organizacji gospodarczych, które nie doceniają zadań wprowadzania nowej techniki i mechanizacji pracy oraz dopuszczają do nieprawidłowego wykorzystywania siły roboczej.

e) Przestrzegać nieugięcie na wszystkich, zarówno wielkich, jak i małych, odcinkach budownictwa gospodarczego reżimu oszczędności, podnosić rentowność przedsiębiorstw. Pracownicy gospodarczy powinni szukać, znajdować oraz wykorzystywać rezerwy ukryte wewnątrz produkcji, wykorzystywać w maksymalnym stopniu istniejące moce produkcyjne, polepszać systematycznie metody produkcji, obniżać koszty własne produkcji, wprowadzać rozrachunek gospodarczy.

Zapewnić dalszą znaczną oszczędność zasobów materiałowych w drodze likwidacji przerostów w zużywaniu materiałów i urządzeń, w drodze wzmożenia walki przeciwko brakoróbstwu, stosowania oszczędnościowych gatunków materiałów oraz w drodze szerokiego stosowania pełnowartościowych materiałów zastępczych i postępowej technologii produkcji.

Wzmóc kontrolę przy pomocy pieniądza ze strony organów finansowych nad wykonywaniem planów gospodarczych oraz nad przestrzeganiem reżimu oszczędności.

f) Zwiększyć dwukrotnie państwowe rezerwy materiałowe i żywnościowe mogące zabezpieczyć kraj przed wszelkimi ewentualnościami.

* * *

Obecny (piąty) pięcioletni plan ujawnia ponownie wobec całego świata wielką siłę żywotną socjalizmu, zasadniczą wyższość socjalistycznego systemu gospodarki nad systemem kapitalistycznym. Ten plan pięcioletni jest planem pokojowego budownictwa gospodarczego i kulturalnego. Będzie on sprzyjał dalszemu utrwaleniu i rozszerzeniu współpracy ekonomicznej między Związkiem Radzieckim a krajami demokracji ludowej i rozwojowi stosunków ekonomicznych ze wszystkimi krajami pragnącymi rozwijać handel na zasadach równouprawnienia i wzajemnej korzyści.

Pokojowy rozwój gospodarki radzieckiej, nakreślony przez plan pięcioletni, stanowi przeciwieństwo ekonomiki krajów kapitalistycznych, których droga wiedzie poprzez militaryzację gospodarki narodowej, zdobycie najwyższych zysków dla kapitalistów oraz dalsze zubożenie mas pracujących.

Zadania postawione przez plan pięcioletni wymagają wielkich wysiłków od organizacji partyjnych, radzieckich, gospodarczych, związkowych, komsomolskich i nakładają na nie obowiązek, aby mobilizowały szerokie masy pracujące do wykonania i przekroczenia nowego planu pięcioletniego, rozwijając szeroką krytykę braków w pracy naszych organizacji w celu jak najszybszego zlikwidowania tych braków.

Należy koniecznie udzielać wszechstronnej pomocy nowatorom produkcji przemysłowej i kołchozowej, przodownikom transportu i innych gałęzi gospodarki narodowej w ich dążeniu do zwiększenia produkcji, podniesienia wydajności pracy, obniżenia kosztów własnych.

Wielka siła współzawodnictwa socjalistycznego, zgodne dążenie robotników, kołchoźników i inteligencji do obrony sprawy pokoju, bezwzględne zdecydowanie mas pracujących zbudowania społeczeństwa komunistycznego — powinny być skierowane ku wykonaniu i przekroczeniu nowej pięciolatki.

Narody Związku Radzieckiego pod wypróbowanym kierownictwem partii komunistycznej wykonają z powodzeniem nowy plan pięcioletni.

W sprawie ponownego opracowania programu Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego

Rezolucja XIX Zjazdu WKP(b)

(uchwalona jednomyślnie)

XIX Zjazd partii stwierdza, że w okresie od VIII Zjazdu partii (1919 r.), na którym uchwalony został istniejący program partii, zaszły gruntowne zmiany zarówno w dziedzinie stosunków międzynarodowych, jak i w dziedzinie budowy socjalizmu w ZSRR, w związku z czym szereg tez programu i sformułowane w nim zadania partii—wobec ich zrealizowania w tym okresie — nie odpowiadają już obecnym warunkom i nowym zadaniom partii.

Zważywszy powyższe, Zjazd postanawia:

1) Uznać za konieczne i aktualne dokonanie ponownego opracowania istniejącego programu partii.

2) Przy ponownym opracowaniu programu kierować się podstawowymi tezami pracy towarzysza Stalina „Ekonomiczne problemy socjalizmu w ZSRR".

3) Dokonanie ponownego opracowania programu powierzyć komisji w następującym składzie:

1. **J. W. STALIN — przewodniczący,**
2. **Ł. P. Beria,**
3. **D. I. Czesnokow,**
4. **P. F. Judin,**
5. **Ł. M. Kaganowicz,**
6. **O. W. Kuusinen,**
7. **G. M. Malenkow,**
8. **W. M. Mołotow,**
9. **P. N. Pospiełow,**
10. **A. M. Rumiancew,**
11. **M. Z. Saburow.**

4) Projekt ponownie opracowanego programu partii przedłożyć do rozpatrzenia następnemu Zjazdowi Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego.

O zmianie nazwy partii

Rezolucja XIX Zjazdu partii
(uchwalona jednomyślnie)

Podwójna nazwa naszej partii „komunistyczna" — „bolszewicka" ukształtowała się historycznie w wyniku walki z mieńszewikami i miała na celu odgrodzenie się od mieńszewizmu. Skoro jednak partia mieńszewicka w ZSRR dawno już zeszła ze sceny, podwójna nazwa partii straciła sens tym bardziej, że pojęcie „komunistyczna" wyraża najściślej marksistowską treść zadań partii, podczas gdy pojęcie „bolszewicka" wyraża jedynie historyczny fakt, który dawno już utracił znaczenie, a mianowicie, że na II Zjeździe partii w 1903 r. leninowcy uzyskali większość głosów i dlatego zostali nazwani „bolszewikami", zaś oportunistyczna część pozostała w mniejszości i otrzymała nazwę „mieńszewików".

W związku z tym XIX Zjazd partii postanawia:

Wszechzwiązkową Komunistyczną Partię (bolszewików) WKP(b) od dnia dzisiejszego nazwać „Komunistyczną Partią Związku Radzieckiego" (KPZR).

O zmianach w Statucie WKP(b)

Rezolucja XIX Zjazdu partii
(uchwalona jednomyślnie)

XIX Zjazd partii postanawia:

1) Zatwierdzić przedłożony przez KC WKP(b) projekt Statutu partii z poprawkami i uzupełnieniami komisji Zjazdu.

2) Uważać w przyszłości zatwierdzony przez Zjazd Statut partii za Statut Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego.

Statut Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego

I

Partia. Członkowie partii, ich obowiązki i prawa

1. Komunistyczna Partia Związku Radzieckiego jest dobrowolnym bojowym związkiem ludzi wspólnej idei — komunistów, zorganizowanym spośród klasy robotniczej, pracujących chłopów i pracującej inteligencji.

Komunistyczna Partia Związku Radzieckiego, zorganizowawszy sojusz klasy robotniczej i chłopstwa pracującego, doprowadziła w wyniku Wielkiej Październikowej Rewolucji Socjalistycznej 1917 roku do obalenia władzy kapitalistów i obszarników, do zorganizowania dyktatury proletariatu, do likwidacji kapitalizmu, do zniesienia wyzysku człowieka przez człowieka i zapewniła zbudowanie społeczeństwa socjalistycznego.

Obecnie główne zadania Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego polegają na tym, aby zbudować społeczeństwo komunistyczne w drodze stopniowego przechodzenia od socjalizmu do komunizmu, podnosić nieustannie materialny i kulturalny poziom społeczeństwa, wychowywać członków społeczeństwa w duchu internacjonalizmu i ustanowienia braterskiej więzi z masami pracującymi wszystkich krajów, ze wszech miar umacniać aktywną obronę Ojczyzny Radzieckiej przed agresywnymi działaniami jej wrogów.

2. Członkiem Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego może być każdy pracujący, nie wyzyskujący cudzej pracy obywatel Związku Radzieckiego, który uznaje program i Statut partii, aktywnie przyczynia się do ich realizacji, pracuje w jednej z organizacji partii i wykonuje wszystkie uchwały partii.

Członek partii opłaca ustalone składki członkowskie.

3. Członek partii jest obowiązany:

a) ze wszech miar strzec jedności partii jako głównego warunku siły i potęgi partii;

b) być aktywnym bojownikiem o wykonanie uchwał partii. Nie wystarcza, aby członek partii jedynie zgadzał się z uchwałami partyjnymi, członek partii obowiązany jest walczyć o wcielenie tych uchwał w życie. Bierny i formalny stosunek komunistów do uchwał partii osłabia zdolność bojową partii i dlatego jest nie do pogodzenia z pozostawaniem w jej szeregach;

c) być wzorem w pracy, opanowywać technikę swego zawodu, podnosząc nieustannie swe kwalifikacje produkcyjne, zawodowe, ze wszech miar strzec i umacniać społeczną własność socjalistyczną jako świętą i nietykalną podstawę ustroju radzieckiego;

d) codziennie umacniać więź z masami, w porę reagować na pragnienia i potrzeby ludzi pracy, wyjaśniać bezpartyjnym masom sens polityki i uchwał partii, pomnąc, że siła i niezwyciężoność naszej partii polega na jej organicznej i nierozerwalnej więzi z narodem;

e) pracować nad podniesieniem poziomu swego uświadomienia, nad opanowaniem podstaw marksizmu-leninizmu;

f) przestrzegać dyscypliny partyjnej i państwowej, obowiązującej w równym stopniu wszystkich członków partii. W partii nie może być dwóch dyscyplin — jednej dla kierowników, drugiej dla szeregowych. Partia ma jedną dyscyplinę, jedno prawo dla wszystkich komunistów, niezależnie od zasług i zajmowanych przez nich stanowisk. Naruszenie dyscypliny partyjnej i państwowej jest wielkim złem wyrządzającym szkodę partii i dlatego jest nie do pogodzenia z pozostawaniem w jej szeregach;

g) rozwijać samokrytykę i oddolną krytykę, ujawniać braki w pracy i walczyć o ich usunięcie, walczyć przeciwko pomyślności na pokaz i upajaniu się sukcesami w pracy. Tłumienie krytyki jest wielkim złem. Ten, kto tłumi krytykę, zastępuje ją efekciarstwem i wychwalaniem, nie może znajdować się w szeregach partii;

h) komunikować kierowniczym organom partyjnym aż do Komitetu Centralnego partii włącznie o brakach w pracy, bez względu na osobę. Członkowi partii nie wolno zatajać złego stanu rzeczy, zamykać oczu na niewłaściwe postępowanie, wyrządzające szkodę interesom partii i państwa. Ten, kto przeszkadza członkowi partii w wykonywaniu tego obowiązku, powinien ponieść surową karę, jako winny naruszenia woli partii;

i) być szczerym i uczciwym wobec partii, nie dopuszczać do zatajania i wypaczania prawdy. Nieszczerość komunisty wobec partii i oszukiwanie partii jest najcięższym złem i jest nie do pogodzenia z pozostawaniem w szeregach partii;

j) przestrzegać tajemnicy partyjnej i państwowej, zachowywać czujność polityczną, pomnąc, że czujność komunistów niezbędna jest na każdym odcinku i w każdej sytuacji. Ujawnienie tajemnicy partyjnej i państwowej jest przestępstwem wobec partii i jest nie do pogodzenia z pozostawaniem w jej szeregach;

k) na każdym stanowisku, powierzonym przez partię, nieugięcie realizować wskazania partii o właściwym doborze kadr według ich kwalifikacji politycznych i fachowych. Naruszenie tych wskazań, kierowanie się w doborze pracowników względami kumoterstwa, sympatii osobistej, ziomkostwa lub pokrewieństwa jest nie do pogodzenia z pozostawaniem w partii.

4. Członek partii ma prawo:

a) brać udział w swobodnym i rzeczowym omawianiu na zebraniach partyjnych lub w prasie partyjnej zagadnień polityki partyjnej;

b) krytykować na partyjnych zebraniach każdego działacza partyjnego;

c) wybierać i być wybieranym do władz partyjnych;

d) żądać swego osobistego udziału we wszystkich wypadkach, kiedy zapada uchwała dotycząca jego działalności lub postępowania;

e) zwracać się z każdą sprawą i oświadczeniem do każdej instancji partyjnej aż do KC Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego włącznie.

5. Przyjmowanie w poczet członków partii odbywa się wyłącznie w trybie indywidualnym. Nowi członkowie przyjmowani są spośród kandydatów, którzy przebyli ustanowiony okres kandydowania. W poczet członków partii przyjmowani są uświadomieni, aktywni i oddani sprawie komunizmu robotnicy, chłopi i inteligenci.

Do partii przyjmuje się osoby, które ukończyły 18 lat.

Tryb przyjmowania kandydatów w poczet członków partii:

a) Wstępujący w poczet członków partii przedkładają opinie polecające trzech członków partii, którzy posiadają co najmniej trzyletni staż partyjny i którzy znają ich co najmniej rok ze wspólnej pracy.

U w a g a p i e r w s z a. Przy przyjmowaniu do partii członków WLKSM opinia polecająca komitetu rejonowego WLKSM równoważna jest opinii polecającej jednego członka partii.

U w a g a d r u g a. Członkowie i zastępcy członków KC Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego powstrzymują się od wydawania opinii polecających.

b) Sprawę przyjęcia do partii rozpatruje i rozstrzyga ogólne zebranie podstawowej organizacji partyjnej, którego uchwała staje się prawomocna po zatwierdzeniu przez komitet rejonowy, w miastach zaś, w których nie ma podziału na rejony — przez komitet miejski partii.

Przy omawianiu sprawy przyjęcia do partii obecność opiniodawców nie jest obowiązkowa.

c) Młodzież w wieku do lat 20 włącznie przyjmowana jest do partii wyłącznie z szeregów WLKSM.

d) Byli członkowie innych partii przyjmowani są w poczet członków partii na podstawie opinii polecających pięciu członków partii: trzech o dziesięcioletnim stażu partyjnym i dwóch o stażu przedrewolucyjnym — wyłącznie przez podstawową organizację partyjną i nieodzownie podlegają zatwierdzeniu przez KC Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego.

6. Opiniodawcy ponoszą odpowiedzialność za rzetelność wydawanych przez nich opinii polecających.

7. Staż partyjny kandydatów przyjmowanych w poczet członków partii liczy się od dnia powzięcia przez ogólne zebranie odnośnej podstawowej organizacji partyjnej uchwały o przyjęciu danego towarzysza w poczet członków partii.

8. Każdy członek jednej organizacji partyjnej w razie przeniesienia się na teren działalności innej organizacji jest zaliczany przez tę ostatnią w poczet jej członków.

U w a g a. Przenoszenie się członków partii z jednej organizacji do drugiej odbywa się zgodnie z regułami ustalonymi przez KC Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego.

9. Członkowie partii i kandydaci, którzy bez uzasadnionych przyczyn w ciągu trzech miesięcy nie wpłacili składek członkowskich, automatycznie przestają być członkami partii; podstawowa organizacja partyjna podejmuje w tej sprawie odpowiednią uchwałę podlegającą zatwierdzeniu przez rejonowy lub miejski komitet partii.

10. O wydaleniu komunisty z partii decyduje ogólne zebranie tej podstawowej organizacji partyjnej, do której wydalany należy; uchwałę w tej sprawie zatwierdza rejonowy lub miejski komitet partii. Uchwała komitetu rejonowego lub miejskiego w sprawie wydalenia z partii staje się prawomocna jedynie w tym wypadku, jeśli zostaje zatwierdzona przez komitet obwodowy partii, komitet krajowy lub KC komunistycznej partii republiki związkowej.

Do chwili zatwierdzenia przez komitet obwodowy, krajowy lub KC komunistycznej partii republiki związkowej uchwały w sprawie wydalenia z partii członek partii zachowuje legitymację partyjną i ma prawo uczestniczyć w zamkniętych zebraniach partyjnych.

11. Podstawowa organizacja partyjna nie może podejmować uchwały w sprawie wydalenia z partii lub przeniesienia w poczet kandydatów komunisty, jeśli jest on członkiem KC Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego, KC komunistycznej partii republiki związkowej, komitetu krajowego, obwodowego, okręgowego, miejskiego lub rejonowego.

O wydaleniu członka KC komunistycznej partii republiki związkowej, komitetu krajowego, obwodowego, okręgowego, miejskiego lub rejonowego ze składu komitetu partyjnego, a także o wydaleniu z szeregów partii lub o przeniesieniu w poczet kandydatów decyduje plenum odnośnego komitetu, jeśli większością dwóch trzecich głosów uzna to za konieczne.

12. O wydaleniu członka KC Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego ze składu KC, a także o wydaleniu z szeregów partii lub o przeniesieniu w poczet kandydatów decyduje zjazd partii, a w okresie między zjazdami — plenum KC Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego większością ⅔ głosów członków plenum KC. Na miejsce wydalonego automatycznie wchodzi w skład KC zastępca członka KC, w trybie ustalonym przez zjazd partii przy wyborach zastępców członków KC.

13. W wypadkach, gdy członek partii popełnił wykroczenie podlegające karze sądowej, zostaje on wydalony z partii, przy czym o wykroczeniu zawiadamia się władze administracyjne i sądowe.

14. Przy rozstrzyganiu sprawy wydalenia z partii należy zapewnić maksimum ostrożności i braterskiej troskliwości oraz wnikliwe rozpatrzenie słuszności zarzutów stawianych członkowi partii.

W wypadkach drobnych wykroczeń należy stosować środki wychowania i oddziaływania partyjnego (upomnienie, nagana itd.), nie zaś wydalenie z partii, które jest najwyższym wymiarem kary partyjnej.

W wypadkach koniecznych organizacja partyjna może zastosować jako karę partyjną przeniesienie członka partii w poczet kandydatów na okres do jednego roku.

Uchwała podstawowej organizacji partyjnej o przeniesieniu członka partii w poczet kandydatów podlega zatwierdzeniu przez rejonowy lub

miejski komitet partii. Po upływie ustalonego terminu członek partii przeniesiony w poczet kandydatów jest przyjmowany do partii na ogólnych zasadach i zachowuje poprzedni staż partyjny.

15. Odwołania wydalonych z partii oraz uchwały organizacji partyjnych w sprawie wydalenia z partii winny być rozpatrywane przez właściwe władze partyjne nie później niż w ciągu 20 dni od chwili ich złożenia.

II

Kandydaci na członków partii

16. Wszystkie osoby pragnące wstąpić do partii przechodzą okres kandydowania, niezbędny po to, by kandydat zapoznał się z programem, Statutem, taktyką partii oraz aby organizacja partyjna miała możność sprawdzenia walorów osobistych kandydata.

17. Tryb przyjmowania w poczet kandydatów (przyjmowanie indywidualne, przedkładanie opinii polecających i ich sprawdzanie, uchwała podstawowej organizacji o przyjęciu oraz zatwierdzenie tej uchwały) jest zupełnie taki sam jak tryb przyjmowania w poczet członków partii.

18. Okres kandydowania ustala się na jeden rok.

Organizacja partyjna obowiązana jest pomagać kandydatom w przygotowaniu się do wstąpienia w poczet członków partii. Po upływie okresu kandydowania organizacja partyjna powinna rozpatrzyć sprawę kandydata na zebraniu partyjnym. Jeśli kandydat na członka partii nie mógł dostatecznie dać się poznać w pracy z przyczyn, które organizacja partyjna uzna za uzasadnione, podstawowa organizacja partyjna może przedłużyć mu okres kandydowania na okres nie dłuższy niż jeden rok. W wypadkach zaś, gdy w okresie kandydowania okazało się, że kandydat ze względu na swe cechy osobiste nie zasługuje na przyjęcie w poczet członków partii, organizacja partyjna podejmuje uchwałę o wydaleniu go z szeregów kandydatów partii. Uchwały podstawowej organizacji partyjnej o przedłużeniu okresu kandydowania lub wydaleniu z szeregów kandydatów stają się prawomocne po zatwierdzeniu ich przez rejonowy lub miejski komitet partii.

19. Kandydaci na członków partii biorą udział w zebraniach tej organizacji, do której należą, z prawem głosu doradczego.

20. Kandydaci na członków partii wpłacają zwykłe składki członkowskie do kasy odnośnego komitetu partyjnego.

III

Struktura partii. Demokracja wewnątrzpartyjna

21. Zasadą przewodnią organizacyjnej struktury partii jest centralizm demokratyczny, który oznacza:

a) obieralność wszystkich kierowniczych organów partii od najniższych do najwyższych;

b) periodyczne składanie sprawozdań przez organa partyjne swym organizacjom partyjnym;

c) surową dyscyplinę partyjną i podporządkowanie się mniejszości — większości;

d) bezwzględną moc obowiązującą uchwał organów wyższych dla organów niższych.

22. Struktura partii opiera się na zasadzie terytorialno-produkcyjnej: organizacja partyjna obsługująca jakikolwiek rejon jest nadrzędna w stosunku do wszystkich organizacji partyjnych obsługujących część danego rejonu, organizacja partyjna obsługująca całą dziedzinę pracy jest nadrzędna w stosunku do wszystkich organizacji partyjnych obsługujących część danej dziedziny pracy.

23. Wszystkie organizacje partyjne są autonomiczne w decydowaniu o sprawach lokalnych, o ile decyzje te nie są sprzeczne z uchwałami partii.

24. Najwyższym organem kierowniczym każdej organizacji partyjnej jest zebranie ogólne (dla organizacji podstawowych), konferencja (na przykład dla organizacji rejonowych, obwodowych), zjazd (dla komunistycznych partii republik związkowych, dla Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego).

25. Zebranie ogólne, konferencja lub zjazd wybierają egzekutywę lub komitet, które są ich organem wykonawczym i kierują całą bieżącą pracą organizacji.

26. Przy wyborach władz partyjnych głosowanie na listę jest wzbronione. Głosowanie powinno się odbywać na poszczególne kandydatury, przy czym wszyscy członkowie partii mają zagwarantowane nieograniczone prawo zgłaszania sprzeciwów w stosunku do kandydatów i krytykowania ich. Wybory odbywają się przez zamknięte (tajne) głosowanie na kandydatów.

27. W miastach i ośrodkach rejonowych w celu omówienia ważniejszych uchwał partii i rządu zwołuje się aktywy miejskich i rejonowych organizacji partyjnych, przy czym aktywy te winny być zwoływane nie dla parady i formalno-uroczystego aprobowania tych uchwał, lecz w celu rzeczywistego ich omówienia.

28. Swobodne i rzeczowe omawianie zagadnień polityki partyjnej w poszczególnych organizacjach lub w partii jako całości jest niezaprzeczalnym prawem każdego członka partii, wypływającym z demokracji wewnątrzpartyjnej. Jedynie na podstawie demokracji wewnątrzpartyjnej może być rozwinięta samokrytyka i umocniona dyscyplina partyjna, która powinna być świadoma, a nie mechaniczna.

Jednakże szeroka dyskusja, zwłaszcza dyskusja w skali wszechzwiązkowej w kwestiach polityki partyjnej, winna być zorganizowana tak, ażeby nie mogła doprowadzić do prób znikomej mniejszości narzucenia swej woli większości partii lub do prób utworzenia ugrupowań frakcyjnych, łamiących jedność partii, do prób wywołania rozłamu, mogących podważyć siłę i trwałość ustroju socjalistycznego.

Szeroka dyskusja w skali wszechzwiązkowej może być uznana za konieczną jedynie w wypadku:

a) jeśli konieczność tę uznaje przynajmniej kilka terenowych organizacji partyjnych na szczeblu obwodowym lub republikańskim;

b) jeśli w łonie KC Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego nie ma dostatecznie zdecydowanej większości w najważniejszych kwestiach polityki partyjnej;

c) jeśli pomimo istnienia zdecydowanej większości w KC, która stoi na określonym stanowisku, Komitet Centralny uważa jednak za konieczne sprawdzenie słuszności swej polityki w drodze przedyskutowania jej w partii.

Jedynie spełnienie tych warunków może zabezpieczyć partię przed nadużywaniem demokracji wewnątrzpartyjnej przez elementy antypartyjne, jedynie w tych warunkach można liczyć na to, że demokracja wewnątrzpartyjna wyjdzie na korzyść sprawie i nie zostanie wykorzystana na szkodę partii i klasy robotniczej.

IV

Najwyższe władze partii

29. Najwyższą władzą Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego jest zjazd partii. Zjazdy zwyczajne zwołuje się przynajmniej raz na cztery lata. Zjazdy nadzwyczajne zwołuje Komitet Centralny partii z własnej inicjatywy lub na żądanie co najmniej 1/3 ogólnej liczby członków reprezentowanych na ostatnim zjeździe partyjnym. Zwołanie zjazdu partyjnego i porządek dzienny ogłasza się co najmniej na półtora miesiąca przed zjazdem. Zjazdy nadzwyczajne zwołuje się w terminie dwumiesięcznym.

Zjazd uważa się za prawomocny, jeśli jest na nim reprezentowana co najmniej połowa wszystkich członków partii reprezentowanych na ostatnim zjeździe zwyczajnym.

Normy przedstawicielstwa na zjazd partii ustala Komitet Centralny.

30. W razie niezwołania zjazdu nadzwyczajnego przez Komitet Centralny partii we wskazanym w punkcie 29 terminie, organizacje, które zażądały zwołania zjazdu nadzwyczajnego, mają prawo stworzyć komitet organizacyjny, któremu przysługują uprawnienia Komitetu Centralnego partii w zakresie zwołania zjazdu nadzwyczajnego.

31. Zjazd:

a) wysłuchuje i zatwierdza sprawozdania Komitetu Centralnego partii, Centralnej Komisji Rewizyjnej i innych organizacji centralnych;

b) dokonuje rewizji i zmian w programie i w Statucie partii;

c) wytycza linię taktyczną partii w podstawowych kwestiach polityki bieżącej;

d) wybiera Komitet Centralny Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego i Centralną Komisję Rewizyjną.

32. Komitet Centralny partii i Centralna Komisja Rewizyjna wybierane są w składzie ustalanym przez zjazd. W wypadku zdekompletowania Komitetu Centralnego skład jego uzupełnia się wybranymi przez zjazd zastępcami.

33. Komitet Centralny Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego

odbywa posiedzenia plenarne co najmniej raz na sześć miesięcy. Zastępcy członków KC obecni są na posiedzeniach plenarnych Komitetu Centralnego z prawem głosu doradczego.

34. Komitet Centralny Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego tworzy: do kierowania pracą KC w okresie między posiedzeniami plenarnymi — Prezydium, do kierowania pracą bieżącą, głównie w dziedzinie organizowania kontroli wykonania uchwał partii i doboru kadr — Sekretariat.

35. Komitet Centralny Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego tworzy przy KC Komitet Kontroli Partyjnej.

Komitet Kontroli Partyjnej przy KC partii:

a) kontroluje przestrzeganie dyscypliny partyjnej przez członków i kandydatów na członków partii, pociąga do odpowiedzialności komunistów winnych naruszenia programu i Statutu partii, dyscypliny partyjnej i państwowej oraz winnych naruszenia moralności partyjnej (oszukiwanie partii, nieuczciwość i nieszczerość wobec partii, oszczerstwo, biurokratyzm, niemoralny tryb życia itp.);

b) rozpatruje odwołania od uchwał KC komunistycznych partii republik związkowych, krajowych i obwodowych komitetów partii w sprawie wydalenia z partii i kar partyjnych;

c) w republikach, krajach i obwodach ma swych pełnomocników, niezależnych od terenowych władz partyjnych.

36. Komitet Centralny Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego w okresie między zjazdami kieruje całą działalnością partii, reprezentuje partię w stosunkach z innymi partiami, organizacjami i instytucjami, organizuje różne instytucje partii i kieruje ich działalnością, mianuje redakcje centralnych organów prasowych, pracujących pod jego kontrolą, i zatwierdza redakcje partyjnych organów prasowych większych organizacji terenowych, organizuje przedsiębiorstwa o znaczeniu społecznym i kieruje nimi, dysponuje siłami i funduszami partii, zarządza centralną kasą.
Komitet Centralny nadaje kierunek pracy centralnych organizacji radzieckich i społecznych poprzez grupy partyjne w tych organizacjach.

37. W celu wzmocnienia kierownictwa i pracy politycznej Komitet Centralny partii ma prawo tworzyć wydziały polityczne i wyznaczać organizatorów partyjnych KC na poszczególne odcinki budownictwa socjalistycznego, nabierające szczególnie ważnego znaczenia dla gospodarki narodowej i całego kraju, jak również — w miarę wykonywania przez wydziały polityczne ich zadań — likwidować je lub przekształcać w zwyczajne organa partyjne zbudowane według zasady produkcyjno-terytorialnej.

Wydziały polityczne działają na podstawie specjalnych instrukcji zatwierdzanych przez Komitet Centralny.

38 Komitet Centralny Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego regularnie informuje organizacje partyjne o swej pracy.

39. Centralna Komisja Rewizyjna rewiduje: a) szybkość i właściwy tryb załatwiania spraw w centralnych organach partii oraz sprawność aparatu Sekretariatu KC; b) kasę i przedsiębiorstwa Komitetu Centralnego partii.

V

Obwodowe, krajowe i republikańskie organizacje partii

40. Najwyższą władzą obwodowej, krajowej i republikańskiej organizacji partyjnej jest obwodowa, krajowa konferencja partyjna lub zjazd komunistycznej partii republiki związkowej, a w okresie między nimi — komitet obwodowy, komitet krajowy i KC komunistycznej partii republiki związkowej. W działalności swej kierują się one uchwałami Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego i jej organów kierowniczych.

41. Zwyczajną konferencję obwodową, krajową lub zjazd komunistycznej partii republiki związkowej zwołuje komitet obwodowy, krajowy, KC komunistycznej partii republiki związkowej raz na półtora roku, a nadzwyczajną — na mocy uchwały komitetu obwodowego, komitetu krajowego, KC komunistycznej partii republiki związkowej albo na żądanie 1/3 ogólnej liczby członków organizacji objętych przez obwodową, krajową, republikańską organizację partyjną.

Normy przedstawicielstwa na konferencję obwodową, krajową, zjazd komunistycznej partii republiki związkowej ustala komitet obwodowy, komitet krajowy, KC komunistycznej partii republiki związkowej.

Konferencja obwodowa, krajowa, zjazd komunistycznej partii republiki związkowej wysłuchuje i zatwierdza referaty sprawozdawcze komitetu obwodowego, krajowego, KC komunistycznej partii republiki związkowej, komisji rewizyjnej i innych obwodowych, krajowych, republikańskich organizacji, omawia zagadnienia pracy partyjnej, radzieckiej, gospodarczej, związkowej w obwodzie, kraju lub republice i wybiera komitet obwodowy, komitet krajowy, KC komunistycznej partii republiki związkowej, komisję rewizyjną i delegatów na zjazd Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego.

42. Obwodowe, krajowe komitety, KC komunistycznych partii republik związkowych wybierają właściwe organa wykonawcze w składzie nie przekraczającym 11 osób, w tym trzech sekretarzy, których zatwierdza KC partii. Sekretarzy obowiązuje co najmniej pięcioletni staż partyjny.

W komitetach obwodowych i krajowych partii, w KC komunistycznych partii republik związkowych stwarza się sekretariaty dla rozpatrywania spraw bieżących i kontroli wykonania. Sekretariat referuje powzięte uchwały właściwej egzekutywie komitetu obwodowego, komitetu krajowego, KC komunistycznej partii republiki związkowej.

43. Komitet obwodowy, komitet krajowy, KC komunistycznej partii republiki związkowej organizuje różne instytucje partii w granicach obwodu, kraju, republiki, kieruje ich działalnością, zapewnia bezwarunkowe wykonanie dyrektyw partii, rozwijanie krytyki i samokrytyki i wychowanie komunistów w duchu nieprzejednanego stosunku do braków, kieruje marksistowsko-leninowskim szkoleniem członków i kandydatów na członków partii, organizuje pracę w zakresie komunistycznego wychowania mas pracujących, mianuje redakcję obwodowego, krajowego, republikańskiego partyjnego organu prasowego pracującego pod jego kontrolą, nadaje kierunek działalności obwodowych, krajowych, republikańskich organiza-

cji radzieckich i społecznych poprzez istniejące w tych organizacjach grupy partyjne, organizuje i prowadzi własne przedsiębiorstwa o znaczeniu ogólnym dla obwodu, kraju, republiki, dysponuje w granicach swej organizacji siłami i funduszami partii, zarządza obwodową, krajową, republikańską kasą partyjną, systematycznie informuje Komitet Centralny partii i składa w ustalonych terminach Komitetowi Centralnemu sprawozdanie ze swej działalności.

44. Plenum komitetu obwodowego, komitetu krajowego, KC komunistycznej partii republiki związkowej zwołuje się co najmniej raz na dwa miesiące.

45. Organizacje partyjne republik autonomicznych oraz obwodów narodowych i innych wchodzących w skład krajów i republik związkowych pracują pod kierownictwem komitetów krajowych, KC komunistycznych partii republik związkowych i w swym życiu wewnętrznym kierują się postanowieniami zawartymi w rozdziale V Statutu partii, dotyczącymi organizacji obwodowych, krajowych i republikańskich.

VI

Okręgowe organizacje partii

46. W obwodach, krajach i republikach, w których istnieją okręgi, tworzy się w tych ostatnich okręgowe organizacje partyjne.

Najwyższą władzą okręgowej organizacji partyjnej jest okręgowa konferencja partyjna, zwoływana przez komitet okręgowy co najmniej raz na półtora roku, konferencja nadzwyczajna — na mocy uchwały komitetu okręgowego albo na żądanie 1/3 ogólnej liczby członków organizacji objętych przez organizację okręgową.

Konferencja okręgowa wysłuchuje i zatwierdza sprawozdania komitetu okręgowego, komisji rewizyjnej i innych okręgowych organizacji partyjnych, wybiera komitet okręgowy partii, komisję rewizyjną i delegatów na konferencję obwodową, krajową lub zjazd komunistycznej partii republiki związkowej.

47. Komitet okręgowy wybiera egzekutywę w składzie nie przekraczającym 9 osób, w tym trzech sekretarzy komitetu okręgowego. Sekretarzy obowiązuje trzyletni staż partyjny. Sekretarzy komitetu okręgowego zatwierdza komitet obwodowy, krajowy, KC komunistycznej partii republiki związkowej.

Plenum komitetu okręgowego zwołuje się co najmniej raz na półtora miesiąca.

48. Komitet okręgowy organizuje różne przedsiębiorstwa partii w granicach okręgu i kieruje ich działalnością, zapewnia bezwarunkowe wykonanie dyrektyw partii, rozwijanie krytyki i samokrytyki i wychowanie komunistów w duchu nieprzejednanego stosunku do braków, kieruje marksistowsko-leninowskim szkoleniem członków i kandydatów na członków partii, organizuje pracę w zakresie komunistycznego wychowania mas pracujących, mianuje redakcję okręgowego organu partyjnego, pracującego pod jego kierownictwem i kontrolą, nadaje kierunek działal-

ności okręgowych organizacji radzieckich i społecznych poprzez istniejące w nich grupy partyjne, organizuje własne przedsiębiorstwa na szczeblu okręgu, dysponuje w granicach okręgu siłami i funduszami partii, zarządza okręgową kasą partyjną.

VII

Miejskie i rejonowe (wiejskie i miejskie) organizacje partii

49. Miejską, rejonową konferencję partyjną zwołuje komitet miejski, rejonowy co najmniej raz na rok, konferencję nadzwyczajną — na mocy uchwały komitetu miejskiego, rejonowego lub na żądanie 1/3 ogólnej liczby członków organizacji objętych przez organizację miejską, rejonową.

Konferencja miejska, rejonowa wysłuchuje i zatwierdza sprawozdania komitetu miejskiego, rejonowego, komisji rewizyjnej i innych miejskich, rejonowych organizacji, wybiera komitet miejski, rejonowy, komisję rewizyjną i delegatów na konferencję krajową, obwodową lub na zjazd komunistycznej partii republiki związkowej.

50. Komitet miejski, rejonowy wybiera egzekutywę w składzie 7 — 9 osób, w tym trzech sekretarzy miejskiego, rejonowego komitetu partii. Sekretarzy miejskiego, rejonowego komitetu obowiązuje co najmniej trzyletni staż partyjny. Sekretarzy komitetu miejskiego i rejonowego zatwierdza komitet obwodowy, komitet krajowy, KC komunistycznej partii republiki związkowej.

51. Komitet miejski, rejonowy organizuje i zatwierdza podstawowe organizacje partyjne w przedsiębiorstwach, sowchozach, MTS, kołchozach i instytucjach, kieruje ich działalnością i prowadzi ewidencję komunistów, zapewnia wykonanie dyrektyw partii, rozwijanie krytyki i samokrytyki oraz wychowanie komunistów w duchu nieprzejednanego stosunku do braków, organizuje marksistowsko-leninowskie szkolenie członków i kandydatów na członków partii, prowadzi pracę w zakresie komunistycznego wychowania mas pracujących, mianuje redakcję miejskiego, rejonowego organu partyjnego, pracującego pod jego kierownictwem i kontrolą, nadaje kierunek działalności miejskich, rejonowych organizacji radzieckich i społecznych poprzez istniejące w nich grupy partyjne, dysponuje w granicach miasta i rejonu siłami i funduszami partii, zarządza miejską, rejonową kasą partyjną. Komitet miejski, rejonowy składa komitetowi obwodowemu, komitetowi krajowemu, KC komunistycznej partii republiki związkowej sprawozdanie ze swej działalności w terminach i w formie ustalonej przez Komitet Centralny partii.

52. Plenum komitetu miejskiego, rejonowego zwołuje się co najmniej raz na miesiąc.

53. W wielkich miastach, za zgodą KC Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego, tworzy się organizacje rejonowe podporządkowane komitetowi miejskiemu.

VIII

Podstawowe organizacje partii

54. Podstawą partii są podstawowe organizacje partyjne.

Podstawowe organizacje partyjne tworzy się w fabrykach, zakładach przemysłowych, sowchozach, MTS i innych przedsiębiorstwach gospodarczych, w kołchozach, w jednostkach Armii Radzieckiej i Marynarki Wojennej, we wsiach, w instytucjach, uczelniach itp., w których jest co najmniej 3 członków partii.

W przedsiębiorstwach, w kołchozach, w instytucjach itp., w których jest mniej niż 3 członków partii, tworzy się grupy kandydatów lub grupy partyjno-komsomolskie, na których czele stoi organizator partyjny, wyznaczany przez komitet rejonowy, komitet miejski partii lub wydział polityczny.

Podstawowe organizacje partyjne są zatwierdzane przez komitety rejonowe, miejskie albo przez odpowiednie wydziały polityczne.

Najwyższą władzą podstawowej organizacji partyjnej jest zebranie partyjne zwoływane co najmniej raz na miesiąc.

55. W przedsiębiorstwach, instytucjach, kołchozach itp., w których ogólna podstawowa organizacja partyjna obejmująca całe przedsiębiorstwo, instytucję itp. liczy ponad 100 członków i kandydatów, mogą być organizowane — w każdym poszczególnym wypadku za zgodą komitetu rejonowego, komitetu miejskiego lub właściwego wydziału politycznego — organizacje partyjne w oddziałach, na odcinkach produkcyjnych, w wydziałach itp.

W organizacjach oddziałowych, odcinkowych itp., jak również w podstawowych organizacjach partyjnych liczących mniej niż 100 członków i kandydatów mogą być tworzone grupy partyjne według brygad, agregatów przedsiębiorstwa.

56. W wielkich przedsiębiorstwach i instytucjach liczących ponad 300 członków i kandydatów na członków partii mogą być tworzone — w każdym poszczególnym wypadku za zgodą Komitetu Centralnego partii — komitety partyjne, przy czym oddziałowe organizacje partyjne tych przedsiębiorstw i instytucji otrzymują prawa podstawowej organizacji partyjnej.

57. Podstawowa organizacja partyjna stanowi więź między masami robotników, chłopów i inteligencji a kierowniczymi organami partii. Zadaniem jej jest:

a) praca agitacyjna i organizacyjna wśród mas mająca na celu realizację haseł i uchwał partii, przy zapewnieniu jej kierownictwa prasą zakładową (gazetki wielonakładowe, gazetki ścienne itp.);

b) przyciąganie do partii nowych członków i ich polityczne wychowywanie;

c) organizacja szkolenia politycznego członków i kandydatów partii oraz kontrola nad opanowaniem przez nich minimum wiadomości w zakresie marksizmu-leninizmu;

d) współdziałanie z komitetem rejonowym, komitetem miejskim lub wydziałem politycznym w całej jego praktycznej działalności;

e) mobilizowanie mas w przedsiębiorstwach, w sowchozach, kołchozach itp. do wykonywania planu produkcyjnego, umacniania dyscypliny pracy i rozwijania współzawodnictwa socjalistycznego;

f) walka z niezaradnością i z brakiem gospodarności w pracy przedsiębiorstw, sowchozów, kołchozów oraz codzienna troska o poprawę warunków kulturalno-bytowych robotników, pracowników umysłowych i kołchoźników;

g) rozwijanie krytyki i samokrytyki i wychowywanie komunistów w duchu bezkompromisowego stosunku do braków;

h) czynny udział w gospodarczym i politycznym życiu kraju.

58. W celu podniesienia roli podstawowych organizacji partyjnych w przedsiębiorstwach produkcyjnych i handlowych, w tym w sowchozach, kołchozach i MTS, oraz ich odpowiedzialności za stan pracy przedsiębiorstw — organizacjom tym przyznaje się prawo kontrolowania działalności administracji przedsiębiorstwa.

Organizacje partyjne w ministerstwach, nie mogące wskutek specyficznych warunków pracy instytucji radzieckich korzystać z funkcji kontroli, obowiązane są sygnalizować o niedociągnięciach w pracy instytucji, zwracać uwagę na braki w pracy ministerstwa i jego poszczególnych pracowników i kierować swoje materiały i uwagi do KC oraz do kierowników ministerstwa.

Sekretarzy podstawowych organizacji partyjnych w ministerstwach zatwierdza Komitet Centralny partii.

Wszyscy komuniści-pracownicy centralnego aparatu ministerstwa wchodzą w skład jednej, wspólnej dla całego ministerstwa organizacji partyjnej.

59. Do prowadzenia pracy bieżącej podstawowa organizacja partyjna wybiera na okres jednego roku egzekutywę w składzie nie przekraczającym 11 osób.

Egzekutywy podstawowych organizacji partyjnych tworzy się w organizacjach partyjnych liczących co najmniej 15 członków partii.

W organizacjach partyjnych liczących mniej niż 15 członków partii egzekutywy nie tworzy się, lecz wybiera się sekretarza podstawowej organizacji partyjnej.

W celu szybkiego przygotowywania członków partii i wychowania w duchu kolektywnego kierownictwa przyznaje się oddziałowym organizacjom partyjnym, liczącym nie mniej niż 15, ale nie więcej niż 100 członków partii, prawo wybierania egzekutywy oddziałowej organizacji partyjnej w składzie od 3 do 5 osób, a organizacjom liczącym ponad 100 członków partii — od 5 do 7 osób.

W podstawowych organizacjach partyjnych, liczących nie więcej niż 100 członków partii, pracę partyjną prowadzą z reguły pracownicy, którzy nie są zwolnieni z pracy w produkcji.

Sekretarzy podstawowych i oddziałowych organizacji partyjnych obowiązuje co najmniej roczny staż partyjny.

IX

Partia a Komsomoł

60. WLKSM prowadzi swą pracę pod kierownictwem Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego. KC WLKSM, będąc kierowniczym organem Komsomołu, podlega KC Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego.

Działalności terenowych organizacji WLKSM nadają kierunek oraz kontrolują ją odnośne republikańskie, krajowe, obwodowe, miejskie i rejonowe organizacje partyjne.

61. Członkowie WLKSM, którzy są członkami lub kandydatami partii, z chwilą wstąpienia do partii opuszczają szeregi Komsomołu, jeśli nie zajmują kierowniczych stanowisk w organizacjach komsomolskich.

62. WLKSM jest aktywnym pomocnikiem partii w całym budownictwie państwowym i gospodarczym. Organizacje komsomolskie powinny być w praktyce aktywnymi realizatorami dyrektyw partyjnych we wszystkich dziedzinach budownictwa socjalistycznego, zwłaszcza tam, gdzie nie ma podstawowych organizacji partyjnych.

63. Organizacje komsomolskie mają prawo szerokiej inicjatywy w omawianiu i stawianiu przed właściwymi organizacjami partyjnymi wszystkich zagadnień dotyczących pracy przedsiębiorstwa, kołchozu, sowchozu, instytucji, zagadnień związanych z zadaniami usuwania braków w działalności tych ostatnich oraz udzielania im niezbędnej pomocy w usprawnianiu pracy, w organizowaniu socjalistycznego współzawodnictwa, w przeprowadzaniu masowych kampanii itd.

X

Organizacje partyjne w Armii Radzieckiej, Marynarce Wojennej i transporcie

64. Kierownictwo pracą partyjną w Armii Radzieckiej i Marynarce Wojennej sprawują Główne Zarządy Polityczne Armii Radzieckiej i Marynarki Wojennej ZSRR, a w transporcie — Zarządy Polityczne Ministerstw Komunikacji ZSRR, Floty Morskiej ZSRR i Floty Rzecznej ZSRR, działające na prawach wydziałów KC Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego.

Organizacje partyjne w Armii Radzieckiej, Marynarce Wojennej i w transporcie pracują na zasadzie specjalnych instrukcji, zatwierdzanych przez Komitet Centralny.

65. Szefów zarządów politycznych okręgów, flot i armii oraz szefów kolejowych wydziałów politycznych obowiazuje pięcioletni staż partyjny, szefów wydziałów politycznych dywizji i brygad — trzyletni staż partyjny.

66. Organa polityczne obowiązane są utrzymywać ścisłą łączność z terenowymi komitetami partyjnymi przez stały udział kierowników organów politycznych w działalności terenowych komitetów partyjnych, jak również

przez systematyczne wysłuchiwanie na komitetach partyjnych sprawozdań szefów organów politycznych o pracy politycznej w jednostkach wojskowych oraz o pracy wydziałów politycznych w transporcie.

XI

Grupy partyjne w organizacjach pozapartyjnych

67. Na wszystkich zjazdach, naradach i w obieralnych organach radzieckich, związkowych, spółdzielczych i innych organizacji masowych, w których jest co najmniej trzech członków partii, organizuje się grupy partyjne, których zadaniem jest wszechstronne umacnianie wpływów partii i realizowanie jej polityki wśród bezpartyjnych, umacnianie dyscypliny partyjnej i państwowej, walka z biurokratyzmem, kontrola wykonania dyrektyw partii i organów władzy radzieckiej. Do prowadzenia prac bieżących grupa wybiera sekretarza.

68. Grupy partyjne są podporządkowane odnośnym organizacjom partyjnym (KC Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego, KC komunistycznej partii republiki związkowej, komitet krajowy, obwodowy, okręgowy, miejski, rejonowy).

Grupy obowiązane są we wszystkich sprawach ściśle i bezkompromisowo kierować się uchwałami kierowniczych organów partyjnych.

XII

Fundusze partii

69. Fundusze partii i jej organizacji składają się ze składek członkowskich, dochodów z przedsiębiorstw partii i innych wpływów.

70. Miesięczne składki członkowskie dla członków partii i kandydatów ustala się w następującej wysokości (w procentach od zarobku):

Zarabiający	miesięcznie	do	500 rb.	płacą	1/2	proc.
„	„	ponad 500 rb., lecz nie więcej niż	1 000 rb.	„	1	„
„	„	od 1001 rb. do	1 500 rb.	„	1 1/2	„
„	„	od 1501 rb. do	2 000 rb.	„	2	„
„	„	ponad	2 000 rb.	„	3	„

71. Wpisowe pobiera się przy wstąpieniu w poczet kandydatów w wysokości 2 procent od otrzymywanego zarobku miesięcznego.

SKŁAD KOMITETU CENTRALNEGO I CENTRALNEJ KOMISJI REWIZYJNEJ KOMUNISTYCZNEJ PARTII ZWIĄZKU RADZIECKIEGO WYBRANYCH PRZEZ XIX ZJAZD

Członkowie Komitetu Centralnego Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego

1. **A. A. Andrejew**
2. **W. M. Andrianow**
3. **A. B. Aristow**
4. **G. A. Arutinow**
5. **S. Babajew**
6. **M. D. Bagirow**
7. **N. K. Bajbakow**
8. **I. A. Benediktow**
9. **Ł. P. Beria**
10. **N. I. Bielajew**
11. **B. P. Bieszczew**
12. **I. P. Bojcow**
13. **G. A. Borkow**
14. **Ł. I. Breżniew**
15. **N. A. Bułganin**
16. **M. W. Chruniczew**
17. **N. S. Chruszczow**
18. **A. I. Chworostuchin**
19. **P. F. Czepłakow**
20. **W. J. Czernyszew**
21. **D. I. Czesnokow**
22. **G. A. Denisow**
23. **A. A. Fadiejew**
24. **B. Gafurow**
25. **F. S. Goriaczew**
26. **I. T. Griszin**
27. **W. W. Griszin**
28. **M. I. Gusiew**
29. **S. D. Ignatiew**
30. **N. G. Ignatow**
31. **I. D. Jakowlew**
32. **M. A. Jasnow**
33. **A. P. Jefimow**
34. **Ł. N. Jefremow**
35. **A. N. Jegorow**
36. **P. F. Judin**
37. **U. J. Jusupow**
38. **I. G. Kabanow**
39. **Ł. M. Kaganowicz**
40. **J. E. Kałnberzin**
41. **I. W. Kapitonow**
42. **I. G. Kebin**
43. **Z. N. Kecchoweli**
44. **A. N. Kidin**
45. **A. I. Kiriczenko**
46. **N. W. Kisielew**
47. **W. I. Kisielew**
48. **I. S. Koniew**

49. P. N. Korczagin
50. A. J. Korniejczuk
51. D. S. Korotczenko
52. A. N. Kosygin
53. M. D. Kowrigina
54. F. R. Kozłow
55. S. N. Krugłow
56. T. I. Kulijew
57. A. M. Kutyriew
58. O. W. Kuusinen
59. N. G. Kuzniecow
60. W. W. Kuzniecow
61. I. K. Lebiediew
62. A. N. Łarionow
63. I. S. Łatunow
64. W. W. Łukianow
65. G. M. Maleakow
66. W. A. Małyszew
67. A. I. Marfin
68. L. Z. Mechlis
69. A. I. Mgeładze
70. N. A. Michajłow
71. D. N. Mielnik
72. Ł. G. Mielnikow
73. A. I. Mikojan
74. M. B. Mitin
75. W. M. Mołotow
76. W. A. Moskwin
77. N. A. Muchitdinow
78. Z. I. Muratow
79. W. I. Niedosiekin
80. A. I. Nijazow
81. B. F. Nikołajew
82. N. N. Organow
83. A. M. Pankratowa
84. N. S. Patoliczew
85. N. M. Piegow
86. M. G. Pierwuchin
87. P. K. Ponomarenko
88. A. N. Poskrebyszew
89. P. N. Pospiełow
90. F. M. Prass
91. W. A. Prokofiew
92. W. P. Pronin
93. A. M. Puzanow
94. I. R. Razzakow
95. A. M. Rumiancew
96. M. Z. Saburow
97. A. W. Siemin
98. D. G. Smirnow
99. A. J. Snieczkus
100. W. D. Sokołowski
101. J. W. Stalin
102. M. A. Susłow
103. Ż. Szajachmictow
104. A. N. Szelepin
105. D. T. Szepiłow
106. M. F. Szkiriatow
107. N. M. Szwernik
108. J. B. Tajbekow
109. I. F. Tewosjan
110. F. J. Titow
111. P. I. Titow
112. D. F. Ustinow
113 S. A. Wagapow
114. B. Ł. Wannikow
115. A. M. Wasilewski
116. I. A. Wołkow
117. G. I. Woronow
118. K. J. Woroszyłow
119. A. J. Wyszyński
120. A. F. Zasiadko
121. M. W. Zimianin
122. A. G. Zwieriew
123. J. A. Żdanow
124. I. K. Żegalin
125. K. P. Żukow

Zastępcy członków Komitetu Centralnego Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego

1. T. A. Achazow
2. G. F. Aleksandrow
3. G. W. Aleksienko
4. P. A. Artemiew
5. I. H. Bagramian
6. W. M. Bakradze
7. N. J. Basistyj
8. S. I. Bogdanow
9. A. D. Bondarenko
10. S. Z. Borisow
11. S. M. Budionny
12. S. M. Butuzow
13. W. G. Cchowrebaszwili
14. A. U. Chachałow
15. I. S. Chochlow
16. W. F. Cyreń
17. W. I. Czujkow
18. G. A. Czumaczenko
19. A. D. Danijałow
20. P. W. Dementiew
21. B. A. Dwinski
22. N. A. Dygaj
23. A. G. Fiodorow
24. J. A. Furcewa
25. M. A. Gedwilas
26. S. A. Goglidze
27. A. W. Gorbatow
28. K. P. Gorszenin
29. A. A. Greczko
30. W. G. Grigorian
31. A. A. Gromyko
32. L. F. Iljiczew
33. D. W. Jefremow
34. A. A. Jepiszew
35. P. A. Judin
36. I. S. Jumaszew
37. I. A. Kairow
38. N. T. Kalczenko
39. M. J. Kanunnikow
40. N. S. Kazakow
41. B. Z. Kobułow
42. P. T. Komarow
43. L. R. Kornijec
44. A. I. Kostousow
45. A. I. Kozłow
46. K. D. Kułow
47. P. N. Kumykin
48. F. F. Kuzniecow
49. K. S. Kuzniecowa
50. W. T. Łacis
51. P. F. Ładanow
52. P. F. Łomako
53. A. A. Łuczyński
54. L. P. Łykowa
55. J. J. Maksarew
56. J. A. Malik
57. M. S. Malinin
58. R. J. Malinowski
59. F. A. Mamonow
60. I. I. Maslennikow
61. W. N. Merkułow
62. R. J. Mielnikow
63. K. A. Miereckow
64. A. A. Miurisep
65. M. I. Niedielin
66. P. W. Nikitin
67. I. I. Nosenko
68. G. M. Orłow
69. K. W. Ostrowitianow
70. J. I. Paleckis
71. A. S. Paniuszkin
72. P. I. Parszyn
73. D. W. Pawłow
74. W. N. Pawłow
75. A. P. Pczelakow
76. M. N. Pidtyczenko

77. M. T. Pomazniew
78. B. N. Ponomariew
79. G. M. Popow
80. S. O. Postowałow
81. D. J. Rajzer
82. W. M. Riabikow
83. W. S. Riasnoj
84. S. S. Rumiancew
85. Z. T. Serdiuk
86. I. A. Sierow
87. K. M. Simonow
88. I. P. Skulkow
89. K. M. Sokołow
90. Ł. N. Sołowiow
91. S. A. Stiepanow
92. J. A. Stiepanowa
93. W. N. Stoletow
94. Z. A. Szaszkow
95. N. N. Szatalin
96. A. M. Szkolnikow
97. S. M. Sztemienko
98. S. M. Tichomirow
99. S. K. Timoszenko
100. S. K. Toka
101. Z. P. Tumanowa
102. K. A. Wierszynin
103. P. A. Zacharow
104. S. J. Zacharow
105. G. N. Zarubin
106. A. P. Zawieniagin
107. W. G. Żaworonkow
108. P. F. Żigariew
109. D. G. Żimierin
110. G. K. Żukow

Skład Centralnej Komisji Rewizyjnej Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego

1. A. I. Aleksiejew
2. W. A. Andrejew
3. W. I. Babicz
4. W. P. Druzin
5. A. F. Gorkin
6. G. J. Griszko
7. G. P. Gromow
8. J. I. Gromow
9. K. A. Gubin
10. M. T. Jakubow
11. G. W. Jeniutin
12. G. P. Kosiaczenko
13. W. S. Krużkow
14. T. Kułatow
15. Z. W. Mironowa
16. P. G. Moskatow
17. W. P. Moskowski
18. G. I. Osipow
19. B. Owiezow
20. B. F. Podcerob
21. N. W. Podgornyj
22. P. S. Prokkonen
23. D. Rasułow
24. G. J. Rud
25. W. S. Siemionow
26. N. A. Skworcow
27. A. I. Sobienin
28. A. M. Spiridonow
29. A. I. Strujew
30. M. S. Sujetin
31. A. A. Surkow
32. M. P. Tarasow
33. S. N. Tarasow
34. J. I. Tretiakowa
35. A. T. Twardowski
36. W. I. Zakurdajew
37. W. J. Zinczenko

Zakończenie obrad XIX Zjazdu KPZR

Przemówienie tow. K. J. Woroszyłowa

Towarzysze! XIX Zjazd Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego zakończył swe prace. Nie ulega wątpliwości, że w pełnych chwały dziejach partii Lenina-Stalina obecny Zjazd zajmie wyróżniające się miejsce.

Zebrawszy się w warunkach, gdy naród radziecki dokonuje stopniowego przejścia od socjalizmu do komunizmu, Zjazd podsumował bilans walki i zwycięstw naszej partii oraz nakreślił perspektywy naszego dalszego marszu naprzód.

Obrady Zjazdu były wymowną manifestacją najgłębszego zaufania naszej partii do stalinowskiego kierownictwa, gorącej miłości i bezgranicznego przywiązania do wielkiego wodza i nauczyciela — towarzysza Stalina. *(Burzliwa owacja, wszyscy wstają).*

Zjazd wysłuchał referatu sekretarza KC WKP(b) tow. Malenkowa; referat ten zawierał wyczerpujące sprawozdanie Komitetu Centralnego z jego działalności w okresie między XVIII i XIX Zjazdem oraz nakreślił zadania partii na najbliższy okres. Z niezwykłym entuzjazmem uchwalił Zjazd rezolucję aprobującą linię polityczną i działalność praktyczną KC WKP(b). *(Długotrwałe oklaski).*

Dyskusja nad referatem sprawozdawczym o działalności KC WKP(b) wykazała raz jeszcze wielką jedność partii Lenina - Stalina, jej ścisłe zespolenie wokół Komitetu Centralnego i nierozerwalną więź z najszerszymi masami pracującymi.

Na podstawie referatu przewodniczącego Państwowego Komitetu Planowania, towarzysza Saburowa, Zjazd zatwierdził dyrektywy dotyczące piątego pięcioletniego planu rozwoju ZSRR na lata 1951 — 1955. Dyrektywy zakładają dalszy potężny rozwój gospodarki narodowej ZSRR i zapewniają dalszy znaczny wzrost dobrobytu materialnego i poziomu kulturalnego ludności. Wykonanie piątego planu pięcioletniego będzie poważnym krokiem naprzód na drodze rozwoju od socjalizmu do komunizmu.

Ogromne znaczenie mają uchwały Zjazdu o zmianach w statucie partii.

Odtąd partia nasza będzie się nazywała **Komunistyczną Partią Związku Radzieckiego.** Nowa nazwa partii wyraża jak najściślej marksistowską treść zadań partii. Zrezygnowanie z podwójnej nazwy partii: „komunistyczna" — „bolszewicka" — odzwierciedla ten epokowy, o światowym znaczeniu fakt, że zasady leninowsko-stalinowskie odniosły w naszej partii całkowite i niepodzielne zwycięstwo.

Statut Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego, uchwalony na podstawie referatu sekretarza KC WKP(b), tow. Chruszczowa, uogólnia ogromne doświadczenie organizacyjne zdobyte przez partię w okresie po jej XVIII Zjeździe. Zmiany wniesione przez Zjazd do Statutu oznaczają nowy, wyższy etap w rozwoju partii, odpowiadający zadaniom walki o zbudowanie społeczeństwa komunistycznego.

W rezolucji „O ponownym opracowaniu programu Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego" Zjazd uznał za konieczne dokonanie ponownego opracowania obecnego programu partii. Komisja powołana przez Zjazd do ponownego opracowania programu kierować się będzie podstawowymi tezami nowego genialnego dzieła towarzysza Stalina „Ekonomiczne problemy socjalizmu w ZSRR". Idee tej pracy stalinowskiej oświetlają naszą drogę naprzód ku całkowitemu zwycięstwu komunizmu. *(Długotrwałe oklaski).*

Po przedyskutowaniu najważniejszych zagadnień budownictwa partyjnego, gospodarczego i kulturalnego oraz po powzięciu historycznych w tych sprawach uchwał, Zjazd wybrał kierownicze organa partii — Komitet Centralny i Centralną Komisję Rewizyjną.

Nowowybrany Komitet Centralny przystępuje do pracy nad wykonaniem uchwał Zjazdu, uzbrojony w przebogate doświadczenie i w stalinowską naukę o budownictwie komunistycznym. Partia wie, że jej Komitet Centralny z towarzyszem Stalinem na czele zapewni pomyślne wykonanie gigantycznych zadań naszej ojczyzny. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Przemówienie towarzysza Stalina, którego z taką ogromną uwagą słuchali delegaci na Zjazd i nasi drodzy goście, stanowić będzie wielki program walki i zwycięstw. Przemówienie naszego wodza i nauczyciela, towarzysza Stalina będzie dla wszystkich ludzi radzieckich, dla mas pracujących wszystkich krajów natchnieniem i wytyczną działania w ich szlachetnej walce o pokój między narodami, przeciwko podżegaczom wojennym. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Towarzysze! Cały okres historyczny dzieli XIX Zjazd od XVIII Zjazdu partii. Historia nie zna okresu bardziej bogatego w wydarzenia o znaczeniu światowym, niż okres ubiegły.

Początek tego okresu, jak wiadomo, stał pod znakiem ogromnych osiągnięć partii w walce o wykonanie planu trzeciej pięciolatki stalinowskiej.

Gdy hitlerowskie Niemcy i ich satelici, dokonując zdradzieckiej napaści na Związek Radziecki, przerwali jego twórczą pracę, naród nasz z partią Lenina - Stalina na czele przeciwstawił wrogowi ekonomiczną i militarną potęgę państwa socjalistycznego, moralno - polityczną jedność swych szeregów, płomienny patriotyzm i nieugiętą wolę walki o wolność i niepodległość socjalistycznej ojczyzny.

W samotnych zmaganiach z faszyzmem niemieckim siły zbrojne Związku Radzieckiego, wyposażone w pierwszorzędną broń radziecką i w nowoczesny sprzęt wojenny wszelkiego rodzaju, dowodzone przez generałów, admirałów i marszałków szkoły stalinowskiej, pod przewodem największego stratega Rewolucji Socjalistycznej i genialnego wodza, towarzysza Stalina, przez swą waleczność, bezgraniczne bohaterstwo i prawdziwy kunszt wojenny okryły ojczyznę nieśmiertelną chwałą. *(Burzliwe oklaski).*

Groźnym orężem w ręku dowództwa naszych armii, frontów i ich sztabów była stalinowska wojenna nauka zwyciężania.

Za pomocą tego wspaniałego oręża radzieckie siły zbrojne, w wyniku szeregu historycznych bitew, które stały się dziś klasycznymi wzorami stalinowskiej sztuki operacyjno-strategicznej, odniosły całkowite zwycięstwo; wróg został rozgromiony i skapitulował. *(Długotrwałe oklaski).*

Po zwycięskim zakończeniu Wielkiej Wojny Narodowej naród nasz pod kierownictwem partii dokazał cudów bohaterstwa pracy, przedterminowo wykonał czwartą, powojenną pięciolatkę stalinowską i skutecznie rozwiązuje zadania w dziedzinie nowego, potężnego rozwoju ekonomiki i kultury socjalistycznej.

Dzisiaj możemy powiedzieć, że nigdy jeszcze ojczyzna nasza nie była tak wielka i potężna, tak pełna sił żywotnych i energii twórczej, jak obecnie! *(Długotrwałe oklaski).*

W wyniku przebytej drogi, odniesionych zwycięstw i osiągnięć wzrósł niezmiernie autorytet międzynarodowy Państwa Radzieckiego, zwiększyło się jego oddziaływanie na rozwój wydarzeń na świecie.

Już w 1927 roku towarzysz Stalin mówił, że w toku dalszego rozwoju dziejowego:

> „będą się kształtować dwa ośrodki w skali światowej: ośrodek socjalistyczny skupiający kraje ciążące ku socjalizmowi i ośrodek kapitalistyczny skupiający kraje ciążące ku kapitalizmowi".

Życie potwierdziło w pełni to genialne stalinowskie przewidywanie.

„Państwo radzieckie — powiedział w referacie sprawozdawczym KC WKP(b) towarzysz Malenkow — nie jest już obecnie odosobnioną wyspą otoczoną przez kraje kapitalistyczne".

Idziemy naprzód we wspólnym froncie z wielkim narodem chińskim, z masami pracującymi krajów demokracji ludowej i Niemieckiej Republiki Demokratycznej. Sympatyzują z nami i popierają nas wszyscy postępowi i uczciwi ludzie całego świata. Rosną nieustannie nasze siły, siły milionów prostych ludzi, którzy zrzucili okowy kapitalizmu, którzy stanęli pod sztandarem walki o nowe, szczęśliwsze życie dla siebie i dla przyszłych pokoleń.

Całkowicie odmienny obraz przedstawia skazany na zagładę obóz kapitalistyczny.

W obozie kapitalistycznym coraz bardziej zaostrzają się sprzeczności między krajami i rosną sprzeczności wewnątrz tych krajów, coraz groźniej nadciąga nowy kryzys ekonomiczny, nieubłaganie wzrasta bezrobocie i towarzysząca mu nieuchronnie pauperyzacja mas pracujących.

Imperializm amerykański, który podjął się roli zbawcy kapitalizmu, usiłuje zjednoczyć siły reakcyjne całej kuli ziemskiej, dąży do rozpętania nowej wojny światowej przeciwko ZSRR i krajom obozu demokratycznego, licząc na zdobycie w ten sposób panowania nad światem.

Kierowani przez partię Lenina-Stalina ludzie radzieccy, wespół z setkami milionów obrońców pokoju w innych krajach, wespół z uczciwymi ludźmi całego świata, walczyli i będą nadal walczyć nieustannie o pokój, niepodległość i wolność narodów.

Obecny Zjazd z nową siłą potwierdził, że partia nasza, jak również cały naród radziecki zdecydowane są stać na straży pokoju i bronić sprawy pokoju.

Nie oznacza to, że możemy choćby na chwilę osłabić uwagę, poświęconą zagadnieniom obrony państwa radzieckiego.

Partia nasza, rząd i cały naród radziecki uważały i nadal będą uważać za swój najważniejszy obowiązek zapewnienie zdolności obronnej ojczyzny socjalistycznej, wszechstronne umacnianie gotowości ludzi radzieckich do spotkania w pełnym uzbrojeniu każdego agresora.

Towarzysze! Uchwały powzięte przez nasz Zjazd otwierają przed partią, przed całym narodem radzieckim nowe, wspaniałe perspektywy pokojowej, twórczej pracy w imię zbudowania komunizmu w naszym kraju.

Realizacja uchwał przyjętych przez Zjazd uczyni ojczyznę radziecką jeszcze potężniejszym mocarstwem i będzie wielkim wkładem do sprawy

umocnienia całego obozu demokracji i socjalizmu, do sprawy utrwalenia pokoju na całym świecie.

Bratnie partie komunistyczne i robotnicze, masy pracujące wszystkich krajów, cała postępowa ludzkość, wzbogacone przez nasze doświadczenie, z jeszcze większą stanowczością kroczyć będą drogą wolności i postępu.

Na tym polega wielkie międzynarodowe znaczenie XIX Zjazdu naszej partii.

O doniosłym znaczeniu naszej wielkiej sprawy dla mas pracujących wszystkich krajów, dla całej postępowej ludzkości świadczą dobitnie pozdrowienia dla XIX Zjazdu, które tutaj przekazywali przedstawiciele bratnich partii komunistycznych i robotniczych.

Partii Lenina-Stalina przypadła w udziale wielka, szlachetna misja historyczna — zapewnić zbudowanie społeczeństwa komunistycznego w naszym kraju i tym samym utorować całej ludzkości drogę do komunizmu. *(Długotrwałe oklaski).* Wiemy, że czeka nas nie tylko radość zwycięstw, nieuchronne są również trudności, ale wiemy także, że partia Lenina-Stalina pod przewodem swego genialnego wodza przezwycięży wszystkie trudności i odniesie całkowite zwycięstwo. *(Burzliwe oklaski).*

Abyśmy mogli jednak wykorzystać pełniej wszystkie nasze możliwości i szybciej kroczyć naprzód ku wytkniętemu celowi, usuwając z drogi wszelkie trudności i przeszkody, musimy zdecydowanie walczyć z niedociągnięciami w pracy, przezwyciężać nastroje niefrasobliwości, beztroski i samouspokojenia.

Niezastąpioną bronią w walce partii z niedociągnięciami, błędami i wszelkiego rodzaju bolączkami jest krytyka i samokrytyka. Wzmacnia ona partię, podnosi jej zdolność bojową, zacieśnia i pogłębia jej więź z masami, rozwija twórczą aktywność szeregów partyjnych i wszystkich ludzi pracy.

Towarzysze! Partia Lenina-Stalina cieszy się bezgraniczną miłością wielomilionowego narodu radzieckiego.

Ku naszej partii, ku jej wielkiemu wodzowi, towarzyszowi Stalinowi kierują się spojrzenia ludzi pracy i postępu na całym świecie, spojrzenia wszystkich, którzy pragną szczęścia dla siebie, dla swych dzieci, dla przyszłych pokoleń. Niech mi wolno będzie oświadczyć z tej wysokiej trybuny, że partia nasza wypełni do końca swą historyczną misję. Zwycięski sztandar — sztandar Marksa-Engelsa-Lenina-Stalina — będzie nadal powiewał dumnie nad wyzwoloną i odrodzoną ziemią! *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Przyjemna i radosna jest świadomość, że naród radziecki buduje i tworzy nowe życie pod przewodem naszego genialnego nauczyciela, wodza i przyjaciela, towarzysza Stalina, którego światły umysł, potężna wola i bezgraniczne umiłowanie człowieka są rękojmią nowych zwycięstw, rę-

rękojmią pomyślnego rozwiązania zadań budownictwa komunistycznego, postawionych przez XIX Zjazd naszej partii. *(Burzliwe, długotrwałe oklaski).*

Niech żyje nasz potężny i wolny naród, twórca nowego, komunistycznego społeczeństwa! *(Długotrwałe oklaski).*

Niech żyje wielka Komunistyczna Partia Związku Radzieckiego, partia Lenina-Stalina — natchnienie i organizator wszystkich zwycięstw narodu radzieckiego! *(Długotrwałe oklaski).*

Chwała wielkiemu wodzowi i nauczycielowi mas pracujących i całej postępowej ludzkości, genialnemu budowniczemu komunizmu—towarzyszowi Stalinowi! *(Burzliwe, długotrwałe oklaski przechodzące w owację; wszyscy wstają. Okrzyki: „Hura!", „Wielkiemu towarzyszowi Stalinowi — hura!").*

Ogłaszam XIX Zjazd Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego za zamknięty. *(Burzliwe oklaski; wszyscy wstają. Okrzyki: „Towarzyszowi Stalinowi — hura!", „Chwała Wielkiemu Stalinowi!". Delegaci na Zjazd i goście z ogromnym entuzjazmem śpiewają hymn partyjny „Międzynarodówkę". Ponownie zrywa się burzliwa owacja na cześć wielkiego Stalina. Ze wszystkich krańców sali rozlegają się w wielu językach okrzyki na cześć wielkiego Stalina — ukochanego wodza i nauczyciela).*

Organa wykonawcze KC KPZR

Dnia 16 października 1952 roku odbyło się plenum nowowybranego Komitetu Centralnego Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego.

1. Plenum dokonało wyboru Prezydium KC w następującym składzie:

1. **J. W. Stalin**
2. **W. M. Andrianow**
3. **A. B. Aristow**
4. **Ł. P. Beria**
5. **N. A. Bulganin**
6. **N. S. Chruszczow**
7. **D. I. Czesnokow**
8. **S. D. Ignatiew**
9. **Ł. M. Kaganowicz**
10. **D. S. Korotczenko**
11. **O. W. Kuusinen**
12. **W. W. Kuzniecow**
13. **G. M. Malenkow**
14. **W. A. Małyszew**
15. **N. A. Michajłow**
16. **Ł. M. Mielnikow**
17. **A. L. Mikojan**
18. **W. M. Mołotow**
19. **M. G. Pierwuchin**
20. **P. K. Ponomarenko**
21. **M. S. Saburow**
22. **M. A. Susłow**
23. **M. F. Szkiriatow**
24. **N. M. Szwernik**
25. **K. I. Woroszyłow**

ZASTĘPCY CZŁONKÓW PREZYDIUM:

1. **Ł. I. Breżniew**
2. **N. G. Ignatow**
3. **P. F. Judin**
4. **I. I. Kabanow**
5. **A. N. Kosygin**
6. **N. S. Patoliczew**
7. **N. M. Piegow**
8. **A. M. Puzanow**
9. **I. F. Tewosian**
10. **A. J. Wyszyński**
11. **A. G. Zwieriew**

2. Plenum dokonało wyboru Sekretariatu KC w następującym składzie:

1. **J. W. Stalin**
2. **A. B. Aristow**
3. **Ł. I. Breżniew**
4. **N. S. Chruszczow**
5. **N. G. Ignatow**
6. **G. M. Malenkow**
7. **N. A. Michajłow**
8. **N. M. Piegow**
9. **P. K. Ponomarenko**
10. **M. A. Susłow**

3. Plenum KC zatwierdziło na przewodniczącego Komitetu Kontroli Partyjnej przy KC KPZR **M. F. Szkiriatowa.**

W CENTRALNEJ KOMISJI REWIZYJNEJ

Dnia 16 października 1952 roku odbyło się posiedzenie Centralnej Komisji Rewizyjnej Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego.

Centralna Komisja Rewizyjna wybrała na przewodniczącego Komisji **P. G. Moskatowa.**

TREŚĆ

str.

PRZEMÓWIENIE TOWARZYSZA JÓZEFA STALINA NA XIX ZJEŹDZIE KPZR . . . 3

Przemówienie inauguracyjne tow. W. Mołotowa 7

Referat sprawozdawczy Komitetu Centralnego WKP(b) na XIX Zjeździe partii — referat sekretarza KC WKP(b) tow. **G. Malenkowa** 11

Referat sprawozdawczy Centralnej Komisji Rewizyjnej WKP(b) — referat tow. **P. Moskatowa** 79

Dyrektywy XIX Zjazdu partii w sprawie piątego pięcioletniego planu rozwoju ZSRR na lata 1951—1955 — referat przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania tow. **M. Saburowa** 86

Zmiany w Statucie WKP(b) — referat sekretarza KC WKP(b) tow. **N. Chruszczowa** 116

Przemówienie tow. Ł. Kaganowicza 132

Sprawozdanie Komisji Mandatowej XIX Zjazdu WKP(b) — referent tow. **N. Piegow** 135

DYSKUSJA

Przemówienia tow. tow.:

dnia 6 października 1952 r.: str.

N. Patoliczewa 141
Ł. Mielnikowa 148
N. Michajłowa 156
A. Puzanowa 163
W. Andrianowa 169
Ł. Breżniewa 176

dnia 7 października 1952 r.:

Ł. Berii 182
N. Ignatowa 198

dnia 8 października 1952 r.:

A. Aristowa 204
D. Korotczenki 211
N. Bułganina 215
W. Kuzniecowa 229
P. Ponomarenki 235

dnia 9 października 1952 r.:

A. Mikojana 242
W. Małyszewa 255
M. Susłowa 262
A. Kosygina 268
I. Tewosjana 276

dnia 10 października 1952 r.:

M. Szkiriatowa 284

•

Pozdrowienia dla XIX Zjazdu WKP(b) od partii komunistycznych i robotniczych 291

•

Rezolucje i uchwały XIX Zjazdu WKP(b) 391

•

Skład Komitetu Centralnego i Centralnej Komisji Rewizyjnej Komunistycznej Partii Związku Radzieckiego 429

•

Zakończenie obrad XIX Zjazdu KPZR — przemówienie tow. **K. Woroszyłowa** 433

•

Komunikat o wyborze organów wykonawczych KC KPZR 439

94

»NOWE DROGI«

ORGAN TEORETYCZNY I POLITYCZNY
KOMITETU CENTRALNEGO PZPR

ADRES REDAKCJI: **WARSZAWA, AL. RÓŻ 2**

TELEFONY:

REDAKTOR NACZELNY . . . . . 8-09-61, 6-35-00 wewn. 785
REDAKCJA . . . . 8-71-27, 6-35-00 wewn. 786
SEKRETARIAT 8-09-61

REDAKTOR NACZELNY PRZYJMUJE:

PONIEDZIAŁKI I CZWARTKI GODZ. 11 — 14

ADMINISTRACJA: Wiejska 12, tel.: 7-52-50/52

Zamówienia zbiorowe na prenumeratę zakładową przyjmują wszystkie miejscowe Oddziały i Delegatury PPK „Ruch"

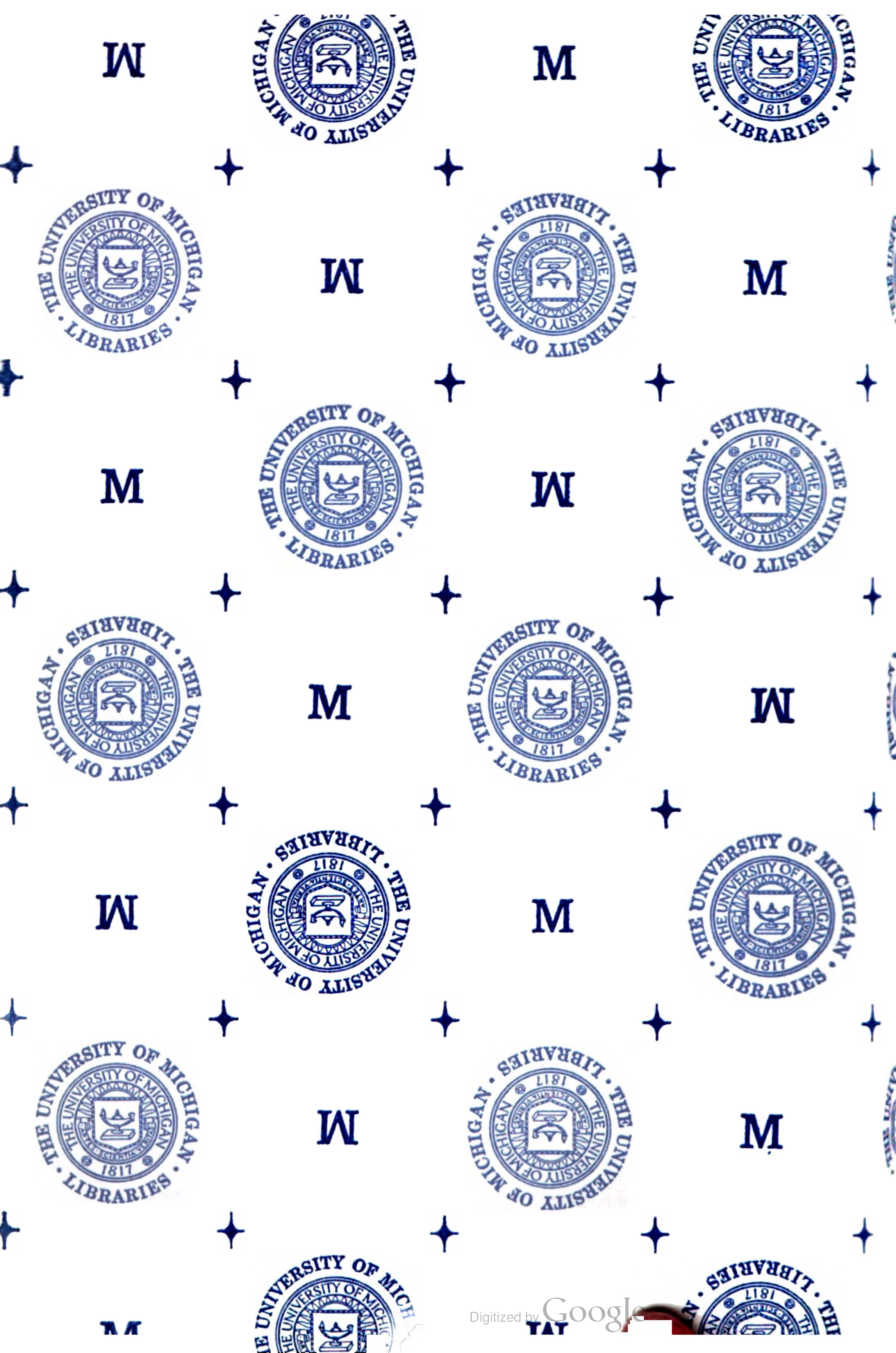
PRENUMERATA:

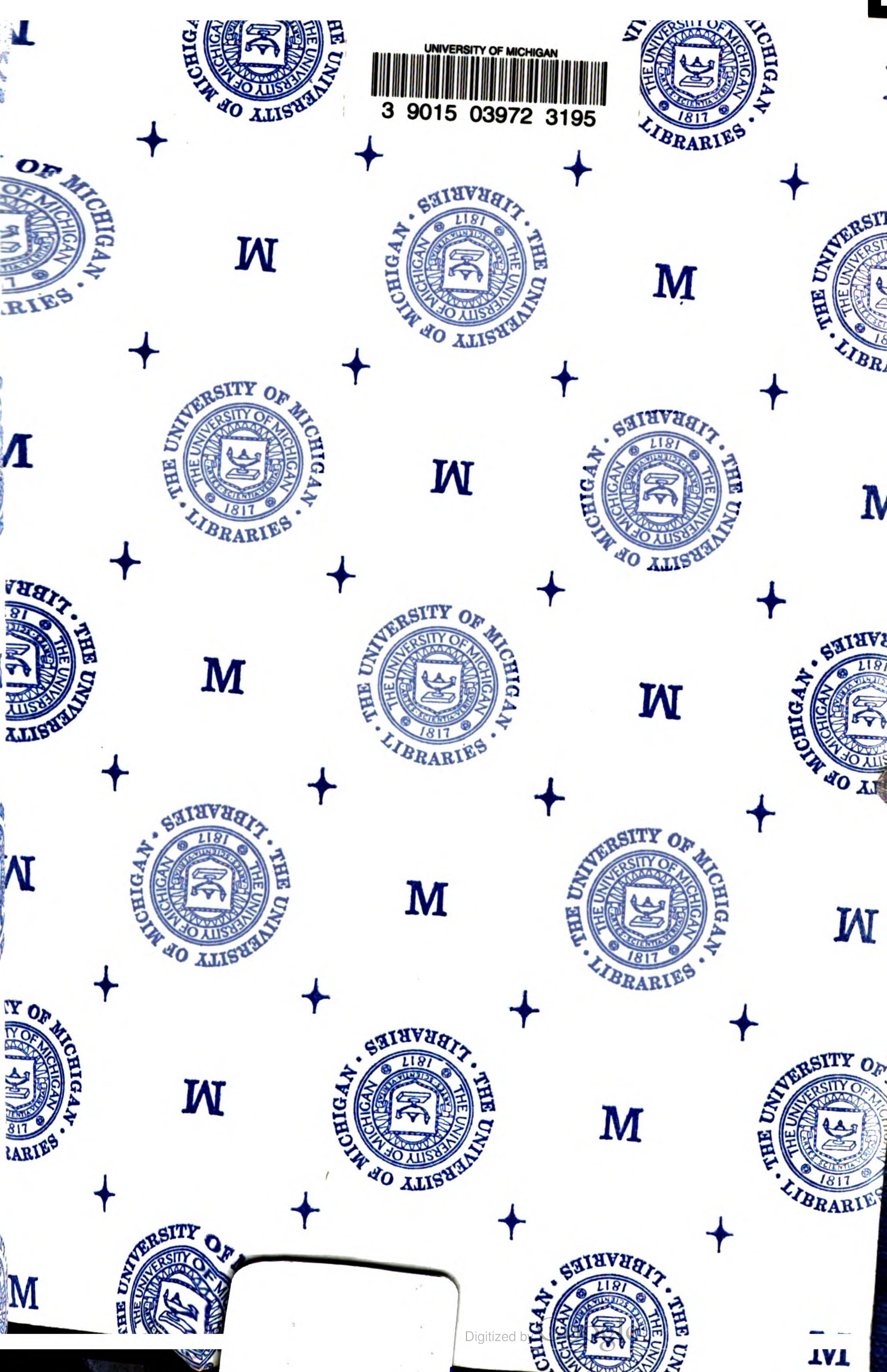
ROCZNIE . . . . 36 zł
PÓŁROCZNIE . . . . 18 zł
CENA POJEDYNCZEGO EGZEMPLARZA . 3 zł

WPŁATY NA PRENUMERATĘ INDYWIDUALNĄ PRZYJMUJĄ WSZYSTKIE URZĘDY POCZTOWO-TELEKOMUNIKACYJNE ORAZ LISTONOSZE

NAKŁAD
ROBOTNICZEJ SPÓŁDZIELNI WYDAWNICZEJ „PRASA"

Cena zł 5.—

UNIVERSITY OF MICHIGAN
3 9015 03972 3195
THE UNIVERSITY OF MICHIGAN
LIBRARIES
1817
M